

Levevilkår i Danmark

Statistisk oversigt
1976

Redigeret af Else Marie Kjerkegaard

Living Conditions in Denmark
Compendium of Statistics 1976

København 1976

Danmarks Statistik

Socialforskningsinstituttet

DANMARKS STATISTIK
BILAG 1

- Da 1
758
22 13.

EXPLANATION OF SYMBOLS

- Magnitude nil
- 0 } Magnitude less than half of unit employed
- 0,0 }
- Category not applicable
- ... Data not available
- * Provisional or estimated figures
- () The figures are subject to some uncertainty due to small sample

SIGNATURFORKLARING

- Nul
- 0 } Mindre end $\frac{1}{2}$ af den anvendte enhed
- 0,0 }
- Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- ... Oplysning foreligger ikke
- * Anføres ved foreløbige eller anslåede tal
- () Angiver, at de absolutte tal, hvoraf procenterne er beregnet, er meget små og derfor behæftet med stor usikkerhed

Danmarks Statistik,
Sejrøgade 11,
2100 København Ø.

Socialforskningsinstituttet,
Borgergade 28,
1300 København K.

Publikationen kan kun købes gennem boghandelen
i kommission hos Statens Trykningskontor

Pris: 49,60 kr. inkl. 15 pct. moms
Udgivet i oktober 1976

Trykt hos Aarhus Stiftsbogtrykkerie

1. oplag: 10.000 eks.
2. oplag (jan. 1977): 5.000 eks.
ISBN 87-503-2060-2

Danmarks Statistik og socialforskningsinstituttet udsender hermed for første gang en publikation omfattende et udvalg af de vigtigste eksisterende oplysninger om udvikling og forskelle i levevilkårene i den danske befolkning, hovedsagelig baseret på undersøgelser og tællinger i de to institutioner.

Publikationens indhold og udformning sigter på at imødekomme et behov for lettere og mere overskuelig information om befolkningens sociale forhold i bred forstand. Den læser, der vil beskæftige sig mere detaljeret med de enkelte emner, vil finde kildehenvisninger i forbindelse med tabeller og figurer og i et vist omfang også i forbindelse med teksten.

Det er Danmarks Statistik og socialforskningsinstituttets håb, at publikationen vil finde udstrakt anvendelse blandt undervisere og studerende, politikere og administratorer, journalister og alle andre med behov for oplysninger om de sociale forhold i Danmark. Til brug for arbejdet med en eventuel senere udgave af publikationen opfordrer man hermed alle læsere til at bidrage med kommentarer og forslag til forbedringer af den udgave, der her præsenteres.

De indledende overvejelser om publikationen fandt sted i en arbejdsgruppe nedsat af socialstatistikudvalget under Danmarks Statistik med repræsentanter fra socialministeriet, socialstyrelsen, sundhedsstyrelsen og de to institutioner, der er ansvarlige for udgivelsen, Danmarks Statistik og socialforskningsinstituttet.

Udarbejdelsen af publikationen blev påbegyndt i efteråret 1974. Et redaktionsudvalg, der stort set var en videreførelse af den tidligere nævnte arbejdsgruppe, fik til opgave at følge arbejdet. Dette udvalg har haft følgende medlemmer: Ekspeditionssekretær Bo Bojesen, socialstyrelsen, forskningsleder Erik Jørgen Hansen, socialforskningsinstituttet, daværende afdelingschef i Danmarks Statistik, nuværende departementschef i finansministeriet Erling Jørgensen (indtil 1. september 1975, formand), ekspeditionssekretær Rita Knudsen, Danmarks Statistik, kontorchef Henrik Munck, Danmarks Statistik (formand fra 1. september 1975), fuldmægtig Johan Nielsen, Danmarks Statistik, fuldmægtig Knud Erik Pedersen, socialministeriet og fuldmægtig Knud West Andersen, sundhedsstyrelsen.

Det redaktionelle arbejde med publikationen og udarbejdelsen af manuskript til 8 af publikationens kapitler er udført af en arbejdsgruppe bestående af forskningsassistent, cand. polit. Else Marie Kjerkegaard (redaktør), stud. polit. Jan Hendeliowitz, stud. polit. Mogens Kring Rasmussen og fra oktober 1975 stud. scient. soc. Bengt Sjalín. Til arbejdsgruppen har der herudover været tilknyttet enkeltpersoner hver med ansvar for udarbejdelse af manuskript til et af de 4 øvrige kapitler. Sekretær for publikationen har været assistent Nina Bjerregaard bistået af assistent Jonna Jensen. Lay-out og figurtegning er foretaget af grafiker Krista Stentoft.

En forudsætning for et arbejde som det foreliggende er, at personer med særlig viden på de enkelte områder bidrager med rådgivning og kritik. Udover det samarbejde, der har fundet sted inden for arbejdsgruppen selv, har en lang række personer fra fagkontorer i Danmarks Statistik og forskningsgrupper i socialforskningsinstituttet givet værdifulde kommentarer til de enkelte manuskriptudkast. Specielt skal her nævnes forskningsassistent, cand. polit. Søren Geckler og stud. mag. scient. soc. Bente Enevoldsen. Tilsvarende har socialstyrelsen, sundhedsstyrelsen og undervisningsministeriet ydet værdifulde tabelbidrag til kapitlerne 4, 5 og 12.

Med dette som baggrund er de enkelte kapitler udarbejdet som følgende: Kapitel 1 er udarbejdet af forskningsassistent, cand. polit. Else Marie Kjerkegaard, kapitel 2, 3 og 8 af Else Marie Kjerkegaard med bistand af stud. polit. Jan Hendeliowitz, stud. polit. Mogens Kring Rasmussen og stud. scient. soc. Bengt Sjalín, kapitel 4 og 11 af Else Marie Kjerkegaard med bistand af Jan Hendeliowitz og Mogens Kring Rasmussen, kapitel 5 af forskningsleder, cand. polit. Erik Jørgen Hansen, kapitel 6 af Jan Hendeliowitz, Else Marie Kjerkegaard og Mogens Kring Rasmussen, kapitel 7 af fuldmægtig, cand. polit. Johan Nielsen, kapitel 9 af stud. polit. Jens Kristian Munk under ledelse af Else Marie Kjerkegaard, kapitel 10 af Jan Hendeliowitz og Mogens Kring Rasmussen og kapitel 12 af fuldmægtig, cand. oecon. Joen Joensen og Else Marie Kjerkegaard.

Juni 1976

HENNING FRIIS
Socialforskningsinstituttet

N. V. SKAK-NIELSEN
Danmarks Statistik

Contents

Chapter 1	Introduction	Page 25
Chapter 2	Population	33
	Population Size and Distribution by Sex and Age	36
	Population by Social Characteristics	42
Chapter 3	Families	49
	Family Size and Composition	52
	Marriage, Cohabitation, and Divorce	58
	Births and Abortions	63
	Work Sharing in the Family	69
Chapter 4	Health	71
	Life expectancy and mortality	76
	Diseases	83
Chapter 5	Education	97
	General Education	102
	Vocational Education	112
	Children's and Young Persons' Education	114
	Advanced and Further Education	124
	Adult Education	125
Chapter 6	Work	127
	Economic Activity Rates	132
	Unemployment	144
	Disablement Pensioners, etc.	151
	Working Hours	154
	Wages, Salaries and Earnings	157
	Working Environment	163
Chapter 7	Income, wealth and consumption	171
	Income	174
	Wealth	186
	Consumption	192
Chapter 8	Housing	199
	Density of Occupation, Installations and Type of Building	203
	Tenure	216
Chapter 9	Spare time	221
	Distribution of Spare Time	224
	Selected Spare Time Activities	230
	Length and Kind of Holiday	236
Chapter 10	Politics	243
	General and Local Elections	246
	Political Activity	253
Chapter 11	Living conditions of special groups	257
	Children	259
	The Physically Handicapped	263
	The Mentally Handicapped	266
	Elderly People at Homes for the Aged and Nursing Homes	270
Chapter 12	Selected resource data	275
	National Accounts Figures	276
	Social Sector	278
	Health Sector	287
	Educational Sector	293
	Expenditure	296

Kapitel 1	Indledning	Side 25
Kapitel 2	Befolkning	33
	Befolkningens størrelse og sammensætning efter køn og alder	36
	Befolkningens sammensætning efter sociale kendetegn	42
Kapitel 3	Familie	49
	Familiestørrelse og familiesammensætning	52
	Ægteskab, samlivsform, vielser og skilsmisser	58
	Fødsler og aborter	63
	Arbejdsdeling i familien	69
Kapitel 4	Sundhed	71
	Levetid og dødelighed	76
	Sygdom	83
Kapitel 5	Uddannelse	97
	Udviklingen i befolkningens skoleuddannelsesniveau	102
	Udviklingen i befolkningens erhvervsuddannelsesniveau	112
	Børn og unges uddannelse	114
	De videregående uddannelser	124
	Voksenuddannelse	125
Kapitel 6	Arbejde	127
	Beskæftigelse	132
	Arbejdsløshed	144
	Invalidepensionister m.v.	151
	Arbejdstid	154
	Løn	157
	Arbejds miljø	163
Kapitel 7	Indkomst, formue og forbrug	171
	Indkomst	174
	Formue	186
	Forbrug	192
Kapitel 8	Bolig	199
	Beboelsestæthed, installationer og husets art	203
	Ejer- og lejeforhold	216
Kapitel 9	Fritid	221
	Tidsanvendelse	224
	Fritidsaktiviteter	230
	Feriens længde og anvendelse	236
Kapitel 10	Politiske forhold	243
	Folketings- og kommunevalg	246
	Politisk aktivitet	253
Kapitel 11	Særlige gruppers levevilkår	257
	Børn	259
	Fysisk handicappede	263
	Psykisk handicappede	266
	Ældre på alderdoms- og plejehjem	270
Kapitel 12	Udvalgte ressourcetal	275
	Nationalregnskabstal	276
	Den sociale sektor	278
	Sundhedssektoren	287
	Uddannelsessektoren	293
	Udgifter	296

Tables and charts

Chapter 2 Population

Table 2.1	Population size and movements. 1901–1974	Page 36
Table 2.2	Live births per 1 000 women at selected ages. 1901–1974	39
Table 2.3	Population by age. Percentage. 1901–1975	39
Table 2.4	Urban and rural population. Percentage. 1921–1970	42
Table 2.5	Population by degree of urbanization and by age. Percentage. 1970	43
Table 2.6	Population by industry. Percentage. 1950–1970	43
Table 2.7	The economically active and the economically inactive population analysed by occupation. Percentage. 1950–1970	44
Table 2.8	The economically active and the economically inactive population aged 15–74 years analysed by occupation. Percentage. 1970–1974	45
Table 2.9	The economically active population, by socio-economic group. Percentage. 1950–1970	46
Table 2.10	Foreign nationals with Danish residence permits, by nationality, in thousands. 1960–1974	47
Chart 2.1	Population movements. 1901–1974	36
Chart 2.2	Live births per 1 000 women at selected ages. 1901–1974	38
Chart 2.3	Population by sex and age. Percentage. 1911–1970	40
Chart 2.4	Urban and rural population. Percentage. 1921–1970	42
Chart 2.5	The economically active and the economically inactive population analysed by occupation. Percentage. 1950–1970	44
Chart 2.6	The economically active population, by socio-economic group, by sex. Percentage. 1970	46

Chapter 3 Families

Table 3.1	Private households, by size. Percentage. 1901–1970	52
Table 3.2	Dwellings by number of occupants. Percentage. 1960–1970	52
Table 3.3	Population in private households, by size of household. Percentage. 1901–1965	53
Table 3.4	Population living in dwellings, by number of occupants in the dwelling. Percentage. 1960–1970	53
Table 3.5	Families by number of families in the dwelling, by family composition. Percentage. 1970	54
Table 3.6	Families by composition, by degree of urbanization. Percentage. 1970	55
Table 3.7	Families with children, by number of children under 18 living with parents, by family composition. Percentage. 1970	56
Table 3.8	Families with children, by number of children under 18 living with parents, by degree of urbanization. Percentage. 1970	56
Table 3.9	Families with children, by number of children under 18 living with parents, by socio-economic group. Percentage. 1970	57
Table 3.10	The adult population by marital status, by sex. Percentage. 1911–1975	58
Table 3.11	The adult population by cohabitation status. Percentage. 1974	58
Table 3.12	Married persons, persons living in consensual unions and lone persons. Percentage. 1974	58
Table 3.13	Marriage table for never-married males and females. 1951–1973	59
Table 3.14	Divorce rates. 1923–1974	61
Table 3.15	Divorces by actual duration of marriage. Percentage. 1971	62
Table 3.16	Divorces by number of common children under 18. Percentage. 1971	62
Table 3.17	Live births, by age of mother. Percentage. 1960–1974	63
Table 3.18	Married women aged 15–49 years, by age at birth of first child, by occupational training. Percentage. 1970	64
Table 3.19	Married women aged 15–49 years, by interval between marriage and birth of first child, by occupational training. Percentage. 1970	65
Table 3.20	Married women aged 15–49 years, by interval between marriage and birth of first child, by husband's occupational status. Percentage. 1970	66
Table 3.21	Illegitimate births. 1951–1974	66
Table 3.22	Abortion rates, by age of women. 1974	67
Table 3.23	Abortion rates, by residence of women. 1974	68
Table 3.24	Anonymous adoptions, by place of birth, sex and birth status. 1974	68
Table 3.25	Husband's participation in 7 household activities. Percentage. 1965	69
Table 3.26	Husband's average participation in 7 household activities, by wife's employment status and age. 1965	69
Table 3.27	Average time spent on domestic work, etc. on weekdays and during weekends, by sex and occupational status. Hours and minutes. (1964 and) 1975	70

Kapitel 2

Befolkning

Tabel 2.1	Befolkningens størrelse og befolkningens bevægelser. 1901–1974	Side 36
Tabel 2.2	Antal levendefødte børn pr. 1 000 kvinder i forskellige aldersklasser. 1901–1974	39
Tabel 2.3	Befolkningen fordelt efter alder. Procent. 1901–1975	39
Tabel 2.4	Befolkningen fordelt på by og land. Procent. 1921–1970	42
Tabel 2.5	Befolkningen fordelt efter bymæssighedsgruppe og alder. Procent. 1970	43
Tabel 2.6	Befolkningen fordelt efter erhverv. Procent. 1950–1970	43
Tabel 2.7	Befolkningen fordelt efter beskæftigelse i og uden for erhverv. Procent. 1950–1970	44
Tabel 2.8	Befolkningen i alderen 15–74 år fordelt efter beskæftigelse i og uden for erhverv. Procent. 1970–1974	45
Tabel 2.9	Personer i erhverv fordelt efter socioøkonomisk gruppe. Procent. 1950–1970	46
Tabel 2.10	Udlændinge med opholdstilladelse fordelt efter nationalitet. 1960–1974	47
Figur 2.1	Befolkningens bevægelser. 1901–1974	36
Figur 2.2	Antal levendefødte børn pr. 1 000 kvinder i forskellige aldersklasser. 1901–1974	38
Figur 2.3	Befolkningen fordelt efter køn og alder. Procent. 1911–1970	40
Figur 2.4	Befolkningen fordelt på by og land. Procent. 1921–1970	42
Figur 2.5	Befolkningen fordelt efter beskæftigelse i og uden for erhverv. Procent. 1950–1970	44
Figur 2.6	Personer i erhverv fordelt efter socioøkonomisk gruppe, opdelt efter køn. Procent. 1970	46

Kapitel 3

Familie

Tabel 3.1	Private husstande fordelt efter størrelse. Procent. 1901–1970	52
Tabel 3.2	Lejligheder fordelt efter antal beboere. Procent. 1960–1970	52
Tabel 3.3	Befolkningen i private husstande fordelt efter husstandens størrelse. Procent. 1901–1965	53
Tabel 3.4	Befolkningen, boende i lejligheder, fordelt efter lejlighedens beboerantal. Procent. 1960–1970	53
Tabel 3.5	Familier fordelt efter antal familier pr. bolig, opdelt efter familietype. Procent. 1970	54
Tabel 3.6	Familier fordelt efter familietype, opdelt efter bymæssighedsgruppe. Procent. 1970	55
Tabel 3.7	Familier med børn fordelt efter antal hjemmeboende børn under 18 år, opdelt efter familietype. Procent. 1970	56
Tabel 3.8	Familier med børn fordelt efter antal hjemmeboende børn under 18 år, opdelt efter bymæssighedsgruppe. Procent. 1970	56
Tabel 3.9	Familier med børn fordelt efter antal hjemmeboende børn under 18 år, opdelt efter socioøkonomisk gruppe. Procent. 1970	57
Tabel 3.10	Den voksne befolkning fordelt efter ægteskabelig stilling, opdelt efter køn. Procent. 1911–1975	58
Tabel 3.11	Den voksne befolkning fordelt efter samlivsform. Procent. 1974	58
Tabel 3.12	Giftede, papirløse og enlige fordelt efter alder. Procent. 1974	58
Tabel 3.13	Vielsestavler for ugifte mænd og kvinder. 1951–1973	59
Tabel 3.14	Skilsmissehyppigheden. 1923–1974	61
Tabel 3.15	Skilsmisser fordelt efter ægteskabets faktiske varighed. Procent. 1971	62
Tabel 3.16	Skilsmisser fordelt efter antal fællesbørn under 18 år. Procent. 1971	62
Tabel 3.17	Levendefødte børn fordelt efter moderens alder. Procent. 1960–1974	63
Tabel 3.18	Giftede kvinder i alderen 15–49 år fordelt efter alder ved første barns fødsel, opdelt efter erhvervsuddannelse. Procent. 1970	64
Tabel 3.19	Giftede kvinder i alderen 15–49 år fordelt efter afstand mellem vielse og første barns fødsel, opdelt efter erhvervsuddannelse. Procent. 1970	65
Tabel 3.20	Giftede kvinder i alderen 15–49 år fordelt efter afstand mellem vielse og første barns fødsel, opdelt efter mandens arbejdsstilling. Procent. 1970	66
Tabel 3.21	Fødsler uden for ægteskab. 1951–1974	66
Tabel 3.22	Aborthyppigheden, efter kvindens alder. 1974	67
Tabel 3.23	Aborthyppigheden, efter kvindens hjemsted. 1974	68
Tabel 3.24	Anonyme adoptioner fordelt efter barnets fødested, køn og fødselsstatus. 1974	68
Tabel 3.25	Mandens deltagelse i 7 husholdningsaktiviteter. Procent. 1965	69
Tabel 3.26	Mandens gennemsnitlige deltagelse i 7 husholdningsaktiviteter, efter kvindens beskæftigelsesstatus og alder. 1965	69
Tabel 3.27	Tidsforbruget til husligt arbejde m.v. på hverdage og i weekend, efter køn og arbejdsstilling. Timer og minutter. (1964 og) 1975	70

Tables and charts

Chart 3.1	Families by composition. Percentage. 1970	Page 54
Chart 3.2	Males and females remaining unmarried. 1961–1965, 1971 and 1973	60
Chart 3.3	Divorce rates. 1923–1974	61
Chart 3.4	Legally induced abortions and live births, per 1 000 women at selected ages. 1974	67
Chart 3.5	Husband's average participation in 7 household activities, by wife's employment status. 1965.	69

Chapter 4	Health	
Table 4.1	Expectation of life at selected ages, by sex. 1931–1970	76
Table 4.2	Deaths rates, by sex. 1930–1973	78
Table 4.3	Death rates, by age and sex. 1930, 1950 and 1973	79
Table 4.4	Infant mortality. 1931–1973	80
Table 4.5	Maternal mortality. 1931–1973	80
Table 4.6	Death rates for selected causes, by sex. 1951–1973	81
Table 4.7	The four most frequent causes of death, by sex and age. 1973	82
Table 4.8	Reported cases of diphtheria, acute poliomyelitis, hepatitis, syphilis, gonorrhoea and tuberculosis. Per 100 000 population. 1931–1974	83
Table 4.9	New cancer cases, by site of cancer. Per 100 000 population. 1943–1967	84
Table 4.10	Annual number of new cancer cases, by site of cancer and degree of urbanization. Per 100 000 population. Average for 1963–1967	85
Table 4.11	Percentage of population aged 15 years or more with ulcer of stomach or duodenum, by sex and age. 1967	85
Table 4.12	Principal diagnoses for discharges from general hospitals, by sex and age. Per 10 000 population. 1972/73	86
Table 4.13	Admissions to psychiatric institutions, by sex and age. Per 100 000 population. 1972/73	87
Table 4.14	Admissions to psychiatric institutions, by marital status. Percentage. 1972/73	87
Table 4.15	Members of sickness fund in provincial town, by number of subsidized prescriptions of medicine in 6 months, by sex, age and family income. Percentage. 1970	88
Table 4.16	Incidence of new cases of disease in the population aged 18–66 years, by size of taxable income. July–September 1966	89
Table 4.17	Incidence of new cases of disease in selected groups with incidence of disease above average. July–September 1966	89
Table 4.18	New cases of disease, by duration. Percentage. July–September 1966	90
Table 4.19	New cases of disease, by circumstances of disease. Percentage. July–September 1966	90
Table 4.20	Population aged 15–61 years, by disease or disability of long duration, by age. Percentage. 1962	90
Table 4.21	Percentage of population aged 15–61 years being physically handicapped, by sex. 1962	91
Table 4.22	Men and women aged 62 and over, by degree of mobility, by age. Percentage. 1962	92
Table 4.23	Percentage of males and females aged 62 and over having difficulty in performing selected ordinary activities, by age. 1962	93
Table 4.24	Personal injuries caused by road traffic accidents. 1950–1974	93
Table 4.25	Average number of decayed, missing or filled tooth surfaces among school children in first-year classes. 1973/74	94
Table 4.26	Average number of decayed, missing or filled teeth among military conscripts, by social group. 1972	95
Table 4.27	Percentage of population aged 16–45 years having 26 teeth or more, by age and social status. Selected municipalities. 1969	95
Table 4.28	Percentage of population aged 65 or more, having no natural teeth, by social group. The County of Vestsjælland. 1973	96
Chart 4.1	Expectation of life at selected ages, by sex. 1931–1970	77
Chart 4.2	Death rates, by sex. 1930–1973	78
Chart 4.3	Death rates, by age and sex. 1973	78
Chart 4.4	Death rates, by age and sex. Index numbers. 1930, 1950 and 1973	79
Chart 4.5	Infant mortality. 1931–1973	80
Chart 4.6	Maternal mortality. 1931–1973	81
Chart 4.7	The four most frequent principal diagnoses for discharges from general hospitals, by sex and age. Per 10 000 population. 1972/73	87
Chart 4.8	Average number of subsidized prescriptions of medicine in 6 months to members of the sickness fund in a provincial town, by age and family income. 1970	89
Chart 4.9	Incidence of physical handicaps at ages 15–61 years, by sex and age. Percentage. 1962	91
Chart 4.10	Personal injuries caused by road traffic accidents. 1950–1974	92
Chart 4.11	Percentage of population aged 16–45 years having 26 teeth or more, by age and social status. Selected municipalities. 1969	94

Figur 3.1	Familier fordelt efter familietype. Procent. 1970	Side 54
Figur 3.2	Vielseskurver for mænd og kvinder i årene 1961–1965, 1971 og 1973	60
Figur 3.3	Skilsmissehyppigheden i hovedstaden og i hele landet. 1923–1974	61
Figur 3.4	Aborthyppigheden og antal levendefødte børn pr. 1 000 kvinder, efter kvindens alder. 1974	67
Figur 3.5	Mandens gennemsnitlige deltagelse i 7 husholdningsaktiviteter, efter hustruens beskæftigelsesstatus. 1965	69

Kapitel 4

Sundhed

Tabel 4.1	Middellevetiden på forskellige alderstrin, efter køn. 1931–1970	76
Tabel 4.2	Dødshyppigheden efter køn. 1930–1973	78
Tabel 4.3	Dødshyppigheden efter køn og alder. 1930, 1950 og 1973	79
Tabel 4.4	Spædbørnsdødeligheden. 1931–1973	80
Tabel 4.5	Moderdødeligheden. 1931–1973	80
Tabel 4.6	Dødshyppigheden efter dødsårsag og køn. 1951–1973	81
Tabel 4.7	De fire hyppigste dødsårsager, efter køn og alder. 1973	82
Tabel 4.8	Anmeldte tilfælde af difteri, polio med lammelse, leverbetændelse, syfilis, gonorré og tuberkulose. Pr. 100 000 indbyggere. 1931–1974	83
Tabel 4.9	Nye kræfttilfælde, efter angrebet organ. Pr. 100 000 indbyggere. 1943–1967	84
Tabel 4.10	Årligt antal nye kræfttilfælde, efter angrebet organ og urbaniseringsgrad. Pr. 100 000 indbyggere. 1963–1967 gennemsnitligt	85
Tabel 4.11	Andel af den voksne befolkning med mavesår og sår på tolvfingertarmen, efter køn og alder. Procent. 1967	85
Tabel 4.12	Hoveddiagnoser for patienter udskrevet fra almindelige sygehuse, efter køn og alder. Pr. 10 000 indbyggere. 1972/73	86
Tabel 4.13	Indlæggelser på psykiatriske institutioner, efter køn og alder. Pr. 100 000 indbyggere. 1972/73	87
Tabel 4.14	Indlæggelser på psykiatriske institutioner fordelt efter personens civilstand. Procent. 1972/73	87
Tabel 4.15	Sygekassemedlemmer i en provinsby fordelt efter antal tilskudsberettigede medicinordinationer på et halvt år, opdelt efter køn, alder og familieindkomst. Procent. 1970	88
Tabel 4.16.	Hyppigheden af nyindtrufne sygdomstilfælde i befolkningen i alderen 18–66 år, efter skattepligtig indkomst. Juli–september 1966	89
Tabel 4.17	Hyppigheden af nyindtrufne sygdomstilfælde i udvalgte grupper med sygdomshyppighed over gennemsnittet. Juli–september 1966	89
Tabel 4.18	Nyindtrufne sygdomstilfælde fordelt efter varighed. Procent. Juli–september 1966	90
Tabel 4.19	Nyindtrufne sygdomstilfælde fordelt efter sygdomsbetingelser. Procent. Juli–september 1966	90
Tabel 4.20	Befolkningen i alderen 15–61 år fordelt efter forekomst af længerevarende lidelser, opdelt efter alder. Procent. 1962	90
Tabel 4.21	Mænd og kvinder i alderen 15–61 år fordelt efter forekomst af fysisk handicap. Procent. 1962	91
Tabel 4.22	Mænd og kvinder i alderen 62 år og derover fordelt efter mobilitet, opdelt efter alder. Procent. 1962	92
Tabel 4.23	Andelen af mænd og kvinder i alderen 62 år og derover, der har besvær med at klare udvalgte dagligdags aktiviteter, efter alder. Procent. 1962	93
Tabel 4.24	Personskader ved færdselsuheld. 1950–1974	93
Tabel 4.25	Antal syge tandflader hos børn på 1. klassetrin. 1973/74	94
Tabel 4.26	Antal syge tænder hos indkaldte værnepligtige, efter socialgruppe. 1972	95
Tabel 4.27	Andel af befolkningen i alderen 16–45 år, der har mindst 26 tænder, efter alder og social status. Udvalgte kommuner. Procent. 1969	95
Tabel 4.28	Andelen af tandløse personer i alderen 65 år og derover, efter socialgruppe. Vestsjællands amt. Procent. 1973	96
Figur 4.1	Middellevetiden på forskellige alderstrin, efter køn. 1931–1970	77
Figur 4.2	Dødshyppigheden efter køn. 1930–1973	78
Figur 4.3	Dødshyppigheden efter alder og køn. 1973	78
Figur 4.4	Dødshyppigheden efter alder og køn. Indekstal. 1930, 1950 og 1973	79
Figur 4.5	Spædbørnsdødeligheden. 1931–1973	80
Figur 4.6	Moderdødeligheden. 1931–1973	81
Figur 4.7	De 4 hyppigste hoveddiagnoser for patienter udskrevet fra almindelige sygehuse, efter køn og alder. Pr. 10 000 indbyggere. 1972/73	87
Figur 4.8	Det gennemsnitlige antal tilskudsberettigede medicinordinationer på et halvt år til sygekassemedlemmer i en provinsby, efter alder og familieindkomst. 1970	89
Figur 4.9	Hyppigheden af fysiske handicap i den 15–61 årige befolkning, efter køn og alder. Procent. 1962	91
Figur 4.10	Personskader ved færdselsuheld. 1950–1974	92
Figur 4.11	Andel af befolkningen i alderen 16–45 år, der har mindst 26 tænder, efter alder og social status. Udvalgte kommuner. Procent. 1969.	94

Tables and charts

Chapter 5	Education	Page
Table 5.1	Percentage passing school examinations. Selected years, 1901–1975	102
Table 5.2	The female percentage of persons passing school examinations. Selected years, 1900–1974	103
Table 5.3	Percentage of manual workers' children among persons passing school examinations. Selected years, 1941–1971	103
Table 5.4	The population aged 20–49 not attending school, by number of completed school years, by age and sex. Percentage. 1970	104
Table 5.5	The population aged 20–69, by level of school education, by age groups. Percentage. 1962	106
Table 5.6	The population aged 20–64, by number of school years, by age groups. Percentage. 1972	106
Table 5.7	The population aged 14–49 not attending school, by counties, by number of completed school years. Percentage. 1970	108
Table 5.8	The economically active population aged 14–49, by number of completed school years, by employment status. Percentage. 1970	110
Table 5.9	The population aged 20–69, by level of vocational education, by age. Percentage. 1962	112
Table 5.10	The population aged 20–64, by level of vocational education, by age. Percentage. 1972	112
Table 5.11	Percentage of families having children in nursery school classes, by social group of father. 1974	114
Table 5.12	Students leaving the school system, by number of completed school years. Percentage. Selected years, 1960–1974	114
Table 5.13	Students leaving the school system, by number of completed school years, by counties. Percentage. 1974	115
Table 5.14	Students leaving the school system at consecutive levels of completed education, by social group of father. Percentage	116
Table 5.15	Students at upper secondary schools, at higher preparatory courses and at basic vocational educations, apprentices, and young persons not receiving any education beyond primary school level, by social group of father. Percentage	118
Table 5.16	Young persons at ages corresponding to 12th class level, by educational status, by sex and by social group of parents. Percentage. 1973	120
Table 5.17	Percentage becoming apprentices or entering upper secondary schools and courses, by geographic area. 1973/74	121
Table 5.18	Percentage entering upper secondary schools and percentage entering either upper secondary schools or higher preparatory courses, by social group of father. 1965, 1971 and beginning of 1970s	122
Table 5.19	Percentage of the population aged 16–19 not receiving education after having left primary school, by sex, by social group of parents. 1965 and 1973	123
Table 5.20	Percentage becoming apprentices. Selected years, 1945–1973	123
Table 5.21	Students admitted to institutions of higher or further education, by main groups of institutions. Selected years, 1960–1975	124
Table 5.22	Graduates from institutions of higher or further education, by main groups of institutions. Selected years, 1960–1975	124
Table 5.23	Percentage of population aged 15 or more who receive, and have ever received, adult education, by kind of education and age. 1975	125
Chart 5.1	Percentage passing school examinations. Selected years, 1901–1974	102
Chart 5.2	The population aged 20–49 not attending school, by average number of completed school years, by age and sex. 1970	105
Chart 5.3	The population aged 20–69, by level of school education, by age groups. Percentage. 1962	107
Chart 5.4	The population aged 20–64, by number of school years, by age groups. Percentage. 1972	107
Chart 5.5	The population aged 14–49 not attending school, by counties, by average number of completed school years. 1970	109
Chart 5.6	The economically active population aged 14–49, by number of completed school years, by employment status. Percentage. 1970	111
Chart 5.7	The population aged 20–69, by level of vocational education, by age. Percentage. 1962	113
Chart 5.8	The population aged 20–64, by level of vocational education, by age. Percentage. 1972	113
Chart 5.9	Students leaving the school system, by number of completed school years. Percentage. 1960 and 1974	115
Chart 5.10	Students leaving the school system at consecutive levels of completed education, by social group of father. Percentage	117
Chart 5.11	Students at upper secondary schools, at higher preparatory courses and at basic vocational educations, apprentices, and young persons not receiving any education beyond primary school level, by social group of father.	119
Chart 5.12	Percentage entering upper secondary schools and percentage entering either upper secondary schools or higher preparatory courses, by social group of father. 1965 and beginning of 1970s	122

Kapitel 5

Uddannelse

Tabel 5.1	Eksamensfrekvenser efter skoleeksamen. Procent. Udvalgte år 1901–1975	Side 102
Tabel 5.2	Pigers andele af skoleeksaminer, efter eksamens art. Procent. Udvalgte år 1900–1974	103
Tabel 5.3	Arbejderbørns andele af skoleeksaminer, efter eksamens art. Procent. Udvalgte år 1941–1971	103
Tabel 5.4	De 20–49 årige, ikke-skolesøgende personer, fordelt efter antal fuldførte skoleår, opgjort efter alder og køn. Procent. 1970	104
Tabel 5.5	De 20–69 årige fordelt efter skoleuddannelse, inden for aldersgrupper. Procent. 1962	106
Tabel 5.6	De 20–64 årige fordelt efter antal års skolegang, inden for aldersgrupper. Procent. 1972	106
Tabel 5.7	De 14–49 årige ikke-skolesøgende personer inden for hver amtskommune, fordelt efter antal fuldførte skoleår. Procent. 1970	108
Tabel 5.8	De 14–49 årige erhvervsmæssigt beskæftigede, fordelt efter antal fuldførte skoleår, inden for arbejdsstillingsgrupper. Procent. 1970	110
Tabel 5.9	De 20–69 årige fordelt efter erhvervsuddannelse, inden for aldersgrupper. Procent. 1962	112
Tabel 5.10	De 20–64 årige fordelt efter erhvervsuddannelsesniveau, inden for aldersgrupper. Procent. 1972	112
Tabel 5.11	Andel af familier, der har børn i børnehaveklasse, efter faderens socialgruppe. Procent. 1974	114
Tabel 5.12	Afgang fra skolesystemet, fordelt efter antal fuldførte skoleår. Procent. Udvalgte år 1960–1974	114
Tabel 5.13	Afgang fra skolesystemet, fordelt efter antal fuldførte skoleår, opgjort efter amtskommuner. Procent. 1974	115
Tabel 5.14	En årgang unges trinvis afgang fra skolesystemet, efter afgangsklassetrin og faderens socialgruppe. Procent	116
Tabel 5.15	Gymnasieelever, HF-elever, EFG-elever, lærlige samt unge, der ikke modtager uddannelse udover folkeskolen, fordelt efter faderens socialgruppe. Procent	118
Tabel 5.16	Unge på 12. klassetrin fordelt efter uddannelsesmæssig placering, opgjort efter køn og forældres socialgruppe. Procent. 1973	120
Tabel 5.17	Frekvenser for lærlinge, gymnasieelever, studenterkursister samt HF-elever opgjort inden for geografiske områder. Procent. 1973/74	121
Tabel 5.18	Gymnasiefrekvensen og den beregnede gymnasie- + HF-frekvens pr. årgang efter faderens socialgruppe. Procent. 1965, 1971 og begyndelsen af 1970'erne.	122
Tabel 5.19	Andel af de 16–19 årige, der ikke er under uddannelse efter at have forladt folkeskolen, efter køn og forældrenes socialgruppe. Procent. 1965 og 1973	123
Tabel 5.20	Lærligefrekvenser. Udvalgte år 1945–1973	123
Tabel 5.21	Tilgang af studerende til de længerevarende videregående uddannelser opgjort efter hovedgrupper af uddannelsesinstitutioner. Udvalgte år 1960–1975	124
Tabel 5.22	Kandidatproduktionen ved de længerevarende videregående uddannelser opgjort efter hovedgrupper af uddannelsesinstitutioner. Udvalgte år 1960–1975	124
Tabel 5.23	Andel af befolkningen over 15 år, der for tiden deltager i voksenundervisning, og andelen, der på et eller andet tidspunkt har deltaget, efter undervisningens art og inden for aldersgrupper. Procent. 1975	125
Figur 5.1	Eksamensfrekvenser efter skoleeksamen. Procent. Udvalgte år 1901–1974	102
Figur 5.2	Gennemsnitligt antal fuldførte skoleår for 20–49 årige ikke-skolesøgende personer, opgjort efter alder og køn. 1970	105
Figur 5.3	De 20–69 årige fordelt efter skoleuddannelse, inden for aldersgrupper. Procent. 1962	107
Figur 5.4	De 20–64 årige fordelt efter antal års skolegang, inden for aldersgrupper. Procent. 1972	107
Figur 5.5	De 14–49 årige ikke-skolesøgende i hver amtskommune, fordelt efter gennemsnitligt antal fuldførte skoleår. 1970	109
Figur 5.6	De 14–49 årige erhvervsmæssigt beskæftigede, fordelt efter antal fuldførte skoleår, inden for arbejdsstillingsgrupper. Procent. 1970	111
Figur 5.7	De 20–69 årige fordelt efter erhvervsuddannelse, inden for aldersgrupper. Procent. 1962	113
Figur 5.8	De 20–64 årige fordelt efter erhvervsuddannelsesniveau, inden for aldersgrupper. Procent. 1972	113
Figur 5.9	Afgang fra skolesystemet fordelt efter antal fuldførte skoleår. Procent. 1960 og 1974	115
Figur 5.10	En årgang unges trinvis afgang fra skolesystemet, efter afgangsklassetrin og faderens socialgruppe. Procent	117
Figur 5.11	Gymnasieelever, HF-elever, EFG-elever, lærlinge samt unge, der ikke modtager uddannelse udover folkeskolen, fordelt efter faderens socialgruppe.	119
Figur 5.12	Gymnasiefrekvensen og den beregnede gymnasie- + HF-frekvens pr. årgang, efter faderens socialgruppe. Procent. 1965 og begyndelsen af 1970'erne.	122

Tables and charts

Chapter 6	Work	Page
Table 6.1	Economic activity rates by sex, age and marital status. 1950–1970	132
Table 6.2	Activity rates by age, sex and marital status. 1972–1975	133
Table 6.3	Index numbers of activity rates by geographic area and marital status. 1972	134
Table 6.4	Activity rates for women, by number of children under 18 living with them and by age of women. 1970	135
Table 6.5	Activity rates for women, by number of children under 18 living with them and by degree of urbanization. 1970	136
Table 6.6	Percentage of economically active women working part-time, by age and family composition. 1970	137
Table 6.7	Activity rates for married women, by age and by husband's socio-economic group. 1970	138
Table 6.8	Activity rates for married women, by number of children under 18 living with them and by husband's socio-economic group. 1970	139
Table 6.9	Employed women and all employed persons. Percentage distribution by occupations grouped according to female percentage. 1970	141
Table 6.10	Working life tables for males and females aged 50. 1969–1975	142
Table 6.11	The employed population by industry. Percentage. 1950–1975	143
Table 6.12	Percentage of employees insured against unemployment, by sex and age. 1974–1976	144
Table 6.13	Percentage of employees insured against unemployment, by employment status. 1966	144
Table 6.14	Unemployment among employees insured against unemployment. 1951–1975	145
Table 6.15	Unemployment by major unemployment insurance funds. Percentage. 1950–1975	146
Table 6.16	Unemployment among employees insured against unemployment, by region. Percentage. 1950–1975	147
Table 6.17	Unemployment among employees insured against unemployment, by region and sex, etc. Percentage. 1974	147
Table 6.18	Unemployment among employees insured against unemployment, by sex, etc. Percentage. 1970–1975	148
Table 6.19	Unemployment among employees insured against unemployment, by age. Percentage. 1970–1976	148
Table 6.20	Unemployment among persons aged 15–24 of the primary labour force, by age and level of education. Percentage. 1975	149
Table 6.21	Unemployed persons by duration of unemployment, by age. Percentage. End July 1974	150
Table 6.22	Disablement pensioners. 1950–1975	151
Table 6.23	Gross increase in number of disablement pensioners. Percentage. 1967/68–1974/75	151
Table 6.24	Gross increase in number of disablement pensioners, by selected main causes. Percentage. 1965/67–1974/75	152
Table 6.25	Disablement, widow and old-age pensioners as percentage of total population in various age groups, by sex. 1975	152
Table 6.26	The employed population by number of weekly hours worked in their primary occupation, by sex and employment status. Percentage. 1974	154
Table 6.27	The employed population by number of weekly hours worked in their primary and secondary occupations, by sex and employment status. Percentage. 1974	155
Table 6.28	The employed population by working periods, by employment status, age and sex. Percentage. 1974	156
Table 6.29	Hourly earnings of manual workers employed in manufacturing and construction. 1950–1974	157
Table 6.30	Piece-work hours as percentage of all hours worked in manufacturing and construction. 1960–1974	158
Table 6.31	Hourly earnings of manual workers in manufacturing and construction, for piece work and time work. Kr. per hour. 1974	158
Table 6.32	Average hourly earnings for the five highest paid and the five lowest paid groups in manufacturing and construction. 1974	159
Table 6.33	Monthly earnings of salaried employees, in thousands of kr. October 1974	161
Table 6.34	Annual earnings of central government employees, by employment group and sex. In thousands of kr. 1974	162
Table 6.35	Annual earnings of central government employees, by employment group and age. In thousands of kr. 1974	162
Table 6.36	Days absent as percentage of alle potential working days for male manual workers and male salaried employees employed by members of the Danish Employers' Confederation, by geographic area. Second quarter, 1975	163
Table 6.37	Number of persons having stated 0–38 symptoms of illness. 1973	164
Table 6.38	Incidence of symptoms of disease, by sex and age. Percentage. 1973	165
Table 6.39	Symptoms of disease by indicated cause. Percentage. 1973	167
Table 6.40	Percentage of persons who in the working situation must pay attention to their health or who have difficulties with their health, by level of vocational education. 1973	167
Table 6.41	Symptoms of disease by indicated cause. Arranged according to the cause »at work«. Percentage. 1973	168
Table 6.42	Adverse physical-chemical influences and health. Percentage. 1973	170
Table 6.43	Percentage of persons in working situations where protection is obligatory or recommended. 1973	170

Kapitel 6

Arbejde

Tabel 6.1	Erhvervsfrekvensen, efter køn, alder og civilstand. 1950–1970	Side 132
Tabel 6.2	Erhvervsfrekvensen, efter alder, køn og civilstand. 1972–1975	133
Tabel 6.3	Indekstal for erhvervsfrekvensen, efter geografisk område og civilstand. 1972	134
Tabel 6.4	Erhvervsfrekvensen for kvinder, efter antal hjemmeboende børn under 18 år og efter kvindens alder. 1970	135
Tabel 6.5	Erhvervsfrekvensen for kvinder, efter antal hjemmeboende børn under 18 år og efter bymæssighedsgruppe. 1970	136
Tabel 6.6	Andelen af de erhvervsaktive kvinder, som angiver at arbejde på deltid, efter alder og familietype. Procent. 1970	137
Tabel 6.7	Erhvervsfrekvensen for gifte kvinder, efter alder og efter mandens socioøkonomiske gruppe. 1970	138
Tabel 6.8	Erhvervsfrekvensen for gifte kvinder, efter antal hjemmeboende børn under 18 år og efter mandens socioøkonomiske gruppe. 1970	139
Tabel 6.9	De erhvervsmæssigt beskæftigede kvinder fordelt efter andelen af kvinder i fagene. Procent. 1970	141
Tabel 6.10	Erhvervsoplevelsestavler for 50-årige mænd og kvinder. 1969–1975	142
Tabel 6.11	De i erhvervene beskæftigede personer fordelt efter erhverv. Procent. 1950–1975	143
Tabel 6.12	Andel arbejdsløshedsforsikrede blandt lønmodtagere, efter køn og alder. Procent. 1974–1976	144
Tabel 6.13	Andel arbejdsløshedsforsikrede blandt lønmodtagere, efter arbejdsstilling. Procent. 1966	144
Tabel 6.14	Arbejdsløsheden blandt arbejdsløshedsforsikrede. 1951–1975	145
Tabel 6.15	Arbejdsløsheden, inden for de enkelte større arbejdsløshedskasser. Procent. 1950–1975	146
Tabel 6.16	Arbejdsløsheden blandt arbejdsløshedsforsikrede, efter landsdel. Procent. 1950–1975	147
Tabel 6.17	Arbejdsløsheden blandt arbejdsløshedsforsikrede, efter landsdel og køn m.v. Procent. 1975	147
Tabel 6.18	Arbejdsløsheden blandt arbejdsløshedsforsikrede, efter køn m.v. Procent. 1970–1975	148
Tabel 6.19	Arbejdsløsheden blandt arbejdsløshedsforsikrede, efter alder. Procent. 1970–1976	148
Tabel 6.20	Arbejdsløsheden blandt 15–24 årige i den primære arbejdsstyrke, efter alder og uddannelsesniveau. Procent. 1975	149
Tabel 6.21	De arbejdsløse fordelt efter arbejdsløshedsperiodens varighed, opdelt efter alder. Procent. Ultimo juli 1974	150
Tabel 6.22	Antallet af invalidepensionister. 1950–1975	151
Tabel 6.23	Tilgangen af invalidepensionister fordelt efter alder. Procent. 1967/68–1974/75	151
Tabel 6.24	Nye tildelinger af invalidepension fordelt efter udvalgte hovedlidelser. Procent. 1965/67–1974/75	152
Tabel 6.25	Invalide-, enke- og folkepensionisters andel af befolkningen i forskellige aldersgrupper, efter køn. Procent. 1975	152
Tabel 6.26	De erhvervsmæssigt beskæftigede fordelt efter den ugentlige arbejdstid i hovederhverv, opdelt efter køn og arbejdsstilling. Procent. 1974	154
Tabel 6.27	De erhvervsmæssigt beskæftigede fordelt efter den ugentlige arbejdstid i hoved- og bierhverv, opdelt efter køn og arbejdsstilling. Procent. 1974	155
Tabel 6.28	Arbejdstidens placering, efter arbejdsstilling, alder og køn. Procent. 1974	156
Tabel 6.29	Timefortjenesten for arbejdere i industri og håndværk. 1950–1974	157
Tabel 6.30	Akkordtimers andel af samtlige arbejdstimer i industri og håndværk. Procent. 1960–1974	158
Tabel 6.31	Timefortjenesten for arbejdere i industri og håndværk, akkordløn og tidløn. 1974	158
Tabel 6.32	Den gennemsnitlige timefortjeneste for de fem højstlønnede og fem lavestlønnede grupper i industri og håndværk. 1974	159
Tabel 6.33	Månedslønnen for funktionærer. Oktober 1974	161
Tabel 6.34	Årslønnen for statsansatte, efter ansættelsesgruppe og køn. 1974	162
Tabel 6.35	Årslønnen for statsansatte, efter ansættelsesgruppe og alder. 1974	162
Tabel 6.36	Fraværsdages andel af mulige arbejdsdage for mandlige arbejdere og funktionærer inden for DA-området, efter geografisk område. Procent. April kvartal 1975	163
Tabel 6.37	Antal personer, der har angivet 0–38 sygdomssymptomer. LO-området. 1973	164
Tabel 6.38	Hyppegheden af de enkelte sygdomssymptomer, efter køn og alder. LO-området. Procent. 1973	165
Tabel 6.39	Sygdomssymptomer fordelt efter den angivne årsag. LO-området. Procent. 1973	167
Tabel 6.40	Andel af personer, som i arbejdsituationen må tage hensyn til helbredet eller har vanskeligheder med helbredet, efter faglig uddannelse. LO-området. Procent. 1973	167
Tabel 6.41	Sygdomssymptomer procentvis fordelt efter angiven årsag. Rangordnet efter årsagsangivelsen »i arbejdet«. LO-området. 1973	168
Tabel 6.42	Fysisk-kemiske påvirkninger og helbred. LO-området. Procent. 1973	170
Tabel 6.43	Andel af personer, der arbejder hvor beskyttelsesmidler er påbudt eller anbefalet. LO-området. Procent. 1973	170

Tables and charts

Chart 6.1	Economic activity rates for men and married women, by age. 1950–1970	Page 133
Chart 6.2	Economic activity rates for women aged 14–34, by number of children under 18 living with them. 1970	134
Chart 6.3	Economic activity rates for married women, by age of youngest child and by husband's socio-economic group. 1970	140
Chart 6.4	Employed population. Percentage distribution by occupations grouped according to female percentage. 1970	141
Chart 6.5	Unemployment among employees insured against unemployment. Percentage. 1951–1975	145
Chart 6.6	Unemployment among persons aged 15–24 of the primary labour force, by level of education. Percentage. 1975	149
Chart 6.7	Pensioners as percentage of total population in various age groups, by sex. 1975	153
Chart 6.8	Hourly earnings of manual workers employed in manufacturing and construction. Index numbers. 1950–1974	157
Chart 6.9	Stress and type of pay. 1973	160
Chart 6.10	Monthly earnings of salaried employees. October 1974	161
Chart 6.11	Incidence of selected symptoms of disease, by sex and age. Percentage. 1973	166
Chart 6.12	Incidence of adverse physical-chemical influences in working situation. Percentage. 1973	169

Chapter 7 Income, wealth and consumption

Table 7.1	The distribution of income (taxable income) for all taxable persons. Percentage. 1939–1966	174
Table 7.2	The distribution of income (taxable income and gross income) for all taxable persons. Percentage. 1971–1974	175
Table 7.3	Number of single taxable persons and jointly taxed married couples, by size of family gross income, by number of children under 18 living with them. Percentage. 1974	176
Table 7.4	Average gross income for taxable persons, by sex, marital status and occupational status. 1974	177
Table 7.5	Average gross income for selected age groups of taxable salaried employees and manual workers, by sex and marital status. 1974	178
Table 7.6	Average gross income for married men, by socio-economic group. 1974	178
Table 7.7	The distribution of income (gross income) for all taxable persons, by occupational status and by sex and marital status. Percentage. 1974	179
Table 7.8	Married couples by husband's and wife's gross income. 1974	180
Table 7.9	Average gross income for taxable persons, by type of income, by size of gross income. Percentage. 1974	181
Table 7.10	Average gross income for taxable persons, by type of income, by occupational status. Percentage. 1974	182
Table 7.11	Transfers between employee families and public authorities. Percentage. 1971	183
Table 7.12	Income of employee families, by type of income, by size of earned income. Kr. per family. 1971	184
Table 7.13	Income of employee families, by type of income, by size of earned income – for married couples with and without children. Kr. per family. 1971	185
Table 7.14	The distribution of wealth (assessed net assets) for single taxable persons and jointly taxed married couples. Percentage. 1950–1967	186
Table 7.15	The distribution of wealth (assessed net assets) for single taxable persons and jointly taxed married couples. Percentage. 1970–1974	187
Table 7.16	Average wealth of single taxable persons and jointly taxed married couples, by size of gross income, by socio-economic group of head of family. 1974	188
Table 7.17	Average wealth of single taxable persons and jointly taxed married couples, by kind of assets and liabilities, by family gross income. Kr. and percentage. 1974	190
Table 7.18	Average wealth of single taxable persons and jointly taxed married couples, by kind of assets and liabilities, by occupational status of head of family. 1974	191
Table 7.19	The distribution of private consumption expenditure of employee families. Percentage. 1955–1971	192
Table 7.20	The distribution of private consumption expenditure of employee families, by size of disposable income. Percentage. 1971	194
Table 7.21	The distribution of private consumption expenditure of employee families, by size of disposable income – for married couples without children. Percentage. 1971	195
Table 7.22	The distribution of private consumption expenditure of employee families, by size of disposable income – for married couples with children. Percentage. 1971	196
Table 7.23	Families possessing selected consumer durables, by size of family gross income, occupational status and age of head of family and degree of urbanization. Percentage. May 1975	198

Figur 6.1	Erhvervsfrekvensen for mænd og gifte kvinder, efter alder. 1950–1970	Side 133
Figur 6.2	Erhvervsfrekvensen for kvinder i alderen 14–34 år, efter antal hjemmeboende børn under 18 år. 1970	134
Figur 6.3	Erhvervsfrekvensen for gifte kvinder, efter yngste barns alder og efter mandens socioøkonomiske gruppe. 1970	140
Figur 6.4	De erhvervmæssigt beskæftigede fordelt efter andelen af kvinder i fagene. Procent. 1970	141
Figur 6.5	Arbejdsløsheden blandt arbejdsløshedsforsikrede. Procent. 1951–1975	145
Figur 6.6	Arbejdsløsheden blandt 15–24 årige i den primære arbejdsstyrke, efter uddannelsesniveau. Procent. 1975	149
Figur 6.7	Pensionisters andel af befolkningen i forskellige aldersgrupper, efter køn. Procent. 1975	153
Figur 6.8	Timefortjenesten for arbejdere i industri og håndværk. Indekstal. 1950–1974	157
Figur 6.9	Stress og lønform. LO-området. 1973	160
Figur 6.10	Månedslønnen for funktionærer. Oktober 1974	161
Figur 6.11	Hypigheden af udvalgte sygdomssymptomer, efter køn og alder. LO-området. Procent. 1973	166
Figur 6.12	Hypigheden af oplevede fysisk-kemiske påvirkninger i arbejdet. LO-området. Procent. 1973	169

Kapitel 7

Indkomst, formue og forbrug

Tabel 7.1	Indkomstfordelingen (skattepligtig indkomst) for skattepligtige personer. Procent. 1939–1966	174
Tabel 7.2	Indkomstfordelingen (skattepligtig indkomst og bruttoindkomst) for skattepligtige personer. Procent. 1971–1974	175
Tabel 7.3	Enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar fordelt efter familiens bruttoindkomst, opdelt efter antal hjemmeboende børn under 18 år. Procent. 1974	176
Tabel 7.4	Gennemsnitlig bruttoindkomst for skattepligtige personer, efter køn, civilstand og arbejdsstilling. 1974	177
Tabel 7.5	Gennemsnitlig bruttoindkomst for skattepligtige funktionærer og arbejdere, for udvalgte aldersgrupper efter køn og civilstand. 1974	178
Tabel 7.6	Gennemsnitlig bruttoindkomst for gifte mænd, efter socioøkonomisk gruppe. 1974	178
Tabel 7.7	Indkomstfordelingen (bruttoindkomst) for skattepligtige personer inden for arbejdsstillingsgrupper og inden for køn/civilstandsgrupper. Procent. 1974	179
Tabel 7.8	Ægtepar fordelt efter mandens og hustruens bruttoindkomst. 1974	180
Tabel 7.9	Gennemsnitlig bruttoindkomst for skattepligtige personer, fordelt efter indkomstens art, opdelt efter bruttoindkomstens størrelse. Procent. 1974	181
Tabel 7.10	Gennemsnitlig bruttoindkomst for skattepligtige personer fordelt efter indkomstens art, opdelt efter arbejdsstilling. Procent. 1974	182
Tabel 7.11	Overførsler mellem lønmodtagerfamilier og det offentlige. Procent. 1971	183
Tabel 7.12	Lønmodtagerfamiliers indkomst fordelt efter indkomstens art, opdelt efter erhvervsindkomstens størrelse. 1971	184
Tabel 7.13	Indkomsten for lønmodtagerfamilier, fordelt efter indkomstens art, opdelt efter erhvervsindkomstens størrelse. Ægtepar med og uden børn. 1971	185
Tabel 7.14	Formuefordelingen (skattepligtig formue) for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar. Procent. 1950–1967	186
Tabel 7.15	Formuefordelingen (skattepligtig formue) for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar. Procent. 1970–1974	187
Tabel 7.16	Gennemsnitlig skattepligtig formue for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar efter bruttoindkomst og efter familieoverhovedets socioøkonomiske gruppe. 1974	188
Tabel 7.17	Gennemsnitlig skattepligtig formue for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar fordelt efter formuens placering, opdelt efter familiens bruttoindkomst. Procent. 1974	190
Tabel 7.18	Gennemsnitlig skattepligtig formue for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar fordelt efter formuens placering, opdelt efter familieoverhovedets arbejdsstilling. 1974	191
Tabel 7.19	Det private forbrugs sammensætning for lønmodtagerfamilier. Procent. 1955–1971	192
Tabel 7.20	Det private forbrugs sammensætning for lønmodtagerfamilier, opdelt efter disponibel indkomst. Procent. 1971	194
Tabel 7.21	Det private forbrugs sammensætning for lønmodtagerfamilier, opdelt efter disponibel indkomst. Ægtepar uden børn. Procent. 1971	195
Tabel 7.22	Det private forbrugs sammensætning for lønmodtagerfamilier, opdelt efter disponibel indkomst. Ægtepar med børn. Procent. 1971	196
Tabel 7.23	Familiers besiddelse af udvalgte varige forbrugsgoder, opdelt efter familiens bruttoindkomst, familieoverhovedets arbejdsstilling og alder samt efter bymæssighedsgruppe. Procent. Maj 1975	198

Tables and charts

Chart 7.1	The distribution of income (gross income) for all taxable persons. Percentage. 1974	Page 175
Chart 7.2	Number of single taxable persons and jointly taxed married couples, by size of family gross income, by number of children under 18 living with them. Percentage. 1974	177
Chart 7.3	The distribution of wealth (assessed net assets) for single taxable persons and jointly taxed married couples. Percentage. 1950 and 1967	186
Chart 7.4	The distribution of wealth (assessed net assets) for single taxable persons and jointly taxed married couples. Percentage. 1970 and 1974	187
Chart 7.5	Average wealth of single taxable persons and jointly taxed married couples, by socio-economic group of head of family. 1974	189
Chart 7.6	Percentage of disposable income used for selected items of consumption among employee families. 1955–1971	193
Chart 7.7	Percentage of disposable income used for selected items of consumption among employee families – for married couples with and without children. 1971	197

Chapter 8 Housing

Table 8.1	Occupants by density of occupation. Percentage. 1960–1970	203
Table 8.2	Occupants by number of rooms and number of occupants in the dwelling. Percentage. 1960–1970	204
Table 8.3	Percentage of the dwelling stock having private bath, WC and central heating, respectively, by socio-economic group of holder of dwelling. 1960–1970	206
Table 8.4	The dwelling stock by type of building, by socio-economic group of holder of dwelling. Percentage. 1960–1970	208
Table 8.5	Families by density of occupation, sanitary installations and type of building, by family composition. Percentage. 1970	209
Table 8.6	The dwelling stock by density of occupation, sanitary installations and type of building, by number of children in the dwelling. Percentage. 1970	210
Table 8.7	Occupants by density of occupation, sanitary installations and type of building, by age of occupants. Percentage. 1970	211
Table 8.8	The dwelling stock by density of occupation, sanitary installations and type of building, by socio-economic group of holder of dwelling. Percentage. 1970	212
Table 8.9	Occupants by density of occupation, sanitary installations and type of building, by degree of urbanization. Percentage. 1970	213
Table 8.10	Percentage of occupants having private bath, WC and central heating, by density of occupation. 1970	214
Table 8.11	Households with specified dwelling standards, by occupational education of holder of dwelling. Percentage. 1970	215
Table 8.12	The dwelling stock by form of tenure, by socio-economic group of holder of dwelling. Percentage. 1960–1970	216
Table 8.13	The dwelling stock by form of tenure, by age of holder of dwelling. Percentage. 1970	218
Table 8.14	Holders of dwellings (holders aged under 50 years) by form of tenure, by occupational education. Percentage. 1970	218
Table 8.15	Families by form of tenure, by gross income of family. Percentage. 1975	219
Table 8.16	Occupants by density of occupation, sanitary installations and type of building, by form of tenure. Percentage. 1970	220
Chart 8.1	Occupants by density of occupation. Percentage. 1960–1970	203
Chart 8.2	Density of occupation by number of occupants in the dwelling. Percentage. 1960–1970	205
Chart 8.3	Percentage of the dwelling stock having private bath, WC and central heating, respectively, by socio-economic group of holder of dwelling. 1960–1970	207
Chart 8.4	Households with specified dwelling standards, by occupational education of holder of dwelling. Holders aged under 50 years. Percentage. 1970	214
Chart 8.5	Percentage of dwellings being owner-occupied, by socio-economic group. 1960–1970	217
Chart 8.6	Percentage of families owning their dwellings, by gross income of family. 1975	219

Chapter 9 Spare time

Table 9.1	Time spent on selected activities by population on weekdays, by sex and socio-economic group. Hours and minutes. 1975	224
Table 9.2	Time spent on selected activities by population during weekends, by sex and socio-economic group. Hours and minutes. 1975	225
Table 9.3	Spare time (leisure time) spent on selected activities on weekdays, by sex and socio-economic group. Percentage. 1975	226

Figur 7.1	Indkomstfordelingen (bruttoindkomst) for skattepligtige personer. Procent. 1974	Side 175
Figur 7.2	Enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar fordelt efter familiens bruttoindkomst, opdelt efter antal hjemmeboende børn under 18 år. Procent. 1974	177
Figur 7.3	Formuefordelingen (skattepligtig formue) for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar. Procent. 1950 og 1967	186
Figur 7.4	Formuefordelingen (skattepligtig formue) for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar. Procent. 1970 og 1974	187
Figur 7.5	Gennemsnitlig skattepligtig formue for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar, efter familieoverhovedets socioøkonomiske gruppe. 1974	189
Figur 7.6	Udvalgte forbrugsposters andel af den disponible indkomst for lønmodtagerfamilier. Procent. 1955–1971	193
Figur 7.7	Udvalgte forbrugsposters andel af den disponible indkomst for lønmodtagerfamilier. Ægtepar med og uden børn. 1971	197

Kapitel 8

Bolig

Tabel 8.1	Beboere fordelt efter beboelsestæthed. Procent. 1960–1970	203
Tabel 8.2	Beboere fordelt efter boligens størrelse, opdelt efter antal beboere i boligen. Procent. 1960–1970	204
Tabel 8.3	Andel af boliger med henholdsvis eget bad, WC og centralvarme, efter boligindehaverens socioøkonomiske gruppe. Procent. 1960–1970	206
Tabel 8.4	Boliger fordelt efter husets art, opdelt efter boligindehaverens socioøkonomiske gruppe. Procent. 1960–1970	208
Tabel 8.5	Familier fordelt efter beboelsestæthed, installationsforhold og husets art, efter familietype. Procent. 1970	209
Tabel 8.6	Boliger fordelt efter beboelsestæthed, installationsforhold og husets art, opdelt efter antal børn i boligen. Procent. 1970	210
Tabel 8.7	Beboere fordelt efter beboelsestæthed, installationsforhold og husets art, opdelt efter beboernes alder. Procent. 1970	211
Tabel 8.8	Boliger fordelt efter beboelsestæthed, installationsforhold og husets art, opdelt efter boligindehaverens socioøkonomiske gruppe. Procent. 1970	212
Tabel 8.9	Beboere fordelt efter beboelsestæthed, installationsforhold og husets art, opdelt efter bymæssighedsgruppe. Procent. 1970	213
Tabel 8.10	Andel af beboere med eget bad, WC og centralvarme, efter beboelsestæthed. Procent. 1970	214
Tabel 8.11	Andel af boliger med en given standard, efter boligindehaverens erhvervsuddannelse. Procent. 1970	215
Tabel 8.12	Boliger fordelt efter lejeforhold, opdelt efter boligindehaverens socioøkonomiske gruppe. Procent. 1960–1970	216
Tabel 8.13	Boliger fordelt efter lejeforhold, opdelt efter boligindehaverens alder. Procent. 1970	218
Tabel 8.14	Boligindehavere under 50 år fordelt efter lejeforhold, opdelt efter erhvervsuddannelse. Procent. 1970	218
Tabel 8.15	Familier fordelt efter lejeforhold, opdelt efter familiens bruttoindkomst. Procent. 1975	219
Tabel 8.16	Beboere fordelt efter beboelsestæthed, installationsforhold og husets art, opdelt efter lejeforhold. Procent. 1970	220
Figur 8.1	Beboere fordelt efter beboelsestæthed. Procent. 1960–1970	203
Figur 8.2	Beboelsestætheden efter antal beboere i boligen. Procent. 1960–1970	205
Figur 8.3	Andel af boliger med henholdsvis eget bad, WC og centralvarme, efter boligindehaverens socioøkonomiske gruppe. Procent. 1960–1970	207
Figur 8.4	Andel af boliger med en given standard, efter boligindehaverens erhvervsuddannelse. Boligindehavere under 50 år. Procent. 1970	214
Figur 8.5	Andel af boliger, der beboes af ejer, efter socioøkonomisk gruppe. Procent. 1960–1970	217
Figur 8.6	Andel af familier, som ejer deres bolig, efter familiens bruttoindkomst. Procent. 1975	219

Kapitel 9

Fritid

Tabel 9.1	Befolkningens tidsanvendelse på hverdage, opdelt efter køn og socioøkonomisk gruppe. Timer og minutter. 1975	224
Tabel 9.2	Befolkningens tidsanvendelse i weekenden, opdelt efter køn og socioøkonomisk gruppe. Timer og minutter. 1975	225
Tabel 9.3	Resttiden (fritiden) fordelt efter anvendelse på hverdage, opdelt efter køn og socioøkonomisk gruppe. Procent. 1975	226

Tables and charts

Table 9.4	Spare time (leisure time) spent on selected activities during weekends, by sex and socio-economic group. Percentage. 1975	Page 228
Table 9.5	Percentage of population participating in selected spare time activities, by sex, age, degree of urbanization and size of income. 1975	230
Table 9.6	Percentage of population participating in selected spare time activities, by level of school education, socio-economic group and social group. 1975	231
Table 9.7	Percentage of population participating in selected spare time activities, by sex, age, degree of urbanization and size of income. 1975	233
Table 9.8	Percentage of population participating in selected spare time activities, by level of school education, socio-economic group and social group. 1975	234
Table 9.9	The economically active population by length of holiday. Percentage. 1963/64 and 1974	236
Table 9.10	The economically active population by length of holiday, by sex, age, degree of urbanization and size of income. Percentage. 1974	237
Table 9.11	The economically active population by length of holiday, by level of school education, socio-economic group and social group. Percentage. 1974	238
Table 9.12	The economically active population by length of holiday, by number of children under 18 in the family. Percentage. 1974	239
Table 9.13	The total population by kind of holiday, by sex, age, degree of urbanization and size of income. Percentage. 1974	240
Table 9.14	The total population by kind of holiday, by level of school education, socio-economic group and social group. Percentage. 1974	241
Chart 9.1	Time spent on selected activities on weekdays and during weekends, by sex. 1975	225
Chart 9.2	Spare time (leisure time) spent on selected activities on weekdays, by sex and socio-economic group. Percentage. 1975	227
Chart 9.3	Spare time (leisure time) spent on selected activities during weekends, by sex and socio-economic group. Percentage. 1975	229
Chart 9.4	Participation in selected spare time activities, by social group. Percentage. 1975	232
Chart 9.5	Participation in selected spare time activities, by social group. Percentage. 1975	235
Chart 9.6	The economically active population by length of holiday. Percentage. 1963/64 and 1974	236
Chart 9.7	The economically active population by length of holiday, by socio-economic group. Percentage. 1974	239
<hr/>		
Chapter 10	Politics	
Table 10.1	Percentage of the electorate voting at general elections. 1953–1975	246
Table 10.2	Percentage of the electorate voting at the elections of local councils. 1950–1974	247
Table 10.3	Percentage of the electorate voting at the election of local councils in 1974	247
Table 10.4	Percentage of the electorate of the Copenhagen municipality voting at the general election in 1971, by sex, age and marital status	247
Table 10.5	Candidates at the general election in 1975, by occupation, by sex. Percentage	248
Table 10.6	Female percentage of all candidates and of elected candidates at the general elections in 1971, 1973 and 1975	248
Table 10.7	Female percentage of all candidates and of elected candidates at the election of local councils in 1974	249
Table 10.8	Candidates elected at the general election in 1975, by age and sex	249
Table 10.9	Political parties represented in the Folketing. Percentage. 1953–1975	250
Table 10.10	Candidates elected at the general election in 1973, by occupation, by party. Percentage	251
Table 10.11	The electorate's political views, by occupation, age and education. Percentage. 1974	252
Table 10.12	Membership of political associations, by age and sex. Percentage. 1975	253
Table 10.13	Membership of political associations, by level of school education. Percentage. 1975	253
Table 10.14	Membership of political associations, by occupational status. Percentage. 1975	253
Table 10.15	Percentage of employees being members of trade unions. 1940–1970	254
Table 10.16	Percentage of employees being members of trade unions, by occupational status. 1966	254
Table 10.17	Percentage of population having trusted position in an association, by age, sex and socio-economic group. 1975	255
Table 10.18	Percentage of population entitled to vote having participated in selected political activities, by size of income. 1972	256
Chart 10.1	Percentage of the electorate voting at general elections. 1953–1975	246
Chart 10.2	Female percentage of all candidates and of elected candidates at the general elections in 1971, 1973 and 1975	249
Chart 10.3	Political parties represented in the Folketing. 1975	250
Chart 10.4	Percentage of employees being members of trade unions. 1940–1970	254

Tabel 9.4	Resttiden (fritiden) fordelt efter anvendelse i weekenden, opdelt efter køn og socioøkonomisk gruppe. Procent. 1975	Side 228
Tabel 9.5	Andel af befolkningen, der deltager i forskellige fritidsaktiviteter, efter køn, alder, bymæssighedsgruppe og indkomst. Procent. 1975	230
Tabel 9.6	Andel af befolkningen, der deltager i forskellige fritidsaktiviteter, efter skoleuddannelse, socioøkonomisk gruppe og socialgruppe. Procent. 1975	231
Tabel 9.7	Andel af befolkningen, der deltager i forskellige fritidsaktiviteter, efter køn, alder, bymæssighedsgruppe og indkomst. Procent. 1975	233
Tabel 9.8	Andel af befolkningen, der deltager i forskellige fritidsaktiviteter, efter skoleuddannelse, socioøkonomisk gruppe og socialgruppe. Procent. 1975	234
Tabel 9.9	De erhvervsaktives ferie, fordelt efter varighed. Procent. 1963/64 og 1974	236
Tabel 9.10	De erhvervsaktives ferie fordelt efter varighed, opdelt efter køn, alder, bymæssighedsgruppe og indkomst. Procent. 1974	237
Tabel 9.11	De erhvervsaktives ferie fordelt efter varighed, opdelt efter skoleuddannelse, socioøkonomisk gruppe og socialgruppe. Procent. 1974	238
Tabel 9.12	De erhvervsaktives ferie fordelt efter varighed, opdelt efter antal børn under 18 år i familien. Procent. 1974	239
Tabel 9.13	Hele befolkningen fordelt efter feriens anvendelse, opdelt efter køn, alder, bymæssighedsgruppe og indkomst. Procent. 1974	240
Tabel 9.14	Hele befolkningen fordelt efter feriens anvendelse, opdelt efter skoleuddannelse, socioøkonomisk gruppe og socialgruppe. Procent. 1974	241
Figur 9.1	Tidsanvendelsen på hverdage og i weekenden, efter køn. 1975	225
Figur 9.2	Resttiden (fritiden) fordelt efter anvendelse på hverdage, opdelt efter køn og socioøkonomisk gruppe. Procent. 1975	227
Figur 9.3	Resttiden (fritiden) fordelt efter anvendelse i weekenden, opdelt efter køn og socioøkonomisk gruppe. Procent. 1975	229
Figur 9.4	Deltagelse i forskellige fritidsaktiviteter, efter socialgruppe. Procent. 1975	232
Figur 9.5	Deltagelse i forskellige fritidsaktiviteter, efter socialgruppe. Procent. 1975	235
Figur 9.6	De erhvervsaktives ferie fordelt efter varighed. Procent. 1963/64 og 1974	236
Figur 9.7	De erhvervsaktives ferie fordelt efter varighed, opdelt efter socioøkonomisk gruppe. Procent. 1974	239
<hr/>		
Kapitel 10	Politiske forhold	
Tabel 10.1	Valgdeltagelsen ved folketingsvalgene. Procent. 1953–1975	246
Tabel 10.2	Valgdeltagelsen ved valgene til de kommunale råd. Procent. 1950–1974	247
Tabel 10.3	Valgdeltagelsen ved valget til de kommunale råd i 1974. Procent	247
Tabel 10.4	Valgdeltagelsen i Københavns kommune ved folketingsvalget i 1971, efter køn, alder og ægteskabelig stilling. Procent	247
Tabel 10.5	Opstillede kandidater til folketingsvalget i 1975 fordelt efter stillingsgruppe, opdelt efter køn. Procent	248
Tabel 10.6	Kvindens andel af opstillede og valgte kandidater ved folketingsvalgene i 1971, 1973 og 1975. Procent	248
Tabel 10.7	Kvindens andel af opstillede og valgte kandidater ved valget til de kommunale råd i 1974. Procent	249
Tabel 10.8	Valgte kandidater ved folketingsvalget i 1975 fordelt efter alder og køn	249
Tabel 10.9	Repræsentationen i folketinget efter partier. Procent. 1953–1975	250
Tabel 10.10	Valgte kandidater ved folketingsvalget i 1975 fordelt efter stilling, opdelt efter partitilhørsforhold. Procent	251
Tabel 10.11	Vælgernes partitilhørsforhold efter erhverv, alder og uddannelse. Procent. 1974	252
Tabel 10.12	Medlemskab af politisk forening efter alder og køn. Procent. 1975	253
Tabel 10.13	Medlemskab af politisk forening efter skoleuddannelse. Procent. 1975	253
Tabel 10.14	Medlemskab af politisk forening efter erhverv. Procent. 1975	253
Tabel 10.15	Lønmodtageres medlemskab af fagforening. Procent. 1940–1970	254
Tabel 10.16	Lønmodtageres medlemskab af fagforening efter arbejdsstilling. Procent. 1966	254
Tabel 10.17	Andel af befolkningen, som har tillidshverv i en forening, efter alder, køn og socioøkonomisk gruppe. Procent. 1975	255
Tabel 10.18	Andelen af den stemmeberettigede del af befolkningen, som har deltaget i udvalgte politiske aktiviteter, efter indkomst. Procent. 1972	256
Figur 10.1	Valgdeltagelsen ved folketingsvalgene. Procent. 1953–1975	246
Figur 10.2	Kvindens andel af opstillede og valgte kandidater ved folketingsvalgene i 1971, 1973 og 1975. Procent	249
Figur 10.3	Repræsentationen i folketinget efter partier. 1975	250
Figur 10.4	Lønmodtageres medlemskab af fagforening. Procent. 1940–1970	254

Tables and charts

Chapter 11		Living conditions of special groups	
Table 11.1	Use of disciplinary methods among families in the county of Randers and municipality of Copenhagen. Percentage. 1964		Page 259
Table 11.2	Children registered in day institutions and for approved day nursing in private households, by age and type of institution. Per 1 000 population in the age group. 1973 and 1975		260
Table 11.3	Children registered in day institutions and for approved day nursing in private households, by age and county. Per 1 000 population in the age group. 1975		261
Table 11.4	Children registered in day institutions, by cohabitation status of parents. Percentage. 1974		262
Table 11.5	Children registered in day institutions, by parents' working circumstances (only children with married parents or parents living together in consensual union). Percentage. 1974		262
Table 11.6	The physically handicapped and the total population, by extent of gainful employment, by sex. Percentage. 1962		263
Table 11.7	Population (physically handicapped and total population) with gainful employment as primary occupation, by employment status, by sex. Percentage. 1962		264
Table 11.8	Density of occupation for physically handicapped and for the total population, by number of rooms in the dwelling. Percentage. 1962		264
Table 11.9	The physically handicapped and the total population, by sanitary installations. Percentage. 1962		264
Table 11.10	Social contacts of physically handicapped, by marital status. Percentage. 1962		265
Table 11.11	The mentally handicapped (previously treated at institutions), by age and marital status, by nature of handicap and sex. Percentage. 1972.		266
Table 11.12	The mentally handicapped (previously treated at institutions) and the total population, by family composition, by nature of handicap and sex. Percentage. 1972		267
Table 11.13	The gainfully employed mentally handicapped (previously treated at institutions) and the total gainfully employed population, by employment status, by nature of handicap and sex. Percentage. 1972		267
Table 11.14	The mentally handicapped (previously treated at institutions), by size of taxable income, by nature of handicap. Percentage. 1971		268
Table 11.15	The mentally handicapped (previously treated at institutions) and the total population, by density of occupation and sanitary installations, by family composition and nature of handicap. Percentage. 1972		269
Table 11.16	Old-age pensioners at homes for the aged and nursing homes. 1974		270
Table 11.17	Residents of nursing homes and homes for the aged, by number of occupants per room, by number of occupants the room is intended for. Percentage. 1968/69		270
Table 11.18	Residents of nursing homes and homes for the aged, by participation in the cleaning of their own rooms, by kind of home. Percentage. 1968/69		271
Table 11.19	Percentage of residents of nursing homes and homes for the aged having hobbies or doing needlework, by kind of home. 1968/69		272
Table 11.20	Residents of nursing homes and homes for the aged having surviving children, by when they last saw one of their children. Percentage. 1968/69		272
Table 11.21	Residents of nursing homes and homes for the aged having relatives (excluding children) outside the home, by when they were last visited by their relatives. Percentage. 1968/69		273
Table 11.22	Residents of nursing homes and homes for the aged having friends outside the home, by when they were last visited by their friends. Percentage. 1968/69		273
Chart 11.1	Children registered in day institutions and for approved day nursing in private households, by age. Percentage. 1973 and 1975		260
Chapter 12		Selected resource data	
Table 12.1	Selected national accounts figures. Kr. per capita at current prices. 1950–1974		276
Table 12.2	National disposable income and its appropriation. Kr. per capita at 1955 prices and percentage. 1950–1974		276
Table 12.3	Income and final consumption expenditure of households. Kr. per capita at current prices. 1950–1974		277
Table 12.4	Full-time staff in the social sector at the beginning of 1972 and around April 1, 1975		278
Table 12.5	Full-time staff of local government social institutions, etc., by geographic area. Per 1 000 population. March 1975		279
Table 12.6	Full-time staff of nurseries, kindergartens and recreation centres for the young. Per 100 children in terms of capacity. 1972–1975		280
Table 12.7	Full-time staff of homes for the aged and nursing homes. Per 100 beds. 1972–1975		280
Table 12.8	Full-time staff engaged in home help and work in homes for the aged and in nursing homes, by geographic area. Per 1 000 population aged 75 or more. 1972–1975		282
Table 12.9	Nurseries, kindergartens, recreation centres for the young, homes for the aged and nursing homes, by capacity. Percentage. 1973		284

Kapitel 11 Særlige gruppers levevilkår		
Tabel 11.1	Anvendelse af disciplinære foranstaltninger blandt familier i Randers amt og Københavns kommune. Procent. 1964	Side 259
Tabel 11.2	Indskrevne børn i daginstitutioner og anerkendt dagpleje, efter alder og institutionstype. Pr. 1 000 indbyggere i aldersgruppen. 1973 og 1975	260
Tabel 11.3	Indskrevne børn i daginstitutioner og anerkendt dagpleje, efter alder og amtskommune. Pr. 1 000 indbyggere i aldersgruppen. 1975	261
Tabel 11.4	Indskrevne børn i daginstitutioner fordelt efter forældrenes samlivsform. Procent. 1974	262
Tabel 11.5	Indskrevne børn i daginstitutioner fordelt efter forældrenes udearbejde (kun børn med gifte og/eller samlevende forældre). Procent. 1974	262
Tabel 11.6	De fysisk handicappede og hele befolkningen fordelt efter omfanget af erhvervmæssig beskæftigelse, opdelt efter køn. Procent. 1962	263
Tabel 11.7	De fysisk handicappede med hovederhverv og hele befolkningen med hovederhverv fordelt efter arbejdsstilling, opdelt efter køn. Procent. 1962	264
Tabel 11.8	Beboelsestætheden for fysisk handicappede og hele befolkningen efter antal værelser i boligen. Procent. 1962	264
Tabel 11.9	De fysisk handicappede og hele befolkningens installationsforhold. Procent. 1962	264
Tabel 11.10	De fysisk handicappedes sociale kontakter, efter civilstand. Procent. 1962	265
Tabel 11.11	De psykisk handicappede (tidligere institutionsbehandlede) fordelt efter alder og ægteskabelig stilling, opdelt efter handicappets art og køn. Procent. 1972	266
Tabel 11.12	De psykisk handicappede (tidligere institutionsbehandlede) og hele befolkningen fordelt efter familietype, opdelt efter handicappets art og køn. Procent. 1972	267
Tabel 11.13	De erhvervmæssigt beskæftigede blandt de psykisk handicappede (tidligere institutionsbehandlede) og blandt hele befolkningen fordelt efter arbejdsstilling, opdelt efter handicappets art og køn. Procent. 1972	267
Tabel 11.14	De psykisk handicappede (tidligere institutionsbehandlede) fordelt efter skattepligtig indkomst, opdelt efter handicappets art. Procent. 1971	268
Tabel 11.15	De psykisk handicappede (tidligere institutionsbehandlede) og hele befolkningen fordelt efter beboelsestæthed og installationsforhold, opdelt efter familietype og handicappets art. Procent. 1972	269
Tabel 11.16	Folkepensionister på alderdoms- og plejehjem. 1974	270
Tabel 11.17	Beboere på pleje- og alderdomshjem fordelt efter antal personer pr. værelse, opdelt efter hvor mange personer, værelset er beregnet til. Procent. 1968/69	270
Tabel 11.18	Beboere på pleje- og alderdomshjem fordelt efter, om de hjælper med at holde deres egen stue, opdelt efter hjemmets art. Procent. 1968/69	271
Tabel 11.19	Beboere på pleje- og alderdomshjem fordelt efter, om de er beskæftiget med hobbies og håndarbejde, opdelt efter hjemmets art. Procent. 1968/69	272
Tabel 11.20	Beboere på pleje- og alderdomshjem med børn i live, fordelt efter hvornår de sidst har set ét af deres børn. Procent. 1968/69	272
Tabel 11.21	Beboere på pleje- og alderdomshjem med søskende eller andre slægtninge uden for hjemmet, fordelt efter hvornår de sidst har haft besøg af deres slægtninge. Procent. 1968/69	273
Tabel 11.22	Beboere på pleje- og alderdomshjem med venner uden for hjemmet, fordelt efter hvornår de sidst har haft besøg af deres venner. Procent. 1968/69	273
Figur 11.1	Indskrevne børn i daginstitutioner og anerkendt dagpleje, efter alder. Procent. 1973 og 1975	260

Kapitel 12 Udvalgte ressourcetal		
Tabel 12.1	Udvalgte nationalregnskabstal. Kr. pr. indbygger i årets priser. 1950–1974	276
Tabel 12.2	Rådighedsbeløbet fordelt efter anvendelse. Kr. pr. indbygger i 1955-priser og procent. 1950–1974	276
Tabel 12.3	Husholdningernes indkomst og forbrug. Kr. pr. indbygger i årets priser. 1950–1974	277
Tabel 12.4	Antal heltidsbeskæftigede i den sociale sektor ved begyndelsen af 1972 og omkring 1. april 1975	278
Tabel 12.5	Antal heltidsbeskæftigede på kommunale institutioner m.v., efter geografisk område. Pr. 1 000 indbyggere. Marts 1975	279
Tabel 12.6	Antal heltidsbeskæftigede på vuggestuer, børnehaver og fritidshjem. Pr. 100 pladser. 1972–1975	280
Tabel 12.7	Antal heltidsbeskæftigede på alderdoms- og plejehjem. Pr. 100 pladser. 1972–1975	280
Tabel 12.8	Antal heltidsbeskæftigede ved husmoderafløsning og hjemmehjælp og ved arbejde på alderdoms- og plejehjem, efter geografisk område. Pr. 1 000 indbyggere i alderen 75 år og derover. 1972–1975	282
Tabel 12.9	Vuggestuer, børnehaver, fritidshjem og alderdoms- og plejehjem fordelt efter størrelse. Procent. 1973	284

Tables and charts

Table 12.10	Capacity of approved day institutions, children's and young persons' homes. Thousands of persons. 1950–1975	Page 284
Table 12.11	Capacity of homes for the aged and nursing homes, by geographic area. Per 1 000 population aged 75 or more. 1972–1975	286
Table 12.12	Capacity of institutions, etc. for the mentally retarded. 1960–1975	286
Table 12.13	Number of physicians and population per physician. 1930–1974	287
Table 12.14	Number of population per physician, by geographic area. 1974	288
Table 12.15	Full-time staff in the health sector. 1960–1974	290
Table 12.16	Number of hospital beds. Per 1 000 population. 1960–1974	291
Table 12.17	Admissions to hospitals. Per 1 000 population. 1960–1974	291
Table 12.18	Average duration of stay in hospital, in days. 1960–1974	291
Table 12.19	Gross turnover of pharmacies. 1950–1974	292
Table 12.20	Turnover of pharmacies by therapeutical group. Percentage. 1971	292
Table 12.21	Primary school teachers. 1965–1974	293
Table 12.22	Primary school teachers by age and sex. 1974	293
Table 12.23	Number of teaching staff (att full-time equivalence) at levels of education higher than 10th year of education. 1974	294
Table 12.24	Number of pupils per class in primary schools, etc. 1965–1974	294
Table 12.25	Primary schools by highest level of education and ownership. 1966–1973	295
Table 12.26	Social welfare and public health expenditure. 1950–1974	296
Table 12.27	Social welfare and public health expenditure by purpose. Percentage. 1950–1974	296
Table 12.28	Social welfare and public health expenditure by source of financing, by purpose. Percentage. 1974	298
Table 12.29	Public expenditure on education, etc. 1965–1974	298
Table 12.30	Total current expenditure per graduate from selected institutions of higher education and number of students per teacher. 1972	299
Chart 12.1	National disposable income and its appropriation. Percentage. 1950–1973	277
Chart 12.2	Full-time staff of nurseries, kindergartens and recreation centres for the young. Per 100 children in terms of capacity. 1972–1975	281
Chart 12.3	Full-time staff engaged in home help and work in homes for the aged and in nursing homes, by geographic area. Per 1 000 population aged 75 or more. 1975	283
Chart 12.4	Capacity of approved dayinstitutions. 1950–1975	285
Chart 12.5	Number of population per general practitioner, including physicians with specialist's practice, by geographic area. 1974	289
Chart 12.6	Full-time staff in the health sector. 1960 and 1974	290
Chart 12.7	Social welfare and public health expenditure by purpose. Percentage. 1950–1974	297

Tabel 12.10	Antal normerede pladser på anerkendte daginstitutioner og børne- og ungdomshjem. 1950–1975	Side 284
Tabel 12.11	Antal pladser på alderdoms- og plejehjem, efter geografisk område. Pr. 1 000 indbyggere i alderen 75 år og derover. 1972–1975	286
Tabel 12.12	Antal pladser under åndssvageforsorgen. 1960–1975	286
Tabel 12.13	Antal læger og antal indbyggere pr. læge. 1930–1974	287
Tabel 12.14	Antal indbyggere pr. læge, efter geografisk område. 1974	288
Tabel 12.15	Antal heltidsbeskæftigede i sundhedssektoren. 1960–1974	290
Tabel 12.16	Antal sygehussenge. Pr. 1 000 indbyggere. 1960–1974	291
Tabel 12.17	Antal indlæggelser på sygehuse. Pr. 1 000 indbyggere. 1960–1974	291
Tabel 12.18	Sygehusindlæggelsernes gennemsnitlige varighed. Antal dage. 1960–1974	291
Tabel 12.19	Apotekernes bruttoomsætning. 1950–1974	292
Tabel 12.20	Apotekernes omsætning, fordelt efter terapeutisk gruppe. Procent. 1971	292
Tabel 12.21	Antal folkeskolelærere. 1965–1974	293
Tabel 12.22	Antal folkeskolelærere fordelt efter alder og køn. 1974	293
Tabel 12.23	Antal lærere omregnet til heltidsbeskæftigede ved undervisning efter 10. uddannelsesår. 1974	294
Tabel 12.24	Antal elever pr. klasse i folkeskolen m.v. 1965–1974	294
Tabel 12.25	Antal folkeskoler fordelt efter højeste undervisningsniveau og ejerforhold. 1966–1973	295
Tabel 12.26	De sociale og sundhedsmæssige udgifter. 1950–1974	296
Tabel 12.27	De sociale og sundhedsmæssige udgifter fordelt efter formål. Procent. 1950–1974	296
Tabel 12.28	De sociale og sundhedsmæssige udgifter fordelt efter finansieringskilde, opdelt efter formål. Procent. 1974	298
Tabel 12.29	Udgifter til undervisning m.v. 1965–1974	298
Tabel 12.30	De samlede driftsudgifter pr. kandidat og antal studerende pr. lærer ved en række videregående uddannelser. 1972	299
Figur 12.1	Rådighedsbeløbet fordelt efter anvendelse. Procent. 1950–1973	277
Figur 12.2	Antal heltidsbeskæftigede på vuggestuer, børnehaver og fritidshjem. Pr. 100 pladser. 1972–1975	281
Figur 12.3	Antal heltidsbeskæftigede ved husmoderafløsning og hjemmehjælp og ved arbejde på alderdoms- og plejehjem, efter geografisk område. Pr. 1 000 indbyggere i alderen 75 år og derover. 1975	283
Figur 12.4	Antal normerede pladser på anerkendte daginstitutioner. 1950–1975	285
Figur 12.5	Antal indbyggere pr. praktiserende læge (inkl. speciallæger), efter geografisk område. 1974	289
Figur 12.6	Antal heltidsbeskæftigede i sundhedssektoren. 1960 og 1974	290
Figur 12.7	De sociale og sundhedsmæssige udgifter fordelt efter formål. Procent. 1950–1974	297

Statistik om levevilkår

I gennem mange år har oplysninger om udviklingen på en række økonomiske områder været betragtet som et nødvendigt grundlag for politiske beslutninger. Tal for udviklingen i priser, produktion, beskæftigelse, betalingsbalance m.v. er i dag en helt naturlig del af de informationer, som befolkningen og politikere i de industrialiserede lande råder over. Yderligere har der været behov for at indpasse disse oplysninger i et system, der kan give en sammenhængende beskrivelse af de økonomiske forhold og den økonomiske udvikling i samfundet som helhed. Dette har givet incitament til, at nationalregnskabssystemet og nationalregnskabsstatistikken er blevet udarbejdet.

Samtidig med at man herved har fået et redskab, der kan belyse de økonomiske transaktioner, der foregår i samfundet, har der indtil den senere tid også været en tendens til at betragte nationalregnskabsstatistikken som tilstrækkelig til at belyse udviklingen i levevilkårene for befolkningen ud fra en betragtning om, at de ændringer i den økonomiske aktivitet, som nationalregnskabsstatistikken afspejler, også er udtryk for ændringer i levevilkårene.

I løbet af 1960'erne er det imidlertid i stigende grad blevet erkendt, at en sådan betragtningsmåde er for snæver, og at levevilkårsbegrebet må ses ud fra en bredere synsvinkel, til hvis belysning nationalregnskabsstatistikken ikke giver tilstrækkelige informationer.

Formålet med nationalregnskabet er at registrere de økonomiske transaktioner, der finder sted i samfundet, med fordelinger på erhverv, institutionelle sektorer o.l. Derimod indeholder nationalregnskabsstatistikken i almindelighed ingen individorienterede opdelinger og kan derfor ikke belyse de meget betydelige sider af levevilkårsbegrebet, som er knyttet til individer eller grupper af individer, fx problemet om indkomstudjævning.

Endvidere vil det på grundlag af nationalregnskabets registrering af en økonomisk transaktion som regel ikke være muligt at vurdere virkningen af denne transaktion på befolkningens levevilkår. Fx indeholder nationalregnskabet oplysninger om udgifterne til undervisning og sygdomsbehandling, men ud fra disse udgifters størrelse eller udviklingen heri kan man ikke drage sikre slutninger om befolkningens uddannelsesniveau eller sundhedstilstand.

Yderligere er der en række forhold, som har betydning for befolkningens levevilkår, men som enten ikke giver sig udslag i økonomiske transaktioner og derfor ikke registreres i nationalregnskabet, eller de økonomiske transaktioner, der er forbundet med dem, kun giver sig meget indirekte udtryk i nationalregnskabet. Forurening af naturen er et eksempel herpå. Endvidere kan nævnes de arbejdsbetingelser og det arbejdsmiljø, hvorunder produktionen foregår. Tilsvarende gælder det miljø, befolkningen tilbringer fritiden i, og de vilkår børnene vokser op under, samt mange andre forhold, der må

betragtes som centrale dele af levevilkårene, når man forlader det snævre økonomiske velstandsbegreb.

Ønsket om at belyse levevilkårene ud fra en bredere synsvinkel har stillet nye krav til statistiske oplysninger bl.a. i form af såkaldte sociale indikatorer. Siden midten af 1960'erne er der fremkommet en lang række bøger og artikler med sociale indikatorer som emne¹. Også i de internationale organisationer har interessen vist sig, idet både FN, OECD og EF har iværksat projekter inden for dette område. Selve begrebet sociale indikatorer er omtalt på side 29.

Arbejdet i FN, OECD og EF

FN's arbejde med sociale indikatorer finder sted inden for rammerne af det såkaldte SSDS system (System of Social and Demographic Statistics). Formålet med SSDS er »at vise, hvilke oplysninger der er ønskelige om mennesker, både på individbasis og i grupper, og om de institutioner, som de er tilknyttet, samt vise hvorledes disse oplysninger bør organiseres for at danne et informationssystem, som kan anvendes til beskrivelse, analyse og politisk beslutningstagen på de forskellige sociale områder af tilværelsen«². Inden for dette system danner de sociale indikatorer et delsystem, der sigter mod at måle udviklingen og fordelingen af velfærd (well-being) i en befolkning.

Et statistisk system efter disse retningslinjer vil i princippet blive en social-demografisk parallel til nationalregnskabsstatistikken. Det konkrete arbejde med SSDS, herunder etableringen af fælles begreber, definitioner og klassifikationer, er endnu i sin indledende fase, og der skal udføres et stort udviklingsarbejde, før det er muligt at vurdere, om det ambitiøse sigte vil kunne realiseres. I denne forbindelse skal det nævnes, at man også i det nordiske statistiske samarbejde beskæftiger sig med opbygning af et system for socio-demografisk statistik, hvor velfærdsmåling og sociale indikatorer udgør en del af helheden³.

OECD indledte sit arbejde med sociale indikatorer efter et ministerrådsmøde i foråret 1970. Ved afslutningen af dette møde udtalte de deltagende ministre fra OECD medlemslandene bl.a., at »vækst ikke er et mål i sig selv, men snarere et middel til at skabe bedre levevilkår«. Endvidere, at »øget opmærksomhed må gives til de kvalitative sider af væksten«. Som konsekvens heraf blev der nedsat en international arbejdsgruppe,

1 Blandt de første bidrag se:

Raymond A. Bauer (ed.): *Social Indicators*, MIT Press, Cambridge, Massachusetts 1966.

Eleanor Bernert Sheldon og Wilbert E. Moore (ed.): *Indicators of Social Change, Concepts and Measurements*. Russell Sage Foundation, New York 1968.

Toward a Social Report. U.S. Department of Health, Education and Welfare, 1970.

2 *Towards a System of Social and Demographic Statistics*. Studies in Methods F/18. United Nations, New York 1975.

3 Det nordiske chefstatistikermøde i Helsingfors 1973. Nordisk Statistisk Skriftserie 25, København 1974.

som fik til opgave at undersøge muligheden for at udvikle et sæt af sociale indikatorer med det formål, at

- identificere de sociale behov, målsætninger og problemer, som er eller sandsynligvis vil blive vigtige interessefelter for socioøkonomisk planlægning
- måle og rapportere ændringer inden for disse interessefelter, og således
- tilføre den offentlige debat og myndighedernes beslutningstagen større klarhed og viden.

I 1973 afsluttede arbejdsgruppen første fase af sit arbejde, som bestod i identifikation og specifikation af de sociale interessefelter, som kan betragtes som fælles for de fleste af OECD's medlemslande. Der blev opnået enighed om en liste på 24 interessefelter («fundamental social concerns») ordnet inden for følgende hovedområder: 1. Sundhed, 2. Uddannelse, 3. Beskæftigelse og arbejdsmiljø, 4. Tidsanvendelse og fritid, 5. Forbrugsmuligheder, 6. Fysisk miljø, 7. Personlig sikkerhed og retspleje samt 8. Sociale muligheder og social deltagelse (participation)⁴.

Den igangværende anden fase af arbejdet består i at specificere og definere indikatorer på hvert af de 24 interessefelter. Dette er på mange områder en kompliceret opgave. Det fremgår da også af de foreløbige resultater af arbejdet, at der endnu er en række problemer, der skal løses, før alle 24 områder er udfyldt med rimeligt gode indikatorer⁵.

Både i FN's og i OECD's arbejde tages der principielt udgangspunkt i den statistik, der er ønskelig til belysning af en befolknings velfærd (well-being). Forskellene mellem de to organisationers arbejde består bl.a. i, at FN søger at indpasse de sociale indikatorer i et større system af socio-demografisk statistik, hvad OECD foreløbig ikke gør. En anden forskel er grundlaget for udvælgelsen af indikatorer. Her angiver OECD klart sit grundlag som normativt, idet interessefelterne udvælges efter, hvad der har »aktuel eller potentiel interesse for medlemslandenes regeringer«, mens FN angiver sit arbejde som værende af mere deskriptiv karakter.

Også EF har nedsat en arbejdsgruppe med det formål at opbygge et system af sociale indikatorer. Arbejdet finder sted som en del af det sociale aktionsprogram⁶ i forlængelse af den statistik, der allerede offentliggøres om den sociale situation i Fællesskabets medlemslande⁷. Sammenlignet med de øvrige internationale organisationer anlægger EF foreløbig et kortere perspektiv for sit arbejde. En konsekvens heraf er, at de sociale indikatorer udvælges inden for den statistik, der findes på nuværende tidspunkt i de enkelte lande.

Sociale rapporter

Sideløbende med de internationale organisationers arbejde, der hidtil overvejende har haft teoretisk karakter, har mange lande udgivet publikationer, der kan sammenfattes under betegnelsen sociale rapporter⁸. I et FN-notat om disse foreslås en national social rapport defineret som »en periodisk, sædvanligvis årlig, officiel publikation, der giver en oversigt over landets sociale situation på udvalgte områder, belyst ved hjælp af tal. Da de (sociale rapporter) fremtræder som en redegørelse, er de problemorienterede, og de omfatter ofte bedømmelser, konklusioner og anbefalinger vedrørende sociale programmer og socialpolitik«⁹.

Ingen af de hidtil udkomne publikationer opfylder denne definition, ikke engang tilnærmelsesvis. Alligevel skal de ses som de første nationale forsøg på at sammenstille, skabe overblik over og i visse tilfælde kommentere og analysere oplysninger af den type, som nævnes i FN's definition, og som også omfattes af begrebet sociale indikatorer. At publikationerne har fælles baggrund viser sig bl.a. ved stor overensstemmelse i emnevalget. Emner som sundhed, uddannelse, beskæftigelse, arbejdsvilkår, indkomst, boligforhold, fritid, familieforhold og offentlig sikkerhed går igen stort set overalt.

De fleste af publikationerne er endnu kun udkommet en enkelt gang. En undtagelse danner den engelske »Social Trends«, der er udkommet hvert år siden 1970 og den franske »Données Sociales«, der er udkommet i 1973 og 1974. En række af de øvrige forventes dog publiceret i nye udgaver.

Bortset fra emnevalget fremtræder publikationerne ret forskelligt. Det gælder fx med hensyn til indhold af tekst og med hensyn til de udvalgte oplysninger og måden at præsentere dem på¹⁰. Måske vil nogle af disse forskelle forsvinde med tiden, i takt med at arbejdet med sociale indikatorer skrider frem, og kendskabet til de enkelte publikationers fordele og ulemper bliver større.

8 *Canada*: Perspective Canada. Statistics Canada. Ottawa 1974.
England: Social Trends. Central Statistical Office, London 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975.
Frankrig: Données Sociales. INSEE, Paris 1973, 1974.
Holland: Social and Cultural Report. Social and Cultural Planning Office, Rijswijk 1974.
Italien: Statistiche sociali. Central Statistical Institute, Rom 1975.
Japan: Whitepaper on National Life. Economic Planning Agency, Tokyo 1973.
Norge: Sosialt Utsyn. Statistisk Sentralbyrå, Oslo 1974.
Spanien: Panorámica Social. National Statistical Institute, Madrid 1974.
Sverige: Levnadsförhållanden. Utveckling och nuläge. Statistiska Centralbyrå, Stockholm 1975.
Vesttyskland: Gesellschaftliche Daten. Bundesministerium für Arbeit und Sozialordnung, Bonn 1973.
U.S.A.: Social Indicators. Office of Management and Budget, Washington 1973.

9 National Social Reports: Contents, Methods and Aims. Seminar on Social Reports: Their Contribution to Integrated Development Planning. United Nations Office at Geneva, 1976 (stenc.).

10 For en sammenligning af en række rapporter, se i øvrigt Roxann A. Van Dusen (ed.): Social Indicators, 1973: A Review Symposium. Social Science Research Council, Center for Coordination of Research on Social Indicators, Washington 1974.

4 List of Social Concerns Common to Most OECD Countries. The OECD Indicator Development Programme. OECD. Paris 1973.

5 OECD: Measuring Social Well-Being: A Progress Report on the Development of Social Indicators (forventes publiceret i 1976).

6 Sozialpolitisches Aktionsprogramm. Bulletin der Europäischen Gemeinschaften, Beilage 2/74.

7 Beretning om Udviklingen på det sociale område i Fællesskabet i 1974. Bruxelles-Luxembourg 1975.

Velfærdsforskning i Skandinavien

Den udvikling, som er beskrevet ovenfor, har fortrinsvis fundet sted i tilknytning til de statistiske bureauer og institutioner. Men også blandt samfundsforskere uden for disse institutioner er interessen for brede problemstillinger som velfærd, livskvalitet, leveforhold m.v. blevet intensiveret i de senere år. Selv om betegnelserne varierer, dækker de alle over et ønske om at belyse centrale sider af menneskets totale sociale situation. Udgangspunktet vil dog som regel være forskelligt, alt efter hvilken betegnelse der foretrækkes.

Det er ikke muligt her at give en egentlig oversigt over denne forsknings udvikling og nuværende stade. I det følgende præsenteres derfor kun ganske kort de mest kendte skandinaviske projekter¹¹.

Den første større skandinaviske undersøgelse af en befolknings leveforhold blev foretaget i Sverige i 1968 (og gentaget stort set uændret i 1974). I denne undersøgelse indhentes en lang række oplysninger om den voksne befolknings helbredsforhold, kostvaner, boligforhold, opvækst og familierelationer, uddannelse, beskæftigelse og arbejdspladsforhold, økonomiske ressourcer, politiske ressourcer og fritidsforhold. Ved hjælp af disse oplysninger var det ikke blot muligt at beskrive det enkelte individs position på hvert af disse områder, men det var også muligt at koordinere oplysningerne på en sådan måde, at man kunne danne sig et mere samlet billede af individets leveforhold.

Udgangspunktet for undersøgelsen var den engelske socialforsker Richard A. Titmuss' definition af levestandard, dvs. »individets rådighed over ressourcer i form af penge, ejendele, kundskaber, psykisk og fysisk energi, sociale relationer, sikkerhed m.m., ved hjælp af hvilke individet kan kontrollere og bevidst styre sine levevilkår«¹². Man tog endvidere udgangspunkt i det, der er blevet betegnet som »det onde liv«, dvs. at undersøgelsen sigtede mod at belyse problemer for individet.

Blandt de mange forhold, der kunne tænkes at indebære problemer for individet, begrænsede man sig til at undersøge dem, der er manipulerbare i den forstand, at der findes institutioner, som de politiske beslutningstagere kan anvende til at påvirke individets situation. Eksempler på sådanne institutioner er sundhedsvæsenet, uddannelsessystemet, arbejdsmarkedsorganerne m.v. Inddragelsen af de politiske ressourcer som komponent i leveforholdene skulle da tjene til at belyse individets egne muligheder for at gøre opmærksom på »nye« sociale problemer, som der endnu ikke er iværksat foranstaltninger imod, og som derfor ikke blev inddraget i undersøgelsen.

En lignende undersøgelse blev foretaget i Norge i

1972 under betegnelsen levekårsundersøgelsen. Hovedformålet hermed var at give en oversigt over befolkningens »reelle levekår« inden for områderne indkomst og formue, beskæftigelse, arbejdsmiljø, helbred, boligforhold, uddannelse, familieforhold, opvækstforhold, fritid og muligheder for politisk deltagelse.

Med hensyn til hovedretningslinjer for arbejdet skulle der i levekårsundersøgelsen bl.a. lægges vægt på at belyse uligheder i levevilkårene, fx mellem forskellige egne af landet, og disse uligheder skulle så vidt muligt forklares. Der skulle endvidere anlægges et helhedssynspunkt, således at det blev muligt at belyse, i hvilket omfang problemer hober sig op hos enkelte grupper i befolkningen. Endelig skulle undersøgelsen beskæftige sig med fordelingsvirkningerne af de offentlige foranstaltninger.

Den norske undersøgelse, der blev afsluttet i begyndelsen af 1976¹³, følger på mange punkter den svenske undersøgelse, fx med hensyn til de områder af levevilkårene, der tages op. I den norske undersøgelse understreges det, at individets levevilkår må betragtes som et resultat af et samspil mellem individets egne ressourcer og de samfundsmæssige sektorer og institutioner (»arenaer«), hvor individet fungerer. Et eksempel på et sådant samspil er høj uddannelse, som ganske vist i sig selv er et gode, men hvis egentlige nytte bestemmes af de muligheder, som det lokale arbejdsmarked giver for at anvende den.

Både den svenske og den norske undersøgelse tager udgangspunkt i individets rådighed over ressourcer på nærmere afgrænsede områder af levevilkårene. Ressourcerne søges målt objektivt, dvs. at observationerne foretages på en sådan måde, at de er uafhængige af individets subjektive oplevelser af sin situation. Det betyder fx, at man ikke belyser individets grad af tilfredshed med sine boligforhold eller med forholdene på sin arbejdsplads, men at man søger at belyse disse forhold, som de faktisk er.

I 1972 gennemførte sociologen Erik Allardt en undersøgelse af velfærden i Norden. Heri tages der udgangspunkt i menneskets behov, som klassificeres i tre hovedgrupper under betegnelserne »at have, at elske og at være«¹⁴. Den første gruppe omfatter de behov, som tilfredsstilles ved hjælp af materielle og ikke-personlige ressourcer. Den anden gruppe omfatter behov som kærlighed, venskab og solidaritet, og den tredje behov som selvaktualisering og modsætningen til fremmedgørelse. De to sidstnævnte grupper drejer sig om menneskers forhold til hinanden, og hvad den enkelte gør i forhold til samfundet.

I sit oplæg indeholder denne undersøgelse flere dimensioner end den svenske og den norske undersøgelse

11 For en nærmere beskrivelse af den skandinaviske velfærdsforskning se Anders Ringen: Velfærdsforskning og socialpolitik. Rapport fra det II. nordiske socialpolitiske forskerseminar. INAS rapport 75:1, Oslo 1975.

12 Sten Johansson: Om levsnadsnivåundersökningen. Allmänna Förlaget, Stockholm 1970.

13 Levekårsundersökelsen: Sluttrapport. NOU, 1976: 28. Universitetsforlaget Oslo-Bergen-Tromsø 1976.

14 Erik Allardt: Att Ha, Att Älska, Att Vara. Om Välfärd i Norden. Lund 1975.

af levevilkårene. I praksis kom undersøgelsen til at omfatte følgende komponenter: Indkomst, beboelsestæthed, beskæftigelse, sundhed og uddannelse (»at have«), lokalt sammenhold, familiefællesskab og venskabsforhold (»at elske«) og anseelse, uerstattelighed, politiske ressourcer og interessante ting at tage sig til (»at være«).

Karakteristisk for Allardts undersøgelse er endvidere, at der inddrages såvel objektive som subjektive velfærdsmål, sidstnævnte i form af en række spørgsmål om individets holdninger til forskellige forhold.

I modsætning til den svenske og den norske leveforholdsundersøgelse og også i delvis modsætning til den nordiske velfærdundersøgelse lægger den norske psykolog Siri Næss hovedvægten på den subjektivt oplevede velfærd. Individets ressourcer indgår i hendes arbejde som midler, der alene har interesse i det omfang, de øver indflydelse på den pågældendes velfærd i betydningen indre livskvalitet. Et menneske med høj velfærd er i denne undersøgelse et menneske, som er aktivt, som giver og modtager kærlighed, som besidder selvrespekt og en grundstemning af glæde. Svarende hertil søges individets placering målt på følgende komponenter: Engagement, indsats, selvrealisering, frihed, nært forhold, venskab og gruppefællesskab, selvsikkerhed, selvacceptering, oplevelse, tryghed og glæde¹⁵.

Endelig skal nævnes den såkaldte Vilhelminaundersøgelse, hvis hovedformål var at undersøge virkningen af forskellige socialpolitiske foranstaltninger i et svensk lokalsamfund. Undersøgelsen lå med sin problemstilling tæt op af den tidligere nævnte undersøgelse af den svenske befolknings leveforhold, men overtog ikke uden videre denne undersøgelses udgangspunkt og leveforholdskomponenter.

I Vilhelminaundersøgelsen udgør magt den centrale komponent i leveforholdene sammen med forbrug og psykologisk oplevelse af virkeligheden. Samtidig lægges der i undersøgelsen vægt på at betragte individets leveforhold i samspil med det omgivende samfunds struktur. Fx vil det at mangle bil ikke have samme betydning for to personer, hvor den ene har meget svært ved at komme på arbejde uden, mens den anden har gode kollektive trafikforbindelser til sit arbejde¹⁶.

Ovenstående gennemgang viser, at der er foretaget en række undersøgelser i Skandinavien, som for størstedelens vedkommende beskæftiger sig med samme problemstilling som de sociale indikatorer. Fremstillingen yder dog langt fra de enkelte undersøgelser retfærdighed, ligesom de indbyrdes forskelle i undersøgelsesens udgangspunkt og indhold her fremgår meget summarisk.

15 Siri Næss: Psykologiske aspekter ved livskvalitet. Om begrebet »indre livskvalitet« som mål for socialpolitikken og et forsøg på at operationalisere begrebet. INAS arbejdsrapport nr. 11. Oslo 1974 og Siri Næss: Velfærd som tilfredshed, livskvalitet eller retfærdighed. Bidrag til INAS rapport 75:1 om Velfærdsforskning og socialpolitik. Oslo 1975.

16 Jan Erik Synnerman: Vilhelminaundersökningen, en modell för levnadsnivåmätning. Research Reports No. 17. Umeå 1973.

Udviklingen i Danmark

Udviklingen i Danmark inden for området sociale indikatorer er i mange henseender forløbet parallelt med udviklingen i andre lande.

Behovet for at udbygge det traditionelle nationalregnskabssystem med det formål »at give en mere generel belysning af husholdningernes levestandard« blev fremhævet i sidste perspektivplan-redegørelse, hvor der bl.a. peges på forhold som længden af fritiden, de rekreative muligheder, sundhedstilstanden og hygiejnen, den sociale tryghed og sikkerheden mod forbrydelser og overgreb, uddannelse, kulturelle ydelser, klimaet på arbejdspladsen, ligestilling, medindflydelse, forurening og ødelæggelse af miljøværdier¹⁷.

I betænkningen »Samfund og Fremtid«, der blev udarbejdet af et udvalg under Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd, gjorde man på tilsvarende måde opmærksom på, at viden om bruttonationalproduktets størrelse og opdeling på forbrug og investering m.v. ikke er tilstrækkelig, hvis man vil have fyldestgørende information om samfundets tilstand. De sociale indikatorer ses her som et forsøg på »at give et afrundet billede af befolkningens faktiske sociale vilkår og ad denne vej nærme sig en opgørelse af velfærdstilstand og -udvikling«¹⁸.

Forskningsmæssigt viser interessen for at give en bredere belysning af befolkningens levevilkår (levestandard, levestandard, velfærd, livskvalitet m.v.) sig flere steder. Her skal for det første nævnes det social-historiske projekt under Institut for økonomisk Historie ved Københavns Universitet, hvorfra der er publiceret en omfattende redegørelse for kilder og studieområder vedrørende udviklingen i indkomst- og formuefordelingen, forbrugs- og boligforholdene, sundhedsforholdene og de politiske og kulturelle forhold i den danske befolkning efter 1890¹⁹.

For det andet skal nævnes det teoretiske arbejde, der er blevet udført på Statens Byggeforskningsinstitut inden for emnet livskvalitet og byplanlægning. Dette arbejde skal ses som et resultat af, at livskvalitet i stigende grad anvendes som det samlede begreb for de målsætninger, som by- og regionplanlægningen skal opfylde²⁰.

I socialforskningsinstituttet har man især beskæftiget sig med empiriske undersøgelser af levevilkårene for særlige grupper af befolkningen. Eksempler herpå er undersøgelserne af hhv. de fysisk handicappede og de

17 Perspektivplan-redegørelse 1972-1987. København, december 1973.

18 Ulf Christiansen: Sociale indikatorer. Bilag A i Samfund og Fremtid. Betænkning fra et udvalg under Statens samfundsvidenskabelige Forskningsråd 1973.

19 Gunnar Viby Mogensen m.fl.: Socialhistorie. Kilder og studieområder vedrørende dansk socialhistorie efter 1890. København 1975.

20 Danish Building Research Institute. Department of Urban and Regional Research: Research on Quality of Life in Urban Settlements in Denmark. A Research digest. Copenhagen 1975.

Niels Boje Groth, Knud Erik Hansen, Ulla Björnberg, Gösta Carlestam, Robert Erikson: Planning Urban Settlements for Quality of Life. Et indlæg på den Europæiske Økonomiske Kommissions (ECE) konference om by- og regionforskning, Warszawa, maj 1976. Publiceret i Danmark som SBI notat nr. 59, København 1976.

ældres levevilkår, der blev gennemført i begyndelsen af 1960'erne. Herudover har en række undersøgelser omfattet delasppekter af befolkningens levevilkår. Eksempler herpå er undersøgelsen af befolkningens fritidsvaner, der blev foretaget i 1964 og gentaget i 1975, arbejdsmiljøundersøgelsen fra 1973 og uddannelsesundersøgelserne.

Ingen af disse undersøgelser har dog haft til formål at belyse alle væsentlige sider af levevilkårene samtidigt for hele befolkningen. En sådan undersøgelse (velfærdsundersøgelsen) planlægges foretaget i efteråret 1976 omfattende en lang række velfærdskomponenter, nemlig færdigheds- og kundskabsressourcer, fysiske og psykiske ressourcer, sociale nærrelationer, indflydelse, beskæftigelses- og arbejdspladsforhold, økonomiske forhold, boligforhold, lokalsamfundsmiljø, kommunikationsmiljø og rekreativt miljø. Undersøgelsen vil dels komme til at dække en række huller i eksisterende viden, dels vil den gøre det muligt at belyse, hvilke grupper der i særlig grad er dårligt stillede i den forstand, at de har en lav position på mange velfærdskomponenter samtidig²¹. Den vil hermed komme til at ligge i forlængelse af den tidligere nævnte undersøgelse af leveforholdene i den svenske befolkning og den norske levekårsundersøgelse.

Den fællespublikation, som Danmarks Statistik og socialforskningsinstituttet her præsenterer, skal ses som en parallel til de publikationer, der er omtalt tidligere under overskriften sociale rapporter. I lighed med de fleste af de udenlandske publikationer indeholder heller ikke den danske begrebet sociale indikatorer i sin titel. Samme synsvinkel, som anvendes for de sociale indikatorer, har imidlertid været tilstræbt anvendt ved udvælgelsen og systematiseringen af tal til publikationen. Den skulle hermed være velegnet til at belyse den eksisterende statistiks muligheder og problemer med hensyn til at danne basis for et system af sociale indikatorer.

Inden der redegøres nærmere for indholdet og udformningen af publikationen, vil begrebet sociale indikatorer derfor blive diskuteret lidt mere detaljeret med udgangspunkt i en af de allerførste definitioner, der blev formuleret for sociale indikatorer²².

Begrebet sociale indikatorer

Mange forfattere har i tidens løb redegjort for, hvad de forstår ved sociale indikatorer, uden at der dog er fuld overensstemmelse mellem de enkelte definitioner. En af de første blev formuleret af Raymond A. Bauer i 1966. Da der i denne definition indgår mange af de træk, som typisk fremhæves som karakteristiske for sociale indikatorer, tages der i det følgende udgangspunkt heri.

Ved sociale indikatorer forstår Bauer »statistik, statistiske serier og alle andre former for oplysninger, der gør det muligt for os at bedømme, hvor vi befinder os, og hvor vi er på vej hen i forhold til vore værdier og mål, og til at vurdere bestemte foranstaltninger og deres virkning«²³.

Et vigtigt element i definitionen er, at sociale indikatorer ikke kan defineres, uden at det sker i forhold til en målsætning. Dette normative element, som går igen i næsten alle fremstillinger²⁴, og som OECD's indledende arbejde med specifikation af sociale interessefelter også er et udtryk for, skal gøre det muligt at fremsætte kvalitative udsagn om en udvikling eller en situation. Hvis med andre ord en social indikator bevæger sig i en bestemt retning, alt andet lige, skal det være ensbetydende med, at forholdene er blevet bedre.

I mange fremstillinger fremhæves endvidere, hvad der også fremgår indirekte af Bauers definition, at sociale indikatorer skal repræsentere direkte mål for levevilkårene (velfærden)²⁵ eller med en lidt anden formulering, at der skal være tale om outputorienterede i modsætning til inputorienterede mål. Det vil sige, at de sociale indikatorer skal belyse det resultat, som individet (eller familien) får ud af at leve i samfundet på alle centrale områder af levevilkårene.

Når dette aspekt så ofte fremhæves, er årsagen antagelig, at en meget stor del af den eksisterende socialstatistik er af den inputorienterede type, dvs. at den belyser de forskellige sider af offentlige institutioner og hjælpeorganers virksomhed i form af medgåede udgifter, personaleforbrug, antal behandlede sager, antal pladser på institutioner m.v. Ud fra mange hensyn er en sådan statistik uundværlig, men den er sjældent egnet til at belyse, i hvilket omfang de samfundsmæssige målsætninger med virksomheden opfyldes.

I Bauers definition indgår for det tredje, at sociale indikatorer (normalt) er tal, og at disse tal bl.a. skal være led i tidsserier, der gør det muligt at vurdere udviklingen i samfundet. I samme forbindelse understreges det ofte, at antallet af indikatorer skal være begrænset til egentlige nøgletal for udviklingen²⁶.

Endelig fremgår det, at de sociale indikatorer skal gøre det muligt at vurdere virkningerne af de foranstaltninger, der iværksættes for at opfylde bestemte målsætninger, dvs. at de skal være anvendelige til brug i planlægningen.

Det fremgår derimod ikke direkte, at det i tilknytning til de sociale indikatorer skal være muligt at belyse fordelingen af levevilkårene eller velfærden mellem forskel-

23 Raymond A. Bauer (ed.): *Social Indicators*. MIT Press, Cambridge, Massachusetts 1966.

24 Se fx Andrew Shonfield and Stella Shaw (ed.): *Social Indicators and Social Policy*. London 1972.

25 Se fx OECD: *Measuring Social Well-Being: A Progress Report on the Development of Social Indicators* (forventes publiceret i 1976).

26 Se fx R. V. Horn: *Social Indicators for Development Planning and Analysis*. *International Labour Review*, volume 111, No. 6, 1975.

21 Erik Jørgen Hansen: *Hvordan måler vi det umålelige?* Oplæg til undersøgelser af befolkningens velfærd. Socialforskningsinstituttets småtryk 6.

22 Se i øvrigt Terkel Christiansen: *Om sociale indikatorer*. *Societal Tidsskrift*, 51. årgang, nr. 4, 1975.

lige grupper i befolkningen. I OECD's »List of Social Concerns« fremhæves fx, at klassifikationer efter køn, alder, socioøkonomisk placering, geografisk område og urbaniseringsgrad er vigtige, især til identifikation af grupper, hvor de dårlige levevilkår hober sig op²⁷.

Det fremgår heller ikke direkte, om den sociale udvikling skal søges målt objektivt eller således, at man måler individets subjektive oplevelse af sin situation. Dette spørgsmål har givet anledning til megen diskussion internationalt, og der kan vel i dag siges at eksistere to retninger inden for velfærdsforskningen og arbejdet med sociale indikatorer. Den ene retning lægger hovedvægten på udvikling af objektive mål, og den anden, der især har tilknytning til USA, lægger hovedvægten på udvikling af subjektive mål²⁸.

Om »Levevilkår i Danmark«

Det skal understreges, at der ikke i denne publikation præsenteres et sæt af sociale indikatorer for Danmark. Publikationen omfatter alene et udvalg af de vigtigste eksisterende oplysninger om levevilkårene i den danske befolkning, hovedsagelig baseret på tællinger og undersøgelser foretaget af Danmarks Statistik og socialforskningsinstituttet.

Som tidligere nævnt er der imidlertid lagt vægt på at anvende principperne bag de sociale indikatorer som referenceramme, dels ved opbygningen af publikationen som helhed, dels ved udarbejdelsen af de indledende tekstafsnit og udvælgelsen af tallene til de enkelte kapitler. Publikationen giver hermed, hvad der kan være et formål i sig selv, et samlet overblik over de muligheder og begrænsninger, som findes i socialstatistikken og anden statistik, som den foreligger i dag.

Til belysning af levevilkårene er i denne publikation medtaget kapitler om befolkningens sundhed, uddannelse, arbejde, indkomst, formue og forbrug, boligforhold, fritidsforhold, politiske forhold og visse sider af familiens forhold. Endvidere er der medtaget et kapitel, der belyser levevilkårene for særlige grupper i befolkningen.

Det var oprindeligt hensigten, at publikationen også skulle omfatte et kapitel om det overordnede fysiske miljø, fx omfattende oplysninger om udviklingen i vand-, luft- og jordforureningen og bevarelsen af miljøværdier som skove, badestrande, parker og træer i byer m.v. Oplysningerne herom er imidlertid overordentlig sparsomme og kan ikke på nuværende tidspunkt danne basis for et særskilt kapitel.

Herudover har det været overvejet at inddrage et kapitel om den personlige sikkerhed mod vold og forbrydelser. I dette tilfælde er det vanskeligt at finde egnede

oplysninger, idet kriminalstatistikken kun omfatter registrerede straffelovsovertrædelser²⁹.

De to resterende kapitler, nemlig befolkningskapitlet og kapitlet med udvalgte ressourcetal indeholder overvejende baggrundsoplysninger for de øvrige kapitler. Ideelt betragtet skulle befolkningskapitlet indeholde oplysninger om befolkningens størrelse og sammensætning på ethvert tidspunkt og med de samme opdelinger, som anvendes i de øvrige kapitler i publikationen. Det har imidlertid ikke været muligt at gøre disse kapitler så ensartede med hensyn til oplysningernes dateringer og opdelinger, at formålet har kunnet opfyldes i større grad i praksis.

Kapitlet med titlen udvalgte ressourcetal skal ses som et spinkelt forsøg på at integrere oplysninger om levevilkårene med oplysninger om de foranstaltninger, der sættes ind for at forbedre dem. Ideelt betragtet skulle de to typer af oplysninger sættes i relation til hinanden inden for det enkelte kapitel med det formål at vurdere deres sammenhæng. Formålet med denne publikation har imidlertid først og fremmest været at opspore og præsentere tal, der belyser levevilkårene direkte eller så direkte som muligt, mens fremdragelse af oplysninger om indsatsen til forbedring af levevilkårene har spillet en mere tilbagetrukket rolle. Kapitlet herom omfatter derfor alene et snævert udvalg af oplysninger vedrørende sundhedssektoren, den sociale sektor i traditionel betydning, uddannelsessektoren samt summariske oplysninger om udviklingen i produktion, nationalindkomst og forbrug.

Det skal understreges, at det i mange tilfælde er vanskeligt at sondre skarpt mellem outputorienterede og inputorienterede oplysninger. I mange tilfælde har det i kapitlerne om de egentlige levevilkår været nødvendigt at inddrage inputoplysninger. De er dog kun medtaget i tilfælde, hvor de kan antages at være gode substitutter for mere direkte mål, eller hvor det har været muligt at vise fordelingen i befolkningen af et bestemt input. Et eksempel herpå er oplysningerne om antal fuldførte skoleår, art af uddannelse m.v., der erstatter mere direkte mål for befolkningens viden og færdigheder.

Nogle af de oplysninger, der indgår i kapitlet med udvalgte ressourcetal har imidlertid samme karakter. Det gælder fx oplysningerne om personalekvoterne i daginstitutioner for børn og på plejehjem for ældre. Om en oplysning er placeret i kapitlet om ressourcer eller i et af de øvrige kapitler, beror derfor i et vist omfang på et redaktionelt skøn.

Det skal også understreges, at der inden for kapitlerne om de egentlige levevilkår findes et sæt af komplicerede

29 Der kan dog henvises til enkelte undersøgelser, fx:

Preben Wolf: Skader og tab forvoldt ved kriminelle handlinger. Redegørelse for et nordisk forskningsprojekt. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab, 61. årgang, side 107 ff. og Preben Wolf: Om individuelle ofre for visse forbrydelser i Danmark 1970/72. Særtryk af Sociologiske Meddelelser, 18. serie, 1974.

27 List of Social Concerns Common to Most OECD Countries. The OECD Indicator Development Programme. OECD, Paris 1973.

28 Om subjektive mål se fx Frank M. Andrews: Social Indicators of Perceived Life Quality. Social Indicators Research, volume 1, No. 3, 1974.

mål-middel sammenhænge. Uddannelse (viden og færdigheder) tjener fx som middel til at opnå gode positioner på mange andre områder af levevilkårene. Sundhedstilstanden i befolkningen vil ikke blot være påvirket af sundhedssektorens indsats, men vil også være bestemt af forhold som kostvaner, arbejdspladsernes indretning, boligforholdene m.v. En belysning af samspillet mellem en bestemt side af levevilkårene, samfundsudviklingen i almindelighed og indsatsen af offentlige foranstaltninger forudsætter et meget omfattende udviklingsarbejde, som ligger langt udoover, hvad det har været muligt at realisere i forbindelse med denne publikation.

Ved udvælgelsen af oplysningerne har det været tilstræbt kun at medtage tal baseret på såkaldt objektive mål, dvs. mål, der er upåvirkede af individets egen oplevelse af sin situation. Denne tilbageholdenhed med hensyn til subjektive mål skyldes først og fremmest, at det er meget vanskeligt at fortolke oplysninger af denne type, med mindre man samtidig disponerer over en serie oplysninger om individets faktiske situation. Svarene på spørgsmål om fx individets tilfredshed med sine boligforhold eller oplevelse af sine arbejdsforhold vil således være påvirkede af de forventninger, som den enkelte har til sin tilværelse. Sat på spidsen kan man hævde, at de subjektive indikatorer i højere grad måler, i hvilket omfang individet har tilpasset sig sin situation, end de måler situationen, som den faktisk er.

I nogle tilfælde er det imidlertid meget vanskeligt at undgå et vist element af subjektivitet i de mål, der anvendes. Der findes da også eksempler herpå i publikationen. Det gælder fx oplysningerne om helbredstilstand og arbejdsmiljø inden for LO-området.

I alle kapitler har det været tilstræbt at vise udviklingen i levevilkårene siden 1950. Det har dog langt fra været muligt overalt, enten fordi oplysningerne ikke findes, eller fordi de findes i en form, som ikke er lettilgængelig.

Det har endvidere været tilstræbt at vise fordelingen af levevilkårene mellem forskellige befolkningsgrupper, fx med hensyn til køn, alder, bopæl, socioøkonomisk gruppe og socialgruppe. Da tallene i publikationen stammer fra en række forskellige tællinger og undersøgelser, er der stor forskel på, i hvilket omfang det har været muligt at inddrage alle de nævnte opdelinger, ligesom de anvendte grupperinger ofte varierer fra kilde til kilde. Hertil kommer, at det i nogle tilfælde har været nødvendigt at begrænse antallet af opdelinger ud fra pladsmæssige hensyn.

Ved at gå på tværs af de enkelte kapitler skulle det trods disse begrænsninger være muligt at belyse en række aspekter af levevilkårene for grupper som fx de unge, de ældre, kvinderne, de ufaglærte m.v. Det har ikke i denne publikation været muligt at udarbejde en egentlig oversigt over de forskellige befolkningsgruppers position på de vigtigste levevilkårsvariabler. En sådan oversigt ville gøre det lettere at identificere befolkningsgrupper, der er særlig dårligt stillede.

Identifikation af de personer, hvor de dårlige levevilkår hober sig op, er kun mulig i meget begrænset omfang ved hjælp af de tal, der indgår i publikationen. Også dette hænger sammen med, at tallene stammer fra mange forskellige tællinger og undersøgelser, således at det kun i enkelte tilfælde er muligt at koordinere oplysningerne på individbasis.

Så vidt det har kunnet lade sig gøre, er der i de enkelte kapitler kun medtaget oplysninger, der dækker hele befolkningen, eventuelt hele befolkningsgruppen. I de tilfælde, hvor der er tale om en repræsentativ stikprøveundersøgelse, er antallet af svarpersoner normalt angivet i tabellen for derigennem at give læseren mulighed for at vurdere tallenes holdbarhed. Er undersøgelsen ikke repræsentativ, er dette anført i en anmærkning.

Det har endvidere været tilstræbt at gøre de enkelte tabeller overskuelige, dels ved at gøre dem så små som muligt, dels ved at bygge dem op omkring procentfordelinger og kun i begrænset omfang inddrage absolutte tal. Nogle læsere vil utvivlsomt stadig finde mange tabeller for store, ligesom andre læsere vil savne muligheden for umiddelbart at kunne aflæse de absolutte tal bag en procentfordeling.

Det vil antagelig også af mange føles som en mangel, at tabellernes indhold ikke er blevet kommenteret i en ledsagende tekst. En sådan tekst forudsætter imidlertid et analysearbejde, som det ikke har været muligt at foretage i forbindelse med denne publikation. Teksten til de enkelte kapitler koncentrerer sig derfor om en præsentation af, hvad det kunne være ønskeligt at belyse på området sammenholdt med, hvad der er muligt ved hjælp af eksisterende statistik.

Ved afslutningen af redaktionen står det klart, at publikationen endnu ikke har fået sin helt ideelle form. Med henblik på en eventuel senere udgave opfordres læserne til at bidrage med kommentarer og forslag til forbedringer af den publikation, der hermed præsenteres.

Indledning

I dette og til en vis grad også i det efterfølgende kapitel om familieforhold præsenteres en række oplysninger om befolkningens størrelse og sammensætning. Oplysninger om hvor stor befolkningen er, og hvorledes den fordeler sig efter kendetegn som fx køn og alder, belyser ikke levevilkårene som sådan. Men de indgår som væsentlige grundoplysninger ved tilrettelæggelse af socialpolitikken i dens bredeste betydning. Det gælder områder som uddannelse, ældreomsorg, sundhedsvæsen, egnsudvikling etc. I en publikation, der bl.a. har til formål at belyse resultatet af den socialpolitiske indsats, indtager oplysninger om befolkningens størrelse og sammensætning i hovedsagen samme plads. Et vist sammenfald har derfor været tilstræbt mellem de opgørelsestidspunkter, der typisk indgår i kapitlerne om de egentlige levevilkår og de opgørelsestidspunkter, der er udvalgt i dette kapitel og i en del af familiekapitlet. Da befolkningsstatistikken imidlertid har en meget lang tradition i dansk statistik, og da den i øvrigt i et vist omfang har selvstændig interesse ud fra en levevilkårssynsvinkel, er der også medtaget tal, som går væsentlig længere tilbage, end hvad det umiddelbart har været muligt at gøre i de fleste af de øvrige kapitler.

Om befolkningens sammensætning er inddraget de kendetegn for individer, som i de øvrige kapitler i vekslende omfang er anvendt til belysning af fordelingen af levevilkårene i befolkningen. Det drejer sig om kendetegn som køn, alder, bymæssighedsgruppe, beskæftigelse, socioøkonomisk gruppe og socialgruppe.

Det skal tilføjes, at dette kapitel ikke indeholder alle de oplysninger, som man plejer at finde under overskriften befolkningsforhold¹. Nogle af dem findes dog i kapitel 3 om familieforhold. Det gælder oplysninger om civilstand, vielser og skilsmisser². Andre er udeladt som mindre relevante ud fra formålet med denne publikation. Det gælder oplysninger om de indenlandske vandring, hvis resultat viser sig i fordelinger af befolkningen efter bopæl (se tabel 2.4–2.5 og figur 2.3). Visse demografiske oplysninger vil kunne findes i mere detaljeret form i andre kapitler, nemlig oplysninger om fødselshyppigheden, der belyses nærmere i familiekapitlet³, og oplysninger om dødeligheden, der belyses nærmere i sundhedskapitlet⁴. Endelig skal nævnes, at der i kapitlet her er medtaget oplysninger, som ikke efter gængs praksis omfattes af befolkningsstatistikken. Det drejer sig om oplysninger om befolkningens fordeling efter erhverv, beskæftigelse, socioøkonomisk gruppe og socialgruppe.

De udvalgte oplysninger

Befolkningens størrelse og sammensætning efter køn og alder

Om folketallet stiger eller falder fra ét tidspunkt til et andet afhænger af, hvor mange der fødes, hvor mange der dør, hvor mange der indvandrer fra udlandet og udvandrer til udlandet i den pågældende periode. Fødsler og indvandring repræsenterer tilgangen til befolkningen og dødsfald og udvandring afgang fra befolkningen (se tabel 2.1 og figur 2.1).

Til vurdering af langtidsudviklingen i folketallet er især fødslerne genstand for nærmere belysning i befolkningsstatistikken. Størrelsen af den summariske fødselshyppighed, dvs. antal fødsler pr. 1000 indbyggere, er påvirket af, hvor mange kvinder der er i den fødedygtige alder (15–49 år), og hvorledes de herindenfor fordeler sig efter alder. Det er derfor ikke noget godt mål at lægge til grund for vurderinger af udviklingen i fødselstilbøjeligheden. Et væsentlig bedre mål får man ved at se på fødselshyppigheden i en række forskellige aldersgrupper af kvinder (se tabel 2.2 og figur 2.2).

Ved hjælp af den såkaldte samlede fertilitet og det såkaldte nettoreproduktionsstal kan man få et samlet overblik over fødselstilbøjeligheden. Lidt forenklet udtrykt angiver den samlede fertilitet, hvor mange børn – både drenge og piger – 1000 nyfødte piger ud fra de nuværende erfaringer kan forventes at føde, hvis ingen af dem dør, før de er fyldt 50 år. Nettoreproduktions-tallet angiver, igen ud fra de nuværende erfaringer, hvor mange døtre 1000 nyfødte piger kan forventes at føde, når man yderligere tager hensyn til, at nogle af dem dør inden udløbet af den fødedygtige alder. Et nettoreproduktionsstal, der er lavere end 1000, angiver således, at 1000 nyfødte piger ikke kan forventes at ville reproducere sig selv i løbet af deres levetid. Om dette så rent faktisk kommer til at holde stik, afhænger af holdbarheden i beregningsforudsætningerne. Dette gælder ikke mindst forudsætningen om, at en ny generation af kvinder vil føde børn i samme omfang, som det i dag registreres⁵.

Udover virkninger på folketallet har ændringen i antallet af levendefødte, døde, indvandrede og udvandrede tillige virkninger på befolkningens fordeling efter alder og køn. Dette belyses i en serie befolkningspyramider (se figur 2.3) og i koncentreret form i tabel 2.3. Er der tale om en kraftig ændring, viser sådanne virkninger sig tydeligt i pyramiderne. Drejer det sig fx om kraftig forøgelse i antallet af nyfødte i en given periode, kan dette spores som en bølge, der ruller op igennem befolkningspyramiderne for de efterfølgende år i takt med, at de store fødselskuld bliver ældre. Også små, men systematiske ændringer, fx i fødselshyppigheden og

1 Se fx Jørgen Wedeby: *Befolkningsforhold. Erhverv og samfund*, 2. udgave, København 1973.

2 Se kapitel 3, tabel 3.10, 3.13 og 3.14.

3 Se kapitel 3, tabel 3.17 og 3.21–3.23.

4 Se kapitel 4, tabel 4.1–4.5 og figur 4.1–4.6.

5 Om den præcise definition af samlet fertilitet og nettoreproduktionsstal se note 1 og 2 til tabel 2.2.

dødeligheden bevirker, at befolkningspyramiden ændrer form. Normalt viser virkningerne heraf sig dog først klart efter en længere årrække.

Befolkningens sammensætning efter sociale kendetegn

Hvor et menneskes køn og alder må betragtes som en biologisk tilstand, som ikke kan påvirkes, er individuelle kendetegn som bopæl, beskæftigelse, socioøkonomisk gruppe og socialgruppe i højere grad et resultat af den sociale struktur i samfundet. De nævnte sociale kendetegn kan således siges at være indirekte udtryk for sider af levevilkårene i samfundet, som man i publikationens øvrige kapitler sammenholder med andre sider af levevilkårene i det omfang, det har været muligt.

Udviklingen i befolkningens fordeling på by og land er vist i figur 2.4 og tabel 2.4. Tabellens geografisk bestemte fordeling hviler dels på den indtil 1970 gældende administrative inddeling af landet i hovedstaden, købstæder og sognekommuner og dels på en af administrative inddelinger uafhængig afgrænsning af byområder beliggende i sognekommunerne. Efter kommunalreformen i 1970 skelnes der ikke længere mellem købstæder, forstadsbebyggelser og bymæssige bebyggelser. De bymæssige områder grupperes nu i stedet efter størrelse (se tabel 2.5).

Ideelt set skulle tabel 2.6 belyse forskydningerne i befolkningens erhvervs-mæssige tilhørsforhold siden 1950. Kvindernes stigende erhvervsaktivitet har imidlertid gjort det vanskeligere at foretage en sådan gruppering af hele befolkningen. Erhvervsgrupperingen foretages således efter de erhvervsgræne, personerne er beskæftiget i, mens personer, der ikke har eget erhverv, pension eller lignende henføres til husstandsoverhovedets erhverv. Det betyder fx, at i en familie, hvor både faderen og moderen har erhvervsarbejde, vil børnene blive henført til faderens erhverv, uanset hvor stor en del af familiens underhold, moderen bidrager med. Samtidig vil en kvinde, der tjener forholdsvis lidt og reelt får størsteparten af sit underhold via mandens erhverv, blive henført til sit eget erhverv. Med forsigtighed kan tabellen dog anvendes til et skøn over udviklingstendenserne.

Udviklingen i befolkningens fordeling efter beskæftigelse i og uden for erhverv (arbejdsstilling) er vist i tabel 2.7–2.8 og figur 2.5. Tabel 2.7, der dækker perioden 1950–1970, er udarbejdet på grundlag af folketællingerne og omfatter alle aldersgrupper. Tabel 2.8, der viser udviklingen siden 1970, har beskæftigelsesundersøgelserne som kilde og omfatter derfor kun de 15–74 årige. I tabel 2.8 er desuden indsat de resultater, som folketællingen i 1970 gav for de 15–74 årige. Når folketællingen og beskæftigelsesundersøgelsen fra samme år ikke når til helt samme resultat, kan dette have flere årsager. Her skal nævnes, at beskæftigelsesundersøgelsen er baseret på et repræsentativt udsnit af befolkningen, hvilket kan give en mindre usikkerhed, som

folketællingen ikke har, idet den hviler på en total-opgørelse af befolkningen. I folketællingsmaterialet er der til gengæld andre former for usikkerhed. Her skal nævnes, at folketællingsskemaet normalt udfyldes af én person i husstanden på hele husstandens vegne, mens beskæftigelsesundersøgelsens spørgeskema besvares direkte af den person, oplysningerne vedrører. I det store og hele er forskellene mellem resultaterne af de to typer af tællinger dog små.

Udviklingen i de erhvervs-mæssigt beskæftigedes fordeling efter socioøkonomisk gruppe er vist i tabel 2.9 og figur 2.6. Den socioøkonomiske gruppering tager udgangspunkt i grupperingen efter den stillingsmæssige placering i erhvervet (arbejdsstilling), således som den fremgår af tabel 2.7 og 2.8. Via en særlig faginddeling underopdeles de erhvervs-mæssigt beskæftigede i 18 forskellige socioøkonomiske grupper. I tabel 2.9 vises alene udviklingen for en række hovedgrupper svarende til dem, der typisk indgår i tabellerne i de øvrige kapitler i publikationen. Som eksempler på fag, der indgår i gruppen overordnede funktionærer, kan nævnes læge, advokatfuldmægtig, journalist, socialrådgiver, kasserer, repræsentant, sygeplejerske, præst, fritidshjemslærer og styrmand. I gruppen underordnede funktionærer indgår fx brandmand, toldbetjent, teknisk assistent, politibetjent, sygehjælper og ekspedient⁶.

Desuden anvender socialforskningsinstituttet i en række af sine undersøgelser en inddeling i socialgrupper. Afgørende for en persons indplacering i en af de fem anvendte grupper er hovedsagelig den pågældendes arbejdsstilling kombineret med antal underordnede. Endvidere sondres der mellem landbrug og byerhverv, ligesom erhvervs-kompetence-givende skoleuddannelse indgår med en vis vægt. I socialgruppe I placeres selvstændige erhvervsdrivende i byerhverv med 21 underordnede eller derover, selvstændige erhvervsdrivende med akademisk uddannelse uanset antal underordnede, godsejere uanset uddannelse, funktionærer med akademisk uddannelse og funktionærer med 50 underordnede eller derover uanset uddannelse. I socialgruppe II placeres selvstændige erhvervsdrivende i byerhverv med 6–20 underordnede, gårdejere med store gårde, funktionærer med 11–50 underordnede og funktionærer med længerevarende, teoretisk, men ikke akademisk uddannelse. I socialgruppe III placeres selvstændige erhvervsdrivende i byerhverv med 0–5 underordnede, alle gårdejere der ikke er placeret i socialgruppe II og funktionærer med 1–10 underordnede uanset uddannelse. I socialgruppe IV placeres husmænd, funktionærer uden underordnede, såfremt arbejdet ikke kræver særlig ekspertise, og faglærte arbejdere. I socialgruppe

⁶ Mere detaljerede oplysninger om den socioøkonomiske gruppering findes i Danmarks Statistiks publikation: *Beskæftigelse og erhverv, Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970, Statistisk Tabelværk 1974: VII, C. 1.*

V placeres ikke-faglærte arbejdere og tillærte. Udtrykt mere kortfattet omfatter de fem socialgrupper følgende:

- Socialgruppe I: Helt store selvstændige og topfunktionærer.
- Socialgruppe II: Større selvstændige og højere funktionærer.
- Socialgruppe III: Alle øvrige selvstændige i byerhverv, de fleste gårdejere samt funktionærer på mellemniveau.
- Socialgruppe IV: Husmænd, lavere funktionærer og faglærte arbejdere.
- Socialgruppe V: Ikke-faglærte arbejdere.

Ifølge en undersøgelse fra 1968 kan det anslås, at socialgruppe I omfatter ca. 5 pct., socialgruppe II ca. 10 pct., socialgruppe III ca. 39 pct., socialgruppe IV ca. 23 pct. og socialgruppe V ca. 23 pct. af den mandlige erhvervsaktive befolkning⁸.

7 The social groups can be summarized as follows:

- I. Self-employed in non-agricultural enterprises with 21 or more subordinate staff, holders of university level degrees, owners of landed estates, salaried employees with 50 or more subordinate staff.
- II. Self-employed in non-agricultural enterprises with 6–20 subordinate staff, owners of large farms, salaried employees with 11–50 subordinate staff, salaried employees with theoretical non-university level education of long duration.
- III. Self-employed in non-agricultural enterprises with 0–5 subordinate staff, owners of medium-sized farms, salaried employees with 1–10 subordinate staff.
- IV. Smallholders, salaried employees having no subordinate staff and performing work not requiring expertise, skilled manual workers.
- V. Unskilled and semi-skilled manual workers.

8 Socialforskningsinstituttets ungdomsforløbsundersøgelse, se bl.a. Erik Jørgen Hansen: Afgangen fra skolesystemet før det 11. skoleår. Socialforskningsinstituttets meddelelse 6, 1974.

I. Befolkningens størrelse og sammensætning efter køn og alder

Befolkningens størrelse og befolkningens bevægelser. 1901–1974

Tabel 2.1

Population size and movements. 1901–1974

	Middel- folketal 1	Antal levendefødte 2	Antal døde 3	Antal indvandrede fra udlandet 4	Antal udvandrede til udlandet 5	Befolknings- tilvækst 6
	— i tusinder —		pr. 1 000 indb.			
Gnstl.						
1901/10	2 594	28,6	14,2	11,9
1911/20	2 921	24,9	13,0	11,9
1921/30	3 426	20,8	11,2	8,9
1931/40	3 705	17,9	10,7	3,3	2,7	7,8
1941/50	4 070	21,0	9,7	3,4	3,8	10,9
1951/60	4 445	17,2	9,1	4,8	5,8	7,1
1961/70	4 774	16,6	9,8	6,3	5,8	7,3
1971	4 963	15,2	9,8	7,1	6,4	6,1
1972	4 992	15,1	10,1	6,3	5,2	6,1
1973	5 022	14,3	10,1	8,4	5,9	6,7
1974	5 045	14,1	10,2	6,6	7,9	2,6

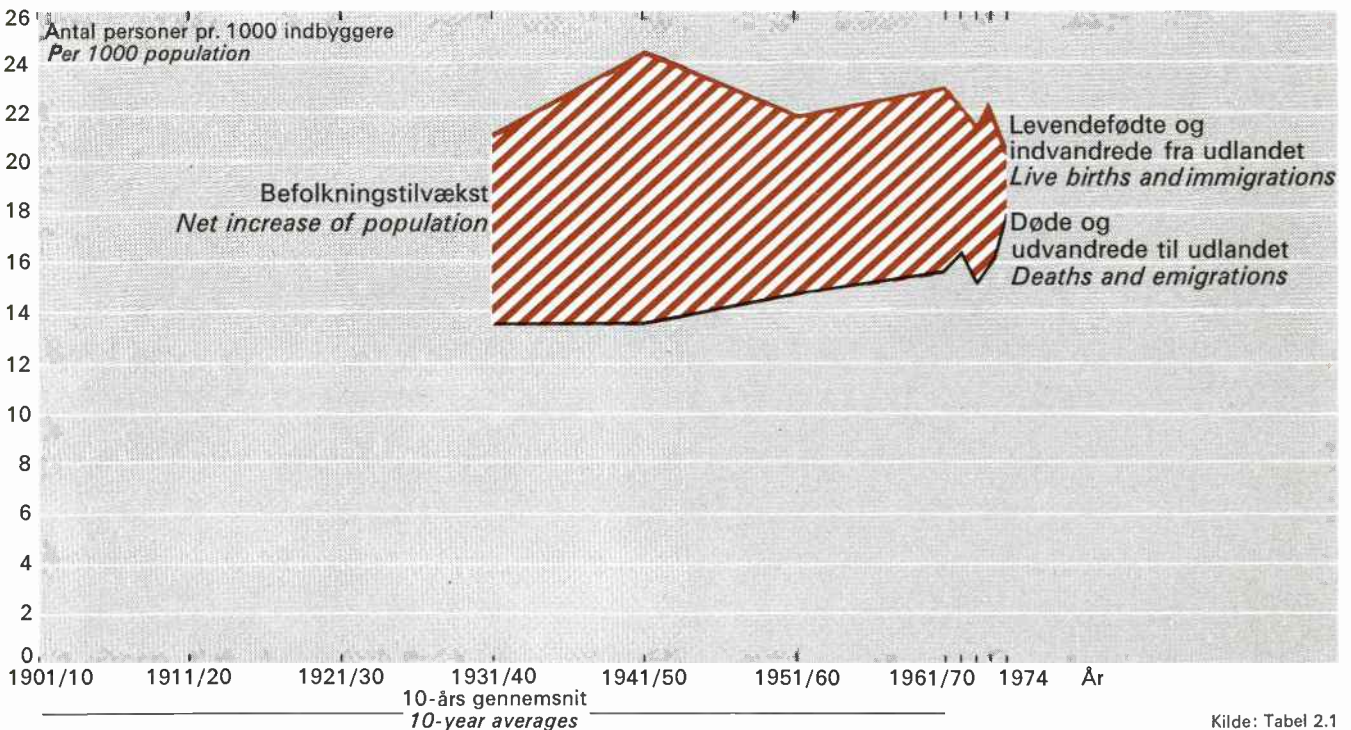
Kilde: Statistisk Årbog 1975. Befolkningens bevægelser, 1974, Statistiske Meddelelser 1976: 5.

TRANSLATION – Heading, column 1: mean population, in thousands; 2–6: per 1000 population; 2: live births; 3: deaths; 4: immigrations; 5: emigrations; 6: net increase.

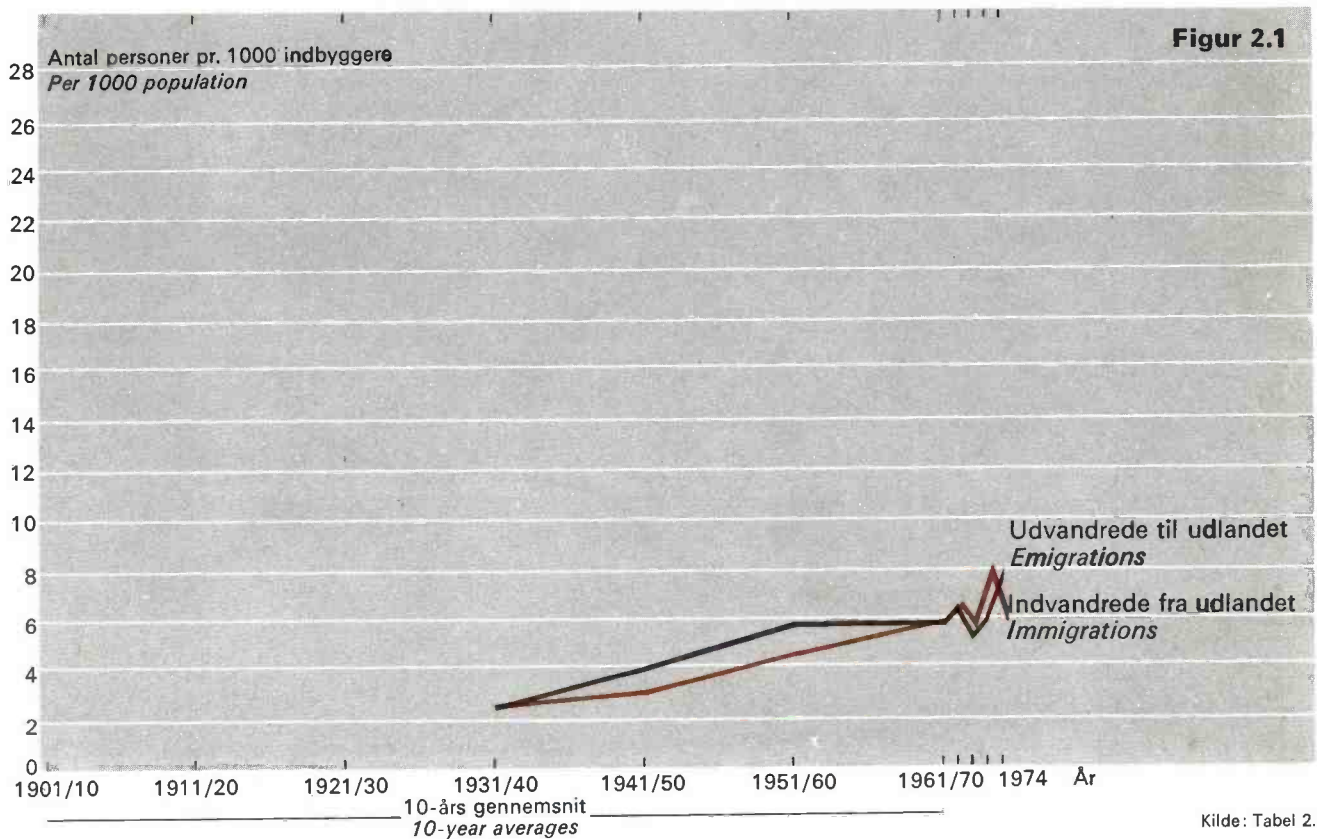
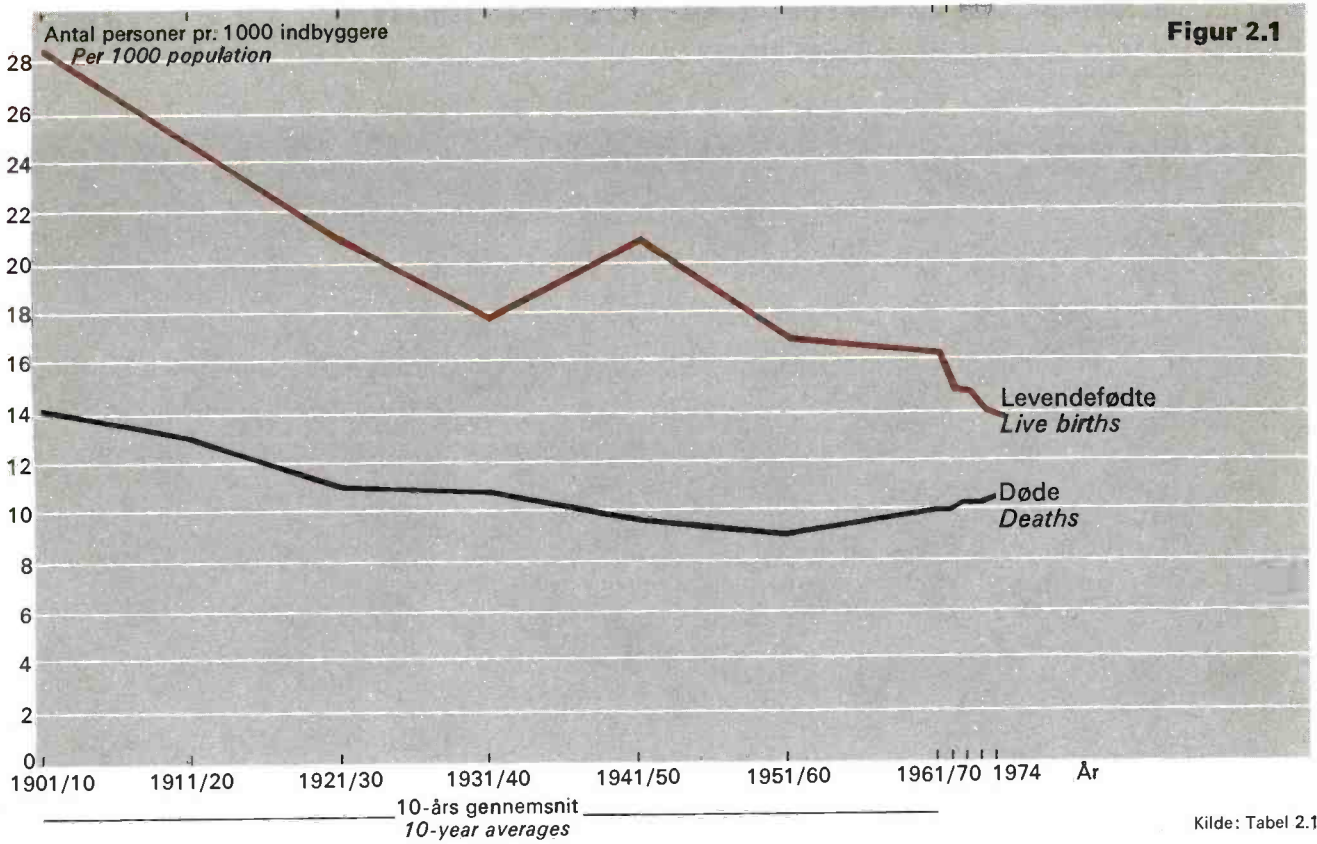
Befolkningens bevægelser. 1901–1974

Figur 2.1

Population movements. 1901–1974

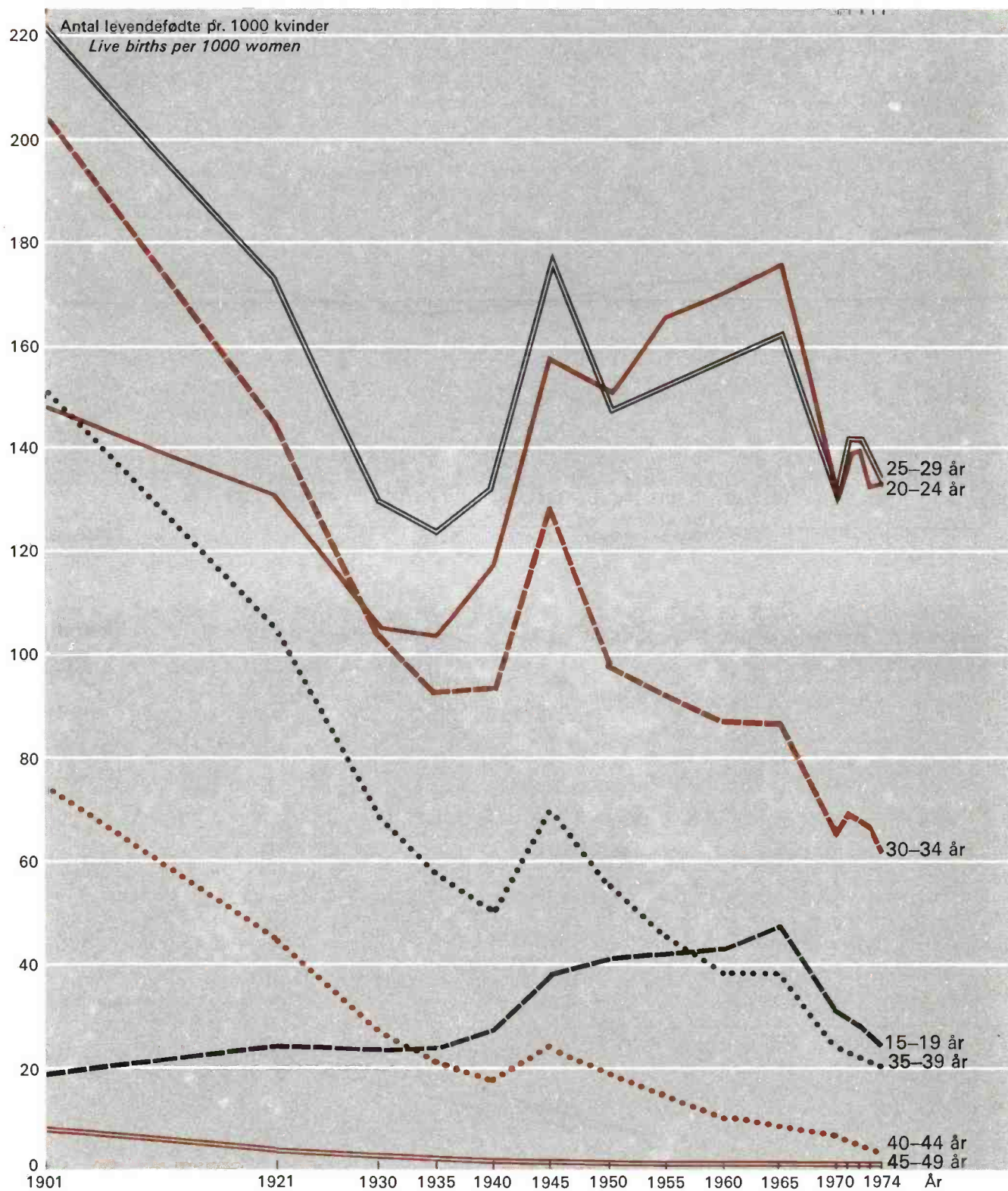
Kilde: Tabel 2.1

Antal levendefødte pr. 1000 kvinder i forskellige aldersklasser. 1901–1974

Figur 2.2

Live births per 1000 women at selected ages. 1901–1974

Kilde: Tabel 2.2

Antal levendefødte børn pr. 1 000 kvinder i forskellige aldersklasser. 1901–1974

Tabel 2.2

Live births per 1 000 women at selected ages. 1901–1974

	15–19 år	20–24 år	25–29 år	30–34 år	35–39 år	40–44 år	45–49 år	Samlet fertilitet ¹	Netto-reproduktions-tallet ²
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1901....	19,2	147,4	221,4	204,9	152,2	75,0	7,7	4 139	1 580
1921....	24,6	130,3	172,9	143,0	103,1	43,7	4,5	3 111	1 295
1930....	22,1	105,5	129,4	103,9	69,4	27,1	2,4	2 299	976
1935....	23,2	103,9	122,8	93,7	57,3	21,9	1,9	2 124	910
1940....	27,2	113,1	132,7	94,4	52,0	17,5	1,2	2 216	980
1945....	38,7	157,6	174,3	128,9	70,9	23,7	1,3	2 977	1 322
1950....	40,2	151,8	149,7	98,7	55,6	17,9	1,2	2 576	1 182
1955....	41,5	167,1	152,7	92,6	45,7	14,4	1,1	2 576	1 196
1960....	41,8	170,7	157,6	87,7	38,7	11,5	0,7	2 543	1 201
1965....	47,1	176,3	163,0	87,2	38,5	9,2	0,7	2 610	1 231
1970....	32,4	130,4	130,8	66,0	24,7	5,4	0,3	1 950	927
1971....	29,0	138,9	142,8	69,1	24,2	4,4	0,3	2 043	965
1972....	28,1	139,2	141,7	68,6	23,8	4,2	0,2	2 029	970
1973....	26,0	131,2	136,7	64,5	20,9	3,9	0,2	1 917	915
1974....	25,5	133,3	133,7	62,8	20,2	3,7	0,2	1 897	908

1 Tallet angiver det antal børn, som 1 000 nyfødte piger vil føde i løbet af aldersårene fra 15–49 år, forudsat at de aldersbetingede fertilitetskvotienter holder sig på det pågældende kalenderårs niveau, og at ingen af mødrene dør før det fyldte 50. år.

1 The number of children that will be born alive to 1 000 new-born girls during the reproductive period of their life (ages 15 through 49), on the assumptions that the age-specific fertility rates continue as shown in the table for the year concerned and that all 1 000 girls live to be 50 years old.

2 Tallet angiver det antal døtre, som 1 000 nyfødte piger vil føde i løbet af aldersårene fra 15–49 år, forudsat at de aldersbetingede fertilitetskvotienter holder sig på det pågældende kalenderårs niveau, og at dødeligheden er den, der er angivet ved dødelighedstavlerne fra de femår, hvori kalenderårene er beliggende. Fra og med 1970 har man dog anvendt dødelighedserfaringerne fra de enkelte kalenderår.

2 The number of daughters that will be born alive to 1 000 new-born girls during the reproductive period of their life (ages 15 through 49), on the assumptions that the age-specific fertility rates continue as shown in the table for the year concerned and that mortality rates continue as stated in the life table for the five-year period comprising the year concerned. From 1970 onwards the mortality rates are based on the individual years.

Kilde: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901–60, Statistiske Undersøgelser nr. 19. Befolkningens bevægelser, 1974, Statistiske Meddelelser 1976: 5.

TRANSLATION – Heading, columns 1–7: age groups; 8: total fertility; 9: net reproduction rate.

Befolkningen fordelt efter alder. Procent. 1901–1975

Tabel 2.3

Population by age. Percentage. 1901–1975

	0–14 år	15–19 år	20–64 år	65 år og derover	Hele befolkningen	Folketallet
	1	2	3	4	5	6
	pct.			— i tusinder —		
1901.....	34	10	49	7	100	2 450
1911.....	34	9	50	7	100	2 757
1930.....	27	9	56	8	100	3 551
1940.....	24	9	59	8	100	3 844
1950.....	26	7	58	9	100	4 281
1960.....	25	8	56	11	100	4 585
1970.....	23	8	57	12	100	4 938
1975.....	23	7	57	13	100	5 054

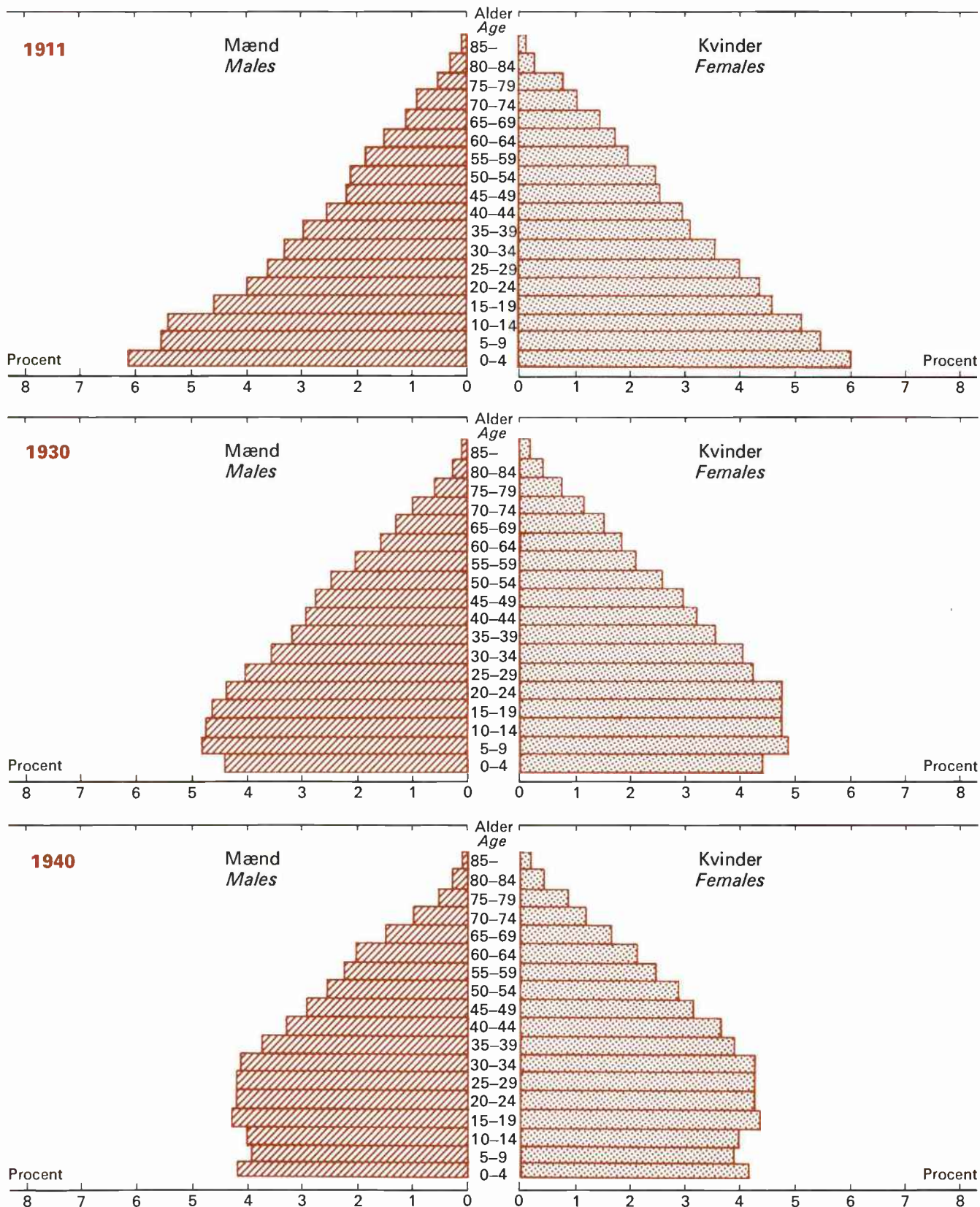
Kilde: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901–60, Statistiske Undersøgelser nr. 19. Statistisk Årbog 1975. Statistisk Tabelværk 1975: V.

TRANSLATION – Heading, columns 1–4: age groups; 5: total population; 6: total population, in thousands.

Befolkningen fordelt efter køn og alder. Procent. 1911–1970

Figur 2.3

Population by sex and age. Percentage. 1911–1970.

II. Befolkningens sammensætning efter sociale kendetegn

Befolkningen fordelt på by og land. Procent. 1921–1970

Tabel 2.4

Urban and rural population. Percentage. 1921–1970

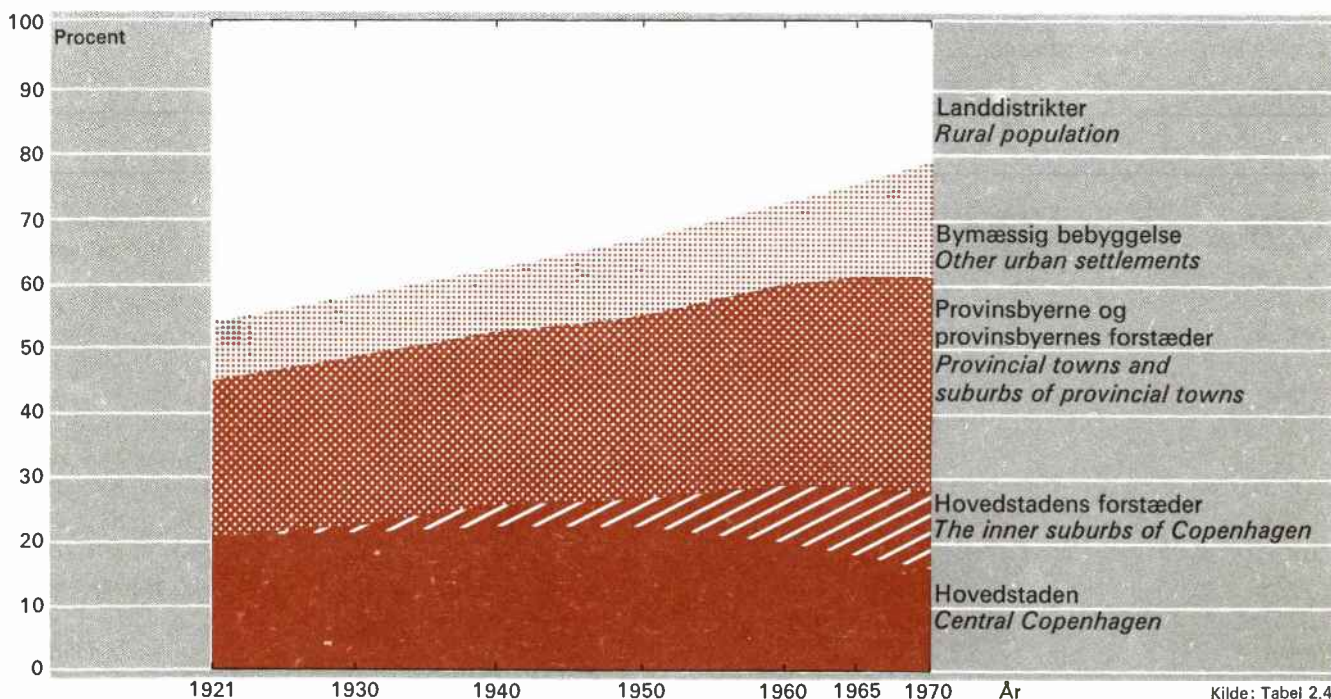
	Hoved- staden ¹	Hoved- stadens forstæder ²	Provins- byerne ³	Provins- byernes forstæder ⁴	Bymæssig bebyggelse ⁵	Land- distrikter	I alt
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
1921.....	21	0	22	2	9	46	100
1930.....	22	1	22	3	10	42	100
1940.....	23	3	24	3	10	37	100
1950.....	23	4	26	3	11	33	100
1960.....	20	9	27	4	13	27	100
1965.....	18	11	27	5	15	24	100
1970.....	16	12	26	7	18	21	100

1 Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner.
 1 Municipalities of Copenhagen, Frederiksberg and Gentofte.
 2 Hovedstadens forstæder omfatter i 1940 og 1950 i alt 9, i 1960 i alt 16 og i 1965 og 1970 i alt 19 kommuner omkring de tre hovedstadskommuner.
 2 In 1940 and 1950 a total of 9, in 1960 of 16, and in 1965 and 1970 of 19 municipalities around the three municipalities of central Copenhagen.
 3 Provinsbyerne omfatter i 1921 – 1965 kommuner uden for hovedstaden med særlige købstadsrettigheder. For 1970 er indsat folketallet for de områder, som var provinsbyer i 1965.
 3 In 1921–1965 the chartered towns outside Copenhagen. The figures for 1970 relate to the areas which were provincial towns in 1965.
 4 Sammenhængende bebyggelse i direkte fortsættelse af en provinsbys bebyggelse.
 4 Continuously built-up areas adjacent to provincial towns.
 5 Sammenhængende bebyggelse med mindst 250 indbyggere uden bymæssig tilknytning til en provinsby eller til hovedstaden.
 5 Continuously built-up areas with 250 inhabitants or more, not adjacent to provincial towns or to Copenhagen.
 Kilde: Jørgen Wedebye: Befolkningsforhold. Erhverv og Samfund, København 1973. Statistiske Efterretninger 1974, nr. 49.
 TRANSLATION – Heading, column 1: central Copenhagen; 2: the inner suburbs of Copenhagen; 3: provincial towns; 4: suburbs of provincial towns; 5: other urban settlements; 6: rural districts; 7: total.

Befolkningen fordelt på by og land. Procent. 1921–1970

Figur 2.4

Urban and rural population. Percentage. 1921–1970

Kilde: Tabel 2.4

Befolkningen fordelt efter bymæssighedsgruppe og alder. Procent. 1970

Tabel 2,5

Population by degree of urbanization and by age. Percentage. 1970

	Andel af hele befolkningen	Befolkning i alderen					
		0–14 år	15–19 år	20–29 år	30–64 år	65 år og derover	I alt
		1	2	3	4	5	6
	pct.	pct.					
1 Hovedstadsområdet ¹	28	20	7	18	42	13	100
2 Andre byer med 10 000 indbyggere og derover	30	22	8	18	40	12	100
3 Byer med 2 000–9 999 indbyggere	9	25	8	16	39	12	100
4 Bymæssige områder med 200–1 999 indbyggere	13	26	7	15	38	14	100
5 Landdistrikter	20	26	9	12	42	11	100
6 Hele landet	100	23	8	16	41	12	100

1 Hovedstadsområdet omfatter Københavns og Frederiksberg kommuner, Københavns amt (undtagen Ledøje-Smørum, Sengeløse og Torslunde-Ishøj kommuner) samt Birkerød, Farum og Hørsholm kommuner.

1 The municipalities of Copenhagen and Frederiksberg, the County of Copenhagen (except the municipalities of Ledøje-Smørum, Sengeløse and Torslunde-Ishøj) and the municipalities of Birkerød, Farum and Hørsholm.

Kilde: Statistisk Årbog 1975.

TRANSLATION – Heading, column 1: percentage of total population; 2–6: age groups; 7: total. – Front column, 1: the Copenhagen metropolitan area; 2: other urban areas with 10 000 inhabitants or more; 3: urban areas with 2 000–9 999 inhabitants; 4: urban areas with 200–1 999 inhabitants; 5: rural districts; 6: Denmark, total.

Befolkningen¹ fordelt efter erhverv. Procent. 1950–1970

Tabel 2.6

Population¹ by industry. Percentage. 1950–1970

	1950	1960	1970
		pct.	
1 Landbrug, fiskeri m.v.	24	19	10
2 Fremstillingsvirksomhed ²	27	27	25
3 Bygge- og anlægsvirksomhed.	8	8	9
4 Handel og omsætning	13	12	12
5 Transportvirksomhed	7	7	6
6 Tjenesteydelser	9	14	19
7 Uoplyst erhverv ³	1	1	2
8 Formue, rente, understøttelse	11	12	17
9 Hele befolkningen	100	100	100
10 Folketallet angivet i tusinder	4 281	4 585	4 938

1 Omfatter såvel de i det angivne erhverv beskæftigede som de medlemmer af deres husstand (herunder husassistenter), som ikke har eget erhverv, pension eller lignende. Personer, som ikke har eget erhverv, pension e.l. henføres til husstandsoverhovedets erhverv.

1 Persons employed in the industries stated and members of their households (including housemaids) who are depending on their income. Dependent persons are grouped with the head of the household.

2 Inkl. minedrift, stenbrud, offentlige værker og kloakvæsen.

2 Including mining and quarrying, public utilities and sewage disposal.

3 Chauffør uden angivelse af virksomhedens art er i 1950 henført til transportvirksomhed, men i 1960 og 1970 til uoplyst erhverv. Indkaldte er i 1950 henført til den indkaldtes tidligere erhverv, men i 1960 og 1970 til uoplyst erhverv.

3 Drivers without further specification of occupation are classified to »transport« in 1950, but in 1960 and 1970 to »industry not stated«. In 1950, conscripts are classified to their previous occupations, but in 1960 and 1970 to »industry not stated«.

Kilde: Folketællingsmateriale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Front column, 1: agriculture, fishing, etc.; 2: manufacturing; 3: construction; 4: commerce; 5: transport; 6: services; 7: industry not stated; 8: property income, pensions, assistance; 9: total population; 10: population in thousands.

Befolkningen fordelt efter beskæftigelse i og uden for erhverv. Procent. 1950–1970

Tabel 2.7

The economically active and the economically inactive population analysed by occupation. Percentage. 1950–1970

	Folketællingen		
	1950	1960	1970
	1	2	3
	pct.		
1 <i>De i erhvervene beskæftigede</i>	47	45	47
a <i>Selvstændige</i>	10	9	7
b <i>Funktionærer</i>	10	12	17
c <i>Faglærte arbejdere</i>	6	7	6
d <i>Ufaglærte arbejdere</i>	16	15	14
e <i>Husassistenter</i> ¹	2	1	1
f <i>Medhjælpende ægtefæller</i>	3 ²	1 ²	2
2 <i>Den øvrige befolkning</i>	53	55	53
g <i>Husmødre uden erhvervsmæssigt arbejde</i>	17	18	14
h <i>Pensionister, understøttede o.l.</i>	8	9	11
i <i>Børn og studerende</i>	28	28	28
3 <i>Hele befolkningen</i>	100	100	100
4 <i>Folketallet angivet i tusinder</i>	4 281	4 585	4 938

1 Døtre, der er husassistenter, er opført under børn og studerende.

1 Daughters working in their parents' home as housemaids are grouped with »children and students«.

2 På grund af forskelle i spørgeteknikken er tallene for medhjælpende ægtefæller 1950–1960 ikke sammenlignelige med hinanden. Det må antages, at 1950-tallet er overvurderet, mens 1960-tallet er undervurderet.

2 Owing to differences in the questionnaires the figures for 1950 and 1960 are not comparable. It is assumed that the 1950 figure is too high and the 1960 figure too low.

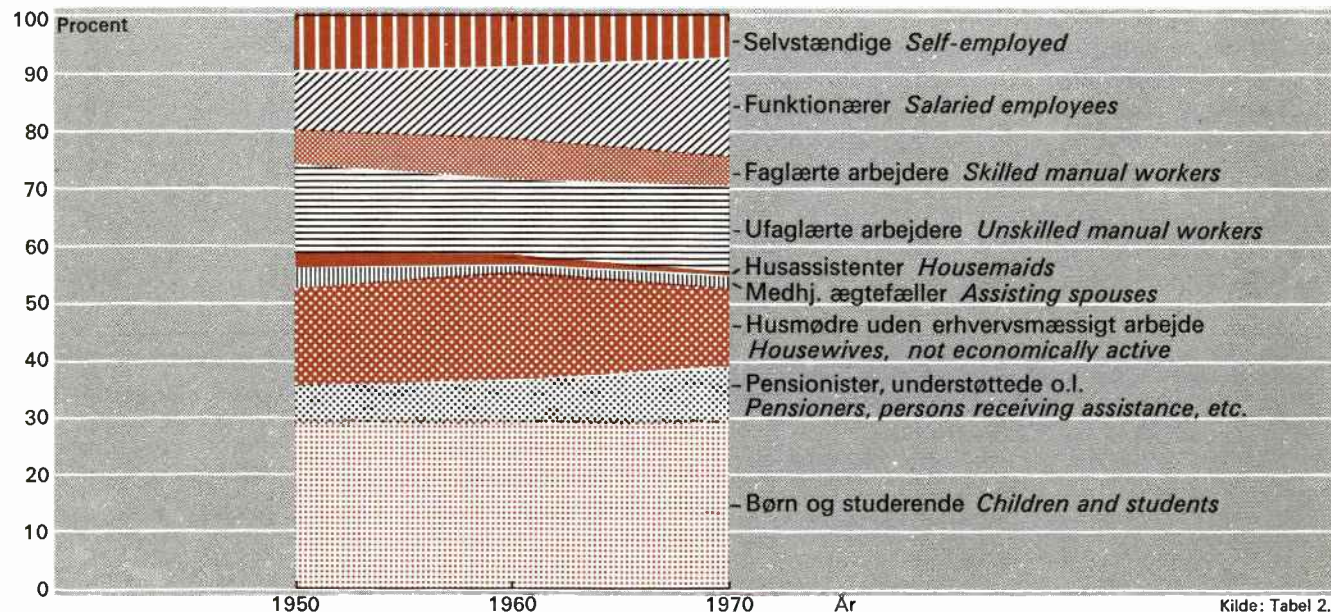
Kilde: Statistisk Tiårsoversigt 1970 og 1975.

TRANSLATION – Heading: population census. – Front column, 1: economically active population; a: self-employed; b: salaried employees; c: skilled manual workers; d: unskilled manual workers; e: housemaids; f: assisting spouses; 2: economically inactive population; g: housewives, not economically active; h: pensioners, persons receiving assistance, etc.; i: children and students; 3: total population; 4: population in thousands.

Befolkningen fordelt efter beskæftigelse i og uden for erhverv. Procent. 1950–1970

Figur 2.5

The economically active and the economically inactive population analysed by occupation. Percentage. 1950–1970

Kilde: Tabel 2.7

Befolkningen i alderen 15–74 år fordelt efter beskæftigelse i og uden for erhverv. Procent. 1970–1974

Tabel 2.8

The economically active and the economically inactive population aged 15–74 years analysed by occupation. Percentage. 1970–1974

	Folke- tællingen 1970	Beskæftigelsesundersøgelserne		
		April 1970	Maj 1972	Oktober 1974
	1	2	3	4
	pct.	pct.		
1 <i>De i erhvervene beskæftigede i alderen 15–74 år</i>	64,4	66,9	66,9	67,7
a Selvstændige	9,4	9,9	9,2	8,8
b Funktionærer	23,3	25,0	26,1	28,3
c Faglærte arbejdere	8,9	8,7	8,4	7,8
d Ufaglærte arbejdere ¹	20,1	19,8	19,9	19,9
e Medhjælpende hustruer	2,7	3,5	3,3	2,9
2 <i>Den øvrige befolkning i alderen 15–74 år</i>	35,6	33,1	33,1	32,3
f Husmødre uden erhvervsmæssigt arbejde	18,4	16,1	15,1	13,8
g Hjemmевærende børn og studerende	5,1	4,7	4,9	4,6
h Udeboende studerende uden erhverv	1,7	2,3	2,4	2,8
i Pensionister, understøttede o.l.	10,4	10,0	10,7	11,1
3 <i>Hele befolkningen i alderen 15–74 år</i>	100,0	100,0	100,0	100,0

1 Inkl. husassistenter.

1 Including housemaids.

Anm.: Folketællingen er en totalopgørelse med oplysninger om alle landets beboere. Beskæftigelsesundersøgelserne er baseret på repræsentative stikprøver af befolkningen i alderen 15–74 år.

Kilde: Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970, Statistisk Tabelværk 1974: VII, C.1. Statistisk Tiårsoversigt 1973 og 1975.

TRANSLATION – Heading, column 1: population census 1970; 2–4: labour force sample surveys. – Front column, 1: economically active population aged 15–74 years; a: self-employed; b: salaried employees; c: skilled manual workers; d: unskilled manual workers; e: assisting wives; 2: economically inactive population aged 15–74 years; f: housewives, not economically active; g: children and students living with parents; h: students, not economically active, not living with parents; i: pensioners, persons receiving assistance, etc.; 3: total population aged 15–74 years.

Personer i erhverv fordelt efter socioøkonomisk gruppe. Procent. 1950–1970

Tabel 2.9

The economically active population, by socio-economic group. Percentage. 1950–1970

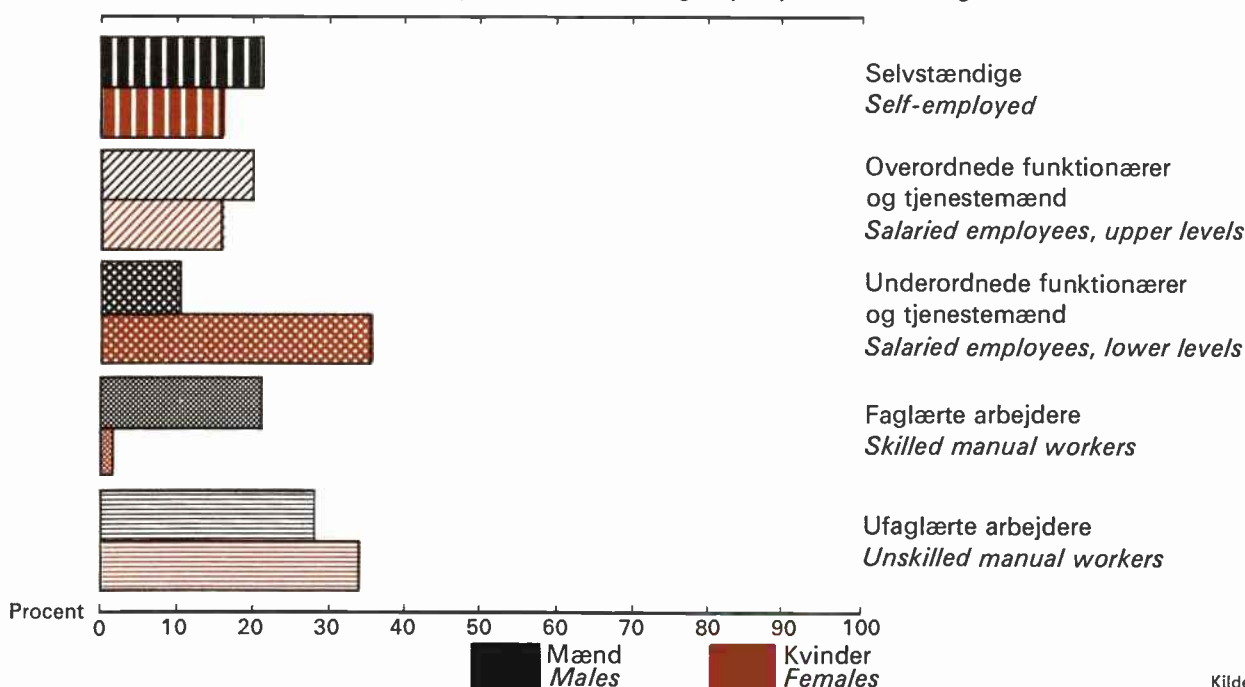
	1950	1960	1970		
			I alt	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5
	pct.				
1 Selvstændige ¹ i landbrug, fiskeri m.v.	15	11	8	9	6
2 Andre selvstændige ¹	14	13	11	12	9
3 Overordnede funktionærer og tjenestemænd ²	22	13	18	19	15
4 Underordnede funktionærer og tjenestemænd		15	19	10	35
5 Faglærte arbejdere	14	15	14	21	2
6 Ufaglærte arbejdere (ekskl. landbrug m.v.)	25	26	28	26	32
7 Arbejdere i landbrug og fiskeri	10	7	2	3	1
8 I alt	100	100	100	100	100
9 Absolut antal personer angivet i tusinder	1939	2008	2293	1466	827

1 Heri medregnet medhjælpende ægtefæller.
 1 Including spouses working in their enterprise.
 2 Heri medregnet funktionærer og tjenestemænd med videregående uddannelse.
 2 Including salaried employees with higher education.
 Kilde: Erhverv, fag og arbejdsstilling ved folketællingen 1950, Statistiske Meddelelser 4. række, 162. bind, 3. hæfte. Folke- og boligtællingen 26. september 1960, Statistisk Tabelværk 1964, B.3. Folke- og boligtællingen 9. november 1970, Statistisk Tabelværk 1974: VII, C.1.
 TRANSLATION – Heading, columns 1–5: year; 4: males; 5: females. – Front column, 1: self-employed in agriculture, fishing etc.; 2: other self-employed; 3: salaried employees, upper levels; 4: salaried employees, lower levels; 5: skilled manual workers (excluding agriculture, etc.); 7: manual workers in agriculture and fishing; 8: total; 9: absolute number of persons, in thousands.

Personer i erhverv fordelt efter socioøkonomisk gruppe, opdelt efter køn. Procent. 1970

Figur 2.6

The economically active population, by socio-economic group, by sex. Percentage. 1970

Kilde: Tabel 2.9

Udlændinge¹ med opholdstilladelse fordelt efter nationalitet. 1960–1974

Tabel 2.10

Foreign nationals¹ with Danish residence permits, by nationality, in thousands. 1960–1974

	1960	1965	1970	1971	1972	1973	1974 ²
	angivet i tusinder						
1 <i>Lande i Europa i alt.</i>	12,7	17,6	25,4	28,4	30,2	30,0	23,1
a Vesttyskland	6,1	7,6	9,1	9,0	9,4	9,2	6,1
b U.K.	1,9	3,0	4,2	4,5	4,7	4,7	3,7
c Øvrige EF lande ³	1,5	2,3	3,4	3,6	3,7	3,8	2,9
d Jugoslavien	2,5	4,6	5,5	5,5	4,7
e Europa i øvrigt	3,2	4,7	6,2	6,7	6,9	6,8	5,7
2 <i>Lande uden for Europa i alt.</i>	2,4	5,1	11,1	19,4	21,5	22,0	20,7
f Afrika	0,1	0,4	1,6	2,5	2,6	2,8	2,5
g Pakistan	2,0	2,3	2,5	2,7
h Tyrkiet	1,9	6,1	6,2	5,5	6,2
i U.S.A.	1,6	2,6	3,2	3,7	4,2	4,5	3,6
k Uden for Europa i øvrigt	0,7	2,1	4,4	5,1	6,2	6,7	5,7
3 <i>Statsløse</i>	1,5	1,0	1,4	2,0	2,4	2,6	2,6
4 <i>Udlændinge i alt</i>	16,6	23,7	37,9	49,8	54,1	54,6	46,4

1 Tabellen omfatter kun personer, der er statsborgere i lande uden for Norden. Statsborgere fra de andre nordiske lande har fri adgang til ophold her i landet og kan også frit søge arbejde.

1 Excluding nationals of other Nordic countries, who have free access to residence and work in Denmark.

2 Fra 1974 er børn under 16 år ikke medregnet, da de ikke registreres mere. Antal børn under 16 år var pr. 1. januar 1973 ca. 12 500.

2 Excluding children under 16 years of age, who are no longer registered. At January 1, 1973, the total number of children under 16 was approx. 12 500.

3 Undtagen Irland.

3 Excluding Ireland.

Kilde: Statistisk Årbog 1963–64, 1967 og 1974.

TRANSLATION – Front column, 1: countries in Europe, total; a: Germany, Fed. Rep.; b: U.K.; c: other EEC countries; d: Yugoslavia; e: Europe, other; 2: countries outside Europe; f: Africa; g: Pakistan; h: Turkey; i: USA; k: other countries outside Europe; 3: stateless; 4: total.

Indledning

Umiddelbart forekommer det naturligt at inddrage familien som område i en publikation om befolkningens levevilkår. En præcisering af familiebegrebet ud fra en velfærds- eller levevilkårsbetragtning indebærer imidlertid i praksis en række vanskeligheder, som fx afspejles i OECD's arbejde med opbygning af sociale indikatorer.

I indledningen til OECD's liste over fundamentale sociale områder nævnes en række områder, som med forskellig begrundelse ikke var medtaget i listen¹. Et af disse områder var familien, som man fandt havde fundamental socialpolitisk betydning, men som det ikke var lykkedes at afgrænse som område i en acceptabel form ved afslutningen af første del af arbejdet med de sociale indikatorer.

En foreløbig løsning på problemerne fandt man i løbet af anden fase ved at erstatte ordet familie med det bredere begreb primære sociale relationer. Flere forhold bidrager således i dag til, at familien må betragtes som en dynamisk gruppe, der skifter karakter med tiden såvel for den enkelte i takt med livsløbet som i samfundet som helhed². Mennesket lever længere end tidligere, ligesom kvinden føder færre børn inden for et kortere tidsrum, end hun gjorde tidligere. Hertil kommer et større antal opløste ægteskaber og en tendens til at eksperimentere med andre samlivsformer.

Ved at anvende begrebet primære sociale relationer undgik man at skulle definere familien, hvad der let ville have medført, at en række familietyper ville blive opfattet som specialgrupper i forhold til den »normale« familie, sidstnævnte eksempelvis bestående af to voksne og deres børn. Ud fra en velfærds- eller levevilkårsbetragtning kan familien altså ikke i sig selv udgøre et interessefelt. Det kan derimod centrale dele af de sociale relationer, der udspiller sig med familien som ramme. Et eksempel herpå er forholdet mellem forældre og børn.

Der findes meget få tal, der belyser de sociale relationer i befolkningen³. Derimod findes der en del relevante baggrundsoplysninger om de primærgrupper, befolkningen lever i. Da disse oplysninger bedst sammenfattes under betegnelsen familie, har kapitlet fået denne overskrift trods de tidligere nævnte ulemper.

Ud fra de eksisterende oplysninger er hovedformålet med dette kapitel herefter at belyse familiestruktur og familiedannelse. Da familiens biologiske reproduktionsfunktion ikke er belyst andetsteds i publikationen, er der endvidere medtaget et afsnit herom. Endelig indeholder kapitlet et afsnit om fordelingen af arbejdet i hjemmet. Sidstnævnte forhold, der har direkte betydning for leve-

vilkårene, kan med god ret siges at høre hjemme enten i kapitel 9 om fritid eller i kapitel 6 om arbejde.

De udvalgte oplysninger

Familiestørrelse og familiesammensætning

Familien i sociologisk forstand defineres traditionelt som en social gruppe, der er knyttet sammen gennem slægtskab og/eller ægteskab (henholdsvis ægteskabsliggende forhold). Den har fælles bopæl og fælles økonomi, og den omfatter normalt voksne af begge køn samt eventuelle børn.

Set i sammenhæng hermed har man i statistikken gennem mange år arbejdet med begrebet den private husstand, der tager sit udgangspunkt i boligen. Da husstanden kan inkludere ikke-beslægtede, fx husassistenter og landbrugsmedhjælpere, er der ikke fuld overensstemmelse mellem det sociologiske familiebegreb og det statistiske husstandsbegreb. Til belysning af udviklingstendensen i familiestørrelsen kan udviklingen i husstandsstørrelsen imidlertid anvendes som en rimelig tilnærmelse. En mere detaljeret belysning heraf er dog kun mulig til 1965, idet man ved folketællingen i 1970 – bortset fra en ren optælling af antallet af husstande – gik over til alene at arbejde med boligenheder.

Boligenheden omfatter i visse tilfælde mere end én husstand (se note 1 til tabel 3.1), således at antallet af personer i en lejlighed vil være en grovere tilnærmelse til familiestørrelsen end antallet af personer i husstanden (se tabel 3.1–3.4).

Kernekernen er sociologisk betragtet en mere snæver gruppe end familien i ovennævnte forstand. Normalt defineres den som en mand og en kvinde, der lever i et boligfællesskab, økonomisk og seksuelt fællesskab, samt deres eventuelle børn. Er der kun én voksen med et eller flere børn, taler man om den splittede (kerne-)familie⁴. Det familiebegreb, der ligger til grund for de medtagne oplysninger om nutidens familiestørrelse og familietype, er ikke identisk med den sociologiske kernefamilie, men kan betragtes som en tilnærmelse hertil. På grundlag af folketællingen i 1970 har man opgjort antallet af familier i den enkelte bolig, idet en familie er defineret som tilhørende en af grupperne enlig uden børn, enlig med børn, ægtepar uden børn og ægtepar med børn. Som børn er regnet alle hjemmeboende ugifte børn uanset alder.

Langt de fleste boliger omfatter kun én familie i ovennævnte forstand. Hvorledes opdelingen i familier er foretaget i de tilfælde, hvor boligens beboere ikke umiddelbart kan afgrænses som en familie i en af de fire nævnte grupper, kan bedst forklares ved en række eksempler. En bolig omfattende et ægtepar med børn og en fastboende husassistent udgør to familier, nemlig et ægte-

1 OECD: List of Social Concerns Common to Most OECD Countries. Paris 1973.

2 Om kvinders typiske livsløb, se Betænkning vedrørende ligestilling. Afgivet af et udvalg under Kommissionen vedrørende kvindernes stilling i samfundet. Betænkning nr. 673. 1972.

3 En del af socialforskningsinstituttets undersøgelser af særlige gruppers leveforhold omfatter dog visse typer af sociale relationer, se fx tabel 11.10 og tabel 11.20–11.22 i kapitel 11 om særlige gruppers levevilkår.

4 Om familiebegreber se Jan Plovsing: Familien i samfundet og samfundet i familien. Københavns universitets økonomiske institut, København 1975 (stenc.).

par med børn og en enlig uden børn. Bor der yderligere en bedstemor i boligen, vil hun også blive klassificeret som enlig uden børn. Fire unge, der har lejet en lejlighed i fællesskab, udgør i tabellerne fire familier i gruppen enlige uden børn. En mor, der bor sammen med sin voksne søn, grupperes som enlig med børn, osv. Konklusionen heraf er, at tabel 3.5 giver forholdsvis gode muligheder for at vurdere udbredelsen af den rene kernefamilie, her forstået som alle tilfælde, hvor en familie bor alene i boligen, mens det ikke er muligt at vurdere familieformen i de tilfælde, hvor der indgår flere familier i boligen.

Familiernes fordeling, efter hvilke af de ovennævnte fire typer de tilhører, er vist i tabel 3.6. Her er dog familier, hvis hjemmeboende børn alle er voksne, dvs. 18 år eller derover, blevet betragtet særskilt for bedre at kunne belyse, hvor mange familier der omfatter børn i mere dagligdags forstand, her afgrænset som personer under 18 år. Det skal endvidere anføres, at samlevende par i et vist omfang indgår som ægtepar, nemlig hvor de direkte har anført dette på folketællingsskemaet. En del af de samlevende par må dog antages at være blevet registreret som to enlige.

I tabel 3.7–3.9 er vist, hvorledes de egentlige børnefamilier fordeler sig efter antal børn under 18 år. Endvidere belyser tabellerne forskelle i børnetallet efter familietype, bymæssighedsgruppe og socioøkonomisk gruppe. Vil man belyse forskelle mellem de enkelte gruppers tilbøjelighed til at få børn i forskelligt antal, må tabellerne anvendes med stor forsigtighed, idet andre forhold, som der ikke er taget hensyn til her, kan gøre sig gældende, fx forskelle i gruppernes aldersfordeling.

Ægteskab, samlivsform, vielser og skilsmisser

Vielse og skilsmisse er de to typiske begivenheder (bortset fra dødsfald), der fører til henholdsvis dannelse og opløsning af en familie i begrebets mere snævre forstand. Der dannes og opløses dog også familier uden juridisk medvirken, et forhold der må antages at have gjort sig kraftigere gældende i de senere år⁵. I tabel 3.10, der belyser befolkningens fordeling efter ægteskabelig stilling, betyder dette, at personer, der lever såkaldt papirløst sammen, indgår i en af grupperne uden for gruppen af gifte. Ved anvendelse af tabellen til belysning af udviklingen i den andel af befolkningen, der lever som par, skal man være opmærksom på dette forhold, især hvad tallene for de seneste år angår. I tabel 3.11 og 3.12 vises, hvor stor en andel af befolkningen, der i 1974 levede papirløst sammen.

Man skal endvidere være opmærksom på, at der i den periode, som tabel 3.10 omfatter, er sket ændringer i befolkningens aldersfordeling, som virker ind på for-

delingen efter ægteskabelig stilling. Tabellen kan derfor ikke umiddelbart anvendes til belysning af udviklingen i ægteskabs- og skilsmissetilbøjeligheden.

Et bedre billede af udviklingen i ægteskabstilbøjeligheden får man ved hjælp af såkaldte vielsestavler. I tabel 3.13 angiver vielsestavlerne, hvorledes 10 000 ugifte 15-årige, henholdsvis drenge og piger, ville svinde i antal, såfremt der kun skete afgang på grund af indgåelse af ægteskab i overensstemmelse med de respektive perioders registrerede vielseshyppigheder. Vielsestavlen for 1973 er således en beregning af, hvor mange unge der vil forblive ugifte, hvis de gifter sig i overensstemmelse med, hvad der i dag registreres blandt ugifte i de forskellige aldersklasser.

Hvor vielsen er den juridiske konfirmation af en par-dannelse, markerer skilsmissen et parforholds ophør i juridisk forstand. Udviklingen i skilsmissetilbøjeligheden i perioden 1923–1974 er vist i tabel 3.14. Som mål er anvendt det årlige antal skilsmisser pr. 1 000 bestående ægteskaber⁶. Ægteskabstilbøjeligheden i forskellige sociale grupper findes ikke belyst, men fra separations- og skilsmisseundersøgelsen i 1971 er medtaget oplysninger om, hvor lang tid de opløste ægteskaber havde varet, og hvor mange der omfattede børn (se tabel 3.15–3.16).

Fødsler og aborter

Den biologiske reproduktion og omsorgen for børnene er funktioner, som i vidt omfang varetages inden for familiens rammer. Dette har især haft betydning for kvindernes levevilkår, fordi de udover rent fysisk at skulle føde børnene også med det herskende kønsrollemønster har måttet bære hovedparten af det praktiske ansvar for dem. At have herredømme over, hvornår man vil sætte et barn i verden, må dog både ud fra mænds og kvinders synsvinkel betragtes som en vigtig forudsætning for selv at kunne præge sine levevilkår.

I løbet af 1960'erne blev der introduceret mere effektive midler til at undgå graviditet. Dette sammenholdt med gennemførelsen af loven om fri abort i 1973 har forøget mulighederne for at praktisere familieplanlægning. I tabel 3.17 vises udviklingen siden 1960 i de levendefødtes fordeling efter moderens alder.

I tabel 3.18 vises, hvorledes 15–49 årige kvinder med forskellig erhvervsuddannelse i 1970 fordelte sig efter, hvor gamle de var, da de fik deres første barn. I tabel 3.19 og 3.20 vises, hvorledes de samme kvinder fordelte sig efter tidspunktet for dette barns fødsel i forhold til vielsen, idet fødsel eller svangerskab før indgåelse af ægteskab her tages som et tilnærmet udtryk for den ikke-planlagte fødsel. For børn født i dag ville en sådan slutning være mere problematisk.

⁵ Alfred Lieck: Papirløse ægteskaber belyst ud fra mødrehjælperens erfaringer, Juristen og Økonomen nr. 2, 1974. Se endvidere udviklingen i fødsler uden for ægteskab, tabel 3.21.

⁶ Om måling af ægteskabs- og skilsmissetilbøjeligheden se fx Jørgen Wedebye: Befolkningsforhold, Erhverv og samfund, 2. udgave, København 1973.

Udviklingen i antallet af fødsler uden for ægteskab er vist i tabel 3.21. Traditionelt har børn født uden for ægteskab været betragtet som en særlig truet gruppe i henseende til levevilkår. Fødselsstatus er imidlertid ikke noget direkte mål for levevilkår og slet ikke i en periode, hvor papirløse samlivsforhold bliver hyppigere. Hertil kommer, at der også inden for ægteskab fødes børn, der kan betragtes som truede. Udviklingen i antallet af fødsler uden for ægteskab belyser derfor ikke udviklingen i antallet af børn, der kommer til verden under særlig dårlige forhold. For helt unge kvinders vedkommende er det dog sandsynligt, at et barn født uden for ægteskab varsler problemer for kvinden og dermed antagelig også for barnet. I tabel 3.21 er udviklingen i antallet af fødsler uden for ægteskab derfor blevet vist særskilt for kvinder under 20 år.

Aborthyppigheden i forskellige aldersgrupper af kvinder og i forskellige egne af landet er vist i tabel 3.22 og 3.23. Der er ikke medtaget tal til belysning af udviklingen over tiden på grund af manglende kendskab til antallet af illegalt provokerede aborter⁷. Først fra oktober 1973, hvor loven om fri abort blev gennemført, er det muligt mere præcist at angive det totale antal provokerede aborter. Tal for udviklingen fremover vil dog være vanskelige at fortolke ud fra en levevilkårssynsvinkel. En stigning i aborthyppigheden kan være udtryk for forringede levevilkår, men det vil være mere sandsynligt, at der er tale om anvendelse af mindre effektive metoder til regulering af børnefødsler.

⁷ Der findes dog visse skøn herover, se Vagn Sele og Magna Nørgaard: Udviklingen i aborthyppighed gennem de senere år. Undersøgelser og beregninger af den illegale aborthyppighed før og efter svangerskabsloven af 1970. Ugeskrift for Læger nr. 47, 1972.

Arbejdsdeling i familien

Kvindernes stilling i familien og i samfundet som helhed er et af de emner, der kraftigt har præget de senere års diskussion om sociale forhold. Der findes ikke i denne publikation et separat afsnit om kvinders forhold, men i en række af de tabeller, der belyser de enkelte områder af levevilkårene, er mænds og kvinders forhold vist særskilt. Ved at gå på tværs af kapitlerne vil man derfor kunne sammenstykke et mere helhedspræget billede af forskelle i kønnenes levevilkår. I dette afsnit belyses alene en bestemt side af mænds og kvinders forhold, nemlig fordelingen af visse arbejdsopgaver knyttet til familien.

I 1965 foretog socialforskningsinstituttet en undersøgelse af gifte kvinders forhold i familie og i erhverv. I forbindelse hermed blev mandens deltagelse i en række typiske husholdningsaktiviteter belyst (se tabel 3.25–3.26). Herudover findes der i socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelser fra 1964 og 1975 oplysninger om forskellige grupper af mænds og kvinders daglige tidsforbrug til husligt arbejde. På grundlag heraf kan udviklingen i arbejdsdelingen i familien belyses for det sidste tiår (se tabel 3.27).

Det kunne endvidere være ønskeligt at belyse børnenes deltagelse i familiens daglige gøremål, ligesom det ville være væsentligt at belyse deres forhold i familie og samfund i det hele taget. I publikationen findes der kun et begrænset antal tabeller, der mere direkte belyser børnenes forhold. I kapitel 11 om særlige gruppers levevilkår er dog medtaget et afsnit om børn. Ideelt betragtet skulle dette inkludere de sider af børns levevilkår, som ikke dækkes i den øvrige del af publikationen. I praksis er de foreliggende oplysninger dog meget sparsomme.

I. Familiestørrelse og familiesammensætning

Private husstande¹ fordelt efter størrelse. Procent. 1901–1970

Tabel 3.1

Private households¹, by size. Percentage. 1901–1970

	1901	1911	1930	1940	1950	1960	1965	1970
	1	2	3	4	5	6	7	8
Husstande med:	pct.							
1 1 person	9	10	11	13	14	20	22	...
2 2 personer	17	18	22	26	27	27	28	...
3 3 personer	18	18	22	24	23	20	20	...
4 4 personer	16	16	17	17	18	18	17	...
5 5 personer	13	13	12	10	10	9	8	...
6 6 personer eller flere	27	25	16	10	8	6	5	...
7 Husstande i alt	100	100	100	100	100	100	100	...
8 Antal private husstande, angivet i tusinder	557	649	940	1 158	1 331	1 544	1 663	1 850
9 Gnstl. antal personer pr. husstand	4,3	4,1	3,7	3,2	3,1	2,9	2,8	2,6

1 Private husstande omfatter ved alle tællingerne familiehuse og enlige personer med egen husholdning. Definitionen af en privat husstand er dog ændret noget fra tælling til tælling. Til og med 1950 blev pensionærer, logerende o.l. betragtet som medlemmer af den husstand, hos hvem de var indlogerede, mens logerende herefter er blevet talt som selvstændig husstand, når de var på egen kost. Denne ændring har bidraget til, at andelen af helt små husstande er vokset og andelen af større husstande er faldet fra 1950 til 1960. For en nærmere beskrivelse af definatoriske ændringer i øvrigt, se i kilde.

1 Private households consist of multi-person households and one-person households. However, the definition of a private household has changed from census to census. Up to and including 1950 boarders, lodgers, etc. were regarded as members of the household with which they lodged; after 1950 a lodger is regarded as a one-person household if he makes provision for his own food. This change in definition has led to an increase in the number of very small households, and to a decrease in the number of large households from 1950 to 1960. For further changes in definitions see sources.

Kilde: Befolkningsudviklingen og sundhedsforhold 1901–1960, Statistiske Undersøgelser nr. 19. Folke- og bolig-tællingen 27. september 1965, Bolig- og husstandsundersøgelse, Statistisk Tabelværk 1969: VIII, C. Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970, Boligen, Statistisk Tabelværk 1975: VIII, C.2.

TRANSLATION – Front column, 1–6: households comprising (number of persons); 6: 6 persons or more; 7: total; 8: private households, in thousands; 9: average number of persons per household.

Lejligheder fordelt efter antal beboere. Procent. 1960–1970

Tabel 3.2

Dwellings by number of occupants. Percentage. 1960–1970

	1960 ¹	1965 ¹	1970 ¹	1970 ²
	1	2	3	4
Lejligheder med:	pct.			
1 1 person	16	18	21	24
2 2 personer	27	28	31	29
3 3 personer	21	21	19	18
4 4 personer	19	18	17	17
5 5 personer	10	9	8	8
6 6 personer eller flere	7	6	4	4
7 Lejligheder i alt	100	100	100	100
8 Antal lejligheder, angivet i tusinder	1 463	1 578	1 743	1 801
9 Gnstl. antal personer pr. lejlighed	3,0	2,9	2,7	2,7

1 Ekskl. klublejligheder og enkeltværelser.

1 Excluding single rooms and dwelling units of subdivided flats.

2 Inkl. klublejligheder og enkeltværelser.

2 Including single rooms and dwelling units of subdivided flats.

Kilde: Folke- og bolig-tællingen 26. september 1960, Bolig- og husstandsundersøgelsen, Statistisk Tabelværk 1964, C. Folke- og bolig-tællingen 27. september 1965, Bolig- og husstandsundersøgelse, Statistisk Tabelværk 1969: VIII, C. Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970, Boligen, Statistisk Tabelværk 1975: VIII, C.2.

TRANSLATION – Front column, 1–6: dwellings with (number of occupants); 6: 6 occupants or more; 7: total; 8: dwellings, in thousands; 9: average number of occupants per dwelling.

Befolkningen i private husstande¹ fordelt efter husstandens størrelse. Procent. 1901–1965

Tabel 3.3

Population in private households¹, by size of household. Percentage. 1901–1965

	1901	1911	1930	1940	1950	1960	1965
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
Personer i husstande med:							
1 1 person	2	2	3	4	4	7	8
2 2 personer	8	9	12	16	17	19	20
3 3 personer	12	13	18	22	22	21	21
4 4 personer	15	16	19	21	24	24	25
5 5 personer	15	15	16	15	15	15	15
6 6 personer eller flere	48	45	32	22	18	14	11
7 Personer i alt	100	100	100	100	100	100	100
8 Antal personer i private husstande, angivet i tusinder	2 409	2 692	3 441	3 756	4 181	4 483	4 664

1 Se note 1 til tabel 3.1.

1 See footnote 1, table 3.1.

Kilde: Se tabel 3.1.

TRANSLATION – Front column, 1–6: persons in households comprising (number of persons); 6: 6 persons or more; 7: total; 8: number of persons in private households, in thousands.

Befolkningen, boende i lejligheder, fordelt efter lejlighedens beboerantal. Procent. 1960–1970

Tabel 3.4

Population living in dwellings, by number of occupants in the dwelling. Percentage. 1960–1970

	1960 ¹	1965 ¹	1970 ¹	1970 ²
	1	2	3	4
	pct.			
Personer i lejligheder med:				
1 1 person	5	6	8	8
2 2 personer	18	19	22	22
3 3 personer	21	21	21	21
4 4 personer	25	26	25	25
5 5 personer	16	16	14	14
6 6 personer eller flere	15	12	10	10
7 Personer i alt	100	100	100	100
8 Antal personer i lejligheder, angivet i tusinder	4 460	4 624	4 776	4 842

1 Ekskl. klublejligheder og enkeltværelser.

1 Excluding single rooms and dwelling units of subdivided flats.

2 Inkl. klublejligheder og enkeltværelser.

2 Including single rooms and dwelling units of subdivided flats.

Kilde: Se tabel 3.2.

TRANSLATION – Front column, 1–6: persons living in dwellings with (number of occupants); 6: 6 persons or more; 7: total; 8: number of occupants in dwellings, in thousands.

Familier¹ fordelt efter antal familier pr. bolig, opdelt efter familietype. Procent. 1970

Tabel 3.5

Families by number of families in the dwelling, by family composition. Percentage. 1970

	Enlige uden børn ²	Enlige med børn ²	Ægtepar uden børn ²	Ægtepar med børn ²	Samtlige familier
	1	2	3	4	5
	pct.				
Antal familier ¹ pr. bolig:					
1 1 familie	60	77	92	93	80
2 2 familier	28	20	7	6	15
3 3 familier	7	2	1	1	3
4 4 familier	3	1	0	0	1
5 5 familier eller flere	2	0	0	0	1
6 I alt	100	100	100	100	100
7 Absolut antal familier, angivet i tusinder ³	712	122	447	745	2 026
8 Andel af samtlige familier, pct.	35	6	22	37	100

1 Om familiebegrebet se side 49–50.

2 Hjemmeboende børn uanset alder.

2 Children living with parents irrespective of age.

3 Opregnede tal på grundlag af 10 pct. af folketællingsmaterialet (ekskl. fælleshusholdninger).

3 Grossed-up figures on the basis of 10 per cent of the population census material (excluding institutional households).

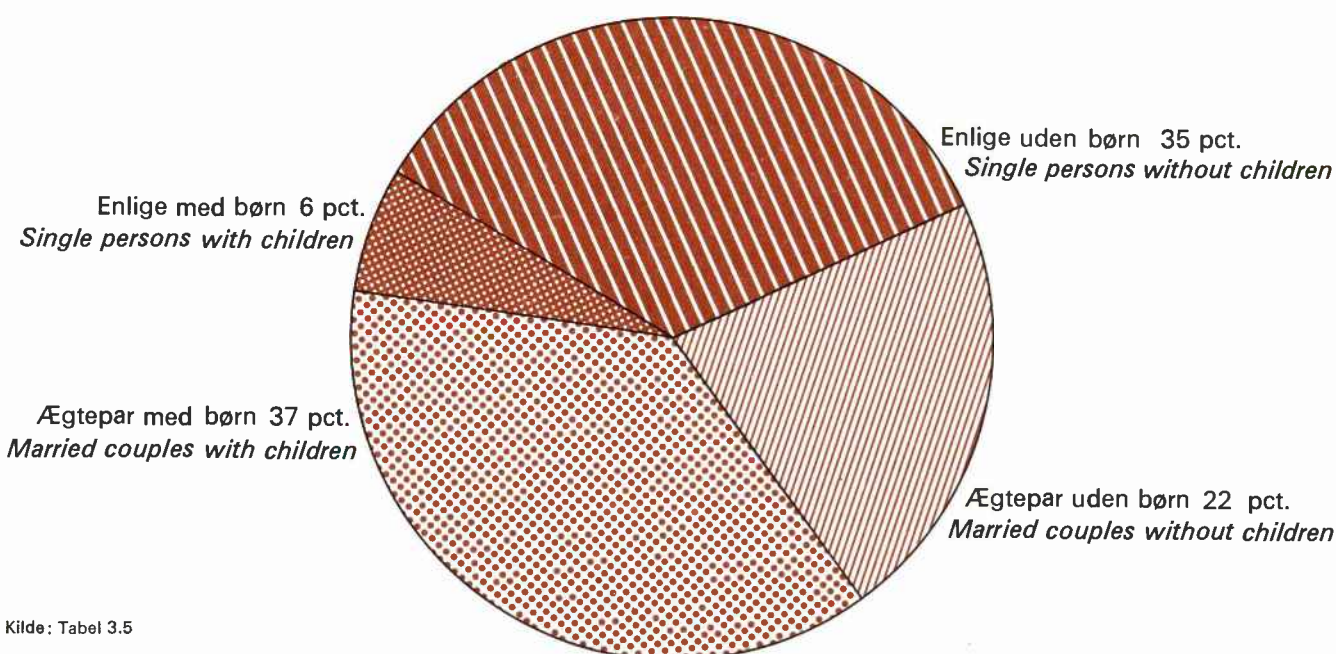
Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Heading, column 1: single persons without children; 2: single persons with children; 3: married couples without children; 4: married couples with children; 5: families, total. – Front column, 1–5: number of families in the dwelling; 5: 5 families or more; 6: total; 7: absolute number of families, in thousands; 8: percentage of all families.

Familier fordelt efter familietype. Procent. 1970

Figur 3.1

Families by composition. Percentage. 1970

Kilde: Tabel 3.5

Familier¹ fordelt efter familietype, opdelt efter bymæssighedsgruppe. Procent. 1970

Tabel 3.6

Families by composition, by degree of urbanization. Percentage. 1970

	Hoved- stads- området	Andre byer med 10 000 indbyggere og derover	Byer med 2 000– 9 999 indbyggere	Bymæssige områder med 200–1 999 indbyggere	Land- distrikter	Hele landet	Absolut antal familier
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						i tusinder ²
1 Enlige uden hjemmeboende børn.....	41	38	31	28	27	35	712
2 Enlige med mindst ét hjemme- boende barn under 18 år....	5	4	3	3	2	4	77
3 Enlige med hjemmeboende børn, der alle er 18 år og derover.....	3	2	2	2	2	2	45
4 Ægtepar uden hjemmeboende børn.....	21	22	22	24	23	22	447
5 Ægtepar med mindst ét hjemmeboende barn under 18 år.....	25	30	37	37	38	32	637
6 Ægtepar med hjemmeboende børn, der alle er 18 år og derover.....	5	4	5	6	8	5	108
7 Samtlige familier.....	100	100	100	100	100	100	2 026
8 Absolut antal familier, angivet i tusinder ²	630	622	178	240	356	2 026	.
9 Andel af samtlige familier, pct.	31	30	9	12	18	100	.

1 Om familiebegrebet se side 49–50.

2 Se note 3 til tabel 3.5.

2 See footnote 3, table 3.5.

Kilde: Se tabel 3.5.

TRANSLATION – Heading, column 1: the Copenhagen metropolitan area; 2: other urban areas with 10 000 inhabitants or more; 3: urban areas with 2 000–9 999 inhabitants; 4: urban areas with 200–1 999 inhabitants; 5: rural districts; 6: Denmark, total; 7: absolute number of families, in thousands. – Front column, 1: single persons without children living with them; 2: single persons with at least one child under 18 living with them; 3: single persons with one or more children living with them, none of whom being under 18; 4: married couples without children living with them; 5: married couples with at least one child under 18 living with them; 6: married couples with one or more children living with them, none of whom being under 18; 7: all families; 8: absolute number of families, in thousands; 9: percentage of all families.

Familier¹ med børn² fordelt efter antal hjemmeboende børn under 18 år, opdelt efter familietype. Procent. 1970

Tabel 3.7

Families with children², by number of children under 18 living with parents, by family composition. Percentage. 1970

	Enlige 1	Ægtepar 2	Samtlige familier 3	Absolut antal familier 4
	pct.			— i tusinder ³ —
1 1 barn	64	40	42	300
2 2 børn	25	39	37	264
3 3 børn	8	15	15	107
4 4 børn eller flere	3	6	6	43
5 I alt	100	100	100	714
6 Absolut antal familier, angivet i tusinder ³	77	637	714	.

1 Om familiebegrebet se side 49–50.

2 Mindst ét hjemmeboende ugift barn under 18 år.

2 At least one never-married child under 18 living with parents.

3 Se note 3 til tabel 3.5.

3 See footnote 3, table 3.5.

Kilde: Se tabel 3.5.

TRANSLATION – Heading, column 1: single persons; 2: married couples; 3: all families; 4: absolute number of families, in thousands. – Front column, 1–4: number of children; 4: 4 children or more; 5: total; 6: absolute number of families, in thousands.

Familier¹ med børn² fordelt efter antal hjemmeboende børn under 18 år, opdelt efter bymæssighedsgruppe. Procent. 1970

Tabel 3.8

Families with children², by number of children under 18 living with parents, by degree of urbanization. Percentage. 1970

	Hovedstads-området 1	Andre byer med 1 000 indbyggere og derover 2	Byer med 2 000–9 999 indbyggere 3	Bymæssige områder med 200–1 999 indbyggere 4	Land-distrikter 5	Hele landet 6
	pct.					
1 1 barn	47	45	40	39	35	42
2 2 børn	39	37	39	38	35	37
3 3 børn	11	13	16	17	19	15
4 4 børn eller flere	3	5	5	6	11	6
5 I alt	100	100	100	100	100	100
6 Absolut antal familier, angivet i tusinder ³	187	214	71	97	145	714

1 Om familiebegrebet se side 49–50.

2 Mindst ét hjemmeboende ugift barn under 18 år.

2 At least one never-married child under 18 living with parents.

3 Se note 3 til tabel 3.5.

3 See footnote 3, table 3.5.

Kilde: Se tabel 3.5.

TRANSLATION – Heading, column 1: the Copenhagen metropolitan area; 2: other urban areas with 10 000 inhabitants or more; 3: urban areas with 2 000–9 999 inhabitants; 4: urban areas with 200–1 999 inhabitants; 5: rural districts; 6: Denmark, total. – Front column, 1–4: number of children; 4: 4 children or more; 5: total; 6: absolute number of families, in thousands.

Familier¹ med børn² fordelt efter antal hjemmeboende børn under 18 år, opdelt efter socioøkonomisk gruppe. Procent. 1970

Tabel 3.9

 Families with children², by number of children under 18 living with parents, by socio-economic group. Percentage. 1970

	Selv- stændige i landbrug, fiskeri m.v.	Andre selv- stændige	Over- ordnede funktio- nærer og tjeneste- mænd	Under- ordnede funktio- nærer og tjeneste- mænd	Faglærte arbejdere	Ufag- lærte arbejdere ekskl. land- arbejdere	Arbejdere i landbrug og fiskeri	Personer ude af erhverv	Samtlige familier
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pct.								
1 1 barn	32	38	38	48	43	43	36	62	42
2 2 børn	35	40	43	38	40	34	33	22	37
3 3 børn	21	17	15	11	13	15	17	10	15
4 4 børn eller flere .	12	5	4	3	4	8	14	6	6
5 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
6 Absolut antal familier, angivet i tusinder ³	64	83	108	131	115	168	12	33	714

1 Om familiebegrebet se side 49–50.

2 Mindst ét hjemmeboende ugift barn under 18 år.

2 At least one never-married child under 18 living with parents.

3 Se note 3 til tabel 3.5.

3 See footnote 3, table 3.5.

Kilde: Se tabel 3.5.

TRANSLATION – Heading, column 1: self-employed in agriculture, fishing, etc.; 2: other self-employed; 3: salaried employees, upper levels; 4: salaried employees, lower levels; 5: skilled manual workers; 6: unskilled manual workers (excluding manual workers in agriculture); 7: manual workers in agriculture and fishing; 8: persons not economically active; 9: all families. – Front column, 1–4: number of children; 4: 4 children or more; 5: total; 6: absolute number of families, in thousands.

II. Ægteskab, samlivsform, vielser og skilsmisser

Den voksne befolkning¹ fordelt efter ægteskabelig stilling, opdelt efter køn. Procent. **Tabel 3.10**
1911–1975

The adult population¹ by marital status, by sex. Percentage. 1911–1975

	1911		1930		1950		1960		1970		1975	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	pct.											
1 Ugifte	39	37	38	36	29	25	29	24	28	22	30	22
2 Gifte ²	56	52	56	53	64	62	65	63	65	62	62	60
3 Enkestand	5	11	5	10	5	10	4	10	4	12	4	12
4 Fraskilte.	0	0	1	1	2	3	2	3	3	4	4	6
5 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1 15 år og derover.

1 15 years or more.

2 Inkl. separerede.

2 Including separated.

Kilde: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901–60, Statistiske Undersøgelser nr. 19. Statistisk Årbog 1971. Nyt fra Danmarks Statistik 1975, nr. 54.

TRANSLATION – Heading, columns 1, 3, 5, 7, 9, 11: males; 2, 4, 6, 8, 10, 12: females. – Front column, 1: never married; 2: married; 3: widowed; 4: divorced; 5: total.

Den voksne befolkning¹ fordelt efter samlivsform. Procent. **Tabel 3.11**
1974

The adult population¹ by cohabitation status. Percentage. 1974

	Pct.
	1
1 Enlige	34,3
Samlevende:	
2 med ægtefælle	60,3
3 med fhv. ægtefælle	0,1
4 papirløst samliv	5,3
5 I alt	100,0
6 Antal svarpersoner	3 672

1 16 år og derover.

1 16 years or more.

Anm.: Omnibusundersøgelsen maj 1974.

Note: Omnibus survey May 1974.

Kilde: Dines Andersen: Papirløst samliv blandt de 20–29 årige. Socialforskningsinstituttets meddelelse 18, 1976.

TRANSLATION – Front column, 1: lone persons; 2–4: persons living together; 5: total; 6: number of respondents.

Gifte, papirløse og enlige¹ fordelt efter alder. Procent. **Tabel 3.12**
1974

Married persons, persons living in consensual unions and lone persons¹. Percentage. 1974

	Gifte	Papirløse	Enlige
	1	2	3
	pct.		
1 16–17 år	0	0	7
2 18–19 år	0	4	10
3 20–24 år	3	33	18
4 25–29 år	11	26	8
5 30–34 år	13	13	5
6 35–39 år	10	4	3
7 40–44 år	10	3	3
8 45–49 år	10	3	4
9 50–54 år	10	3	4
10 55–59 år	9	4	5
11 60–64 år	8	3	6
12 65–69 år	7	2	6
13 70–74 år	5	1	6
14 75 år og derover	4	1	15
15 I alt	100	100	100
16 Antal svarpers.	4 764	368	2 286

1 16 år og derover.

1 16 years or more.

Anm.: Omnibusundersøgelserne januar og maj 1974.

Note: Omnibus surveys January and May 1974.

Kilde: Se tabel 3.11.

TRANSLATION – Heading, column 1: married persons; 2: persons living in consensual unions; 3: lone persons. – Front column, 1–14: age groups; 15: total; 16: number of respondents.

Vielsestavler¹ for ugifte mænd og kvinder. 1951–1973

Tabel 3.13

Marriage table¹ for never-married males and females. 1951–1973

	1951–55	1956–60	1961–65	1966–69	1971	1973
	1	2	3	4	5	6
1 Mænd						
a 15 år	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
b 20 år	9 783	9 705	9 594	9 611	9 751	9 832
c 25 år	5 413	4 959	4 328	4 421	5 774	6 518
d 30 år	2 102	1 912	1 609	1 876	2 957	3 775
e 35 år	1 170	1 102	980	1 257	2 126	2 798
f 40 år	861	839	773	1 047	1 815	2 432
g 50 år	665	677	647	899	1 577	2 162
h 60 år	611	635	612	856	1 508	2 074
2 Kvinder						
a 15 år	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
b 20 år	7 698	7 578	7 547	7 695	8 517	8 785
c 25 år	2 414	2 219	2 014	2 199	3 342	4 147
d 30 år	993	934	843	970	1 727	2 295
e 35 år	669	641	592	696	1 272	1 677
f 40 år	554	538	503	598	1 104	1 455
g 50 år	477	469	446	530	971	1 292
h 60 år	455	450	429	509	930	1 246

1 Vielsestavlen angiver, hvorledes 10 000 ugifte 15-årige, henholdsvis drenge og piger, ville svinde i antal, såfremt der kun skete afgang på grund af indgåelse af ægteskab i overensstemmelse med den pågældende periodes registrerede vielseshyppigheder.

1 The marriage table shows the average number of persons out of 10 000 never-married 15-year-old males, respectively females, who will remain unmarried when reaching the ages shown, on the assumptions that no changes occur in the age-specific marriage rates recorded for the period when they are 15 years old, and that no deaths occur.

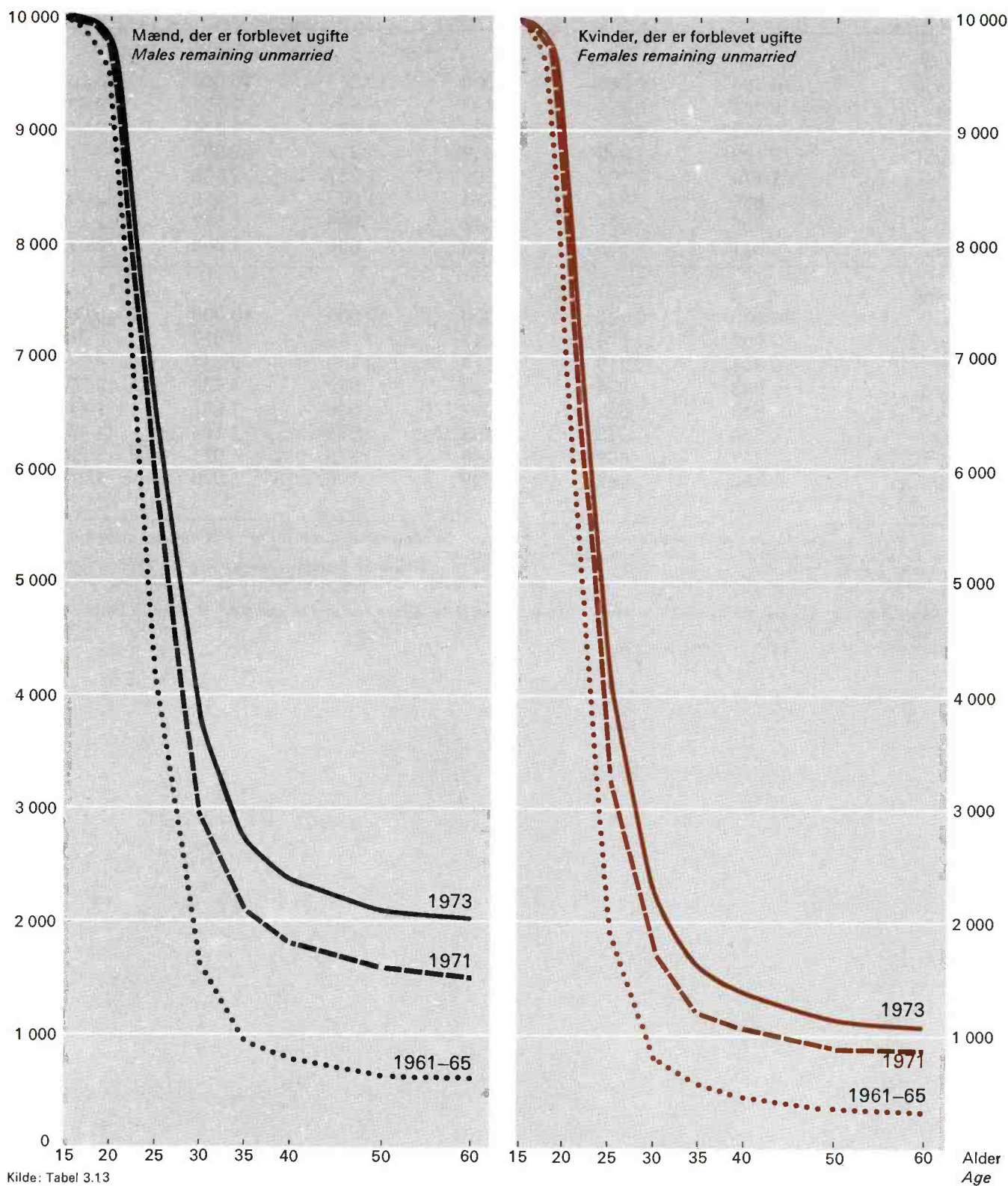
Kilde: Befolkningsudviklingen og sundhedsforhold 1901–60, Statistiske Undersøgelser, nr. 19. Ægteskaber, født og døde 1956–69, Statistisk Tabelværk 1973: XI samt materiale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Front column, 1: males; 2: females; a–h: ages.

Vielseskurver for mænd og kvinder i årene 1961–65, 1971 og 1973

Figur 3.2

Males and females remaining unmarried. 1961–65, 1971 and 1973

Kilde: Tabel 3.13

Skilsmissehyppigheden¹. 1923–1974

Tabel 3.14

Divorce rates¹. 1923–1974

	Hovedstaden 1	Provinsbyerne 2	Sognekommunerne 3	Hele landet 4
pr. 1 000 bestående ægteskaber				
Gennemsnitligt				
1923–25.....	7,7	3,0	1,0	2,9
1926–30.....	8,1	3,3	1,1	3,2
1931–35.....	9,0	4,0	1,3	3,7
1936–40.....	9,9	4,2	1,5	4,2
1941–45.....	11,9	5,8	2,0	5,4
1946–50.....	15,4	7,6	3,2	7,2
1951–55.....	12,8	6,4	3,2	6,2
1956–60.....	11,8	5,8	3,3	5,8
1961–65.....	11,1	5,8	3,5	5,5
1966.....	10,5	6,0	3,7	5,5
1967.....	11,0	6,0	3,8	5,7
1968.....	12,2	6,5	4,0	6,1
1969.....	14,5	7,6	4,8	7,2
1970.....	15,5	7,6
1971.....	21,4	10,8
1972.....	20,9	10,9
1973.....	19,0	10,5
1974.....	19,4	11,0

1 Antal skilsmisser pr. 1 000 bestående ægteskaber.

1 Divorces per 1 000 married couples.

Anm.: Efter kommunesammenlægningerne i 1970 er den hidtidige opdeling på de såkaldte hovedlandsdele ophørt. Fra dette år kan der derfor kun bringes tal for hovedstaden og hele landet.

Note: Owing to the reorganisation of administrative divisions in 1970 comparable data for 1970 and the following years are only available for Copenhagen and for the whole country.

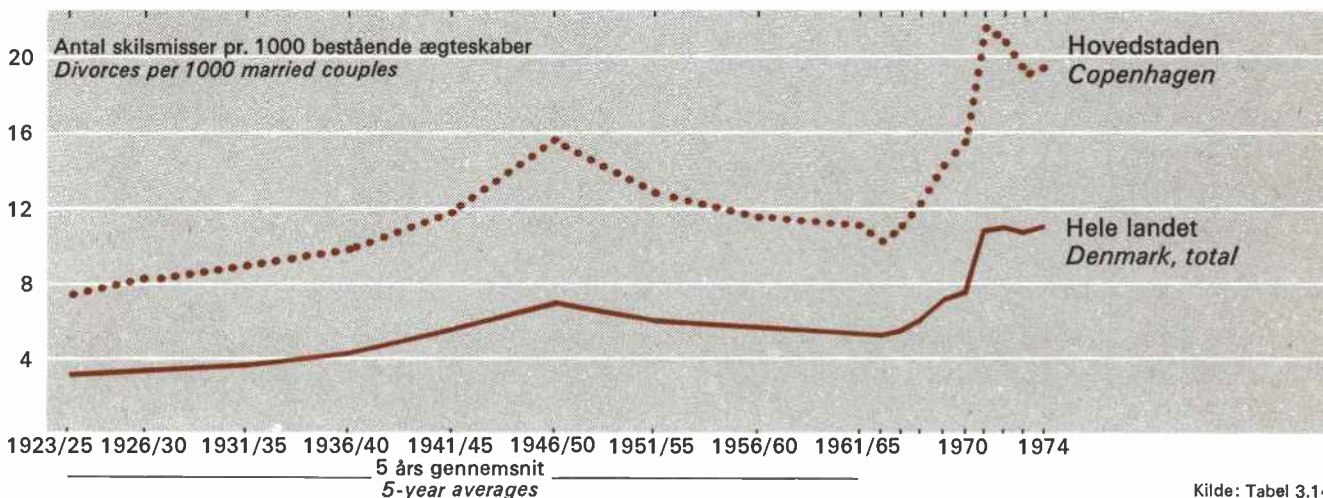
Kilde: Jørgen Wedebye: Befolkningsforhold, Erhverv og Samfund, København 1973. Befolkningens bevægelser 1971–1973 samt materiale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Heading, column 1: Copenhagen; 2: provincial towns; 3: rural districts; 4: Denmark, total.

Skilsmissehyppigheden i hovedstaden og i hele landet. 1923–1974

Figur 3.3

Divorce rates. 1923–1974

Kilde: Tabel 3.14

Skilsmisser fordelt efter ægteskabets faktiske varighed¹. Procent. 1971

Tabel 3.15

Skilsmisser fordelt efter antal fællesbørn under 18 år. Procent. 1971

Tabel 3.16

Divorces by actual duration of marriage¹. Percentage. 1971

Divorces by number of common children¹ under 18. Percentage. 1971

	Pct.
	1
Ægteskabets faktiske varighed ¹ :	
1 0-4 år.....	39
2 5-9 år.....	24
3 10-14 år.....	13
4 15-19 år.....	9
5 20 år og derover.....	12
6 Uoplyst.....	3
7 I alt.....	100
8 Stikprøvens størrelse	3 377

	Pct.
	1
1 Ingen børn.....	36
2 1 barn.....	33
3 2 børn.....	21
4 3 børn.....	8
5 4 børn eller flere.....	2
6 I alt.....	100
7 Stikprøvens størrelse	3 377

1 Faktisk varighed er perioden mellem vielsestidspunktet og separationstidspunktet for skilsmisser med forudgående separation, mens det for skilsmisser uden forudgående separation er perioden mellem vielsestidspunktet og skilsmissetidspunktet.

1 Actual duration of marriage is the period from the date of marriage to the date of divorce, or – in cases where the divorce is preceded by legal separation – to the date of separation.

Kilde: Separations- og skilsmisseundersøgelsen 1971, Statistiske Efterretninger 1973, nr. 3.

TRANSLATION – Front column, 1-5: actual duration of marriage, in years; 6: not stated; 7: total; 8: sample size.

1 Children to whom both spouses are parents.
Kilde: Se tabel 3.15.

TRANSLATION – Front column, 1-5: number of children; 1: no children; 6: total; 7: sample size.

III. Fødsler og aborter

Levendefødte børn fordelt efter moderens alder. Procent. 1960–1974

Tabel 3.17

Live births, by age of mother. Percentage. 1960–1974

	Moderens alder						I alt	Antal levende- fødte i tusinder
	15–19 år	20–24 år	25–29 år	30–34 år	35–39 år	40 år og derover		
	1	2	3	4	5	6		
	pct.						7	8
1960.....	10	34	29	17	8	2	100	76
1961.....	11	34	29	16	8	2	100	76
1962.....	11	35	29	16	7	2	100	78
1963.....	12	35	29	15	7	2	100	82
1964.....	12	36	29	15	7	1	100	83
1965.....	12	38	28	14	6	2	100	86
1966.....	11	39	28	14	6	2	100	88
1967.....	11	40	28	13	6	2	100	81
1968.....	11	40	29	14	5	1	100	75
1969.....	10	39	31	14	5	1	100	71
1970.....	8	38	34	14	5	1	100	71
1971.....	7	36	37	14	5	1	100	75
1972.....	7	35	38	14	5	1	100	76
1973.....	7	34	39	15	4	1	100	72
1974.....	6	34	39	16	4	1	100	71

Kilde: Ole Bertelsen: The Family Size in Denmark, Socialforskningsinstituttets småtryk 4. Befolkningens bevægelser 1974, Statistiske Meddelelser 1976:5 samt materiale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: age of mother, in years; 7: total; 8: number of live births, in thousands.

Giftede kvinder¹ i alderen 15–49 år fordelt efter alder ved første barns fødsel, opdelt efter erhvervsuddannelse. Procent. 1970

Tabel 3.18

Married women¹ aged 15–49 years, by age at birth of first child, by occupational training. Percentage. 1970

	Kvindens erhvervsuddannelse						
	Mindst 3 års teoretisk uddannelse	1– under 3 års teoretisk uddannelse	Lærlinge- uddannelse	Kortvarig uddannelse	Tillæring	Ingen uddannelse	I alt
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
Alder ved første barns fødsel:							
1 Under 20 år.	0	2	6	12	16	27	18
2 20–21 år.	8	9	17	18	15	23	20
3 22–24 år.	33	24	34	34	32	25	28
4 25–29 år.	35	32	21	15	13	14	18
5 30 år og derover. . .	11	15	5	9	7	3	5
6 Ingen fødsel.	13	18	17	12	17	8	11
7 I alt.	100	100	100	100	100	100	100
8 Antal svarpersoner. . .	79	192	603	91	40	1 347	2 352

1 Uden for hovedstaden.

1 Outside central Copenhagen.

Anm.: Repræsentativt udsnit af giftede kvinder i alderen 15–49 år boende uden for Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner.

Note: Representative sample of married women aged 15–49 years living outside Copenhagen, Frederiksberg and Gentofte municipalities.

Kilde: Henrik Mørkeberg: Fødselsplacering i familiens livsforløb. Socialforskningsinstituttets publikation 68, 1976.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: occupational training received by woman; 7: total; 1: at least three years' theoretical education; 2: theoretical education of one to less than three years' duration; 3: apprenticeship training; 4: training of short duration; 5: training for semi-skilled work; 6: no training. – Front column, 1–5: age at birth of first child; 6: no births; 7: total; 8: number of respondents.

Giftede kvinder¹ i alderen 15–49 år fordelt efter afstand mellem vielse og første barns fødsel, opdelt efter erhvervsuddannelse. Procent. 1970

Tabel 3.19

Married women¹ aged 15–49 years, by interval between marriage and birth of first child, by occupational training. Percentage. 1970

	Kvindens erhvervsuddannelse						
	Mindst 3 års teoretisk uddannelse	1– under 3 års teoretisk uddannelse	Lærlinge- uddannelse	Kortvarig uddannelse	Tillæring	Ingen uddannelse	I alt
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
Afstand mellem vielse og første barns fødsel:							
1 Født før ægteskabet	–	1	4	8	13	17	12
2 0–8 måneder	14	22	20	33	12	33	28
3 9 måneder og derover	72	55	57	45	56	40	47
4 Ingen fødsel	14	22	19	14	19	10	13
5 I alt	100	100	100	100	100	100	100
6 Antal svarpersoner . .	71	166	535	80	36	1 167	2 055

1 Uden for hovedstaden.

1 Outside central Copenhagen.

Anm.: Se tabel 3.18.

Note: See table 3.18.

Kilde: Se tabel 3.18.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: occupational training received by woman; 7: total; 1: at least three years' theoretical education; 2: theoretical education of one to less than three years' duration; 3: apprenticeship training; 4: training of short duration; 5: training for semi-skilled work; 6: no training. – Front column, 1–3: interval between marriage and birth of first child; 1: birth prior to marriage; 2: 0–8 months; 3: 9 months or more; 4: no births; 5: total; 6: number of respondents.

Gifte kvinder¹ i alderen 15–49 år fordelt efter afstand mellem vielse og første barns fødsel, opdelt efter mandens arbejdsstilling. Procent. 1970

Tabel 3.20

Married women¹ aged 15–49 years, by interval between marriage and birth of first child, by husband's occupational status. Percentage. 1970

	Mandens arbejdsstilling							Samtlige kvinder 8
	Selvstændige		Funktionærer		Arbejdere		Uden for erhverv 7	
	Landbrug 1	Byerhverv 2	Over- ordnede 3	Andre 4	Faglærte 5	Ufaglærte 6		
Afstand mellem vielse og første barns fødsel:	pct.							
1 Født før ægteskabet	7	13	6	7	14	22	13	12
2 0–8 måneder	23	27	19	27	33	35	22	28
3 9 måneder og derover	60	53	62	50	40	32	24	47
4 Ingen fødsel	10	7	13	16	13	11	41	13
5 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
6 Antalsvarpersoner	196	219	256	505	354	412	73	2 015

1 Uden for hovedstaden.
1 Outside central Copenhagen.
Anm.: Se tabel 3.18.
Note: See table 3.18.
Kilde: Se tabel 3.18.

TRANSLATION – Heading, columns 1–7: husband's occupational status; 1–2: self-employed; 1: agriculture; 2: other; 3–4: salaried employee; 3: upper levels; 4: other; 5–6: manual worker; 5: skilled; 6: unskilled; 7: not economically active; 8: all women. – Front column, 1–3: interval between marriage and birth of first child; 1: birth prior to marriage; 2: 0–8 months; 3: 9 months or more; 4: no births; 5: total; 6: number of respondents.

Fødsler uden for ægteskab. 1951–1974

Tabel 3.21

Illegitimate births. 1951–1974

	Alle kvinder		Kvinder under 20 år	
	Fødsler uden for ægteskab angivet i tusinder	Fødsler uden for ægteskab i pct. af samtlige fødsler	Fødsler uden for ægteskab angivet i tusinder	Fødsler uden for ægteskab i pct. af samtlige fødsler
	1	2	3	4
Gennemsnitligt				
1951–55	5,3	6,8	2,0	32,6
1956–60	5,5	7,3	2,2	31,1
1961–65	7,2	8,9	3,2	34,0
1966–70	8,5	11,0	3,6	44,1
1971	9,3	12,3	3,0	57,2
1972	10,9	14,5	3,1	61,1
1973	12,3	17,2	3,0	64,3
1974	13,5	18,8	3,0	65,8

Kilde: Ægteskaber, fødte og døde 1941–55 og 1956–69, henholdsvis Statistisk Tabelværk 1962: I og 1973: XI samt materiale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: all women; 3–4: women aged under 20; 1 and 3: illegitimate births, in thousands; 2 and 4: illegitimate as percentage of all births.

Aborthyppigheden¹, efter kvindens alder. 1974

Tabel 3.22

Abortion rates¹, by age of women. 1974

Kvindens alder:	Legalt provokerede aborter		Antal levendefødte børn pr. 1 000 kvinder
	I alt	Pr. 1 000 kvinder	
	1	2	
1 14 år	129	4	–
2 15 år	410	11	2
3 16–17 år	1 288	18	12
4 18–19 år	1 756	24	50
5 20–24 år	5 151	28	133
6 25–29 år	6 091	29	134
7 30–34 år	4 981	30	63
8 35–39 år	3 363	23	20
9 40–44 år	1 554	11	4
10 45–49 år	145	1	0
11 I alt	24 868	21	61

1 Antal legale abortindgreb pr. 1 000 kvinder i aldersklassen.

1 Legally induced abortions per 1 000 women at selected ages.

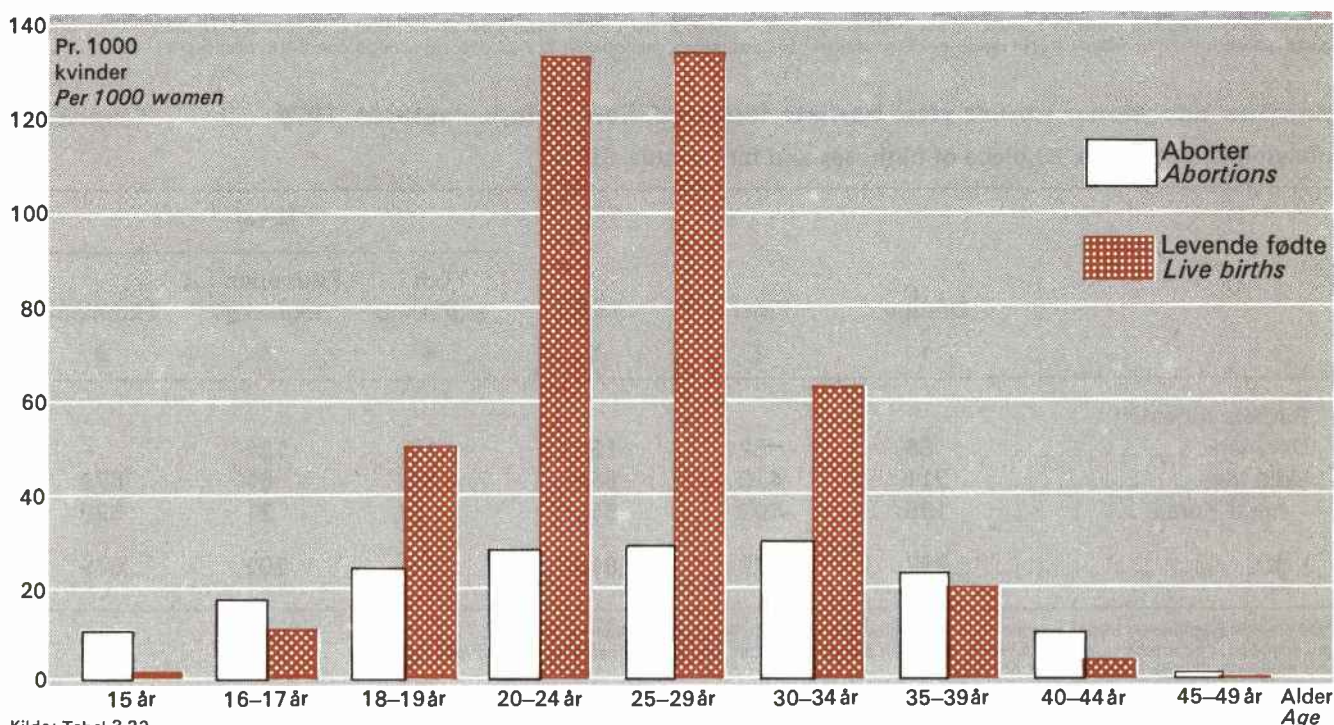
Kilde: Statistik om legale aborter 1974, Medicinalstatistiske Meddelelser 1975: 2 samt materiale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: legally induced abortions; 1: total; 2: per 1 000 women; 3: live births per 1 000 women. – Front column, 1–10: age of women, in years; 11: total.

Aborthyppigheden og antal levendefødte børn pr. 1000 kvinder, efter kvindens alder. 1974

Figur 3.4

Legally induced abortions and live births, per 1000 women at selected ages. 1974

Kilde: Tabel 3.22

Aborthyppigheden¹, efter kvindens hjemsted. 1974

Tabel 3.23

Abortion rates¹, by residence of women. 1974

	Legalt provokerede aborter		Antal levendefødte børn pr. 1 000 kvinder i alderen 15–49 år
	I alt	Pr. 1 000 kvinder i alderen 15–49 år	
	1	2	3
Kvindens hjemsted:			
1 København kommune	3 608	29	55
2 Frederiksberg kommune	524	26	49
3 Københavns amtskommune	4 028	25	53
4 Frederiksborg amtskommune	1 752	24	64
5 Roskilde amtskommune	1 105	25	67
6 Vestsjællands amtskommune	1 107	19	62
7 Storstrøms amtskommune	993	18	56
8 Bornholms amtskommune	162	16	65
9 Fyns amtskommune	1 913	19	60
10 Sønderjyllands amtskommune	912	16	61
11 Ribe amtskommune	844	18	64
12 Vejle amtskommune	1 375	19	64
13 Ringkøbing amtskommune	834	14	69
14 Århus amtskommune	3 132	23	67
15 Viborg amtskommune	761	16	64
16 Nordjyllands amtskommune	1 758	17	62
17 Hele landet	24 868 ²	21	61

1 Antal legale abortindgreb pr. 1 000 kvinder i alderen 15–49 år.

1 Number of legally induced abortions per 1 000 women aged 15–49 years.

2 Heri er medregnet 60 kvinder med uoplyst hjemsted.

2 Including 60 women with residence not stated.

Kilde: Se tabel 3.22.

TRANSLATION – Heading, columns 1 and 2: legally induced abortions; 1: total; 2: per 1 000 women aged 15–49 years; 3: number of live births per 1 000 women aged 15–49 years. – Front column, 1–16: residence of the women; 1: Copenhagen municipality; 2: Frederiksberg municipality; 3–16: counties; 17: Denmark, total.

Anonyme¹ adoptioner fordelt efter barnets fødested, køn og fødselsstatus. 1974

Tabel 3.24

Anonymous¹ adoptions, by place of birth, sex and birth status. 1974

	Heraf					
	Drenge	Piger	I alt	Født i	Født uden for	Hittebarn
				ægteskab	ægteskab	
1	2	3	4	5	6	
Barnets fødested:						
1 Danmark	86	52	138	17	121	–
2 Udlandet	211	470	681	21	81	579
a heraf Korea	155	400	555	5	21	529
3 I alt	297	522	819	38	202	579

1 Ved anonyme adoptioner forstås adoptioner, hvor de biologiske forældre ikke kender adoptivforældrene.

1 By anonymous adoptions is meant adoptions where the biological parents are not acquainted with the adoptive parents.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1975, nr. 52.

TRANSLATION – Heading, column 1: boys; 2: girls; 3: total; 4–6: of whom; 4: legitimate; 5: illegitimate; 6: foundlings. – Front column: place of birth; 1: Denmark; 2: foreign countries; a: of which Korea; 3: total.

IV. Arbejdsdeling i familien

Mandens deltagelse i 7 husholdningsaktiviteter¹. Procent. 1965

Husband's participation in 7 household activities¹. Percentage. 1965

	Pct.
	1
1 Antal aktiviteter:	
0.....	60
1.....	22
2.....	9
3.....	4
4.....	3
5.....	1
6.....	1
7.....	0
I alt.....	100
2 Gnstl. antal aktiviteter....	0,7
3 Antal svarpersoner.....	2 610

1 Lave morgenmad, lave middag, gøre rent til daglig, rede senge, vaske op efter middagsmad, vaske mandens skjorter/sokker, købe ind.

1 Prepare breakfast, prepare dinner, daily housecleaning, make the beds, do the dishes after dinner, wash husband's shirts/socks, do the shopping.

Anm.: Undersøgelsen omfatter gifte kvinder under 60 år i private husstande.
Note: Representative sample of married women aged under 60 living in private households.

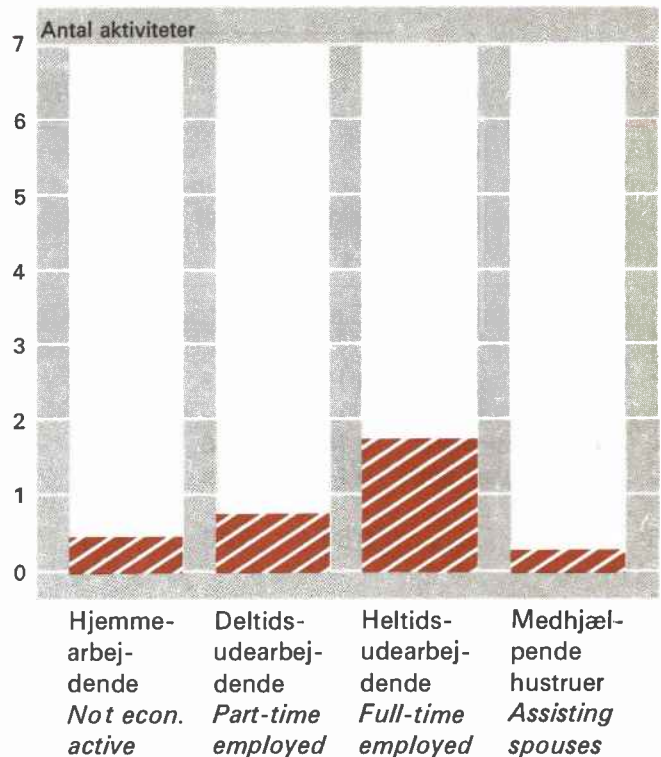
Kilde: Johs. A. Noordhoek og Yrsa Smith: Gifte kvinder i familie og erhverv. II. Udearbejde og familie. Socialforskningsinstituttets publikation 55, 1972.

TRANSLATION – Front column, 1: number of activities and total; 2: average number of activities; 3: number of respondents.

Tabel 3.25

Mandens gennemsnitlige deltagelse i 7 husholdningsaktiviteter, efter hustruens beskæftigelsesstatus 1965

Husband's average participation in 7 household activities, by wife's employment status. 1965

Kilde: Tabel 3.26

Mandens gennemsnitlige deltagelse i 7 husholdningsaktiviteter¹, efter kvindens beskæftigelsesstatus og alder. 1965

Tabel 3.26

Husband's average participation in 7 household activities¹, by wife's employment status and age. 1965

	Hjemme- arbejdende	Deltids- udarbejdende	Heltids- udarbejdende	Medhjælpende hustruer	Alle kvinder	Antal svarpersoner
	1	2	3	4	5	6
1 15–29 år.....	0,6	1,3	2,3	(0,5)	1,1	245
2 25–34 år.....	0,5	0,9	2,0	0,2	0,8	643
3 35–44 år.....	0,4	0,8	1,6	0,3	0,7	765
4 45–54 år.....	0,5	0,7	1,7	0,4	0,7	697
5 55–59 år.....	0,6	0,7	1,0	0,4	0,6	260
6 Alle kvinder.....	0,5	0,8	1,8	0,3	0,7	2 610

1 Tallene angiver det gennemsnitlige antal positive svar på de i note 1 til tabel 3.25 nævnte 7 aktiviteter.

1 The figures refer to the average number of positive answers concerning the 7 activities mentioned in footnote 1, table 3.25.

Anm.: Se tabel 3.25.

Note: See table 3.25.

Kilde: Se tabel 3.25.

TRANSLATION – Heading, 1: not economically active; 2: part-time employed; 3: full-time employed; 4: assisting wives; 5: all women; 6: number of interviewed. – Front column, 1–5: age groups; 6: total.

Tidsforbruget til husligt arbejde m.v. på hverdage og i weekend, efter køn og arbejdsstilling. Timer og minutter. (1964 og) 1975

Tabel 3.27

Average time spent on domestic work, etc. on weekdays and during weekends, by sex and occupational status. Hours and minutes. (1964 and) 1975

	Mænd				Gifte erhvervsarbejdende kvinder ¹ 20–49 år		Pensionister		Det gennemsnitlige tidsforbrug for samtlige svarpersoner
	Arbejdere	Funktio-nærer	Selv-stændige i handel, håndværk og industri	Land-mænd	Med børn	Uden børn	Kvinder	Mænd	
timer og minutter									
1 Hverdage									
a Husligt arbejde . .	0'19	0'15	0'10	0'04	2'10	1'29	2'03	0'45	1'24
b Andet praktisk arbejde i hjemmet	0'14	0'16	0'13	0'08	0'40	0'07	0'32	0'27	0'26
c Indkøb og ærinder	0'17	0'15	0'10	0'21	0'29	0'28	0'36	0'35	0'28
d I alt 1975	0'50	0'46	0'33	0'33	3'19	2'04	3'11	1'47	2'18
2 Weekend									
a Husligt arbejde . .	0'25	0'26	0'10	0'08	2'21	1'52	1'09	0'32	1'10
b Andet praktisk arbejde i hjemmet	0'30	0'46	0'14	0'13	0'39	0'44	0'14	0'13	0'30
c Indkøb og ærinder	0'10	0'20	0'18	0'06	0'10	0'13	0'07	0'08	0'13
d I alt 1975	1'05	1'32	0'42	0'27	3'10	2'49	1'30	0'53	1'53
3 Husligt arbejde, indkøb og ærinder på hverdage									
1964	0'25	0'17	0'09	0'27	3'23	2'33	4'01	0'58	2'38
1975	0'36	0'30	0'20	0'25	2'39	1'57	2'39	1'20	1'52

1 Arbejdstid over 20 timer ugentlig.

1 More than 20 weekly working hours.

Anm.: Undersøgelsen omfatter befolkningen i alderen 15 år og derover (1964: 4 396 interviewede og 1975: 3 723 interviewede).

Note: Representative sample of the population aged 15 or more (1964: 4 396 persons interviewed and 1975: 3723 persons interviewed).

Kilde: P.-H. Kühl og Jens Kristian Munk: Døgnrytme – befolkningens tidsanvendelse på ugens dage, Socialforskningsinstituttets meddelelse 15, 1976, og P.-H. Kühl, Inger Koch-Nielsen og Kaj Westergaard: Fritidsvaner i Danmark, Socialforskningsinstituttets publikation 25, 1966.

TRANSLATION – Heading, columns 1–4: males; 1: manual workers; 2: salaried employees; 3: self-employed, excluding farmers; 4: farmers; 5–6: married women, economically active, 20–49 years; 5: with children; 6: without children; 7–8: pensioners; 7: females; 8: males; 9: the average time spent for all respondents. – Front column, 1: weekdays; 2: weekends; a: domestic work; b: other practical work in the home; c: shopping and errands; d: total; 3: domestic work, shopping and errands on weekdays.

Sundhedsområdet

For det enkelte menneskes velbefindende og mulighed for en aktiv tilværelse er sundhed fysisk og psykisk af fundamental betydning. Udtrykt med andre ord kan sundhed betragtes som et mål i sig selv for individet, samtidig med at det er et vigtigt middel til at nå mål inden for andre områder af tilværelsen, fx arbejde og fritid. I internationale oversigter over levevilkår har sundhedsområdet da også overalt en central placering¹. At området tillægges stor betydning understreges i Danmark yderligere af, at der er en meget lang tradition for offentlig indsats på området, en indsats der i de senere år er vokset kraftigt i omfang².

Sideløbende med at mængden af de ressourcer, der anvendes til at bekæmpe og i et vist omfang forebygge sygdom, er blevet stadig større, er interessen for de øvrige levevilkårs betydning for sundhedstilstanden i befolkningen vokset. Arbejds miljøets indvirkning på menneskets fysiske og psykiske tilstand, forurening af jord, vand og luft, antallet af ulykker i trafikken og på arbejdspladsen, anvendelsen af tilsætningsstoffer i en stadig mere industrialiseret fødevarerproduktion er blot eksempler på emner, der optager den offentlige debat i stigende grad i disse år.

Hvordan står det da til med sundhedstilstanden i den danske befolkning sammenholdt med tidligere? Og hvilke forskelle gør sig gældende mellem forskellige befolkningsgrupper med hensyn til sundhed? I dette kapitel vil der blive gjort et forsøg på at besvare disse spørgsmål ved hjælp af eksisterende statistik og forskning inden for området.

Måling af sundhed

I daglig tale volder udtalelser som »hun har et godt helbred« eller »han ser ikke rask ud« normalt ingen vanskeligheder. Men i udtalelserne ligger der uudtalte kriterier og standarder for, hvad sundhed er. Eller måske snarere for, hvad sygdom er. Vil man belyse sundhedstilstanden statistisk, er en mere præcis definition imidlertid nødvendig.

Skal man definere sundhed, kan man tage udgangspunkt i begrebets positive fremtrædelsesformer, dvs. foretage en afgrænsning af, hvad man vil forstå ved det »sunde« menneske. Med det udgangspunkt har Verdenssundhedsorganisationen (WHO) defineret sundhed som fysisk, psykisk og socialt velbefindende. På det konkrete plan er det imidlertid vanskeligt at opnå enighed om indholdet af idealtilstanden fysisk, psykisk og socialt velbefindende.

Tager man udgangspunkt i sundhedsbegrebets negative fremtrædelsesformer, dvs. foretager en afgrænsning

af, hvad man vil forstå ved det »syge« menneske, er muligheden for at opnå enighed væsentlig større. Lægevidenskabens udvikling af sygdomsdiagnoser er her et indlysende grundlag. Men også den dagligdags beskrivelse af sygdom og symptomer på sygdom kan anvendes ved opstilling af sygdomsmål³. Sigter man mod at indsamle oplysninger om befolkningens sygdomstilstand via behandlingssystemet, dvs. ved hjælp af læger, ligger det lige for at anvende det professionelle sprog på målestokken. Er det derimod individerne selv, der skal beskrive deres helbredstilstand, bliver lægmandssproget det naturlige. I praksis vil de to sprog dog have en del fælles begreber.

Normalt betragtes de oplysninger, der er baseret på lægelige undersøgelser og vurderinger, som de mest pålidelige. Individets egen angivelse af sin helbredstilstand vil som regel være subjektiv og uden støtte i form af lægevidenskabelige metoder. Konsekvensen heraf kan blive såvel en overvurdering som en undervurdering af den objektive helbredstilstand. Men også lægens vurdering må i mange tilfælde i et vist omfang hvile på oplysninger om individets subjektive oplevelse af sin situation. Hertil kommer, at tilstande, som ikke falder på plads i lægens diagnosesystem, risikerer ikke at blive registreret som sygdom eller at blive registreret på en mindre sigende måde.

Administrative oplysninger vil også kunne komme på tale til belyning af helbredstilstanden i dens mere summariske form. Er der uhindret og ligelig adgang for befolkningen til at søge læge i tilfælde af sygdom, vil befolkningens forbrug af lægeydelser kunne tjene som indikator. Sygdomme, der ikke giver anledning til lægebeføg, fx fordi lægen ikke råder over behandlingsmuligheder i det pågældende tilfælde, vil dog ikke blive omfattet af statistikken. På den anden side indgår lægebeføg, som måske skyldes andre problemer end sygdom i traditionel forstand. Tilsvarende forbehold gælder for oplysninger om befolkningens medicinforbrug.

De udvalgte oplysninger

Et langt liv og et liv uden sygdom anføres hyppigt som ønskemål inden for sundhedsområdet⁴. Det er denne tankegang, der ligger bag opdelingen af kapitlets tabel-afsnit i et afsnit om levetid og dødelighed og et afsnit om sygdom.

I internationale oversigter af samme type som denne publikation vil man ofte se et tredje forhold behandlet, nemlig adgang til sygdomsbehandling⁵. Også i OECD's liste over vigtige sociale områder indgår dette som en

1 Se fx FN's liste (International Definition and Measurement of Levels of Living. An Interim Report. New York 1961. UN publications, sales number 61.IV.7) og OECD's liste (List of Social Concerns Common to Most OECD Countries. OECD. Paris 1973).

2 Se kapitel 12 tabel 12.15.

3 For en nærmere diskussion heraf se Sten Johansson: Om levsnivåundersøgningen. Utkast till Kapitel 1 och 2 i betänkande att avgivas af Låginkomstutredningen. Stockholm 1970.

4 Se fx U.S. Department of Health, Education, and Welfare: Toward a Social Report. Washington, D.C., U.S. Government Printing Office, 1969.

5 Se fx Executive Office of the President, Office of Management and Budget: Social Indicators 1973.

del af sundhedsområdet. Selv om forholdet i en dansk sammenhæng forekommer mindre presserende end i lande, hvor befolkningen ikke automatisk er dækket af en sygesikring, kunne det dog fortjene en belysning i dette kapitel. Der kan således tænkes at være andre årsager end sygesikringens dækningsgrad til, at adgangen til at søge læge ikke er ens for alle. Det kan fx dreje sig om forskelle i den geografiske afstand til en praktiserende læge, en speciallæge eller en anden sygdomsbehandlende institution, forskelle i tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med sygdomsbehandlingen og forskelle i kendskabet til foreliggende behandlingsmuligheder.

Man kan hævde, at resultatet heraf vil blive registreret i form af forskelle i sundhedstilstanden for forskellige individer. Oplysninger om adgangen til behandlingssystemets ydelser kommer dermed til at tjene som forklarende oplysninger til en given sundhedstilstand og ikke som egentlige målinger af tilstanden. Når der ikke i dette kapitel er medtaget oplysninger om befolkningens adgang til sygdomsbehandling, skyldes det dog, at der ikke findes oplysninger herom på individplan. Der findes derimod oplysninger på amtsplan⁶.

Levetid og dødelighed

Gennem mange år har dødelighedsstatistikken været så godt som eneste indikator på udviklingen i befolkningens sundhedstilstand. Tal for middellevetiden og dødshyppigheder som fx spædbørnsdødelighed og moderdødelighed er vigtige indikatorer på levevilkårene i et samfund (se tabel 4.1–4.5 og figur 4.1–4.6). De belyser dog først og fremmest individets chance for at overleve. Hvor godt eller dårligt livet er for den enkelte i helbredsmæssig henseende belyser dødelighedsstatistikken kun indirekte⁷ og ikke på en entydig måde.

Dødelighedsstatistikken udarbejdes af sundhedsstyrelsen og Danmarks Statistik som årsstatistik på grundlag af dødsattester udstedt af en læge ved ethvert dødsfald.

Sygdom

Langt den største del af de foreliggende oplysninger tager udgangspunkt i sundhedsforholdenes negative sider, dvs. i sygdom. Der findes dog enkelte eksempler på tal, der kan fortolkes som positive mål for sundhed. Statistikken over værnepligtiges gennemsnitshøjde, der viser en stigning på 7 cm i løbet af de sidste 50 år, kan således give et indtryk af udviklingen i befolkningens ernæringstilstand, selv om tallene også rummer andre elementer af levevilkårene.

En landsomfattende undersøgelse af den almindelige sygelighed i den danske befolkning blev foretaget i

begyndelsen af 1950'erne⁸. I de godt 20 år der er gået, siden den blev gennemført, har samfundet undergået store økonomiske og sociale forandringer, og de medicinske behandlingsmuligheder er blevet forøget. Efter al sandsynlighed ser befolkningens sygdomsbillede derfor anderledes ud i dag, end det gjorde dengang. Som helhed kender man imidlertid ikke forandringernes omfang og karakter. Kun på visse delområder er det muligt at belyse udviklingen. I det følgende vil disse oplysninger blive præsenteret.

Blandt de negative mål for sundhed kan oplysningerne om sygdomstilfælde, der har medført døden, og oplysningerne om anmeldelsespligtige sygdomme føres længst tilbage i tiden. For dødsårsagernes vedkommende udarbejdes statistikken på grundlag af oplysninger, som lægen påfører hver enkelt dødsattest. Da nogle dødsårsager typisk er knyttet til bestemte aldersgrupper, er der taget hensyn til ændringer i befolkningens alderssammensætning over tid i de viste tabeller (se tabel 4.6–4.7). Man kan herigennem danne sig et billede af udviklingen i forekomsten af sygdomme med dødelig udgang. Det skal dog bemærkes, at det lægelige diagnoseapparat ikke kan betragtes som en konstant størrelse. I takt med erhvervelsen af ny viden sker der en forfining af metoderne til at stille diagnoser, herunder præcisere dødsårsager. Især når det drejer sig om lange tidsserier, kan dette forhold påvirke tallene.

For visse sygdomstilfælde gælder, at lægerne har pligt til at anmelde dem til sundhedsmyndighederne. Det drejer sig hovedsagelig om akutte infektionssygdomme, hvoraf nogle, der har en særlig alvorlig karakter, straks skal anmeldes på en individualblanket, mens andre kun anmeldes numerisk på ugentlige indberetningslister. Antallet af registrerede tilfælde i forhold til antal forekommende tilfælde vil for denne statistik afhænge af, dels om patienterne kommer i kontakt med behandlingsinstitutioner, dels om behandlede tilfælde rent faktisk anmeldes. Jo mere alvorlig og farlig sygdommen er, desto mere pålidelig vil statistikken være (se tabel 4.8). Statistikken udarbejdes af sundhedsstyrelsen og offentliggøres årligt.

Endvidere foretages der i Det danske Cancerregister, der drives af Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse, en løbende registrering af svulstsygdomme ligeledes baseret på anmeldelser fra læger (se tabel 4.9–4.10). Landsdækkende undersøgelser af hyppigheden af visse sygdomme findes derudover meget få af. Et eksempel på en sådan er Lars Bankes undersøgelse af udbredelsen af mavesår i befolkningen (se tabel 4.11).

I sygehusstatistikken registreres løbende hoveddiagnoser for alle udskrevne og døde på de almindelige sygehuse. Til vurdering af udviklingen i sygdomsbilledet

⁶ Se kapitel 12 tabel 12.14.

⁷ A. J. Culyer, R. J. Lavers og Alan Williams: *Social Indicators and Social Policy* (ed. Shonfield and Shaw), London 1972.

⁸ Komiteen til undersøgelse af den danske befolknings sundhedstilstand (ved Marie Lindhardt): *Sygdomsundersøgelsen i Danmark 1951–1954. En statistisk analyse af den almindelige sygelighed samt enkelte andre forhold i forbindelse dermed*. København 1960.

over tiden er det imidlertid forbundet med problemer at anvende disse tal. De patienter, der behandles af andre end sygehuslæger, fx af de alment praktiserende læger, og de personer, der ikke kommer i kontakt med en læge i forbindelse med sygdommen, indgår ikke i statistikken. Hertil kommer, at ændringer i sygehusenes behandlingskapacitet kvantitativt og kvalitativt og ændringer i de praktiserende lægers henvisningspraksis kan forrykke billedet og gøre det vanskeligt at fortolke tidsserier af sygehusdiagnoser. Til belysning af sygdomsbyrdens fordeling på køn og på forskellige aldersgrupper i befolkningen er sygehusstatistikken mere anvendelig (se tabel 4.12 og figur 4.7). Man skal dog være opmærksom på, at statistikken omfatter sygdomstilfælde. Genindlæggelser af en patient tæller altså med.

Hvad forekomsten af psykiske lidelser i befolkningen angår, findes der i øjeblikket ingen landsdækkende undersøgelser heraf. Med de samme forbehold som anført ovenfor under statistikken for de almindelige sygehuse belyser indlæggelserne på psykiatriske institutioner først og fremmest fordelingen af de psykiske lidelser på køn og aldersgrupper (se tabel 4.13–4.14). I særforssorsstatistikken belyses endvidere antallet af åndssvage, der er under forskellige former for særforssorg⁹.

Som tidligere nævnt kan oplysninger om de ydelser, den enkelte modtager fra sundhedsvæsenet, med visse forbehold give værdifuld information om sundhedstilstanden. I 1971 blev gennemført en undersøgelse af kontaktmønstret i almen praksis på grundlag af oplysninger fra 80 alment praktiserende læger¹⁰. Ud fra denne undersøgelse kunne man skønne, at ca. 16 ud af hver 1 000 tilmeldte patienter daglig søger læge. Undersøgelsen var dog ikke repræsentativ for samtlige læger i landet. En statistik over befolkningens forbrug af centrale dele af sundhedsvæsenets ydelser er i øjeblikket under opbygning i Danmarks Statistik. Statistikken kommer til at omfatte alle ydelser gennem den offentlige sygesikring med undtagelse af medicintilskud.

Tal til belysning af befolkningens medicinforbrug findes i summarisk form¹¹. Det volder imidlertid vanskeligheder at anvende disse tal som indikator på udviklingen i befolkningens sundhedstilstand. Også andre forhold øver indflydelse på tallene. Det gælder fx lægens mulighed for at behandle med medicin, lægens ordinationsvaner og befolkningens adfærd i relation til medicinforbrug. Til belysning af sygdomsbyrdens fordeling i befolkningen er tal for medicinforbruget mere anvendelige. På dette område foreligger der indtil videre kun delundersøgelser. I en undersøgelse foretaget af socialforskningsinstituttet er opgjort antallet af tilskudsberetigede medicinordinationer udstedt til sygekassemed-

lemmer i en provinsby i løbet af 6 måneder i 1970. Denne undersøgelse antages, selv om den ikke er repræsentativ for hele befolkningen, at give et forholdsvis pålideligt billede af medicinforbrugets fordeling i befolkningen (se tabel 4.15 og figur 4.8).

En række landsdækkende enkeltundersøgelser foretaget af socialforskningsinstituttet i begyndelsen og midten af 1960'erne indeholder forskellige typer af oplysninger om sundhedstilstanden i forskellige grupper af befolkningen. Det drejer sig først og fremmest om socialreformundersøgelserne og undersøgelserne af de fysisk handicappedes og de ældres levevilkår. Tallene er efterhånden ret gamle, men tilsvarende nyere tal findes ikke.

I forbindelse med socialforskningsinstituttets undersøgelser for socialreformkommissionen blev sygdomshyppigheden i den 18–66 årige befolkning belyst i 1966. Undersøgelsen omfattede alene nyindtrufne sygdomstilfælde. En række lidelser af kronisk karakter indgik derfor ikke. Kun sygdom, der medførte væsentlige begrænsninger i den sociale funktionsdygtighed, talte med. Undersøgelsen viste, at 10 pct. af den 18–66 årige befolkning havde haft 1 sygeperiode og godt 1 pct. havde haft mere end 1 sygeperiode i løbet af tre måneder. Da undersøgelsen blev gennemført i en del af året (juli, august, september), hvor sygdomshyppigheden erfaringsmæssigt er lavere end i de fleste andre af årets måneder, ligger disse tal dog i underkanten af, hvad man kan forvente at finde på andre tidspunkter. Hvad forskellene i sygdomshyppighed mellem forskellige befolkningsgrupper og sygdomstilfældenes fordeling efter varighed og sygdomsbetingelser angår, påvirker undersøgelsestidspunktet formentlig ikke resultaterne i nævneværdig grad (se tabel 4.16–4.19).

Hyppigheden af længerevarende lidelser og defekter i den 15–61 årige befolkning blev undersøgt af socialforskningsinstituttet i 1962 (se tabel 4.20). En del af de personer, der havde længerevarende lidelser, blev udskilt som fysisk handicappede (se tabel 4.21 og figur 4.9). Visse sider af helbredsforholdene i den ældre del af befolkningen (62 år og derover) blev ligeledes undersøgt i 1962. Fra denne undersøgelse er medtaget oplysninger om de ældres mobilitet og førlighed (se tabel 4.22–4.23).

Antal dræbte og tilskadekomne ved færdselsuheld opgøres månedsvist af Danmarks Statistik på grundlag af indberetninger fra politiet (se tabel 4.24 og figur 4.10). Der er tale om minimumstal, idet en del personskader ved trafikulykker ikke kommer til politiets kundskab¹².

Tal, der belyser tandsygdomsbilledet i befolkningen, findes for de seneste år. På grundlag af indberetninger

⁹ Se kapitel 12 tabel 12.12.

¹⁰ Lise Aagaard, Per Aagaard, Paul Backer og Poul A. Pedersen: Kontaktmønstret i almen praksis, Ugeskrift for Læger, 27. november 1972, 134. årg., nr. 48.

¹¹ Se kapitel 12 tabel 12.19–12.20.

¹² Kamper-Jørgensen finder således, at kun ca. halvdelen af personskader ved trafikulykker registreres i den officielle trafikulykkesstatistik. Se Finn Kamper-Jørgensen: Pålideligheden af den officielle trafikulykkesstatistik, Ugeskrift for Læger, 8. maj 1972, 134. årg. nr. 19.

fra de kommunale børnetandplejer udarbejder sundhedsstyrelsen en statistik over tandsygdomme hos børn i skolealderen (se tabel 4.25). Hertil kommer en række nyere socialodontologiske undersøgelser fortrinsvis udført ved tandlægehøjskolerne. Sidstnævnte undersøgelser er ikke alle repræsentative i landsmålestok. De antages dog at give et forholdsvis pålideligt billede af tandsundhedens fordeling i befolkningen (se tabel 4.26–4.28 og figur 4.11).

Endelig skal nævnes, at der i kapitel 6 om arbejde indgår en række oplysninger, der også vedrører sundhedsforholdene. Det gælder oplysningerne om antallet af førtidspensionerede, omfanget af fravær fra arbejdspladsen og sygdomssymptomer i forbindelse med arbejdsmiljøet¹³.

Stiller man sig afslutningsvis spørgsmålet, hvad den kombinerede virkning af udviklingen i sundhedsvæsenets behandlingsmuligheder og samfundsudviklingen som helhed har betydet for sundhedstilstanden i den danske befolkning, er dødelighedsstatistikken den mest omfattende kilde til oplysninger. Direkte og regelmæssige målinger af den levende befolknings almene sundhedstilstand råder man ikke over i øjeblikket, et forhold der i øvrigt gør sig gældende i næsten alle lande. Derimod råder man over en række deloplysninger. Karakteristisk for disse er, at de stammer fra forskellige kilder. Oplysningerne er indsamlet ud fra forskellige formål med

forskellige metoder og på forskellige tidspunkter. Nogle oplysninger indsamles løbende, men er til gengæld meget specifikke. Andre oplysninger er mere omfattende, men foreligger til gengæld kun for et enkelt år eller for en begrænset befolkningsgruppe. Alt i alt kan der kun gives et flimrende billede af udviklingen i befolkningens sundhedstilstand.

Stiller man sig spørgsmålet, hvoledes sygdomsbyrden fordeler sig mellem forskellige befolkningsgrupper, har man på de punkter, hvor der findes tal, gode muligheder for at belyse forskelle mellem forskellige aldersgrupper og mellem mænd og kvinder¹⁴. Vil man belyse sundhedstilstanden efter arbejdsstilling, uddannelse, indkomst eller andre forhold, der kunne tjene til en lokalisering af svagtstillede grupper i samfundet, står man næsten på bar bund, når det drejer sig om aktuelle tal for hele befolkningen. Et menneskes sundhedstilstand er bestemmende for positionen inden for mange andre områder af levevilkårene. Samtidig øver disse øvrige levevilkår indflydelse på sundhedstilstanden. En belysning af resultatet af dette samspil vil forudsætte, at oplysninger fra hvert enkelt område af levevilkårene kan koordineres på individplan. Dette har været gjort for særlige befolkningsgrupper, fx de ældre og de fysisk handicappede, men ikke for hele befolkningen¹⁵.

13 Se kapitel 6 tabel 6.22–6.25, 6.36 og 6.37–6.42.

14 Se fx Betænkning vedrørende kvinders sundhedsforhold. Afgivet af det under kommissionen vedrørende kvindernes stilling i samfundet nedsatte udvalg om sundhedsforholdene. Betænkning nr. 594, København 1971.

15 En undersøgelse, der muliggør dette, planlægges foretaget af socialforskningsinstituttet i efteråret 1976.

I. Levetid og dødelighed

Middellevetiden¹ på forskellige alderstrin, efter køn. 1931–1970

Tabel 4.1

Expectation of life¹ at selected ages, by sex. 1931–1970

	Ved fødsel		Ved alder 1 år		Ved alder 20 år		Ved alder 40 år		Ved alder 60 år	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Gnstl.										
1931–35..	62,0	63,8	66,5	67,1	49,8	50,0	32,1	32,5	16,0	16,4
1936–40..	63,5	65,8	67,4	68,5	50,3	51,1	32,2	33,1	16,0	16,6
1941–45..	65,6	67,7	68,4	69,6	51,1	52,0	33,2	33,9	16,7	17,1
1946–50..	67,8	70,1	70,0	71,7	52,2	53,6	33,8	35,0	17,2	17,9
1951–55..	69,8	72,6	71,1	73,4	53,0	55,0	34,3	35,9	17,4	18,4
1956–60..	70,4	73,8	71,3	74,3	53,1	55,8	34,3	36,6	17,3	19,0
1961–65..	70,3	74,5	71,0	74,8	52,8	56,3	33,8	37,1	16,9	19,4
1966–70..	70,5	75,4	70,9	75,4	52,7	56,9	33,8	37,6	16,9	20,0

¹ Det antal leveår, en given aldersgruppe som gennemsnit kan forvente at have tilbage under forudsætning af, at dødeligheden holder sig konstant.

¹ The average further number of years which a person in a given age group can expect to live, assuming that mortality rates remain constant.

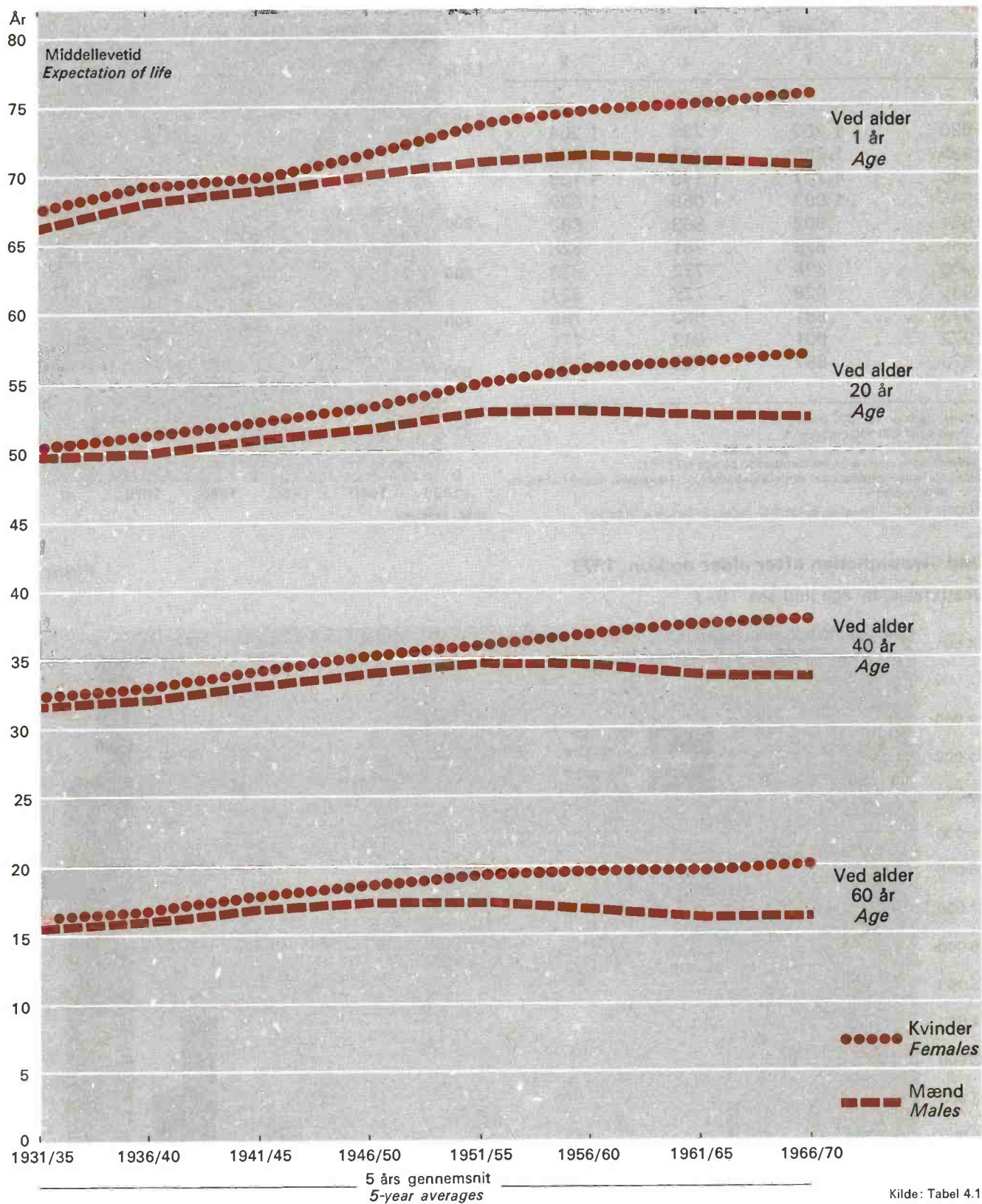
Kilde: Befolkningsudvikling og sundhedsforhold 1901–60, Statistiske Undersøgelser nr. 19. Statistisk Årbog 1971 og 1974.

TRANSLATION – Heading, columns 1, 3, 5, 7, 9: males; 2, 4, 6, 8, 10: females; 1–2: at birth; 3–4: at the age of 1; 5–6: at the age of 20; 7–8: at the age of 40; 9–10: at the age of 60.

Middellevetiden på forskellige alderstrin, efter køn. 1931–1970

Figur 4.1

Expectation of life at selected ages, by sex. 1931–1970

Kilde: Tabel 4.1

Dødshyppigheden¹ efter køn. 1930–1973²

Death rates¹, by sex. 1930–1973²

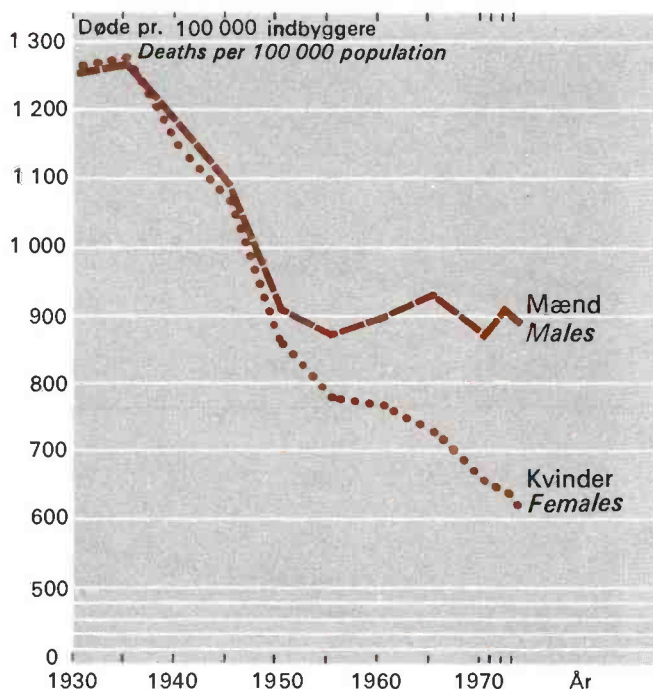
	Mænd 1	Kvinder 2	I alt 3
	pr. 100 000 indb.		
1930	1 250	1 259	1 254
1935	1 266	1 274	1 270
1940	1 167	1 149	1 158
1945	1 092	1 085	1 089
1951	902	863	882
1955	876	781	828
1960	896	772	833
1965	928	727	827
1970	881	650	765
1972	901	642	771
1973	887	622	753

1 Antal døde pr. 100 000 indbyggere.
1 Deaths per 100 000 population.
2 Standardiseret til aldersfordelingen i 1951.
2 Weighted according to the distribution by age for 1951.
Kilde: De årlige publikationer om »Dødsårsagerne i Danmark«, udgivet af sundhedsstyrelsen.

TRANSLATION – Heading, column 1: males; 2: females; 3: total.

Tabel 4.2 Dødshyppigheden efter køn. 1930–1973 **Figur 4.2**

Death rates, by sex. 1930–1973

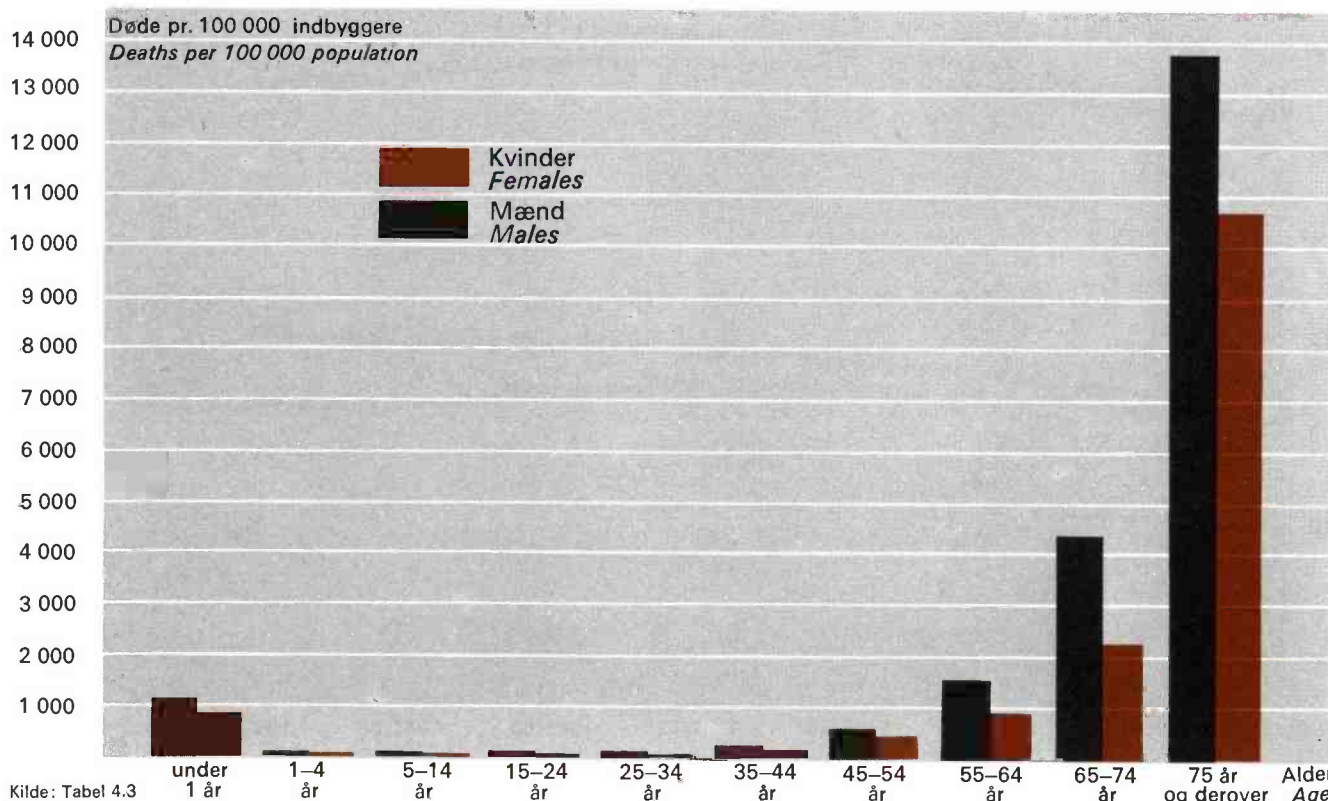

Kilde: Tabel 4.2

Dødshyppigheden efter alder og køn. 1973

Death rates, by age and sex. 1973

Figur 4.3

Kilde: Tabel 4.3

Dødshyppigheden¹ efter køn og alder. 1930, 1950 og 1973

Tabel 4.3

Death rates¹, by age and sex. 1930, 1950 and 1973

	Mænd			Kvinder		
	1930	1950	1973	1930	1950	1973
	1	2	3	4	5	6
	pr. 100 000 indb.					
Under 1 år	9 511	3 646	1 231	7 351	2 620	972
1– 4 år	465	154	69	349	116	45
5–14 år	134	54	45	104	38	29
15–24 år	271	100	108	228	60	42
25–34 år	277	149	103	320	112	64
35–44 år	408	244	243	464	219	187
45–54 år	763	620	649	798	530	412
55–64 år	1 801	1 549	1 691	1 723	1 200	922
65–74 år	4 561	3 910	4 301	4 313	3 467	2 299
75 år og derover	12 691	12 125	13 780	12 540	12 083	10 749
I alt	1 077	937	1 109	1 079	899	901

¹ Antal døde pr. 100 000 indbyggere.

¹ Deaths per 100 000 population.

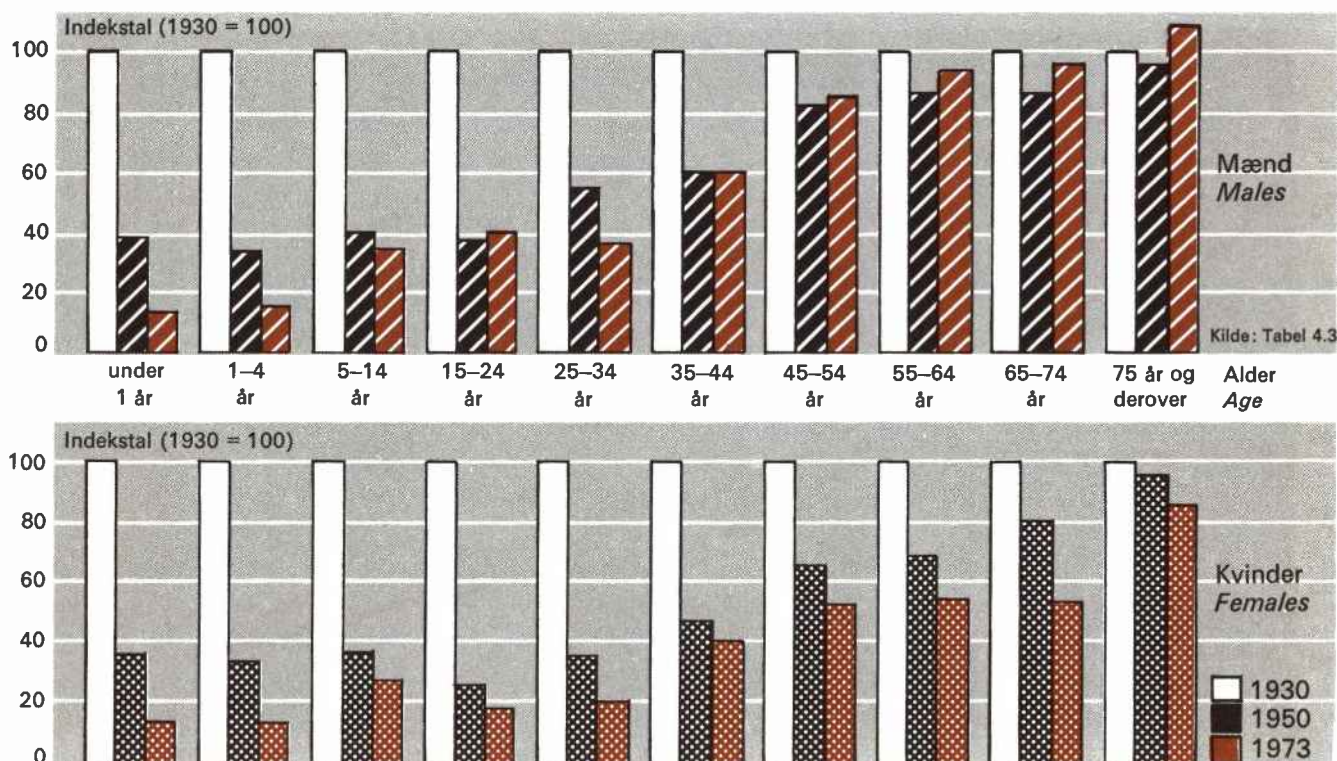
Kilde: Se tabel 4.2.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: males; 4–6: females. – Front column: age groups; total.

Dødshyppigheden efter alder og køn. Indekstal. 1930, 1950 og 1973

Figur 4.4

Death rates, by age and sex. Index numbers. 1930, 1950 and 1973

Spædbørnsdødeligheden. 1931–1973 **Tabel 4.4**

Infant mortality. 1931–1973

	Antal døde under 1 år pr. 1 000 levendefødte børn
	1
Gnstl.	
1931–1935	71,4
1936–1940	60,0
1941–1945	48,4
1946–1950	37,8
1951–1955	27,4
1956–1960	23,0
1961–1965	19,6
1966–1970	15,4
1971	13,5
1972	12,2
1973	11,5
1974	10,7

Kilde: Se tabel 4.2.

TRANSLATION – Heading: deaths among infants under 1 year of age per 1 000 live births.

Moderdødeligheden. 1931–1973 **Tabel 4.5**

Maternal mortality. 1931–1973

	Antal døde ved svangerskab og fødsel pr. 100 000 fødende kvinder
	1
Gnstl.	
1931–1935	378
1936–1940	314
1941–1945	192
1946–1950	110
1951–1955	66
1956–1960	41
1961–1965	20
1966–1970	14
1971	5
1972	4
1973	3

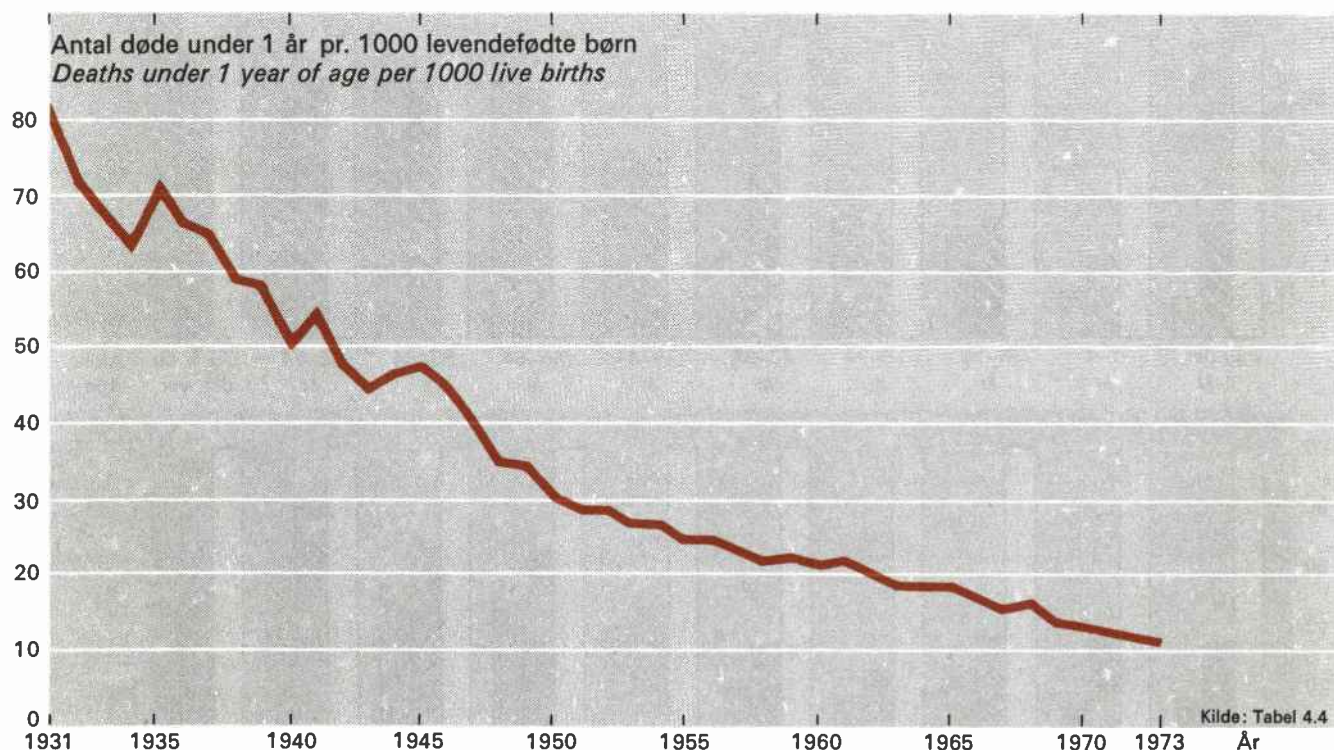
Kilde: Se tabel 4.2.

TRANSLATION – Heading: maternal deaths (deaths in pregnancy and child-birth) per 100 000 birth-giving women.

Spædbørnsdødeligheden. 1931–1973

Infant mortality. 1931–1973

Figur 4.5

Moderdødeligheden. 1931–1973

Figur 4.6

Maternal mortality. 1931–1973

Dødshyppigheden¹ efter dødsårsag og køn. 1951–1973²

Tabel 4.6

Death rates¹ for selected causes, by sex. 1951–1973²

	1951	1955	1960	1965	1970	1973
	1	2	3	4	5	6
Dødsårsag:	pr. 100 000 indb.					
1 Hjertesygdomme						
a Mænd	256	273	305	332	316	324
b Kvinder	243	222	224	220	190	188
2 Ondartede svulster						
a Mænd	168	181	189	200	191	202
b Kvinder	185	181	182	181	170	165
3 Karsygdomme i hjerne						
a Mænd	101	105	90	93	77	70
b Kvinder	126	122	104	92	76	64
4 Ulykkestilfælde						
a Mænd	54	55	52	56	56	56
b Kvinder	33	32	30	35	31	29
5 Andre dødsårsager						
a Mænd	323	262	260	247	241	235
b Kvinder	276	224	232	199	183	176
6 Dødshyppighed i alt						
a Mænd	902	876	896	928	881	887
b Kvinder	863	781	772	727	650	622

1 Antal døde pr. 100 000 indbyggere.

1 Deaths per 100 000 population.

2 Standardiseret til aldersfordelingen i 1951.

2 Weighted according to the distribution by age for 1951.

Kilde: Se tabel 4.2.

TRANSLATION – Front column: causes of death; 1: diseases of heart; 2: malignant neoplasms; 3: cerebrovascular disease; 4: accidents; 5: other causes; 6: all causes; a: males; b: females.

De fire hyppigste dødsårsager, efter køn og alder. 1973

Tabel 4.7

The four most frequent causes of death, by sex and age. 1973

	Dødsfald pr. 100 000 indb.	Dødsfald pr. 100 000 indb.	
	1	2	
I Mænd		II Kvinder	
1 15–24 år		1 15–24 år	
a Ulykkestilfælde	68	a Ulykkestilfælde	19
b Selvmord	12	b Selvmord	6
c Ondartede svulster	10	c Ondartede svulster	6
d Hjertesygdomme	3	g Medfødte misdannelser	1
2 25–44 år		2 25–44 år	
a Ulykkestilfælde	41	c Ondartede svulster	47
b Selvmord	34	b Selvmord	18
c Ondartede svulster	30	a Ulykkestilfælde	16
d Hjertesygdomme	22	d Hjertesygdomme	8
3 45–64 år		3 45–64 år	
d Hjertesygdomme	416	c Ondartede svulster	292
c Ondartede svulster	327	d Hjertesygdomme	121
a Ulykkestilfælde	61	f Karsygdomme i hjerne	38
e Åndedrætssygdomme	60	b Selvmord	38
4 65 år og derover		4 65 år og derover	
d Hjertesygdomme	2 861	d Hjertesygdomme	1 910
c Ondartede svulster	1 467	c Ondartede svulster	938
f Karsygdomme i hjerne	749	f Karsygdomme i hjerne	654
e Åndedrætssygdomme	509	e Åndedrætssygdomme	237
5 Alle mænd 15 år og derover		5 Alle kvinder 15 år og derover	
d Hjertesygdomme	420	d Hjertesygdomme	304
c Ondartede svulster	249	c Ondartede svulster	217
f Karsygdomme i hjerne	95	f Karsygdomme i hjerne	104
e Åndedrætssygdomme	73	e Åndedrætssygdomme	40

Kilde: Se tabel 4.2.

TRANSLATION – Heading, column 1: deaths per 100 000 male population; 2: deaths per 100 000 female population. – Front column: I: males; II: females; 1–4: age groups; 5: all age groups; a: accidents; b: suicide; c: malignant neoplasms; d: diseases of heart; e: diseases of respiratory system; f: cerebrovascular disease; g: congenital anomalies.

II. Sygdom

Anmeldte tilfælde af difteri, polio med lammelse, leverbetændelse, syfilis, gonorré og tuberkulose. Pr. 100 000 indbyggere. 1931–1974**Tabel 4.8**

Reported cases of diphtheria, acute poliomyelitis, hepatitis, syphilis, gonorrhoea and tuberculosis. Per 100 000 population. 1931–1974

	Difteri	Polio med lammelse	Leverbetændelse (hepatitis)	Syfilis	Gonorré	Tuberkulose
	1	2	3	4	5	6
	pr. 100 000 indb.					
Gnstl.						
1931–1935.....	81	24	281	99
1936–1940.....	33	3 ¹	70 ¹	15	243	82
1941–1945.....	56	11	332	59	452	84
1946–1950.....	8	5	224	45	336	78
1951–1955.....	0	16	112	5	174	41
1956–1960.....	–	1	64	2	176	23
1961–1965.....	–	1	24	10	169	17
1966–1970.....	0	0	18	6	222	13
1971.....	–	–	28	6	316	12
1972.....	–	–	24	7	344	12
1973.....	–	–	22	6	330	12
1974.....	–	–	19	9	296	10

1 1938–1940.

Kilde: Medicinalberetning I, udgivet årligt af sundhedsstyrelsen. »Fra Sundhedsstyrelsen«, regelmæssigt udkommende folgeblad til Ugeskrift for Læger.

TRANSLATION – Heading, column 1: diphtheria; 2: acute poliomyelitis; 3: hepatitis; 4: syphilis; 5: gonorrhoea; 6: tuberculosis.

Nye kræfttilfælde, efter angrebet organ. Pr. 100 000 indbyggere¹. 1943–1967

Tabel 4.9

New cancer cases, by site of cancer. Per 100 000 population¹. 1943–1967

	Gennemsnitligt pr. år				
	1943–47	1948–52	1953–57	1958–62	1963–67
	1	2	3	4	5
	pr. 100 000 indb.				
1 Mænd					
a Mave.....	62	55	49	43	36
b Lunge.....	16	24	31	44	56
c Blære.....	8	12	16	19	24
d Kønsganer.....	24	29	35	39	43
g Andre organer.....	164	170	173	187	200
h Kræfttilfælde i alt.....	274	290	304	332	359
2 Kvinder					
a Mave.....	46	37	32	26	20
b Lunge.....	4	5	6	7	10
c Blære.....	3	4	5	6	6
e Bryst.....	59	61	61	64	68
f Livmoder.....	46	49	54	58	58
g Andre organer.....	147	148	154	163	173
h Kræfttilfælde i alt.....	305	304	312	324	335

1 Standardiseret aldersfordeling efter europæisk standardbefolkning.

1 Standardised distribution by age according to the European standard population.

Kilde: Johannes Clemmesen: Statistical Studies in Malignant Neoplasms IV. Denmark 1943–67. København 1974.

TRANSLATION – Heading: annual average. – Front column, 1: males; 2: females; a: stomach; b: lung; c: bladder; d: genitals; e: breast; f: uterus; g: other organs; h: total.

**Årligt antal nye kræfttilfælde, efter angrebet organ og urbaniseringsgrad¹.
Pr. 100 000 indbyggere². 1963–1967 gennemsnitligt**

Tabel 4.10

Annual number of new cancer cases, by site of cancer and degree of urbanization¹.
Per 100 000 population². Average for 1963–1967

	Hoved- staden	Hoved- stadens forstæder	Provins- byer	Land- distrikter	Hele landet
	1	2	3	4	5
	pr. 100 000 indb.				
1 Mænd					
a Mave.....	33	32	36	37	36
b Lunge.....	102	84	58	32	56
c Blære.....	38	28	24	17	24
d Kønsorganer.....	48	48	45	39	43
g Andre organer.....	243	215	209	175	200
h Kræfttilfælde i alt.....	464	407	372	300	359
1 Kvinder					
a Mave.....	19	20	20	22	20
b Lunge.....	15	15	9	7	10
c Blære.....	8	8	6	5	6
e Bryst.....	79	77	70	59	68
f Livmoder.....	75	55	62	47	58
g Andre organer.....	183	177	174	162	173
h Kræfttilfælde i alt.....	379	352	341	302	335

1 Baseret på den kommunale inddeling før 1970.

1 Based on the administrative divisions before 1970.

2 Standardiseret aldersfordeling efter europæisk standardbefolkning.

2 Standardised distribution by age according to the European standard population.

Kilde: Se tabel 4.9.

TRANSLATION – Heading, column 1: central Copenhagen; 2: inner suburbs of Copenhagen; 3: provincial towns; 4: rural districts; 5: Denmark, total. – Front column, 1: males; 2: females; a: stomach; b: lung; c: bladder; d: genitals; e: breast; f: uterus; g: other organs; h: total.

**Andel af den voksne befolkning med mavesår og sår på tolvfingertarmen,
efter køn og alder. Procent. 1967**

Tabel 4.11

Percentage of population aged 15 years or more with ulcer of stomach or duodenum,
by sex and age. 1967

	15–25 år	26–35 år	36–45 år	46–55 år	56–65 år	66 år og derover
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
1 Mænd.....	2,9	9,5	11,9	10,7	11,5	9,7
2 Kvinder.....	0,4	4,2	5,2	7,0	11,4	4,6

Anm.: Repræsentativt udsnit af befolkningen i alderen 15 år og derover (2 456 interviewede).

Note: Representative sample of population aged 15 years or more (2 456 interviewed).

Kilde: Lars Banke: Ulcussygdommens epidemiologi. F.A.D.L.'s Forlag. København – Århus – Odense 1975.

TRANSLATION – Front column, 1: males; 2: females.

Hoveddiagnoser for patienter udskrevet fra almindelige sygehuse, efter køn og alder. Pr. 10 000 indbyggere. 1972/73 **Tabel 4.12**

Principal diagnoses for discharges from general hospitals, by sex and age. Per 10 000 population. 1972/73

	Mænd				Kvinder			
	0-14	15-69	70 år og	I alt	0-14	15-69	70 år og	I alt
	år	år	derov.		år	år	derov.	
	1	2	3	4	5	6	7	8
	pr. 10 000 indb.							
Diagnosegrupper:								
1	33	22	28	25	27	21	26	23
2	17	108	574	119	16	165	346	149
3	19	33	73	32	18	72	118	64
4	17	5	26	9	10	6	26	9
5	24	70	54	58	16	75	79	62
6	97	50	106	65	77	54	118	65
7	4	165	849	175	3	137	672	158
8	229	76	219	122	185	57	106	90
9	103	155	340	156	59	117	281	120
10	50	79	286	87	27	296	118	219
11	—	—	—	—	1	541	—	370
12	19	29	28	27	16	24	32	23
13	14	75	73	61	12	83	122	70
14	78	9	2	25	54	11	2	20
15	52	—	—	12	44	—	—	10
16	83	50	99	61	73	71	82	73
17	231	235	221	233	147	135	377	161
18	278	7	18	72	278	22	9	78
19	1348	1168	2996	1339	1063	1887	2514	1764
20	80	201	52	333	60	325	60	445

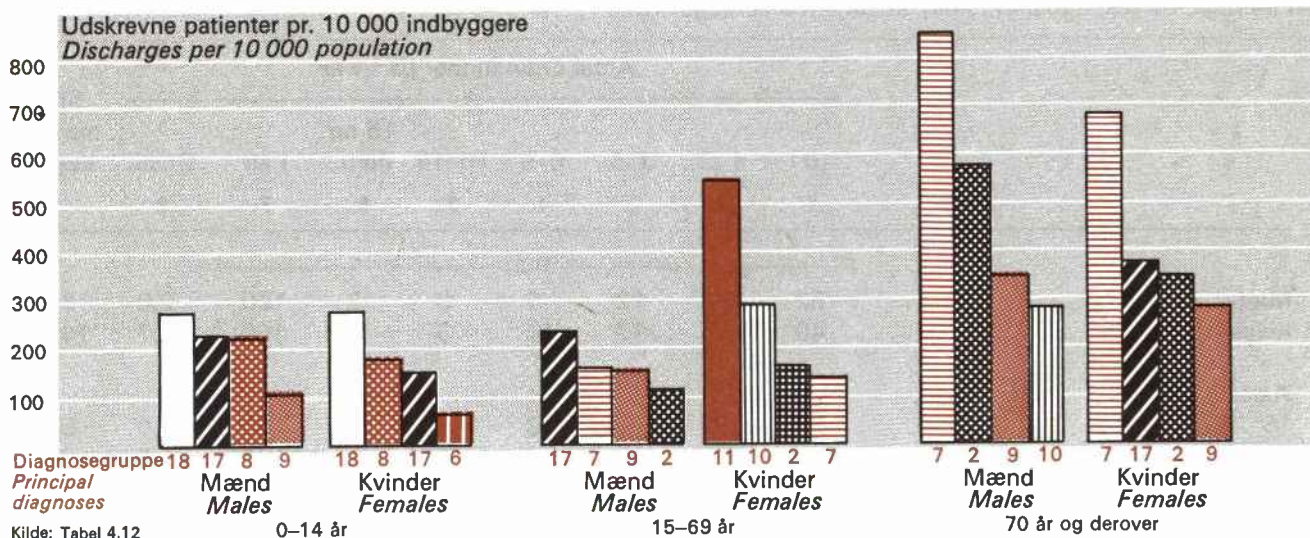
Kilde: Sundhedsstyrelsen: Medicinalberetning II. Finansåret 1972/73.

TRANSLATION – Heading, columns 1-4: males; 5-8: females; 4 and 8: total. – Front column: groups of diagnoses; 1: infective and parasitic diseases; 2: neoplasms; 3: endocrine, nutritional and metabolic diseases; 4: diseases of the blood and blood-forming organs; 5: mental disorders; 6: diseases of nervous system, diseases of the sense organs; 7: diseases of circulatory system; 8: diseases of respiratory system; 9: diseases of digestive system; 10: diseases of the genito-urinary system; 11: delivery without complications and complications of pregnancy, childbirth and puerperium; 12: diseases of the skin and subcutaneous tissue; 13: diseases of the musculo-skeletal system and connective tissue; 14: congenital anomalies; 15: certain causes of perinatal morbidity; 16: symptoms, senility and ill-defined conditions; 17: accidents, poisonings and violence; 18: persons without symptoms or disease; 19: total number of discharges per 10 000 population; 20: absolute number of discharges, in thousands.

De 4 hyppigste hoveddiagnoser for patienter udskrevet fra almindelige sygehuse, efter køn og alder. Pr. 10 000 indbyggere. 1972/73

Figur 4.7

The 4 most frequent principal diagnoses for discharges from general hospitals, by sex and age. Per 10 000 population. 1972/73

Kilde: Tabel 4.12

Indlæggelser på psykiatriske institutioner, efter køn og alder. Pr. 100 000 indbyggere. 1972/73

Tabel 4.13

Indlæggelser på psykiatriske institutioner fordelt efter personens civilstand. Procent. 1972/73

Tabel 4.14

Admissions to psychiatric institutions, by sex and age. Per 100 000 population. 1972/73

Admissions to psychiatric institutions, by marital status. Percentage. 1972/73

	Mænd 1	Kvinder 2
	pr. 100 000 indb.	
Under 15 år	53	2
15-19 år	568	553
20-24 år	1 157	815
25-29 år	1 057	970
30-34 år	1 295	1 209
35-39 år	1 257	1 381
40-44 år	1 384	1 484
45-49 år	1 294	1 472
50-54 år	1 127	1 424
55-59 år	880	1 248
60-64 år	681	972
65-69 år	562	861
70-74 år	559	900
75-79 år	747	970
80 år og derover	981	1 084
Indlæggelser i alt pr. 100 000 indbyggere..	779	855

Kilde: Se tabel 4.12.

TRANSLATION - Heading, column 1: males; 2: females. - Front column: age groups; total admissions per 100 000 population.

	Andel af samtlige indlæggelser 1	Gruppens andel af befolkningen 2
	pct.	
1 Ugift	31,6	22,0
2 Gift	40,3	65,1
3 Enkestand	8,4	7,3
4 Separeret	5,1	0,9
5 Fraskilt	14,6	4,7
6 I alt	100,0	100,0
7 Absolut antal indlæggelser, angivet i tusinder	41	.

Kilde: Se tabel 4.12.

TRANSLATION - Heading, column 1: percentage of total admissions; 2: percentage of population. - Front column, 1: single; 2: married; 3: widowed; 4: separated; 5: divorced; 6: total; 7: absolute number of admissions, in thousands.

Sygekassemedlemmer i en provinsby fordelt efter antal tilskudsberettigede medicinordinationer på et halvt år, opdelt efter køn, alder og familieindkomst. Procent. 1970

Tabel 4.15

Members of sickness fund in provincial town, by number of subsidized prescriptions of medicine in 6 months, by sex, age and family income. Percentage. 1970

	Antal ordinationer på 1/2 år							Gnstl.	Stik- prøvens størrelse	
	0	1-2	3-5	6-9	10-14	15 og dero.	I alt			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	pct.									
1 Mænd	52	26	12	5	3	2	100	2,0	1367	
2 Kvinder	40	27	17	10	3	3	100	2,7	1431	
3 <i>Alder</i>										
16-24 år	58	30	9	3	0	—	100	1,0	541	
25-34 år	46	32	13	7	1	1	100	1,7	621	
35-44 år	49	27	14	7	2	1	100	2,1	498	
45-54 år	43	28	15	8	4	2	100	2,4	374	
55-64 år	43	21	20	8	5	3	100	2,8	358	
65 år og derover	33	17	20	14	7	9	100	4,8	406	
4 <i>Familieindkomst¹</i>										
Under 10 000 kr.	50	20	12	10	3	5	100	2,8	219	
10 000-19 999 kr.	40	22	16	10	6	6	100	3,9	558	
20 000-29 999 kr.	47	27	15	7	2	2	100	2,0	572	
30 000-39 999 kr.	47	30	14	6	2	1	100	1,8	654	
40 000-49 999 kr.	45	29	15	8	2	1	100	1,8	401	
50 000-59 999 kr.	49	31	12	7	0	1	100	1,7	227	
60 000-69 999 kr.	51	30	16	3	—	—	100	1,1	81	
70 000 og derover	60	14	16	6	4	—	100	1,5	86	
5 I alt	46	27	15	7	3	2	100	2,3	2 798	

1 Skattepligtig indkomst.

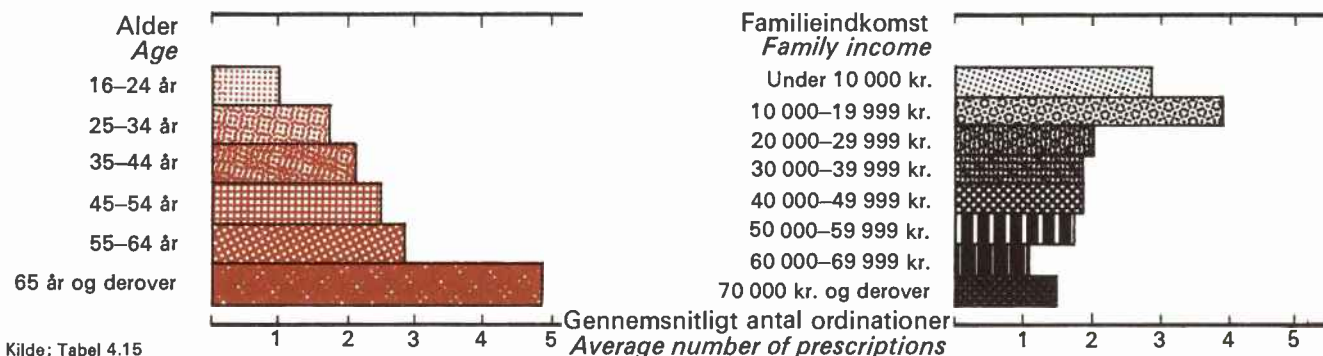
Anm.: Repræsentativt udsnit af A- og B-medlemmer af sygekassen i en provinsby med ca. 30 000 indbyggere. Tallene er ikke repræsentative for hele befolkningen.
Note: Representative sample of A and B members of the sickness fund in a provincial town of 30 000 inhabitants. The figures are not representative on national scale.
Kilde: Jens Hilden, Socialforskningsinstituttet: Fordelingen af forbrug af tilskudsberettiget medicin. Ugeskrift for Læger, 4. november 1974, 136. årgang nr. 45.

TRANSLATION – Heading, columns 1-8: number of prescriptions in 6 months; 7: total; 8: average; 9: sample size. – Front column, 1: males; 2: females; 3: age groups; 4: family income, taxable; 5: total.

Det gennemsnitlige antal tilskudsberettigede medicinordinationer på et halvt år til sygekassemedlemmer i en provinsby, efter alder og familieindkomst. 1970

Figur 4.8

Average number of subsidized prescriptions of medicine in 6 months to members of the sickness fund in a provincial town, by age and family income. 1970

Kilde: Tabel 4.15

Hyppegheden af nyindtrufne sygdomstilfælde¹ i befolkningen i alderen 18-66 år, efter skattepligtig indkomst. Juli-september 1966

Tabel 4.16

Incidence of new cases of disease¹ in the population aged 18-66 years, by size of taxable income. July-September 1966

	Antal sygdomstilfælde juli-september pr. 100 personer		Antal svarpersoner
	1	2	
1 Under 9 500 kr.	13	373	
2 9 500-19 499 kr.	13	883	
3 19 500-29 499 kr.	9	774	
4 29 500 kr. og derover	9	304	
5 Uoplyst indkomst	13	47	
6 I alt	11	2 381	

1 a. indlagt på hospital eller sygehus, b. sengeliggende hjemme på grund af sygdom, ulykkestilfælde eller fødsel, c. fraværende fra arbejde på grund af sygdom eller ulykkestilfælde uden at have været sengeliggende, d. passet de daglige pligter/erhvervsarbejde på trods af høj feber, e. tilfælde, hvor lægen har sagt, at personen skulle blive i sengen, eller hvor personen i øvrigt har været syg i en sådan grad, at det gav betydelige vanskeligheder med at passe de daglige pligter/erhvervsarbejde.

1 a. admitted to hospital; b. at home in bed due to illness, accident or birth; c. absent from work due to illness or accident without keeping bed; d. performed usual activities/work in spite of high temperature; e. cases where doctor ordered patient to keep bed or where patient had considerable difficulty in performing usual activities/work because of illness.

Kilde: Anders From: Socialreformundersøgelserne, bind IV. Social sårbarhed og modstandsdygtighed. Socialforskningsinstituttets publikation 53, 1972.

TRANSLATION - Heading, column 1: number of cases July-September per 100 persons; 2: number of respondents. - Front column, 1-4: taxable income; 5: not stated; 6: total.

Hyppegheden af nyindtrufne sygdomstilfælde¹ i udvalgte grupper med sygdomshyppeghed over gennemsnittet. Juli-september 1966

Tabel 4.17

Incidence of new cases of disease in selected groups with incidence of disease above average. July-September 1966

	Antal sygdomstilfælde juli-september pr. 100 personer		Antal svarpersoner
	1	2	
1 Bor i husstand på 6 personer eller derover	19	119	
2 Enlige med børn	15	66	
3 Født 1940 og senere	15	560	
4 Laveste social-gruppe ²	14	820	
5 Bopæl hovedstaden	14	413	
6 Ufaglærte	13	567	
7 Alle ikke-gifte	13	613	
8 Gennemsnit for alle svarpersoner	11	2 381	

1 Se note 1 til tabel 4.16.

1 See footnote 1, table 4.16.

2 Laveste socialgruppe omfatter ufaglærte arbejdere og arbejdere, som kun har haft en uddannelse ved tillæring, landbrugets og fiskeriets lønarbejdere. Normalt henregnes også ægtefæller til disse til laveste gruppe.

2 Lowest social group comprises unskilled and semi-skilled manual workers, farm workers and fishermen's assistants. Spouses of these persons are normally also included in lowest group.

Kilde: Se tabel 4.16.

TRANSLATION - Heading, column 1: number of cases July-September per 100 persons; 2: number of respondents. - Front column, 1: households of 6 persons or more; 2: singles with children; 3: born 1940 or later; 4: lowest social group; 5: living in central Copenhagen; 6: unskilled; 7: all non-married; 8: average for all respondents.

Nyindtrufne sygdomstilfælde¹ fordelt efter varighed. Procent. Juli–september 1966

Tabel 4.18

New cases of disease¹, by duration. Percentage. July–September 1966

	Pct.
	1
1 1–8 dage	52
2 9–14 dage	18
3 15–30 dage	13
4 31 dage og derover	17
5 I alt	100
6 Antal sygdomstilfælde i stikprøven ² .	256

1 Se note 1 til tabel 4.16.
 1 See footnote 1, table 4.16.
 2 36 sygdomstilfælde var ikke overstået på interviewtidspunktet. Af disse havde 13 tilfælde været mindre end en måned og har derfor ikke kunnet klassificeres efter varighed.
 2 36 cases were not terminated at the time of interviewing. Of these, 13 cases had a duration of less than a month and are consequently not classified by duration.

Kilde: Se tabel 4.16.

TRANSLATION – Heading, column 1: percentage of total number of new cases. – Front column, 1–4: duration, in days; 5: total; 6: number of new cases of disease in the sample.

Nyindtrufne sygdomstilfælde¹ fordelt efter sygdomsbetingelser. Procent. Juli–september 1966

Tabel 4.19

New cases of disease¹, by circumstances of disease. Percentage. July–September 1966

	Pct.
	1
1 Hospitalsophold	15
2 Sengeliggende hjemme og/eller fravær fra arbejde	50
3 Kombinationer af 1 og 2	10
4 Passet arbejde trods høj feber, trods lægeforbud eller trods væsentlige gener	16
5 Kombinationer af 1 og 4	1
6 Kombinationer af 2 og 4	6
7 Kombinationer af 1, 2 og 4	2
8 I alt	100
9 Antal sygdomstilfælde i stikprøven . .	256

1 Se note 1 til tabel 4.16.
 1 See footnote 1, table 4.16.

Kilde: Se tabel 4.16.

TRANSLATION – Heading: percentage. – Front column, 1: staying in hospital; 2: ill in bed and/or absent from work; 3: combinations of 1 and 2; 4: attending work in spite of high temperature, doctor's order or considerable inconvenience; 5: combinations of 1 and 4; 6: combinations of 2 and 4; 7: combinations of 1, 2 and 4; 8: total; 9: number of new cases of disease in the sample.

Befolkningen i alderen 15–61 år fordelt efter forekomst af længerevarende lidelser, opdelt efter alder. Procent. 1962

Tabel 4.20

Population aged 15–61 years, by disease or disability of long duration, by age. Percentage. 1962

	15–19 år	20–29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60–61 år	Uoplyst alder	I alt
	1	2	3	4	5	6	7	8
	pct.							
1 Ingen lidelser ¹	92	86	83	74	67	59	67	79
2 Lettere lidelser ²	3	5	8	10	10	12	3	7
3 Sværere lidelser ³	3	8	9	16	23	28	3	13
4 Uoplyst	2	1	–	–	–	1	27	1
5 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
6 Antal svarpersoner	2 537	3 472	3 929	4 252	3 743	533	66	18 532

1 Personer, som i henhold til de givne oplysninger ikke havde længerevarende fysiske lidelser og defekter.
 1 Persons with no physical diseases and defects of long duration according to data supplied.
 2 Personer, som efter de givne oplysninger havde længerevarende fysiske lidelser og defekter af mindre alvorlig karakter.
 2 Persons with physical diseases and defects of long duration of a less serious nature according to data supplied.
 3 Personer med fysiske lidelser af en sådan karakter, at man ikke uden nærmere lægelig undersøgelse kunne udelukke, at de var fysisk handicappede.
 3 Persons with physical diseases of such a nature that the possibility of their being physically handicapped cannot be precluded without a close medical examination.
 Kilde: Finn Madsen, Ketty Pedersen og Hans Elgaard: Nogle tabeller om uddannelse, erhverv og helbred. Socialforskningsinstituttets publikation 21, 1966.
 TRANSLATION – Heading, columns 1–6: age groups; 7: age not stated; 8: total. – Front column, 1: no ailment; 2: slight ailment; 3: substantial ailment; 4: not stated; 5: total; 6: number of respondents.

Mænd og kvinder i alderen 15–61 år fordelt efter forekomst af fysisk handicap¹. Procent. 1962

Tabel 4.21

Percentage of population aged 15–61 years being physically handicapped¹, by sex. 1962

	Mænd 1	Kvinder 2	I alt 3
	pct.		
1 Fysisk handicappede.....	6,6	6,3	6,5
2 Ikke fysisk handicappede.....	93,4	93,7	93,5
3 I alt.....	100,0	100,0	100,0
4 Antal svarpersoner.....	9 101	9 490	18 591

1 Ved et fysisk handicap forstås en længerevarende fysisk sygdom eller defekt af en sådan art og grad, at den for en ugift, ufaglært arbejder uden videre støtte fra omgivelserne og med begavelse, energi og stabilitet på det jævne (under gennemsnittet) i almindelighed vil medføre betydelige vanskeligheder ved at klare sig i tilværelsen på lige fod med raske.

1 A physical handicap is defined as a protracted physical disease of such a degree that an unskilled un-married worker with this physical handicap, and without support from his surroundings and with mental reserves and energy a little below average, normally would have difficulty in coping with daily life on an equal footing with others.

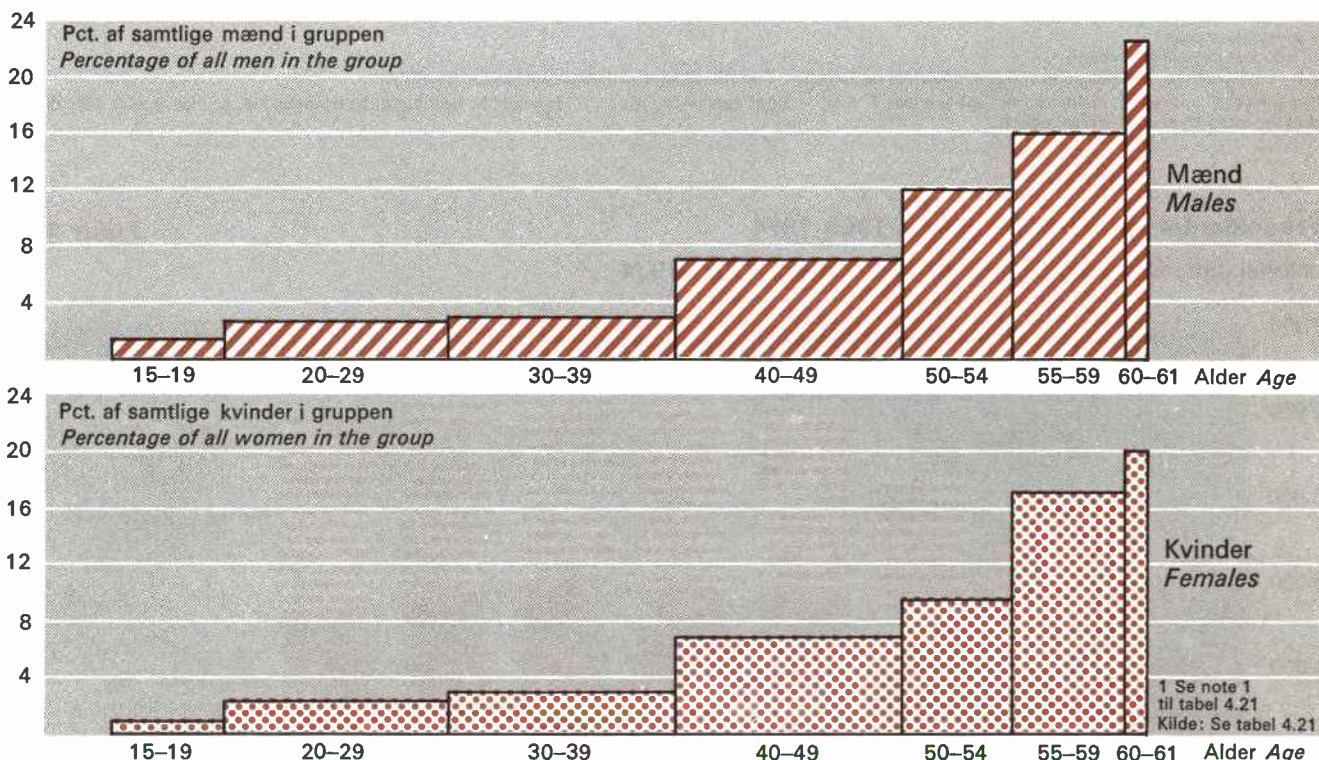
Kilde: Bent Rold Andersen: Fysisk handicappede i Danmark II. Nogle hovedresultater af undersøgelsen. Socialforskningsinstituttets publikation 16, 1964.

TRANSLATION – Heading, column 1: males; 2: females; 3: total. – Front column, 1: physically handicapped; 2: not physically handicapped; 3: total; 4: number of respondents.

Hypigheden af fysiske handicap i den 15–61 årige befolkning, efter køn og alder. Procent. 1962

Figur 4.9

Incidence of physical handicaps at ages 15–61 years, by sex and age. Percentage. 1962

Mænd og kvinder i alderen 62 år og derover¹ fordelt efter mobilitet, opdelt efter alder. Tabel 4.22
Procent. 1962

Men and women aged 62 and over¹, by degree of mobility, by age. Percentage. 1962

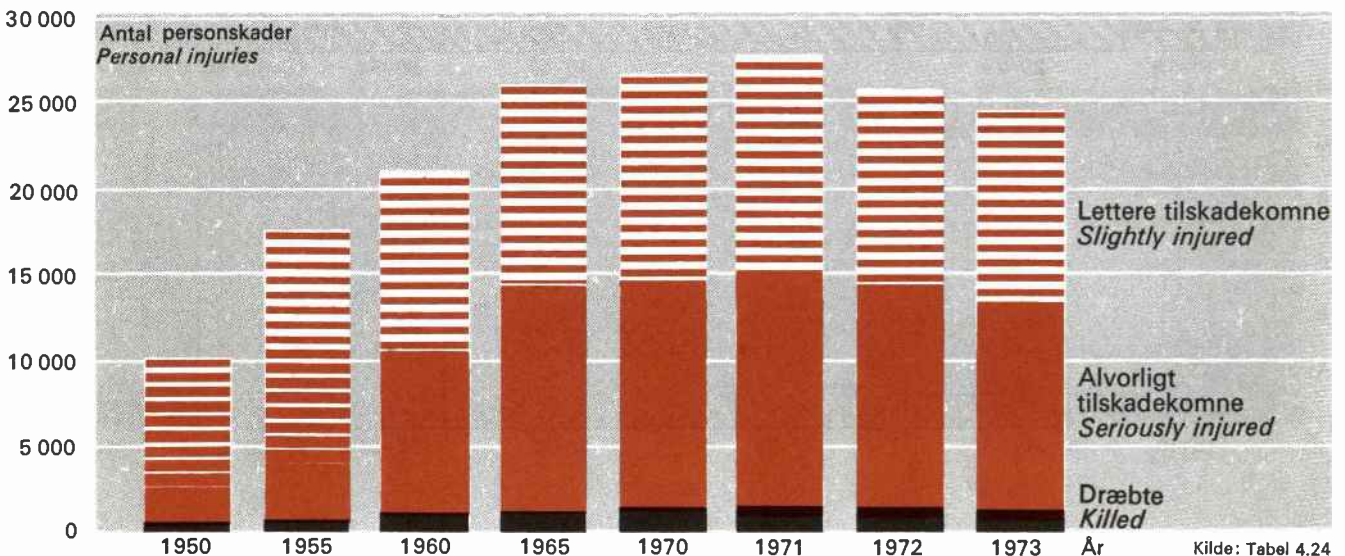
	62–64 år 1	65–66 år 2	67–69 år 3	70–74 år 4	75–79 år 5	80 år og derover 6	I alt 7
	pct.						
1 Mænd							
a Permanent sengeliggende . . .	1	1	–	1	0	1	1
b Må blive indendørs	3	2	2	5	6	8	4
c Mobil med besvær	9	14	9	8	12	17	11
d Mobil	87	83	89	86	82	74	84
e I alt	100	100	100	100	100	100	100
f Antal svarpersoner	332	184	262	318	225	156	1 477
2 Kvinder							
a Permanent sengeliggende . . .	0	–	–	1	1	3	1
b Må blive indendørs	3	4	4	6	11	25	7
c Mobil med besvær	11	12	14	15	25	23	16
d Mobil	86	84	82	78	63	49	76
e I alt	100	100	100	100	100	100	100
f Antal svarpersoner	346	219	269	396	251	166	1 647

¹ I private husstande.
¹ In non-institutional households.
 Kilde: Jan Stehouwer: De ældres levevilkår V. Mobilitet og førighed. Socialforskningsinstituttets publikation 33, 1968.
 TRANSLATION – Heading, columns 1–6: age groups; 7: total. – Front column, 1: males; 2: females; a: bedbound; b: housebound; c: mobile with difficulty; d: mobile; e: total; f: number of respondents.

Personskader ved færdselsuheld. 1950–1974

Figur 4.10

Personal injuries caused by road traffic accidents. 1950–1974

Kilde: Tabel 4.24

Andelen af mænd og kvinder i alderen 62 år og derover¹, der har besvær med at klare udvalgte dagligdags aktiviteter, efter alder. Procent. 1962 **Tabel 4.23**

Percentage of males and females aged 62 and over having difficulty in performing selected ordinary activities, by age. 1962

	62–64 år	65–66 år	67–69 år	70–74 år	75–79 år	80 år og derover	I alt
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
1 Mænd							
a Gå omkring i huset.....	5	6	5	7	5	9	6
b Gå på trapper.....	23	26	29	32	34	40	30
c Vaske sig, gå i bad.....	5	7	6	8	7	16	8
d Klæde sig på.....	8	10	9	16	11	21	12
e Klippe tånegle.....	14	20	15	26	26	39	22
f Udføre tungt husligt arbejde .	39	38	42	49	59	70	35
2 Kvinder							
a Gå omkring i huset.....	5	3	8	8	13	15	8
b Gå på trapper.....	29	36	34	37	50	60	39
c Vaske sig, gå i bad.....	5	6	7	7	14	24	9
d Klæde sig på.....	6	9	7	9	19	19	11
e Klippe tånegle.....	15	20	22	29	44	58	38
f Udføre tungt husligt arbejde .	36	41	47	55	64	79	52

1 I private husstande.

1 In non-institutional households.

Kilde: Se tabel 4.22.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: age groups; 7: total. – Front column, 1: males; 2: females; a: walking indoors; b: climbing stairs; c: washing and bathing; d: dressing; e: cutting toenails; f: hard domestic work.

Personskader ved færdselsuheld. 1950–1974 **Tabel 4.24**

Personal injuries caused by road traffic accidents. 1950–1974

	Antal personskader	Indeks for antal personskader 1950 = 100	Pct. af samtlige personskader			
			Dræbte	Alvorligt tilskadekomne ¹		I alt
				tilskadekomne ¹	Lettere tilskadekomne ¹	
	1	2	3	4	5	6
1950.....	10 380	100	3,5		96,5	100,0
1955.....	17 766	171	3,4		96,6	100,0
1960.....	20 964	202	3,5	50,3	46,2	100,0
1965.....	26 077	251	3,9	51,3	44,8	100,0
1970.....	26 656	257	4,5	51,2	44,3	100,0
1971.....	27 587	266	4,4	51,7	43,9	100,0
1972.....	25 885	249	4,3	51,6	44,1	100,0
1973.....	24 588	237	4,6	51,1	44,3	100,0
1974.....	19 477	188	3,9	52,4	43,7	100,0

1 Alvorligt tilskadekomne omfatter personer, der for kortere eller længere tid er uarbejdsdygtige som følge af uheldet, mens lettere tilskadekomne omfatter øvrige ikke dræbte personer.

1 Seriously injured comprises persons who have been unfit for work for a short or long period of time as a consequence of the accident, while slightly injured comprises other non-fatally injured persons.

Kilde: Statistisk Årbog 1952 og 1956. Statistisk Tiårsoversigt 1970 og 1974.

TRANSLATION – Heading, column 1: number of personal injuries; 2: index for number of personal injuries, 1950 = 100; 3–6: percentage of total number of personal injuries; 3: killed; 4: seriously injured; 5: slightly injured; 6: total.

Antal syge tandflader¹ hos børn på 1. klassetrin. 1973/74

Tabel 4.25

Average number of decayed, missing or filled tooth surfaces¹ among school children in first-year classes. 1973/74

	Antal tandflader med nye huller	Antal mistede tandflader	Antal plomberede tandflader	Antal syge tandflader ¹ i alt	Antal undersøgte børn i alt
	1	2	3	4	5
1 Mælketænder . . .	5,1	2,6	4,4	12,1	60 294
2 Blivende tænder .	1,8	0,0	0,8	2,7	60 294

1 Ved en syg tandflade forstås tandflader med nye huller samt mistede og plomberede tandflader. En tand har fem flader, som hver for sig kan blive sæde for et hul. En mistet tand indgår som fem mistede tandflader.

1 A tooth has five tooth surfaces, each susceptible to decay. One missing tooth is counted as five missing tooth surfaces.

Anm.: Tallene er baseret på de kommunale børnetandplejers indberetninger til Sundhedsstyrelsen.

Note: The table is based on municipal school dentists' reports to the Public Health Board.

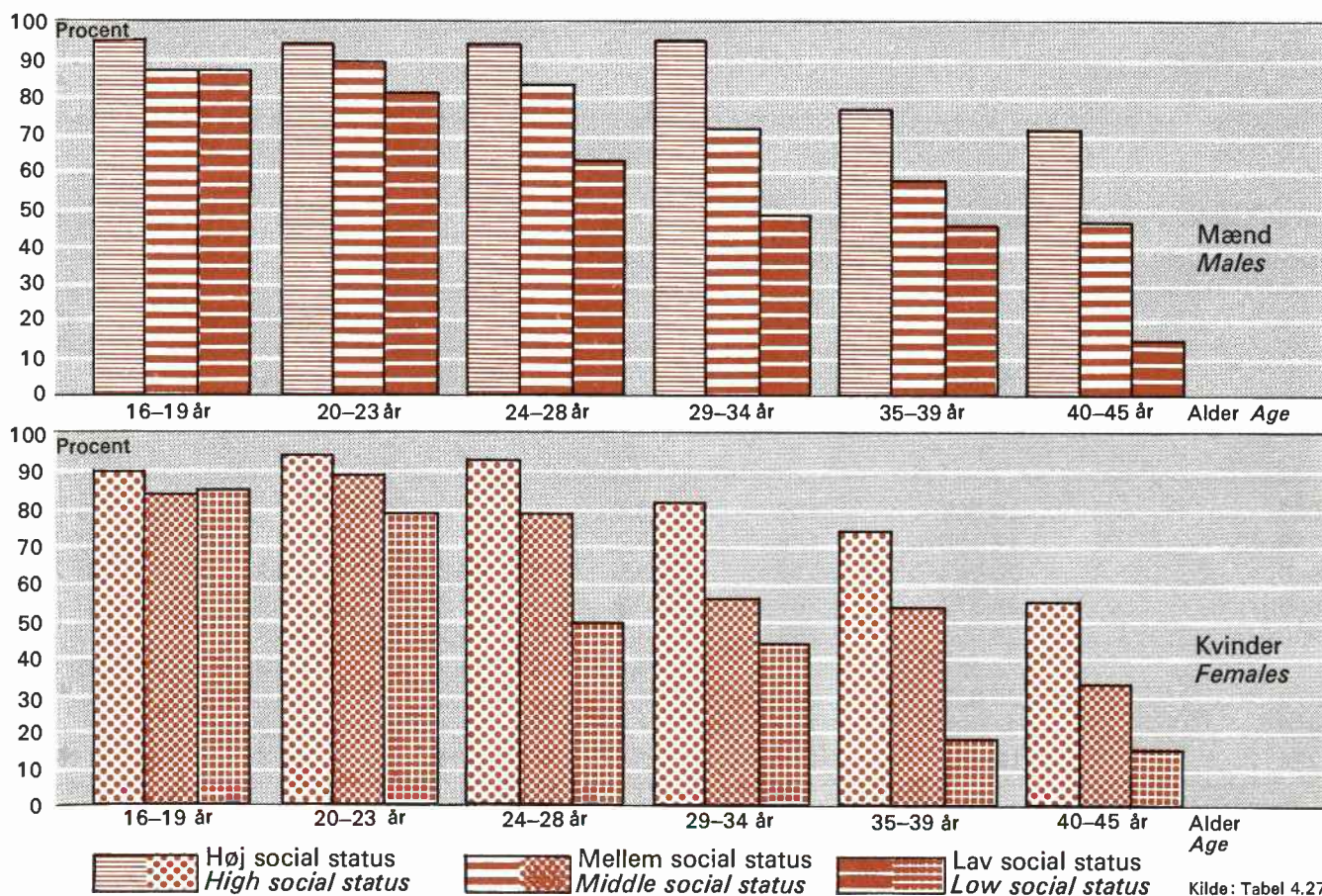
Kilde: Erik Randers Hansen, sundhedsstyrelsen: Tandsygdomme hos danske skolebørn på 1.-9. klassetrin. Tandlægebladet nr. 11, 1975.

TRANSLATION – Heading, column 1: decayed tooth surfaces; 2: missing tooth surfaces; 3: filled tooth surfaces; 4: total number of decayed, missing or filled tooth surfaces; 5: total number of children examined. – Front column, 1: deciduous teeth; 2: permanent teeth.

Andel af befolkningen i alderen 16–45 år, der har mindst 26 tænder, efter alder og social status. Udvalgte kommuner. Procent. 1969

Figur 4.11

Percentage of population aged 16–45 years having 26 teeth or more, by age and social status. Selected municipalities. 1969

Kilde: Tabel 4.27

Antal syge¹ tænder hos indkaldte værnepligtige, efter socialgruppe². 1972**Tabel 4.26**Average number of decayed, missing or filled teeth among military conscripts, by social group². 1972

	Antal tænder med nye huller	Antal mistede tænder	Antal plomberede tænder	Antal syge ¹ tænder i alt	Antal undersøgte personer i alt
	1	2	3	4	5
Socialgruppe I og II . . .	1,2	0,7	13,1	15,0	178
Socialgruppe III	1,9	1,8	12,8	16,5	644
Socialgruppe IV	2,3	1,9	12,5	16,7	369
Socialgruppe V	3,8	2,6	10,7	17,1	528

1 Ved en syg tand forstås tænder med nye huller samt mistede og plomberede tænder.

2 Om socialgruppeinddelingen se kapitel 2 side 34–35.

2 For social groups, see English footnote no. 7 to the introductory text in chapter 2.

Anm.: Tallene er baseret på en undersøgelse af samtlige indkaldte værnepligtige ved Karup Flyvestation i 1972.

Note: The table is based on an examination of all conscripts called up for service at Karup Air Base, 1972.

Kilde: Erik Gadegaard og Per Antoft: Cariesstatus – tandplejeadfærd – social status. Tandlægebladet nr. 8, 1975.

TRANSLATION – Heading, column 1: decayed teeth; 2: missing teeth; 3: filled teeth; 4: total number of decayed, missing or filled teeth; 5: number of persons examined. – Front column: social groups.

Andel af befolkningen i alderen 16–45 år, der har mindst 26 tænder, efter alder og social status¹. Udvalgte kommuner. Procent. 1969**Tabel 4.27**Percentage of population aged 16–45 years having 26 teeth or more, by age and social status¹. Selected municipalities. 1969

	16–19 år	20–23 år	24–28 år	29–34 år	35–39 år	40–45 år
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
1 Mænd						
a Høj social status	95	94	94	95	77	71
b Mellem social status	87	90	83	72	58	47
c Lav social status	87	81	63	49	46	15
2 Kvinder						
a Høj social status	90	94	93	82	74	55
b Mellem social status	84	89	79	57	54	33
c Lav social status	85	79	50	44	18	16
3 Antal undersøgte mænd .	136	205	192	150	110	144
4 Antal undersøgte kvinder.	151	216	166	167	134	165

1 Grupperingen er foretaget på grundlag af oplysninger om uddannelse, stilling og i tvivlstilfælde tillige indkomst.

1 The social status criteria are education, occupation and, in case of doubt, income.

Anm.: Repræsentativt udsnit af befolkningen i alderen 16–45 år i Århus, Kalundborg og Svinnige kommuner. Undersøgelsen er ikke repræsentativ i landsmålestok.

Note: Representative sample of population aged 16–45 years in the municipalities of Århus, Kalundborg and Svinnige. Sample not representative on national scale.

Kilde: Kjeld Jensen: Tandpleje: Adfærd-viden-attituder. En socialodontologisk enqueteundersøgelse af 2500 16–45 årige danskere fra udvalgte områder. Licentiat-afhandling, Århus Tandlægehøjskole 1971.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: age groups. – Front column, 1: males; 2: females; a: high social status; b: middle social status; c: low social status; 3: number of males examined; 4: number of females examined.

**Andelen af tandløse¹ personer i alderen 65 år og derover, efter socialgruppe².
Vestsjællands amt. Procent. 1973**

Tabel 4.28

Percentage of population aged 65 or more, having no natural teeth¹, by social group². The County of Vestsjælland. 1973

	Tandløse ¹ pct.	Antal undersøgte personer
	1	2
1 Socialgruppe I	30	27
2 Socialgruppe II	61	43
3 Socialgruppe III	66	210
4 Socialgruppe IV	72	130
5 Socialgruppe V	77	148
6 Antal undersøgte personer i alt	558

1 Med eller uden protese.

1 With or without dentures.

2 Om socialgruppeinddelingen se kapitel 2 side 34–35.

2 For social groups, see English footnote no. 7 to the introductory text in chapter 2.

Anm.: Repræsentativt udsnit af befolkningen i alderen 65 år og derover i Vestsjællands amt. Undersøgelsen er ikke repræsentativ i landsmålestok.

Note: Representative sample of population aged 65 or more of the county of Vestsjælland. Sample not representative on national scale.

Kilde: Mikael Grabowski: Den ældre befolknings oralstatus og odontologiske behandlingsbehov i Vestsjællands amt. Licentiataffhandling, Århus Tandlægehøjskole 1974.

TRANSLATION – Heading, column 1: persons with no natural teeth, percentage; 2: number of persons examined. – Front column, 1–5: social groups; 6: total number of persons examined.

Indledning

Uddannelse er af central betydning for det enkelte menneskes levevilkår. Det hænger sammen med, at man gennem uddannelse erhverver en række færdigheder og kundskaber, og at den enkeltes værdier, normer, tænke-måde og personlighedstræk påvirkes. Disse egenskaber, inkl. færdigheder og kundskaber, erhverves ikke alene i skolerne eller i de øvrige undervisningsinstitutioner, men også ad andre kanaler, eksempelvis gennem opdragelse i familien, gennem påvirkning fra kammerater og via massekommunikationsmidlerne. I dette kapitel vil man dog kun beskæftige sig med den uddannelse, som opnås i uddannelsessektoren, og på grund af manglende oplysninger udelukkende med den del af den, der vedrører færdigheder og kundskaber.

Først skal det understreges, at der ikke er nogen skarp sondring mellem begreberne kundskaber og færdigheder. Det første ord betoner især den teoretiske side af videns-elementet, mens det andet ord leder tanken hen på den mere anvendelsesorienterede – praktiske – side. Begge ord må derfor indgå i uddannelsesbegrebet, idet både den teoretiske og praktiske viden giver den enkelte nogle af de ressourcer, der er nødvendige for at kunne klare sig i samfundet.

Sædvanligvis måles disse ressourcer ved hjælp af hvor megen og hvilken skole- og erhvervsuddannelse den enkelte har fået. Det er også den vej, man er nødsaget til at gå her. Derfor må det indledningsvis fremhæves, at det vigtigste for levevilkårene ikke er de formelle kundskaber og færdigheder, men de reelle. De sidstnævnte kan i princippet måles fx ved test af befolkningens færdigheder i at skrive, læse, tale m.v. I praksis har man dog ikke oplysninger af denne art for den danske befolkning i sin helhed og ej heller for større dele af befolkningen. Den formelle uddannelse er derfor det bedste udtryk, man har for de reelle færdigheder og kundskaber. I de fleste tilfælde er det formodentlig også en god indikator herpå, hvortil kommer, at den formelle skole- og erhvervsuddannelse kan have en levevilkårs-mæssig betydning til en vis grad uafhængig af de reelle færdigheder. De forskellige uddannelser er nemlig i forskellig grad adgangsgivende til forskellige erhverv og arbejdsstillinger og dermed til positioner med forskellig indkomst, indflydelse m.v.

Uddannelsens betydning i de henseender, der er berørt ovenfor, afspejler sig også i de mål, som samfundet sætter sig med sin indsats i uddannelsessektoren. De pågældende mål lader sig inddele på mange måder¹. Tager man udgangspunkt i de formål med uddannelsen, der knytter sig direkte til befolkningens levevilkår, kan man

fx tale om økonomiske, sociale og livskvalitetsmæssige mål.

De økonomiske mål drejer sig især om kvalificering af arbejdsstyrken, herunder en effektiv allokering af arbejdskraft til forskellige positioner i samfundet under hensynstagen til den nuværende og fremtidige erhvervsstruktur. De sociale mål retter især opmærksomheden på etableringen af lige muligheder for uddannelse for alle uanset social herkomst, køn, bopæl, alder og økonomisk formåen. De betoner dog også nødvendigheden af via uddannelse at give alle reel mulighed for medindflydelse på alle niveauer i samfundet, forudsætninger for at handle rationelt som forbruger og muligheder for at skabe gode sociale relationer. Herfra er der en glidende overgang til de mål, der især sigter på bedre livskvalitet. Herunder tænkes først og fremmest på uddannelsens betydning for den enkelte i form af bedre muligheder for personlig udvikling og kreativ livsudfoldelse.

I overensstemmelse med hovedideen i en statistisk kortlægning af befolkningens levevilkår kan den grad, hvori disse mål er opfyldt, ikke belyses tilfredsstillende ved at se på indsatsen af ressourcer på uddannelsesområdet, men derimod ved talmæssige oplysninger om hele befolkningens og forskellige befolkningskategoriers position i uddannelsesmæssig henseende.

Ikke alle de ovennævnte aspekter af den uddannelsesmæssige position findes der imidlertid oplysninger om. På grundlag af den eksisterende statistik og en serie af sociale undersøgelser er det dog muligt især at belyse tre centrale interessefelter:

- Udviklingen i befolkningens uddannelsesniveau over en længere årrække,
- hvor megen og hvilken uddannelse forskellige kategorier af børn og unge får, og
- visse sider af deltagelsen i voksenuddannelse.

De udvalgte oplysninger

Udviklingen i befolkningens skoleuddannelsesniveau

Over en længere årrække lader udviklingen i befolkningens skoleuddannelsesniveau sig kun belyse ved hjælp af eksamensfrekvenser, dvs. hvor stor en del af en årgang unge, som har taget de forskellige skoleeksaminer. Opgørelser over antallet af studentereksaminer, HF-eksaminer, realeksaminer m.v., og mellemskoleeksaminer findes for hele den periode, i hvilken de pågældende eksaminer har eksisteret. Sættes antallet af hver af disse former for eksaminer i forhold til størrelsen af den alderskategori, hvori man normalt tager den pågældende eksamen, fås eksamensfrekvensen, dvs. antallet af eksaminer pr. 100 unge. Skoleuddannelsesniveaue har målt på denne måde været stærkt stigende gennem hele århundredet, især inden for de seneste årtier (tabel 5.1 og figur 5.1).

Særlig interesse har traditionelt knyttet sig til forskelle i de to køns eksamenstilbøjelighed. Udviklingen heri

¹ Se fx OECD: Indicators of Performance of Educational Systems. Paris 1973. Lena Johansson: Utbildning: resonorande del. Utkast til kap. 7 i betänkande om svenska folkets levnadsförhållanden. Låginkomstutredningen. Stockholm 1970.

Bente Ørum og Erik Jørgen Hansen: Illusioner om uddannelse. Temaer i dansk uddannelsespolitik. Fremad, København 1975.

kan ligeledes for hele århundredet belyses ved hjælp af talserier for pigernes andele af de forskellige skoleeksaminer (tabel 5.2).

Mens der på dette område stort set er opnået ligestilling², gælder dette ikke, hvis man inddeler befolkningen efter andre kriterier. Al hidtidig statistik og undersøgelser over uddannelsesforhold peger på, at nogle sociale lag i befolkningen får mindre uddannelse end andre³. Nogen udvikling har der dog også været på dette område. For en længere periode kan dette kun belyses ved hjælp af tal for arbejderbørnenes andele af de forskellige skoleeksaminer. Sådanne tal findes for perioden siden 1941 (tabel 5.3). De skal sammenholdes med arbejdernes andel af den erhvervsaktive befolkning, der var ca. 53 pct. i 1941 og ca. 44 pct. i 1971.

Den kraftige ekspansion i skoleuddannelserne i løbet af dette århundrede, som alle de tal, der henvises til ovenfor, er udtryk for, kan også aflæses af de forskelle i antal skoleuddannelsesår, som findes mellem de forskellige aldersgrupper i den nulevende voksne befolkning. Folketællingen fra 1970 belyser dette tydeligt. Man må dog være opmærksom på, at særdeles mange ikke har givet oplysninger om deres skoleuddannelse ved denne tælling, hvorfor man her har måttet udvælge alderskategorierne 20–49 år. Også inden for disse alderskategorier er den andel, der ikke har udfyldt dette spørgsmål, særlig stor blandt de ældste kategorier. Sammenholdes med de nedenfor omtalte oplysninger, der er indhentet ved repræsentative tællinger, betyder de manglende oplysninger i folketællingen fra 1970 formodentlig en mindre overvurdering i tabel 5.4 af andelen med lang skoleuddannelse i de ældre alderskategorier. Dette påvirker dog næppe i væsentlig grad de beregninger over det gennemsnitlige antal skoleuddannelsesår inden for alderskategorier og køn, som er vist i figur 5.2.

For 1962 kan oplysninger om den voksne befolkningens skoleuddannelse hentes fra baggrundsmaterialet til socialforskningsinstitutets undersøgelse af de fysisk handicappede. På trods af en ikke helt ensartet klassificering lader disse oplysninger sig med rimelighed sammenholde med oplysninger fra Danmarks Statistik og socialforskningsinstitutets omnibusundersøgelser i 1972. Disse tabeller og figurer afspejler især den kraftige stigning i ungdommens skoleuddannelsesniveau i løbet af 1960'erne (tabel 5.5–5.6 og figur 5.3–5.4).

De hidtil omtalte oplysninger er alle udtryk for et landsgennemsnit. Både de forskellige uddannelsesmuligheder i forskellige dele af landet og de indenlandske vandring resulterer imidlertid i forskelle mellem forskellige områder af landet i befolkningens gennemsnitlige skoleuddannelsesniveau opgjort ved antal skoleår. Dette er

belyst ved hjælp af folketællingen i 1970 for så vidt angår de forskellige amtskommuner og aldersgrupperne 14–49 år (tabel 5.7 og figur 5.5).

Det samme folketællingsmateriale giver mulighed for at belyse den centrale problemstilling om sammenhængen mellem befolkningens skoleuddannelse og dens erhvervsmæssige placering. Her ses at være betragtelige forskelle i skoleuddannelsens længde mellem personer i forskellige arbejdsstillinger (tabel 5.8 og figur 5.6).

Udviklingen i befolkningens erhvervsuddannelsesniveau

Også befolkningens erhvervsuddannelsesniveau ser ud til at være steget. Dette lader sig belyse på samme måde som skoleuddannelsesniveauet ved at sammenholde oplysninger fra socialforskningsinstitutets undersøgelse af de fysisk handicappede i 1962 og omnibusundersøgelsen fra 1972 (tabel 5.9–5.10 og figur 5.7–5.8).

Børn og unges uddannelse

Der er ingen obligatorisk førskoleuddannelse i Danmark, men børnehaveklaser findes nu i de fleste kommuner. Mange steder dog endnu ikke i et sådant omfang, at dækningen svarer til størrelsen af en årgang børn i kommunen. I alt søgtes børnehaveklasserne i 1975 af knap 60 pct. af en skoleårgang⁴. I socialforskningsinstitutets børnehaveklasseundersøgelse har man i 1974 undersøgt, om den manglende totaldækning resulterer i sociale forskelle i søgningen af børnehaveklaser (tabel 5.11).

Undervisningspligten blev i begyndelsen af 1970'erne udvidet fra 7 til 9 år. Dette betød dog kun en beskedent udvidelse i elevtallet, idet den frivillige søgning til folkeskolens sidste klassetrin var steget kraftigt i årene forud. På grundlag af undervisningsministeriets og Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik kan denne udvikling belyses ved hjælp af tal for afgang fra skolesystemet i årene 1960, 1965, 1970 og 1974 (tabel 5.12 og figur 5.9).

Der er endnu forskelle mellem de enkelte områder af landet i, hvornår de unge forlader skolesystemet. For året 1974 kan dette belyses på grundlag af Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik for så vidt angår forskelle mellem amtskommunerne (tabel 5.13).

Der er endvidere kraftige forskelle mellem, hvornår børn fra forskellige socialgrupper forlader skolesystemet. Dette er analyseret i socialforskningsinstitutets ungdomsforløbsundersøgelse. Denne undersøgelse følger et landsdækkende repræsentativt udvalg af en skoleårgang fra de i 1968 gik i 7. klasse og foreløbig frem til 22-års alderen. Tabel 5.14 og figur 5.10 viser skoleafgangen beregnet som procent af den på hvert klassetrin tilbageværende »bestand« af skoleelever inden for hver

² Dog ikke når man ser på fordelingen på matematisk og sproglig studentereksamen.

³ En grundig oversigt herover findes i Torsten Husén: Social Influences on Educational Attainment. OECD. CERL. Paris 1975.

⁴ Det centrale Uddannelsesråd: Redegørelse for arbejdet med en samlet uddannelsesplan frem til 1990. November 1975.

socialgruppe. Ved denne beregningsmåde ser man de sociale forskelle i »risikoen« for at forlade skolen efter hvert af klassetrinene fra 7. til 10. klasse.

Efter folkeskolen er der en række forskellige uddannelsesmuligheder for de unge. Disse uddannelser er enten af erhvervsforberedende karakter eller af mere almen karakter. Det drejer sig først og fremmest om gymnasiernes, HF-kurserne, lærligeuddannelserne og EFG-skolerne. Den sociale sammensætning af den tidlige afgang fra folkeskolen og delingerne af børnene på folkeskolens sidste klassetrin i mere teoretisk betonedede (reallinie) og mere praktisk orienterede (8.9.10.-klasserne) afdelinger⁵ resulterer umiddelbart i betragtelige forskelle i den sociale sammensætning af eleverne i de ovennævnte uddannelser for de 16–19 årige. Dette kan vises for begyndelsen af 1970'erne på grundlag af socialforskningsinstitutets ovennævnte ungdomsforløbsundersøgelse samt instituttets undersøgelse af ansøgere til HF-kurser i 1972 og af ansøgere til EFG-skolerne i 1973. Disse oplysninger inkluderer også en fordeling på socialgrupper af den såkaldte »restgruppe«, dvs. de unge, der efter at have forladt folkeskolen, ikke i alderen 16–19 år får nogen uddannelse, som enten giver erhvervskompetence eller studiekompetence⁶ (tabel 5.15 og figur 5.11).

Den sidst omtalte tabel kan belyse forskelle i den sociale rekruttering til forskellige arter af uddannelse. Ønsker man imidlertid endnu mere direkte at centrere opmærksomheden omkring indikatorer på, hvor langt man er nået i målsætningen om lige muligheder for uddannelse, må man se på, hvor stor en del af en generation unge inden for de forskellige socialgrupper, de to køn, forskellige regioner m.v., der når hvor langt i uddannelsessystemet.

På grundlag af socialforskningsinstitutets ungdomsforløbsundersøgelse kan man for generationen, der var nået frem til 12. klassetrin i 1973, særskilt for hvert køn belyse, hvor stor en del af de forskellige socialgruppers unge, der i denne alder var under gymnasial eller anden skoleuddannelse, under faglig uddannelse eller ikke under uddannelse (tabel 5.16). Til en vis grad kan man også belyse geografiske forskelle i de unges søgning af uddannelse efter folkeskolen. På grundlag af statistik fra undervisningsministeriet og arbejdsdirektoratet har man beregnet forskellene i lærlingefrekvenserne og en række »gymnasiale« frekvenser mellem grupper af amtskommuner (tabel 5.17). Det må bemærkes, at tabellen ikke indeholder alle uddannelser for 16–19 årige. Endvidere kan den anvendte beregningsmetode ikke tage højde for, at de unge, der går fra én uddannelse til en anden, tæller med begge steder. Det betyder, at man

ikke kan lægge tallene i tabel 5.17 sammen, idet en sådan sammentælling ikke ville give den samlede uddannelsessøgning. Tabellen kan derfor fx ikke bruges til at beregne størrelsen af »restgruppen« inden for hver amtskommune. Dette kan kun ske ved at følge uddannelsessøgningen for den samme generation af unge, således som det er gjort i socialforskningsinstitutets ungdomsforløbsundersøgelse, der imidlertid ikke er tilrettelagt med henblik på belysning af forskelle mellem amtskommuner.

Yderpunkterne i den sociale rekruttering til uddannelserne for de 16–19 årige er, som det fremgår af tabel 5.15, gymnasiet med en meget stor andel fra socialgrupperne I og II, og »restgruppen« med en særdeles stor andel fra socialgruppe V – begge dele set i forhold til disse socialgruppers relative omfang i befolkningen. Derfor knytter der sig særlig interesse til, hvordan udviklingen har været i tilgangen fra forskellige socialgrupper til disse to områder under den særlig kraftige ekspansion i uddannelsessektoren siden begyndelsen af 1960'erne. Hvad angår udviklingen i den andel af ungdommen, som får en gymnasial uddannelse (inkl. de senere tilkomne HF-kurser), kan dette vises ved at sammenholde oplysningerne fra socialforskningsinstitutets undersøgelse af de 14–20 åriges uddannelsesvilkår i 1965 og ungdomsforløbsundersøgelsen samt HF-undersøgelsen. Dette er gjort særskilt for hver socialgruppe (tabel 5.18 og figur 5.12). På grundlag af det samme materiale kan udviklingen i »restgruppens« relative størrelse belyses. Dette er gjort særskilt for hvert køn og hver socialgruppe (tabel 5.19).

Endelig har man vedrørende søgningen af lærlingeuddannelserne kunnet beregne lærlingefrekvenserne fra 1945 og frem til 1973 på grundlag af Danmarks Statistiks lærlingestatistik (tabel 5.20).

De videregående uddannelser

Hovedparten af den del af ungdommen, som får en gymnasial uddannelse, er efter de hidtidige erfaringer fortsat i de videregående uddannelser, omend langt fra alle gennemfører disse og dermed opnår den erhvervskompetence, som de gymnasiale uddannelser ikke giver. På grundlag af en af redegørelserne fra Planlægningsrådet for de højere uddannelser⁷ kan man belyse udviklingen i tilgangen til de længerevarende videregående uddannelser⁸ for perioden 1960 til 1975 særskilt for universiteterne, de højere læreanstalter og øvrige længerevarende uddannelser. Den absolutte tilgang er endvidere beregnet i forhold til antallet af 19-årige (tabel 5.21). Tilsvarende belyses udviklingen i kandidatproduktionen (tabel 5.22).

5 Efter den nugældende folkeskolelov dog en mere smidig fordeling på kurser af forskelligt omfang inden for de enkelte fag.

6 Vedrørende definitionerne af forskellige restgruppebegreber og opgørelser af deres størrelsesorden se Bente Ørum: Uddannelsernes restgruppe. Socialforskningsinstitutets meddelelse 13, København 1975.

7 Planlægningsrådet for de højere uddannelser: Helhedsplanlægning af de videregående uddannelser 1974–1987. Problemer og løsningsforslag. København 1974.

8 Videregående uddannelser af mindst 3 års varighed.

De tal, der er henvist til ovenfor, giver et indtryk af, hvor mange, der påbegynder en videregående uddannelse og hvor mange, som gennemfører. I sig selv er det en af indikatorerne på den uddannelsesmæssige del af levevilkårene. Ligeså væsentligt er dog spørgsmålet om, fra hvilke befolkningsgrupper de studerende kommer.

En belysning af den sociale rekruttering til de længerevarende videregående uddannelser under ét giver dog kun i begrænset omfang ny viden, når man kender den sociale rekruttering til gymnasiet og HF. Dette hænger sammen med, at hovedparten af de unge med disse skoleksaminer – som tidligere nævnt – fortsætter i videregående uddannelser. Den sociale rekruttering til videregående uddannelse er da heller ikke belyst siden 1964. I dette år gennemførte Institut for organisation og arbejdssociologi ved Handelshøjskolen i København en undersøgelse heraf⁹.

Voksenuddannelse

Det er en grundlæggende uddannelsespolitisk målsætning, at de, som ikke får tilstrækkelig uddannelse i ung-

domsårene – set i forhold til deres senere behov – skal have mulighed for at supplere uddannelsen ved hjælp af de forskellige voksenuddannelses tilbud. I socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse i 1975 spurgte man, hvor stor en del, der deltog i efteruddannelse, aftenskole eller frivillig kursusundervisning (tabel 5.23).

Endvidere undersøgte man, hvor stor en del af befolkningen, der siden de forlod skolen har deltaget i en række nærmere specificerede arter af voksenuddannelse. Det bemærkes, at de pågældende procenttal ikke kan lægges sammen, idet det i mange tilfælde er de samme personer, der går igen under de forskellige arter af voksenuddannelse. Supplerende bearbejdning af materialet viser, at 36 pct. af befolkningen i 1975 ikke har deltaget i nogen af de nævnte arter af voksenuddannelse, siden de forlod skolen.

Det skal endelig tilføjes, at der ikke blot er forskelle i den aktuelle deltagelse i henseende til alder, men også i henseende til civilstand, urbaniseringsgrad, skoleuddannelse, socialgruppe m.v., således som det er belyst i kapitel 9 om fritid¹⁰.

⁹ Leif Christensen og Aage Bøttger Sørensen: De studerendes geografiske og sociale oprindelse. Institut for organisation og arbejdssociologi, Handelshøjskolen i København, 1966.

¹⁰ Se tabel 9.7–9.8.

I. Udviklingen i befolkningens skoleuddannelsesniveau

Eksamensfrekvenser¹ efter skoleeksamen. Procent. Udvalgte år 1901–1975

Tabel 5.1

Percentage¹ passing school examinations. Selected years, 1901–1975

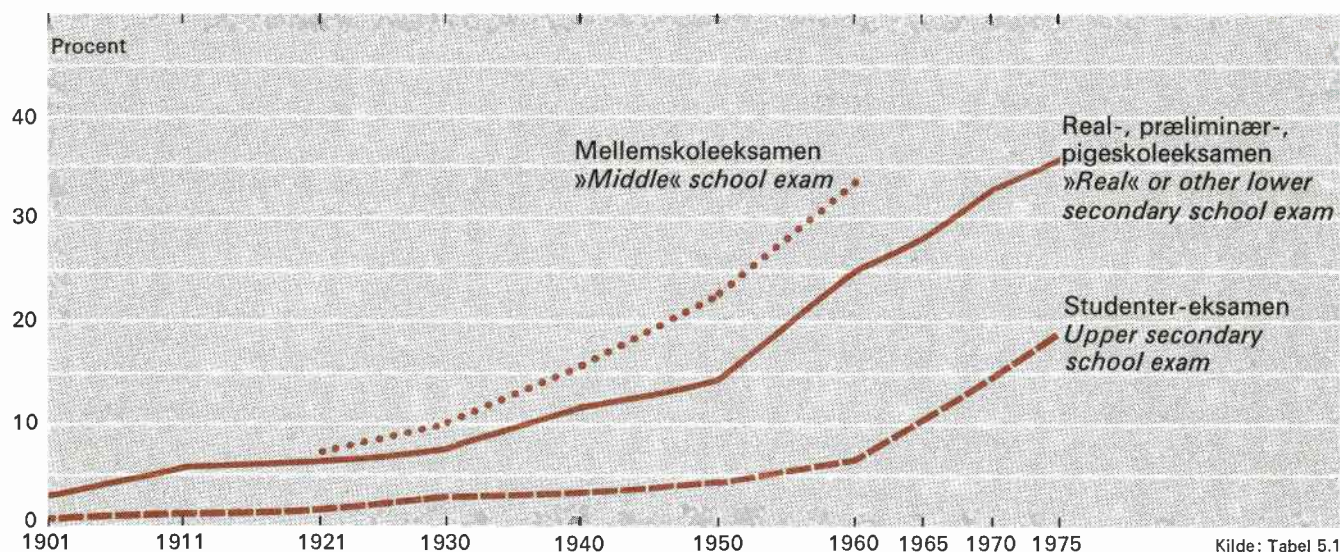
	Mellemskole- eksamen	Realeksamen, præliminær- og pigeskole- eksamen	Studerter- eksamen	HF-eksamen
	1	2	3	4
	pct.			
1901	2,9	0,8	.
1911	5,1	1,6	.
1921	7,2	6,2	1,7	.
1930	10,0	7,3	2,6	.
1940	15,6	12,0	3,3	.
1950	22,5	14,8	4,6	.
1960	33,6	25,0	6,9	.
1965	28,1	10,1	.
1970	32,9	14,1	...
1975	40,1	18,3	6,5

1 Eksamensfrekvens angiver antal eksaminer pr. 100 af en population. Populationen er for mellemskoleeksamen de 16-årige, for real-, præliminær- og pigeskoleeksamen er det de 17-årige, og for studenter- og HF-eksamen de 19-årige.
 1 Number of persons passing the examination per 100 of a given population. For »middle« school exam, percentage of the 16-year-old population. For lower secondary school exam, percentage of the 17-year-old population. For university entrance exams, percentage of the 19-year-old population.
 Anm.: Beregningerne er foretaget på grundlag af Danmarks Statistiks eksamensstatistik.
 Kilde: Erik Jørgen Hansen: Arbejderklassen, Bondestanden og Skoleeksaminerne. Økonomi og Politik, 40. årgang, nr. 4, 1966 samt for 1970 og 1975 oplysninger fra undervisningsministeriets økonomisk-statistiske kontor.
 TRANSLATION – Heading, column 1: »middle« school exam; 2: »real« or other lower secondary school exam; 3: upper secondary school (university entrance) exam; 4: higher preparatory (university entrance) exam.

Eksamensfrekvenser efter skoleeksamen. Procent. Udvalgte år 1901–1974

Figur 5.1

Percentage passing school examinations. Selected years, 1901–1974

Pigers andele af skoleeksaminer, efter eksamens art. Procent. Udvalgte år 1900–1974

Tabel 5.2

The female percentage of persons passing school examinations. Selected years, 1900–1974

	Mellemskole- eksamen	Real-, præ- liminær- og pigeskole- eksamen	Studentereksamen			
			Alle	Matematisk linie	Sproglige linier	
						1
	pct.		pct.			
1900.....	.	28	1901.....	8	10	6
1915.....	38	43	1916.....	20	8	27
1930.....	46	47	1931.....	35	23	43
1940.....	49	48	1941.....	35	24	48
1950.....	51	48	1951.....	42	26	61
1960.....	52	53	1961.....	43	27	64
1970.....	.	56	1971.....	47	27	70
1973.....	.	56	1974.....	50	32	71

Anm.: Se tabel 5.1.

Kilde: Bente Ørum og Torben Fridberg: Boys and Girls in the Danish Secondary School in This Century. Socialforskningsinstituttets småtryk 1, 1973, og for 1974 oplysninger fra undervisningsministeriets økonomisk-statistiske kontor.

TRANSLATION – Heading, column 1: »middle« school exam; 2: »real« or other lower secondary school exam; 3–5: upper secondary school exam; 3: total; 4: mathematics stream; 5: language streams.

Arbejderbørns andele¹ af skoleeksaminer, efter eksamens art. Procent. Udvalgte år 1941–1971

Tabel 5.3

Percentage of manual workers' children¹ among persons passing school examinations. Selected years, 1941–1971

	Mellemskole- eksamen	Realeksamen, præli- minær- og pigeskole- eksamen	Studenter- eksamen
	1	2	3
	pct.		
1941.....	19,2	16,9	2,8
1946.....	21,8	19,1	4,7
1951.....	22,2	20,1	5,6
1956.....	23,1	20,2	6,5
1961.....	24,5	22,3	8,0
1965.....	10,0 ²
1971.....	13,0 ²

¹ Dette skal sammenholdes med arbejdernes andel af den erhvervsaktive befolkning, der var ca. 53 pct. i 1941 og ca. 44 pct. i 1971.

¹ By comparison, manual workers accounted for about 53 per cent of the economically active population in 1941 and about 44 per cent in 1971.

² Andel af gymnasieelever.

² Percentage among students in upper secondary school classes.

Anm.: Se tabel 5.1.

Kilde: Erik Jørgen Hansen: Arbejderklassen, Bondestanden og Skoleeksaminerne. Økonomi og Politik, 40. årgang, nr. 4, 1966.

Erik Jørgen Hansen: Den sociale rekruttering til gymnasiet og HF ved begyndelsen af 1970-erne. Socialforskningsinstituttets meddelelse 2, 1973.

TRANSLATION – Heading, column 1: »middle« school exam; 2: »real« or other lower secondary school exam; 3: upper secondary school exam.

De 20–49 årige, ikke-skolesøgende personer, fordelt efter antal fuldførte skoleår¹, opgjort efter alder og køn. Procent. 1970

Tabel 5.4

The population aged 20–49 not attending school, by number of completed school years¹, by age and sex. Percentage. 1970

	Antal fuldførte skoleår					
	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år og derover	I alt
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
1 Kvinder						
20–24 år.....	25	13	18	32	12	100
25–29 år.....	43	11	12	26	8	100
30–34 år.....	53	9	11	21	6	100
35–39 år.....	60	9	9	17	5	100
40–44 år.....	65	8	8	15	4	100
45–49 år.....	69	7	6	14	4	100
2 Mænd						
20–24 år.....	32	14	16	24	14	100
25–29 år.....	46	10	12	21	11	100
30–34 år.....	56	9	9	18	8	100
35–39 år.....	62	8	6	16	8	100
40–44 år.....	65	7	7	14	7	100
45–49 år.....	68	7	6	13	6	100
3 I alt						
20–24 år.....	29	13	17	28	13	100
25–29 år.....	44	11	12	23	10	100
30–34 år.....	55	9	10	19	7	100
35–39 år.....	61	8	9	16	6	100
40–44 år.....	65	7	8	14	6	100
45–49 år.....	68	7	6	14	5	100

¹ Den anvendte opdeling på skoleår er dannet ud fra den højeste egentlige skoleklasse eller den højeste skoleeksamen, som eleven har gennemgået.

¹ The distribution by school years is based on the highest school class completed or the highest school examination passed.

Anm.: Særundervisning er ikke medregnet i tabellen.

Note: The table does not include special education.

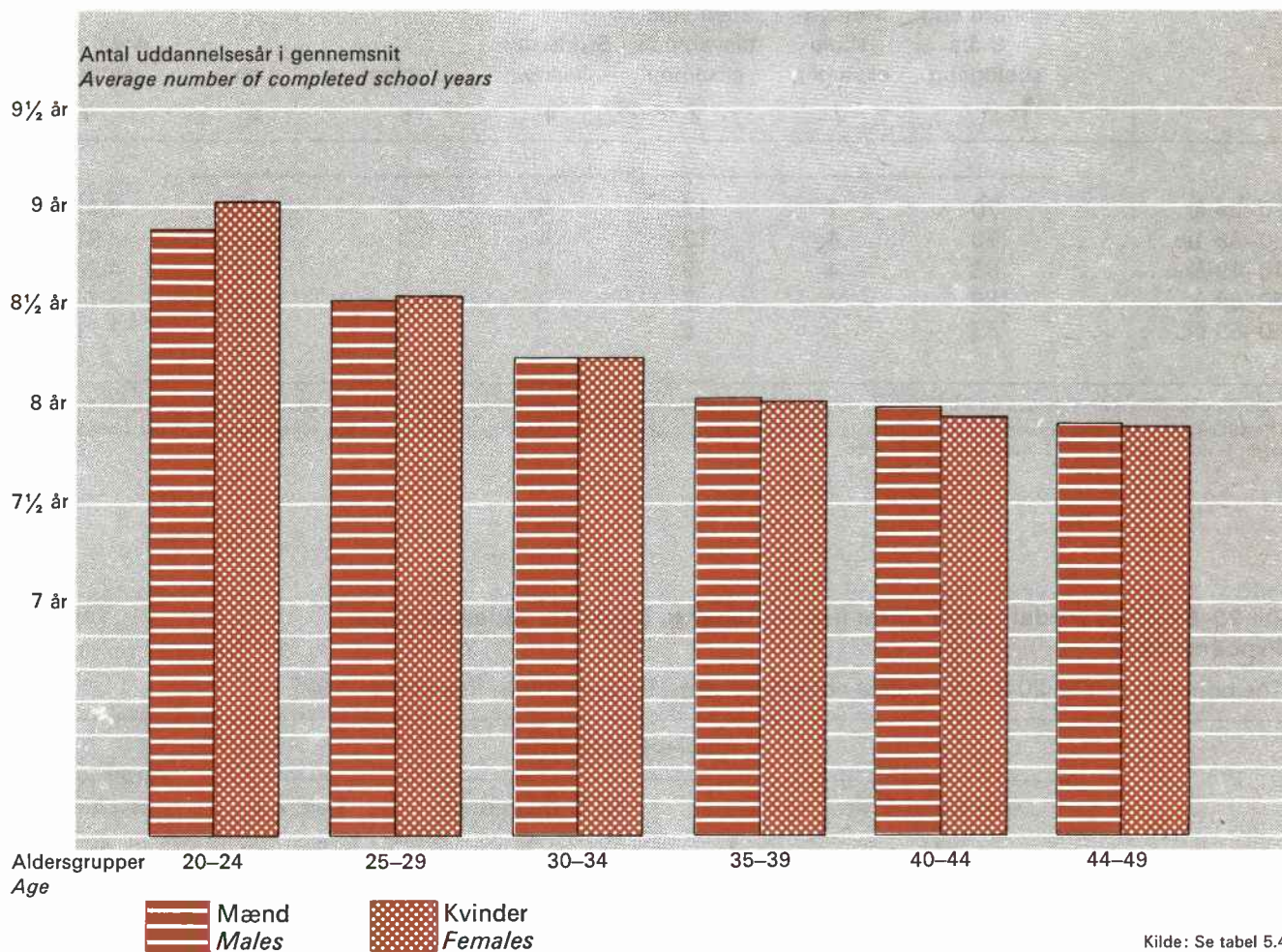
Kilde: Materiale fra Folke- og bolig­­tællingen 1970.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: number of completed school years; 6: total. – Front column, 1: females; 2: males; 3: total.

Gennemsnitligt antal fuldførte skoleår for 20–49 årige ikke-skolesøgende personer, opgjort efter alder og køn, 1970

Figur 5.2

The population aged 20–49 not attending school, by average number of completed school years, by age and sex. 1970

**De 20-69 årige fordelt efter skoleuddannelse, inden for aldersgrupper.
Procent. 1962**

Tabel 5.5

The population aged 20–69, by level of school education, by age groups. Percentage. 1962

	Mindre end 9 års skolegang	Mellem- skole- eksamen	Realeksa- men eller tilsvarende eksamen	Studenter- eksamen	Uoplyst	I alt	Antal svar- personer
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
20–29 år.....	70	7	17	5	1	100	3 472
30–39 år.....	79	4	12	4	1	100	3 929
40–49 år.....	83	4	9	3	1	100	4 252
50–59 år.....	86	4	7	2	1	100	3 743
60–69 år.....	89	2	6	2	1	100	2 717

Kilde: Finn Madsen, Ketty Pedersen og Hans Elgaard: Nogle tabeller om uddannelse, erhverv og helbred. Socialforskningsinstituttets publikation 21, 1966.

TRANSLATION – Heading, column 1: less than 9 years' school education; 2: middle school exam; 3: lower secondary school exam; 4: upper secondary school exam; 5: not stated; 6: total; 7: number of respondents.

**De 20–64 årige fordelt efter antal års skolegang, inden for aldersgrupper.
Procent. 1972**

Tabel 5.6

The population aged 20–64, by number of school years, by age groups. Percentage. 1972

	Antal års skolegang				Antal svar- personer
	Mindre end 9 år	9–11 år	12 år og derover	I alt	
	1	2	3	4	5
	pct.				
20–24 år.....	42	43	15	100	319
25–29 år.....	56	34	10	100	371
30–34 år.....	70	23	7	100	275
35–39 år.....	78	19	3	100	232
40–44 år.....	78	18	4	100	236
45–49 år.....	79	19	2	100	227
50–54 år.....	86	12	2	100	220
55–59 år.....	89	8	3	100	236
60–64 år.....	88	10	2	100	241

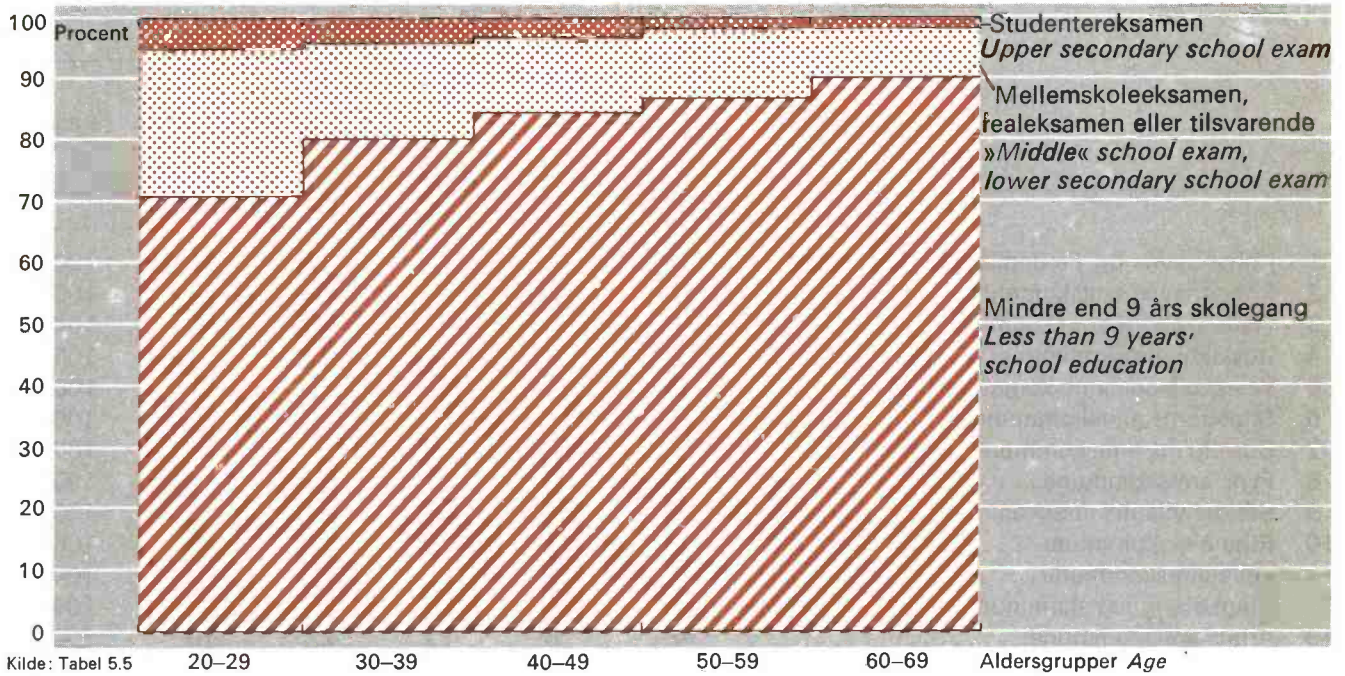
Kilde: Carl Nørregaard og Erik Jørgen Hansen: Nogle beregninger over befolkningens skoleuddannelse omkring 1990. Socialforskningsinstituttets meddelelse 4, 1973.

TRANSLATION – Heading, columns 1–4: number of school years; 1: less than 9; 2: 9–11; 3: 12 or more; 4: total; 5: number of respondents.

De 20–69 årige fordelt efter skoleuddannelse, indenfor aldersgrupper. Procent. 1962

Figur 5.3

The population aged 20–69, by level of school education, by age groups. Percentage. 1962

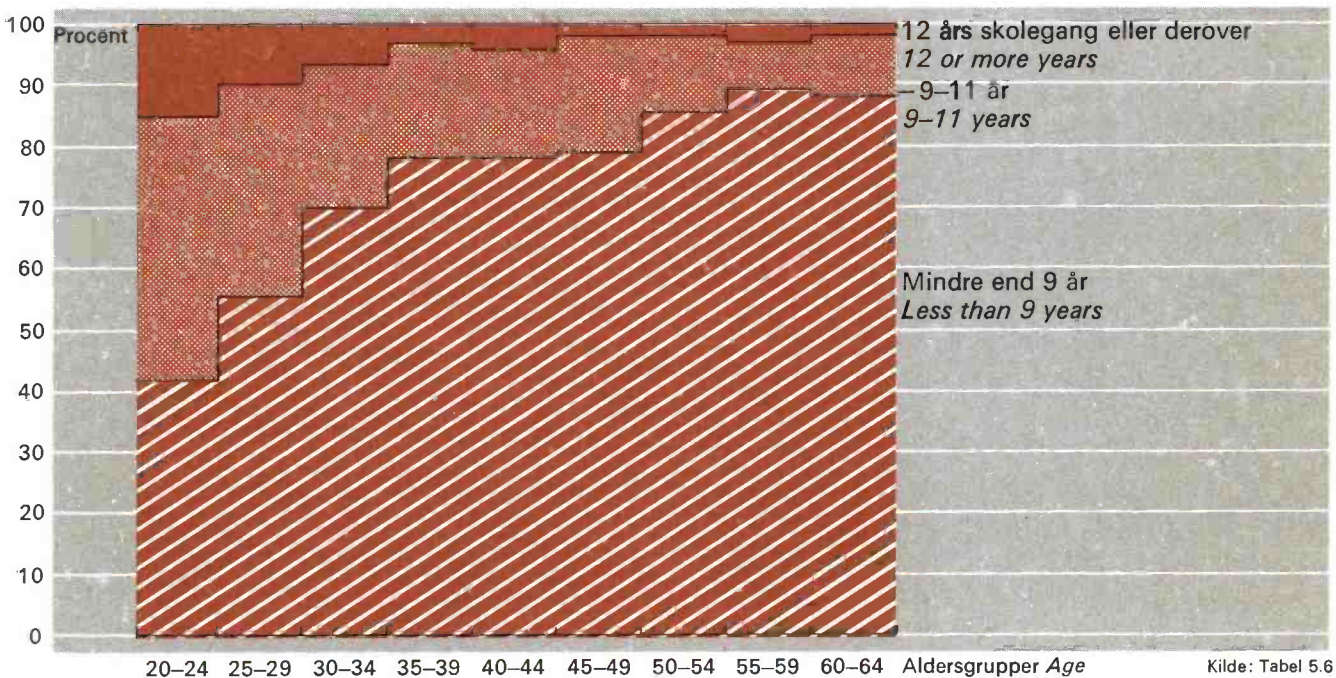

Kilde: Tabel 5.5

De 20–64 årige fordelt efter antal års skolegang, indenfor aldersgrupper. Procent. 1972

Figur 5.4

The population aged 20–64, by number of school years, by age groups. Percentage. 1972.

Kilde: Tabel 5.6

De 14–49 årige ikke-skolesøgende personer inden for hver amtskommune, fordelt efter antal fuldførte skoleår. Procent. 1970

Tabel 5.7

The population aged 14–49 not attending school, by counties, by number of completed school years. Percentage. 1970

	Antal fuldførte skoleår					I alt
	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år og derover	
	1	2	3	4	5	
	pct.					
1 Københavns og Frederiksberg kommuner	34	13	15	23	15	100
2 Københavns amtskommune	31	12	15	28	14	100
3 Frederiksborg amtskommune	42	10	12	25	11	100
4 Roskilde amtskommune	47	11	13	23	6	100
5 Vestsjællands amtskommune	57	11	11	18	3	100
6 Storstrøms amtskommune	56	10	12	19	3	100
7 Bornholms amtskommune	61	10	11	15	3	100
8 Fyns amtskommune	54	10	11	21	4	100
9 Sønderjyllands amtskommune	55	11	12	19	3	100
10 Ribe amtskommune	58	10	12	17	3	100
11 Vejle amtskommune	54	11	11	21	3	100
12 Ringkøbing amtskommune	65	6	10	16	3	100
13 Århus amtskommune	48	8	12	22	10	100
14 Viborg amtskommune	64	7	9	17	3	100
15 Nordjyllands amtskommune	60	7	12	18	3	100
16 Hele landet	48	10	12	22	8	100

Anm.: Se note 1 og anm. til tabel 5.4.

Note: See footnote 1 and note, table 5.4.

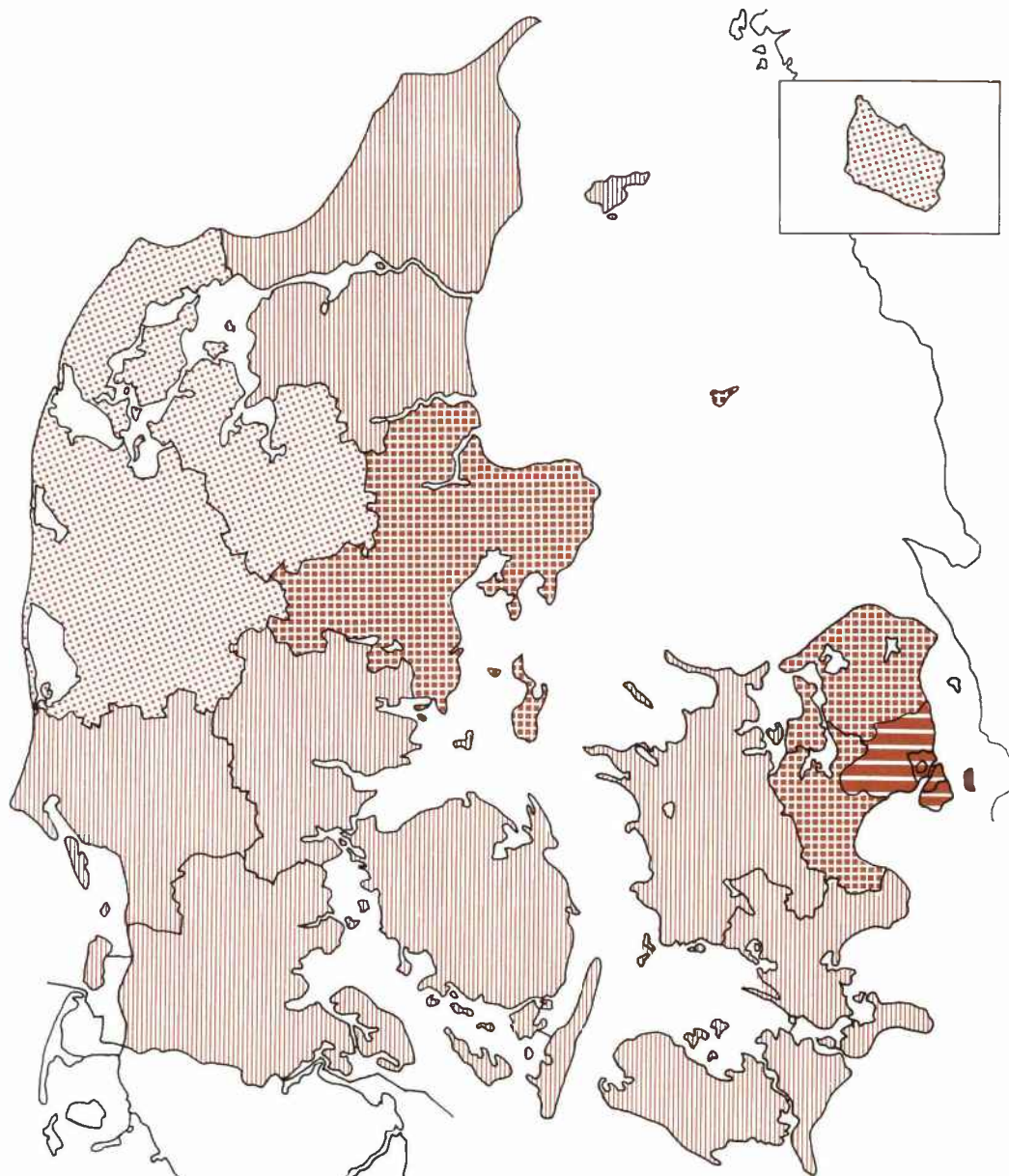
Kilde: Statistiske Efterretninger 1974, nr. 49.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: number of completed school years; 6: total. – Front column, 1: Copenhagen and Frederiksberg municipalities; amtskommune: county; 16: Denmark, total.

De 14–49 årige ikke-skolesøgende i hver amtskommune, fordelt efter gennemsnitligt antal fuldførte skoleår. 1970

Figur 5.5

The population aged 14–49 not attending school, by counties, by average number of completed school years. 1970

Kilde: Se tabel 5.7

De 14–49 årige erhvervmæssigt beskæftigede, fordelt efter antal fuldførte skoleår, inden for arbejdsstillingsgrupper. Procent. 1970

Tabel 5.8

The economically active population aged 14–49, by number of completed school years, by employment status. Percentage. 1970

	Antal fuldførte skoleår					
	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år og derover	I alt
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
1 Selvstændige i landbrug, fiskeri m.v.	86	3	4	6	1	100
2 Andre selvstændige	58	9	11	16	6	100
3 Funktionærer og tjenestemænd	24	8	16	40	12	100
4 Faglærte arbejdere	48	19	20	13	–	100
5 Ufaglærte arbejdere (ekskl. landbrug m.v.) . . .	74	11	8	6	1	100
6 Arbejdere i landbrug	78	9	7	6	–	100
7 Personer med uoplyst fag	46	11	12	19	12	100
8 I alt	48	10	13	23	6	100

Anm.: Se note 1 og anm. til tabel 5.4.

Note: See footnote 1 and note, table 5.4.

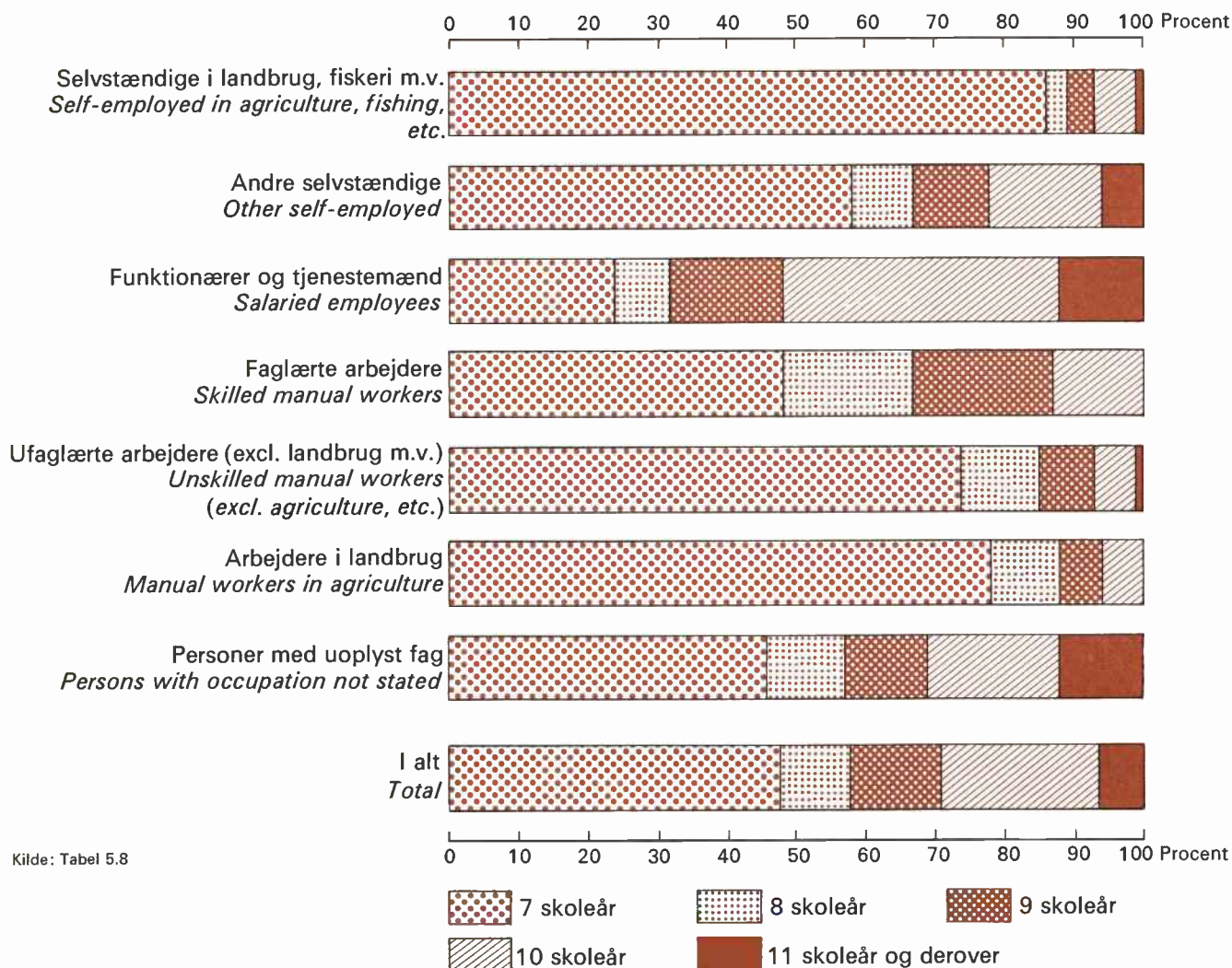
Kilde: Materiale fra Folke- og boligtællingen 1970.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: number of completed school years; 6: total. – Front column, 1: self-employed in agriculture, fishing, etc.; 2: other self-employed; 3: salaried employees; 4: skilled manual workers; 5: unskilled manual workers (excl. agriculture, etc.); 6: manual workers in agriculture; 7: persons with occupation not stated; 8: total.

De 14–49 årige erhvervmæssigt beskæftigede, fordelt efter antal fuldførte skoleår, indenfor arbejdsstillingsgrupper. Procent. 1970

Figur 5.6

The economically active population aged 14–49, by number of completed school years, by employment status. Percentage. 1970

Kilde: Tabel 5.8

II. Udviklingen i befolkningens erhvervsuddannelsesniveau

De 20–69 årige fordelt efter erhvervsuddannelse¹, inden for aldersgrupper. Procent. 1962

Tabel 5.9

The population aged 20–69, by level of vocational education¹, by age. Percentage. 1962

	Akademisk uddan- nelse	Anden vi- deregåen- de uddan- nelse	Faglig ud- dannelse ²	Ingen erhvervs- mæssig uddannelse	Uoplyst	I alt	Antal svar- personer
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
20–29 år	3	8	48	40	1	100	3 472
30–39 år	2	7	40	51	–	100	3 929
40–49 år	2	5	37	56	–	100	4 252
50–59 år	1	4	35	59	1	100	3 743
60–69 år	1	4	29	65	1	100	2 717

1 Inkl. ikke afsluttet erhvervsuddannelse.

1 Including vocational education not yet completed.

2 Lærlingeuddannelse i håndværk og industri, handel- og kontoruddannelse, tillært og andet.

2 Apprenticeship training in manufacturing and construction, commercial and clerical education, training for semi-skilled work and similar education.

Kilde: Finn Madsen, Ketty Pedersen og Hans Elgaard: Nogle tabeller om uddannelse, erhverv og helbred. Socialforskningsinstituttets publikation 21, 1966.

TRANSLATION – Heading, column 1: academic education; 2: other further education; 3: basic vocational education; 4: no vocational education; 5: not stated; 6: total; 7: number of respondents.

De 20–64 årige fordelt efter erhvervsuddannelsesniveau¹, inden for aldersgrupper. Procent. 1972

Tabel 5.10

The population aged 20–64, by level of vocational education¹, by age. Percentage. 1972

	Uddannelse på universitet og højere læreanstalt	Anden teoretisk uddannelse	Faglig ud- dannelse ²	Ingen erhvervs- mæssig ud- dannelse	I alt	Antal svar- personer
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
20–24 år	8	14	47	31	100	319
25–29 år	4	14	50	32	100	371
30–34 år	3	12	48	37	100	275
35–39 år	4	12	41	43	100	232
40–44 år	2	9	39	50	100	236
45–59 år	2	5	37	56	100	227
50–54 år	3	8	37	52	100	220
55–59 år	1	5	29	65	100	236
60–64 år	1	6	37	56	100	241

1 Ved erhvervsuddannelsesniveau forstås den erhvervsuddannelse, som er gennemført eller evt. under gennemførelse.

1 By level of vocational education is understood the vocational education which has been completed or is being received.

2 Denne gruppe omfatter udover personer med lærlingeuddannelse også tillærte og andre med kortvarige uddannelser.

2 Apprenticeship training, training for semi-skilled work and similar education of short duration.

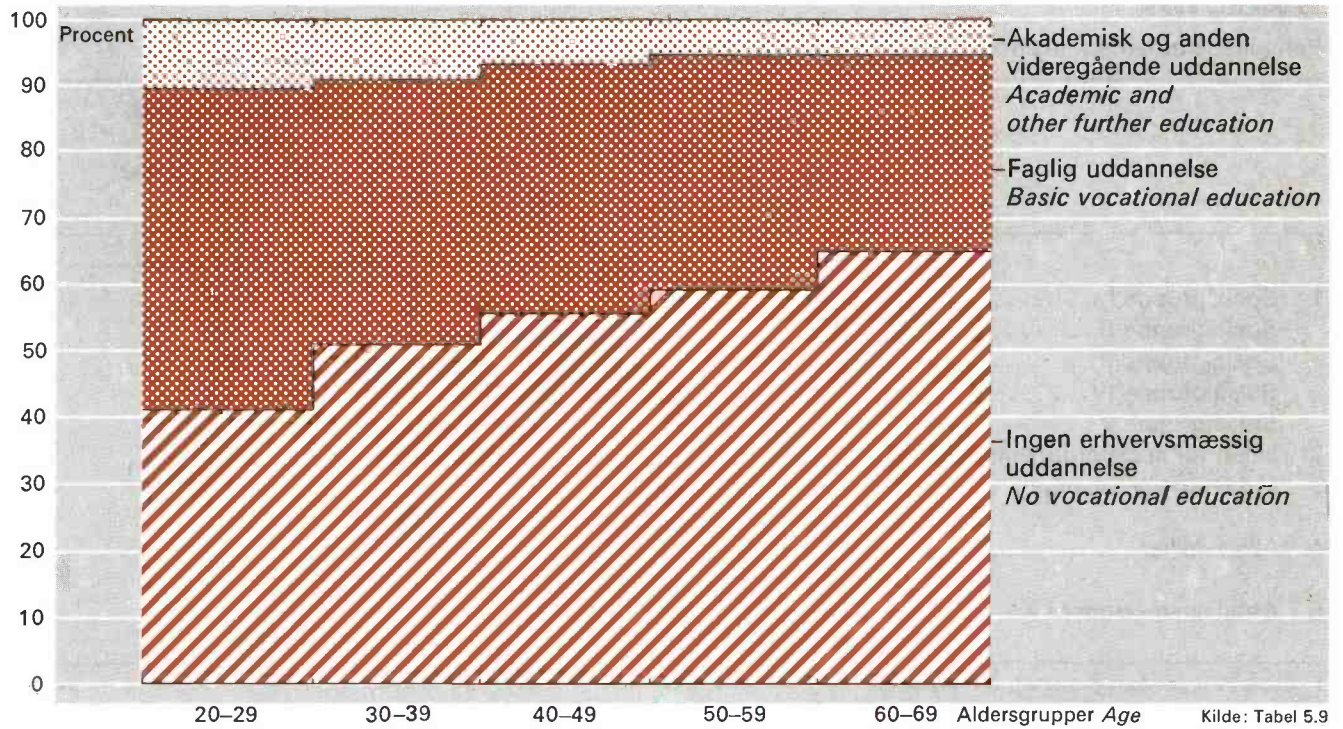
Kilde: Materiale fra Danmarks Statistik og socialforskningsinstituttets omnibusundersøgelse november 1972.

TRANSLATION – Heading, column 1: education at universities and other institutions of higher education; 2: other theoretical education; 3: basic vocational education; 4: no vocational education; 5: total; 6: number of respondents.

De 20–69 årige fordelt efter erhvervsuddannelse, indenfor aldersgrupper. Procent 1962

Figur 5.7

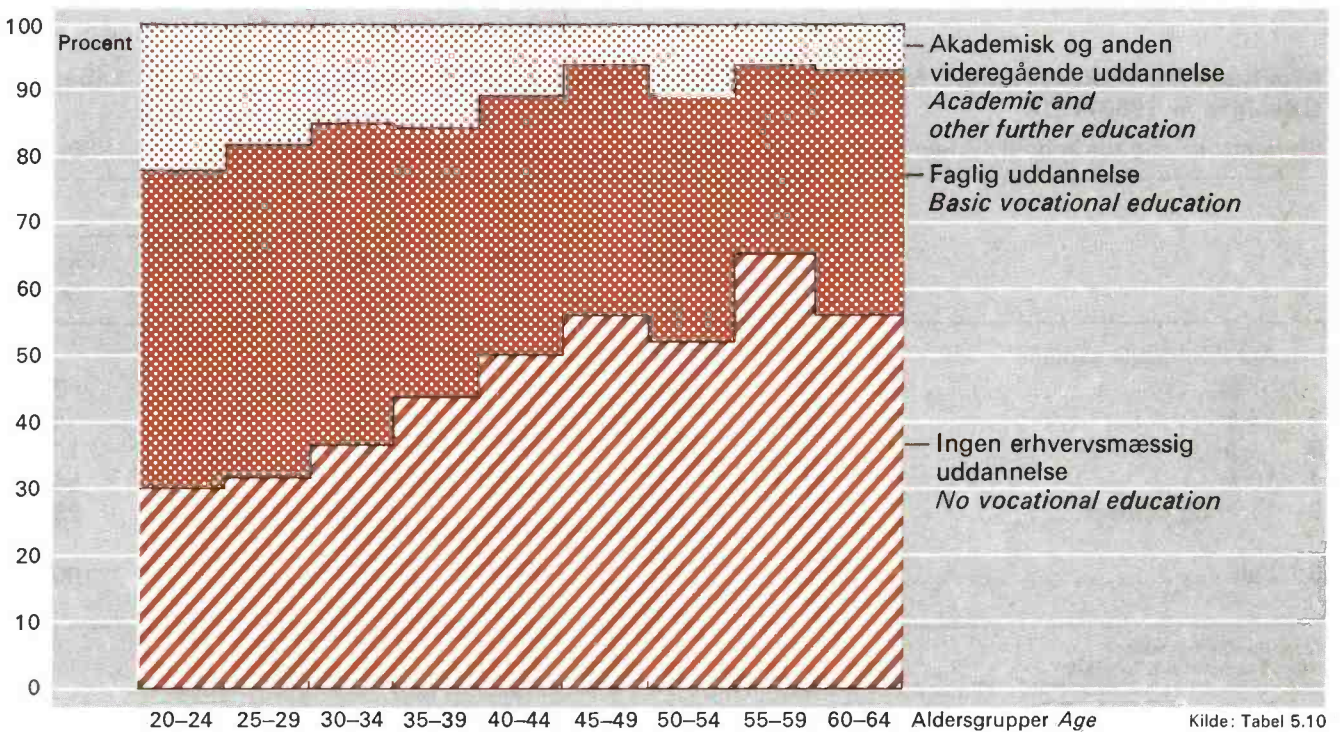
The population aged 20–69, by level of vocational education, by age. Percentage. 1962

De 20–64 årige fordelt efter erhvervsuddannelsesniveau, indenfor aldersgrupper. Procent. 1972

Figur 5.8

The population aged 20–64, by level of vocational education, by age. Percentage. 1972

III. Børn og unges uddannelse

Andel af familier, der har børn i børnehaveklasse, efter faderens socialgruppe¹. Procent. 1974**Tabel 5.11**Percentage of families having children in nursery school classes, by social group¹ of father. 1974

	Andel af familier, der har børn i børnehaveklasse 1
	pct.
1 Socialgruppe I.....	70
Socialgruppe II.....	69
Socialgruppe III.....	62
Socialgruppe IV.....	62
Socialgruppe V.....	53
2 Uden for socialgruppeinddelingen ²	43
3 Moderen eneforsørger.....	34
4 Alle familier.....	60
5 Antal svarpersoner i alt.....	2 427

1 Om socialgruppeinddelingen, se kapitel 2, side 34–35.

1 For social groups, see English footnote no. 7 to the introductory text in chapter 2.

2 Gruppen »uden for socialgruppeinddelingen« omfatter de familier, hvor faderen er uden for erhverv.

2 Families where the father is economically inactive.

Kilde: Mogens Nord-Larsen: Hvem bruger børnehaveklasserne? Socialforskningsinstituttets meddelelse 9, 1975.

TRANSLATION – Heading, column 1: percentage of families having children in nursery school classes. – Front column, 1: social groups; 2: not included in the social groups; 3: lone mothers; 4: all families; 5: number of respondents, total.

Afgangen fra skolesystemet, fordelt efter antal fuldførte skoleår. Procent. Udvalgte år 1960–1974**Tabel 5.12**

Students leaving the school system, by number of completed school years. Percentage. Selected years, 1960–1974

	1960	1965	1970	1974		
				I alt	Drenge	Piger
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
1 Antal fuldførte skoleår						
1 7 år.....	47	33	7	4	5	3
2 8 år.....	13	14	10	5	7	4
3 9 år.....	10	17	19	18	22	14
4 10 år.....	24	26	47	49	43	54
5 11 år og derover.....	6	10	17	24	23	25
6 I alt.....	100	100	100	100	100	100

Anm.: Se note 1 til tabel 5.4.

Note: See footnote 1, table 5.4.

Kilde: Undervisningsministeriet (1960–1970) og Danmarks Statistiks (1974) uddannelsesstatistik vedrørende elever i folke- og gymnasieskolen m.v.

TRANSLATION – Heading, column 4: total; 5: boys; 6: girls. – Front column, 1–5: number of completed school years; 6: total.

Afgangen fra skolesystemet, fordelt efter antal fuldførte skoleår, opgjort efter amtskommuner. Procent. 1974

Tabel 5.13

Students leaving the school system, by number of completed school years, by counties. Percentage. 1974

	Antal fuldførte skoleår			
	9 år	10 år	11 år og derover	I alt
	1	2	3	4
	pct.			
1 Københavns kommune	18	50	32	100
2 Frederiksberg kommune	12	46	42	100
3 Københavns amtskommune	16	53	31	100
4 Frederiksborg amtskommune	23	53	24	100
5 Roskilde amtskommune	23	52	25	100
6 Vestsjællands amtskommune	24	55	21	100
7 Storstrøms amtskommune	22	59	19	100
8 Bornholms amtskommune	23	54	23	100
9 Fyns amtskommune	21	56	23	100
10 Sønderjyllands amtskommune	21	61	18	100
11 Ribe amtskommune	22	57	21	100
12 Vejle amtskommune	20	60	20	100
13 Ringkøbing amtskommune	21	57	22	100
14 Århus amtskommune	17	56	27	100
15 Viborg amtskommune	21	56	23	100
16 Nordjyllands amtskommune	20	56	24	100
17 Hele landet	20	55	25	100

Anm.: Se note 1 og anm. til tabel 5.4.

Note: See footnote 1 and note, table 5.4.

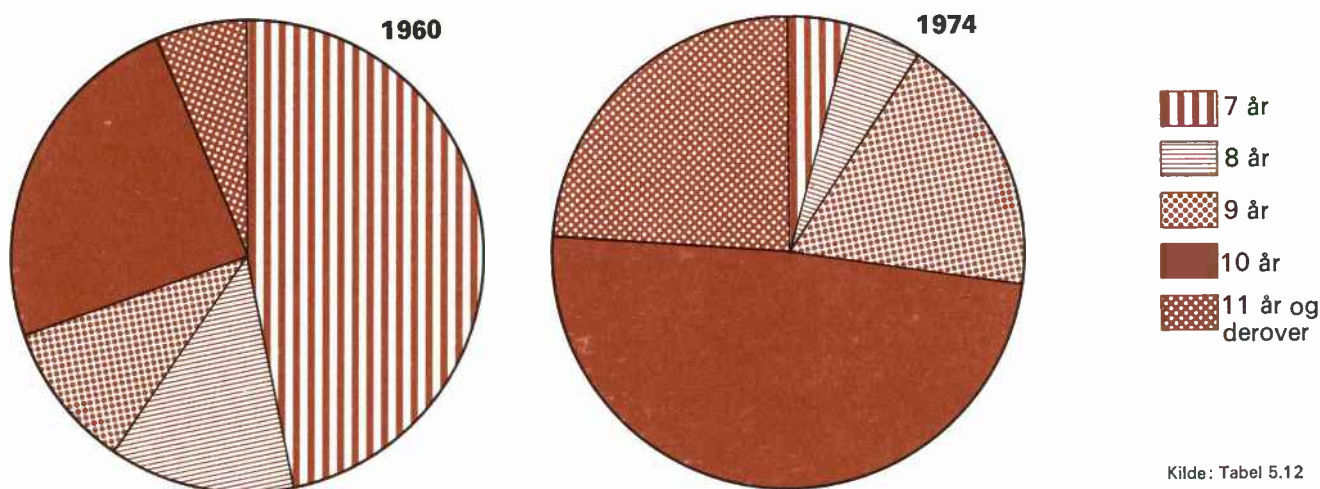
Kilde: Danmarks Statistiks uddannelsesstatistik vedrørende elever i folke- og gymnasieskolen m.v.

TRANSLATION – Heading, columns 1–4: number of completed school years; 4: total. – Front column, kommune: municipality; amtskommune: county; hele landet: Denmark, total.

Afgangen fra skolesystemet fordelt efter antal fuldførte skoleår. Procent. 1960 og 1974

Figur 5.9

Students leaving the school system, by number of completed school years. Percentage. 1960 and 1974

Kilde: Tabel 5.12

En årgang unges trinvis afgang fra skolesystemet, efter afgangsklassetrin og faderens socialgruppe¹. Procent²

Tabel 5.14

Students leaving the school system at consecutive levels of completed education, by social group of father¹. Percentage²

		Afgangsklassetrin			
		7. klassetrin 1968 1	8. klassetrin 1969 2	9. klassetrin 1970 3	10. klassetrin 1971 4
		pct.			
1	Socialgruppe I.	1	1	7	32
	Socialgruppe II.	1	3	11	45
	Socialgruppe III.	4	8	21	65
	Socialgruppe IV.	4	10	27	78
	Socialgruppe V.	10	18	41	85
2	Alle socialgrupper (inkl. uoplyst socialgruppe)	5	10	24	66

1 Faderens socialgruppe i 1968 (da den unge gik i 7. klasse). Om socialgruppeinddelingen, se kapitel 2, side 34–35.

1 The social group of the father in 1968 (when the student attended 7th class). For social groups, see English footnote no. 7 to the introductory text in chapter 2.

2 I procent af antallet af børn fra hver socialgruppe, som befandt sig i skolen på det pågældende klassetrin.

2 Percentage of students from each social group who attended school at the class level mentioned.

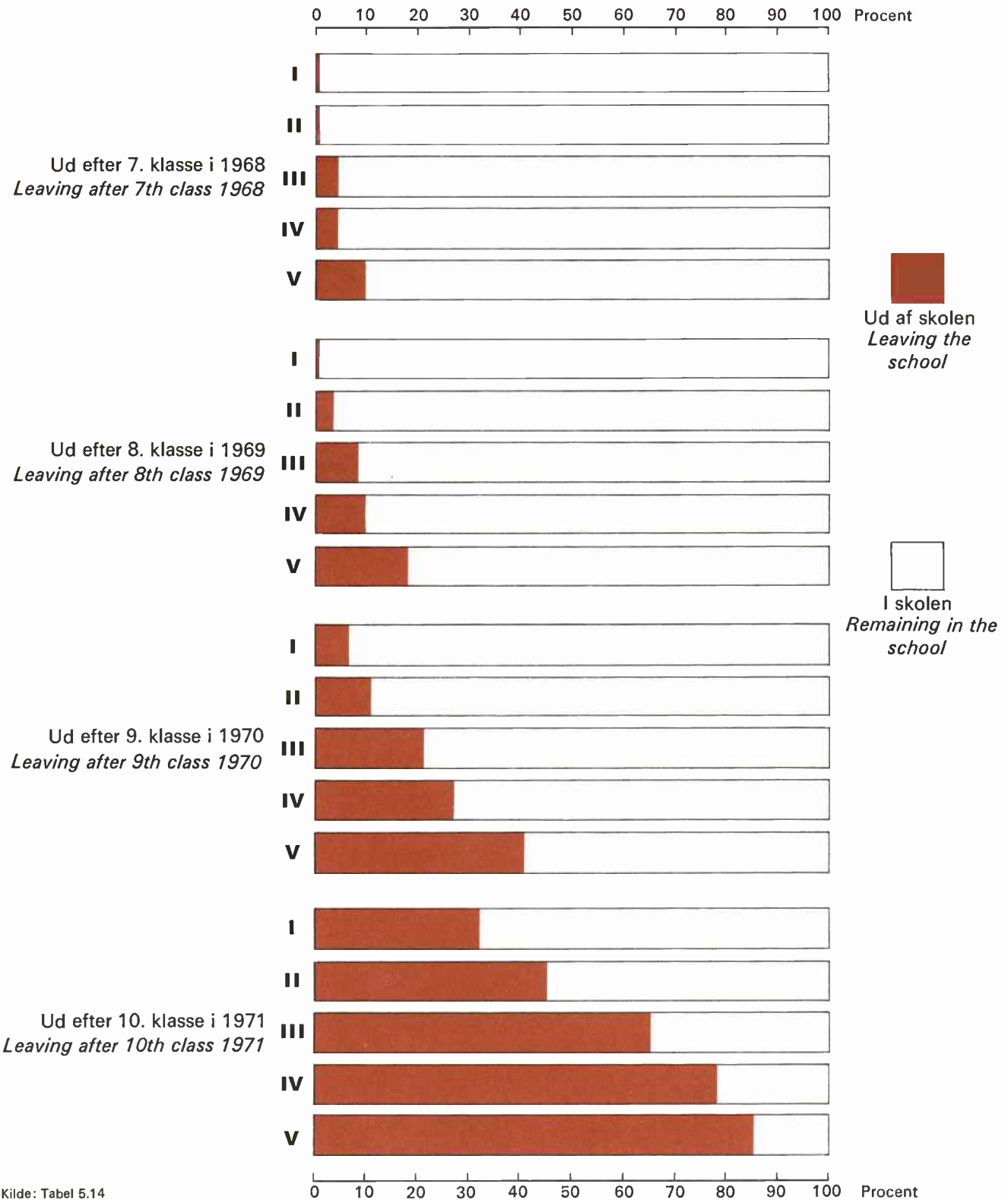
Kilde: Erik Jørgen Hansen: Afgangen fra skolesystemet før det 11. skoleår. Socialforskningsinstituttets meddelelse 6, 1974.

TRANSLATION – Heading, columns 1–4: class completed; 1: 7th class level, 1968; 2: 8th class level, 1969; 3: 9th class level, 1970; 4: 10th class level, 1971. – Front column, 1: social groups; 2: all social groups (incl. social group not stated).

En årgang unges trinvis afgang fra skolesystemet, efter afgangsklassetrin og faderens socialgruppe. Procent.

Figur 5.10

Students leaving the school system at consecutive levels of completed education, by social group of father. Percentage.

Kilde: Tabel 5.14

Gymnasieelever, HF-elever, EFG-elever, lærlinge samt unge, der ikke modtager uddannelse udover folkeskolen, fordelt efter faderens socialgruppe¹. Procent

Tabel 5.15

Students at upper secondary schools, at higher preparatory courses and at basic vocational educations, apprentices, and young persons not receiving any education beyond primary school level, by social group¹ of father. Percentage

	Gymnasie- elever 1973 1	HF- elever 1972 2	EFG- elever 1973 3	Lærlinge 1973 4	»Restgrup- pen« ² 1973 5	Alle unge på 7. klasse- trin i 1968 6
	pct.					
1 Socialgruppe I	17	8	5	2	2	5
Socialgruppe II	22	18	15	8	5	10
Socialgruppe III	39	41	34	39	35	39
Socialgruppe IV	15	19	25	27	25	23
Socialgruppe V	7	14	21	24	33	23
2 I alt	100	100	100	100	100	100
3 Antal svarpersoner	516	1 506	2 132	1 062	794	2 833

1 Om socialgruppeinddelingen, se kapitel 2, side 34–35.

1 For social groups, see English footnote no. 7 to the introductory text in chapter 2.

2 Unge, der efter at have forladt folkeskolen, ikke i alderen 16–19 år får nogen uddannelse, som enten giver erhvervskompetence eller studiekompetence.

2 Young persons aged 16–19 who after having left primary school do not receive any education resulting in vocational qualifications or qualifications required for further studies.

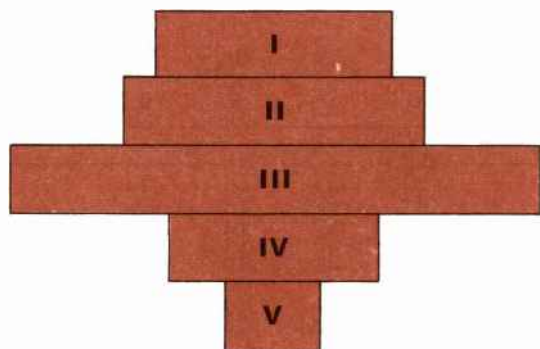
Kilde: Merete Platz, Inge Mærkedahl og Erik Jørgen Hansen: Ansøgere til de erhvervsfaglige grunduddannelser. Socialforskningsinstituttets meddelelse 8, 1975.

TRANSLATION – Heading, column 1: students at upper secondary schools 1973; 2: students at higher preparatory courses 1972; 3: students at basic vocational educations 1973; 4: apprentices 1973; 5: »remaining group« 1973; 6: all young persons at level of 7th class in 1968. – Front column, 1: social groups; 2: total; 3: number of respondents.

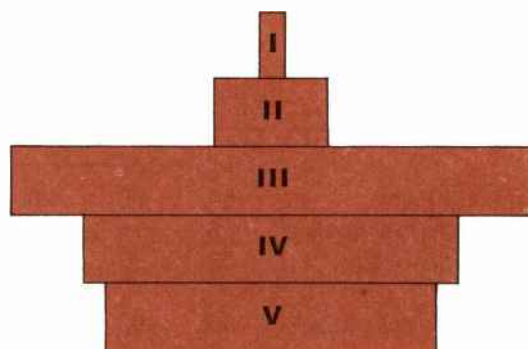
Gymnasieelever, HF-kursister, EFG-elever, lærlinge samt unge, der ikke modtager uddannelse udover folkeskolen, fordelt efter faderens socialgruppe

Figur 5.11

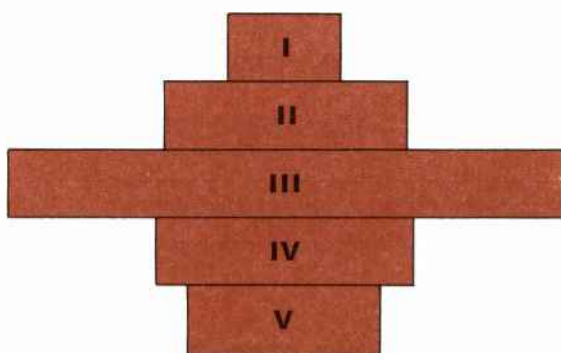
Students at upper secondary schools, at higher preparatory courses and at basic vocational educations, apprentices, and young persons not receiving any education beyond primary school level, by social group of father

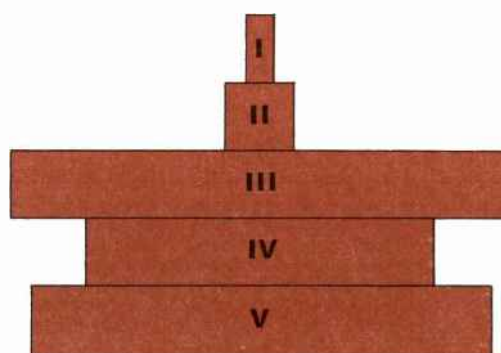
Gymnasieelever 1973
Students at upper secondary schools, 1973

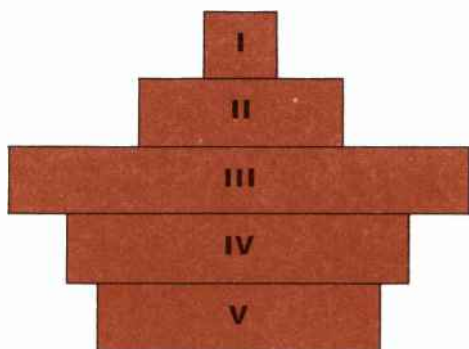
Lærlinge 1973
Apprentices, 1973

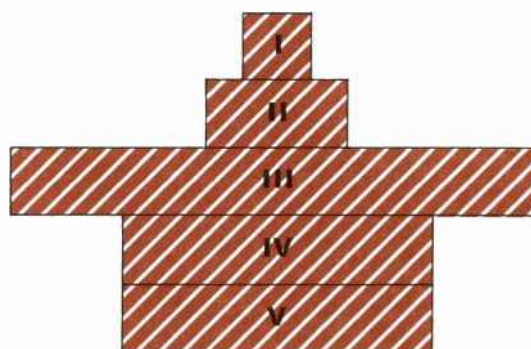
HF-kursister 1972
Students at higher preparatory courses, 1972

»Restgruppen« 1973
»Remaining group«, 1973

EFG-elever 1973
Students at basic vocational educations, 1973

Alle unge 1968
All young persons, 1968

Kilde: Tabel 5.15

Unge på 12. klassestrin fordelt efter uddannelsesmæssig placering, opgjort efter køn og forældres socialgruppe¹. Procent. 1973

Tabel 5.16

Young persons at ages corresponding to 12th class level, by educational status, by sex and by social group¹ of parents. Percentage. 1973

	Dreng					Piger					Samt- lige
	Forældres socialgruppe					Forældres socialgruppe					
	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	pct.										
1 Gymnasieelever.	54	38	20	14	6	67	39	19	12	4	19
2 Andre skoleuddannelser.	13	15	9	8	3	15	17	14	9	9	10
3 Faglig uddannelse ²	23	37	53	59	60	12	26	36	38	37	42
4 <i>I alt under uddannelse</i> ²	90	90	82	81	69	94	82	69	59	50	71
5 Ikke-faglærte.	8	10	17	18	29	6	16	27	32	39	25
6 Går hjemme.	2	0	1	1	2	0	2	4	9	11	4
7 <i>I alt ikke under ud- dannelse</i>	10	10	18	19	31	6	18	31	41	50	29
8 <i>I alt</i>	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
9 Antal svarpersoner.	64	151	493	299	266	62	108	535	298	280	2 767

1 Forældres socialgruppe angiver den socialgruppe-placering, der er højest, faderens eller moderens, dog ikke, hvis den unge lever alene med en af forældrene, hvor kun dennes socialgruppe er brugt. I øvrigt om socialgruppeinddelingen, se kapitel 2, side 34–35.

1 Refers to the higher of the father's or mother's social group. For young persons living with only one of the parents the social group of this parent is used. For social groups, see English footnote no. 7 to the introductory text in chapter 2.

2 Inkluderer også de, der eventuelt allerede har gennemført en faglig uddannelse.

2 Including persons who have already completed a vocational education.

Kilde: Bente Ørum: Fra skole til erhverv. Socialforskningsinstituttets meddelelse 7, 1974.

TRANSLATION – Heading, columns 1–5: boys and social group of parents; 6–10: girls and social group of parents; 11: total. – Front column, 1: upper secondary school students; 2: other general school education; 3: vocational education; 4: total receiving education; 5: unskilled workers; 6: inactive; 7: total not receiving education; 8: total; 9: number of respondents.

**Frekvenser¹ for lærlinge, gymnasieelever, studenterkursister samt HF-elever
opgjort inden for geografiske områder. Procent. 1973/74**

Tabel 5.17

Percentage¹ becoming apprentices or entering upper secondary schools and courses, by geographic area. 1973/74

	Læreforhold med kontrakt (§1) ²	Læreforhold for lærlinge over 18 år (§30) ²	Elever i 1. G.	Elever på 2- årigt studen- terkursus, 1. klasse	Elever i 1. HF-klasse
	1	2	3	4	5
			pct.		
1 Hovedstadsregionen ³	21	6	25	6	8
2 Sjællandsregionen (Vestsjællands, Storstrøms og Bornholms amts- kommuner)	23	9	16	1	9
3 Fyns amtskommune	20	11	18	5	7
4 Østjylland (Vejle og Århus amts- kommuner)	22	11	21	3	8
5 Nordjyllands amtskommune	20	13	19	2	10
6 Vestjylland (Ribe, Viborg og Ringkøbing amtskommuner)	21	14	17	.	11
7 Sønderjyllands amtskommune . .	22	14	14	.	8
8 Hele landet	21	10	20	3	8

1 Frekvenserne angiver den procentdel af en population, der har oprettet læreforhold, går i 1. G., går i 1. klasse på studenterkursus eller går i 1. HF-klasse. Populationerne er for læreforhold med kontrakt (§1) et gennemsnit af de 14–17 årige, for læreforhold for lærlinge over 18 år (§30) et gennemsnit af de 18–20 årige, for elever i 1. G. er det de 16-årige og for studenterkursus (1. klasse) samt 1. HF-klasse er det et gennemsnit af de 17–24 årige.

1 Apprenticeships entered into or first-year students per 100 of a given population. For the apprenticeships in column 1 the population aged 14–17 years, in column 2 the population aged 18–20, for the students in column 3 the population aged 16, in columns 4 and 5 the population aged 17–24.

2 Om afgrænsningen af læreforhold, se note 2 til tabel 5.20. Tallene for lærlingefrekvenserne i denne tabel er inkl. de lærlinge, der tidligere har indgået læreforhold. 2 For the two types of apprenticeships, see footnote 2, table 5.20. The figures are subject to double-counting of apprentices who have changed apprenticeship.

3 Københavns og Frederiksberg kommuner samt Københavns, Frederiksberg og Roskilde amtskommuner.

3 The municipalities of Copenhagen and Frederiksberg and the counties of Copenhagen, Frederiksberg and Roskilde.

Kilde: Undervisningsministeriets økonomisk-statistiske kontor: Statistik 1973/74 og Arbejdsdirektørens beretning om arbejdsformidlingen og arbejdsløshedsforsikringen m.m. for regnskabsåret 1973/74.

TRANSLATION – Heading, column 1: apprenticeships with compulsory articles of apprenticeship (section 1); 2: other apprenticeships, for persons aged 18 or more (section 30); 3: students at upper secondary schools, 1st year; 4: students at 2-year courses at upper secondary level, 1st year; 5: students at higher preparatory courses, 1st year. – Front column, 1: the Copenhagen region; 2: eastern Denmark, excl. the Copenhagen region; 3: Funen county; 4: eastern Jutland; 5: northern Jutland; 6: western Jutland; 7: southern Jutland; 8: Denmark, total.

Gymnasiefrekvensen og den beregnede gymnasie- + HF-frekvens¹ pr. årgang efter faderens socialgruppe². Procent. 1965, 1971 og begyndelsen af 1970'erne

Tabel 5.18

Percentage entering upper secondary schools and percentage entering either upper secondary schools or higher preparatory courses¹, by social group² of father. 1965, 1971 and beginning of 1970s

	Faders socialgruppe					Alle social-grupper
	I	II	III	IV	V	
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
1 Gymnasiefrekvens						
1965	56	23	11	7	2	11
1971	54	39	18	10	5	17
2 Gymnasie- + HF-frekvens						
Begyndelsen af 1970'erne	65	53	26	16	9	24

1 Beregnet på grundlag af oplysningerne i socialforskningsinstituttets ungdomsforløbsundersøgelse fra interviewingen i 1971 og instituttets undersøgelse af ansøgere til HF-kurserne i 1972.

1 Based on data compiled by the National Institute of Social Research.

2 Om socialgruppeinddelingen, se kapitel 2, side 34-35.

2 For social groups, see English footnote no. 7 to the introductory text in chapter 2.

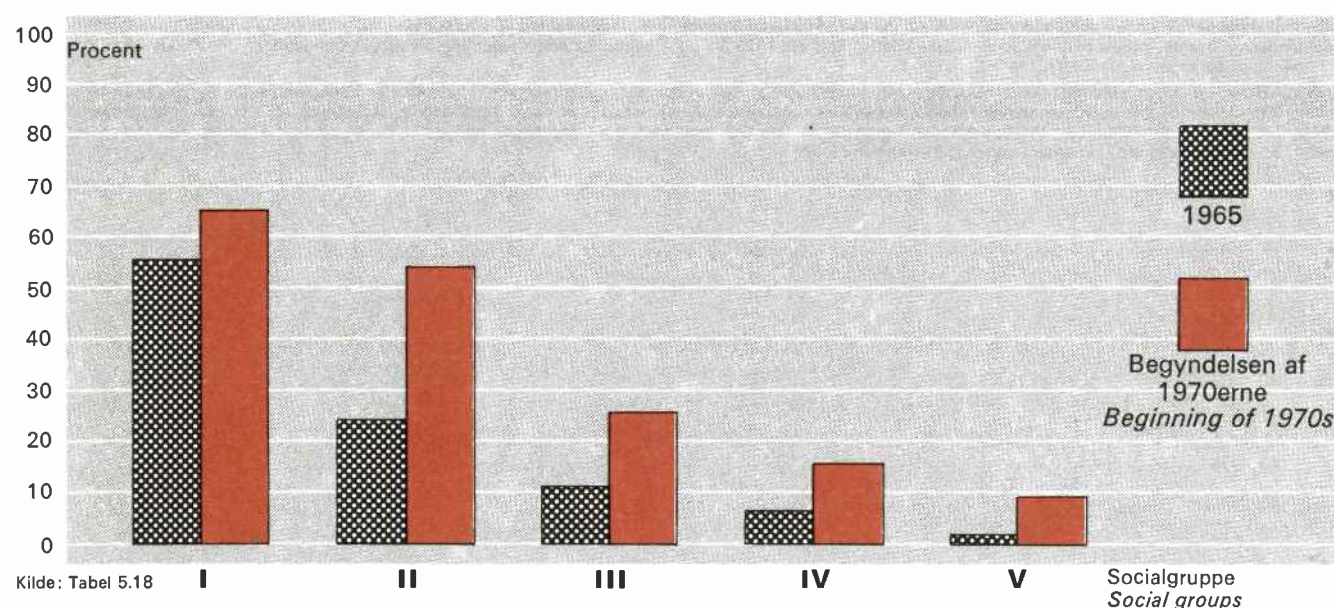
Kilde: Erik Jørgen Hansen: Lighedsproblemet i den danske uddannelsesstruktur, socialforskningsinstituttets småtryk 2, 1973.

TRANSLATION – Heading, columns 1-5: social group of father; 6: all social groups. – Front column, 1: percentage entering upper secondary schools; 2: percentage entering either upper secondary schools or higher preparatory courses at the beginning of the 1970s.

Gymnasiefrekvensen og den beregnede gymnasie- + HF-frekvens pr. årgang, efter faderens socialgruppe. Procent. 1965 og begyndelsen af 1970-erne

Figur 5.12

Percentage entering upper secondary schools and percentage entering either upper secondary schools or higher preparatory courses, by social group of father. 1965 and beginning of 1970s

Kilde: Tabel 5.18

Andel af de 16–19 årige, der ikke er under uddannelse efter at have forladt folkeskolen, efter køn og forældrenes socialgruppe¹. Procent. 1965 og 1973

Tabel 5.19

 Percentage of the population aged 16–19 not receiving education after having left primary school, by sex, by social group¹ of parents. 1965 and 1973

	Forældrenes socialgruppe					Alle social-grupper
	I	II	III	IV	V	
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
1 Dreng						
1965	5	12	25	17	35	24
1973	10	10	18	19	31	21
2 Piger						
1965	13	24	31	40	55	38
1973	6	18	31	41	50	37

¹ Se note 1 til tabel 5.16.

¹ See footnote 1, table 5.16.

Kilde: Bente Ørum: Fra skole til erhverv. Socialforskningsinstituttets meddelelse 7, 1974.

TRANSLATION – Heading, columns 1–5: social group of parents; 6: all social groups. – Front column, 1: males; 2: females.

Lærlingefrekvenser¹. Udvalgte år 1945–1973

Tabel 5.20

 Percentage¹ becoming apprentices. Selected years, 1945–1973

	1945	1948	1953	1958	1963	1968	1973
	1	2	3	4	5	6	7
1 Læreforhold med kontrakt (§ 1) ²	21	32	33	33	38	31	20
2 Læreforhold uden kontrakt (§ 30) ²	2	5	7	10

¹ Lærlingefrekvensen angiver antal indgåede læreforhold pr. 100 af en population. Populationen er for læreforhold med kontrakt et gennemsnit af hvert års befolkning i alderen 14, 15, 16 og 17 år, og for læreforhold uden kontrakt er populationen et gennemsnit af hvert års befolkning i alderen 18, 19 og 20 år.

¹ Number of apprenticeships entered into per 100 of a given population. For apprenticeships with compulsory articles the population aged 14, 15, 16, and 17, and for other apprenticeships the population aged 18, 19, and 20.

² Med den nye lærlingelov fra 1956 skelnes mellem to slags læreforhold. For det første læreforhold med kontraktpligt (jf. § 1) og for det andet læreforhold uden kontraktpligt (jf. § 30). Sidstnævnte vil typisk være læreforhold mellem forældre og børn samt læreforhold for unge over 18 år. Før 1958 registreredes kun læreforhold med kontrakt.

² The Apprenticeship Act (1956) distinguishes between two kinds of apprenticeships: those for which articles of apprenticeship are compulsory (section 1) and those for which they are not (section 30). The latter typically apply to children apprenticed to their parents and to apprenticeships entered into by persons aged 18 or more. Prior to 1958 only apprenticeships with articles were registered.

Kilde: Statistiske Efterretninger, samt for befolkningen opgjort på ét-års aldersgrupper: duplikeret materiale fra Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Front column, 1: apprenticeships with compulsory articles of apprenticeship (section 1); 2: other apprenticeships (section 30).

IV. De videregående uddannelser

Tilgang af studerende til de længerevarende videregående uddannelser¹ opgjort efter hovedgrupper af uddannelsesinstitutioner. Udvalgte år 1960–1975

Tabel 5.21

Students admitted to institutions of higher or further education¹, by main groups of institutions. Selected years, 1960–1975

	1960			1965			1970			1975		
	Antal 1	Indeks, I pct. 1960= af 19- årige		Antal 4	Indeks, I pct. 1960= af 19- årige		Antal 7	Indeks, I pct. 1960= af 19- årige		Antal 10	Indeks, I pct. 1960= af 19- årige	
2		3	5		6	8		9	11		12	
1 Universiteterne ²	2 200	100	4	5 400	245	6	6 600	300	9	9 900 ⁴	450	13
2 Højere lære- anstalter ³	1 300	100	2	1 700	131	2	2 600	200	3	2 700	208	4
3 Øvrige videre- gående uddan- nelser	4 800	100	7	5 200	108	6	6 200	129	8	7 400	154	10
4 Tilsammen	8 300	100	13	12 300	148	14	15 400	186	20	20 000	241	27

1 Der er medregnet uddannelser, der i dag bygger på 12 års forudgående uddannelse, og som har en varighed af mindst 3 år, dog er den 3-sproglige (nu 2-sproglige) korrespondentuddannelse medregnet.

1 The table refers to educations which today build on 12 years' previous education and which are of a duration of at least 3 years, including however the commercial correspondence study (previously 3, now 2, foreign languages).

2 Ekskl. eftermatrikulerede og ekskl. de, der ikke har valgt fakultet i 1970 og 1975.

2 Excl. post-matriculations, and in 1970 and 1975 excluding students who had not chosen subject of study.

3 Ekskl. specialoptagelser.

3 Excl. admissions by special arrangements.

4 Inkl. universitetscentrene.

4 Incl. university centres.

Kilde: Planlægningsrådet for de højere uddannelser: Helhedsplanlægning af de videregående uddannelser 1974–1987, 1974 og for 1975 oplysninger fra Direktoratet for videregående uddannelser, der ligeledes har meddelt mindre korrektioner på tilgangstallene for 1960, 1965 og 1970.

TRANSLATION – Heading, columns 1, 4, 7, 10: number; 3, 6, 9, 12: as percentage of the 19-year-old population. – Front column, 1: universities; 2: other institutions of higher education; 3: other further educations; 4: total.

Kandidatproduktionen ved de længerevarende videregående uddannelser¹ opgjort efter hovedgrupper af uddannelsesinstitutioner. Udvalgte år 1960–1975

Tabel 5.22

Graduates from institutions of higher or further education¹, by main groups of institutions. Selected years, 1960–1975

	1960		1965		1970		1975	
	Antal 1	Indeks, 1960= 100 2	Antal 3	Indeks, 1960= 100 4	Antal 5	Indeks, 1960= 100 6	Antal 7	Indeks, 1960= 100 8
1 Universiteterne	600	100	800	133	1 500	250	2 400	400
2 Højere læreanstalter	800	100	900	113	1 300	163	1 400	175
3 Øvrige videregående uddannelser	2 700	100	4 000	148	5 500	204	5 100	189
4 Tilsammen	4 100	100	5 700	139	8 300	202	8 900	217

1 Der er medregnet uddannelser, der i dag bygger på 12 års forudgående uddannelse, og som har en varighed af mindst 3 år, dog er den 3-sproglige (nu 2-sproglige) korrespondentuddannelse medregnet.

1 The table refers to educations which today build on 12 years' previous education and which are of a duration of at least 3 years, including however the commercial correspondence study (previously 3, now 2, foreign languages).

Kilde: Se tabel 5.21.

TRANSLATION – Heading, columns 1, 3, 5, 7; number. – Front column, 1: universities; 2: other institutions of higher education; 3: other further educations; 4: total.

V. Voksenuddannelse

Andel af befolkningen over 15 år, der for tiden deltager i voksenundervisning, og andelen, der på et eller andet tidspunkt har deltaget, efter undervisningsens art og inden for aldersgrupper. Procent. 1975

Tabel 5.23

Percentage of population aged 15 or more who receive, and have ever received, adult education, by kind of education and age. 1975

	Deltager p.t. i voksen- under- visningen ¹	Har været på ungdoms- skole eller efterskole	Har været på folke- højskole	Har del- taget i aften- kursus	Har del- taget i korre- spondance- kursus	Har del- taget i special- arbejder- kursus	Har del- taget i omskoling
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
16–19 år.....	19	9	1	18	1	2	–
20–29 år.....	22	16	7	48	7	7	4
30–39 år.....	24	15	10	62	11	7	6
40–49 år.....	17	12	11	58	9	7	5
50–59 år.....	11	7	11	51	6	5	3
60–69 år.....	9	5	13	42	3	2	1
70 år og derover.....	2	4	17	29	2	2	1

¹ Spørgsmålet lød: »Deltager De i nogen form for efteruddannelse, aftenskole- eller fritidsundervisning?«.

¹ The question was: »Do you attend any kind of follow-up education, evening course or spare time education?«.

Kilde: P.-H. Kühl og Inger Koch-Nielsen: Fritid 1975. Socialforskningsinstituttets meddelelse 14, 1976.

TRANSLATION – Heading, column 1: receiving adult education; 2–7: have attended; 2: youth or continuation schools; 3: folk high schools; 4: evening courses; 5: correspondence courses; 6: courses for semi-skilled manual workers; 7: retraining courses.

Indledning

Arbejde til alle, der ønsker det, er en socialpolitisk målsætning, hvis rødder går langt tilbage i tiden. Snævert forbundet med det at kunne få arbejde er de indtjeningsmuligheder, som et arbejde giver, ikke blot som grundlag for den beskæftigedes egen levestandard, men også for de personer, som er direkte afhængige af den pågældende i økonomisk henseende, fx børn og ægtefælle.

Arbejdets betydning for levevilkårene rækker imidlertid langt videre end til at skabe det økonomiske grundlag for, at en familie kan forsørge sig selv på et rimeligt niveau i forhold til andre. De forhold, hvorunder arbejdet foregår, udgør således i sig selv en vigtig del af levevilkårene, især når man tager i betragtning, hvor stor en del af tiden mange mennesker tilbringer på arbejdspladsen. I de senere år er opmærksomheden herudover blevet skærpet over for sammenhængen mellem arbejdsmiljøet og andre sider af levevilkårene, fx befolkningens sundhedstilstand og mulighed for aktiv udnyttelse af fritiden¹.

I dette kapitel vil man søge at belyse, i hvilket omfang målsætningen om arbejde til alle, der ønsker det, er opfyldt. Endvidere vil man søge at belyse arbejdstidens længde og placering, arbejdslønnen og arbejdsmiljøet for forskellige grupper i den danske befolkning. På mange punkter er de foreliggende oplysninger dog utilstrækkelige til fuld belysning heraf. Det gælder ikke mindst spørgsmålet om arbejdsløshedens omfang og fordeling i befolkningen og spørgsmålet om lønforskelle i befolkningen. I lighed med de øvrige kapitler er oplysningerne i dette kapitel derfor en illustration af, hvad der findes af umiddelbart tilgængeligt materiale, mere end der er tale om at yde nye originale bidrag til belysning af de nævnte forhold.

De udvalgte oplysninger

Beskæftigelse

Med udgangspunkt i den eksisterende statistik belyses i dette afsnit, hvor stor en andel af befolkningen, der er erhvervmæssigt beskæftiget. Hertil regnes i statistikken ikke blot de personer, der udfører erhvervmæssigt heltids- eller deltidsarbejde på undersøgelsestidspunktet, men også personer, som er midlertidigt fraværende som følge af arbejdsløshed, sygdom, ferie eller lignende. Personer, som ikke kan karakteriseres som midlertidigt fraværende, men som gerne vil have arbejde, indgår derimod ikke².

Udviklingen i erhvervsfrekvensen for mænd og kvinder i forskellige alders- og civilstandsgrupper kan op til 1970 belyses ved hjælp af folketællingerne (se tabel 6.1

og figur 6.1) og derefter ved hjælp af de såkaldte beskæftigelsesundersøgelser, der foretages to gange om året på stikprøvebasis (se tabel 6.2). Oplysningerne i de to typer af undersøgelser kan dog af flere grunde ikke sammenholdes umiddelbart. Her skal nævnes, at folketællingsskemaet normalt udfyldes af én person i husstanden på hele husstandens vegne, mens beskæftigelsesundersøgelsens spørgeskema besvares direkte af den person, oplysningerne vedrører. Forskelle i graden af oplevet anonymitet kan også spille ind ved afgivelse af beskæftigelsesoplysninger i de to typer af undersøgelser. Endelig skal nævnes, at folketællingernes beskæftigelsesoplysninger omfatter befolkningen i alderen 14 år og derover, mens beskæftigelsesundersøgelserne kun omfatter den 15–74 årige befolkning.

Der eksisterer store forskelle i mængden og i arten af job, der findes i de enkelte geografiske områder. Dette sammenholdt med andre forhold, fx dagpasningsmuligheder for børn, kan bevirke, at erhvervsfrekvenserne kan variere fra egn til egn (se tabel 6.3).

Et meget iøjnefaldende træk ved de sidste 10–15 års udvikling er den kraftige stigning i gifte kvinders erhvervsfrekvens. På basis af folketællingen i 1970 er der foretaget en mere detaljeret belysning af erhvervsfrekvensen for kvinder med forskellig alder og bopæl og med forskelligt antal børn i forskellige aldersklasser (se tabel 6.4–6.5 og figur 6.2). Ved vurderingen af tallene er det væsentligt at bemærke, at kun en del af kvinderne arbejder på fuld tid (se tabel 6.6). I tabel 6.7–6.8 og figur 6.3 belyses endvidere, hvorledes erhvervsfrekvenserne for forskellige grupper af gifte kvinder varierer med mandens socioøkonomiske gruppe. Som gifte kvinder regnes i disse tabeller også papirløst samlevende, der direkte har anført dette på folketællingsskemaet.

Som supplement til oplysningerne om kvindernes erhvervsaktivitet er i tabel 6.9 og figur 6.4 vist, i hvilket omfang der eksisterer særlige kvindefag, dvs. fag, hvor en meget stor del af de beskæftigede består af kvinder.

I tabel 6.10 vises i form af såkaldte erhvervsoverlevelsestavler, hvorledes tilbagetrækningsmønsteret har udviklet sig siden 1969 for 50-årige mænd og kvinder. Ved tolkningen af tabellen skal man være opmærksom på flere forhold. Som tidligere nævnt klassificeres midlertidigt arbejdsløse personer som erhvervsaktive. Endvidere er hver enkelt erhvervsoverlevelsestavle beregnet på grundlag af et enkelt års observationer og udtrykker erhvervstilbøjeligheden i de enkelte aldersklasser i dette år. Endelig er tabellen beregnet ud fra den forudsætning, at ingen vender tilbage til arbejdsmarkedet. Desværre er det ikke med de foreliggende oplysninger muligt at belyse årsagerne til et bestemt tilbagetrækningsmønster.

¹ Se fx rapport nr. 1, 2 og 3 fra Arbejdsmiljøgruppen, nedsat af arbejdsministeren i december 1971.

² Nærmere om definitionen af erhvervmæssigt beskæftigede, se Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970, Beskæftigelse og erhverv, Statistisk Tabelværk 1974: VII. C.1.

Arbejdsløshed

En opgørelse over antallet af personer, der ønsker arbejde, men ikke har det, indebærer en række problemer bl.a. af definitorisk art. For de personer, der aktivt manifesterer deres ønske ved at søge arbejde gennem arbejdsformidlingen eller gennem andre kanaler, er vanskelighederne ikke så omfattende. Problemerne melder sig først og fremmest, når det drejer sig om personer, der gerne vil have arbejde, men som enten på forhånd opgiver at søge, eller som opgiver at søge efter at have fået en række afslag. Førstnævnte gruppe kan fx omfatte handicappede, der ikke ser nogen mulighed for at finde et arbejde, der passer til deres fysiske og psykiske ressourcer, ligesom den kan omfatte kvinder med børn uden mulighed for at få børnene passet på acceptabel måde. Den gruppe, der opgiver at søge efter at have fået en række afslag, kan fx være mennesker, der har mistet deres job på et forholdsvis sent tidspunkt i livet. For begge grupper gælder det, at skuffelsen over ikke at strække til over for arbejdsmarkedets krav eller over ikke at kunne blive aflastet for de hjemlige forpligtelser kan fortrænge et ønske om arbejde.

Også i en situation, hvor alle har arbejde, eller hvor der er ledige stillinger, kan der være tale om arbejdsløshed i den forstand, at ikke alle kan finde beskæftigelse inden for det fag, de er uddannet til, eller i den del af landet, hvor de gerne vil bo.

Ved hjælp af den eksisterende statistik er det kun i begrænset omfang muligt at belyse antallet af personer, der ønsker arbejde, men som alligevel ikke har det. Den mere detaljerede, løbende statistik over arbejdsløsheden omfatter således alene personer, der er arbejdsløshedsforsikrede, hvad langtfra alle lønmodtagere er (se tabel 6.12–6.13). Hertil kommer oplysninger om andre arbejdssøgende registreret ved arbejdsformidlingskontorerne, ligesom man i beskæftigelsesundersøgelserne foretager en summarisk opgørelse af personer, der er midlertidigt uden erhvervsmæssig beskæftigelse som følge af arbejdsløshed. I enkelte undersøgelser findes der spredte oplysninger om ønskerne om erhvervsmæssig beskæftigelse i visse grupper af befolkningen, nemlig blandt gifte kvinder, fysisk handicappede og ældre. Da oplysningerne er indsamlet for mere end 10 år siden, og da arbejdsmarkedssituationen og andre forhold af betydning for beskæftigelsen har ændret sig meget i denne periode, er tallene ikke medtaget her³. Endelig blev der i februar 1975 foretaget en særlig undersøgelse af arbejdsløsheden blandt de 15–24 årige.

Fra den løbende arbejdsløshedsstatistik er medtaget

en række oplysninger, som alle vedrører fuldtidsforsikrede nydende medlemmer af de statsanerkendte arbejdsløshedskasser. I tabel 6.14 og figur 6.5 vises udviklingen i arbejdsløsheden for denne gruppe siden 1950. At tabellen kun omfatter de arbejdsløshedsforsikrede medfører, at antallet af arbejdsløse er undervurderet i forhold til det faktiske antal arbejdsløse i befolkningen. Til gengæld er arbejdsløshedsprocenterne overvurderede som følge af, at personer med høj arbejdsløshedsrisiko er mere tilbøjelige til at forsikre sig end personer med lav risiko. Endelig skal man være opmærksom på, at en ændring i forsikringstilbøjeligheden påvirker såvel det registrerede antal arbejdsløse som arbejdsløshedsprocenten. Stiger forsikringstilbøjeligheden, kan dette fx give sig udslag i, at antallet af registrerede arbejdsløse vokser, samtidig med at arbejdsløshedsprocenten blandt de forsikrede falder.

Arbejdsløsheden på et bestemt tidspunkt er typisk meget ulige fordelt mellem de forskellige fag, mellem de forskellige egne af landet, mellem mænd og kvinder og mellem de forskellige aldersgrupper (se tabel 6.15–6.19). Også her skal man dog være opmærksom på, at forskelle i forsikringstilbøjeligheden kan øve indflydelse på de relative forskelle i gruppernes arbejdsløshedsprocenter.

I tabel 6.20 og figur 6.6 belyses forskelle i arbejdsløsheden blandt unge med forskellig uddannelse, således som den blev registreret af Danmarks Statistik i februar 1975. Denne opgørelse omfatter unge i aldersgruppen 15–24 år, uanset om de er arbejdsløshedsforsikrede eller ikke.

Tabel 6.21 er medtaget med henblik på at belyse sammenhængen mellem en persons alder og risikoen for at blive langvarigt arbejdsløs. Tabellen viser imidlertid kun, hvor mange sammenhængende arbejdsløshedsdøgn, den enkelte har haft i den aktuelle arbejdsløshedsperiode forud for og inklusive opgørelsesdagen. Bedre ville det være, hvis man for hver enkelt person kunne vise det samlede antal arbejdsløshedsdage inden for en afgrænset periode, fx i løbet af det sidste år. Dette er dog ikke muligt ved hjælp af de foreliggende oplysninger.

Når et menneske har været arbejdsløs igennem længere tid, vil det ofte være vanskeligt at finde nyt arbejde på lige fod med andre. Tilsvarende kan gælde for personer, der har været ramt af sygdom eller har været offer for en ulykke. Lykkes det ikke at finde arbejde igen, betegnes den pågældende som udstødt fra arbejdsmarkedet⁴. Mange mennesker vil herefter være henvist til at skulle leve af offentlig understøttelse resten af livet. En stor del vil ende med at få tildelt pension i en eller anden form. At være udstødt fra arbejdsmarkedet har dog også andre konsekvenser for den

³ Johs. A. Noordhoek: Gifte kvinder i familie og erhverv I. Deltagelse i erhvervslivet. Socialforskningsinstituttets publikation 37, 1969.

Bent Rold Andersen: Fysisk handicappede i Danmark II. Nogle hovedresultater. Socialforskningsinstituttets publikation 16, 1964.

Ole Asmussen og Erling Jørgensen: De ældres levevilkår II. Arbejde og tilbagetrækning. Socialforskningsinstituttets publikation 23, 1966.

Erling Jørgensen: Arbejdsmarkedets marginalgrupper. Socialforskningsinstituttets publikation 39, 1969.

⁴ Nærmere om udstødning, se Karsten Hillestrøm: Udstødning fra arbejdsmarkedet – begreb, omfang og konsekvenser, Socialt Tidsskrift nr. 5–6, 1974 samt Arbejdsmiljøgruppens rapport nr. 3, 1975.

enkelte. En af normerne i vort samfund er, at man så vidt muligt skal forsørge sig selv. Den der ikke kan det, vil ofte miste prestige i forhold til omverdenen og i forhold til sig selv.

En del af de udstødte vil som tidligere nævnt få tildelt en eller anden form for pension. I tabel 6.22 er vist udviklingen i antallet af invalidepensionister fra 1950 til 1975. Ved fortolkningen af tallene skal man tage i betragtning, at også forhold som ændringer i lovgivningen, i praksis ved tildeling af pension og i befolkningens aldersfordeling kan øve indflydelse på tallene. I tabel 6.23 vises tilgangen af invalidepensionister fordelt efter alder i de enkelte år siden 1967/68. I tabel 6.24 vises, hvorledes nytildelingerne af invalidepension fordeler sig efter hovedlidelser i årene fra 1965/67 og fremefter. Endelig vises i tabel 6.25 og figur 6.7 for 1975 invalide-, enke- og folkepensionisters andel af befolkningen i forskellige aldersgrupper op til 67 år. For folkepensionisternes vedkommende drejer det sig om personer, der har fået tildelt førtidig folkepension på grund af svigtende helbred eller andre særlige omstændigheder.

Arbejdstid

Arbejdstidens længde og placering har stor betydning for levevilkårene, ikke blot for det menneske, der udfører arbejdet, men også for den pågældendes familie. Jo længere tid man må arbejde, desto kortere tid og desto færre kræfter bliver der tilovers til en aktiv udnyttelse af fritiden. I løbet af de sidste 25 år er den overenskomst-mæssige ugentlige arbejdstid blevet nedsat fra 48 timer til 40 timer. Om arbejdstidens placering findes der regler, der sigter mod at give alle ansatte en sammenhængende hvileperiode på mindst 11 timer i hvert døgn, dog med mulighed for nedsættelse til 8 timer i virksomheder, der arbejder i flerholdsdrift og inden for landbrugsarbejde i en begrænset periode⁵. Ved at påtage sig overarbejde eller ved at have et bijob kan man overskride både grænsen for arbejdstidens længde og for dens placering.

I tabel 6.26 er længden af arbejdstiden i hovederhverv i 1974 vist for mænd og kvinder i de socioøkonomiske grupper. Tabel 6.27 svarer hertil, men omfatter tillige længden af arbejdstiden i bierhverv. Oplysningerne i de to tabeller er baseret på de skøn, som den enkelte selv anlægger over sin arbejdstid. Hvad de enkelte grupper opfatter som arbejdstid kan i et vist omfang variere.

I kapitel 9 om fritiden belyses bruttoarbejdstidens længde fra kl. 5 om morgenen til kl. 2 om natten for mænd og kvinder og for socioøkonomiske grupper. Ved bruttoarbejdstid forstås her summen af tid anvendt til erhvervsarbejde, uddannelse, transport og afhentning af børn. Oplysningerne er i dette materiale baseret på et døgnskema, som den enkelte har skullet udfylde over sit tidsforbrug⁶.

Herudover offentliggør Danmarks Statistik regelmæssigt oplysninger om den ugentlige arbejdstid for arbejdere inden for industrigrupper. Da oplysningerne kun offentliggøres som gennemsnitstal, er de ikke medtaget her.

Antallet af mennesker, der arbejder uden for de normale arbejdstider, er et forhold, der er meget sparsomt belyst. I socialforskningsinstituttets skifteholdsundersøgelse⁷ fandt man, at der omkring 1950 var beskæftiget 95 000 personer på aften- og natarbejde. Heraf var de 37 000 beskæftiget i industrien. I dag skønnes det, at ca. 120 000 ansatte inden for industrien arbejder på skiftehold⁸, hvortil kommer andre grupper ansat i private serviceerhverv eller i det offentlige. I tabel 6.28 er arbejdstidens placering vist inden for socioøkonomiske grupper, aldersgrupper og efter køn. Oplysningerne er baseret på Danmarks Statistik og socialforskningsinstituttets omnibusundersøgelse i januar 1974.

Arbejdsløn

I dette afsnit er alene medtaget tal fra den løbende statistik på området med det formål at belyse de nominelle lønforskelle og lønformen for forskellige grupper af lønmodtagere.

Oplysninger om lønnen for arbejdere og funktionærer inden for industri og håndværk indsamles og bearbejdes af Dansk Arbejdsgiverforening (DA). Statistikken omfatter alene ansatte hos foreningens medlemmer, dvs. fortrinsvis større virksomheder med en høj organisationsgrad blandt de beskæftigede. I tabel 6.29 og figur 6.8 belyses for arbejdere på DA-området, hvorledes lønforholdet mellem faglærte arbejdere, ikke-faglærte arbejdere og kvindelige arbejdere har udviklet sig i perioden 1950 til 1974. I tabel 6.30 belyses for samme gruppe, hvorledes akkordtimernes andel af samtlige arbejdstimer har udviklet sig fra 1960 til 1974. Forskellen i timefortjenesten ved akkordløn og ved timeløn er for 1974 vist i tabel 6.31. For at give et indtryk af den lønspredning, der ligger bag de enkelte gruppers løngennemsnit er medtaget tabel 6.32, der viser de fem højstlønnede og de fem lavestlønnede grupper blandt faglærte mænd, ikke-faglærte mænd og kvinder. Tabellen giver herudover et indtryk af de lønforskelle, der findes mellem hovedstaden og det øvrige land. Desværre er det ikke muligt at give en mere detaljeret belysning af de geografiske lønforskelle. I figur 6.9 belyses endelig sammenhængen mellem lønform og grad af stress hos beskæftigede inden for LO-området. Det bemærkes, at tallene på figurens skala alene angiver, om stressniveauet er højt eller lavt målt ved antallet af bekræftende svar på 7 spørgsmål om stresssymptomer.

Forskelle i månedslønnen for funktionærer beskæftiget hos medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening er vist

5 § 50 i Lov om arbejdsmiljø af 23. december 1975.

6 Se kapitel 9 tabel 9.1 og 9.2.

7 Jørgen E. Andersen: Treskiftsarbejde. En socialmedicinsk undersøgelse. Socialforskningsinstituttets publikation 42, 1970.

8 Arbejdsmiljøgruppens rapport nr. 3, 1975.

i tabel 6.33 og figur 6.10. I stedet for løngennemsnit, der anvendes i statistikken over arbejderes lønninger, anvendes her median- og kvartillønninger. Medianen er den månedsløn, som halvdelen af gruppen ligger på eller under. Øvre kvartil er den løn, som den højstlønnede fjerdedel ligger på eller over, mens nedre kvartil er den løn, som den lavestlønnede fjerdedel af gruppen ligger på eller under.

For de statsansattes vedkommende offentliggør Danmarks Statistik årslønnen for tjenestemænd, overenskomstansatte akademikere, andre funktionærer og arbejdere. I tabel 6.34 og 6.35 vises årslønnen for disse grupper efter køn og efter alder.

Sammenfattende må det konstateres, at det umiddelbart er vanskeligt at sammenligne lønnen for forskellige grupper af lønmodtagere ved hjælp af de foreliggende statistiske oplysninger. Her skal nævnes, at den løbende statistik kun dækker en begrænset del af alle lønmodtagere, ligesom oplysningerne offentliggøres med forskellig basis, dvs. dels som timelønninger, dels som månedslønninger og dels som årslønninger.

Arbejds miljø

Hvor lang tid man arbejder og til hvilken løn er begge væsentlige kvantitative sider af levevilkårene. Arbejdet har imidlertid også en kvalitativ side, som under betegnelsen arbejds miljøet har vundet frem i de senere års samfundsmæssige diskussion. Der kan være stor forskel på det arbejds miljø, som forskellige mennesker har. For nogle er arbejdet forbundet med gode relationer til arbejdskammerater, med passende arbejds krav, med behagelige omgivelser osv. For andre indebærer arbejdet hårdt fysisk og psykisk slid uden nævneværdige oplevelser af positiv karakter.

Udviklingen i befolkningens arbejds miljø belyses ikke i den løbende statistik, bortset fra Danmarks Statistiks opgørelser over arbejdsulykker. Siden 1973 har arbejdsgiverne haft pligt til at anmelde alle arbejdsulykker, der gav mere end 1 dags fravær udover tilskadekomstdagen. Det erkendes imidlertid, at de anmeldte ulykker kun udgør en begrænset del af de faktisk indtrufne ulykker. Der er derfor ikke medtaget tal fra denne statistik.

Herudover offentliggør Dansk Arbejdsgiverforening regelmæssigt opgørelser over fraværsdage inden for DA-området. Herfra er medtaget tabel 6.36, der viser fraværsdagenes andel af mulige arbejdsdage for mandlige arbejdere inden for forskellige industrier og for funk-

tionærer under ét. Da fraværårsagen også registreres (sygdom, ulykke eller andre forhold), kan disse tal med forsigtighed anvendes til at vurdere forskelle i ulykkesrisiko mellem arbejdere inden for industrier og mellem arbejdere og funktionærer indbyrdes. Det er dog ikke muligt at afgøre, hvor klart der ved indberetningen skelnes mellem sygdom og ulykke som fraværårsag. Hertil kommer, at den samlede fraværprocent vil være påvirket af aldersfordelingen blandt de beskæftigede.

I 1973 gennemførte socialforskningsinstituttet en undersøgelse af, hvorledes arbejdere og funktionærer oplever arbejds miljøet. Dette er den første større undersøgelse, der er iværksat for at få et generelt kendskab til arbejds miljøforhold⁹. Undersøgelsen er dog ikke repræsentativ for samtlige beskæftigede, men alene for personer, der er medlemmer af fagforbund og fagforeninger tilsluttet LO. Herfra er medtaget en række oplysninger. En del af disse kunne med god ret have været placeret i kapitel 4 om befolkningens sundhed. Da undersøgelsen som helhed blev lagt til rette med henblik på at belyse sammenhængen mellem arbejds miljø og sundhedsforhold falder det dog mest naturligt at placere alle medtagne oplysninger fra undersøgelsen i kapitlet om arbejde.

I tabel 6.37–6.38 vises, hvor hyppigt en række specificerede sygdomssymptomer angives at forekomme blandt LO's medlemmer. I tabel 6.39 og 6.41 vises, hvor hyppigt arbejdet angives som årsag til det enkelte sygdomssymptom. I tabel 6.40 belyses personernes almene helbredstilstand inden for grupper med forskellig uddannelse. I figur 6.12 belyses, hvor stor en andel af de undersøgte personer, der angiver at være udsat for en række specificerede fysisk-kemiske påvirkninger på arbejdspladsen. I tabel 6.42 er vist sammenhængen mellem den almene helbredstilstand og antallet af oplevede fysisk-kemiske påvirkninger. Endelig vises i tabel 6.43, hvor stor en andel af de undersøgte personer, der arbejder, hvor beskyttelsesmidler af forskellig type er påbudt eller anbefalet.

⁹ På enkelte områder er dog foretaget mindre undersøgelser, se fx: Bryggerirapporten – Støj, Skiftehold, København 1972. Malerrapport. Malernes Fagforening, København 1972. Linoleumsrapporten, Studenterfronten, Århus Universitet. Århus 1971. Magnus Demnitz m.fl.: Rapport fra arbejds miljøundersøgelsen i Køge bugt-området, DASF. København 1974. Magnus Demnitz m.fl.: Liv – ære – velfærd i Esbjerg fiskeindustri, DASF. København 1974.

I. Beskæftigelse

Erhvervsfrekvensen¹, efter køn, alder og civilstand. 1950–1970

Tabel 6.1

Economic activity rates¹ by sex, age and marital status. 1950–1970

	Folketællingerne			Folketællingerne		
	1950	1960	1970	1950	1960	1970
	1	2	3	1	2	3
	pct.			pct.		
1 Mænd				3 Ikke-gifte kvinder inkl. husassistenter		
14 år	41	25	4	14–19 år	79	59
15–17 år	79	67	40	20–24 år	92	88
18–19 år	92	90	79	25–34 år	88	90
20–24 år	92	91	83	35–44 år	84	89
25–34 år	97	98	95	45–59 år	72	76
35–44 år	98	99	98	60–64 år	42
45–59 år	97	97	94	65 år og derover	10
60–64 år	86	88	81	<i>I alt</i>	64	56
65 år og derover	36	35	24	14–24 år	83	66
<i>I alt</i>	87	84	77	25–59 år	79	82
14–24 år	84	75	64	60 år og derover	16	17
25–59 år	97	98	95	4 Ikke-gifte kvinder ekskl. husassistenter		
60 år og derover	52	52	42	14–19 år	44	41
2 Gifte kvinder²				20–24 år	65	69
14–19 år	25	27	47	25–34 år	69	76
20–24 år	23	29	55	35–44 år	67	77
25–34 år	17	22	44	45–59 år	58	66
35–44 år	17	22	41	60–64 år	35
45–59 år	13	18	33	65 år og derover	7
60–64 år	14	<i>I alt</i>	45	44
65 år og derover	2	14–24 år	51	62
<i>I alt</i>	14	18	34	25–59 år	63	71
14–24 år	24	29	55	60 år og derover	12	13
25–59 år	15	20	39			
60 år og derover	3	4	7			

1 Antal erhvervsaktive pr. 100 personer i gruppen.

1 Number of economically active per 100 persons in the group.

2 Ekskl. medhjælpende hustruer. Denne gruppe omfattede i 1950 127 973, i 1960 45 147 og i 1970 94 067 personer.

2 Excluding assisting wives. This group consisted in 1950 of 127 973 persons, in 1960 of 45 147 persons and in 1970 of 94 067 persons.

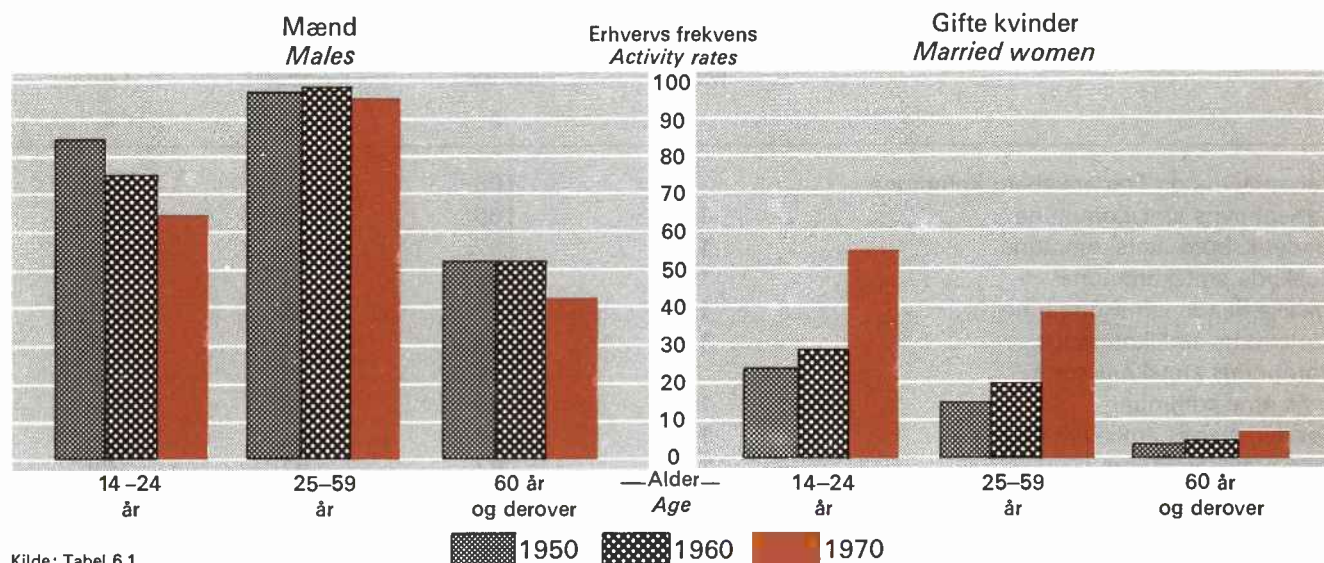
Kilde: Erhverv, fag og arbejdsstilling ved folketællingen 1950, Statistiske Meddelelser 4.162.3. Folke- og bolig-tællingen 26. september 1960, Statistisk Tabelværk 1963: VI, B(1). Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970, Beskæftigelse og erhverv, Statistisk Tabelværk 1974: VII, C.1.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: population censuses. – Front column, 1: males and total; 2: married women and total; 3: single women, incl. housemaids, and total; 4: single women, excl. housemaids, and total.

Erhvervsfrekvensen for mænd og gifte kvinder, efter alder. 1950–1970

Figur 6.1

Economic activity rates for men and married women, by age. 1950–1970

Kilde: Tabel 6.1

Erhvervsfrekvensen¹, efter køn, alder og civilstand. 1972–1975

Tabel 6.2

Activity rates¹ by age, sex and marital status. 1972–1975

	Beskæftigelsesundersøgelserne ²								
	Mænd			Gifte kvinder ³			Ikke-gifte kvinder ⁴		
	1972	1974	1975	1972	1974	1975	1972	1974	1975
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pct.								
15–19 år.....	53	51	48	58	51	51	45	45	38
20–24 år.....	81	80	80	64	68	69	75	72	76
25–34 år.....	94	94	94	57	62	64	86	87	87
35–44 år.....	97	97	97	53	58	58	83	85	85
45–59 år.....	92	93	92	43	44	45	66	67	68
60–64 år.....	78	76	79	21	23	22	34	35	34
65–74 år.....	32	33	33	5	4	5	9	9	9
<i>I alt 15–74 år..</i>	81	81	80	45	48	48	52	53	52
15–24 år.....	67	65	64	64	67	69	56	56	54
25–59 år.....	94	94	94	51	54	55	76	77	78
60–74 år.....	51	51	52	12	13	13	17	16	16

1 Antal erhvervsaktive pr. 100 personer i gruppen.

1 Number of economically active per 100 persons in the group.

2 Omfatter den 15–74 årige befolkning (arbejdsstyrken i aldersgrupperne under 15 år og over 74 år udgjorde ved folketællingen i 1970 9 700 personer).

2 Relate to the population aged 15–74 (according to the 1970 population census the labour force aged under 15 and over 74 consisted of 9 700 persons).

3 Ekskl. medhjælpende hustruer.

3 Excl. assisting wives.

4 Inkl. husassistenter.

4 Incl. housemaids.

Kilde: Beskæftigelsesundersøgelsen november 1972, Statistiske Efterretninger 1973, nr. 61. Beskæftigelsesundersøgelsen oktober 1974, Statistiske Efterretninger 1975, nr. 19. Beskæftigelsesundersøgelsen oktober 1975, Statistiske Efterretninger 1976, A 21.

TRANSLATION – Heading, columns 1–9: labour force sample surveys; 1–3: males; 4–6: married women; 7–9: single women. – Front column: age groups.

Indekstal¹ for erhvervsfrekvensen, efter geografisk område og civilstand. 1972

Tabel 6.3

Index numbers¹ of activity rates by geographic area and marital status. 1972

	Mænd 1	Ikke-gifte kvinder 2	Gifte kvinder ² 3	I alt 4
Københavns og Frederiksberg kommune	97	106	112	102
Københavns amtskommune	100	106	105	103
Frederiksborg amtskommune	102	107	99	102
Roskilde amtskommune	104	104	104	104
Vestsjællands amtskommune	103	98	98	101
Storstrøms amtskommune	102	101	97	101
Bornholms amtskommune	99	101	96	99
Fyns amtskommune	100	98	98	99
Sønderjyllands amtskommune	101	95	93	98
Ribe amtskommune	101	97	97	100
Vejle amtskommune	100	97	98	99
Ringkøbing amtskommune	103	101	104	103
Århus amtskommune	96	92	95	95
Viborg amtskommune	102	93	99	100
Nordjyllands amtskommune	100	93	91	97
<i>Hele landet</i>	100	100	100	100

1 Indekstallene viser, hvorledes erhvervsfrekvensen i det enkelte område afviger fra landsniveauet (= 100 i tabellen), når afvigelser begrundet i aldersstrukturforskelle er elimineret.

1 The index numbers show the activity rates in the individual areas in relation to the national rate (= 100 in the table) after elimination of differences in age structure.

2 Inkl. medhjælpende hustruer.

2 Incl. assisting wives.

Anm.: Tabellen omfatter den 15-74 årige befolkning (oplysninger fra ca. 180 000 personer).

Note: The table comprises the population aged 15-74 (based on sample of about 180 000 persons).

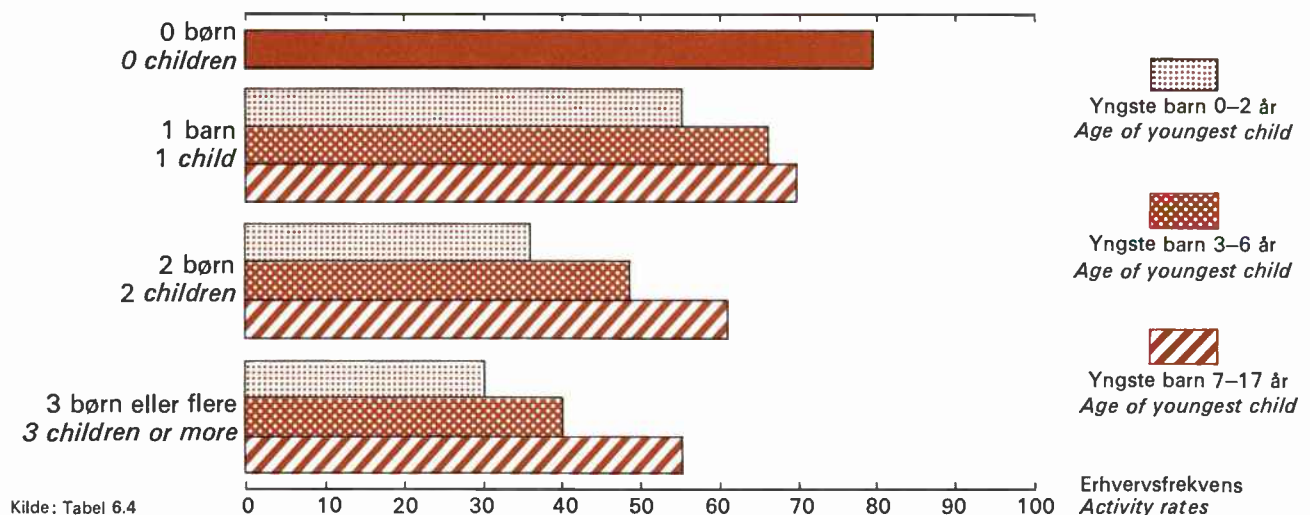
Kilde: Beskæftigelsesundersøgelsen 1972, Statistiske Efterretninger 1973, nr. 61.

TRANSLATION - Heading, column 1: males; 2: single women; 3: married women; 4: total. - Front column, line 1: Copenhagen and Frederiksberg municipalities; amtskommune: county; hele landet: Denmark, total.

Erhvervsfrekvensen for kvinder i alderen 14-34 år, efter antal hjemmeboende børn under 18 år. 1970

Figur 6.2

Economic activity rates for women aged 14-34, by number of children under 18 living with them. 1970

Kilde: Tabel 6.4

Erhvervsfrekvensen¹ for kvinder, efter antal hjemmeboende børn under 18 år og efter kvindens alder. 1970

Tabel 6.4

Activity rates¹ for women, by number of children under 18 living with them and by age of women. 1970

		Kvindens alder			Andel af samtlige kvinder 4
		14–34 år	35 år og derover	Alle aldersgrupper	
		1	2	3	
		pct.			
1	Antal børn under 18 år				
	2 Yngste barns alder				
	Ingen børn	79	29	38	59
	1 barn				
	0–2 år	55	38	55	
	3–6 år	66	45	62	
	7–17 år	69	52	54	
	I alt	60	51	56	17
	2 børn				
	0–2 år	36	37	36	
	3–6 år	48	44	47	
	7–17 år	61	53	55	
	I alt	44	51	47	15
	3 børn eller flere				
	0–2 år	30	35	32	
	3–6 år	40	42	41	
	7–17 år	55	51	51	
	I alt	38	45	41	9
3	Alle kvinder med børn				
	0–2 år	44	36	43	
	3–6 år	53	43	49	
	7–17 år	63	52	54	
	I alt	49	50	50	
4	Alle kvinder	60	35	43	100

1 Antal erhvervsaktive (inkl. medhjælpende hustruer) pr. 100 personer i gruppen.

1 Economically active (incl. assisting wives) per 100 persons in the group.

Anm.: Tabellen er baseret på et udsnit på 10 pct. af Folke- og bolig-tællingens materiale.

Note: The table is based on a sample of 10 per cent of the Population and Housing Census material.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: age of women; 3: all age groups; 4: percentage of all women. – Front column, 1: number of children under 18; 2: age of youngest child and total; 3: all women with children under 18; 4: all women.

Erhvervsfrekvensen¹ for kvinder, efter antal hjemmeboende børn under 18 år og efter bymæssighedsgruppe. 1970

Tabel 6.5

Activity rates¹ for women, by number of children under 18 living with them and by degree of urbanization. 1970

		Hovedstads- området	Andre byer med 10 000 indbyggere og derover	Byer med 2 000– 9 999 indbyggere	Bymæssige områder med 200–1 999 indbyggere	Land- distrikter	Hele landet
		1	2	3	4	5	6
		pct.					
1	Antal børn under 18 år						
	2 Yngste barns alder						
	Ingen børn	45	39	38	30	28	38
	1 barn						
	0–2 år	56	56	55	53	48	55
	3–6 år	69	63	60	55	52	62
	7–17 år	64	52	52	48	46	54
	I alt	63	55	54	51	47	56
	2 børn						
	0–2 år	38	32	35	36	39	36
	3–6 år	52	44	48	45	47	47
	7–17 år	63	53	53	52	49	55
	I alt	53	44	46	45	46	47
	3 børn eller flere						
	0–2 år	32	27	31	27	37	32
	3–6 år	45	38	43	36	43	41
	7–17 år	57	50	49	52	49	51
	I alt	46	38	42	38	43	41
3	Alle kvinder med børn						
	0–2 år	46	43	43	41	41	43
	3–6 år	57	48	50	44	46	49
	7–17 år	63	52	52	50	48	54
	I alt	57	48	48	46	46	50
4	Alle kvinder	49	43	43	37	37	43

1 Se tabel 6.4.

1 See table 6.4.

Anm.: Se tabel 6.4.

Note: See table 6.4.

Kilde: Se tabel 6.4.

TRANSLATION – Heading, column 1: the Copenhagen metropolitan area; 2: other urban areas with 10 000 inhabitants or more; 3: urban areas with 2 000–9 999 inhabitants; 4: urban areas with 200–1 999 inhabitants; 5: rural districts; 6: Denmark, total. – Front column, 1: number of children under 18; 2: age of youngest child and total; 3: all women with children under 18; 4: all women.

Andelen af de erhvervsaktive¹ kvinder, som angiver at arbejde på deltid, efter alder og familietype. Procent. 1970

Tabel 6.6

Percentage of economically active¹ women working part-time, by age and family composition. 1970

	Kvinder med hjemmeboende børn under 18 år		Kvinder uden hjemmeboende børn under 18 år		Samtlige kvinder	Andel af samtlige kvinder
	Enlige	Gifte ²	Enlige	Gifte ²		
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
24 år og derunder. . .	13	35	4	11	14	18
25–34 år.	19	48	8	20	36	25
35–44 år.	22	46	10	35	39	21
45–54 år.	27	44	16	41	36	21
55 år og derover. . .	30	39	26	40	23	15
I alt.	20	45	14	32	32	100

1 Inkl. medhjælpende hustruer.

1 Incl. assisting wives.

2 Inkl. papirløst samlevende, der direkte har anført dette på folketællingsskemaet.

2 Incl. women living in consensual unions who have stated so on the population census questionnaire.

Anm.: Se tabel 6.4.

Note: See table 6.4.

Kilde: Se tabel 6.4.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: women having children under 18 living with them; 1: single; 2: married; 3–4: women not having children under 18 living with them; 3: single; 4: married; 5: all women; 6: percentage of all women. – Front column: age groups and total.

Erhvervsfrekvensen¹ for gifte² kvinder, efter alder og efter mandens socioøkonomiske gruppe. 1970

Tabel 6.7

Activity rates¹ for married² women, by age and by husband's socio-economic group. 1970

	Kvindens alder						Andel af samtlige gifte kvinder
	24 år og derunder	25–34 år	35–44 år	45–54 år	55 år og derover	I alt	
	1	2	3	4	5	6	
	pct.						
<i>Mandens socioøkonomiske gruppe</i>							
1 Selvstændige i landbrug, fiskeri m.v.	62	58	56	49	32	48	9
2 Andre selvstændige	62	59	57	54	40	53	13
3 Overordnede funktionærer og tjenestemænd	63	52	47	42	24	47	18
4 Underordnede funktionærer og tjenestemænd	68	56	57	52	32	55	7
5 Faglærte arbejdere	59	49	51	49	26	49	15
6 Ufaglærte arbejdere (ekskl. landbrug m.v.)	48	44	51	48	28	44	20
7 Arbejdere i landbrug og fiskeri	34	27	30	31	20	28	2
8 Pensionister m.v.	33	34	41	31	5	9	14
9 Studerende	68	79	(61)	(50)	–	72	2
10 Alle gifte kvinder	58	52	52	47	19	43	100

1 Se tabel 6.4.

1 See table 6.4.

2 Se tabel 6.6.

2 See table 6.6.

Anm.: Se tabel 6.4.

Note: See table 6.4.

Kilde: Se tabel 6.4.

TRANSLATION – Heading, columns 1–5: age of woman; 6: total; 7: percentage of all married women. – Front column, 1–9: husband's socio-economic group; 1: self-employed in agriculture, fishing, etc.; 2: other self-employed; 3: salaried employees, upper levels; 4: salaried employees, lower levels; 5: skilled manual workers; 6: unskilled manual workers (excl. agriculture, etc.); 7: manual workers in agriculture and fishing; 8: pensioners, etc.; 9: students; 10: all married women.

Erhvervsfrekvensen¹ for gifte² kvinder, efter antal hjemmeboende børn under 18 år og efter mandens socioøkonomiske gruppe. 1970

Tabel 6.8

Activity rates¹ for married² women, by number of children under 18 living with them and by husbands's socio-economic group. 1970

		Mandens socioøkonomiske gruppe									
		Selvstændige i landbrug, fiskeri m.v.	Andre selvstændige	Overordnede nærer og tjenestemænd	Underordnede nærer og tjenestemænd	Faglærte arbejdere	Ufaglærte arbejdere (ekskl. landbrug m.v.)	Arbejdere i landbrug og fiskeri	Pensionister m.v.	Studerende	I alt
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		pct.									
1	Antal børn under 18 år										
	Ingen børn	39	51	49	61	57	46	33	7	71	38
	1 barn										
	0–2 år	58	59	54	54	48	41	31	32	73	51
	3–6 år	62	58	59	63	55	51	34	32	81	57
	7–17 år	50	56	48	58	51	52	32	26	62	50
	I alt	52	57	52	58	51	49	32	27	74	52
	2 børn										
	0–2 år	53	51	35	31	27	29	11	30	77	35
	3–6 år	59	55	42	46	43	39	30	25	85	45
	7–17 år	55	57	49	61	54	52	34	34	73	53
	I alt	55	55	43	48	41	42	26	32	79	45
	3 børn eller flere										
	0–2 år	55	43	30	28	23	19	9	17	33	31
	3–6 år	57	48	36	41	36	34	23	26	31	40
	7–17 år	56	53	46	52	53	49	25	27	60	50
	I alt	56	48	37	41	36	34	18	25	38	40
	3 Alle gifte kvinder med børn										
	0–2 år	55	51	42	43	37	30	18	25	73	40
	3–6 år	58	53	45	51	45	39	27	27	77	46
	7–17 år	53	56	48	58	53	51	32	28	66	51
	I alt	55	54	45	51	44	43	26	28	74	47
4	Alle gifte kvinder	48	53	46	55	49	44	28	8	72	43

1 Se tabel 6.4.

1 See table 6.4.

2 Se tabel 6.6.

2 See table 6.6.

Anm.: Se tabel 6.4.

Note: See table 6.4.

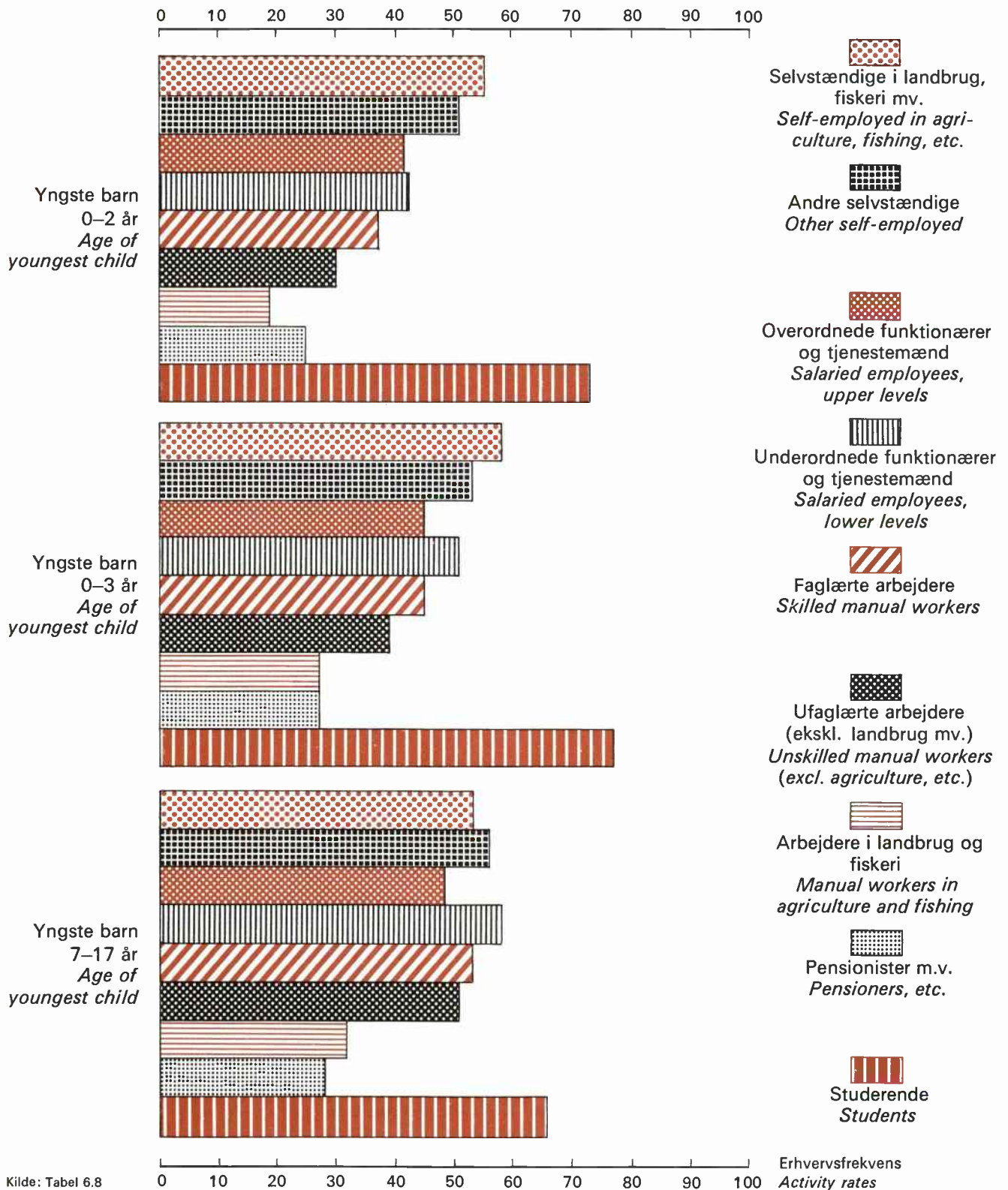
Kilde: Se tabel 6.4.

TRANSLATION – Heading, columns 1–9: husband's socio-economic group; 1: self-employed in agriculture, fishing, etc.; 2: other self-employed; 3: salaried employees, upper levels; 4: salaried employees, lower levels; 5: skilled manual workers; 6: unskilled manual workers (excl. agriculture, etc.); 7: manual workers in agriculture and fishing; 8: pensioners, etc.; 9: students; 10: total. – Front column, 1: number of children under 18; 2: age of youngest child and total; 3: all married women with children under 18; 4: all married women.

Erhvervsfrekvensen for gifte kvinder, efter yngste barns alder og efter mandens socioøkonomiske gruppe. 1970

Figur 6.3

Economic activity rates for married women, by age of youngest child and by husband's socio-economic group. 1970

Kilde: Tabel 6.8

De erhvervmæssigt beskæftigede kvinder fordelt efter andelen af kvinder i fagene. Procent. 1970

Tabel 6.9

Employed women and all employed persons. Percentage distribution by occupations grouped according to female percentage. 1970

	Andel af de erhvervmæssigt beskæftigede kvinder 1	Andel af samtlige erhvervmæssigt beskæftigede 2
	pct.	
<i>Fag¹ med</i>		
1 Under 10 pct. kvinder.....	1	29
2 10–19 pct. kvinder.....	6	20
3 20–29 pct. kvinder.....	2	2
4 30–39 pct. kvinder.....	11	13
5 40–49 pct. kvinder.....	1	1
6 50–59 pct. kvinder.....	6	4
7 60–69 pct. kvinder.....	9	5
8 70–79 pct. kvinder.....	20	9
9 80–89 pct. kvinder.....	4	2
10 90 pct. kvinder og derover.....	40	15
11 I alt.....	100	100

1 I folketællingsmaterialet er specificeret lidt over 200 forskellige fag. For hvert af disse er udregnet kvindeprocenten, dvs. beskæftigede kvinder i procent af samtlige beskæftigede i faget. Hvert fag er herefter blevet grupperet efter kvindeprocentens størrelse.

1 About 200 occupations are distinguished for the purpose of analysing the population census data. The female percentage, i.e. the number of employed women expressed as a percentage of all employed persons, has been calculated for each occupation, and the occupations have subsequently been grouped according to size of female percentage.

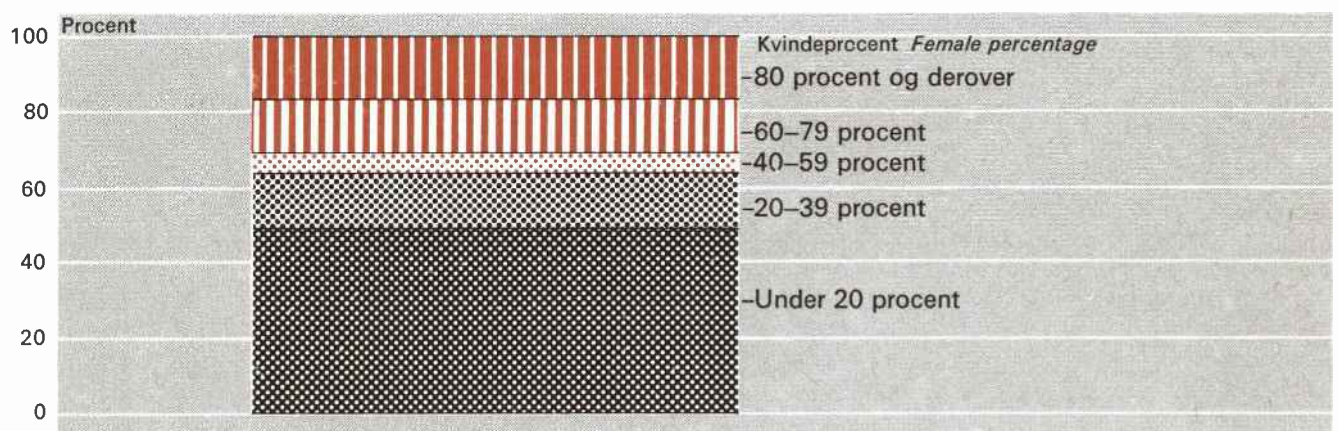
Kilde: Rita Knudsen: lagttagelser om kvinder i statistikken. Dansk Statistiker Forening, 1975.

TRANSLATION – Heading, column 1: percentage of employed women; 2: percentage of all employed persons. – Front column: occupations with; 1: under 10 per cent women; 11: total.

De erhvervmæssigt beskæftigede fordelt efter andelen af kvinder i fagene. Procent. 1970

Figur 6.4

Employed population. Percentage distribution by occupations grouped according to female percentage. 1970

Kilde: Tabel 6.9

Erhvervsoverlevelsestavler¹ for 50-årige mænd og kvinder. 1969–1975

Tabel 6.10

Working life tables¹ for males and females aged 50. 1969–1975

	April 1969– april 1970	April 1970– april 1971	Nov. 1972– nov. 1973	Maj 1973– april 1974	Nov. 1973– okt. 1974	Okt. 1974– okt. 1975
	1	2	3	4	5	6
1 Mænd						
50 år.....	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
55 år.....	9 135	8 955	9 023	9 225	9 150	9 096
60 år.....	7 947	7 544	7 590	7 824	8 094	7 845
63 år.....	6 456	6 372	6 308	6 638	7 161	6 954
65 år.....	5 434	5 209	5 421	5 592	6 242	6 142
67 år.....	2 612	3 519	3 337	3 954	4 322	2 809
70 år.....	860	1 329	1 174	1 504	1 613	1 269
74 år.....	89	778	311	404	563	243
2 Kvinder						
50 år.....	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
55 år.....	5 715	6 425	6 618	6 866	6 752	6 887
60 år.....	3 172	3 495	3 640	4 140	4 314	3 848
63 år.....	1 703	1 615	1 859	2 714	2 656	2 036
65 år.....	881	1 099	1 191	1 731	1 911	1 324
67 år.....	426	584	554	1 071	1 157	577
70 år.....	98	128	183	416	403	112
74 år.....	10	41	49	33	91	13
3 Middelresttid²						
Mænd.....	15,0	14,1	14,1	14,6	15,1	14,4
Kvinder.....	7,3	7,8	8,1	9,1	9,1	8,4

1 Erhvervsoverlevelsestavlen angiver, hvorledes 10 000 erhvervsaktive 50-årige, henholdsvis mænd og kvinder ville falde i antal, såfremt ingen af dem dør, og der kun sker afgang på grund af tilbagetrækning fra erhverv i overensstemmelse med den pågældende periodes registrerede tilbagetrækningshyppigheder. Det forudsættes, at tilbagetrækningen er definitiv.

1 The working life table shows the average number of persons out of 10 000 economically active 50-year-old males, respectively females, who will remain economically active when reaching the ages shown, on the assumptions that no deaths occur, that no changes occur in the rates of withdrawal from the labour force that are recorded for the periods concerned, and that all withdrawals are permanent.

2 Gennemsnitlig resttid som erhvervsaktiv fra 50-års fødselsdag.

2 Average remaining years as economically active as from 50th birthday.

Kilde: Beskæftigelsesundersøgelserne. Materiale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Front column, 1: males; 2: females; 3: average expectation of working life.

**De i erhvervene beskæftigede personer fordelt efter erhverv. Procent.
1950–1975**

Tabel 6.11

The employed population by industry. Percentage. 1950–1975

	Folketællingerne ¹			Beskæftigelsesundersøgelserne ²	
	1950	1960	1970	1972	1975
	1	2	3	4	5
	pct.				
1 Landbrug, fiskeri m.v.	26	18	11	10	9
2 Fremstillingsvirksomhed m.v.	27	30	29	27	26
3 Bygge- og anlægsvirksomhed.	7	7	9	9	8
4 Handel og omsætning	13	14	15	16	15
5 Transportvirksomhed	7	7	7	6	7
6 Administration, liberale erhverv m.v.:					
a Offentlig administration, politi, militær.	2	3	4	5	5
b Undervisning, bibliotek, kirke m.v.	2	3	5	6	7
c Sundhedsvæsen, sociale institutioner.	4	5	8	10	12
d Andre liberale erhverv	1	2	3	3	3
7 Forskellig servicevirksomhed.	9	8	6	6	6
8 Uoplyst erhverv, indkaldte	2	3	3	2	2
9 I alt .	100	100	100	100	100
10 Absolut antal, angivet i tusinder.	1 920	2 066	2 310	2 424 ³	2 486 ³

1 Totaltællinger omfattende hele befolkningen.

1 Censuses comprise the entire population.

2 Baseret på repræsentative udsnit af den 15–74 årige befolkning. De i erhvervene beskæftigede i aldersgrupperne under 15 år og over 74 år udgjorde ved folketællingen i 1970 9 700 personer.

2 Based on representative sample of the population aged 15–74. According to the 1970 population census the labour force aged under 15 and over 74 consisted of 9 700 persons.

3 Opregnede tal.

3 Grossed-up figures.

Kilde: Erhverv, fag og arbejdsstilling ved folketællingen 1950, Statistiske Meddelelser 4.162.3. Folke- og bolig-tællingen 26. september 1960, Statistisk Tabelværk 1963: VI, B (1). Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970, Beskæftigelse og Erhverv, Statistisk Tabelværk 1974: VII, C.1. Statistiske Efterretninger 1973, nr. 61.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: population censuses; 4–5: labour force sample surveys. – Front column, 1: agriculture, fishing, etc.; 2: manufacturing, etc.; 3: construction; 4: commerce; 5: transport, etc.; 6: government, community and business services; a: public administration and defence; b: education, libraries, churches, etc.; c: health services, welfare institutions; d: business services; 7: recreation and personal services; 8: industry not stated, conscripts; 9: total; 10: absolute number, in thousands.

II. Arbejdsløshed

Andel arbejdsløshedsforsikrede blandt lønmodtagere, efter køn og alder. Procent. 1974–1976¹

Tabel 6.12

Percentage of employees insured against unemployment, by sex and age. 1974–1976¹

		18–24 år	25–34 år	35–54 år	55–64 år	65 år og derover	I alt
		1	2	3	4	5	6
		pct.					
1 Mænd.....	1974..	48	56	60	69	62	58
	1975..	51	60	63	71	62	61
	1976..	53	67	67	70	68	64
2 Kvinder.....	1974..	32	19	20	21	11	22
	1975..	32	21	21	22	13	23
	1976..	37	28	24	26	16	28
3 Samtlige lønmodtagere	1974..	41	40	43	51	47	43
	1975..	42	43	45	53	48	45
	1976..	46	50	48	54	53	49

¹ Antal arbejdsløshedsforsikrede opgjort ultimo januar 1974, 1975 og 1976. Antal lønmodtagere opgjort ved beskæftigelsesundersøgelserne henholdsvis i april og oktober 1974 og oktober 1975.

¹ Number of insured counted end of January 1974, 1975 and 1976. Number of employees according to the labour force sample surveys in April and October 1974 and in October 1975, respectively.

Kilde: Arbejdsløsheden 1974, Statistiske Meddelelser 1975: 6 samt materiale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Heading: age groups and total. – Front column, 1: males; 2: females; 3: all employees.

Andel arbejdsløshedsforsikrede blandt lønmodtagere, efter arbejdsstilling. Procent. 1966

Tabel 6.13

Percentage of employees insured against unemployment, by employment status. 1966

		Overordnet funktionær eller tjeneste- mand	Funktionær eller tjeneste- mand i øvrigt	Faglært arbejder	Ufaglært arbejder	Ansat i familie- virksomhed eller medhjælp i hus eller på gård	Lærling/ elev	I alt
		1	2	3	4	5	6	7
		pct.						
1 Forsikrede.....	19	37	86	62	22	11	51	
2 Antal svarpersoner..	128	344	184	567	27	81	1 331	

Kilde: Kaj Westergård: Socialreformundersøgelserne III. De sociale ydelser. Socialforskningsinstituttets publikation 49, 1971.

TRANSLATION – Heading, column 1: salaried employees, upper levels; 2: other salaried employees; 3: skilled manual workers; 4: unskilled manual workers; 5: family workers, domestic servants, farm workers; 6: apprentices and trainees; 7: total. – Front column, 1: insured; 2: number of respondents.

Arbejdsløsheden¹ blandt arbejdsløshedsforsikrede. 1951–1975

Tabel 6.14

Unemployment¹ among employees insured against unemployment. 1951–1975

	Arbejdsløse		Arbejdsløse		
	1 000 personer	Pct. af forsikrede	1 000 personer	Pct. af forsikrede	
	1	2	1	2	
1951	59,5	9,2	1964	18,5	2,4
1952	76,9	11,7	1965	16,1	2,0
1953	60,1	9,0	1966	18,3	2,3
1954	52,8	7,8	1967	21,8	2,7
1955	62,8	9,2	1968	38,7	5,0
1956	71,8	10,5	1969	31,2	3,9
1957	68,8	9,8	1970	23,9	2,9
1958	65,1	9,2	1971	30,0	3,7
1959	42,8	5,9	1972	29,9	3,6
1960	30,9	4,2	1973	20,1	2,4
1961	24,5	3,3	1974	44,5	5,2
1962	22,6	3,0	1975	103,7	11,1
1963	32,2	4,2			

¹ Gennemsnit af ugetal.

¹ Averages of weekly figures.

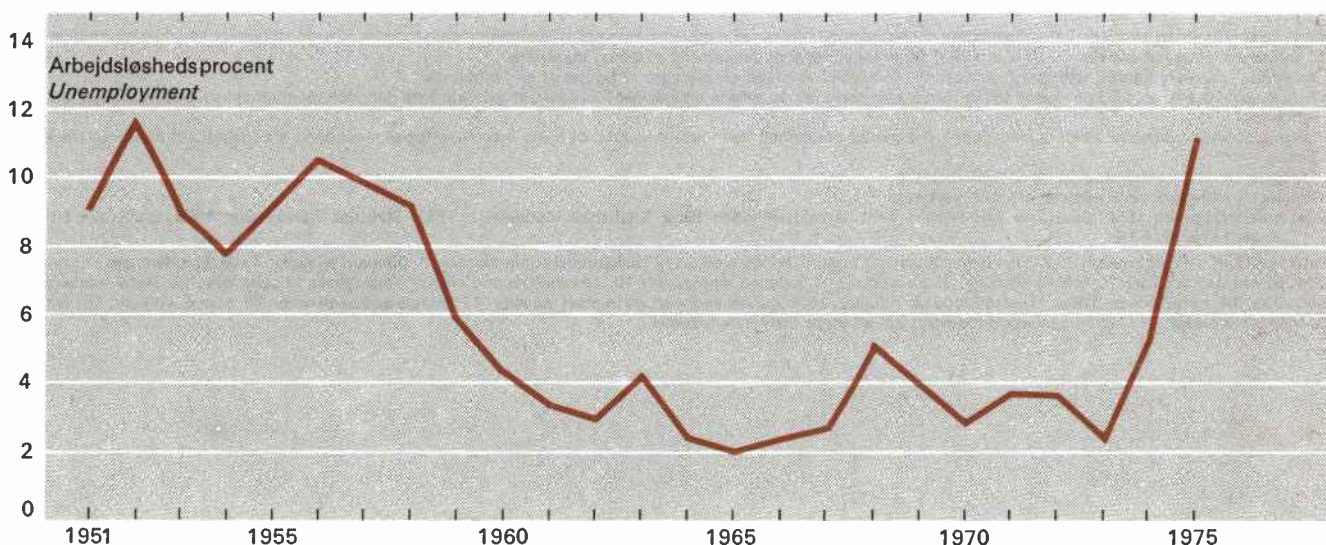
Kilde: De årlige Statistiske Meddelelser vedr. arbejdsløsheden. Statistiske Efterretninger 1975, nr. 16 og 20. Statistiske Efterretninger 1976, nr. A 19.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: unemployed; 1: in thousands; 2: as percentage of all insured employees.

Arbejdsløsheden blandt arbejdsløshedsforsikrede. Procent. 1951–1975

Figur 6.5

Unemployment among employees insured against unemployment. Percentage. 1951–1975

Kilde: Tabel 6.14

**Arbejdsløsheden¹, inden for de enkelte større arbejdsløshedskasser².
Procent. 1950–1975**

Tabel 6.15

Unemployment¹ by major unemployment insurance funds². Percentage. 1950–1975

	1950	1960	1970	1971	1972	1973	1974	1975
	1	2	3	4	5	6	7	8
	pct.							
1 Specialarbejdere ³	14,3	8,6	5,2	5,8	5,6	3,4	6,9	14,7
2 Bageri- og konditorarbejdere	9,9	3,7	2,1	2,1	2,0	1,4	3,5	8,8
3 Beklædningsarbejdere	2,4	3,3	3,9	5,2	3,5	4,2	14,0	20,6
4 Bogbinderi- og papirvarearbejdere	1,5	0,9	1,0	1,3	1,3	0,7	4,3	13,1
5 Bogtrykfaget	0,7	0,4	0,6	1,8	2,9	1,3	2,6	8,6
6 Bryggeriarbejdere	5,1	2,4	0,5	0,8	1,0	0,6	2,9	6,5
7 De kvindelige arbejdere	5,4	2,5	1,7	3,1	2,9	2,2	6,9	18,1
8 El-faget	1,3	0,3	0,2	0,6	1,0	0,5	2,5	7,3
9 Funktionærer	2,6	1,1	0,9	1,2	1,8	2,0	2,6	4,7
10 Handels- og kontorfunktionærer	3,5	1,0	1,8	2,1	2,5	2,0	3,2	7,4
11 Malersvende	13,1	3,3	4,5	6,4	6,7	4,9	8,2	14,0
12 Metalarbejdere	2,3	0,8	0,8	1,5	1,9	1,0	2,3	8,0
13 Murerfaget	9,9	7,0	7,4	10,3	9,5	6,2	14,2	21,7
14 Sadelmagere og tapetserere	3,3	3,1	2,0	4,1	3,0	2,0	8,2	13,2
15 Skotøjsarbejdere	8,6	2,0	3,8	3,8	3,7	3,3	8,1	16,7
16 Slagtere og kødindustriarbejdere	5,9	1,3	0,7	1,2	1,8	1,0	3,2	9,6
17 Snedker- og tømrerfaget	6,0	1,4	2,1	4,0	3,3	1,7	7,1	13,3
18 Tekstilarbejdere	3,8	3,0	2,1	3,4	2,2	1,8	8,1	17,6
19 Tjenere	15,7	8,7	5,5	7,0	7,2	5,4	7,9	12,1
20 Tobaksarbejdere	12,6	4,2	4,0	5,3	4,9	2,7	7,1	18,4
21 Træindustriarbejdere	8,0	1,8	1,5	2,6	1,6	0,8	6,1	17,3
22 Samtlige større kasser	8,7	4,2	2,9	3,7	3,6	2,4	5,2	11,1

1 Gennemsnit af ugetal, med undtagelse af 1950, der er beregnet som gennemsnit af ultimo månedstal.

1 Averages of weekly figures, with the exception of 1950 which is based on averages of figures at end of month.

2 Arbejdsløshedskasser, der i periodens løb er sluttet sammen med de anførte arbejdsløshedskasser, er gennem hele perioden medregnet i de anførte arbejdsløshedsprocenter.

2 Unemployment insurance funds which during the period concerned have amalgamated with the insurance funds mentioned are included throughout the entire period.

3 Tidligere benævnt arbejdsmænd og specialarbejdere.

3 Previously called »general and semi-skilled workers«.

Kilde: Arbejdsløsheden 1950, Statistiske Meddelelser 1951. Arbejdsløsheden 1960, Statistiske Meddelelser 1961. Statistisk Tiårsoversigt 1975. Statistiske Efterretninger 1976, nr. A 19.

TRANSLATION – Front column, 1–21: insurance funds of; 1: semi-skilled workers; 2: bakers and confectioners; 3: garment workers; 4: bookbinders, etc.; 5: printing trade; 6: brewery workers; 7: female workers; 8: electricians; 9: salaried employees; 10: commercial and clerical employees; 11: painters; 12: metal workers; 13: bricklayers; 14: upholsterers; 15: workers in footwear industry; 16: butchers and workers in meat industry; 17: joiners and carpenters; 18: textile workers; 19: waiters; 20: tobacco workers; 21: workers in wood industry; 22: all major insurance funds.

Arbejdsløsheden blandt arbejdsløshedsforsikrede¹, efter landsdel². Procent. 1950–1975

Tabel 6.16

Unemployment among employees insured against unemployment¹, by region². Percentage. 1950–1975

	1950	1960	1970	1971	1972	1973	1974	1975
	1	2	3	4	5	6	7	8
	pct.							
Sjælland ³	2,5	2,3	2,8	3,2	2,4	4,7	9,8
Lolland-Falster	8,8	7,6	6,5	5,5	5,2	3,5	6,3	11,7
Bornholm	8,9	8,0	7,1	7,0	5,1	3,9	5,5	10,3
Fyn	6,5	3,2	3,8	4,3	3,9	2,7	6,1	13,1
Syddjylland	12,5	5,8	3,7	3,9	3,3	2,2	3,7	9,4
Østjylland	10,3	5,0	3,5	4,5	3,5	2,5	5,8	13,2
Vestjylland	13,4	7,4	4,8	5,5	3,9	2,9	5,9	11,4
Nordjylland	16,6	9,3	6,9	7,9	7,1	5,8	8,9	15,7
Hele landet	8,7	4,3	3,6	4,2	3,9	2,9	5,5	11,4

1 Gennemsnit af ultimo månedstal.

1 Averages of figures at end of month.

2 Opdelingen af arbejdsløshedskassemedlemmer på landsdele sker ikke på grundlag af medlemmernes bopælskommune, men efter beliggenheden af den arbejdsløshedskasseafdeling medlemmerne er tilknyttet. Arbejdsløshedskassemedlemmer vil således i et vist omfang blive registreret i andre geografiske områder end der, hvor de har deres bopæl.

2 The distribution of members of insurance funds by region is not based on the municipalities in which the members live but on the geographical location of the section of the insurance fund to which the members belong. The members are thus to a certain extent registered in geographic areas in which they do not live.

3 Inkl. hovedstadsområdet.

3 Incl. the Copenhagen metropolitan area.

Kilde: Arbejdsløsheden 1950, Statistiske Meddelelser 1951. Arbejdsløsheden 1960, Statistiske Meddelelser 1961. Arbejdsløsheden 1970, Statistiske Meddelelser 1971: 8. Statistiske Efterretninger 1976, nr. A 19.

TRANSLATION – Front column: regions; hele landet: Denmark, total.

Arbejdsløsheden blandt arbejdsløshedsforsikrede¹, efter landsdel og køn m.v. Procent. 1975

Tabel 6.17

Unemployment¹ among employees insured against unemployment, by region and sex, etc. Percentage. 1975

	Special- arbejdere ³	Mænd i øvrigt	Kvinder	I alt
	1	2	3	4
	pct.			
København m.v. ²	14,4	7,5	8,4	8,8
Sjælland i øvrigt	16,1	9,3	12,2	12,6
Lolland-Falster	12,6	7,8	16,5	11,7
Bornholm	11,4	7,6	13,3	10,3
Fyn	14,9	9,6	16,8	13,1
Syddjylland	9,2	7,2	13,5	9,4
Østjylland	15,5	10,6	15,1	13,2
Vestjylland	13,9	7,9	13,9	11,4
Nordjylland	19,4	10,4	18,2	15,7
Hele landet	15,2	8,6	12,4	11,4

1 Gennemsnit af ultimo månedstal.

1 Averages of figures at end of month.

2 Københavns og Frederiksberg kommuner samt Københavns amt.

2 Copenhagen and Frederiksberg municipalities plus the county of Copenhagen.

3 Medlemmer af specialarbejdernes arbejdsløshedskasse (tidligere benævnt arbejdsmændenes og specialarbejdernes arbejdsløshedskasse).

3 Members of Semi-Skilled Workers' Unemployment Insurance Fund (previously General and Semi-Skilled Workers' Unemployment Insurance Fund).

Kilde: Statistiske Efterretninger 1976, nr. A 19.

TRANSLATION – Heading, column 1: semi-skilled manual workers; 2: males, other; 3: females; 4: total. – Front column: regions; hele landet: Denmark, total.

Arbejdsløsheden blandt arbejdsløshedsforsikrede¹, efter køn m.v. Procent. 1970–1975

Tabel 6.18

Unemployment¹ among employees insured against unemployment, by sex, etc. Percentage. 1970–1975

	1970	1971	1972	1973	1974	1975
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
1 Specialarbejdere ²	5,1	5,8	5,5	3,3	6,9	14,7
2 Byggefag ³	3,2	5,1	4,8	3,0	7,9	14,0
3 Mænd i øvrigt	1,5	2,0	2,3	1,6	3,0	7,3
4 Mænd i alt	3,1	3,9	3,9	2,4	5,1	10,7
5 Kvinder i alt	2,3	2,9	2,9	2,4	5,9	12,5
6 Mænd og kvinder i alt	2,9	3,7	3,6	2,4	5,2	11,1
a heraf udendørsfag ⁴	4,7	5,7	5,3	3,2	7,2	14,8
b heraf øvrige fag	1,7	2,2	2,4	1,9	3,9	8,9

1 Gennemsnit af ugeopgørelser.

1 Averages of weekly figures.

2 Medlemmer af specialarbejdernes arbejdsløshedskasse (tidligere benævnt arbejdsmændenes og specialarbejdernes arbejdsløshedskasse).

2 Members of Semi-Skilled Workers' Unemployment Insurance Fund (previously General and Semi-Skilled Workers' Unemployment Insurance Fund).

3 Medlemmer af blikkenslagernes, el-fagets, malersvendenes og murerfagets arbejdsløshedskasser samt glarmestersvende, bygningssnedkere og tømrersvende inden for snedker- og tømrerfagets arbejdsløshedskasse.

3 Unemployment funds of plumbers, electricians, painters, bricklayers, glaziers, joiners and carpenters.

4 Arbejdsløshedskasser, hvis ledighed mærkbart påvirkes af vejrforholdene.

4 Unemployment funds whose unemployment is noticeably influenced by weather conditions.

Kilde: Statistiske Efterretninger, Konjunkturoversigt december 1973 og april 1975. Statistiske Efterretninger 1976, nr. A 19.

TRANSLATION – Front column, 1: semi-skilled workers; 2: building construction workers; 3: males, other; 4: males, total; 5: females; 6: males and females, total; a–b: of whom; a: in outdoor trades; b: in other trades.

Arbejdsløsheden blandt arbejdsløshedsforsikrede, efter alder. Procent. 1970–1976

Tabel 6.19

Unemployment among employees insured against unemployment, by age. Percentage. 1970–1976

	1970		1974		1975		1976
	ult. januar	ult. juli	ult. januar	ult. juli	ult. januar	ult. juli	ult. januar
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
18–24 år	3,8	1,1	3,9	4,8	16,2	...	15,7 ¹
25–54 år	5,0	0,9	3,2	3,5	12,0	...	11,0
55–64 år	9,7	1,6	5,1	4,2	14,8	...	15,3
65 år og derover	15,0	4,1	9,4	8,7	19,6	...	20,9
I alt	5,7	1,1	3,8	4,0	13,4	8,8	12,7

1 Aldersgrænsen for medlemskab af en arbejdsløshedskasse blev pr. 1. august 1975 nedsat fra 18 år til 17 år.

1 At August 1, 1975, the age limit for membership of an unemployment insurance fund was lowered from 18 to 17 years.

Kilde: Arbejdsløsheden 1970, Statistiske Meddelelser 1971: 8. Statistiske Efterretninger 1974, nr. 82 samt materiale i Danmarks Statistik.

Arbejdsløsheden blandt 15–24 årige i den primære arbejdsstyrke¹, efter alder og uddannelsesniveau. Procent. 1975

Tabel 6.20

Unemployment among persons aged 15–24 of the primary labour force¹, by age and level of education. Percentage. 1975

		Arbejdsløsheden februar 1975		
		15–19 år	20–24 år	I alt
		1	2	3
		pct.		
1	Under uddannelse	0,8	1,9	1,2
2	<i>Alene med skoleuddannelse</i>			
a	7.–8. klasse	28,8	22,4	24,3
b	9.–10. klasse	20,8	18,6	19,7
c	Realeksamen m.v.	14,9	14,3	14,6
d	Studentereksamen, HF m.v.	11,3	14,9	14,0
3	<i>Med erhvervsuddannelse</i>			
e	Lærling, elev og lign.	16,7	11,2	11,7
f	Mellemuddannelse, universitetsuddannelse og lign.	10,6	10,6
4	Uoplyst ²	19,3	21,6	20,7
5	<i>I alt</i>	12,2	12,7	12,5

1 Omfatter personer, der har eller ønsker erhvervsarbejde som normal hovedbeskæftigelse, herunder husmødre der har eller søger varig hel- eller deltidsbeskæftigelse, studerende med heltidsbeskæftigelse og personer uden beskæftigelse, der søger varig hel- eller deltidsbeskæftigelse, efter at være gået ud af skolen.

1 Consists of persons who have or want gainful employment as normal principal occupation, including housewives having or seeking permanent full-time or part-time work, students with full-time work, and persons not economically active who seek permanent full-time or part-time work after having left school.

2 Omfatter personer, der ikke er under uddannelse, samtidig med at skole- og erhvervsuddannelse er uoplyst.

2 Persons who are not receiving education and whose level of general or vocational education is not stated.

Anm.: Tabellen er baseret på oplysninger fra 36 000 personer.

Note: The table is based on information from 36 000 persons.

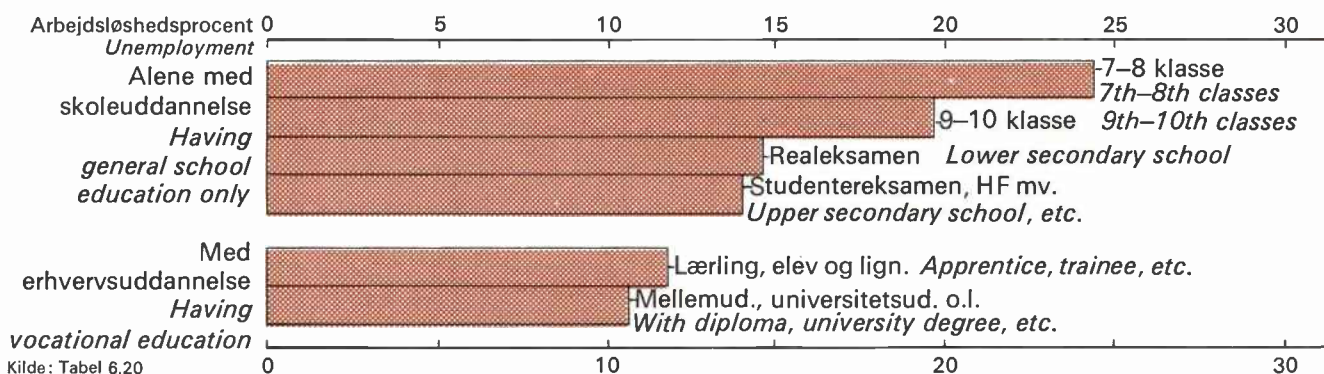
Kilde: Statistiske Efterretninger 1975, nr. 67.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: unemployment February 1975; 3: total. – Front column, 1: receiving education; 2: having completed general school education only; a: 7th–8th classes; b: 9th–10th classes; c: lower secondary school, etc.; d: upper secondary school, etc.; 3: having completed vocational education; e: as apprentice, trainee, etc.; f: with diploma, university degree, etc.; 4: not stated; 5: total.

Arbejdsløsheden blandt 15–24 årige i den primære arbejdsstyrke, efter uddannelsesniveau. Procent. 1975

Figur 6.6

Unemployment among persons aged 15–24 of the primary labour force, by level of education. Percentage. 1975

Kilde: Tabel 6.20

**De arbejdsløse fordelt efter arbejdsløshedsperiodens varighed¹, opdelt efter alder.
Procent. Ultimo juli 1974**

Tabel 6.21

Unemployed persons by duration¹ of unemployment, by age. Percentage. End July 1974

	1-3 dage	4-9 dage	10-15 dage	16-25 dage	26-50 dage	51-100 dage	101 dage og derover	I alt	Andel af samtlige arbejds- løse
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pct.								
1 18-24 år	35	19	12	10	15	7	2	100	23
2 25-54 år	41	17	9	8	13	8	4	100	56
3 55-66 år	33	16	8	7	13	10	13	100	19
4 67 år og derover	25	11	4	7	17	16	20	100	2
5 Samtlige arbejdsløse	38	17	9	8	14	8	6	100	100
6 Absolut antal arbejdsløse, angivet i tusinder	12,5	5,7	3,0	2,7	4,6	2,7	1,8	33,0	.

¹ Antallet af sammenhængende arbejdsløshedsdøgn i den aktuelle arbejdsløshedsperiode forud for og inklusive opgørelsesdagen. Enhver afbrydelse af arbejdsløshedsperioden i form af kortere eller længere varende beskæftigelse, sygdom m.v. betyder således, at optællingen af arbejdsløshedsdage begynder forfra igen.

¹ Number of consecutive days of present unemployment period, including the day of the count. Any discontinuation of the unemployment period in the form of employment, illness, etc., of a short or long duration thus implies that the counting of unemployment days starts again from nil.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1974, nr. 82.

TRANSLATION – Heading, columns 1-7: number of days; 8: total; 9: percentage of all unemployed. – Front column, 1-4: age groups; 5: all unemployed; 6: absolute number of unemployed, in thousands.

III. Invalidepensionister m.v.

Antallet af invalidepensionister. 1950–1975

Tabel 6.22

Disablement pensioners. 1950–1975

	1950	1960	1970	1971	1972	1973	1974	1975
	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Antal, angivet i tusinder . . .	43	68	112	118	129	139	144	147
2 Indeks (1950 = 100)	100	159	260	275	300	323	335	342
3 I pct. af befolkningen i alderen 15–66 år.	1,5	2,3	3,5	3,7	3,9	4,2	4,3	4,4

Kilde: Socialt Tidsskrift 1971, nr. 3. Statistiske Efterretninger 1952, nr. 66, 1974, nr. 77 og 1975, nr. 81.

TRANSLATION – Front column, 1: total, in thousands; 2: index (1950 = 100); 3: as percentage of population aged 15–66.

Tilgangen af invalidepensionister fordelt efter alder. Procent. 1967/68–1974/75

Tabel 6.23

Gross increase in number of disablement pensioners. Percentage. 1967/68–1974/75

	1967/68	1970/71	1971/72	1972/73	1973/74	1974/75	Mænds andel af samtlige	
							1967/68	1974/75
	1	2	3	4	5	6	7	8
	pct.						pct.	
15–17 år.	2	1	2	1	1	1	52	57
18–29 år.	8	8	7	7	7	7	53	52
30–39 år.	9	10	10	10	8	9	43	47
40–49 år.	20	22	23	22	22	20	44	44
50–59 år.	45	49	50	52	54	55	58	56
60–67 år.	16	10	8	8	8	8	74	69
I alt.	100	100	100	100	100	100	56	54
Absolut antal nye invalide- pensionister.	15 833	17 073	21 188	20 141	14 337	12 472	.	.

Kilde: Socialt Tidsskrift 1971, nr. 3. Statistiske Efterretninger 1973, nr. 75, 1974, nr. 77 og 1975, nr. 81.

TRANSLATION – Heading, columns 7–8: males as percentage of total. – Front column, age groups, total and absolute number of new disablement pensioners.

Nye tildelinger af invalidepension fordelt efter udvalgte hovedlidelser. Procent. 1965/67–1974/75

Tabel 6.24

Gross increase in number of disablement pensioners, by selected main causes. Percentage. 1965/67–1974/75

	1965/67 ¹	1967/68	1968/69	1969/70	1970/71	1971/72	1972/73	1973/74	1974/75
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pct.								
1 Psykiske lidelser	24	30	37	32	32	33	34	34	31
2 Sygdomme i knogler og bevægeapparat	14	14	13	15	16	17	19	17	17
3 Sygdomme i kredsløbsorganer	16	14	12	12	12	11	14	14	16
4 Organiske sygdomme i nervesystem og sygdomme i sansorganer	12	11	10	11	11	11	7	7	8
5 Andre sygdomme	34	31	28	30	29	28	26	28	28
6 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1 1/12 1965–31/3 1967; andre år følger finansåret.

1 December 1, 1965–March 31, 1967; all other periods are fiscal years.

Kilde: Socialt Tidsskrift 1971, nr. 3 samt materiale i Invalideforsikringsretten.

TRANSLATION – Front column, 1: mental diseases; 2: diseases of the musculoskeletal system; 3: diseases of the circulatory system; 4: organic diseases of nervous system and diseases of the sense organs; 5: other; 6: total.

Invalide-, enke- og folkepensionisters andel af befolkningen i forskellige aldersgrupper, efter køn. Procent. 1975

Tabel 6.25

Disablement, widow and old-age pensioners as percentage of total population in various age groups, by sex. 1975

	18–44 år	45–49 år	50–54 år	55–59 år	60 år	61 år	62 år	63 år	64 år	65 år	66 år
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	pct.										
<i>Mænd</i>											
1 Folkepensionister	0	2	4	8	11	15	20
2 Invalidepensionister	2	4	7	11	16	16	16	14	13	13	12
3 I alt	2	4	7	11	16	18	20	22	24	28	32
<i>Kvinder</i>											
4 Folkepensionister	1	3	22	26	29	32	34
5 Invalidepensionister	2	6	9	11	13	13	12	11	10	9	9
6 Enkepensionister	0	1	7	11	12
7 I alt	2	6	10	18	25	28	34	37	39	41	43

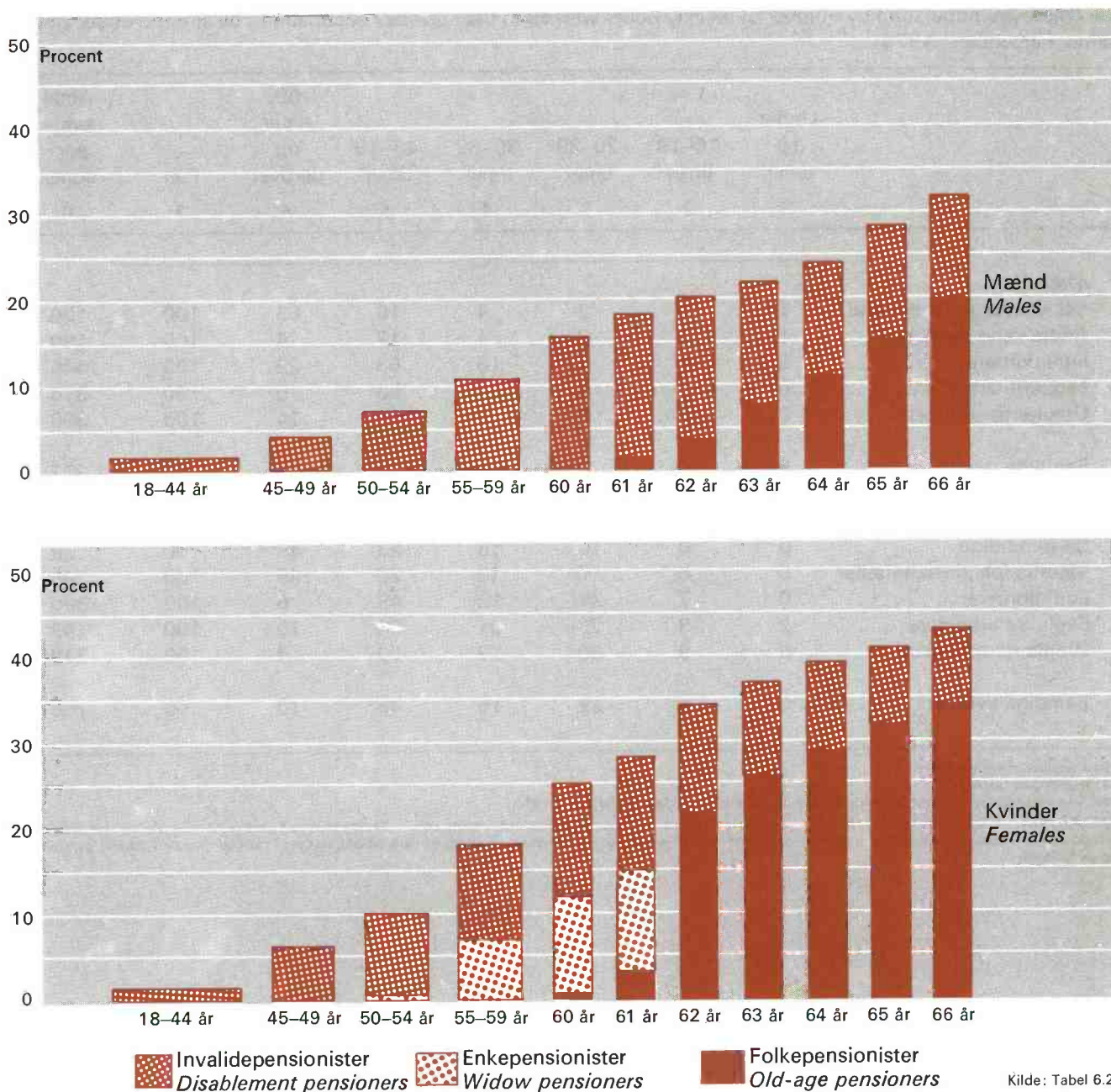
Kilde: Statistiske Efterretninger 1975, nr. 81.

TRANSLATION – Front column, 1–3: males; 1: old-age pensioners; 2: disablement pensioners; 3: total; 4–7: females; 4: old-age pensioners; 5: disablement pensioners; 6: widow pensioners; 7: total.

Pensionisters andel af befolkningen i forskellige aldersgrupper, efter køn. Procent. 1975

Figur 6.7

Pensioners as percentage of total population in various age groups, by sex. 1975

IV. Arbejdstid

De erhvervsmæssigt beskæftigede fordelt efter den ugentlige arbejdstid i hovederhverv¹, opdelt efter køn og arbejdsstilling. Procent. 1974

Tabel 6.26

The employed population by number of weekly hours worked in their primary occupation¹, by sex and employment status. Percentage. 1974

	Under 10 timer 1	10–19 timer 2	20–29 timer 3	30–39 timer 4	40–49 timer 5	50 timer og derover 6	I alt 7	Antal svar- per- soner 8
	pct.							
1 <i>Mænd</i>								
a Selvstændige landmænd	1	0	2	4	10	83	100	120
b Andre selvstændige	1	1	3	4	17	74	100	190
e Funktionærer	0	1	4	10	63	22	100	445
f Faglærte arbejdere	0	0	1	1	93	5	100	316
g Ufaglærte arbejdere	0	0	1	1	84	14	100	306
2 Samtlige mænd	0	0	3	5	63	29	100	1 377
3 <i>Kvinder</i>								
c Selvstændige	0	0	10	18	23	49	100	39
d Medhjælpende ægtefæller	0	6	15	13	20	46	100	46
e Funktionærer	0	7	27	12	48	6	100	390
f Faglærte arbejdere	2	3	26	21	38	10	100	42
g Ufaglærte arbejdere	0	9	20	17	50	4	100	249
4 Samtlige kvinder	0	8	22	15	45	10	100	766

1 Som angivet af svarpersonen.

1 As reported by respondent.

Kilde: Danmarks Statistik og socialforskningsinstituttets omnibusundersøgelse januar 1974.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: number of hours worked; 7: total; 8: number of respondents. – Front column, 1: males; 2: all males; 3: females; 4: all females; a: self-employed farmers; b: other self-employed; c: self-employed; d: assisting spouses; e: salaried employees; f: skilled manual workers; g: unskilled manual workers.

De erhvervsmæssigt beskæftigede fordelt efter den ugentlige arbejdstid i hoved- og bierhverv¹, opdelt efter køn og arbejdsstilling. Procent. 1974

Tabel 6.27

The employed population by number of weekly hours worked in their primary and secondary occupations¹, by sex and employment status. Percentage. 1974

	Under 10 timer	10–19 timer	20–29 timer	30–39 timer	40–49 timer	50 timer og derover	I alt	Andel med bi- erhverv	Antal svar- per- soner
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pct.								
1 Mænd									
a Selvstændige landmænd	1	0	1	4	9	85	100	12	109
b Andre selv- stændige	0	1	3	3	18	75	100	8	186
e Funktionærer	0	0	3	10	63	24	100	11	432
f Faglærte arbejdere	0	0	1	1	92	6	100	6	308
g Ufaglærte arbejdere	0	0	1	1	82	16	100	6	299
2 Samtlige mænd	0	0	2	4	64	30	100	8	1 334
3 Kvinder									
c Selvstændige	0	0	11	13	24	52	100	5	38
d Medhjælpende ægtefæller	0	5	17	12	23	43	100	7	42
e Funktionærer	0	7	26	13	48	6	100	4	382
f Faglærte arbejdere	0	5	26	19	41	9	100	5	42
g Ufaglærte ar- bejdere	0	9	20	17	51	3	100	4	245
4 Samtlige kvinder	0	7	23	15	46	9	100	4	749

1 Som angivet af svarpersonen.

1 As reported by respondent.

Kilde: Danmarks Statistik og socialforskningsinstituttets omnibusundersøgelse januar 1974.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: number of hours worked; 7: total; 8: percentage having secondary occupations; 9: number of respondents. – Front column 1: males; 2: all males; 3: females; 4: all females; a: self-employed farmers; b: other self-employed; c: self-employed; d: assisting spouses; e: salaried employees; f: skilled manual workers; g: unskilled manual workers.

Arbejdstidens placering, efter arbejdsstilling, alder og køn. Procent. 1974

Tabel 6.28

The employed population by working periods, by employment status, age and sex. Percentage. 1974

	Over- vejende fast dagtid	Over- vejende aften- eller nat- arbejde	2 holds- skift	3 holds- skift	Anden place- ring	Uoplyst	I alt	Antal svar- personer	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
	pct.								
<i>Arbejdsstilling</i>									
1	Selvstændige landmænd	82	0	0	1	14	3	100	124
2	Selvstændige i øvrigt	78	2	0	0	19	1	100	226
3	Funktionærer	86	4	2	2	5	1	100	839
4	Faglærte arbejdere .	92	3	2	1	2	0	100	356
5	Ufaglærte arbejdere.	85	4	4	2	4	1	100	556
<i>Alder</i>									
6	15–24 år	79	2	1	2	3	13	100	450
7	25–39 år	81	5	3	2	6	3	100	859
8	40–54 år	85	3	2	1	6	3	100	627
9	55 år og derover . . .	78	3	2	0	8	9	100	425
<i>Køn</i>									
10	Mænd	82	2	2	2	8	4	100	1 445
11	Kvinder	79	5	2	1	4	9	100	916
12	I alt	81	3	2	2	6	6	100	2 361

Kilde: Danmarks Statistik og socialforskningsinstituttets omnibusundersøgelse januar 1974.

TRANSLATION – Heading, column 1: mainly fixed day work; 2: mainly evening or night work; 3: 2 shifts; 4: 3 shifts; 5: other; 6: not stated; 7: total; 8: number of respondents. – Front column, 1–5: employment status; 1: self-employed farmers; 2: other self-employed; 3: salaried employees; 4: skilled manual workers; 5: unskilled manual workers; 6–9: age groups; 10–11: sex; 10: males; 11: females; 12: total.

V. Løn

Timefortjenesten¹ for arbejdere i industri og håndværk. 1950–1974

Tabel 6.29

Hourly earnings¹ of manual workers employed in manufacturing and construction. 1950–1974

	1950	1955	1960	1965	1970	1972	1974
	1	2	3	4	5	6	7
	kr. pr. time						
1 Faglærte arbejdere	3,91	5,32	7,33	11,76	19,44	24,51	33,18
2 Ikke-faglærte arbejdere	3,28	4,42	5,92	9,52	16,28	20,92	28,76
3 Kvindelige arbejdere	2,32	3,15	4,35	7,43	12,90	17,13	25,33
4 Samtlige arbejdere	3,27	4,48	6,08	9,86	16,77	21,54	29,74
	indekstal ²						
1 Faglærte arbejdere	120	119	121	117	114	114	112
2 Ikke-faglærte arbejdere	100	99	97	97	97	97	97
3 Kvindelige arbejdere	71	70	72	76	78	80	85
4 Samtlige arbejdere	100	100	100	100	100	100	100

1 De anførte timefortjenester er inkl. tillæg, bortset fra overtidstillæg. De er opgjort som summariske gennemsnit, dvs. uden hensyntagen til ændringer i beskæftigelsens fordeling på grupper med forskelligt lønniveau, fx fordelingen på faggrupper og på arbejdere i hovedstaden og provinsen.

1 Kr. per hour and index numbers. Including all allowances and bonuses, except overtime bonus. The figures are averages relating to current labour force distributions, and no adjustments are made for manpower movements between occupational or industrial groups or geographical regions with different wage levels.

2 Timefortjenesten for gruppen sat i forhold til timefortjenesten for samtlige arbejdere (= 100 i tabellen).

2 Hourly earnings for the group in relation to hourly earnings for all manual workers (= 100 in the table).

Anm.: Statistikken omfatter arbejdere beskæftiget hos medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening.

Note: The statistics comprise manual workers employed by members of the Danish Employers' Confederation.

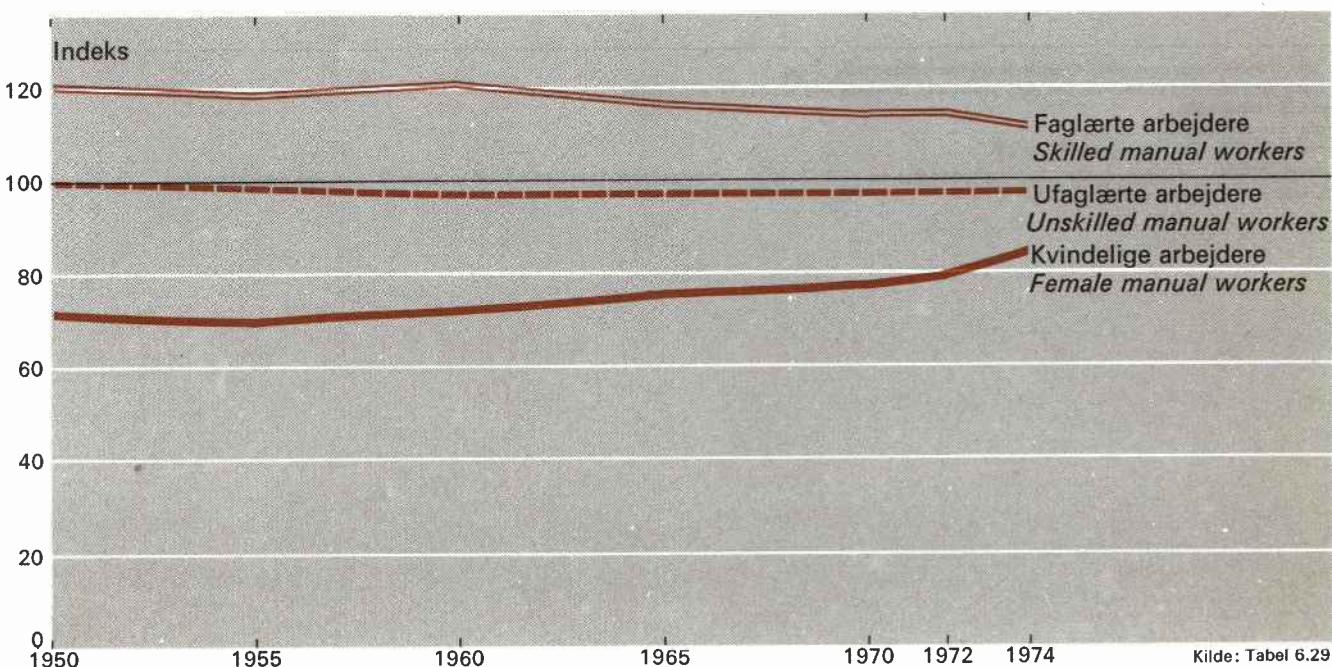
Kilde: Statistisk Tiårsoversigt 1960, 1970 og 1975.

TRANSLATION – Front column, 1: skilled manual workers; 2: unskilled manual workers; 3: female manual workers; 4: all manual workers.

Timefortjenesten for arbejdere i industri og håndværk. Indekstal. 1950–1974

Figur 6.8

Hourly earnings of manual workers employed in manufacturing and construction. Index numbers. 1950–1974

Kilde: Tabel 6.29

Akkordtimers andel af samtlige arbejdstimer i industri og håndværk. Procent. 1960–1974**Tabel 6.30**

Piece-work hours as percentage of all hours worked in manufacturing and construction. 1960–1974

	1960	1965	1970	1972	1974
	1	2	3	4	5
	pct.				
1 Faglærte arbejdere	48	45	42	41	38
2 Ikke-faglærte arbejdere	31	32	35	36	35
3 Kvindelige arbejdere	47	45	41	41	39
4 Samtlige arbejdere	40	38	38	38	37

Anm.: Se tabel 6.29.

Note: See table 6.29.

Kilde: Statistisk Tiårsoversigt 1970 og 1975.

TRANSLATION – Front column, 1: skilled manual workers; 2: unskilled manual workers; 3: female manual workers; 4: all manual workers.

Timefortjenesten¹ for arbejdere i industri og håndværk, akkordløn og tidløn. 1974**Tabel 6.31**Hourly earnings¹ of manual workers in manufacturing and construction, for piece work and time work.

Kr. per hour. 1974

	Akkordløn	Tidløn	I alt
	1	2	3
	kr. pr. time		
1 Faglærte arbejdere	31,98	27,29	29,09
2 Ikke-faglærte arbejdere	28,26	23,10	24,89
3 Kvindelige arbejdere	24,35	20,59	22,06
4 Samtlige arbejdere	28,96	24,12	25,89

1 Inkl. dyrtidstillæg, men ekskl. timepenge og forskellige andre tillæg.

1 Incl. cost-of-living allowance, but excl. shift-work, overtime and various other bonuses.

Anm.: Se tabel 6.29.

Note: See table 6.29.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1975, nr. 59.

TRANSLATION – Heading, column 1: piece work; 2: time work; 3: total. – Front column, 1: skilled manual workers; 2: unskilled manual workers; 3: female manual workers; 4: all manual workers.

Den gennemsnitlige timefortjeneste¹ for de fem højstlønnede og fem lavestlønnede grupper i industri og håndværk. 1974

Tabel 6.32

 Average hourly earnings¹ for the five highest paid and the five lowest paid groups in manufacturing and construction. 1974

	Faglærte mænd		Ufaglærte mænd		Kvinder			
	Time- fortjeneste	Akkord- timer i pct. af samtlige timer	Time- fortjeneste	Akkord- timer i pct. af samtlige timer	Time- fortjeneste	Akkord- timer i pct. af samtlige timer		
	1	2	3	4	5	6		
Hovedstaden								
1 Højstlønnede								
Brolæggersvende	47,85	89	Stilladsopstillere	58,59	83	Bryggeriarbejdere	39,11	94
Skibssnedkersvende	39,88	97	Brolæggerarbejdere	44,05	85	Slagteriarbejdere	30,89	64
Tømrersvende	38,96	76	Terrazzoarbejdere	38,05	71	Trykkeriarbejdere	30,36	—
Murersvende	38,94	63	Trykkeriarbejdere	37,87	—	Cigaretarbejdere	30,04	—
Typografer	38,56	—	Murerarbejdsmænd	37,16	58	Keramikarb. (malere)	29,01	100
2 Hele gruppen gnstl.	36,50	40	2 Hele gruppen gnstl.	31,80	42	2 Hele gruppen gnstl.	27,34	39
3 Lavestlønnede								
Bundtmagere	29,25	41	Træindustriarbejdere			Vaskeriarbejdere	23,53	42
Trædrejere	28,79	—	i øvrigt ²	25,73	6	Rengøringsarbejdere	23,38	7
Skræddersvende			Bageri- og bisquit-			Andre i soignerings-		
i industri	26,77	39	arbejdere	25,61	13	industri ⁴	23,19	—
Tilskærere	25,30	28	Andre i jern- og			Bageri- og bisquit-		
Skræddersvende			metalindustri ³	23,93	43	arbejdere	23,12	12
i bestilt skrædderi	23,45	—	Cigararbejdere	22,68	22	Børsteindustri-		
			Bude	22,35	—	arbejdere	23,01	17
Det øvrige land								
1 Højstlønnede								
Brolæggersvende	36,15	67	Kartonnage- og			Bryggeriarbejdere	29,02	68
Skråtoaksarbejdere	35,43	100	æskearbejdere	33,46	57	Kartonnage- og		
Slagtere			Reprotekniske			æskearbejdere	28,62	38
(pølsemagere)	35,25	82	medhjælpere	32,43	—	Slagteriarbejdere	27,88	65
Linoleumspålggere	33,75	51	Trykkeriarbejdere	32,23	—	Andre i sten-, ler- og		
Murersvende	33,07	64	Terrazzoarbejdere	31,72	42	glasindustri	26,12	7
			Kedelpassere	31,69	—	Glasindustriarbejdere	26,07	28
2 Hele gruppen gnstl.	31,34	37	2 Hele gruppen gnstl.	27,55	32	2 Hele gruppen gnstl.	24,38	39
3 Lavestlønnede								
Møllersvende	25,88	—	Bageri- og bisquit-			Guld- og sølv-		
Skræddersvende			arbejdere	23,76	—	arbejdere	22,08	22
i industri	24,93	29	Skråtoaksarbejdere	23,43	6	Andre i beklædnings-		
Trædrejere	24,78	59	Soigneringsarbejdere	23,32	21	industri	21,98	16
Tilskærere	24,73	6	Cigararbejdere	23,08	9	Lagerarbejdere,		
Keramikere	24,58	—	Andre i handel og			pakkersker m.v.	21,87	13
			transport	22,22	—	Rengøringsarbejdere	20,96	—
						Vaskeriarbejdere	20,85	17

1 Inkl. tillæg, bortset fra overtidstillæg.

1 Incl. allowances and bonuses, except overtime bonus.

2 Dvs. ekskl. børsteindustriarbejdere og maskinpassere i træindustrien.

3 Dvs. ekskl. guld- og sølvarbejdere, jern- og metalarbejdere og viklere.

4 Dvs. ekskl. rengøringsarbejdere og vaskeriarbejdere.

Anm.: Se tabel 6.29.

Note: See table 6.29.

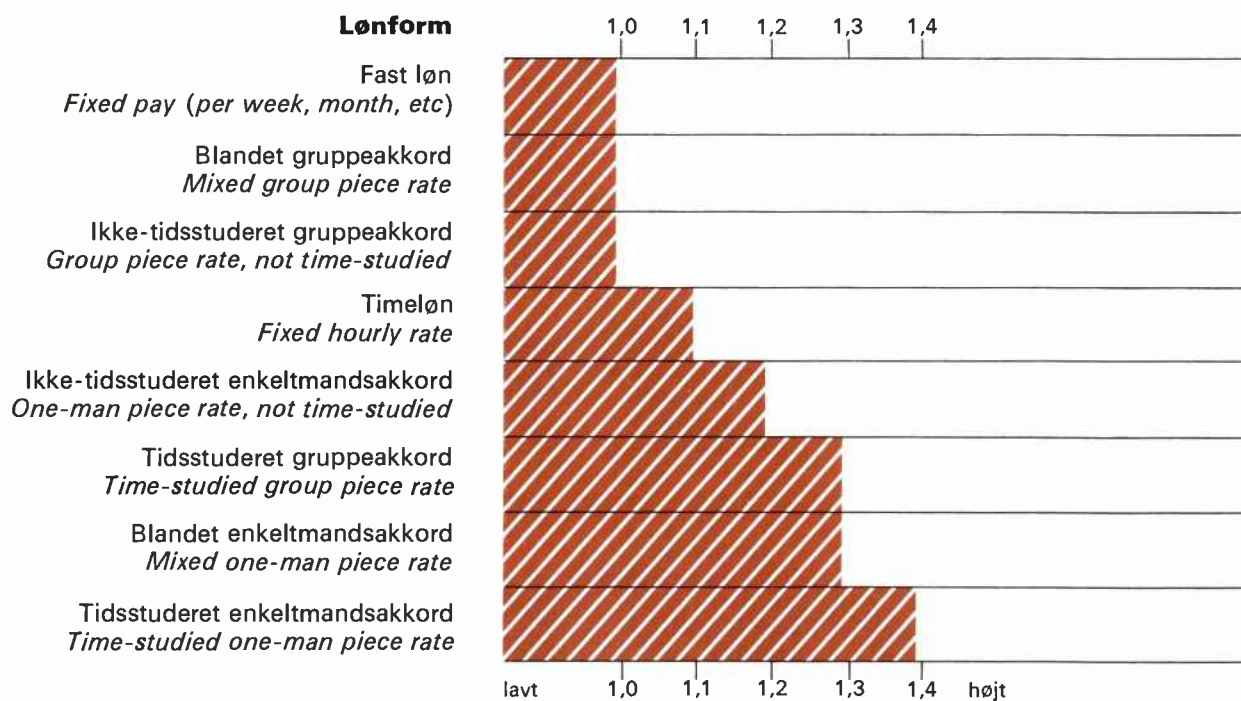
Kilde: Statistiske Efterretninger 1975, nr. 59.

TRANSLATION — Heading, columns 1–2: skilled male workers; 3–4: unskilled male workers; 5–6: females; 1, 3, 5: hourly earnings; 2, 4, 6: piece-work hours as percentage of all hours worked. — Front column, Hovedstaden: Copenhagen; Det øvrige land: Denmark, excl. Copenhagen; 1: highest paid; 2: average for whole group; 3: lowest paid.

Stress¹ og lønform . LO-området. 1973

Figur 6.9

Stress¹ and type of pay 1973

¹ Blev målt ved hjælp af 7 spørgsmål om symptomer, der ofte vil være tegn på psykiske og psyko-somatiske reaktioner på belastninger. Indeksens maksimumværdi er 7 (d.v.s. at alle spørgsmål er besvaret bekræftende). Indeksens minimumværdi er 0 (d.v.s. at ingen af spørgsmålene er besvaret bekræftende).

¹ Measured by means of 7 questions on symptoms which are often indications of mental or psychosomatic reactions to stress. The index maximum is 7 (i.e. all questions have been answered in the affirmative). The index minimum is 0 (i.e. none of the questions have been answered in the affirmative).

Anm.: Se tabel 6.37.

Note: See table 6.37.

Kilde: Se tabel 6.37.

Månedslønnen¹ for funktionærer². Oktober 1974

Tabel 6.33

Monthly earnings¹ of salaried employees², in thousands of kr. October 1974

	Mænd 1	Kvinder 2	I alt 3
1 000 kr. pr. måned			
1 <i>Hovedstaden</i>			
a Øvre kvartil	8,4	5,0	7,7
b Median	6,7	4,3	6,0
c Nedre kvartil	5,5	3,9	4,7
2 <i>Provinsen</i>			
a Øvre kvartil	7,3	4,4	6,8
b Median	6,0	3,9	5,4
c Nedre kvartil	4,8	3,6	4,2
3 <i>Hele landet</i>			
a Øvre kvartil	7,8	4,7	7,2
b Median	6,3	4,1	5,7
c Nedre kvartil	5,1	3,7	4,4

1 Inkl. feriegodtgørelse, gratialer m.v., men ekskl. overtidbetaling.

1 Incl. holiday allowance, bonus, etc., but excl. overtime payment.

2 Ekskl. deltidsansatte, lærlinge og elever.

2 Excl. part-time employment, apprentices and trainees.

Anm.: 1 Medianen er den månedsløn, som halvdelen af gruppens funktionærer ligger på eller under. Øvre kvartil er den løn, som den højstlønnede fjerdedel ligger på eller over. Nedre kvartil er den løn, som den lavestlønnede fjerdedel af gruppen ligger på eller under.

2 Statistikken omfatter funktionærer beskæftiget hos medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening.

Notes: 1 The median is the highest earnings figure recorded among the lowest paid one-half of the salaried employees in the group. The upper quartile is the lowest figure among the highest paid one-fourth. The lower quartile is the highest figure among the lowest paid one-fourth.

2 The statistics comprise salaried employees employed by members of the Danish Employers' Confederation.

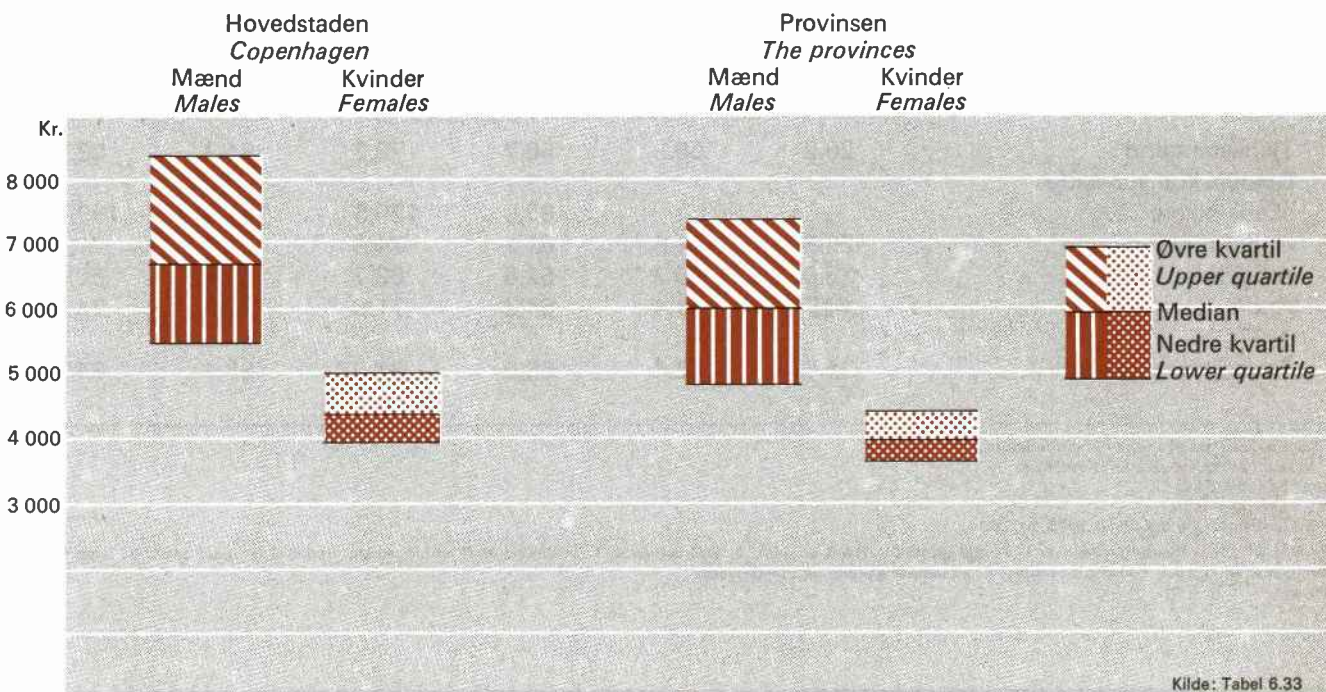
Kilde: Funktionærløn oktober måned 1974. Særnummer af Arbejdsgiveren, januar 1975.

TRANSLATION – Heading, column 1: males; 2: females; 3: total. – Front column, 1: Copenhagen; 2: the provinces; 3: Denmark, total; a: upper quartile; b: median; c: lower quartile.

Månedslønnen for funktionærer. Oktober. 1974

Figur 6.10

Monthly earnings of salaried employees. October. 1974

Kilde: Tabel 6.33

Årslønnen¹ for statsansatte, efter ansættelsesgruppe og køn. 1974**Tabel 6.34**

Annual earnings¹ of central government employees, by employment group and sex.
In thousands of kr. 1974

	Mænd 1	Kvinder 2	I alt 3
—————1 000 kr. pr. år—————			
1 Tjenestemænd			
a 16.–40. lønramme	108,7	90,8	106,1
b 10.–15. lønramme	73,4	65,0	72,0
c 1.–9. lønramme	60,8	52,6	59,4
2 Overenskomstansatte akademikere	119,6	109,4	117,8
3 Andre funktionærer	81,1	60,3	66,9
4 Arbejdere	63,0	48,9	60,1
5 Andre	63,7	39,8	61,3
6 Samtlige statsansatte	79,9	63,9	76,1

1 Som indberettet til skattemyndighederne.

1 As reported to the taxation authorities.

Anm.: Tabellen omfatter oplysninger fra 24 726 statsansatte med fuld, normal arbejdstid.

Note: The table is based on a sample of 24 726 full-time central government employees with normal working hours.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1975, nr. 76.

TRANSLATION – Heading, column 1: males; 2: females; 3: total. – Front column, 1: civil servants; a: 16th–40th pay brackets; b: 10th–15th pay brackets; c: 1st–9th pay brackets; 2: academic staff employed on a special contract basis; 3: other salaried employees; 4: manual workers; 5: others; 6: all central government employees.

Årslønnen¹ for statsansatte, efter ansættelsesgruppe og alder. 1974**Tabel 6.35**

Annual earnings¹ of central government employees, by employment group and age.
In thousands of kr. 1974

	19 år og derunder 1	20–24 år 2	25–34 år 3	35–44 år 4	45–54 år 5	55 år og derover 6
—————1 000 kr. pr. år—————						
1 Tjenestemænd	28,2	50,9	66,7	78,2	84,9	93,1
2 Overenskomstansatte akademikere	97,0	129,6	142,9	139,6
3 Andre funktionærer	25,3	51,5	61,1	74,8	72,0	71,2
4 Arbejdere	38,0	50,2	62,6	63,7	59,6	58,6
5 Andre	44,7	54,4	64,2	71,8	72,6	74,1
6 Samtlige statsansatte	34,6	52,4	68,9	81,0	82,4	84,3

1 Som indberettet til skattemyndighederne.

1 As reported to the taxation authorities.

Anm.: Se tabel 6.34.

Note: See table 6.34.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1975, nr. 76.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: age groups. – Front column, 1: civil servants; 2: academic staff employed on a special contract basis; 3: other salaried employees; 4: manual workers; 5: others; 6: all central government employees.

VI. Arbejds miljø

Fraværsdages andel af mulige arbejdsdage for mandlige arbejdere og funktionærer inden for DA-området, efter geografisk område. Procent. April kvartal 1975

Tabel 6.36

Days absent as percentage of all potential working days for male manual workers and male salaried employees employed by members of the Danish Employers' Confederation, by geographic area. Second quarter, 1975

	Hovedstaden				Provinserne				
	Sygdom	Ulykke	Andet	I alt	Sygdom	Ulykke	Andet	I alt	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
	pct.								
<i>Arbejdere</i>									
1	Næringsmiddelindustri	4,3	1,0	0,5	5,8	3,5	0,3	0,6	4,4
2	Drikkevarerindustri	6,5	0,3	1,0	7,8	3,9	0,2	0,2	4,3
3	Tobaksindustri	4,0	0,3	0,4	4,7	3,3	0,0	0,6	3,9
4	Tekstilindustri	4,0	0,0	0,3	4,3	2,3	0,2	0,3	2,8
5	Beklædnings- og skotøjsindustri	1,4	0,0	0,0	1,4	1,1	0,1	0,2	1,4
6	Træ- og trævarerindustri	3,7	0,0	0,1	3,8	1,8	0,2	0,2	2,2
7	Møbelindustri	2,0	0,0	0,8	2,8	1,7	0,1	0,3	2,1
8	Papir- og papirvarerindustri	3,5	0,1	0,6	4,2	3,1	0,3	0,4	3,8
9	Grafisk industri	6,1	0,4	0,1	6,6	2,6	0,2	0,3	3,1
10	Læder- og lædervareindustri	–	–	–	–	3,1	0,0	0,6	3,7
11	Gummiindustri	6,6	0,2	0,7	7,5	12,1	0,3	0,4	12,8
12	Kemisk industri	4,3	0,3	0,4	5,0	5,0	0,4	0,6	6,0
13	Olie- og kulproduktindustri	1,7	0,0	0,5	2,2	1,0	0,0	0,5	1,5
14	Sten-, ler- og glasindustri	4,7	0,1	1,3	6,1	3,1	0,3	0,3	3,7
15	Metalvarerindustri	3,3	0,6	0,7	4,6	3,2	0,3	0,5	4,0
16	Jernindustri i øvrigt	4,3	0,2	1,1	5,6	3,4	0,5	0,6	4,5
17	Transportmiddelindustri	5,9	0,3	0,0	6,2	4,9	0,5	1,6	7,0
18	Anden fremstillingsvirksomhed	3,4	0,0	0,5	3,9	3,3	0,2	0,5	4,0
19	Bygge- og anlægsvirksomhed	3,0	0,3	0,8	4,1	2,1	0,2	0,3	2,6
20	Offentlige værker	3,8	2,3	0,1	6,2	3,2	0,6	0,3	4,1
21	Handel og omsætning	5,5	0,2	0,1	5,8	2,3	0,1	0,3	2,7
22	Transport	–	–	–	–	4,0	0,3	0,3	4,6
23	Diverse	4,0	0,0	0,0	4,0	–	–	–	–
24	<i>Arbejdere i alt</i>	4,8	0,3	0,7	5,8	3,5	0,4	0,7	4,6
25	<i>Funktionærer i alt</i>	1,9	0,0	0,1	2,0	1,5	0,0	0,1	1,6

Anm.: Tallene omfatter ca. 94 000 arbejdere og ca. 41 000 funktionærer i virksomheder under Dansk Arbejdsgiverforening.

Note: The table is based on about 94 000 manual workers and about 41 000 salaried employees employed by members of the Danish Employers' Confederation.

Kilde: Statistikken nr. 1. Særnummer af Arbejdsgiveren. Januar kvartal 1975.

TRANSLATION – Heading, columns 1–4: Copenhagen; 5–8: the provinces; 1 and 5: illness; 2 and 6: accident; 3 and 7: other; 4 and 8: total. – Front column, 1–24: manual workers; 1: food manufacturing; 2: beverage industries; 3: tobacco manufactures; 4: manufacture of textiles; 5: manufacture of wearing apparel, incl. footwear; 6: manufacture of wood and wood products; 7: manufacture of furniture; 8: manufacture of paper and paper products; 9: printing and publishing industries; 10: manufacture of leather and products of leather; 11: manufacture of rubber products; 12: manufacture of chemicals; 13: manufacture of products of petroleum and coal; 14: manufacture of pottery, glass and earthenware; 15: manufacture of fabricated metal products; 16: iron industry; 17: manufacture of transport equipment; 18: other manufacturing industries; 19: construction; 20: electricity, gas and water supply; 21: commerce; 22: transport; 23: other; 24: manual workers, total; 25: salaried employees, total.

Antal personer, der har angivet 0–38 sygdomssymptomer. LO-området. 1973

Tabel 6.37

Number of persons having stated 0–38 symptoms of illness. 1973

	Pct. af samtlige svarpersoner	Absolut antal svarpersoner
	1	2
<i>Antal sygdomssymptomer</i>		
0	19,7	1 366
1	14,1	978
2	11,1	770
3	10,4	718
4	7,8	543
5	7,3	504
6	5,3	369
7	4,3	301
8	3,8	260
9	3,2	221
10	2,7	189
11	2,3	156
12	1,5	107
13	1,4	94
14	1,2	80
15–38	3,9	275
I alt	100,0	6 931

Anm.: Repræsentativt udsnit af medlemmer af fagforbund og fagforeninger tilsluttet LO. Tallene er ikke repræsentative for samtlige beskæftigede på arbejdsmarkedet.
 Note: Representative sample of members of trade unions under the Danish Federation of Trade Unions. The figures are not representative for the entire labour force.
 Kilde: K.W. Redder, Ole Svane og Poul Westergård: Arbejdsmiljøundersøgelsen. Socialforskningsinstituttets rapport til Arbejdsmiljøgruppen af 1972. Arbejdsmiljøgruppens rapport nr. 2. København 1974.

TRANSLATION – Heading, column 1: percentage of all respondents; 2: absolute number of respondents. – Front column: number of symptoms of illness and total.

**Hyppegheden af de enkelte sygdomssymptomer, efter køn og alder. LO-området.
Procent. 1973**

Tabel 6.38

Incidence of symptoms of disease, by sex and age. Percentage. 1973

	Mænd			Kvinder		
	24 år og derunder	25–49 år	50 år og derover	24 år og derunder	25–49 år	50 år og derover
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
<i>Sygdomssymptomer</i>						
1 Lændesmerter ved løft.	19	25	30	16	22	31
2 Smerter i ryg med udstråling til ben.	8	16	23	9	15	24
3 Øvre rygmuskelsmerter.	18	22	25	32	41	39
4 Rygsmerter i øvrigt	21	23	26	16	21	27
5 Smerter i knæ- eller hofteled.	11	14	23	4	11	24
6 Smerter i håndled eller arm.	15	14	16	18	23	30
7 Krumme fingre.	1	3	6	1	1	4
8 Tykke led i hånd og fingre.	2	2	4	1	4	12
9 »Døde« hvide fingre.	2	3	7	2	5	11
10 Eksem på hænder eller arme.	8	6	5	12	8	4
11 Eksem på ben eller fødder.	4	5	6	3	2	2
12 Nedsat hørelse – samtale.	7	10	21	3	4	13
13 Nedsat hørelse – dørklokke.	3	5	15	1	1	8
14 Svien i øjnene.	11	15	15	21	19	21
15 Træthed eller smerter i øjnene.	8	10	11	16	14	15
16 Kvalme.	5	4	4	8	6	8
17 Smerter øverst i maven.	15	15	15	14	16	16
18 Smerter midt eller nedadtil i maven.	9	10	10	8	8	10
19 Problemer med afføringen.	5	9	9	8	14	15
20 Smerter eller kløe ved endetarm.	8	13	13	2	7	5
21 Hosteanfald flere gange daglig.	7	7	14	4	5	10
22 Astma anfald.	1	1	3	1	1	2
23 Åndenød ved anstrengelse.	8	12	22	8	9	13
24 Smerter i brystet ved anstrengelse.	3	5	9	3	3	7
25 Søvnbesvær.	10	15	19	10	14	29
26 Konstant træt, alt uoverkommeligt.	8	11	17	15	21	26
27 Angstanfald.	3	4	4	6	6	7
28 Nervøs og uligevægtig.	12	14	13	19	22	20
29 Svimmel og besvimer.	3	3	4	7	6	6
30 Problemer med seksualliv.	7	8	9	6	8	7
31 Stress.	16	27	23	23	30	33
32 Åreknuder.	2	10	18	3	18	33
33 Kolde fødder.	11	10	13	37	31	21
34 Hovedpine med synsforstyrrelse.	8	9	8	16	19	18
35 Hovedpine uden synsforstyrrelse.	15	18	13	28	28	20
36 Ofte forkølet.	23	16	16	19	12	13
37 Svien eller smerter ved vandladning.	2	1	3	2	3	3
38 Vanskeligheder med at holde på vandet.	4	2	5	2	4	7
39 Antal svarpersoner ca.	600	2 700	1 500	440	1 300	450

Anm.: Se tabel 6.37.

Note: See table 6.37.

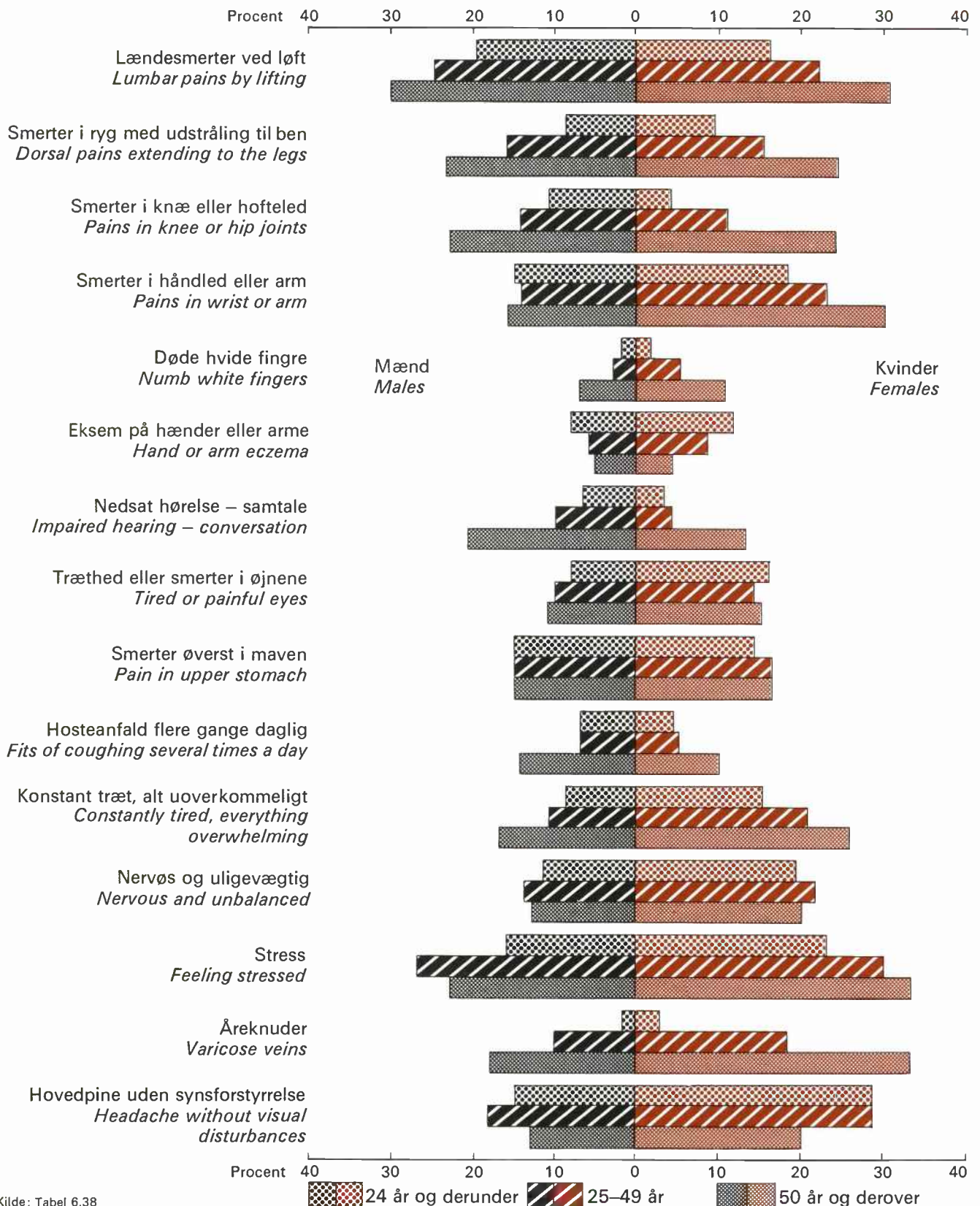
Kilde: Se tabel 6.37.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: males; 4–6: females; 1 and 4: 24 years or less; 3 and 6: 50 years or more. – Front column, 1–38: symptoms of disease; 1: lumbar pains by lifting; 2: dorsal pains extending to the legs; 3: muscular pains in upper back; 4: other dorsal pains; 5: pains in knee or hip joints; 6: pains in wrist or arm; 7: bent fingers; 8: swollen joints of hands or fingers; 9: numb white fingers; 10: hand or arm eczema; 11: foot or leg eczema; 12: impaired hearing – conversation; 13: impaired hearing – door bell; 14: smarting eyes; 15: tired or painful eyes; 16: nausea; 17: pains in upper stomach; 18: pains in lower stomach; 19: obstipation or diarrhoea; 20: pains or itching at the anus; 21: fits of coughing several times a day; 22: fits of asthma; 23: shortness of breath by effort; 24: chest pains by effort; 25: difficulties of sleep; 26: constantly tired, everything overwhelming; 27: fits of fear; 28: nervous and unbalanced; 29: dizzy and fainting; 30: sexual problems; 31: feeling stressed; 32: varicose veins; 33: cold feet; 34: headache with visual disturbances; 35: headache without visual disturbances; 36: often common cold; 37: itching or pains by urination; 38: involuntary discharge of urine; 39: number of respondents, approx.

Hyppigheden af udvalgte sygdomssymptomer, efter køn og alder. Procent. 1973

Figur 6.11

Incidence of selected symptoms of disease, by sex and age. Percentage. 1973

Kilde: Tabel 6.38

Sygdomssymptomer fordelt efter den angivne årsag. LO-området. Procent. 1973**Tabel 6.39**

Symptoms of disease by indicated cause. Percentage. 1973

	Pct.
	1
<i>Angiven årsag</i>	
1 Især i arbejdet	26
2 Især uden for arbejdet	5
3 Både i og uden for arbejdet	36
4 Ingen svarangivelse eller årsagen kan ikke placeres	33
5 I alt	100
6 Antal sygdomssymptomer i alt	34 501

Anm.: Se tabel 6.37.

Note: See table 6.37.

Kilde: Se tabel 6.37.

TRANSLATION – Front column, 1–4: causes are to be found; 1: primarily at work; 2: primarily not at work; 3: both at work and not at work; 4: no reply or cause cannot be indicated; 5: total; 6: symptoms of disease, total.

Andel af personer, som i arbejdssituationen må tage hensyn til helbredet eller har vanskeligheder med helbredet, efter faglig uddannelse. LO-området. Procent. 1973**Tabel 6.40**

Percentage of persons who in the working situation must pay attention to their health or who have difficulties with their health, by level of vocational education. 1973

	Andel af svarpersoner		
	som må tage hensyn til helbredet eller har vanskeligheder med helbredet 1	med medicinforbrug flere gange ugentlig 2	Gennemsnitlig antal sygdomssymptomer 3
	pct.		
1 Ingen faglig uddannelse	16	20	5,4
2 Specialarbejderuddannet	19	21	6,0
3 Faglært	12	16	4,5
4 Anden uddannelse	10	16	4,3

Anm.: Se tabel 6.37.

Note: See table 6.37.

Kilde: Se tabel 6.37.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: percentage of respondents; 1: who must pay attention to, or have difficulties with, their health; 2: who take medicine several times weekly; 3: average number of symptoms. – Front column, 1: no vocational education; 2: trained for semi-skilled work; 3: trained for skilled work; 4: other.

Sygdomssymptomer procentvis fordelt efter angiven årsag. Rangordnet efter årsagsangivelsen »i arbejdet«. LO-området. 1973

Tabel 6.41

Symptoms of disease by indicated cause. Arranged according to the cause »at work«. Percentage. 1973

	Andel af besvarelserne med årsagsangivelser			Andel af besvarelserne med årsager angivet som »kendes ikke«. Desuden manglende årsagsangivelse	I alt
	»I arbejdet«	»Både i og uden for arbejdet«	»Især uden for arbejdet«		
	1	2	3	4	5
	pct.				
<i>Sygdomssymptomer</i>					
1 Smerter i håndled eller arm	50	28	2	20	100
2 Øvre rygmuskelsmerter	45	37	2	16	100
3 Lændesmerter ved løft	41	39	3	17	100
4 Træthed eller smerter i øjnene	40	27	1	32	100
5 Stress	39	38	6	17	100
6 Svien i øjnene	35	32	3	30	100
7 Rygsmerter i øvrigt	34	42	3	21	100
8 Smerter i ryg med udstråling til ben	34	41	2	23	100
9 Eksem på hænder eller arme	34	22	5	39	100
10 Smerter i knæ eller hofteled	32	42	3	23	100
11 Nedsat hørelse – samtale	32	35	3	30	100
12 Krumme fingre	26	16	1	57	100
13 Tykke led i hånd og fingre	26	22	1	51	100
14 Nedsat hørelse – dørklokke	25	25	4	46	100
15 Ofte forkølet	23	43	2	32	100
16 Åreknuder	23	30	2	45	100
17 Smerter i brystet ved anstrengelse	22	38	1	39	100
18 Konstant træt, alt uoverkommeligt	21	42	8	29	100
19 Hovedpine uden synsforstyrrelser	19	49	4	28	100
20 Søvnbesvær	19	23	14	44	100
21 Smerter øverst i maven	16	45	2	37	100
22 Åndenød ved anstrengelse	16	47	5	32	100
23 Eksem på ben eller fødder	16	21	4	59	100
24 Nervøs og uligevægtig	16	46	10	28	100
25 Hovedpine med synsforstyrrelser	15	50	3	32	100
26 Kolde fødder	14	36	9	41	100
27 Angstanfald	14	32	11	43	100
28 »Døde« hvide fingre	14	27	7	52	100
29 Kvalme	13	36	3	48	100
30 Problemer med afføringen	13	43	3	41	100
31 Svimmel og besvimer	12	35	4	49	100
32 Høsteanfald flere gange daglig	12	48	3	37	100
33 Smerter midt eller nedadtil i maven	11	44	3	42	100
34 Smerter eller kløe ved endetarm	9	38	5	48	100
35 Astma anfald	8	33	3	56	100
36 Problemer med seksuallivet	8	11	20	61	100
37 Svien eller smerter ved vandladning	6	31	2	61	100
38 Vanskelighed med at holde på vandet	5	36	4	55	100

Anm.: Se tabel 6.37.

Note: See table 6.37.

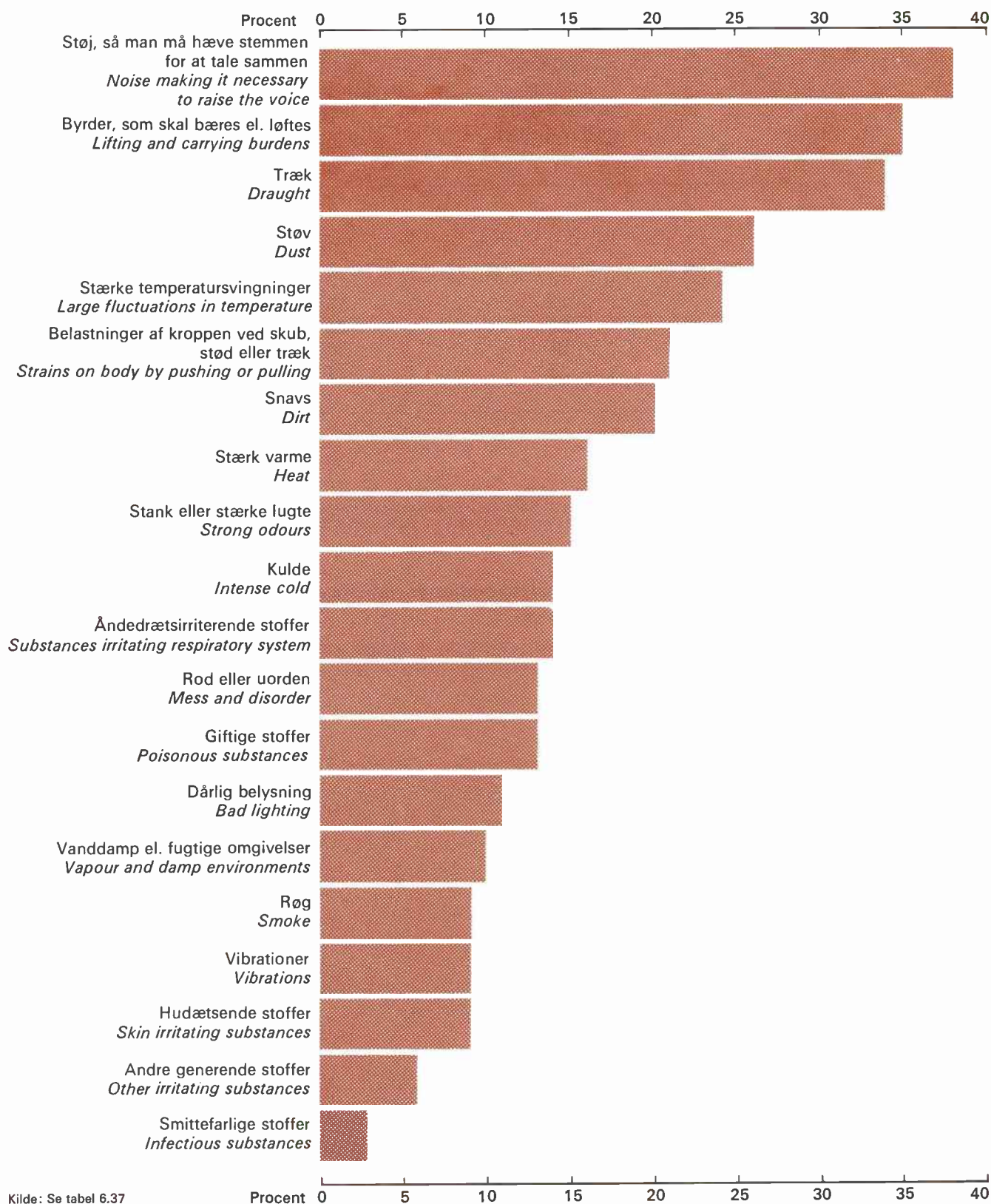
Kilde: Se tabel 6.37.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: percentage of respondents stating cause to be; 1: »at work«; 2: »both at work and not at work«; 3: »especially not at work«; 4: percentage of respondents stating cause to be »not known« or not stating cause; 5: total. – Front column, 1–38: symptoms of disease; 1: pains in wrist or arm; 2: muscular pains in upper back; 3: lumbar pains by lifting; 4: tired or painful eyes; 5: feeling stressed; 6: smarting eyes; 7: other dorsal pains; 8: dorsal pains extending to the legs; 9: hand or arm eczema; 10: pains in knee or hip joints; 11: impaired hearing – conversation; 12: bent fingers; 13: swollen joints of hands or fingers; 14: impaired hearing – door bell; 15: often common cold; 16: varicose veins; 17: chest pains by effort; 18: constantly tired, everything overwhelming; 19: headache without visual disturbances; 20: difficulties of sleep; 21: pains in upper stomach; 22: shortness of breath by effort; 23: foot or leg eczema; 24: nervous and unbalanced; 25: headache with visual disturbances; 26: cold feet; 27: fits of fear; 28: numb white fingers; 29: nausea; 30: obstipation or diarrhoea; 31: dizzy and fainting; 32: fits of coughing several times a day; 33: pains in lower stomach; 34: pains or itching at the anus; 35: fits of asthma; 36: sexual problems; 37: itching or pains by urination; 38: involuntary discharge of urine.

Hypigheden af oplevede fysisk-kemiske påvirkninger i arbejdet. LO-området. Procent. 1973

Figur 6.12

Incidence of adverse physical-chemical influences in working situation. Percentage. 1973

Kilde: Se tabel 6.37

Fysisk-kemiske påvirkninger¹ og helbred. LO-området. Procent. 1973

Tabel 6.42

Adverse physical-chemical influences¹ and health. Percentage. 1973

	Andel af svarpersoner		
	som må tage hensyn til helbredet eller har vanskeligheder med helbredet	med medicinforbrug flere gange ugentlig	Gennemsnitlig antal sygdomssymptomer
	1	2	3
	pct.		
<i>Antal fysisk-kemiske påvirkninger¹</i>			
0	8	13	2,7
3	12	15	5,0
6	20	24	6,7
9	28	20	7,3
12	25	24	7,9

1 Se figur 6.12.

1 See figure 6.12.

Anm.: Se tabel 6.37.

Note: See table 6.37.

Kilde: Se tabel 6.37.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: percentage of respondents; 1: who must pay attention to, or have difficulties with, their health; 2: who take medicine several times weekly; 3: average number of symptoms. – Front column: number of adverse physical-chemical influences.

Andel af personer, der arbejder hvor beskyttelsesmidler er påbudt eller anbefalet. LO-området. Procent. 1973

Tabel 6.43

Percentage of persons in working situations where protection is obligatory or recommended. 1973

	Pct. af alle svarpersoner
	1
1 Beskyttelseshandsker	14
2 Høreværn	12
3 Beskyttelseshjælm	12
4 Beskyttelsesbriller	12
5 Beskyttelsessko	9
6 Filtermaske	7
7 Beskyttelsesklæder	3
8 Sikkerhedsbælte	3
9 Friskluftmaske	2
10 Andet	2
11 Antal svarpersoner	6 931

Anm.: Se tabel 6.37.

Note: See table 6.37.

Kilde: Se tabel 6.37.

TRANSLATION – Heading, column 1: percentage of all respondents. – Front column, 1: protective gloves; 2: hearing protection devices; 3: protective helmet; 4: protective spectacles or goggles; 5: protective shoes; 6: filter mask; 7: protective clothing; 8: safety belt; 9: fresh-air mask; 10: other; 11: number of respondents.

Indledning

Velstandsfordelingen i et samfund hører til blandt de væsentligste politiske problemer. Megen politisk uenighed bunder i befolkningsgruppernes forskellige opfattelse af, hvordan produktionsresultatet skal fordeles. Gennem en række socialpolitiske foranstaltninger søger det offentlige da også at påvirke velstandsfordelingen.

En families velstand kan defineres som den mængde forbrugsgoder, familien har mulighed for at erhverve sig og råde over i løbet af en periode. En opgørelse af forbrugsmulighederne kan således ikke begrænses til familiens pengeindkomst. I praksis yder familiens medlemmer ofte herudover en produktiv indsats direkte til eget forbrug, fx i form af husligt arbejde, selvbyggeri samt reparations- og vedligeholdelsesarbejder. Også familiens formue må tages i betragtning, fordi den på flere områder påvirker familiens forbrugsmuligheder. Den mere likvide del af formuen vil umiddelbart kunne anvendes til forbrug, ligesom besiddelsen af varige forbrugsgoder øver indflydelse på forbrugsmulighederne.

I videre forstand omfatter familiens forbrugsmuligheder også deres kreditmuligheder samt modtagne offentlige ydelser.

En væsentlig del af de offentlige ydelser har form af enten kontanttilskud til personer, der opfylder bestemte krav (fx med hensyn til alder, civilstand, antal børn, indkomststørrelse m.v.) eller tilskud til bestemte former for forbrug (fx anvendelse af daginstitutioner og boligforbrug). Hertil kommer offentlige gratisydelser som fx undervisning og sygehusbehandling. Gennem udformningen af sine tilskud og ved at knytte tilskuddene til en bestemt adfærd fra familiernes side søger det offentlige at påvirke familiernes forbrugsvalg, samtidig med at forbrugsmulighederne søges forbedret for de dårligst stillede familier og persongrupper.

Omvendt betyder statens og kommunernes opkrævning af skatter og afgifter, at familiens forbrugsmuligheder begrænses. Denne begrænsning rammer ikke alle familier lige hårdt. Den progressivt stigende indkomstskat betyder fx, at skattebyrden af en given indkomst bliver afhængig af, hvorledes indkomsten fordeles sig på familiens enkelte medlemmer. Samtidig rammer forbrugsafgifterne forskelligt alt efter familiens forbrugsmønster.

Inden for forbrugsmulighedernes ramme påvirkes familiernes forbrugsvalg også af en række andre faktorer. Den enkelte familie vil ganske vist ofte opleve sit forbrugsbehov som noget uafhængigt, men i praksis vil det på mange områder være påvirket af omgivelsernes vaner og normer. Samtidig kan der konstateres en række ydre faktorer, som påvirker forbruget. Mest karakteristisk kommer dette til udtryk, når man betragter familiernes livsforløb, hvor der typisk er betydelige forskelle i forbrugsmønsteret, fx for unge nyetablerede familier med børn sammenlignet med midaldrende ægtepar, hvor børnene er flyttet hjemmefra. Også forskelle i arbejds-

stilling kan være ledsaget af forskelle i forbrugsmønsteret, fx mellem funktionær- og arbejderfamilier. Sidstnævnte kan bl.a. være en følge af funktionærernes mere stabile løn- og ansættelsesforhold.

I praksis må familiernes forbrug normalt måles i penge, men det er allerede i det foregående nævnt, at forbruget også i et betydeligt omfang kan omfatte naturalindkomster og offentlige gratisydelser, som vanskeligt lader sig værdisætte. Det skal også bemærkes, at et beskedent økonomisk forbrug kan være udtryk for en bevidst ønsket lav produktiv indsats på arbejdsmarkedet, fx når en familie med børn foretrækker at lade den ene af forældrene blive hjemme og passe børnene frem for begge at arbejde med børnene anbragt i dagpleje eller på institution.

De udvalgte oplysninger

I indledningsafsnittet er omtalt det ønskelige i at belyse forbrugsmulighederne. Dette begrebs indhold af såvel prisfastsatte som ikke-prisfastsatte elementer gør imidlertid i praksis en samlet talmæssig opgørelse meget vanskelig. Indtil videre er man henvist til at måtte belyse forbrugsmulighederne ad indirekte vej gennem anvendelse af enkelte udvalgte målelige komponenter. Som indikator for forbrugsmulighederne er i det følgende benyttet dels opgørelser af indkomst og formue, således som disse findes først og fremmest i skattestatistikken, og dels materiale vedrørende den faktiske forbrugssammensætning, som tilvejebringes gennem de tilbagevendende forbrugsundersøgelser. I denne publikations øvrige kapitler er det næsten overalt tilstræbt at belyse levevilkårene for enkeltpersoner, mens det i dette kapitel er mere relevant at knytte interessen til familien, som normalt er rammen om et forbrugsfællesskab.

At være henvist til at benytte skattestatistikken til belysning af indkomster og formuer rummer i sig selv en række begrænsninger. Dette skyldes bl.a., at skatteoplysningerne primært indsamles til administrativt brug, og at man ved den praktiske opgørelse på en række områder er nødt til at benytte mere eller mindre præcise værdiansættelser. Da skatteopgørelserne samtidig er baseret på lovregler, der er underkastet hyppige ændringer, vanskeliggøres sammenligninger over tiden. Endvidere må ved anvendelse af skatteopgørelser til stadighed erindres, at der forekommer et vist omfang af skatteunddragelser.

Hertil kommer, at en række af de størrelser, der klart påvirker forbrugsmulighederne, ikke indgår i skatteopgørelserne. For indkomsten kan nævnes bl.a. arv, gaver, kapitalgevinster og naturalydelser og for formuen bl.a. en række varige forbrugsgoder (indbo, smykker, tæpper o.lign.) bortset fra boligen og motorkøretøjer. Endvidere anvendes ved skatteopgørelsen af formueaktiver varierende vurderingsprincipper. Nogle vurderes efter salgsværdien. Det gælder fx obligationer og aktier. Fast ejendom vurderes efter den officielle ejendomsværdi-

di, der normalt er lavere end salgsværdien. Endelig vurderes andre aktiver, specielt erhvervsaktiver, i overensstemmelse med gældende afskrivningsregler.

For forbrugsundersøgelserne, som Danmarks Statistik har gennemført med 4–5 års mellemrum, gør der sig den begrænsning gældende, at de hidtil kun har omfattet lønmodtagerfamilier. Det vil her sige familier med fælles forbrug (bortset fra husassistenter, medhjælpere og pensionærer), som har erhvervet mindst halvdelen af sin samlede indkomst som lønindkomst. Mens forbrugsundersøgelserne hidtil alene havde belyst lønmodtagerhusstandenes direkte indkomst- og forbrugssammensætning, blev undersøgelsen i 1971 udvidet med det offentliges indirekte tilskud til husstandene på visse udvalgte områder. Det drejede sig om husstandenes benyttelse af daginstitutioner og fritidshjem for børn og unge samt læge- og tandlægekonsultationer m.v., hvor man ud fra oplysninger om familiens faktiske benyttelse beregnede det offentliges tilskud til familien på disse områder.

Indkomst

Indkomstoplysningerne i tabel 7.1–7.10 er baseret på materiale fra skattemyndighederne. Materialet er hentet dels fra totaltællinger (tabel 7.1) omfattende samtlige skattepligtige og dels fra stikprøveundersøgelser (tabel 7.2–7.10) omfattende ca. 1/2 pct. af de skattepligtige (selvangivelsesundersøgelsen).

Totaltællingerne er foretaget på grundlag af skattematerialet, efter at ligningen har fundet sted, og omfatter alle fuldt og begrænset skattepligtige personer over 15 år samt skattepligtige under 15 år med selvstændig indkomst (eller formue). Selvangivelsesundersøgelsens stikprøve er foretaget på grundlag af selvangivelser fra et udsnit af de fuldt skattepligtige over 15 år. En del af de selvangivelser, der indleveres efter den almindelige afleveringsfrist, indgår ikke i undersøgelsen, og da disse må antages fortrinsvis at vedrøre selvstændige erhvervsdrivende, medfører dette en systematisk skævhed i materialet.

Indkomsterne kan opgøres brutto, dvs. omfattende alle indkomster, eller netto, dvs. minus fradrag på selvangivelsen, også kaldet den skattepligtige indkomst. Både bruttoindkomsten og den skattepligtige indkomst kan være negativ, førstnævnte som følge af underskud ved selvstændig erhvervsvirksomhed eller fast ejendom, sidstnævnte ved at de ligningsmæssige fradrag er større end bruttoindkomsten.

Udviklingen i indkomstfordelingen er på grundlag af den skattepligtige indkomst belyst for perioden 1939–1966 i tabel 7.1 og for perioden 1971–1974 i tabel 7.2, der tillige viser bruttoindkomstens fordeling i 1974. Af flere grunde kan tabel 7.1 og 7.2 ikke sammenholdes.

For det første fordi hustruer og børn under 18 år før 1970 blev sambeskattet med forsørgeren, mens de ved kildeskattens indførelse i 1970 blev selvstændigt skatte-

pligtige. Hustruer dog kun af erhvervsindkomster, idet fællesindkomst og formue (samt indkomst heraf) fortsat beskattes hos manden.

For det andet er skattereglerne og dermed indkomstbegrebet ændret flere gange i periodernes løb. Den mest betydningsfulde ændring blev foretaget i 1967, da fradraget for betalt skat blev ophævet.

Endvidere har den statistiske opgørelsesmåde varieret for perioden 1939–1966, således at mindre ændringer i fordelingerne ikke kan tages som udtryk for reelle ændringer.

Tabel 7.1 og 7.2 angiver således kun en tendens for udviklingen i indkomstfordelingen, en tendens, der må sammenholdes med andre indikatorer for udviklingen i levevilkårene.

Indkomster kan opgøres for perioder af forskellig længde, fx en måned, et år eller hele livet. En opgørelse af livsindkomster er ikke blevet forsøgt her, bl.a. fordi det i praksis er vanskeligt at sammenveje indkomster for forskellige år. Det skal dog bemærkes, at Det økonomiske Råd har foretaget sådanne beregninger på grundlag af lønoverenskomsterne for visse lønmodtagergruppers vedkommende¹.

Forbrugsmulighederne afhænger af en række forhold, der knytter sig til personerne inden for familien og deres stilling over for omverdenen. I tabel 7.3–7.8 er variationer i bruttoindkomsten derfor vist i relation til en lang række variable, bl.a. enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar fordelt efter antal hjemmeboende børn under 18 år, de skattepligtige personer fordelt efter køn, alder, civilstand, arbejdsstilling og socioøkonomisk gruppe samt kombinationer af mandens og hustruens bruttoindkomst.

Da levevilkårene ikke alene er afhængige af indkomstens størrelse, men også af den situation, der er knyttet til indkomsterhvervelsen, er der i tabel 7.9–7.12 vist opdelinger af indkomsten efter art. Tabel 7.9–7.10 er baseret på skattematerialet, mens tabel 7.11–7.13 er baseret på forbrugsundersøgelsen 1971.

Sidstnævnte tabeller belyser samtidig det offentliges påvirkning af forbrugsmulighederne inden for de tidligere nævnte begrænsede områder. For at belyse indkomstoverførslerne mellem familierne og det offentlige set i relation til familiens egne indkomstmuligheder, er i tabellerne anvendt opdelinger efter den samlede erhvervsindkomst, dvs. såvel lønindkomst som indkomst fra selvstændig erhvervsvirksomhed.

Formue

Parallelt med belysningen af indkomsterne viser tabel 7.14–7.18 fordelinger af formuen ligeledes baseret på materiale fra skattemyndighederne, dels fra totaltællingerne (tabel 7.14–7.15) og dels fra stikprøveunder-

¹ Det økonomiske Råds Formandsskab: Dansk økonomi, efteråret 1972. København 1972.

søgelse (selvangivelsesundersøgelsen (tabel 7.16–7.18)). I tabellerne er anvendt den skattepligtige formue, som omfatter alle skattepligtige formuegoder (brutto) med fradrag af den fradragsberettigede gæld.

Udviklingen i fordelingen af den skattepligtige formue er belyst for perioden 1950–1967 i tabel 7.14 og for perioden 1970–1974 i tabel 7.15. Ligesom for udviklingen i indkomstfordelingen gælder det også for formuefordelingen, at de to perioder ikke kan sammenlignes som følge af ændringer i skattebegreberne. Før 1970 blev børn under 18 år sambeskattet med forsørgeren, mens de efter kildeskattens indførelse i 1970 er selvstændigt skattepligtige. Endvidere bliver kun skattepligtige formuer over en vis grænse (450 000 kr. i 1974) formuebeskattet, hvilket indebærer, at mindre formuer ikke er lignet i samme grad som de større. Dette må erindres ved vurderingen af tabel 7.16–7.18. I tabel 7.16 er vist den gennemsnitlige skattepligtige formue efter bruttoindkomst og efter socioøkonomiske grupper, mens tabel 7.17 og 7.18 viser formuens placering.

Forbrug

Som indikator for forbrugsmulighederne er i tabel 7.19–7.22 vist den faktiske forbrugssammensætning for lønmodtagerhusstande på grundlag af forbrugsundersøgelserne. Udviklingen i forbrugssammensætningen for

hele befolkningen opgøres i nationalregnskabet, men da opdelingen på forbrugsgrupper er behæftet med betydelig usikkerhed, er opgørelsen ikke medtaget her. Forskydninger i forbrugsmønsterets hovedtræk kan tages som udtryk for ændringer i de materielle levevilkår, og i tabel 7.19 er udviklingen belyst for perioden 1955–1971.

Da forbruget især må antages at være afhængigt af den disponible indkomst, dvs. indkomster med fradrag af direkte skatter, er dette indkomstbegreb anvendt i tabel 7.20–7.22, som viser forskellene i forbrugsmønsteret hos ægtepar med forskellig indkomst henholdsvis med eller uden børn. Ved vurderingen af tallene må der tages hensyn til variationer i antallet af familiemedlemmer, som derfor er anført i tabellerne.

Også besiddelsen af varige forbrugsgoder har betydning for forbrugsmulighederne. På grundlag af oplysninger fra Danmarks Statistik og socialforskningsinstituttets omnibusundersøgelse i maj 1975 er i tabel 7.23 vist udbredelsen af en række varige forbrugsgoder i forskellige befolkningsgrupper. For egen boligs vedkommende findes mere detaljerede oplysninger i kapitel 8 om boligforholdene².

² Se tabel 8.12–8.16.

I. Indkomst

Indkomstfordelingen (skattepligtig indkomst) for skattepligtige personer.
Procent. 1939–1966

Tabel 7.1

The distribution of income (taxable income) for all taxable persons. Percentage. 1939–1966

	1939	1944	1949	1955	1959	1965	1966
	1	2	3	4	5	6	7
	pct. af samlet indkomstmasse ¹						
<i>Skattepligtige personer</i>							
<i>(efter stigende indkomst)</i>							
1	1	1	1	1	1	1	1
2	3	3	3	3	3	4	4
3	4	4	5	5	5	5	5
4	5	6	6	6	6	6	6
5	6	7	7	8	8	8	8
6	8	9	9	9	9	10	10
7	9	10	11	11	11	11	11
8	13	12	13	13	13	13	13
9	16	16	16	16	19	16	16
10	35	32	29	28	25	26	26
11	100	100	100	100	100	100	100
12	34	31	28	28	27	27	26

1 Angiver den andel af den samlede indkomstmasse i indkomståret, som modtages af hver tiendedel af de skattepligtige (ordnet efter stigende indkomst).

1 Percentage of aggregate income, i.e. the income percentage accounted for by each tenth of taxable persons (grouped by size of income).

2 Dvs. den procentdel af den samlede indkomstmasse, som skal flyttes fra indkomster over gennemsnittet til indkomster under gennemsnittet for at få en fuldstændig udjævning af indkomstfordelingen, hvor hver tiendedel af skatteansættelserne netop får en tiendedel af indkomstmassen.

2 Percentage of aggregate income which must be redistributed from incomes above average to incomes below average in order to achieve complete equalization, whereby each tenth of taxable persons accounts for exactly one-tenth of aggregate income.

Anm.: Negative indkomster er sat lig 0. Tabel 7.1 og tabel 7.2 kan ikke sammenlignes på grund af ændringer i antal skattepligtige og i indkomstbegrebet mellem 1966 og 1970 (se tekst).

Note: Negative incomes are set at 0 kr. Tables 7.1 and 7.2 are not comparable due to changes in definitions of taxable persons and taxable income between 1966 and 1970.

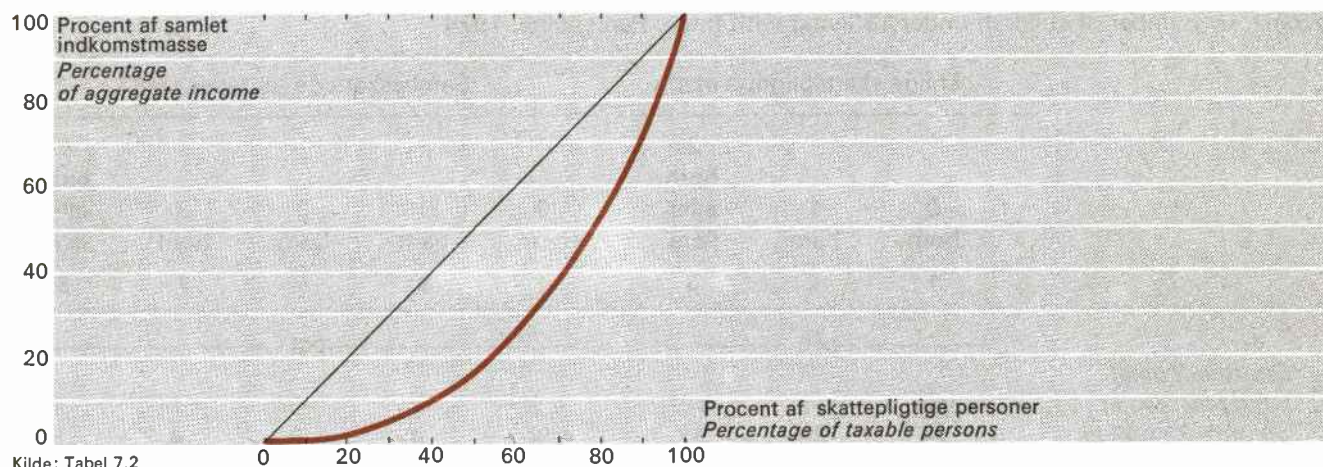
Kilde: Kjeld Bjerke: Forskydninger i den personlige indkomstfordeling 1939–1964. Socialt Tidsskrift nr. 8, 1965 (tabelperiode 1939–1955). Statistisk Tiårsoversigt 1970 og 1975 (tabelperiode 1959–1966).

TRANSLATION – Front column, 1–10: taxable persons arranged in tenths by rising income; 11: all taxable persons; 12: maximum equalization percentage.

Indkomstfordelingen (bruttoindkomst) for skattepligtige personer. Procent. 1974

Figur 7.1

The distribution of income (gross income) for all taxable persons. Percentage. 1974

Indkomstfordelingen (skattepligtig indkomst og bruttoindkomst) for skattepligtige personer. Procent. 1971–1974

Tabel 7.2

The distribution of income (taxable income and gross income) for all taxable persons. Percentage. 1971–1974

	Skattepligtig indkomst				Bruttoindkomst 1974
	1971	1972	1973	1974	
	1	2	3	4	5
	pct. af samlet indkomstmasse ¹				
<i>Skattepligtige personer</i> (efter stigende indkomst)					
1	0	0	0	0	0
2	0	0	1	1	1
3	2	2	3	3	3
4	5	5	5	5	5
5	7	7	6	7	6
6	9	9	9	9	9
7	12	12	12	12	12
8	15	15	15	15	15
9	18	18	18	18	18
10	32	32	31	30	31
11	100	100	100	100	100
12	37	36	35	35	35
13	19 330	19 066	19 330	19 139	19 139

1 Se note 1 til tabel 7.1.
 1 See footnote 1, table 7.1.
 2 Se note 2 til tabel 7.1.
 2 See footnote 2, table 7.1.

Anm.: Negative indkomster er medregnet. Skattepligtig indkomst er lig med bruttoindkomst minus ligningsmæssige fradrag på selvangivelsen.
 Note: Negative incomes are included as such. Taxable income equals gross income minus income deductions (tax return figures).
 Kilde: Selvangivelsesundersøgelsen 1974, Statistiske Efterretninger 1976, nr. A9 samt materiale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Heading, columns 1–4: taxable income; 5: gross income. – Front column, 1–10: taxable persons arranged in tenths by rising income; 11: all taxable persons; 12: maximum equalization percentage; 13: sample size.

Enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar fordelt efter familiens bruttoindkomst, opdelt efter antal hjemmeboende børn under 18 år. Procent. 1974

Tabel 7.3

Number of single taxable persons and jointly taxed married couples, by size of family gross income, by number of children under 18 living with them. Percentage. 1974

	Enlige skattepligtige med			Sambeskattede ægtepar med				
	0 børn	1 barn	2 børn eller flere	0 børn	1 barn	2 børn	3 børn	4 børn eller flere
	1	2	3	4	5	6	7	8
	pct.			pct.				
1 <i>Bruttoindkomst</i>								
Under 20 000 kr.	43	17	19	2	1	0	1	1
20 000–39 999 kr.	24	30	32	24	4	2	4	5
40 000–59 999 kr.	19	29	28	18	13	12	12	19
60 000–79 999 kr.	9	17	13	19	20	24	26	24
80 000–99 999 kr.	2	4	3	14	24	24	19	22
100 000–119 999 kr.	1	1	2	10	16	18	13	17
120 000–139 999 kr.	1	1	1	5	10	9	8	6
140 000 kr. og derover. . .	1	1	2	8	12	11	17	6
2 I alt.	100	100	100	100	100	100	100	100
3 Gennemsnitlig bruttoindkomst i kr.	32 500	43 200	44 400	77 000	96 400	97 400	102 400	85 500
4 Stikprøvens størrelse. . . .	6 930	334	229	2 849	1 112	1 277	455	130

Anm.: Børns eventuelle indkomster er ikke medregnet i familiens bruttoindkomst.

Note: Children's incomes are not included in family gross income.

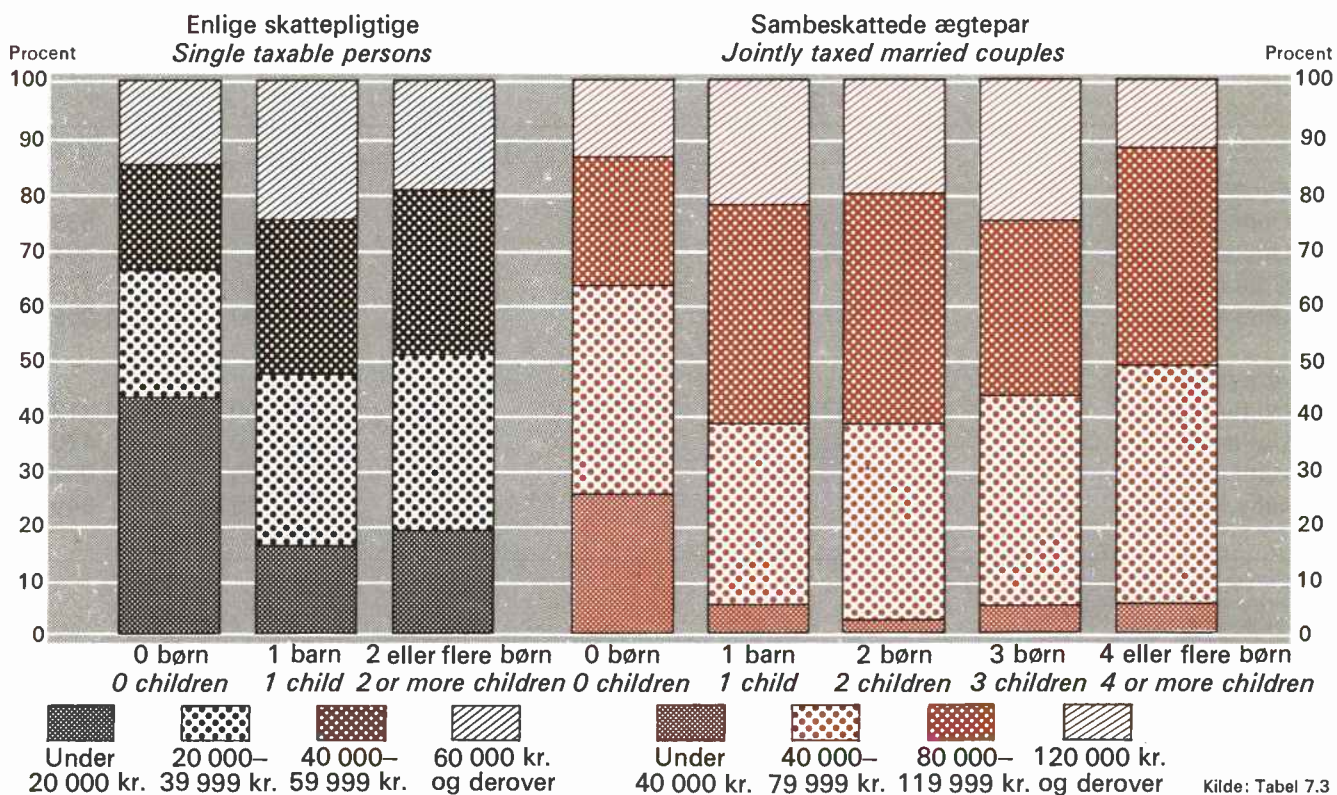
Kilde: Se tabel 7.2.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: single taxable persons with; 1: 0 children; 2: 1 child; 3: 2 or more children; 4–8: jointly taxed married couples with; 4: 0 children; 5: 1 child; 6: 2 children; 7: 3 children; 8: 4 or more children. – Front column, 1: gross income groups; 2: total; 3: average gross income, in kr.; 4: sample size.

Enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar fordelt efter familiens bruttoindkomst, opdelt efter antal hjemmeboende børn under 18 år. Procent. 1974

Figur 7.2

Number of single taxable persons and jointly taxed married couples, by size of family gross income, by number of children under 18 living with them. Percentage. 1974

Gennemsnitlig bruttoindkomst for skattepligtige personer, efter køn, civilstand og arbejdsstilling. 1974

Tabel 7.4

Average gross income for taxable persons, by sex, marital status and occupational status. 1974

	Selvstændige	Funktionærer	Arbejdere	Pensionister	Ude af erhverv i øvrigt ¹	Samtlige skattepligtige ²	Stikprøvens størrelse
	1	2	3	4	5	6	7
	kr.						
1 Ugifte mænd.....	61 400	67 900	49 300	23 500	13 800	38 100	3 567
2 Ugifte kvinder.....	...	53 000	37 800	22 600	11 500	28 900	3 926
3 Gifte mænd.....	85 800	95 400	60 200	28 700	22 300	68 900	5 823
4 Gifte kvinder.....	...	43 400	30 300	12 100	1 800	18 400	5 823

1 Inkl. skoleelever og lærlinge.

1 Including pupils and apprentices.

2 Inkl. lønmodtagere med uoplyst stilling.

2 Including employees with occupation not stated.

Anm.: Den gennemsnitlige bruttoindkomst er kun beregnet for grupper, hvor stikprøvens størrelse er på 100 skattepligtige personer eller derover.

Note: Figures for average gross income are only calculated for those groups of the sample which number at least 100 taxable persons.

Kilde: Se tabel 7.2.

TRANSLATION – Heading, column 1: self-employed; 2: salaried employees; 3: manual workers; 4: pensioners; 5: other economically inactive persons; 6: all taxable persons; 7: sample size. – Front column, 1: single males; 2: single females; 3: married males; 4: married females.

Gennemsnitlig bruttoindkomst for skattepligtige funktionærer og arbejdere, for udvalgte aldersgrupper efter køn og civilstand. 1974

Tabel 7.5

Average gross income for selected age groups of taxable salaried employees and manual workers, by sex and marital status. 1974

	24 år og derunder	25–49 år	50–66 år	Samtlige skattepligtige ¹	Stikprøvens størrelse
	1	2	3	4	5
	kr.				
1 Funktionærer					
a Ugifte mænd	45 400	75 200	...	67 900	533
b Ugifte kvinder	39 200	55 700	65 000	53 000	874
c Gifte mænd	92 100	103 500	95 400	1 773
d Gifte kvinder	37 900	43 100	48 500	43 400	1 309
2 Arbejdere					
a Ugifte mænd	42 000	54 500	51 700	49 300	1 213
b Ugifte kvinder	32 400	40 500	41 700	37 800	475
c Gifte mænd	53 400	62 400	57 200	60 200	2 052
d Gifte kvinder	30 700	29 800	30 300	846

1 Inkl. skattepligtige personer på 67 år og derover.

1 Including taxable persons aged 67 or more.

Anm.: Se tabel 7.4.

Note: See table 7.2.

Kilde: Se tabel 7.2.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: age groups; 4: all taxable persons; 5: sample size. – Front column, 1: salaried employees; 2: manual workers; a: single males; b: single females; c: married males; d: married females.

Gennemsnitlig bruttoindkomst for gifte mænd, efter socioøkonomisk gruppe. 1974

Tabel 7.6

Average gross income for married men, by socio-economic group. 1974

<i>Selvstændige</i>	kr.	<i>Lønmodtagere:</i>	kr.	<i>Ude af erhverv:</i>	kr.
1 Selvstændige i landbr..	66 200	6 Højere funktionærer.	131 100	12 Pensionister	28 600
2 Selvstændige i industri og håndværk	87 500	7 Lavere funktionærer.	76 700	13 Ude af erhverv i øvrigt ³	22 300
3 Andre selvstændige . . .	100 900	8 Faglærte arbejdere . .	64 300		
		9 Ufaglærte arbejdere . .	56 800	14 Alle personer ude af erhverv	28 000
4 Alle selvstændige	85 700	10 Alle lønmodtagere . .	76 300		
5 Stikprøvens størrelse . .	895 ¹	11 Stikprøvens størrelse	3 857 ²	15 Stikprøvens størrelse	1 071

1 Inkl. gifte mænd med uoplyst erhverv.

1 Including married men with industry not stated.

2 Inkl. gifte mænd med uoplyst arbejdsstilling.

2 Including married men with occupation not stated.

3 Inkl. skoleelever og lærlinge.

3 Including pupils and apprentices.

Kilde: Se tabel 7.2.

TRANSLATION. 1–5: self-employed; 1: in agriculture; 2: in manufacturing or construction; 3: other self-employed; 4: all self-employed; 5: sample size; 6–11: employees; 6: salaried employees, upper levels; 7: salaried employees, lower levels; 8: skilled manual workers; 9: unskilled manual workers; 10: all employees; 11: sample size; 12–15: economically inactive persons; 12: pensioners; 13: others; 14: all economically inactive persons; 15: sample size.

Indkomstfordelingen (bruttoindkomst) for skattepligtige personer inden for arbejdsstillingsgrupper og inden for køn/civilstandsgrupper. Procent. 1974

Tabel 7.7

The distribution of income (gross income) for all taxable persons, by occupational status and by sex and marital status. Percentage. 1974

	Gennem- snitlig brutto- ind- komst	Median- ind- komst ¹	Skattepligtige personer (efter stigende indkomst)					Maksi- mal udjævn pro- cent ³	Stik- prøvens stør- relse	
			1. tiende- del	2.–5. tiende- del	6.–9. tiende- del	10. tiende- del	I alt			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	kr.		pct. af samlet indkomstmasse ²							
<i>Arbejdsstilling</i>										
1	Selvstændige	78 200	58 800	0	21	45	34	100	31	1 184
2	Funktionærer	68 700	59 700	3	26	46	25	100	21	4 489
3	Arbejdere	49 400	50 300	4	31	48	17	100	15	4 586
4	Personer ude af erhverv ⁴	13 700	12 100	0	13	52	35	100	37	8 527
<i>Køn og civilstand</i>										
5	Ugifte mænd	38 100	31 200	1	19	53	27	100	30	3 567
6	Ugifte kvinder	28 900	21 200	1	21	51	27	100	30	3 926
7	Gifte mænd	68 900	60 800	2	27	45	26	100	22	5 823
8	Gifte kvinder	18 400	12 100	0	7	58	35	100	46	5 823

1 Dvs. den indkomst, som den midterste indkomstmottager har, når indkomstmottagerne er ordnet efter indkomstens størrelse.

1 I.e. half of the persons in the group earn more, and the other half earn less.

2 Se note 1 til tabel 7.1.

2 See footnote 1, table 7.1.

3 Se note 2 til tabel 7.1.

3 See footnote 2, table 7.1.

4 Inkl. pensionister, skoleelever og lærlinge.

4 Including pensioners, pupils and apprentices.

Anm.: Negative indkomster er sat lig 0.

Note: Negative incomes are set at 0 kr.

Kilde: Se tabel 7.2.

TRANSLATION – Heading, column 1: average gross income; 2: median income; 3–7: percentage of aggregate income accounted for by tenths of taxable persons (grouped by size of income); 3: 1st tenth; 4: 2nd–5th tenths; 5: 6th–9th tenths; 6: 10th tenth; 7: total; 8: maximum equalization percentage; 9: sample size. – Front column, 1–4: occupational status; 1: self-employed; 2: salaried employees; 3: manual workers; 4: economically inactive persons; 5–8: sex and marital status; 5: single males; 6: single females; 7: married males; 8: married females.

Ægtepar fordelt efter mandens og hustruens bruttoindkomst. 1974

Tabel 7.8

Married couples by husband's and wife's gross income. 1974

		Hustruens bruttoindkomst				
		Negativ og 0 kr.	1-39 999 kr.	40 000- 79 999 kr.	80 000 kr. og derover	I alt
		1	2	3	4	5
		----- antal ægtepar i stikprøven -----				
<i>Mandens bruttoindkomst</i>						
1	Negativ og 0 kr.	9
2	1-39 999 kr.	293	811	119	6	1 229
3	40 000-79 999 kr.	937	1 633	542	13	3 125
4	80 000 kr. og derover.	625	567	225	43	1 460
5	I alt.	1 858	3 015	888	62	5 823
		----- pct. af samtlige ægtepar -----				
<i>Mandens bruttoindkomst</i>						
6	Negativ og 0 kr.	0	0	0	0	0
7	1-39 999 kr.	5	14	2	0	21
8	40 000-79 999 kr.	16	28	9	0	53
9	80 000 kr. og derover.	11	10	4	1	26
10	I alt.	32	52	15	1	100

Kilde: Se tabel 7.2.

TRANSLATION - Heading, columns 1-5: wife's gross income. - Front column: husband's gross income. - Antal ægtepar i stikprøven: number of married couples in the sample; Pct. af samtlige ægtepar: percentage of all married couples.

Gennemsnitlig bruttoindkomst for skattepligtige personer, fordelt efter indkomstens art, opdelt efter bruttoindkomstens størrelse. Procent. 1974

Tabel 7.9

Average gross income for taxable persons, by type of income, by size of gross income. Percentage. 1974

		Bruttoindkomst								
		Under 20 000 kr.	20 000– 39 999 kr.	40 000– 59 999 kr.	60 000– 79 999 kr.	80 000– 99 999 kr.	100 000– 119 999 kr.	120 000– 139 999 kr.	140 000 kr. og derover	I alt
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
		pct.								
1	Lønindkomster m.v. . . .	35,5	60,5	82,9	83,8	77,3	74,2	66,0	53,1	70,9
2	Arbejdsløshedsunder- støttelse og sygedag- penge m.v.	1,8	6,1	3,4	0,6	0,3	0,0	0,1	0,3	2,1
3	Pensioner.	52,6	18,4	3,4	2,3	2,2	2,4	1,1	1,3	9,0
4	Øvrige A-indkomster ¹ . . .	0,9	0,9	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,4	0,4
5	Overskud/underskud af selvstændig virksomhed	÷0,2	6,3	6,2	7,9	12,7	14,7	23,5	33,9	10,9
6	Renter og aktieudbytte . . .	3,6	5,4	2,4	2,9	4,5	5,0	5,4	7,8	4,1
7	Overskud/underskud af fast ejendom.	1,1	0,7	0,8	1,6	1,9	2,3	2,5	1,8	1,3
8	Øvrige B-indkomster ² . . .	4,7	1,7	0,6	0,7	0,9	1,3	1,3	1,4	1,3
9	Bruttoindkomst i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
10	Ligningsmæssige fra- drag	9,7	9,9	12,3	17,5	22,6	23,9	26,8	26,3	16,7
11	Skattepligtig indkomst	90,3	90,1	87,7	82,5	77,4	76,1	73,2	73,7	83,3
12	Bruttoindkomst i kr.	8 700	29 200	50 300	68 500	88 300	108 800	129 200	219 000	39 600
13	Stikprøvens størrelse.	7 375	3 721	3 784	2 406	862	390	214	387	19 139

1 Andre A-indkomster end de i punkt 1 til 3 nævnte.

1 A-income not included in items 1, 2 and 3, e.g. certain social welfare payments.

2 Andre B-indkomster end de i punkt 5 til 7 nævnte.

2 B-income not included in items 5, 6 and 7, e.g. alimony, maintenance, income in kind, gifts, scholarships and foreign income.

Kilde: Se tabel 7.2.

TRANSLATION – Heading, columns 1–9: gross income groups; 9: total. – Front column, 1: wages, salaries, etc.; 2: unemployment and sick-day benefits, etc.; 3: pensions; 4: other A-income; 5: surplus/deficit on self-employment; 6: interest and dividends; 7: surplus/deficit on use of real property; 8: other B-income; 9: gross income, total; 10: income deductions; 11: taxable income, total; 12: gross income, in kr.; 13: sample size.

Gennemsnitlig bruttoindkomst for skattepligtige personer fordelt efter indkomstens art, opdelt efter arbejdsstilling. Procent. 1974

Tabel 7.10

Average gross income for taxable persons, by type of income, by occupational status. Percentage. 1974

	Selv- stæn- dige 1	Funk- tionæ- rer 2	Arbej- dere 3	Pen- sioni- ster 4	Øvrige ude af erhverv ¹ 5	I alt ² 6
	pct.					
1 Lønindkomster m.v.	4,1	93,3	91,0	4,0	76,3	70,9
2 Arbejdsløshedsunderstøttelse og sygedagpenge m.v.	0,1	0,7	5,0	0,4	2,5	2,1
3 Pensioner	0,9	0,5	0,3	76,1	0,9	9,0
4 Øvrige A-indkomster ³	0,2	0,2	0,3	0,5	3,4	0,4
5 Overskud/underskud af selv- stændig virksomhed	85,1	0,5	0,4	1,4	0,5	10,9
6 Renter og aktieudbytte	7,0	2,5	1,6	14,0	4,2	4,1
7 Overskud/underskud af fast ejendom	1,6	1,4	1,0	2,0	0,5	1,3
8 Øvrige B-indkomster ⁴	1,0	0,9	0,4	1,6	11,7	1,3
9 Bruttoindkomst i alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
10 Ligningsmæssige fradrag	35,1	16,7	14,0	5,6	14,7	16,7
11 Skattepligtig indkomst.	64,9	83,3	86,0	94,4	85,3	83,3
12 Bruttoindkomst i kr.	78 267	68 725	49 476	22 116	6 909	39 618
13 Stikprøvens størrelse.	1 184	4 489	4 586	3 834	4 693	19 139

1 Inkl. skoleelever og lærlinge.

1 Including pupils and apprentices.

2 Inkl. lønmodtagere med uoplyst stilling.

2 Including employees with occupation not stated.

3 Se note 1 til tabel 7.9.

3 See footnote 1, table 7.9.

4 Se note 2 til tabel 7.9.

4 See footnote 2, table 7.9.

Kilde: Se tabel 7.2.

TRANSLATION – Heading, column 1: self-employed; 2: salaried employees; 3: manual workers; 4: pensioners; 5: other economically inactive persons; 6: total. – Front column, 1: wages, salaries, etc.; 2: unemployment and sick-day benefits, etc.; 3: pensions; 4: other A-income; 5: surplus/deficit on self-employment; 6: interest and dividends; 7: surplus/deficit on use of real property; 8: other B-income; 9: gross income, total; 10: income deductions; 11: taxable income, total; 12: gross income, in kr.; 13: sample size.

Overførsler mellem lønmodtagerfamilier og det offentlige. Procent. 1971

Tabel 7.11

Transfers between employee families and public authorities. Percentage. 1971

	Erhvervsindkomst							I alt
	0– 29 999 kr.	30 000– 39 999 kr.	40 000– 49 999 kr.	50 000– 64 999 kr.	65 000– 79 999 kr.	80 000– 109 999 kr.	110 000 kr. og derover	
	1	2	3	4	5	6	7	
	pct.							
1 Personlige skatter	30	29	29	29	31	34	40	32
2 Andre direkte skatter m.v.	4	4	4	4	3	3	3	3
3 Afgifter	19	14	14	15	13	11	9	13
4 <i>Skatter og afgifter i alt</i>	53	47	47	48	47	48	52	48
5 Kontante sociale tilskud m.v.	24	9	7	5	3	2	1	5
6 Visse beregnede indirekte tilskud ¹ fra det offentlige	6	2	3	1	2	1	1	2
7 <i>Kontante og visse beregnede¹ tilskud fra det offentlige i alt</i>	30	11	10	6	5	3	2	7
8 <i>Ialt netto-overførsler til det offentlige</i>	23	36	37	42	42	45	50	41
9 Gennemsnitlig erhvervsindkomst i kr.	24 300	35 400	45 600	57 700	71 400	91 000	145 300	60 500
10 Antal familier i stikprøven efter korrektion	74	159	181	225	155	146	60	1 000

1 Omfatter daginstitutioner og fritidshjem samt læge- og tandlægekonsultationer m.v.

1 Day institutions for children and young persons, medical and dental consultations, etc.

Kilde: Forbrugsundersøgelsen 1971, Statistiske Undersøgelser nr. 34, 1976.

TRANSLATION – Heading, columns 1–8: earned income groups; 8: total. – Front column, 1: personal taxes; 2: other direct taxes, etc.; 3: other taxes and duties; 4: taxes and duties, total; 5: direct social security transfers, etc.; 6: certain imputed indirect transfers from public authorities; 7: direct and certain imputed indirect transfers from public authorities, total; 8: total net transfers to public authorities; 9: average earned income, in kr.; 10: number of families in the sample, after corrections.

Lønmodtagerfamiliers indkomst, fordelt efter indkomstens art, opdelt efter erhvervsindkomstens størrelse. 1971

Tabel 7.12

Income of employee families, by type of income, by size of earned income. Kr. per family. 1971

		Erhvervsindkomst							
		0– 29 999 kr.	30 000– 39 999 kr.	40 000– 49 999 kr.	50 000– 64 999 kr.	65 000– 79 999 kr.	80 000– 109 999 kr.	110 000 kr. og derover	I alt
		1	2	3	4	5	6	7	8
		kr. pr. familie							
1	Lønindkomst.	24 053	35 197	45 117	56 954	70 706	90 203	141 132	59 760
2	Erhvervsindkomst i øvrigt	296	237	439	730	666	835	4 148	749
3	Renter og aktieudbytte	612	592	611	644	669	2 213	4 130	1 030
4	Kontante sociale tilskud m.v.	5 812	3 088	3 248	2 607	2 248	1 832	1 658	2 846
5	Kontante tilskud fra andre familier og fra private institutioner.	1 367	726	1 155	669	520	1 271	1 139	907
6	<i>Erhvervsindkomst, renter m.v. og modtagne kontante tilskud (1–5) . .</i>	32 140	39 840	50 570	61 604	74 809	96 354	152 207	65 292
7	Personlige skatter	7 298	10 172	13 225	16 991	22 034	31 176	58 782	19 359
8	Andre direkte skatter m.v.	958	1 337	1 649	2 106	2 215	2 822	3 801	2 010
9	Kontante tilskud til andre familier og til private institutioner.	249	229	238	518	602	1 148	1 676	556
10	<i>Direkte skatter og ydede kontante tilskud (7–9)</i>	8 505	11 738	15 112	19 615	24 851	35 146	64 259	21 925
11	<i>Erhvervsindkomst, renter og kon- tante tilskud (netto) minus direkte skatter (6÷10)</i>	23 635	28 102	35 458	41 989	49 958	61 208	87 948	43 367
12	Merværdiafgift	2 521	2 783	3 393	4 185	4 701	5 348	7 121	4 070
13	Punktafgifter	2 189	2 428	2 954	4 288	4 900	4 959	6 660	3 884
14	Visse beregnede indirekte tilskud fra det offentlige.	1 542	916	1 128	788	1 365	1 287	1 224	1 114
	a Daginstitutioner og fritidshjem	841	511	494	187	702	663	590	516
	b Læge- og tandlægekonsulta- tioner m.v.	701	405	634	601	663	624	634	598
15	Arv m.v.	556	730	129	953	196	1 625	4 026	888
16	<i>Lønmodtagerfamilier fordelt efter erhvervsindkomst. Pct.</i>	8	17	18	23	16	13	5	100
17	<i>Gnstl. antal personer pr. familie. . . .</i>	2	3	3	3	3	3	4	3
18	<i>Gnstl. antal voksne pr. familie.</i>	1	2	2	2	2	2	2	2
19	Antal familier i stikprøven efter korrektion	74	159	181	225	155	146	60	1 000

Kilde: Se tabel 7.11.

TRANSLATION – Heading, columns 1–8: earned income groups; 8: total. – Front column, 1: earned income, except from self-employment; 2: income from self-employment; 3: interest and dividends; 4: direct social security transfers, etc.; 5: direct transfers from other families, private funds, etc.; 6 (= 1 through 5): earned income, interest and receipts of direct transfers; 7: personal taxes; 8: other direct taxes, etc.; 9: direct transfers to other families, private funds, etc.; 10 (= 7 through 9): direct taxes and direct transfers to privates; 11 (= 6 minus 10): earned income, interest and net direct transfers minus direct taxes; 12: value-added tax; 13: excise duties; 14: certain imputed indirect transfers from public authorities; a: day institutions for children and young persons; b: medical and dental consultations, etc.; 15: inheritance, etc.; 16: percentage distribution of employee families (wage earners' and salary earners' households) by size of earned income; 17: average number of persons per family; 18: average number of adults per family; 19: number of families in the sample, after corrections.

Indkomsten for lønmodtagerfamilier, fordelt efter indkomstens art, opdelt efter erhvervsindkomstens størrelse. Ægtepar med og uden børn. 1971

Tabel 7.13

Income of employee families, by type of income, by size of earned income – for married couples with and without children. Kr. per family. 1971

	Erhvervsindkomst							
	Ægtepar uden børn				Ægtepar med børn			
	40 000– 49 999	50 000– 64 999	65 000– 79 999	I alt ¹	40 000– 49 999	50 000– 64 999	65 000– 79 999	I alt ¹
	kr.	kr.	kr.		kr.	kr.	kr.	
1	2	3	4	5	6	7	8	
	kr. pr. familie							
1 Lønindkomst	45 497	57 141	71 075	63 533	44 949	57 518	70 430	63 981
2 Erhvervsindkomst i øvrigt	255	569	675	695	706	408	670	962
3 Renter og aktieudbytte	815	744	743	1 407	351	517	635	820
4 Kontante sociale tilskud m.v.	3 407	1 645	1 410	2 192	3 917	3 526	2 824	3 555
5 Kontante tilskud fra andre familier og fra private institutioner	1 036	557	508	763	912	733	536	827
6 Erhvervsindkomst, renter m.v. og modtagne kontante tilskud (1–5)	51 010	60 656	74 411	68 590	50 835	62 702	75 095	70 145
7 Personlige skatter	13 748	17 906	23 512	21 493	12 000	16 170	20 872	19 815
8 Andre direkte skatter m.v.	1 948	2 143	2 296	2 217	1 761	2 198	2 196	2 211
9 Kontante tilskud til andre familier og til private institutioner	258	517	798	738	267	287	486	403
10 Direkte skatter og ydede kontante tilskud (7–9)	15 954	20 566	26 606	24 448	14 028	18 655	23 554	22 429
11 Erhvervsindkomst, renter og kontante tilskud (netto) minus direkte skatter (6÷10)	35 056	40 090	47 805	44 142	36 807	44 047	51 541	47 716
12 Merværdiafgift	3 425	4 100	4 779	4 258	3 547	4 284	4 679	4 393
13 Punktafgifter	2 956	4 570	5 605	4 276	2 998	4 353	4 440	4 022
14 Visse beregnede indirekte tilskud fra det offentlige	516	502	547	488	1 262	978	1 920	1 455
a Daginstitutioner og fritidshjem	573	283	1 162	704
b Læge- og tandlægekonsultationer m.v.	516	502	547	488	689	695	758	751
15 Arv m.v.	20	1 333	342	664	195	510	110	1 056
16 Samboende lønmodtagerfamilier fordelt efter erhvervsindkomst. Pct.	15	25	18	100	18	26	19	100
17 Gnstl. antal personer pr. familie	2	2	2	2	4	4	4	4
18 Gnstl. antal voksne pr. familie	2	2	2	2	2	2	2	2
19 Antal familier i stikprøven efter korrektion	43	49	80	319	63	89	126	505

1 Inkl. ægtepar med under 40 000 kr. og over 80 000 kr. i erhvervsindkomst.

1 Including married couples with earned income under kr. 40 000 and over kr. 80 000.

Kilde: Se tabel 7.11.

TRANSLATION – Heading, columns 1–8: earned income groups; 1–4: married couples without children; 4: total; 5–8: married couples with children; 8: total. – Front column, 1: earned income, except from self-employment; 2: income from self-employment; 3: interest and dividends; 4: direct social security transfers, etc.; 5: direct transfers from other families, private funds, etc.; 6 (= 1 through 5): earned income, interest and receipts of direct transfers; 7: personal taxes; 8: other direct taxes, etc.; 9: direct transfers to other families, private funds, etc.; 10 (= 7 through 9): direct taxes and direct transfers to privates; 11 (= 6 minus 10): earned income, interest and net direct transfers minus direct taxes; 12: value-added tax; 13: excise duties; 14: certain imputed indirect transfers from public authorities; a: day institutions for children and young persons; b: medical and dental consultations, etc.; 15: inheritance, etc.; 16: percentage distribution of employee families (wage earners' and salary earners' households) by size of earned income; 17: average number of persons per family; 18: average number of adults per family; 19: number of families in the sample, after corrections.

II. Formue

Formuefordelingen (skattepligtig formue) for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar. Procent. 1950–1967

Tabel 7.14

The distribution of wealth (assessed net assets) for single taxable persons and jointly taxed married couples. Percentage. 1950–1967

		1950	1956	1960	1965	1967
		1	2	3	4	5
		pct. af samlet formuemasse ¹				
<i>Enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar</i>						
<i>(efter stigende formue)</i>						
1	1. tiendedel	0	0	0	0	0
2	2. tiendedel	0	0	0	0	0
3	3. tiendedel	0	0	0	0	0
4	4. tiendedel	0	0	0	1	1
5	5. tiendedel	1	1	1	1	1
6	6. tiendedel	1	2	3	3	3
7	7. tiendedel	4	5	5	6	6
8	8. tiendedel	8	9	9	10	9
9	9. tiendedel	15	16	17	13	18
10	10. tiendedel	71	67	65	66	62
11	I alt	100	100	100	100	100

1 Angiver den andel af den samlede formuemasse i indkomståret, som besiddes af hver tiendedel af de enlige skattepligtige og de sambeskattede ægtepar (ordnet efter stigende formue).

1 Percentage of aggregate wealth accounted for by each tenth of the single taxable persons and jointly taxed married couples (grouped by size of wealth), a married couple counting as one person.

Anm.: Negative formuer er sat lig 0. Tabel 7.14 og tabel 7.15 kan ikke sammenlignes på grund af ændringer i antallet af skattepligtige mellem 1967 og 1970 (se tekst). Note: Negative wealth is set at 0 kr. Tables 7.14 and 7.15 are not comparable due to changes in definition of taxable persons between 1967 and 1970.

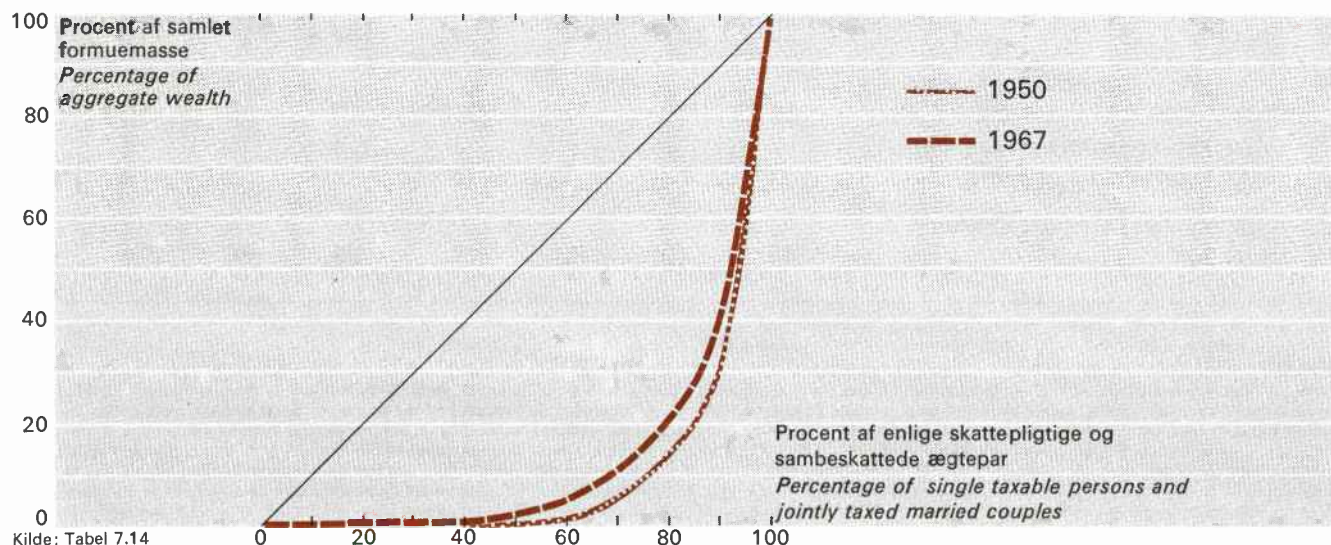
Kilde: Statistiske Efterretninger 1973, nr. 20.

TRANSLATION – Front column, 1–10: single taxable persons and jointly taxed married couples arranged in tenths by rising wealth; 11: total.

Formuefordelingen (skattepligtig formue) for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar. Procent. 1950 og 1967

Figur 7.3

The distribution of wealth (assessed net assets) for single taxable persons and jointly taxed married couples. Percentage. 1950 and 1967

Kilde: Tabel 7.14

Formuefordelingen (skattepligtig formue) for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar. Procent. 1970–1974

Tabel 7.15

The distribution of wealth (assessed net assets) for single taxable persons and jointly taxed married couples. Percentage. 1970–1974

	1970	1971	1972	1974
	1	2	3	4
pct. af samlet formuemasse ¹				
<i>Enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar</i>				
<i>(efter stigende formue)</i>				
1	1. tiendedel	0	0	0
2	2. tiendedel	0	0	0
3	3. tiendedel	0	0	0
4	4. tiendedel	0	0	0
5	5. tiendedel	1	1	1
6	6. tiendedel	2	2	2
7	7. tiendedel	5	5	5
8	8. tiendedel	10	10	11
9	9. tiendedel	18	18	19
10	10. tiendedel	64	64	62
11	I alt	100	100	100

¹ Se note 1 til tabel 7.14.

¹ See footnote 1, table 7.14.

Anm.: Negative formuer er sat lig 0. Der foreligger ikke tal for formuefordelingen i 1973.

Note: Negative wealth is set at 0 kr. Figures for 1973 are not available.

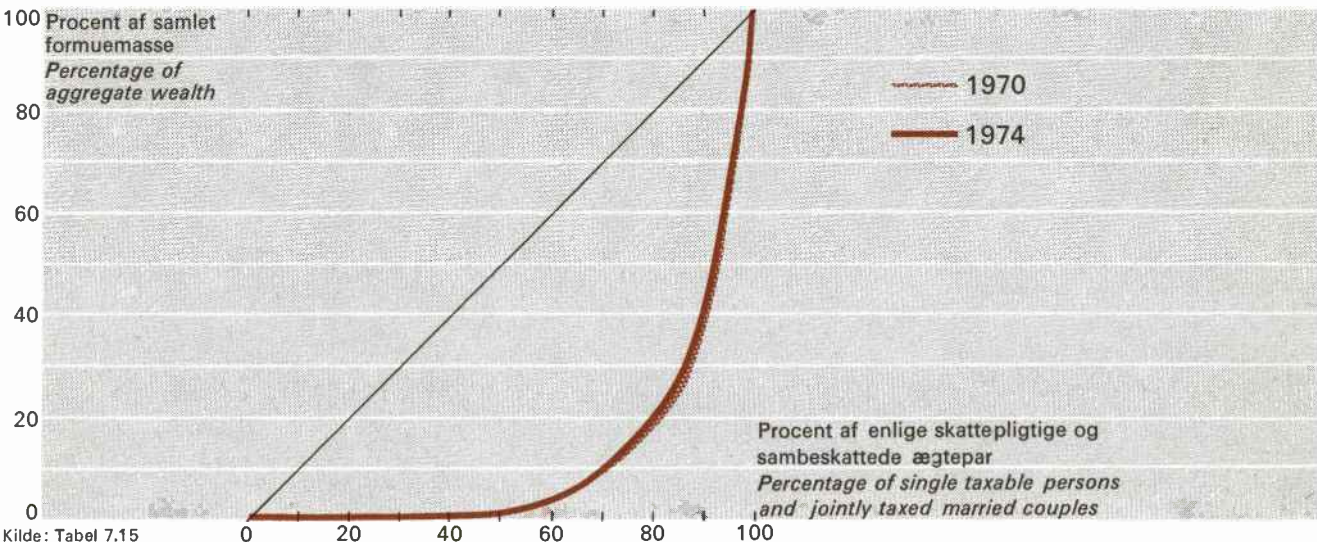
Kilde: Statistisk Tiårsoversigt 1975 samt materiale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Front column, 1–10: single taxable persons and jointly taxed married couples arranged in tenths by rising wealth; 11: total.

Formuefordelingen (skattepligtig formue) for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar. Procent. 1970 og 1974

Figur 7.4

The distribution of wealth (assessed net assets) for single taxable persons and jointly taxed married couples. Percentage. 1970 and 1974

Kilde: Tabel 7.15

Gennemsnitlig skattepligtig formue for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar efter bruttoindkomst og efter familieoverhovedets socioøkonomiske gruppe. 1974

Tabel 7.16

Average wealth of single taxable persons and jointly taxed married couples, by size of gross income, by socio-economic group of head of family. 1974

	Bruttoindkomst						Stikprøvens størrelse	
	Under 10 000	10 000–19 999	20 000–39 999	40 000–59 999	60 000–99 999	100 000 kr. og derover		I alt
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.		
1	2	3	4	5	6	7	8	
	kr.							
1 Selvstændige	159 100	198 600	234 500	398 900	248 600	1 064
2 Overordnede funktionærer	65 400	217 600	176 200	760
3 Underordnede funktionærer	8 400	20 900	57 800	88 900	49 700	2 585
4 Faglærte arbejdere	4 000	28 300	52 800	61 300	44 500	1 332
5 Ufaglærte arbejdere	9 700	14 300	28 200	53 900	55 100	35 400	2 416
6 Pensionister	35 900	96 500	194 700	299 900	...	95 100	2 957
7 Ude af erhverv i øvrigt ¹	2 100	2 500	6 100	4 400	2 062
8 Samtlige ²	3 300	25 000	58 500	59 000	84 700	181 700	72 800	13 316

1 Inkl. skoleelever og lærlinge.

1 Including pupils and apprentices.

2 Inkl. lønmodtagere med uoplyst stilling.

2 Including employees with occupation not stated.

Anm.: Den gennemsnitlige skattepligtige formue er kun beregnet, når stikprøvens størrelse er på mindst 100 familier.

Note: Average wealth (assessed net assets) has only been calculated for groups numbering at least 100 families in the sample.

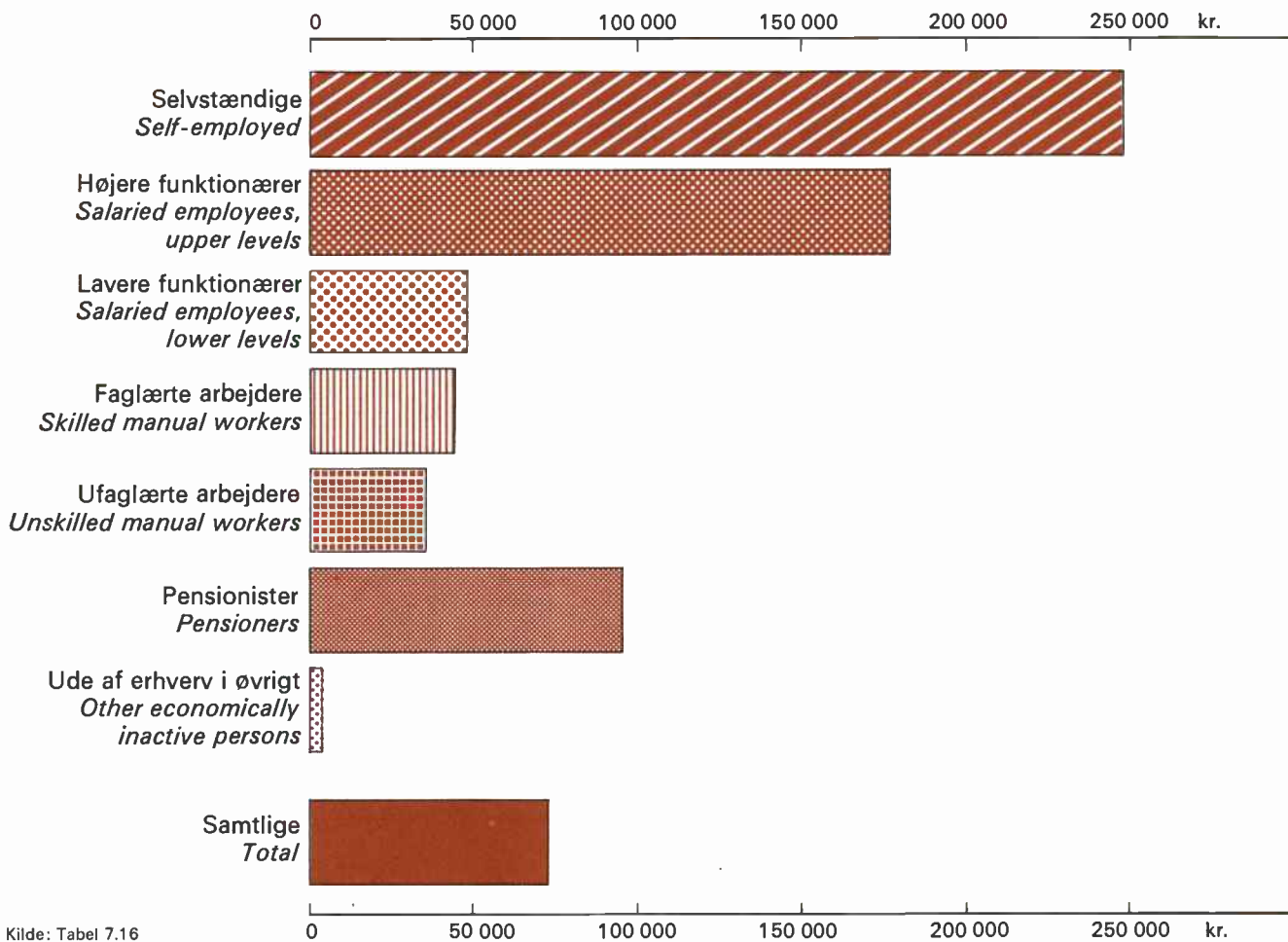
Kilde: Se tabel 7.2.

TRANSLATION – Heading, columns 1–7: gross income groups; 7: total; 8: sample size. – Front column, 1: self-employed; 2: salaried employees, upper levels; 3: salaried employees, lower levels; 4: skilled manual workers; 5: unskilled manual workers; 6: pensioners; 7: other economically inactive persons; 8: total.

Gennemsnitlig skattepligtig formue for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar, efter familieoverhovedets socioøkonomiske gruppe. 1974

Figur 7.5

Average wealth of single taxable persons and jointly taxed married couples, by socio-economic group of head of family. 1974

Kilde: Tabel 7.16

Gennemsnitlig skattepligtig formue for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar fordelt efter formuens placering, opdelt efter familiens bruttoindkomst. Procent. 1974

Tabel 7.17

Average wealth of single taxable persons and jointly taxed married couples, by kind of assets and liabilities, by family gross income. Kr. and percentage. 1974

		Bruttoindkomst							I alt ¹
		0– 9 999 kr.	10 000– 19 999 kr.	20 000– 39 999 kr.	40 000– 59 999 kr.	60 000– 99 999 kr.	100 000– 139 999 kr.	140 000 kr. og derover	
		1	2	3	4	5	6	7	8
		kr.							
1	Erhvervsaktier	600	800	3 000	7 800	13 900	20 900	130 600	13 900
2	Ejendomsværdi	2 300	20 400	43 600	60 600	119 400	200 100	392 600	89 700
3	Indestående i bank m.v.	2 100	5 900	13 000	10 100	12 500	13 900	35 200	11 500
4	Obligationer, pantebreve	1 200	3 100	9 900	9 500	13 200	20 300	67 200	12 600
5	Aktier, andelsbeviser	300	200	1 200	1 300	2 300	5 000	32 800	3 100
6	Anden formue	700	1 000	3 000	6 200	11 300	16 400	34 200	7 900
7	<i>Aktiver i alt</i>	7 200	31 400	73 700	95 500	172 600	276 600	692 600	138 700
8	Prioritetsgæld	900	3 600	9 700	25 100	66 400	130 400	229 700	46 500
9	Virksomhedsgæld	600	400	2 100	6 600	12 700	20 200	103 100	11 800
10	Anden gæld	2 600	2 300	3 400	4 700	8 800	16 100	37 200	7 500
11	<i>Passiver i alt</i>	4 100	6 300	15 200	36 400	87 900	166 700	370 000	65 800
12	<i>Skattepligtig formue</i>	3 100	25 100	58 500	59 100	84 700	109 900	322 600	72 900
		pct.							
I procent af aktiver i alt:									
13	Erhvervsaktiver	8	3	4	8	8	8	19	10
14	Ejendomsværdi	32	65	59	63	69	72	57	65
15	Indestående i bank m.v.	29	19	18	11	7	5	5	8
16	Obligationer, aktier o.l.	21	10	15	11	9	9	14	11
17	Stikprøvens størrelse	1 048	2 139	2 656	2 379	3 172	1 270	647	13 316

1 Inkl. familier i skattemæssig forstand med negative indkomster.

1 Including families with negative assessed income.

Kilde: Se tabel 7.2.

TRANSLATION – Heading, columns 1–8: gross income groups; 8: total. – Front column, 1: business assets; 2: real property; 3: bank deposits, etc.; 4: mortgage bonds; 5: shares; 6: other assets; 7: total assets; 8: mortgage liabilities; 9: business liabilities; 10: other liabilities; 11: total liabilities; 12: wealth (assessed net assets); 13–16: as percentage of total assets; 13: business assets; 14: real property; 15: bank deposits, etc.; 16: mortgage bonds and shares; 17: sample size.

Gennemsnitlig skattepligtig formue for enlige skattepligtige og sambeskattede ægtepar fordelt efter formuens placering, opdelt efter familieoverhovedets¹ arbejdsstilling. 1974

Tabel 7.18

Average wealth of single taxable persons and jointly taxed married couples, by kind of assets and liabilities, by occupational status of head of family¹. 1974

	Selv- stæn- dige 1	Funk- tio- nærer 2	Arbej- dere 3	Pen- sionister 4	Ude af erhverv i øvrigt ² 5	I alt ³ 6
	kr.					
1 Erhvervsaktiver	126 500	10 100	2 500	2 000	200	13 900
2 Ejendomsværdi	318 500	131 600	59 400	59 700	3 000	89 700
3 Indestående i bank m.v.	25 700	10 300	6 500	20 300	2 800	11 500
4 Obligationer, pantebreve	29 000	15 000	4 700	20 800	2 800	12 600
5 Aktier, andelsbeviser	6 200	5 800	700	3 500	1 100	3 100
6 Anden formue	32 600	10 700	6 800	2 300	1 000	7 900
7 <i>Aktiver i alt</i>	538 500	183 500	80 600	108 600	10 900	138 700
8 Prioritetsgæld	146 100	87 000	35 600	10 500	1 700	46 500
9 Virksomhedsgæld	126 300	3 900	2 000	800	0	11 800
10 Anden gæld	17 500	14 300	4 300	2 300	4 700	7 500
11 <i>Passiver i alt</i>	289 900	105 200	41 900	13 600	6 400	65 800
12 <i>Skattepligtig formue</i>	248 600	78 300	38 700	95 000	4 500	72 900
	pct.					
I procent af aktiver i alt:						
13 Erhvervsaktiver	23	6	3	2	2	10
14 Ejendomsværdi	59	72	74	55	27	65
15 Indestående i bank m.v.	5	6	8	19	25	8
16 Obligationer, aktier o.l.	7	11	7	22	35	11
17 Stikprøvens størrelse	1 064	3 345	3 748	2 957	2 062	13 316

1 For sambeskattede ægtepar defineres familieoverhovedet som den af ægtefællerne, som har den højeste bruttoindkomst.

1 For jointly taxed married couples the head of family is defined as the spouse with the higher gross income.

2 Inkl. skoleelever og lærlinge.

2 Including pupils and apprentices.

3 Inkl. lønmodtagere med uoplyst stilling.

3 Including employees with occupation not stated.

Kilde: Se tabel 7.2.

TRANSLATION – Heading, column 1: self-employed; 2: salaried employees; 3: manual workers; 4: pensioners; 5: other economically inactive persons; 6: total. – Front column, 1: business assets; 2: real property; 3: bank deposits, etc.; 4: mortgage bonds; 5: shares; 6: other assets; 7: total assets; 8: mortgage liabilities; 9: business liabilities; 10: other liabilities; 11: total liabilities; 12: wealth (assessed net assets); 13–16: as percentage of total assets; 13: business assets; 14: real property; 15: bank deposits, etc.; 16: mortgage bonds and shares; 17: sample size.

III. Forbrug

Det private forbrugs sammensætning for lønmodtagerfamilier.
Procent. 1955–1971

Tabel 7.19

The distribution of private consumption expenditure of employee families. Percentage. 1955–1971

	1955	1963	1966	1971
	1	2	3	4
	pct.			
1 Bolig	8,4	8,1	9,1	12,6
2 Brændsel og belysning	5,6	4,0	3,6	3,9
3 Fødevarer	27,3	22,7	20,3	18,9
4 Drikkevarer	1,9	2,4	2,5	3,0
5 Tobaksvarer	5,0	4,8	4,6	3,3
6 Beklædning, småbørnsudstyr m.v.	9,1	7,9	6,9	5,6
7 Fodtøj	2,1	1,9	1,5	1,3
8 Vask, rensning, rengøring m.v.	1,9	1,7	1,6	0,9
9 Møbler, sengeudstyr m.v.	} 5,7	3,8	3,6	3,9
10 Service, husholdningsredskaber o.l.		1,8	1,8	2,2
11 Personlig pleje	2,5	2,7	2,4	1,3
12 Læge, medicin, tandlæge o.l.	1,4	1,3	1,3	1,3
13 Bøger, undervisning, telefon m.v.	2,9	3,0	3,3	4,0
14 Radio, fjernsyn, forlystelser m.v.	2,9	3,4	3,1	4,1
15 Ferie	2,5	3,3	3,6	3,8
16 Fritidsbeskæftigelse, herunder have, husdyr og sport	1,1	1,5	1,6	2,1
17 Transport (bortset fra ferie)	5,8	9,4	12,1	12,5
18 Person- og indboforsikringer	2,8	3,1	3,3	3,6
19 Andre udgifter	5,9	5,5	5,9	5,4
20 Forbrug i alt	94,8	92,3	92,1	93,7
21 Opsparing	5,2	7,7	7,9	6,3
22 Disponibel indkomst ¹	100,0	100,0	100,0	100,0
23 Disponibel indkomst ¹ i kr.	12 206	24 214	33 524	46 713
24 Personlige skatter i kr.	1 508	3 874	6 930	18 060
25 Samlet indkomst i kr.	13 569	28 009	40 320	64 773
26 Stikprøvens størrelse	3 100	979	1 881	952

1 Den disponible indkomst fremkommer som summen af udgifter til opsparing og forbrug m.v. For årene 1955, 1963 og 1966 forekommer der mindre afvigelser mellem summen af disponibel indkomst og personlige skatter på den ene side og den samlede indkomst på den anden side. Det skyldes, at forbrug og indkomst er opgjort uafhængigt af hinanden.

1 Disposable income is income available for consumption and saving etc. For the years 1955, 1963 and 1966 the discrepancies between the sum of disposable income and personal taxes on the one hand and total income on the other are caused by the fact that consumption and income are calculated independently.

Anm.: Af hensyn til sammenligningen er forbrugets sammensætning for 1971 opgjort efter de i 1955–1966 anvendte kriterier i denne tabel.

Note: In order to achieve comparability, the figures for 1971 in this table have been adjusted to conform with the distribution criteria used for the household expenditure surveys 1955–1966.

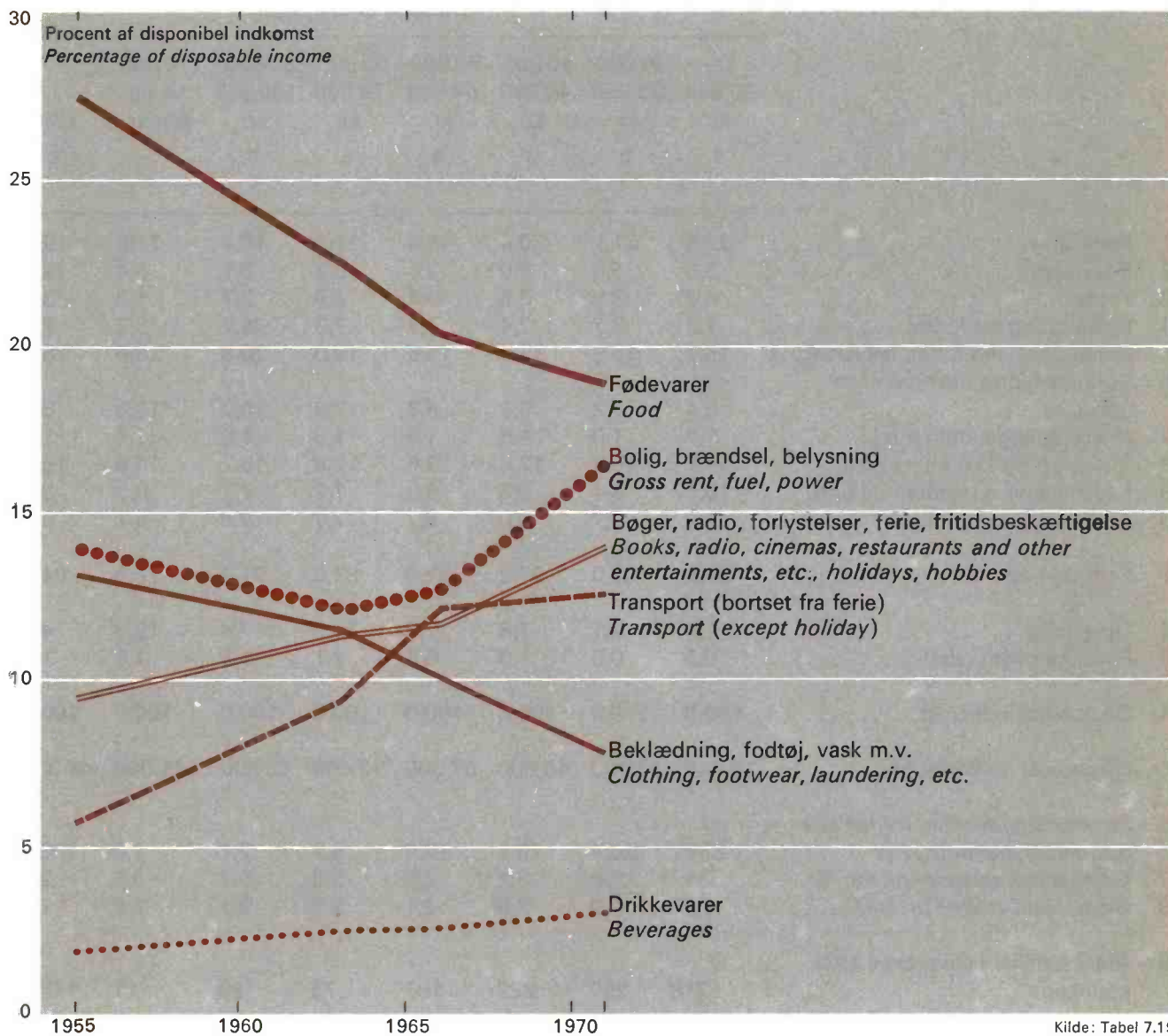
Kilde: Se tabel 7.11.

TRANSLATION – Front column, 1: gross rent; 2: fuel and power; 3: food; 4: beverages; 5: tobacco; 6: clothing, articles for babies, etc.; 7: footwear; 8: laundering, cleaning, etc.; 9: furniture, household textiles, etc.; 10: household utensils and appliances; 11: personal care; 12: medical care and health expenses; 13: books, newspapers, education and communication, etc.; 14: radio and television sets, cinemas, restaurants and other entertainment, etc.; 15: holidays; 16: hobbies such as gardening, pets and sports; 17: transport (except holiday); 18: life assurance and house contents insurance; 19: miscellaneous; 20: total expenditure; 21: saving; 22: disposable income; 23: disposable income, in kr.; 24: personal taxes, in kr.; 25: total income, in kr.; 26: sample size.

Udvalgte forbrugsposters andel af den disponible indkomst for lønmodtagerfamilier. Procent. 1955–1971

Figur 7.6

Percentage of disposable income used for selected items of consumption among employee families. 1955–1971

Det private forbrugs sammensætning for lønmodtagerfamilier, opdelt efter disponibel indkomst. Procent. 1971

Tabel 7.20

The distribution of private consumption expenditure of employee families, by size of disposable income. Percentage. 1971

	Disponibel indkomst							
	0– 29 999 kr.	30 000– 39 999 kr.	40 000– 49 999 kr.	50 000– 64 999 kr.	65 000– 79 999 kr.	80 000– 109 999 kr.	110 000– kr. og derover	I alt
	1	2	3	4	5	6	7	8
	pct.							
1 Fødevarer	22,5	21,7	20,4	18,4	16,8	15,6	11,6	19,8
2 Drikkevarer	3,6	3,3	3,0	3,5	3,2	3,1	3,4	3,3
3 Tobak	4,2	3,9	3,5	3,2	2,9	2,7	1,2	3,4
4 Beklædning og fodtøj	7,6	7,7	7,4	7,2	7,3	6,7	5,2	7,3
5 Boligudgift, brændsel, belysning	16,7	18,2	17,5	18,5	19,0	20,8	18,5	18,1
6 Boligudstyr og husholdnings- tjenester	8,4	9,2	8,9	8,3	7,8	10,0	10,6	8,7
7 Medicin, lægeudgifter o.l.	1,7	1,6	1,6	1,6	1,8	1,5	1,1	1,6
8 Transport og kommunikation	14,1	15,3	17,6	13,6	12,8	15,7	14,9	15,0
9 Fritidsudstyr og underholdning	10,1	8,4	9,3	9,0	7,7	7,7	6,3	8,8
10 Andre varer og tjenester	9,2	7,7	8,0	8,7	7,7	7,6	6,1	8,2
11 Forbrug i alt	98,1	97,0	97,2	92,0	87,0	91,4	78,9	94,2
12 Opsparing	1,4	2,1	1,8	7,2	10,9	7,4	19,3	4,8
13 Frivillige overførsler ¹	0,5	0,9	1,0	0,8	2,1	1,2	1,8	1,0
14 Disponibel indkomst	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15 Disponibel indkomst i kr.	25 400	36 000	45 800	57 300	72 000	88 900	141 800	44 300
16 <i>Lønmodtagerfamilier fordelt efter disponibel indkomst. Pct.</i>	22,5	26,4	23,4	17,9	6,7	2,1	1,0	100,0
17 <i>Gnstl. antal personer pr. familie</i>	2,1	2,9	3,2	3,3	3,6	3,7	3,5	2,9
18 <i>Gnstl. antal voksne pr. familie</i>	1,5	1,9	2,0	2,1	2,3	2,1	2,2	1,9
19 Antal familier i stikprøven efter korrektion	218	259	229	187	73	23	11	1 000

¹ Frivillige overførsler omfatter underhold og tilskud til hjemmeboende børn og slægtninge, tilskud og kontingent til velgørende foreninger, stempelafgift m.v.

1 Maintenance and grants to children and relatives living with the family, grants and membership dues to private non-profit institutions, stamp duties, etc.

Kilde: Se tabel 7.11.

TRANSLATION – Heading, columns 1–8: disposable income groups; 8: total. – Front column, 1: food; 2: beverages; 3: tobacco; 4: clothing and footwear; 5: gross rent, fuel and power; 6: furniture, furnishings and household equipment and operation; 7: medical care and health expenses; 8: transport and communication; 9: recreation, entertainment, education and cultural services; 10: miscellaneous goods and services; 11: total consumption expenditure; 12: saving; 13: voluntary transfers; 14: disposable income; 15: disposable income, in kr.; 16: percentage distribution of employee families, by size of disposable income; 17: average number of persons per family; 18: average number of adults per family; 19: number of families in the sample, after corrections.

Det private forbrugs sammensætning for lønmodtagerfamilier, opdelt efter disponibel indkomst. Ægtepar¹ uden børn. Procent. 1971

Tabel 7.21

The distribution of private consumption expenditure of employee families, by size of disposable income – for married couples¹ without children. Percentage. 1971

	Disponibel indkomst for ægtepar uden børn					I alt ²
	0– 29 999	30 000– 39 999	40 000– 49 999	50 000– 64 999	65 000– 79 999	
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
1 Fødevarer	24,9	21,7	19,7	19,8	15,9	19,9
2 Drikkevarer	3,9	3,7	3,7	4,6	2,6	3,8
3 Tobak	3,6	4,4	3,6	3,7	2,7	3,6
4 Beklædning og fodtøj	7,6	6,7	6,5	6,6	6,6	6,6
5 Boligudgift, brændsel, belysning	16,5	16,2	15,5	14,0	15,2	15,2
6 Boligudstyr og husholdningstjenester	9,0	8,5	8,8	8,6	6,9	8,4
7 Medicin, lægeudgifter o.l.	1,6	1,8	1,6	1,7	1,6	1,7
8 Transport og kommunikation	13,2	16,0	19,2	13,4	11,5	15,4
9 Fritidsudstyr og underholdning	9,2	9,4	9,1	11,1	7,8	9,5
10 Andre varer og tjenester	7,7	7,9	7,9	8,3	7,8	7,9
11 Forbrug i alt	97,2	96,3	95,6	91,8	78,6	92,0
12 Opsparing	2,3	2,8	2,9	7,3	18,9	6,6
13 Frivillige overførsler ³	0,5	0,9	1,5	0,9	2,5	1,4
14 Disponibel indkomst	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15 Disponibel indkomst i kr.	26 484	36 445	45 451	57 010	72 066	45 524
16 Ægtepar uden børn fordelt efter disponibel indkomst. Pct.	15,7	25,5	26,5	21,0	8,7	100,0
17 Gnstl. antal personer pr. familie	2,0	2,0	2,1	2,2	2,4	2,1
18 Gnstl. antal voksne pr. familie	2,0	2,0	2,1	2,2	2,4	2,1
19 Antal familier i stikprøven efter korrektion	58	84	82	64	28	326

1 Inkl. samlevende par.

1 Including persons living together in consensual union.

2 Inkl. ægtepar med en disponibel indkomst over 80 000 kr.

2 Including couples with disposable income in excess of kr. 80 000.

3 Se note 1 til tabel 7.20.

3 See footnote 1, table 7.20.

Kilde: Se tabel 7.11.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: disposable income for married couples without children; 6: total. – Front column, 1: food; 2: beverages; 3: tobacco; 4: clothing and footwear; 5: gross rent, fuel and power; 6: furniture, furnishings and household equipment and operation; 7: medical care and health expenses; 8: transport and communication; 9: recreation, entertainment, education and cultural services; 10: miscellaneous goods and services; 11: total consumption expenditure; 12: saving; 13: voluntary transfers; 14: disposable income; 15: disposable income, in kr.; 16: percentage distribution of married couples without children, by size of disposable income; 17: average number of persons per family; 18: average number of adults per family; 19: number of families in the sample, after corrections.

Det private forbrugs sammensætning for lønmodtagerfamilier, opdelt efter disponibel indkomst. Ægtepar¹ med børn. Procent. 1971

Tabel 7.22

The distribution of private consumption expenditure of employee families, by size of disposable income – for married couples¹ with children. Percentage. 1971

	Disponibel indkomst for ægtepar med børn						I alt ²
	0– 29 999	30 000– 39 999	40 000– 49 999	50 000– 64 999	65 000– 79 999	80 000– 109 999	
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
1 Fødevarer	27,2	23,5	21,2	18,2	17,7	16,4	20,1
2 Drikkevarer	2,6	3,0	2,5	2,8	3,4	3,1	2,9
3 Tobak	4,9	4,0	3,4	2,8	3,1	2,4	3,3
4 Beklædning og fodtøj	7,8	8,2	7,9	7,5	7,8	6,9	7,7
5 Boligudgift, brændsel, belysning	18,3	18,7	18,4	20,8	21,7	22,0	19,8
6 Boligudstyr og husholdningstjenester	8,4	8,9	8,9	7,9	8,4	10,9	8,7
7 Medicin, lægeudgifter o.l.	1,5	1,5	1,5	1,5	1,9	1,4	1,5
8 Transport og kommunikation	11,8	15,6	16,3	13,8	13,6	16,9	14,8
9 Fritidsudstyr og underholdning	9,3	7,4	9,5	7,8	7,7	6,8	8,1
10 Andre varer og tjenester	6,6	7,4	8,1	8,8	7,5	7,7	7,9
11 Forbrug i alt	98,4	98,2	97,7	91,9	92,8	94,5	94,8
12 Opsparing	1,4	1,4	1,5	7,5	5,5	4,9	4,5
13 Frivillige overførsler ³	0,2	0,4	0,8	0,6	1,7	0,6	0,7
14 Disponibel indkomst	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15 Disponibel indkomst i kr.	27 847	35 976	46 119	57 552	72 020	89 479	48 549
16 Ægtepar med børn fordelt efter disponibel indkomst. Pct.	10,3	27,8	27,3	22,4	8,0	3,2	100,0
17 Gnstl. antal personer pr. familie.	4,0	3,8	3,8	4,0	4,4	4,2	3,9
18 Gnstl. antal voksne pr. familie.	2,0	2,0	2,0	2,1	2,2	2,0	2,1
19 Antal familier i stikprøven efter korrektion	48	135	135	119	44	18	505

1 Inkl. samlevende par.

1 Including persons living together in consensual union.

2 Inkl. ægtepar med en disponibel indkomst over 110 000 kr.

2 Including couples with disposable income in excess of kr. 110 000.

3 Se note 1 til tabel 7.20.

3 See footnote 1, table 7.20.

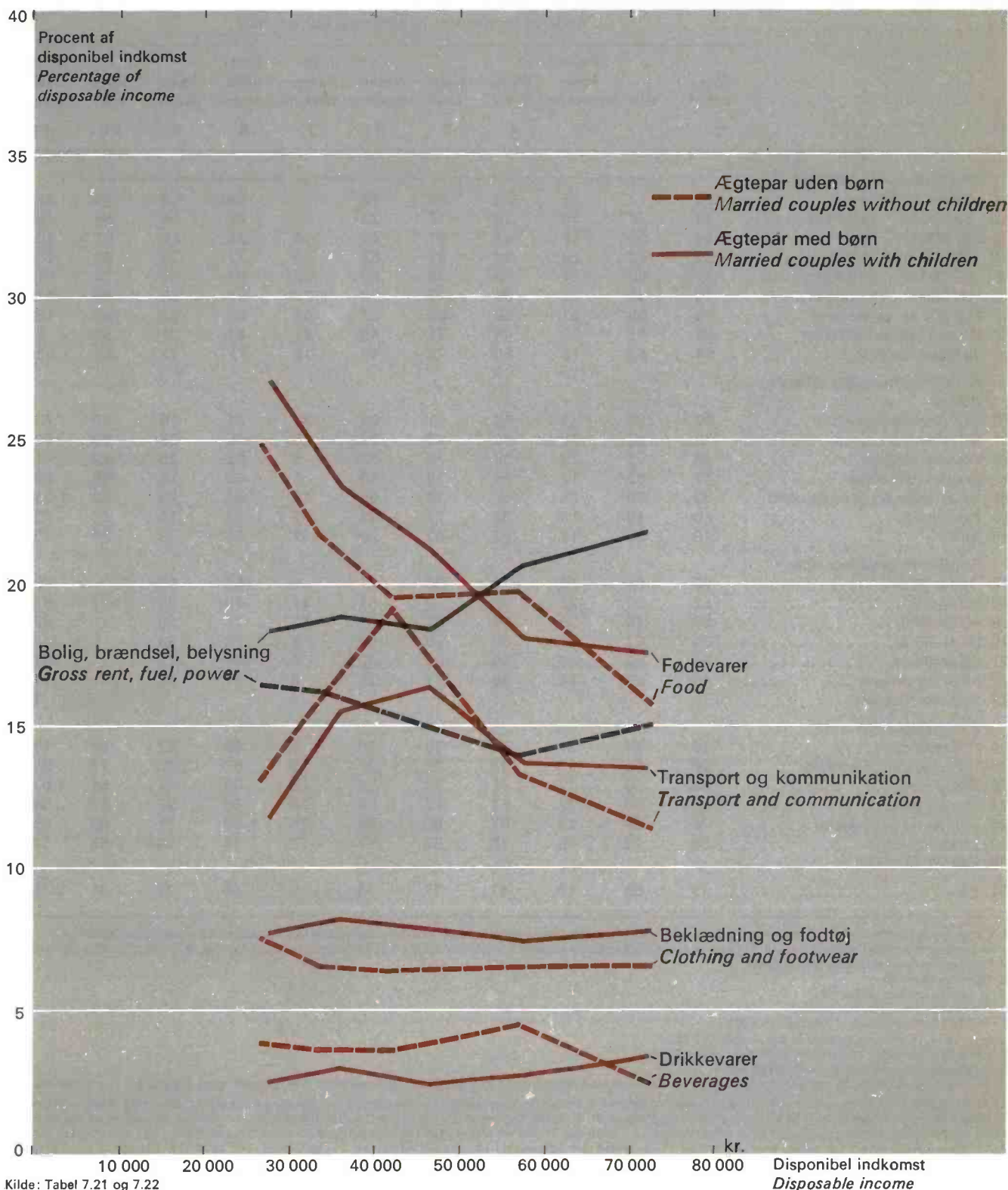
Kilde: Se tabel 7.11.

TRANSLATION – Heading, columns 1–7: disposable income for married couples with children; 7: total. – Front column, 1: food; 2: beverages; 3: tobacco; 4: clothing and footwear; 5: gross rent, fuel and power; 6: furniture, furnishings and household equipment and operation; 7: medical care and health expenses; 8: transport and communication; 9: recreation, entertainment, education and cultural services; 10: miscellaneous goods and services; 11: total consumption expenditure; 12: saving; 13: voluntary transfers; 14: disposable income; 15: disposable income, in kr.; 16: percentage distribution of married couples with children, by size of disposable income; 17: average number of persons per family; 18: average number of adults per family; 19: number of families in the sample, after corrections.

Udvalgte forbrugsposters andel af den disponible indkomst for lønmodtagerfamilier. Ægtepar med og uden børn. 1971

Figur 7.7

Percentage of disposable income used for selected items of consumption among employee families – for married couples with and without children. 1971

Kilde: Tabel 7.21 og 7.22

Familiers besiddelse af udvalgte varige forbrugsgoder, opdelt efter familiens bruttoindkomst, familieoverhovedets arbejdsstilling og alder samt efter bymæssighedsgruppe. Procent. Maj 1975

Tabel 7.23

Families possessing selected consumer durables, by size of family gross income, occupational status and age of head of family¹ and degree of urbanization. Percentage. May 1975

Andel af familier i de pågældende grupper med:												
	Ejer- bolig ²	Bil ³	Komb. køle- fryseskab	Dyb- fryser	Køle- skab	Vaske- maskine	Op- vaske- maskine	Sort- hvidt fjernsyn	Farve- fjernsyn	Tele- fon ⁴	Antal familier i stik- prøven	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
<i>Familiens bruttoindkomst</i>											pct.	
1	Under 20 000 kr.	26	13	11	23	66	15	—	59	10	44	318
2	20 000 kr.— 39 999 kr.	32	27	15	30	77	23	2	67	14	54	463
3	40 000 kr.— 59 999 kr.	44	55	18	47	81	40	4	72	16	51	556
4	60 000 kr.— 79 999 kr.	52	67	20	58	82	53	6	72	23	69	589
5	80 000 kr.— 99 999 kr.	57	80	21	59	79	60	9	67	31	74	514
6	100 000 kr.—149 999 kr.	70	86	29	64	76	72	23	68	35	90	545
7	150 000 kr. og derover	78	92	31	69	80	82	44	63	52	100	185
8	Vil ikke oplyse indkomst.	62	55	26	46	71	49	21	51	31	80	51
9	Ved ikke/uoplyst.	54	52	19	50	75	47	10	72	22	68	535
<i>Familieoverhovedets arbejdsstilling</i>												
10	Selvstændig landmand.	99	89	8	92	91	83	23	81	15	89	237
11	Selvstændig i øvrigt.	78	82	25	69	83	73	26	68	38	92	407
12	Faglært arbejder.	48	75	22	52	78	52	5	67	25	42	424
13	Ufaglært arbejder.	47	62	17	55	78	45	3	69	19	35	583
14	Funktionær og tjenestemand. . .	52	70	25	49	76	55	14	68	28	72	1 035
15	Pensionist.	40	19	14	32	77	24	2	69	18	63	768
16	Andet ⁵	16	33	17	27	63	20	2	56	9	34	302
<i>Familieoverhovedets alder</i>												
17	Under 30 år.	29	54	20	31	69	31	6	56	15	...	685
18	30 år—39 år.	62	70	22	63	79	67	17	70	28	...	673
19	40 år—49 år.	58	74	23	64	81	62	17	71	29	...	675
20	50 år—59 år.	54	67	21	56	78	52	9	72	23	...	671
21	60 år—64 år.	54	50	20	46	80	40	4	71	23	...	315
22	65 år og derover.	45	23	14	35	77	25	3	71	18	...	719
23	Ved ikke/uoplyst.	18
<i>Bymæssighedsgruppe</i>												
24	Hovedstaden.	16	34	21	21	75	20	4	68	22	68	498
25	Hovedstadens forstæder.	36	50	25	37	75	37	9	67	26	73	361
26	Større byer.	39	50	22	41	73	36	6	65	24	51	1 075
27	Mindre byer.	62	60	22	51	72	56	14	66	22	55	545
28	Bymæssig bebyggelse.	75	63	13	67	80	62	10	69	21	60	650
29	Landdistrikter.	80	72	8	78	88	67	13	75	14	66	624
30	Ved ikke/uoplyst.	3
31	I alt.	48	53	19	47	77	44	9	68	22	61	3 756

1 For ægtepar (samlevende par) defineres manden som husstandsoverhoved, i andre familier defineres det ældste familiedlem som husstandsoverhoved.
 1 In families of married couples (including persons living in consensual unions) the head of family is the husband, in other families it is the oldest family member.
 2 Egen en/ flerfamiliehus eller ejerlejlighed.
 2 Own house or flat.
 3 Personbil, der ejes af familien.
 3 Private car owned by the family.
 4 Maj 1974. Antal familier i stikprøven: 3 673.
 4 May 1974. Number of families in the sample: 3 673.
 5 Herunder husmoder, studerende, skoleelev, arbejdsløs m.v.
 5 Housewife, student, pupil, unemployed, etc.
 Kilde: Danmarks Statistik og socialforskningsinstituttets omnibusundersøgelse maj 1975. Statistiske Efterretninger 1975, nr. 65 samt materiale i Danmarks Statistik.
 TRANSLATION — Heading, columns 1–10: percentage of families in the group possessing; 1: owner-occupied dwelling; 2: car; 3: combined freezer-refrigerator; 4: deep freezer; 5: refrigerator; 6: washing machine; 7: dishwasher; 8: black-and-white TV; 9: colour TV; 10: telephone; 11: number of families in the sample. — Front column, 1–9: family gross income; 8: refuse to answer; 9: do not know/not stated; 10–16: occupational status of head of family; 10: self-employed farmer; 11: self-employed, other; 12: skilled manual worker; 13: unskilled manual worker; 14: salaried employee; 15: pensioner; 16: other; 17–23: age of head of family; 23: do not know/not stated; 24–30: degree of urbanization according to place of residence; 24: central Copenhagen; 25: inner suburbs of Copenhagen; 26: other major towns; 27: minor towns; 28: semi-urban settlements; 29: rural districts; 30: do not know/not stated; 31: total.

Boligområdet

En meget stor del af menneskets tilværelse foregår i eller omkring boligen. Boligen er ramme om mange forskellige aktiviteter, fx samvær med børn og andre familiemedlemmer, madlavning, spisning, fritidsaktiviteter, rekreation og søvn. Udover at beskytte mod naturen kan boligen betragtes som et fristed, et sted hvor man kan være sig selv.

Boligbehovet i bredere betydning er ikke konstant, men varierer med det enkelte menneskes og den enkelte families placering i livsløbet. De enlige, de unge, de gamle, familier med små børn, familier med større børn og familier uden børn har alle forskellige behov i relation til boligen, dens omgivelser og dens placering. En række mere eller mindre individuelt prægede præferencer gør sig også gældende, når det drejer sig om den mere detaljerede udformning af boligen og dens miljø.

I dette kapitel forsøger man ikke at måle boligkvaliteten i alle dens mange detaljer. I stedet koncentrerer man sig om sådanne forhold ved boligen, som kan betragtes som fundamentale for så godt som alle mennesker i et samfund som det danske.

Gennem hele efterkrigstiden har den boligpolitiske diskussion været præget af spørgsmål som afskaffelse af boligmangelen, sanering af utidssvarende boliger, huslejestørrelsen i udlejningsejendomme og ejerboligers skattemæssige stilling. I de senere år er hertil føjet en diskussion af byområdernes miljøproblemer i videre forstand. Den rolle, som har været tildelt boligpolitikken i relation til den samlede økonomiske politik, betyder dog, at også andre målsætninger end de rent boligpolitiske har spillet ind ved udformningen af den konkrete politik.

Man kunne formulere den målsætning, at alle mennesker over en vis alder skulle have mulighed for at få en bolig, der opfyldte nærmere specificerede krav, hvad angår plads til rådighed, installationer og boligmiljø, til en pris, som udgjorde en ikke for stor andel af indkomsten. De udgiftsmæssige sider af befolkningens boligforhold vil dog ikke blive inddraget i dette kapitel, men er for lønmodtageres vedkommende summarisk belyst i forbrugsafnittet i kapitel 7 om indkomst, formue og forbrug¹. De sider af befolkningens boligforhold, som betragtes som fundamentale, og som vil blive søgt belyst i dette kapitel, er herefter rådighed over selvstændig bolig, den plads der er i boligen, boligens udstyr og visse dele af dens omgivelser, fx støj og forurening, grønne områder og udfoldelsesmuligheder for beboerne, især for børnene.

Herudover inddrages boligens placering i forhold til arbejdsplads og serviceydelser som fx læge, sociale institutioner og offentlige kontorer af forskellig art,

butikker og kollektive trafikforbindelser. Boligens placering i forhold til disse samfundsmæssige faciliteter må dog betragtes som et forhold, der rækker videre end til blot at være del af boligforholdene. Der er snarere tale om at belyse den geografiske barriere mod udnyttelse af disse faciliteter, hvilket mest naturligt placeres i tilknytning til en belysning af boligforholdene.

Endelig er ejendomsforholdet til den bolig, man bebor, inddraget i dette kapitel. Om man ejer eller lejer sin bolig belyser ganske vist ikke i sig selv boligkvaliteten, bortset fra den større dispositionsfrihed, som en ejer har. Når afsnittet alligevel er medtaget, skyldes det først og fremmest de skatte- og opsparingsmæssige fordele, der er forbundet med at eje sin bolig. Som sådan kunne afsnittet med god ret have været placeret i kapitel 7 om indkomst, formue og forbrug. Når det er placeret her, skyldes det, at man ikke har villet bryde den tradition, der er for at belyse dette aspekt i tilknytning til de egentlige boligforhold².

De udvalgte oplysninger*Beboelsestæthed, installationer og husets art*

Den enkelte families adgang til at have selvstændig bolig er af fundamental betydning for boligvilkårene. En indikator på den teoretiske mulighed for at opfylde en sådan målsætning fås ved at sætte antallet af boliger på et givet tidspunkt i forhold til antallet af familier. Ud fra denne publikations formål er det imidlertid mere relevant at belyse, i hvilket omfang målsætningen rent faktisk realiseres. Dette er væsentlig mere kompliceret, idet det bl.a. omfatter en afklaring af problemerne forbundet med at udskille de personer, der ville udtræde af familien, hvis de havde en reel mulighed for at få en selvstændig bolig. Dette kunne fx tænkes at gælde for nogle af de unge, der bor hos deres forældre, og for nogle af de ældre, der bor hos deres børn.

I kapitel 3 om familien belyses for 1970 andelen af familier, der bor alene (se tabel 3.5). Det kan imidlertid ikke afgøres, i hvilket omfang familier, der bor sammen med andre familier, ville foretrække at have selvstændig bolig. Modsat kunne nogle af de familier, der bor alene, tænkes at ville foretrække at bo sammen med andre, hvis de havde mulighed for at finde den rette bolig for denne samlivsform. Tabel 3.5 belyser derfor alene familiernes faktiske situation med hensyn til at have selvstændig bolig.

Den plads, der er til rådighed i boligen, belyses i Danmarks Statistiks boligtællinger som antal beboere i forhold til antal værelser i boligen. Som værelser regnes alle rum, der benyttes til beboelse. Køkken, pulterkamre, kælderrum o.l., der ikke er indrettet til beboelse, medregnes således ikke ved opgørelse af beboelsestætheden. Da der kan være store variationer i størrelsen af det enkelte værelse, kunne man ønske beboelsestætheden

¹ Se endvidere: Det økonomiske Råd: Boligmarkedet og boligbyggeriet. Problemer og perspektiver. København 1970. Peter Wendt: Byggeri og boligforhold. Erhverv og samfund. København 1972. Perspektivplanredegørelse 1972-1987. Udviklingstendenser i husholdningernes forbrug. Bilag 1. København 1974.

² Se dog kapitel 7, tabel 7.23.

suppleret med antal bolig-m² til rådighed pr. person i boligen. Sådanne oplysninger foreligger dog ikke. I tabel 8.1 og 8.2 belyses udviklingen i beboelsestætheden fra 1960 til 1970. I tabel 8.5–8.9 belyses forskelle i beboelsestætheden i 1970 for en række forskellige grupper i befolkningen, dvs. efter familietype, antal børn i boligen, aldersgruppe, socioøkonomisk gruppe og bymæssighedsgruppe.

En bolig kan være udstyret med mange forskellige faciliteter. Historisk har man interesseret sig særligt for eksistensen af eget toilet, eget bad og centralvarme. Udviklingen i denne del af boligstandardens belyses i tabel 8.3 for socioøkonomiske grupper i perioden 1960 til 1970. I tabel 8.5–8.9 belyses for 1970, hvilke forskelle der i øvrigt findes i befolkningen på dette område. I tilknytning til oplysningerne om opvarmningsforhold skal det bemærkes, at boliger med centralvarme omfatter boliger, der opvarmes ved hjælp af enten radiatorer (herunder faste el- og gasvarmeanlæg), varmelementer i væg, loft, gulv m.v. eller anlæg med varmluftcirkulation.

I de senere år er det blevet mere og mere almindeligt på forhånd at udstyre nybyggede og moderniserede boliger med faciliteter som elektrisk komfur, køle- og fryseskab, vaskemaskine m.v., ligesom køkkenet ofte er udvidet til i højere grad at kunne tjene som opholdsrum for beboerne (spisekøkken). Denne udvikling kunne begrunde en udvidelse af begrebet »en moderne bolig« til også at omfatte disse faciliteter. Så længe en forholdsvis stor del af befolkningen ikke har fundamentale installationer som eget toilet, bad og centralvarme, vil en sådan udvidelse dog være af mindre interesse.

Mere væsentligt er det at inddrage oplysninger om boligens omgivelser, såsom adgang til have eller grønne områder, trafiksikre legemuligheder for børnene, støjniveauet og luftforureningen omkring boligen m.v. Sådanne oplysninger findes imidlertid ikke for befolkningen som helhed. Derimod indgår der oplysninger af denne type i undersøgelser af boligforholdene for særlige grupper af befolkningen³.

Af mangel på mere direkte mål for kvaliteten af boligens omgivelser er medtaget oplysninger om, hvilken hustype befolkningen bor i (tabel 8.4–8.9). Det er dog vanskeligt at rangordne de enkelte hustyper generelt i forhold til hinanden, idet boligmiljøet er en sum af mange forskellige forhold, som kan indgå med forskellig vægt alt efter den livssituation, det enkelte menneske befinder sig i. I tilknytning til tabellerne skal det bemær-

kes, at antallet af boliger i 1960 og 1970 omfatter henholdsvis 7 280 og 3 870 sommerhuse, barakker o.l. svarende til henholdsvis 0,5 pct. og 0,2 pct. af det samlede antal boliger. 9 164 mennesker boede i 1970 i sådanne boliger. I tabellerne om husets art indgår sommerhuse, barakker o.l. under kategorien enfamiliehuse.

Boligens placering

Om boligens placering i forhold til beboernes arbejdsplads findes der meget få oplysninger dækkende hele befolkningen. I forbindelse med folketællingen i 1970 kortlagde man den erhvervsaktive befolknings bopælskommune og arbejdsstedskommune. Blandt andet på grund af kommunernes forskellige størrelse er en bevægelse over en kommunegrænse imidlertid ikke anvendelig som indikator på afstanden mellem bolig og arbejdssted. Der er derfor ikke medtaget oplysninger fra denne tælling⁴. Boligens placering i forhold til vigtige serviceydelser findes ikke belyst for hele befolkningen.

Ejer- og lejeforhold

I tabel 8.12 og 8.13 belyses, hvor stor en andel af boligindehaverne, der ejer deres bolig, og hvilke forskelle der er i denne andel efter socioøkonomisk gruppe og efter alder.

Generelt har det i denne publikation været forsøgt at kombinere de enkelte sider af individets eller familiens levevilkår på en sådan måde, at det blev muligt at belyse, i hvilket omfang en lav position på et område falder sammen med lave positioner også på andre områder. I mange tilfælde giver de foreliggende oplysninger ikke mulighed for en sådan koordinering.

Boligoplysningerne danner her i et vist omfang en undtagelse. I tabel 8.10 vises således for 1970, i hvilket omfang en bolig med høj beboelsestæthed samtidig mangler mindst en af installationerne bad, WC og centralvarme. I tabel 8.11 er for samme år defineret tre forskellige boligstandarder som specificerede kombinationer af installationer og beboelsestæthed i boligen. Hvor stor en andel af boligerne, der opfylder hver af disse standarder, er herefter vist efter boligindehaverens erhvervsuddannelse. Da besvarelsen af folketællingens uddannelsesspørgsmål var mangelfuld for den ældre del af befolkningens vedkommende, indgår dog kun boligindehavere under 50 år i tabellen. I tabel 8.14 og 8.15 vises, hvorledes ejerforholdet til boligen varierer med boligindehaverens erhvervsuddannelse og med familiens bruttoindkomst. Endelig vises i tabel 8.16 beboelsestætheden, udstyret og husets art i udlejede boliger og i boliger, der bebos af ejer.

Indtil 1970 har der regelmæssigt været gennemført

³ Se fx:

Jens Scherup Hansen og Mogens Holm: Værebros Park. Undersøgelser af et boligområde og dets fællesanlæg. Et case study. Rapport nr. 14 fra Statens Byggeforskningsinstitut, 1972.

P.-H. Kühl og Inger Koch-Nielsen: Saneringskvarterer i København. Socialforskningsinstituttets publikation 51, 1971.

Sten Martini: Nyere forstads miljøer. Socialforskningsinstituttets publikation 61, 1974.

Jan Plovsing: Sanering på Nørrebro. Socialforskningsinstituttets publikation 65, 1975.

Eise Relster: Traffic Noise Annoyance. København 1975.

⁴ Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970, Pendling, Statistisk Tabelværk 1974:IV, B.1.

boligtællinger i Danmark. På grundlag heraf er det muligt at belyse en række centrale sider af udviklingen i befolkningens boligforhold. Boligtællingerne dækker imidlertid kun boligen i snæver betydning. Vil man be-

lyse kvaliteten af boligmiljøet i bredere forstand, fx i form af støj og forurening, grønne områder og legemuligheder for børnene i tilknytning til boligen, findes der derimod ingen tal, der er repræsentative for befolkningen.

I. Beboelsestæthed, installationer og husets art

Beboere fordelt efter beboelsestæthed. Procent. 1960–1970

Tabel 8.1

Occupants by density of occupation. Percentage. 1960–1970

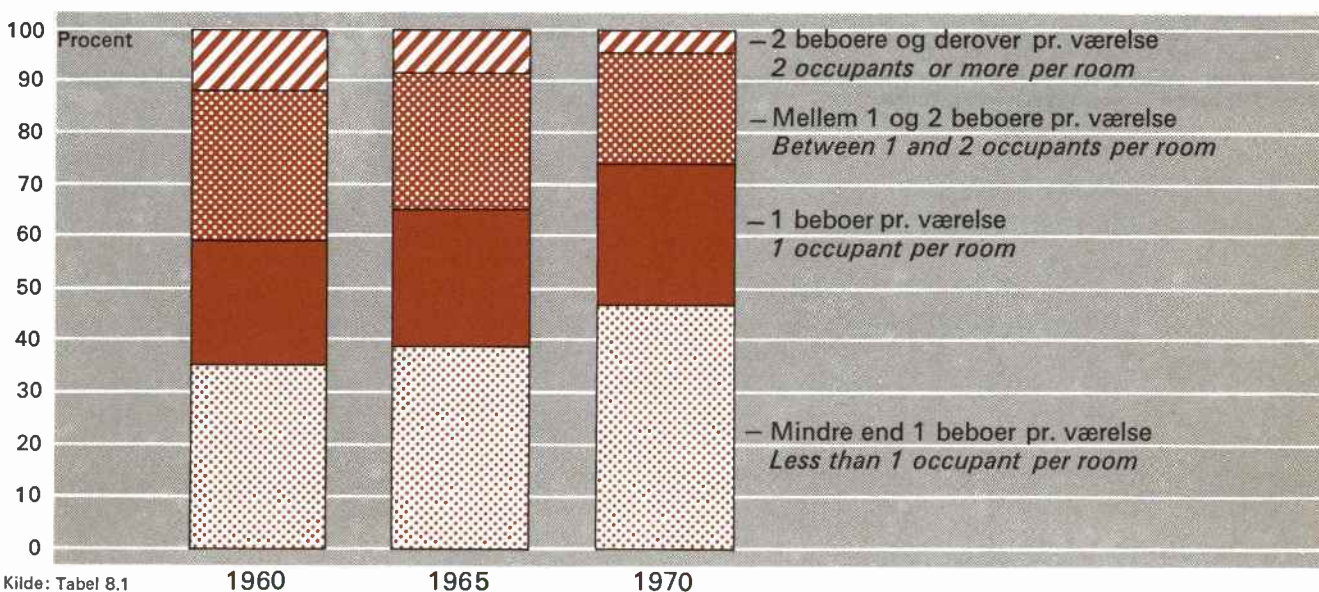
	1960	1965	1970
	1	2	3
	pct.		
<i>Antal beboere pr. værelse</i>			
1 2 beboere og derover	12	8	4
2 Mellem 1 og 2 beboere	29	27	22
3 1 beboer	24	26	27
4 Mindre end 1 beboer	35	39	47
5 I alt	100	100	100
6 Gnstl. antal beboere pr. værelse	0,90	0,84	0,76
7 Absolut antal beboere, angivet i tusinder ¹	4 460 ²	4 624 ²	4 776

1 Inkl. beboere med uoplyst antal værelser.
 1 Including occupants with number of rooms not stated.
 2 Opregnede tal på grundlag af 10 pct. af tællingsmaterialet.
 2 Gressed-up figures on the basis of 10 per cent of the census material.
 Anm.: Tabellen omfatter befolkningen boende i egentlige lejligheder, dvs. boliger med køkken eller fast kogeinstallation. Beboere i klubværelser o.l. er således ikke medregnet.
 Note: The table refers to the population living in dwellings proper, i.e. dwellings with kitchen or permanent cooking facilities. Occupants of single rooms of subdivided dwellings are thus not included.
 Kilde: Folke- og bolig-tællingen 26. september 1960, Bolig- og husstandsundersøgelse, Statistisk Tabelværk 1964, C. Folke- og bolig-tællingen 27. september 1965, Bolig- og husstandsundersøgelse, Statistisk Tabelværk 1969: VIII, C. Folke- og bolig-tællingen 9. november 1970, Boligen, Statistisk Tabelværk 1975: VIII, C.2. Peter Wendt: Byggeri og boligforhold, Erhverv og Samfund, København 1972. Statistisk Årbog 1975.
 TRANSLATION – Front column, 1–4: number of occupants per room; 1: 2 occupants and more; 2: between 1 and 2 occupants; 3: 1 occupant; 4: less than 1 occupant; 5: total; 6: average number of occupants per room; 7: absolute number of occupants, in thousands.

Beboere fordelt efter beboelsestæthed. Procent. 1960–1970

Figur 8.1

Occupants by density of occupation. Percentage. 1960–1970

Kilde: Tabel 8.1

**Beboere fordelt efter boligens størrelse, opdelt efter antal beboere i boligen.
Procent. 1960–1970**

Tabel 8.2

Occupants by number of rooms and number of occupants in the dwelling. Percentage. 1960–1970

		Antal værelser i boligen						Beboere i alt	Andel af beboere i alt	Andel af boliger i alt	
		1	2	3	4	5	6 eller flere				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
		pct.									
<i>Antal beboere i boligen</i>											
1	1 beboer.....	1960..	17	42	25	11	3	2	100	5	16
		1970..	16	41	25	12	4	2	100	8	21
2	2 beboere.....	1960..	2	31	35	20	7	5	100	18	27
		1970..	1	27	33	23	9	7	100	22	31
3	3 beboere.....	1960..	1	25	34	23	9	8	100	21	21
		1970..	0	14	33	29	13	11	100	21	19
4	4 beboere.....	1960..	0	18	33	26	13	10	100	25	19
		1970..	0	7	26	35	17	15	100	25	17
5	5 beboere.....	1960..	0	11	28	28	15	18	100	16	10
		1970..	0	3	19	33	21	24	100	14	8
6	6 beboere eller flere....	1960..	0	7	20	25	15	33	100	15	7
		1970..	0	2	12	29	20	37	100	10	4
7	I alt.....	1960..	2	20	30	24	11	13	100	100	100
		1970..	1	14	27	29	14	15	100	100	100

Anm.: Se tabel 8.1.

Note: See table 8.1.

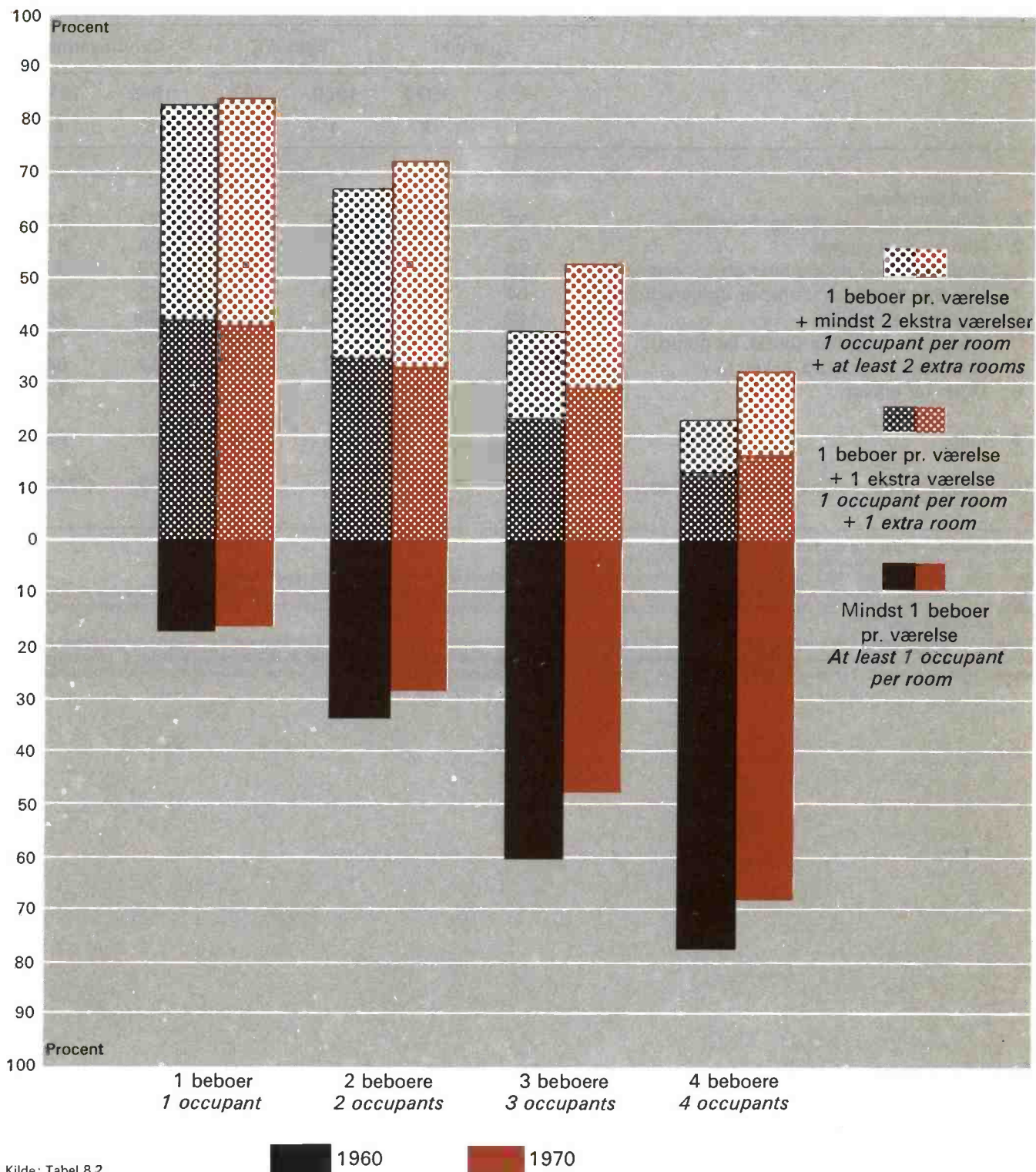
Kilde: Folke- og boligællingen 26. september 1960, Bolig- og husstandsundersøgelse, Statistisk Tabelværk 1964, C. Folke- og boligællingen 9. november 1970, Boligen, Statistisk Tabelværk 1975: VIII, C.2.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: number of rooms in dwelling; 7: all occupants; 8: percentage of all occupants; 9: percentage of all dwellings. – Front column, 1–6: number of occupants in dwelling; 7: total.

Beboelsestætheden efter antal beboere i boligen. Procent. 1960–1970

Figur 8.2

Density of occupation by number of occupants in the dwelling. Percentage. 1960–1970

Kilde: Tabel 8.2

Andel af boliger med henholdsvis eget bad, WC og centralvarme, efter boligindehaverens socioøkonomiske gruppe. Procent. 1960–1970

Tabel 8.3

Percentage of the dwelling stock having private bath, WC and central heating, respectively, by socio-economic group of holder of dwelling. 1960–1970

	Eget bad		Eget WC		Centralvarme	
	1960	1970	1960	1970	1960	1970
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
<i>Boligindehaver</i>						
1	33	79	49	86	27	81
2	63	85	87	95	64	91
3	80	92	94	98	79	95
4	64	81	89	95	65	89
5	47	76	79	92	49	86
6	29	64	67	86	32	75
7	14	68	37	83	12	64
8	31	58	71	86	42	78
9	45	73	74	90	47	83
10	1 463	1 742	1 463	1 742	1 463	1 742

1 Opregnede tal på grundlag af 10 pct. af tællingsmaterialet.

1 Grossed-up figures on the basis of 10 per cent of the census material.

Anm.: Tabellen omfatter egentlige lejligheder, dvs. boliger med køkken eller fast kogeinstallation. Klubværelser o.l. er således ikke medregnet.

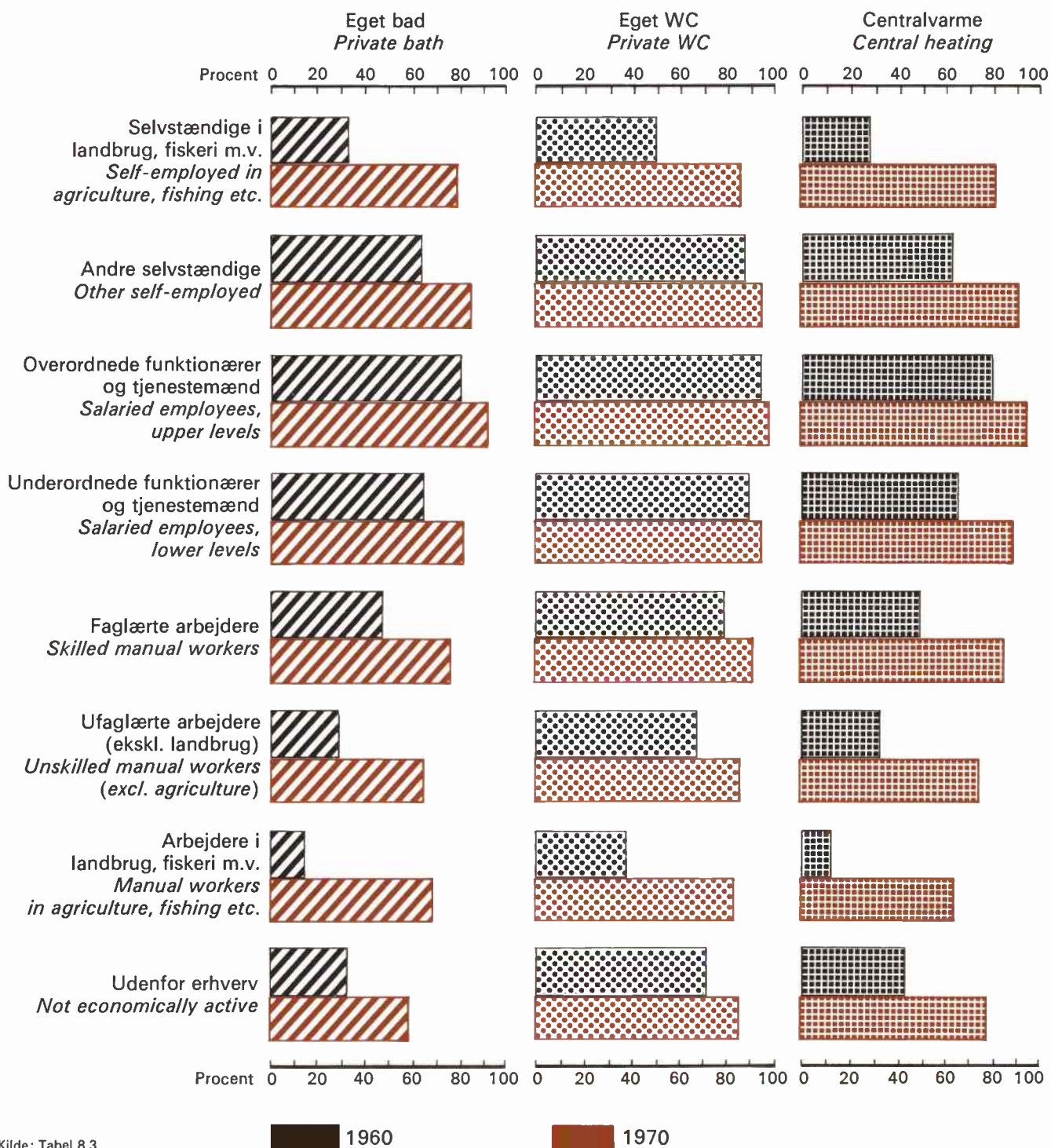
Note: The table refers to dwellings proper, i.e. dwellings with kitchen or permanent cooking facilities. Single rooms of subdivided dwellings, etc., are thus not included. Kilde: Folke- og bolig-tællingen 26. september 1960, Bolig- og husstandsundersøgelse, Statistisk Tabelværk 1964, C. Materiale i Danmarks Statistik vedrørende Folke- og bolig-tællingen 1970.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: private bath; 3–4: private WC; 5–6: central heating. – Front column, 1–8: holder of dwelling; 1: self-employed in agriculture, fishing, etc.; 2: other self-employed; 3: salaried employees, upper levels; 4: salaried employees, lower levels; 5: skilled manual workers; 6: unskilled manual workers (excl. agriculture); 7: manual workers in agriculture, fishing, etc.; 8: not economically active; 9: total; 10: absolute number of dwellings, in thousands.

Andel af boliger med henholdsvis eget bad, wc og centralvarme, efter boligindehaverens socioøkonomiske gruppe. Procent. 1960–1970

Figur 8.3

Percentage of the dwelling stock having private bath, WC and central heating, respectively, by socio-economic group of holder of dwelling. 1960–1970

Kilde: Tabel 8.3

Boliger fordelt efter husets art, opdelt efter boligindehaverens socioøkonomiske gruppe. Procent. 1960–1970

Tabel 8.4

The dwelling stock by type of building by socio-economic group of holder of dwelling. Percentage. 1960–1970

		Land- brugs- ejen- domme	En- familie- huse	To- familie- huse	Etage- ejen- domme	Boliger i alt	Andel af boliger i alt
		1	2	3	4	5	6
		pct.					
<i>Boligindehaver</i>							
1	Selvstændige i landbrug, fiskeri m.v.	1960.. 92	6	1	1	100	13
		1970.. 91	7	1	1	100	8
2	Andre selvstændige	1960.. 0	50	11	39	100	14
		1970.. 3	62	6	29	100	10
3	Overordnede funktionærer og tjenestemænd..	1960.. 0	38	9	53	100	12
		1970.. 2	56	4	38	100	16
4	Underordnede funktionærer og tjenestemænd.	1960.. 0	25	9	66	100	7
		1970.. 1	32	6	61	100	9
5	Faglærte arbejdere	1960.. 0	32	13	55	100	11
		1970.. 2	44	7	47	100	11
6	Ufaglærte arbejdere ekskl. landbrug m.v.	1960.. 0	35	12	53	100	19
		1970.. 6	41	7	46	100	18
7	Arbejdere i landbrug, fiskeri m.v.	1960.. 3	74	15	8	100	3
		1970.. 18	65	8	9	100	1
8	Uden for erhverv	1960.. 1	34	15	50	100	21
		1970.. 4	34	10	52	100	27
9	Boliger i alt	1960.. 12	33	11	44	100	100
		1970.. 10	41	7	42	100	100
10	Absolut antal boliger, angivet i tusinder	1960 ¹ .. 183	488	155	637	1 463	.
		1970.. 175	716	117	735	1 743	.

1 Opregnede tal på grundlag af 10 pct. af tællingsmaterialet.

1 Grossed-up figures on the basis of 10 per cent of the census material.

Anm.: Se tabel 8.3.

Note: See table 8.3.

Kilde: Se tabel 8.2.

TRANSLATION – Heading, column 1: farms; 2: one-family houses; 3: two-family houses; 4: multi-storey buildings; 5: all dwellings; 6: percentage of all dwellings. – Front column, 1–8: holder of dwelling; 1: self-employed in agriculture, fishing, etc.; 2: other self-employed; 3: salaried employees, upper levels; 4: salaried employees, lower levels; 5: skilled manual workers; 6: unskilled manual workers; 7: workers in agriculture, fishing, etc.; 8: not economically active; 9: all dwellings; 10: absolute number of dwellings, in thousands.

Familier¹ fordelt efter beboelsestæthed, installationsforhold og husets art, efter familietype. Procent. 1970

Tabel 8.5

Families by density of occupation, sanitary installations and type of building by family composition. Percentage. 1970

	Enlige uden hjemmeboende børn	Enlige med mindst ét hjemmeboende barn under 18 år	Enlige med hjemmeboende børn, der alle er 18 år og derover	Ægtepar uden hjemmeboende børn	Ægtepar med mindst ét hjemmeboende barn under 18 år	Ægtepar med hjemmeboende børn, der alle er 18 år og derover	Familier i alt
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
1 <i>Antal beboere pr. værelse</i>							
a 2 beboere og derover	1	5	2	1	6	1	3
b Mellem 1 og 2 beboere	5	19	5	1	31	13	14
c 1 beboer	20	38	26	26	30	31	26
d Mellem 0,5 og 1 beboer	15	29	37	35	29	44	26
e 0,5 beboer og derunder	59	9	30	37	4	11	31
f Familier i alt	100	100	100	100	100	100	100
2 <i>Andel af familier med eget bad, WC og centralvarme . . .</i>	60	70	60	69	80	75	69
3 <i>Husets art</i>							
g Landbrugsejendomme	9	5	10	10	13	17	11
h Enfamiliehuse	32	29	36	42	52	50	42
i Tofamiliehuse	9	5	7	8	5	5	7
k Etageejendomme	50	61	47	40	30	28	40
l Familier i alt	100	100	100	100	100	100	100
4 <i>Absolut antal familier, angivet i tusinder^{2,3}</i>	652	77	45	445	637	108	1 964

1 Om familiebegrebet se side 49–50.

2 Opregnede tal på grundlag af 10 pct. af tællingsmaterialet.

3 Grossed-up figures on the basis of 10 per cent of the census material.

3 Inkl. familier med uoplyst antal værelser.

3 Including families with number of rooms not stated.

Anm.: Tabellen omfatter familier boende i egentlige lejligheder, dvs. boliger med køkken eller fast kogeinstallation. Familier i klubværelser o.l. er således ikke medtaget.

Note: The table refers to families in dwellings proper, i.e. dwellings with kitchen or permanent cooking facilities. Families in single rooms of subdivided flats etc. are thus not included.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik vedrørende Folke- og bolig-tællingen 1970.

TRANSLATION – Heading, column 1: single persons without children living with them; 2: single persons with at least one child under 18 living with them; 3: single persons with one or more children living with them, none of whom being under 18; 4: married couples without children living with them; 5: married couples with at least one child under 18 living with them; 6: married couples with one or more children living with them, none of whom being under 18; 7: all families. – Front column, 1: number of occupants per room; a: 2 occupants or more; b: between 1 and 2 occupants; c: 1 occupant; d: between 0.5 and 1 occupant; e: 0.5 occupant or less; f: all families; 2: percentage of occupants having private bath, WC and central heating; 3: type of building; g: farms; h: one-family houses; i: two-family houses; k: multistorey buildings; l: all families; 4: absolute number of families in thousands.

Boliger fordelt efter beboelsestæthed, installationsforhold og husets art, opdelt efter antal børn¹ i boligen. Procent. 1970

Tabel 8.6

The dwelling stock by density of occupation, sanitary installations and type of building by number of children¹ in the dwelling. Percentage. 1970

	Boliger med						Alle boliger
	0 børn	1 barn	2 børn	3 børn	4 børn	5 børn eller flere	
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
1 <i>Antal beboere pr. værelse</i>							
a 2 beboere og derover	1	2	7	6	19	31	3
b Mellem 1 og 2 beboere	3	22	33	56	57	57	13
c 1 beboer	23	34	33	19	11	6	26
d Mellem 0,5 og 1 beboer	24	35	25	19	13	6	26
e 0,5 beboer og derunder	49	7	2	0	0	0	32
f Boliger i alt	100	100	100	100	100	100	100
2 <i>Andel af beboere med eget bad, WC og centralvarme . . .</i>	64	76	82	82	78	70	69
3 <i>Husets art</i>							
g Landbrugsejendomme	9	10	11	17	24	29	10
h Enfamiliehuse	36	46	53	54	52	50	41
i Tofamiliehuse	8	5	4	3	3	3	7
k Etageejendomme	47	39	32	26	21	18	42
l Boliger i alt	100	100	100	100	100	100	100
4 Absolut antal boliger, angivet i tusinder ²	1 111	280	237	86	22	7	1 743

1 Under 15 år.

1 Under 15 years.

2 Inkl. boliger med uoplyst antal værelser.

2 Including dwellings with number of rooms not stated.

Anm.: Se tabel 8.3.

Note: See table 8.3.

Kilde: Folke- og boligtællingen 9. november 1970, Boligen, Statistisk Tabelværk 1975: VIII, C.2.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: dwellings with; 1: no children; 2: 1 child; 3: 2 children; 4: 3 children; 5: 4 children; 6: 5 children or more; 7: all dwellings. – Front column, 1: number of occupants per room; a: 2 occupants or more; b: between 1 and 2 occupants; c: 1 occupant; d: between 0.5 and 1 occupant; e: 0.5 occupant or less; f: all dwellings; 2: percentage of occupants having private bath, WC and central heating; 3: type of building; g: farms; h: one-family houses; i: two-family houses; k: multi-storey buildings; l: all dwellings; 4: absolute number of dwellings, in thousands.

Beboere fordelt efter beboelsestæthed, installationsforhold og husets art, opdelt efter beboernes alder. Procent. 1970

Tabel 8.7

Occupants by density of occupation, sanitary installations and type of building by age of occupants. Percentage. 1970

	0-6 år	7-14 år	15-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	Alle alders- grup- per
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pct.								
1 Antal beboere pr. værelse									
a 2 beboere og derover	8	7	5	5	5	3	1	1	4
b Mellem 1 og 2 beboere	36	39	30	22	29	21	8	3	22
c 1 beboer	29	26	28	33	29	28	25	21	28
d Mellem 0,5 og 1 beboer	24	25	31	27	27	33	34	27	28
e 0,5 beboer og derunder	3	3	6	13	10	15	32	48	18
f Beboere i alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2 Andel af beboere med eget bad, WC og centralvarme	79	81	77	74	81	77	71	60	74
3 Husets art									
g Landbrugsejendomme	11	16	15	8	12	14	15	11	12
h Enfamiliehuse	49	53	51	42	53	49	43	39	47
i Tofamiliehuse	5	3	5	7	4	5	6	9	6
k Etageejendomme	35	28	29	43	31	32	36	41	35
l Beboere i alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
4 Absolut antal beboere, angivet i tusinder¹	545	593	348	737	574	578	570	831	4 776

1 Inkl. beboere med uoplyst antal værelser.
 1 Including occupants with number of rooms not stated.
 Anm.: Se tabel 8.1.
 Note: See table 8.1.
 Kilde: Se tabel 8.6.

TRANSLATION – Heading, columns 1–8: age groups; 9: all age groups. – Front column, 1: number of occupants per room; a: 2 occupants or more; b: between 1 and 2 occupants; c: 1 occupant; d: between 0.5 and 1 occupant; e: 0.5 occupant or less; f: all occupants; 2: percentage of occupants having private bath, WC and central heating; 3: type of building; g: farms; h: one-family houses; i: two-family houses; k: multi-storey buildings; l: all occupants; 4: absolute number of occupants, in thousands.

Boliger fordelt efter beboelsestæthed, installationsforhold og husets art, opdelt efter boligindehaverens socioøkonomiske gruppe. Procent. 1970

Tabel 8.8

The dwelling stock by density of occupation, sanitary installations and type of building by socio-economic group of holder of dwelling. Percentage. 1970

	Selvstændige i landbrug, fiskeri m.v.	Andre selvstændige	Overordnede funktionærer og tjenestemænd	Underordnede funktionærer og tjenestemænd	Faglærte arbejdere	Ufaglærte arbejdere ekskl. landbrug m.v.	Arbejdere i landbrug, fiskeri m.v.	Uden for erhverv	Alle socioøkonomiske grupper
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
pct.									
1 <i>Antal beboere pr. værelse</i>									
a 2 beboere og derover	1	2	1	2	5	5	5	1	3
b Mellem 1 og 2 beboere	12	13	12	14	24	22	23	3	13
c 1 beboer	15	22	26	34	33	30	23	22	26
d Mellem 0,5 og 1 beboer	37	35	34	23	24	23	27	19	26
e 0,5 beboer og derunder	35	28	27	27	14	20	22	55	32
f Boliger i alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2 <i>Andel af beboere med eget bad, WC og centralvarme</i>	72	83	90	78	72	60	54	54	69
3 <i>Husets art</i>									
g Landbrugsejendomme	91	3	2	1	2	6	18	4	10
h Enfamiliehuse	7	62	56	32	44	41	65	34	41
i Tofamiliehuse	1	6	4	6	7	7	8	10	7
k Etageejendomme	1	29	38	61	47	46	9	52	42
l Boliger i alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
4 <i>Absolut antal boliger, angivet i tusinder¹</i>	131	180	279	156	188	320	21	468	1 743

1 Inkl. boliger med uoplyst antal værelser.
 1 Including dwellings with number of rooms not stated.
 Anm.: Se tabel 8.3.
 Note: See table 8.3.
 Kilde: Se tabel 8.6.

TRANSLATION – Heading, column 1: self-employed in agriculture, fishing, etc.; 2: other self-employed; 3: salaried employees, upper levels; 4: salaried employees, lower levels; 5: skilled manual workers; 6: unskilled manual workers (excl. agriculture, etc.); 7: manual workers in agriculture, fishing, etc.; 8: not economically active; 9: all socio-economic groups. – Front column, 1: number of occupants per room; a: 2 occupants or more; b: between 1 and 2 occupants; c: 1 occupant; d: between 0.5 and 1 occupant; e: 0.5 occupant or less; f: all dwellings; 2: number of occupants having private bath, WC and central heating; 3: type of building; g: farms; h: one-family houses; i: two-family houses; k: multi-storey buildings; l: all dwellings; 4: absolute number of dwellings, in thousands.

Beboere fordelt efter beboelsestæthed, installationsforhold og husets art, opdelt efter bymæssighedsgruppe. Procent. 1970

Tabel 8.9

Occupants by density of occupation, sanitary installations and type of building by degree of urbanization. Percentage. 1970

	Hoved- staden ¹	Hoved- stadens forstæder ²	Andre byer med 10 000 indbyggere og derover	Byer med 2 000– 9 999 indbyggere	Bymæssige områder med 200–1 999 indbyggere	Land- distrikter	Hele landet
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
1 <i>Antal beboere pr. værelse</i>							
a 2 beboere og derover	7	3	4	3	3	4	4
b Mellem 1 og 2 beboere	21	27	24	20	19	21	22
c 1 beboer	31	31	30	26	23	20	28
d Mellem 0,5 og 1 beboer	20	27	26	32	34	34	28
e 0,5 beboer og derunder	21	12	16	19	21	21	18
f Beboere i alt	100	100	100	100	100	100	100
2 <i>Andel af beboere med eget bad, WC og centralvarme</i>	57	90	77	81	79	67	74
3 <i>Husets art</i>							
g Landbrugsejendomme	0	1	1	2	5	54	12
h Enfamiliehuse	12	52	44	72	82	41	47
i Tofamiliehuse	3	3	8	8	7	3	6
k Etageejendomme	85	44	47	18	6	2	35
l Beboere i alt	100	100	100	100	100	100	100
4 <i>Absolut antal beboere, angivet i tusinder³</i>	769	563	1 400	443	624	977	4 776

1 København, Frederiksberg og Gentofte.

2 Albertslund, Ballerup-Måløv, Birkerød, Brøndby, Dragør, Farum, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, Høje Tåstrup, Hørsholm, Lyngby-Tårnbæk, Rødovre, Store Magleby, Søllerød, Tårnby, Vallensbæk og Værløse.

3 inkl. beboere med uoplyst antal værelser.

3 Including occupants with number of rooms not stated.

Anm.: Se tabel 8.1.

Note: See table 8.1.

Kilde: Se tabel 8.6.

TRANSLATION – Heading, column 1: central Copenhagen; 2: the inner suburbs of Copenhagen; 3: other urban areas with 10 000 inhabitants or more; 4: urban areas with 2 000–9 999 inhabitants; 5: urban areas with 200–1 999 inhabitants; 6: rural districts; 7: Denmark, total. – Front column, 1: number of occupants per room; a: 2 occupants or more; b: between 1 and 2 occupants; c: 1 occupant; d: between 0.5 and 1 occupant; e: 0.5 occupant or less; f: all occupants; 2: number of occupants having private bath, WC and central heating; 3: type of building; g: farms; h: one-family houses; i: two-family houses; k: multi-storey buildings; l: all occupants; 4: absolute number of occupants, in thousands.

Andel af beboere med eget bad, WC og centralvarme, efter beboelsestæthed. Procent. 1970 **Tabel 8.10**

Percentage of occupants having private bath, WC and central heating, by density of occupation. 1970

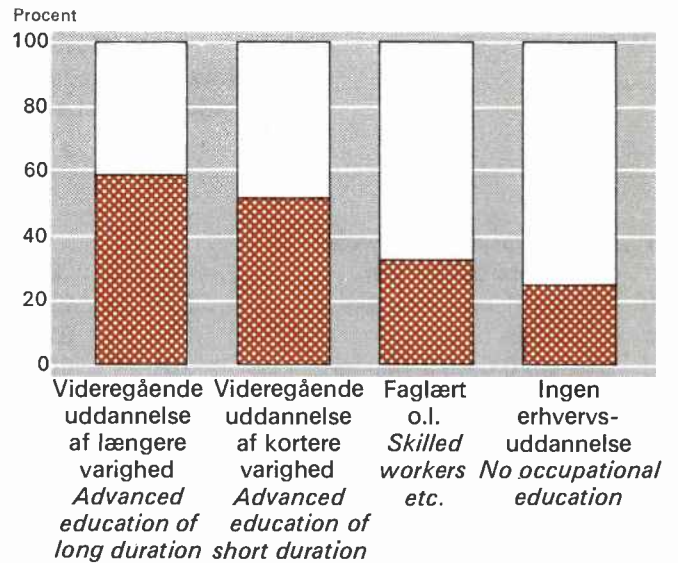
		Eget bad, WC og centralvarme	Andel af beboere i alt
		1	2
		pct.	
1	2 beboere og derover..	51	4
2	Mellem 1 og 2 beboere .	74	22
3	1 beboer	74	28
4	Mellem 0,5 og 1 beboer	81	28
5	0,5 beboer og derunder	71	18
6	Beboere i alt	74	100
7	Absolut antal beboere, angivet i tusinder ¹	4 776	.

1 Inkl. beboere med uoplyst antal værelser.
 1 Including occupants with number of rooms not stated.
 Anm.: Se tabel 8.1.
 Note: See table 8.1.
 Kilde: Se tabel 8.6.

TRANSLATION – Heading, column 1: private bath, WC and central heating; 2 percentage of all occupants. – Front column, 1–5: number of occupants per room; 1: 2 occupants or more; 2: between 1 and 2 occupants; 3: 1 occupant; 4: between 0.5 and 1 occupant; 5: 0.5 occupant or less; 6: all occupants; 7: absolute number of occupants, in thousands.

Andel af boliger med en given standard, efter boligindehaverens erhvervsuddannelse. Boligindehavere under 50 år. Procent. 1970 **Figur 8.4**

Households with specified dwelling standards, by occupational education of holder of dwelling. Holders aged under 50 years. Percentage. 1970

Boliger med bad, wc og centralvarme samt mindst 1 værelse pr. person + 1 ekstra værelse
 Dwellings with private bath, WC and central heating and at least 1 room per person plus 1 extra room

Kilde: Tabel 8.11

Andel af boliger med en given standard, efter boligindehaverens erhvervsuddannelse. Procent. 1970 **Tabel 8.11**

Households with specified dwelling standards, by occupational education of holder of dwelling. Percentage. 1970

		Boligindehaver under 50 år				
		Videregående uddannelse af længere varighed	Videregående uddannelse af kortere varighed	Faglært o.l.	Ingen erhvervs- uddannelse ¹	Alle uddannelses- grupper
		1	2	3	4	5
		pct.				
1	Har bad, WC og centralvarme samt mindst 1 værelse pr. person	81	73	57	43	53
2	Har bad, WC og centralvarme samt mindst 1 værelse pr. person + 1 ekstra værelse	58	51	32	24	31
3	Har bad, WC og centralvarme samt mindst 1 værelse pr. person + 2 ekstra værelser	33	26	14	12	15
4	Stikprøvens størrelse	1 617	1 896	12 422	13 757	29 692

1 Inkl. boligindehavere med uoplyst erhvervsuddannelse.

1 Including holders of dwellings with occupational education not stated.

Anm.: Se tabel 8.3.

Note: See table 8.3.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik vedrørende Folke- og bolig-tællingen 1970.

TRANSLATION – Heading, columns 1–5: holders of dwellings (holders aged under 50 years); 1: advanced education of long duration; 2: advanced education of short duration; 3: skilled workers, etc.; 4: no occupational education; 5: all groups. – Front column, 1: having private bath, WC and central heating and at least 1 room per person; 2: having private bath, WC and central heating and at least 1 room per person plus 1 extra room; 3: having private bath, WC and central heating and at least 1 room per person plus 2 extra rooms; 4: number of respondents.

II. Ejer- og lejeforhold

Boliger fordelt efter lejeform, opdelt efter boligindehaverens socioøkonomiske gruppe. Procent. 1960–1970

Tabel 8.12

The dwelling stock by form of tenure by socio-economic group of holder of dwelling. Percentage. 1960–1970

		Boliger beboet af ejer	Udlejede boliger	Tjeneste- bolig, fribolig o.l.	Boliger i alt	Andel af boliger i alt
		1	2	3	4	5
		pct.				
<i>Boligindehaver</i>						
1	Selvstændige i landbrug, fiskeri m.v.	1960 97	1	2	100	13
		1970 97	2	1	100	8
2	Andre selvstændige	1960 56	40	4	100	14
		1970 67	31	2	100	10
3	Overordnede funktionærer og tjenestemænd	1960 30	57	13	100	12
		1970 50	42	8	100	16
4	Underordnede funktionærer og tjenestemænd	1960 23	73	4	100	7
		1970 30	67	3	100	9
5	Faglærte arbejdere	1960 30	67	3	100	11
		1970 41	57	2	100	11
6	Ufaglærte arbejdere ekskl. landbrug m.v.	1960 34	63	3	100	19
		1970 42	55	3	100	18
7	Arbejdere i landbrug, fiskeri m.v.	1960 51	21	28	100	3
		1970 50	21	29	100	1
8	Uden for erhverv	1960 42	48	10	100	21
		1970 41	53	6	100	27
9	Boliger i alt	1960 46	48	6	100	100
		1970 48	47	5	100	100
10	Absolut antal boliger, angivet i tusinder	1960 ¹ 668	704	91	1 463	.
		1970 846	817	80	1 743	.

1 Opregnede tal på grundlag af 10 pct. af tællingsmaterialet.

1 Gressed-up figures on the basis of 10 per cent of the census material.

Anm.: Se tabel 8.3.

Note: See table 8.3.

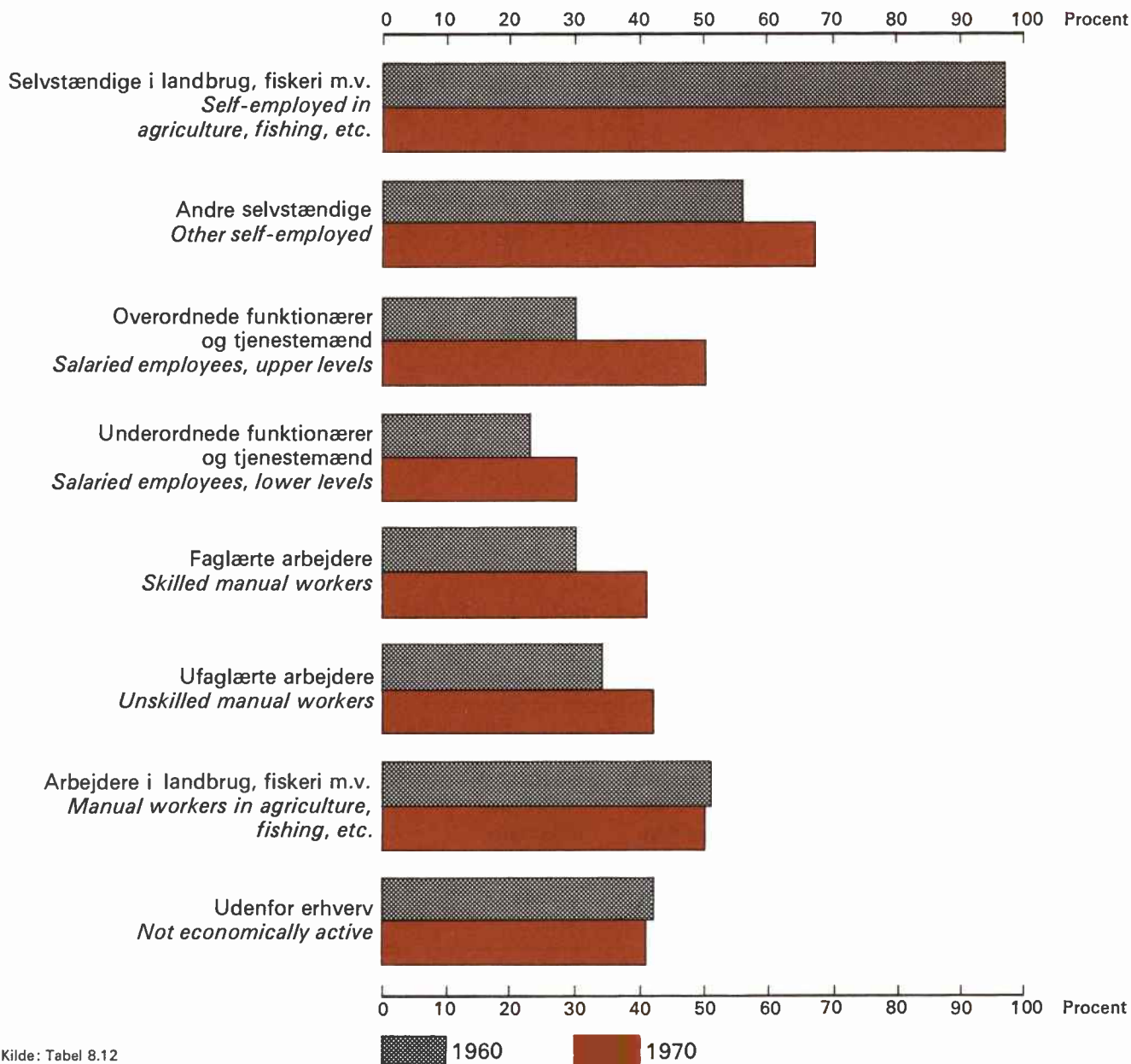
Kilde: Se tabel 8.2.

TRANSLATION – Heading, column 1: owner-occupied dwellings; 2: rented dwellings; 3: free accommodation, etc.; 4: all dwellings; 5: percentage of all dwellings. – Front column, 1–8: holder of dwelling; 1: self-employed in agriculture, fishing, etc.; 2: other self-employed; 3: salaried employees, upper levels; 4: salaried employees, lower levels; 5: skilled manual workers; 6: unskilled manual workers (excl. agriculture, etc.); 7: manual workers in agriculture, fishing, etc.; 8: not economically active; 9: all dwellings; 10: absolute number of dwellings, in thousands.

Andel af boliger, der bebos af ejer, efter socioøkonomiske grupper. Procent. 1960 og 1970

Figur 8.5

Percentage of dwellings being owner-occupied, by socio-economic group. 1960 and 1970

Kilde: Tabel 8.12

Boliger fordelt efter lejeforhold, opdelt efter boligindehaverens alder. Procent. 1970

Tabel 8.13

The dwelling stock by form of tenure by age of holder of dwelling. Percentage. 1970

	Boligindehaverens alder						
	Under 25 år	25–29 år	30–34 år	35–49 år	50–64 år	65 år og derover	Alle alders- grupper
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
1 Boliger beboet af ejer	17	36	51	55	53	47	48
2 Udlejede boliger	79	60	45	41	43	46	47
3 Tjenestebolig, fribolig o.l.	4	4	4	4	4	7	5
4 Boliger i alt	100	100	100	100	100	100	100
5 Absolut antal boliger, angivet i tusinder	91	165	147	442	491	407	1 743

Anm.: Se tabel 8.3.

Note: See table 8.3.

Kilde: Se tabel 8.6.

TRANSLATION – Heading, 1–6: age of holder of dwelling; 7: all age groups. – Front column, 1: owner-occupied dwellings; 2: rented dwellings; 3: free accommodation, etc.; 4: all dwellings; 5: absolute number of dwellings, in thousands.

Boligindehavere under 50 år fordelt efter lejeforhold, opdelt efter erhvervsuddannelse. Procent. 1970

Tabel 8.14

Holders of dwellings (holders aged under 50 years) by form of tenure by occupational education. Percentage. 1970

	Boligindehaver under 50 år				
	Videregående uddannelse af længere varighed	Videregående uddannelse af kortere varighed	Faglært o.l.	Ingen erhvervs- uddannelse ¹	Alle uddannelses- grupper
	1	2	3	4	5
	pct.				
1 Ejer sin bolig	63	50	43	42	44
2 Bor til leje	31	38	54	55	52
3 Bor i tjenestebolig, fribolig o.l.	6	12	3	3	4
4 Boligindehavere i alt	100	100	100	100	100
5 Stikprøvens størrelse	1 617	1 896	12 422	13 757	29 692

1 Inkl. boligindehavere med uoplyst erhvervsuddannelse.

1 Including holders of dwellings with occupational education not stated.

Anm.: Tabellen omfatter boligindehavere i egentlige lejligheder, dvs. boliger med køkken eller fast kogeinstallation. Boligindehavere af klubværelser o.l. er således ikke medregnet.

Note: The table comprises holders of dwellings proper, i.e. dwellings with kitchen or permanent cooking facilities. Holders of single rooms of subdivided dwellings, etc. are thus not included.

Kilde: Se tabel 8.11.

TRANSLATION – Heading, columns 1–5: holders of dwelling (holders aged under 50 years); 1: advanced education of long duration; 2: advanced education of short duration; 3: skilled workers, etc.; 4: no occupational education; 5: all groups. – Front column, 1: own their dwellings; 2: rent their dwellings; 3: free accommodation, etc.; 4: holders of dwellings, total; 5: number of respondents.

Familier fordelt efter lejeforhold, opdelt efter familiens bruttoindkomst. Procent. 1975

Tabel 8.15

Families by form of tenure by gross income of family. Percentage. 1975

	Bor i eget hus	Bor i ejerlejlighed	Bor i lejet bolig	Familier i alt	Antal svarpersoner
	1	2	3	4	5
	pct.				
1 Under 20 000 kr.	26	0	74	100	318
2 20 000–39 999 kr.	30	2	68	100	463
3 40 000–59 999 kr.	42	2	56	100	556
4 60 000–79 999 kr.	50	2	48	100	589
5 80 000–99 999 kr.	54	3	43	100	514
6 100 000–149 999 kr.	67	3	30	100	545
7 150 000 kr. og derover.	79	–	21	100	185
8 Ville ikke oplyse indkomst	62	–	38	100	51
9 Uoplyst.	54	0	46	100	535
10 Familier i alt	46	2	52	100	3 756

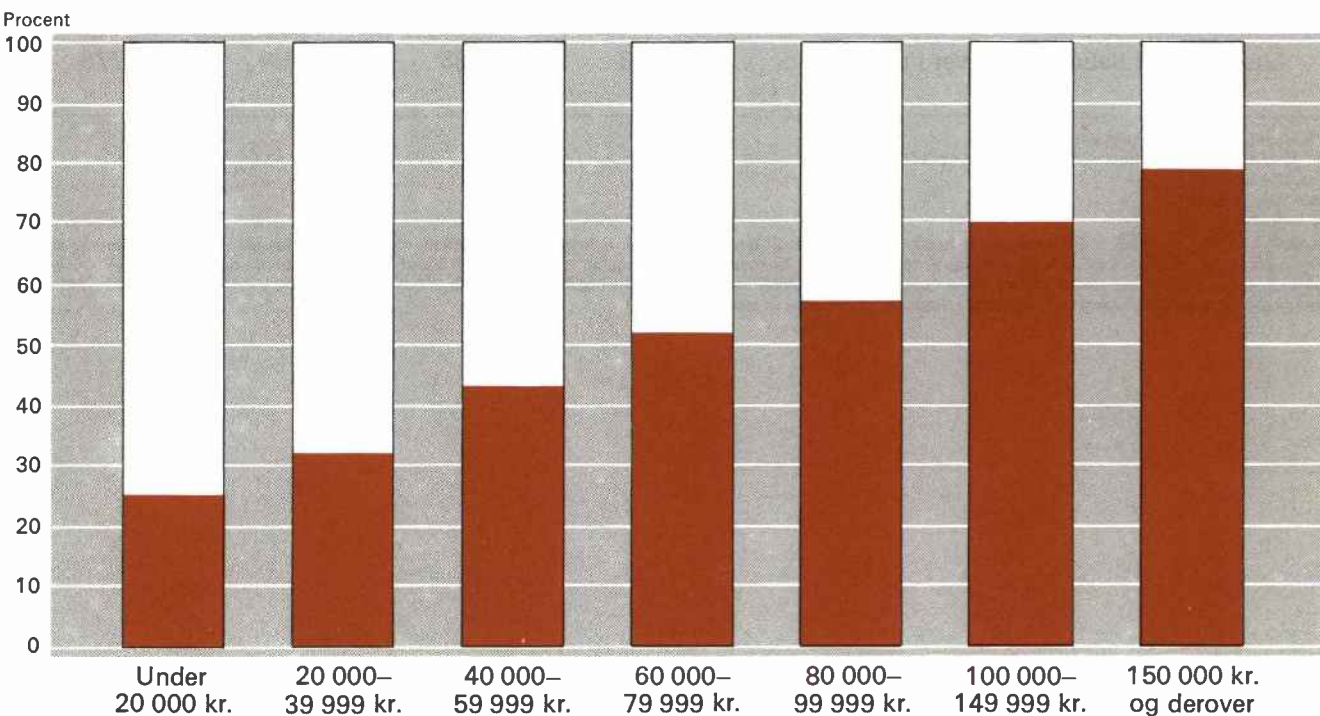
Kilde: Danmarks Statistik og socialforskningsinstituttets omnibusundersøgelsen maj 1975.

TRANSLATION – Heading, column 1: living in owner-occupied house; 2: living in owner-occupied flat; 3: living in rented dwelling; 4: all families; 5: number of respondents. – Front column, 1–6: income groups; 7: refuse to answer; 8: not stated; 9: all families.

Andel af familier, som ejer deres bolig, efter familiens bruttoindkomst. Procent. 1975

Figur 8.6

Percentage of families owning their dwellings, by gross income of family. 1975

Kilde: Tabel 8.15

Beboere fordelt efter beboelsestæthed, installationsforhold og husets art, opdelt efter lejeforhold. Procent. 1970

Tabel 8.16

Occupants by density of occupation, sanitary installations and type of building by form of tenure. Percentage. 1970

	Boliger beboet af ejer	Udlejede boliger	Tjenestebolig, fribolig o.l.	Beboere i alt
	1	2	3	4
	pct.			
1 <i>Antal beboere pr. værelse</i>				
a 2 beboere og derover	2	7	4	4
b Mellem 1 og 2 beboere	17	29	18	22
c 1 beboer	23	32	30	28
d Mellem 0,5 og 1 beboer	37	17	28	28
e 0,5 beboer og derunder	21	15	20	18
f Beboere i alt	100	100	100	100
2 <i>Andel af beboere med eget bad, WC og centralvarme</i>	80	67	67	74
3 <i>Husets art</i>				
g Landbrugsejendomme	21	1	9	13
h Enfamiliehuse	72	14	45	46
i Tofamiliehuse	4	7	8	6
k Etageejendomme	3	78	38	35
l Beboere i alt	100	100	100	100
4 Absolut antal beboere, angivet i tusinder ¹	2 593	1985	198	4 776

1 Inkl. beboere med uoplyst antal værelser.

1 Including occupants with number of rooms not stated.

Anm.: Se tabel 8.1.

Note: See table 8.1.

Kilde: Se tabel 8.6.

TRANSLATION – Heading, column 1: owner-occupied dwellings; 2: rented dwellings; 3: free accommodation, etc.; 4: all occupants. – Front column, 1: number of occupants per room; a: 2 occupants or more; b: between 1 and 2 occupants; 3: 1 occupant; d: between 0.5 and 1 occupant; e: 0.5 occupant or less; f: all occupants; 2: percentage of occupants having private bath, WC and central heating; 3: type of building; g: farms; h: one-family houses; i: two-family houses; k: multi-storey buildings; l: all occupants; 4: absolute number of occupants, in thousands.

Fritidsområdet

I takt med den industrielle udvikling er arbejdsdagen blevet kortere, og der er skabt forudsætninger for en udvidelse af fritiden. Siden 1950 er den ugentlige overenskomstmæssige arbejdstid således reduceret fra 48 til 40 timer, og den årlige overenskomstmæssige ferie er forlænget fra 2 til 4 uger. Denne udvikling vil sandsynligvis fortsætte. Således regner man i PP II med, at den gennemsnitlige årlige arbejdstid i løbet af de kommende 15 år vil blive reduceret med 10–15 pct.¹

Når man i dag taler om »fritiden« som en modsætning til »arbejdstiden«, hænger det sammen med, at mange mennesker har et arbejde, som kun i begrænset omfang giver mulighed for personlig udvikling; »livet leves« fortrinsvis efter arbejdstids ophør og i ferien. Fritiden bliver således tiden, man har fri fra arbejde, og en nedsættelse af arbejdstiden bliver et mål i sig selv.

Et interessant og udviklende arbejde medfører ofte en mindre skarp opdeling af tiden; »fritiden« opfattes ikke i så høj grad som en modsætning til »arbejdstiden«, men snarere som tiden, der er til rådighed, når man har overstået de nødvendige gøremål, dvs. ikke blot arbejde, men også søvn, spisning, toilett, rengøring, indkøb m.v. Havde alle mennesker et interessant og udviklende arbejde, ville sondringen derfor blive væsentlig mindre skarp, og i nogle tilfælde ville sondringen slet ikke kunne findes. For de fleste mennesker i vort samfund er det at have fri fra arbejde imidlertid et gode i sig selv.

Hvad enten fritiden betragtes som en modsætning til arbejdstiden eller som den tid, der er til rådighed, når man har overstået de nødvendige gøremål, herunder arbejdet, kan man tale om fritidens funktioner. Ordnet efter øget grad af personlig udfoldelse kan følgende funktioner specificeres²: 1) afslapning, der er den laveste grad af fritidsaktivitet, idet den i hovedsagen er en reaktion på træthed, 2) underholdning, der omfatter modtagelse af indtryk, som den enkelte er forholdsvis passiv over for, 3) rekreation, som hovedsagelig er fysisk energiforbrug, fx motion og leg og 4) skabende aktivitet, som er den højeste grad af fritidsaktivitet. Fritiden åbner således mulighed for, at den enkelte kan opnå variationer i det daglige liv og udvikle sin viden og sine færdigheder i den hensigt at opnå mere af det, der kunne kaldes »det gode liv«.

Det er imidlertid vanskeligt at afgøre, hvad der opfattes som mål, og hvad der opfattes som midler i forbindelse med fritiden. Mange fritidsaktiviteter kan på samme tid både være et mål i sig selv og et middel til at få del i andre goder. Det gælder fx læsning, deltagelse i voksenundervisning, foreningsarbejde og sport. Denne forskel kan ofte kun defineres ud fra den enkelte persons motivering.

I det følgende skelnes der ikke mellem fritidsaktiviteter, der tjener som mål, og fritidsaktiviteter, der tjener som middel til at realisere målsætninger på andre områder af levevilkårene. Der forudsættes derimod, at en aktiv udnyttelse af fritiden er et gode i sig selv. Synsvinklen svarer til, at det offentlige på en lang række områder yder støtte til fritidsformål, der forudsætter en eller anden form for aktiv deltagelse, fx sport, biblioteker, teatre, museer og voksenundervisning.

Mange fritidsaktiviteter foregår i et socialt miljø, og mange aktiviteter er orienteret mod hjemmet. Dette medfører, at det er en fordel at have fritid samtidig med sin familie og sine venner. Det er således ikke blot længden af fritiden, der er af betydning, men også placeringen. Flertallet af befolkningen har da også fri fra arbejde stort set på samme tid, dvs. fra sidst på eftermiddagen (hverdage) til næste dags morgen, i weekenden samt i juli måned. En mindre del af befolkningen har fritiden placeret på andre tidspunkter, det gælder fx skifteholdsarbejdere og ansatte i detailhandelen.

Udover placeringen af fritiden kan en række andre barrierer virke hæmmende på en aktiv udnyttelse af fritiden. Bor man fx langt fra skolen, biblioteket, biografen, teatret, sportshallen m.v., kan dette i sig selv afskære fra deltagelse i de aktiviteter, der foregår her. Hertil kommer, at de øvrige områder af levevilkårene har stor betydning for de faktiske muligheder for at deltage i forskellige former for fritidsaktiviteter. Fysiske og psykiske belastninger i arbejdstiden, dårligt helbred, trange boligforhold, lav indkomst og familieforpligtelser er alle eksempler på sider af levevilkårene, som kan hæmme den enkeltes aktivitet i fritiden. Der er grund til at formode, at deltagelse i fritidsaktiviteter har en kumulativ effekt. Et menneske, som deltager aktivt på ét fritidsområde, vil sandsynligvis også deltage aktivt på andre områder.

Formålet med dette kapitel er at belyse fritidens omfang og anvendelse i forskellige befolkningsgrupper. I det følgende fokuseres derfor dels på den samlede tidsanvendelse, herunder den mere summariske anvendelse af fritiden og dels på deltagelsen i en række specificerede fritidsaktiviteter. Selv om listen over fritidsaktiviteter ikke er udtømmende, får man i et vist omfang mulighed for at identificere personer, som er passive på fritidsområdet.

De udvalgte oplysninger

Oplysningerne i dette kapitel stammer hovedsagelig fra socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse 1975³. Udover de allerede publicerede resultater fra 1975-undersøgelsen bringes i denne publikation oplysninger om forskellige befolkningsgruppers deltagelse i en

¹ Perspektivplanredegørelse 1972–1987, København 1973, p. 70.

² Se Susan Prescott: Fritid og fritidsaktiviteter. En oversigt over teorier og problemstillinger. Arbejdsnotat fra Statistisk Sentralbyrå, Norge 1973.

³ P.-H. Kühl og Inger Koch-Nielsen: Fritid 1975, Socialforskningsinstituttets meddelelse 14, 1976 og P.-H. Kühl og Jens Kristian Munk: Døgnrytme – befolkningens tidsanvendelse på ugens dage, Socialforskningsinstituttets meddelelse 15, 1976.

række fritidsaktiviteter. Disse oplysninger publiceres for første gang. Herudover bringes summariske tal fra socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse 1964⁴.

Tidsanvendelse

Ved overenskomstforhandlingerne siden 1950 er den ugentlige arbejdstid som nævnt reduceret fra 48 til 40 timer (se kapitel 6 om arbejde). Disse arbejdstidsnedsættelser er i vid udstrækning anvendt til indførelse af 5-dages uge, hvilket betyder, at den daglige arbejdstid for den fuldtidsbeskæftigede del af befolkningen kun er reduceret i relativt begrænset omfang fra 1950 og frem til i dag.

Arbejdstidens længde kan dog ikke umiddelbart anvendes til at afgrænse fritiden. En måde at finde frem til den egentlige fritid er at måle tidsforbruget til forskellige aktiviteter, idet visse aktiviteter på forhånd defineres som nødvendige aktiviteter og andre som fritidsaktiviteter. Summen af det faktiske tidsforbrug til sidstnævnte type af aktiviteter betegnes herefter som fritid.

Ved denne fremgangsmåde skelnes der ikke mellem, om den faktisk anvendte tid til en nødvendig aktivitet ligger inden eller uden for rammerne af, hvad der er almindeligt. Uanset om en person anvender mere eller mindre tid fx til rengøring eller personligt toilette, indgår den faktisk anvendte tid til disse aktiviteter som nødvendigt tidsforbrug. Der skelnes heller ikke mellem, om den faktisk anvendte tid til fritidsaktiviteter er ønsket eller uønsket. I en periode med arbejdsløshed vil den uønskede fritid således indgå som en del af den samlede fritid.

I fritidsundersøgelsens afsnit om tidsforbruget bad man de interviewede personer oplyse, hvad de foretog sig dagen før interviewet (fra kl. 5.00 morgen til kl. 1.30 nat) med oplysninger for hver halve time. Disse oplysninger blev indført på et døgnskema med 36 forskellige aktivitetskomponenter. Ud fra disse oplysninger er det muligt at opgøre tidsanvendelsen til de enkelte aktiviteter. I tabel 9.1–9.2 og fig. 9.1 er denne opgørelse vist for hovedaktiviteter på henholdsvis hverdage (gennemsnit af de 5 hverdage) og weekend (gennemsnit af lørdag og søndag), idet aktiviteterne er opdelt i følgende hovedgrupper: 1) »personlige behov«, heri indgår tid anvendt til søvn, spisning og toilette; 2) bruttoarbejdstid, dvs. erhvervsarbejde, tid brugt på skole og uddannelsesinstitution, hjemmearbejde samt transport og afhentning af børn; 3) husligt arbejde m.v., heri indgår husligt og andet praktisk arbejde i hjemmet samt indkøb og ærinder.

I forbindelse med opdelingen på socioøkonomisk

gruppe i tabel 9.1–9.2 skal det bemærkes, at den gennemsnitlige bruttoarbejdstid og det gennemsnitlige tidsforbrug til husligt arbejde m.v. i den enkelte socioøkonomiske gruppe påvirkes af gruppens sammensætning på mænd og kvinder⁶.

I tabel 9.3–9.4 og figur 9.2–9.3 belyses, hvorledes henholdsvis mænd og kvinder og forskellige socioøkonomiske grupper anvender resttiden (fritiden) på hverdage og i weekenden. Det skal bemærkes, at tallene i tabellerne er procentandele af den samlede resttid (fritid), som den pågældende gruppe disponerer over.

Fritidsaktiviteter

I tabel 9.5–9.8 og figur 9.4–9.5 belyses, i hvilket omfang forskellige befolkningsgrupper deltager i en række fritidsaktiviteter. Deltagelsen i hver enkelt aktivitet belyses på baggrund af den interviewede persons køn, alder, bopæl, skoleuddannelse, socioøkonomiske gruppe, socialgruppe samt på baggrund af familiens indkomst. Valget af baggrundsvariable skal ses i relation til de forskellige barrierer, der kan virke hæmmende på deltagelse i fritidsaktiviteter. Hvad oplysningerne om socioøkonomisk gruppe og socialgruppe angår, ville det være mere relevant at belyse deltagelsen i fritidsaktiviteterne ud fra et udtryk for familiens socioøkonomiske gruppe og familiens socialgruppe⁷. Mange gifte kvinder tilhører fx ofte en socialgruppe, der er lavere end mandens, hvor det måske mere er hans sociale tilhørsforhold, der er afgørende for familiens deltagelse i fritidsaktiviteterne. Sådanne oplysninger om familiens forhold foreligger dog kun for indkomstens vedkommende. I tabel 9.5–9.8 belyses endvidere udviklingen i befolkningens deltagelse i fritidsaktiviteter fra 1964 til 1975.

Feriens længde og anvendelse

Ferien udgør en vigtig del af den samlede fritid. I lighed med længden af arbejdstiden har feriens længde da også ofte optaget parterne ved overenskomstforhandlingerne. På baggrund af forligsmandens mæglingforslag i 1952 vedtog rigsdagen ferieloven af 31. marts 1953, som gav ret til ferie med løn i 1½ dag for hver måned (mod før 1 dag), dvs. 3 ugers ferie ved fuld beskæftigelse. Ved overenskomstforhandlingerne i 1969 blev ferien med løn forlænget med 1 uge til i alt 4 uger med fuld virkning fra 1. april 1973. På grund af denne ændring gennemførte folkettingen i 1970 en revision af ferieloven. Ferien udgør nu 2 dage for hver måneds beskæftigelse i det foregående kalenderår. Lovgivningen søger således at sikre alle lønmodtagere en årlig ferie på 4 uger.

Feriens længde i 1963/64 og 1974 er belyst i tabel 9.9 for den erhvervsaktive del af befolkningen. I tabel

4 P.-H. Kühl, Inger Koch-Nielsen og Kaj Westergaard: Fritidsvaner i Danmark, Socialforskningsinstituttets publikation 25, 1966.

5 For en nærmere gennemgang af fremgangsmåde, spørgeskema m.v. se P.-H. Kühl og Jens Kristian Munk: Døgnrytme – befolkningens tidsanvendelse på ugens dage, Socialforskningsinstituttets meddelelse 15, 1976.

6 For en mere detaljeret belysning af mænds og kvinders arbejdstid og tidsforbrug til husligt arbejde, se henholdsvis kapitel 6, tabel 6.26–6.27 og kapitel 3, tabel 3.27.

7 For en nærmere afgrænsning af socialgrupperne se kapitel 2, side 34–35.

9.10–9.11 og figur 9.7 er feriens længde i 1974 belyst for en række forskellige befolkningsgrupper. Når så mange lønmodtagere angiver, at de på trods af ferielovens bestemmelser har holdt mindre end 4 ugers ferie, kan forklaringen delvis være, at nogle tager enkelte feriedage i løbet af året, og det kun er den sammenhængende ferie, der opfattes som ferie, når man besvarer spørgsmålet. At så mange selvstændige og medhjælpende ægtefæller angiver, at de ikke har holdt ferie, kan muligvis også skyldes, at de ikke opfatter enkelte fridage som ferie. Tabel 9.13–9.14 belyser hele befolkningens

anvendelse af ferien i 1974, hvor tabel 9.9–9.12 kun belyser den erhvervsaktive del af befolkningen.

I dette kapitel er der givet et billede af fritidens omfang og forskellige befolkningsgruppers deltagelse i en række fritidsaktiviteter. Ved en koordinering af oplysningerne om den enkelte persons deltagelse i de pågældende aktiviteter kunne man belyse, hvem der slet ikke er aktiv eller kun i begrænset omfang er aktiv på fritidsområdet. Da de udvalgte aktiviteter ikke er udtømmende for fritidsområdet, har man dog afstået herfra.

I. Tidsanvendelse

Befolkningens tidsanvendelse på hverdage, opdelt efter køn og socioøkonomisk gruppe. Timer og minutter. 1975

Tabel 9.1

Time spent on selected activities by population on weekdays, by sex and socio-economic group.
Hours and minutes. 1975

	I alt ¹	»Personlige behov« ²	Brutto-arbejds-tid ³	Husligt arbejde ⁴	Andet ⁵ Ved ikke Uoplyst	Resttid (fritid)	Antal svar-personer
	1	2	3	4	5	6	7
	timer og minutter						
<i>Køn</i>							
1 Mænd	21'00	7'08	6'27	1'01	0'30	5'54	1 403
2 Kvinder	21'00	7'35	3'16	3'32	0'33	6'04	1 362
<i>Socioøkonomisk gruppe</i>							
3 Selvstændige landmænd . . .	21'00	8'01	7'51	0'37	0'05	4'26	90
4 Andre selvstændige	21'00	6'51	8'28	0'53	0'22	4'26	171
5 Medhjælpende ægtefælle . .	21'00	7'32	3'43	4'36	0'15	4'54	65
6 Faglærte arbejdere	21'00	6'24	8'21	0'50	0'25	5'00	175
7 Ufaglærte arbejdere	21'00	6'29	7'17	2'01	0'23	4'50	383
8 Funktionærer	21'00	6'22	7'58	1'34	0'27	4'39	712
9 Studerende	21'00	6'31	6'19	1'25	0'09	6'36	113
10 Skoleelever	21'00	6'23	7'36	0'40	0'40	5'41	68
11 Pensionister	21'00	9'01	0'22	2'34	0'53	8'10	486
12 Husmødre	21'00	8'15	0'52	5'19	0'29	6'05	383
13 Arbejdsløse	21'00	8'09	1'01	2'56	0'33	8'21	105

1 I tabellen indgår kun 21 af døgnets timer, idet der kun er blevet spurgt om perioden 5.00 morgen til 2.00 nat, tallene er et gennemsnit af de 5 hverdage.

1 The table only covers a 21-hour period from 5 a.m. to 2 a.m., the figures being averages for the 5 weekdays.

2 Heri indgår søvn, spisning og toilette.

2 Including sleep, meals and personal hygiene.

3 Heri indgår erhvervsarbejde, erhvervsarbejde hjemme, hjemmearbejde vedrørende uddannelse, transport, afhentning af børn og tid brugt på skole og uddannelsessted.

3 Including occupational work, occupational work at home, home work in connection with education, transportation, the fetching of children and time spent at school or other place of education.

4 Heri indgår husligt og andet praktisk arbejde i hjemmet samt indkøb.

4 Including domestic and similar practical work in the home as well as shopping.

5 Heri indgår aktiviteter, som ikke er specificeret i spørgeskemaet.

5 Including activities not specified in the questionnaire.

Kilde: Materiale fra socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse 1975.

TRANSLATION – Heading, column 1: total; 2: »personal requirements»; 3: gross working hours; 4: domestic work; 5: other activities, do not know, not stated; 6: spare time (leisure time); 7: number of respondents. – Front column, 1–2: sex; 1: males; 2: females; 3–13: socio-economic group; 3: self-employed farmers; 4: self-employed, excl. farmers; 5: assisting spouses; 6: skilled manual workers; 7: unskilled manual workers; 8: salaried employees; 9: students; 10: pupils; 11: pensioners; 12: housewives; 13: unemployed.

Befolkningens tidsanvendelse i weekenden, opdelt efter køn og socioøkonomisk gruppe. Timer og minutter. 1975

Tabel 9.2

Time spent on selected activities by population during weekends, by sex and socio-economic group. Hours and minutes. 1975

	I alt ¹	»Personlige behov« ²	Brutto-arbejds-tid ³	Husligt arbejde ⁴	Andet ⁵ Ved ikke Uoplyst	Resttid (fritid)	Antal svar- personer
	1	2	3	4	5	6	7
timer og minutter							
<i>Køn</i>							
1 Mænd	21'00	8'48	1'31	1'04	0'45	8'52	465
2 Kvinder	21'00	8'49	0'44	2'26	0'42	8'19	500
<i>Socioøkonomisk gruppe</i>							
3 Selvstændige landmænd . . .	21'00	8'53	5'04	0'26	0'02	6'35	30
4 Andre selvstændige	21'00	8'42	2'19	0'39	0'37	8'43	52
5 Medhjælpende ægtefælle . .	21'00	8'46	1'41	1'59	0'03	8'31	18
6 Faglærte arbejdere	21'00	8'10	0'56	1'49	1'09	8'56	73
7 Ufaglærte arbejdere	21'00	8'56	1'06	1'18	0'44	8'56	142
8 Funktionærer	21'00	8'38	1'30	1'59	0'49	8'04	246
9 Studerende	21'00	8'56	1'51	0'37	1'12	8'24	30
10 Skoleelever	21'00	8'09	2'09	1'34	0'45	8'23	36
11 Pensionister	21'00	9'14	0'07	1'26	0'46	9'27	153
12 Husmødre	21'00	8'59	0'11	3'22	0'43	7'45	147
13 Arbejdsløse	21'00	8'56	0'05	1'58	0'45	9'16	30

1 I tabellen indgår kun 21 af døgnets timer, idet der kun er blevet spurgt om perioden 5.00 morgen til 2.00 nat, tallene er et gennemsnit af lørdag og søndag.
1 The table only covers a 21-hour period from 5 a.m. to 2 a.m., the figures being averages for Saturday and Sunday.

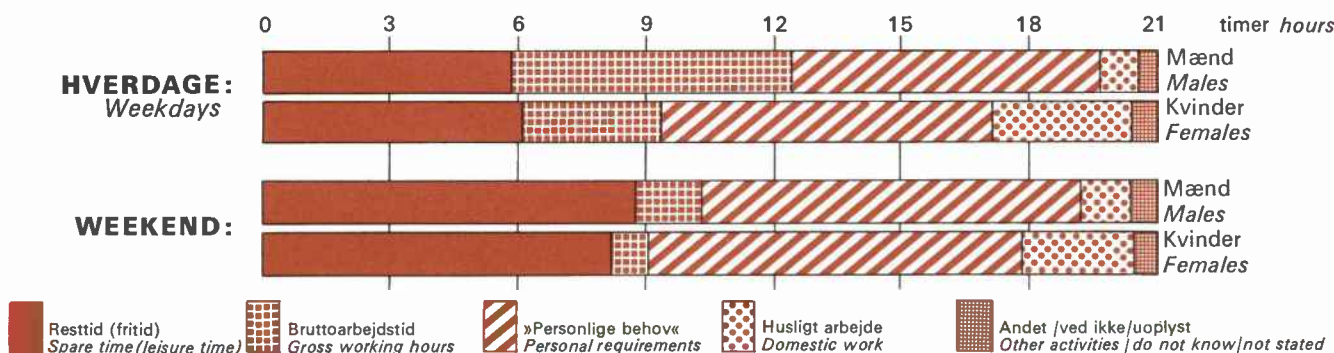
- 2 Se note 2 til tabel 9.1.
- 2 See footnote 2, table 9.1.
- 3 Se note 3 til tabel 9.1.
- 3 See footnote 3, table 9.1.
- 4 Se note 4 til tabel 9.1.
- 4 See footnote 4, table 9.1.
- 5 Se note 5 til tabel 9.1.
- 5 See footnote 5, table 9.1.

Kilde: Se tabel 9.1.
TRANSLATION – Heading, column 1: total; 2: »personal requirements«; 3: gross working hours; 4: domestic work; 5: other activities, do not know, not stated; 6: spare time (leisure time); 7: number of respondents. – Front column, 1–2: sex; 1: males; 2: females; 3–13: socio-economic group; 3: self-employed farmers; 4: self-employed, excl. farmers; 5: assisting spouses; 6: skilled manual workers; 7: unskilled manual workers; 8: salaried employees; 9: students; 10: pupils; 11: pensioners; 12: housewives; 13: unemployed.

Tidsanvendelsen på hverdage og i weekenden, efter køn. 1975

Figur 9.1

Time spent on selected activities on weekdays and during weekends, by sex. 1975

Kilde: Tabel 9.1 og 9.2

Resttiden (fritiden) fordelt efter anvendelse på hverdage, opdelt efter køn og socioøkonomisk gruppe. Procent. 1975

Tabel 9.3

Spare time (leisure time) spent on selected activities on weekdays, by sex and socio-economic group. Percentage. 1975

	Sam- vær ¹	Be- søg ²	Gæ- ster ³	TV	Ra- dio ⁴	Hob- by	Læs- ning	Af- slap- ning	Sport, mo- tur	An- det ⁵	I alt	Rest- tidens (fri- tidens) længde	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	pct.											tim. og min.	
<i>Køn</i>													
1	Mænd	5	17	7	21	8	4	14	8	5	11	100	5'54
2	Kvinder	7	19	10	20	6	7	10	10	4	7	100	6'04
<i>Socioøkonomisk gruppe</i>													
3	Selvstændige landmænd	5	14	9	30	6	1	15	10	3	7	100	4'26
4	Andre selvstændige	8	23	5	24	8	3	11	11	4	3	100	4'26
5	Medhjælpende ægtefælle	7	28	7	20	5	10	7	8	2	6	100	4'54
6	Faglærte arbejdere	6	23	8	22	5	5	12	4	5	10	100	5'00
7	Ufaglærte arbejdere	7	19	9	25	6	5	11	8	3	7	100	4'50
8	Funktionærer	9	19	8	23	5	5	13	6	4	8	100	4'39
9	Studerende	4	27	10	9	3	4	18	8	4	13	100	6'36
10	Skoleelever	2	26	9	12	5	4	13	6	9	14	100	5'41
11	Pensionister	3	14	8	20	12	7	15	14	3	4	100	8'10
12	Husmødre	11	15	11	23	7	10	9	6	4	4	100	6'05
13	Arbejdsløse	5	25	10	17	9	4	11	6	4	9	100	8'21

1 Samvær med ægtefælle og børn.

1 Time spent with spouse and children.

2 Besøg hos familie og venner.

2 Visits to relatives and friends.

3 Besøg af familie og venner.

3 Visits by relatives and friends.

4 Heri indgår kun radiolytning som hovedbeskæftigelse.

4 I.e. radio listening as main pastime.

5 Heri indgår fx teater, biograf, bibliotek, forlystelser, restaurant m.v.

5 Including theatre, cinema, library, entertainment, restaurant, etc.

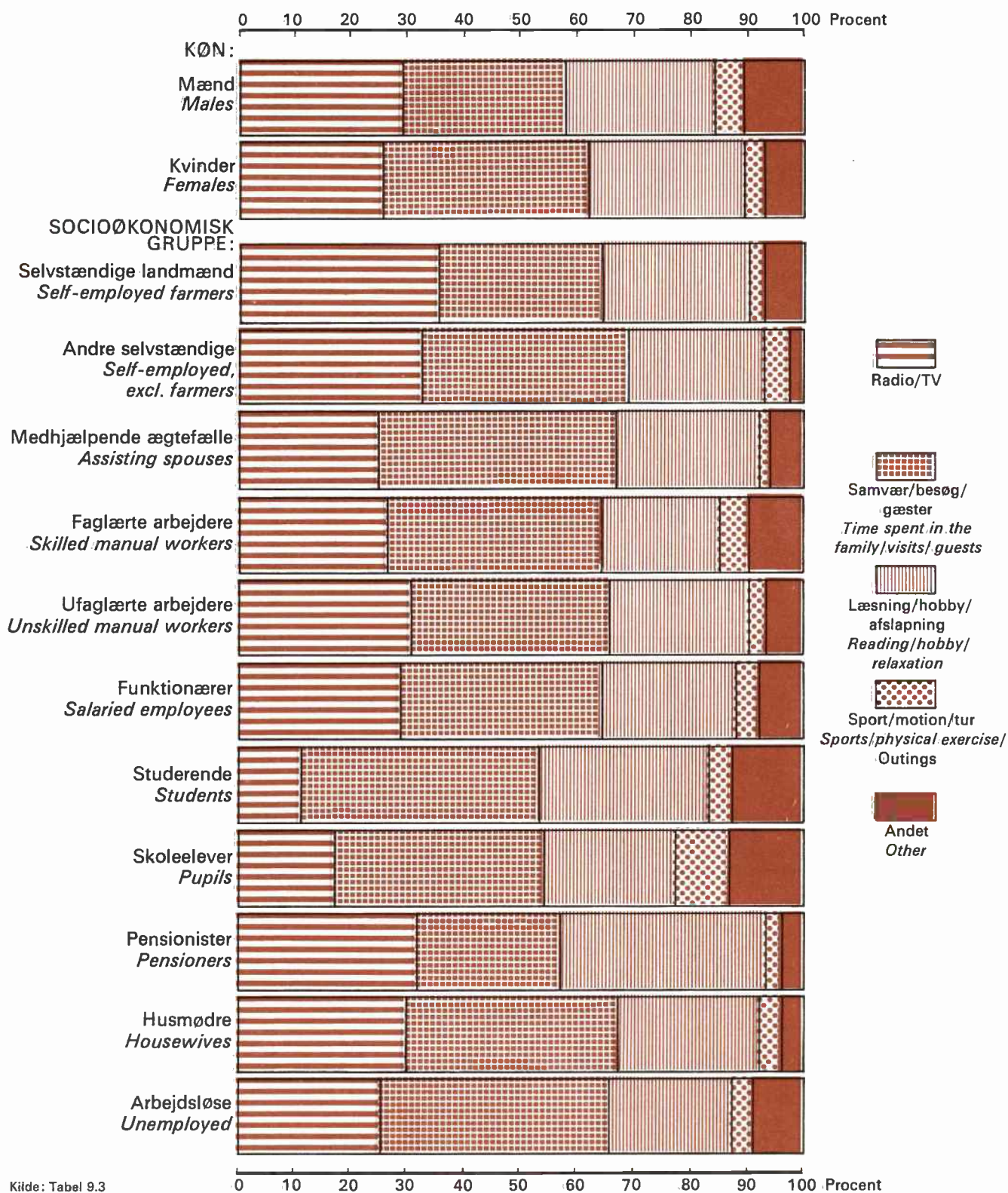
Kilde: Se tabel 9.1.

TRANSLATION – Heading, column 1: time spent in the family; 2: visits; 3: guests; 4: TV; 5: radio; 6: hobby; 7: reading; 8: relaxation; 9: sports, physical exercise, outings, etc.; 10: other; 11: total; 12: length of spare time (leisure time). – Front column, 1–2: sex; 1: males; 2: females; 3–13: socio-economic group; 3: self-employed farmers; 4: self-employed, excl. farmers; 5: assisting spouses; 6: skilled manual workers; 7: unskilled manual workers; 8: salaried employees; 9: students; 10: pupils; 11: pensioners; 12: housewives; 13: unemployed.

Resttiden (fritiden) fordelt efter anvendelse på hverdage, opdelt efter køn og socioøkonomisk gruppe. Procent. 1975

Figur 9.2

Spare time (leisure time) spent on selected activities on weekdays, by sex and socio-economic group. Percentage. 1975

Kilde: Tabel 9.3

Resttiden (fritiden) fordelt efter anvendelse i weekenden, opdelt efter køn og socioøkonomisk gruppe. Procent. 1975

Tabel 9.4

Spare time (leisure time) spent on selected activities during weekends, by sex and socio-economic group. Percentage. 1975

	Sam- vær ¹	Be- søg ²	Gæ- ster ³	TV	Ra- dio ⁴	Hob- by	Læs- ning	Af- slap- ning	Sport, mo- tion,	An- det ⁵	I alt	Rest- tidens (fri- tidens) længde	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	pct.											tim. og min.	
<i>Køn</i>													
1	Mænd	5	26	11	22	4	3	11	5	10	3	100	8'52
2	Kvinder	6	27	11	24	3	4	8	7	7	3	100	8'19
<i>Socioøkonomisk gruppe</i>													
3	Selvstændige landmænd	8	11	20	26	6	1	14	7	6	1	100	6'35
4	Andre selvstændige	6	22	9	20	1	1	14	5	13	9	100	8'43
5	Medhjælpende ægtefælle	2	32	8	21	5	5	6	6	11	4	100	8'31
6	Faglærte arbejdere	5	35	9	21	3	4	6	4	10	3	100	8'56
7	Ufaglærte arbejdere	6	26	10	22	4	3	9	5	11	4	100	8'56
8	Funktionærer	6	30	9	22	3	3	11	5	9	2	100	8'04
9	Studerende	4	41	13	10	1	4	12	4	10	1	100	8'24
10	Skoleelever	1	34	7	20	9	1	16	5	4	3	100	8'23
11	Pensionister	5	21	9	25	6	5	12	10	5	2	100	9'27
12	Husmødre	10	25	15	25	4	5	6	5	4	1	100	7'45
13	Arbejdsløse	6	19	13	18	3	7	9	6	7	12	100	9'16

1 Se note 1 til tabel 9.3.
 1 See footnote 1, table 9.3.
 2 Se note 2 til tabel 9.3.
 2 See footnote 2, table 9.3.
 3 Se note 3 til tabel 9.3.
 3 See footnote 3, table 9.3.
 4 Se note 4 til tabel 9.3.
 4 See footnote 4, table 9.3.
 5 Se note 5 til tabel 9.3.
 5 See footnote 5, table 9.3.

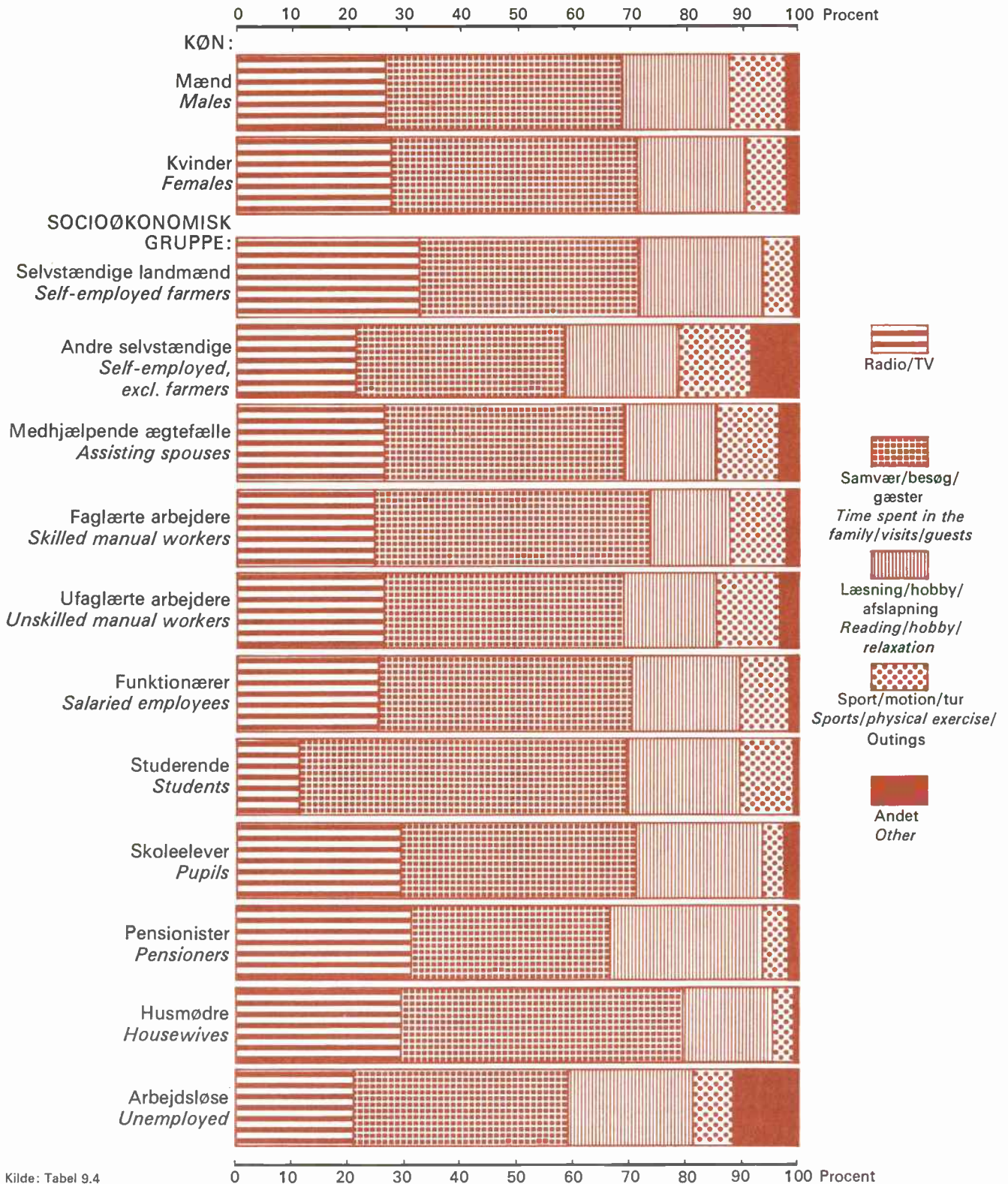
Kilde: Se tabel 9.1.

TRANSLATION – Heading, column 1: time spent in the family; 2: visits; 3: guests; 4: TV; 5: radio; 6: hobby; 7: reading; 8: relaxation; 9: sports, physical exercise, outings, etc.; 10: other; 11: total; 12: length of spare time (leisure time). – Front column, 1–2: sex; 1: males; 2: females; 3–13: socio-economic group; 3: self-employed farmers; 4: self-employed, excl. farmers; 5: assisting spouses; 6: skilled manual workers; 7: unskilled manual workers; 8: salaried employees; 9: students; 10: pupils; 11: pensioners; 12: housewives; 13: unemployed.

Resttiden (fritiden) fordelt efter anvendelse i weekenden, opdelt efter køn og socioøkonomisk gruppe. Procent. 1975

Figur 9.3

Spare time (leisure time) spent on selected activities during weekends, by sex and socio-economic group. Percentage. 1975

Kilde: Tabel 9.4

II. Fritidsaktiviteter

Andel af befolkningen, der deltager i forskellige fritidsaktiviteter, efter køn, alder, bymæssighedsgruppe og indkomst. Procent. 1975

Tabel 9.5

Percentage of population participating in selected spare time activities, by sex, age, degree of urbanization and size of income. 1975

	Sport	Biografen (inden for den sidste uge)	Teater	Klassisk koncert	Spiller eller synger	Kunst	Kirke (mindst et par gange om måneden)	Antal svar- personer
	1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Køn</i>	pct.							
1 Mænd	31	12	15	7	17	24	5	1 867
2 Kvinder	27	6	18	7	17	22	7	1 856
<i>Alder</i>								
3 16–19 år	55	26	16	7	20	26	2	278
4 20–29 år	41	17	19	9	20	28	2	798
5 30–39 år	42	7	21	7	18	27	1	676
6 40–49 år	25	5	17	6	21	24	5	576
7 50–59 år	21	4	15	7	15	23	8	548
8 60–69 år	12	5	14	6	16	18	10	456
9 70 år og derover	12	3	8	4	13	12	19	391
<i>Bymæssighedsgruppe</i>								
10 Hovedstaden	29	11	28	10	23	34	6	509
11 Hovedstadens forstæder	35	14	29	22	18	29	3	437
12 Større byer	28	9	14	8	17	26	6	989
13 Mindre byer	36	6	13	4	15	23	6	485
14 Bymæssig bebyggelse . .	30	7	9	3	17	15	8	624
15 Landdistrikter	23	6	9	3	15	11	9	671
<i>Indkomst¹</i>								
16 Under 20 000 kr.	21	11	16	11	18	24	13	300
17 20 000–39 999 kr.	16	8	9	5	19	19	10	500
18 40 000–59 999 kr.	23	8	14	5	16	19	7	554
19 60 000–79 999 kr.	28	8	13	6	21	19	5	542
20 80 000–99 999 kr.	37	10	15	5	15	26	4	471
21 100 000–149 999 kr. . . .	43	9	26	10	18	31	4	564
22 150 000 kr. og derover .	46	10	39	20	23	50	5	180
23 Alle 1975	29	9	16	7	17	23	6	3 723
24 Alle 1964	15	5	17	3	15	17	8	4 396

1 Familiens bruttoindkomst 1974.

1 Family gross income 1974.

Anm.: Tabellen bygger på følgende spørgsmål: 1. »Dyrker De sport/motion?«, 2. »Hvornår var De sidst i biografen?«, 3. »Har De været i teatret i denne sæson?«, 4. »Har De inden for det sidste år været til klassisk koncert?«, 5. »Spiller eller synger De selv?«, 6. »Har De i denne sæson været til kunstudstilling eller på kunstmuseum?«, 7. »Går De ofte i kirke?«.

Note: The table is based on the following questions: 1. »Do you do sports/exercise?«, 2. »When did you last go to the cinema?«, 3. »Have you been to the theatre this season?«, 4. »Have you attended a classical concert within the last 12 months?«, 5. »Do you play an instrument or sing yourself?«, 6: »Have you visited an art exhibition or an art museum this season?«, 7: »Do you often go to church?«.

Kilde: P.-H. Kühl, Inger Koch-Nielsen og Kaj Westergaard: Fritidsvaner i Danmark, Socialforskningsinstituttets publikation 25, 1966; P.-H. Kühl og Inger Koch-Nielsen: Fritid 1975, Socialforskningsinstituttets meddelelse 14, 1976 samt materiale fra socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse 1975.

TRANSLATION – Heading, column 1: sports; 2: cinema (within the last 7 days); 3: theatre; 4: classical concert; 5: playing instruments or singing; 6: art; 7: church (at least 2–3 times a month); 8: number of respondents. – Front column, 1–2: sex; 1: males; 2: females; 3–9: age groups; 10–15: degree of urbanization; 10: central Copenhagen; 11: the inner suburbs of Copenhagen; 12: major towns; 13: minor towns; 14: other urban settlements; 15: rural districts; 16–22: income groups; 23: total 1975; 24: total 1964.

Andel af befolkningen, der deltager i forskellige fritidsaktiviteter, efter skoleuddannelse, socioøkonomisk gruppe og socialgruppe. Procent. 1975

Tabel 9.6

Percentage of population participating in selected spare time activities, by level of school education, socio-economic group and social group. 1975

	Sport 1	Biografen (inden for den sidste uge) 2	Teater 3	Klassisk koncert 4	Spiller eller synger 5	Kunst 6	Kirke (mindst et par gange om måned) 7	Antal svar- personer 8
	pct.							
<i>Skoleuddannelse</i>								
1 Går i skole	63	24	27	11	28	40	1	103
2 7 års skolegang	18	5	9	3	14	13	9	1 979
3 8 års skolegang	30	11	12	4	15	18	2	284
4 9–10 års skolegang	43	17	19	5	18	25	3	412
5 Real/præliminær- eksamen	43	10	29	13	21	39	4	629
6 Studentereksamen/HF..	47	15	39	27	32	57	6	272
<i>Socioøkonomisk gruppe</i>								
7 Selvstændige landmænd	13	4	10	2	9	5	15	120
8 Andre selvstændige	33	9	18	6	15	30	3	223
9 Medhjælpende ægtefælle	24	4	8	5	18	20	13	83
10 Faglærte arbejdere	38	18	11	3	16	19	2	247
11 Ufaglærte arbejdere	25	10	7	2	14	14	2	524
12 Funktionærer	39	9	26	12	20	35	4	956
13 Studerende	52	23	37	26	31	57	4	143
14 Skoleelever	63	24	27	11	28	39	1	103
15 Pensionister	12	4	9	4	14	13	15	637
16 Husmødre	27	4	15	4	17	15	8	530
17 Arbejdsløse	25	12	11	2	13	17	3	135
<i>Socialgruppe¹</i>								
18 Socialgruppe I	43	5	42	25	28	60	9	65
19 Socialgruppe II	48	11	34	16	27	47	5	196
20 Socialgruppe III	32	8	19	8	16	27	5	581
21 Socialgruppe IV	32	10	19	7	17	24	5	704
22 Socialgruppe V	30	13	8	2	13	16	2	634
23 Alle 1975	29	9	16	7	17	23	6	3 723
24 Alle 1964	15	5	17	3	15	17	8	4 396

¹ Om socialgruppeinddelingen se side 34–35.

¹ For social groups, see English footnote no. 7 to the introductory text in chapter 2.

Anm.: Se tabel 9.5.

Note: See table 9.5.

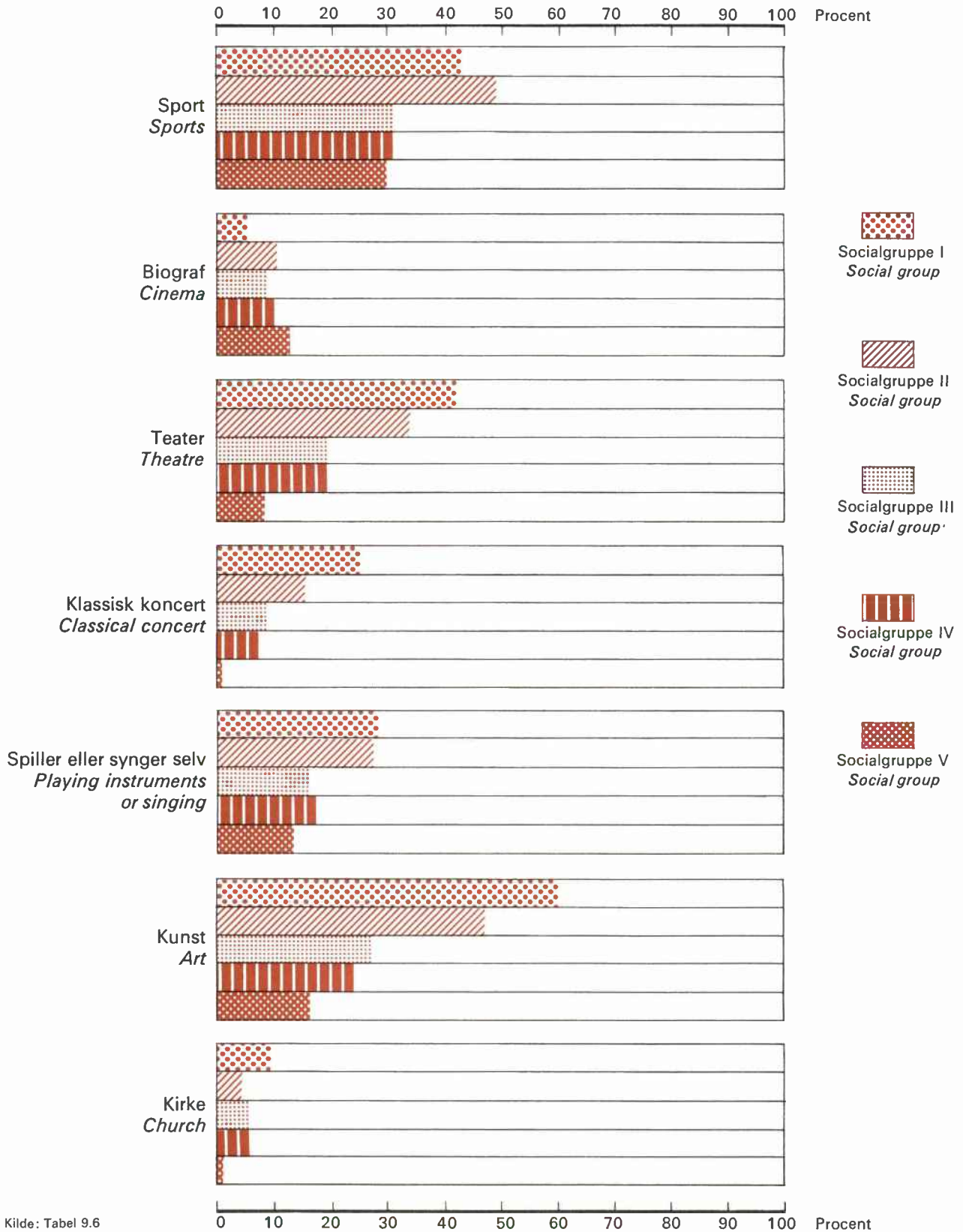
Kilde: Se tabel 9.5.

TRANSLATION – Heading, column 1: sports; 2: cinema (within the last 7 days); 3: theatre; 4: classical concert; 5: playing instruments or singing; 6: art; 7: church (at least 2–3 times a month); 8: number of respondents. – Front column, 1–6: school education; 1: attending school; 2: 7 years' school level; 3: 8 years' school level; 4: 9–10 years' school level; 5: lower secondary school; 6: upper secondary school; 7–17: socio-economic group; 7: self-employed farmers; 8: self-employed, excl. farmers; 9: assisting spouses; 10: skilled manual workers; 11: unskilled manual workers; 12: salaried employees; 13: students; 14: pupils; 15: pensioners; 16: housewives; 17: unemployed; 18–22: social group; 23: total 1975; 24: total 1964.

Deltagelse i forskellige fritidsaktiviteter, efter socialgruppe. Procent. 1975

Figur 9.4

Participation in selected spare time activities, by social group. Percentage. 1975

Kilde: Tabel 9.6

Andel af befolkningen, der deltager i forskellige fritidsaktiviteter, efter køn, alder, bymæssighedsgruppe og indkomst. Procent. 1975

Tabel 9.7

Percentage of population participating in selected spare time activities, by sex, age, degree of urbanization and size of income. 1975

	Læser avis daglig	Læser daglig mere end én avis	Er i gang med læsning af en bog	Kommer på biblioteket	Deltager i voksen-undervisning	Antal svarpersoner
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
<i>Køn</i>						
1 Mænd	83	24	43	36	14	1 867
2 Kvinder	77	16	40	38	16	1 856
<i>Alder</i>						
3 16–19 år	66	16	55	56	19	278
4 20–29 år	71	18	53	45	22	798
5 30–39 år	80	23	43	45	24	676
6 40–49 år	87	24	39	36	17	576
7 50–59 år	87	21	34	28	11	548
8 60–69 år	85	17	34	28	9	456
9 70 år og derover	80	13	34	27	2	391
<i>Bymæssighedsgruppe</i>						
10 Hovedstaden	77	21	52	41	19	509
11 Hovedstadens forstæder	80	24	50	52	22	437
12 Større byer	81	23	42	43	15	989
13 Mindre byer	81	19	42	37	15	485
14 Bymæssig bebyggelse	81	16	36	29	11	624
15 Landdistrikter	80	13	28	21	13	671
<i>Indkomst¹</i>						
16 Under 20 000 kr.	67	11	42	37	9	300
17 20 000–39 999 kr.	81	14	37	34	9	500
18 40 000–59 999 kr.	76	14	35	33	16	554
19 60 000–79 999 kr.	79	19	36	33	14	542
20 80 000–99 999 kr.	81	19	41	37	18	471
21 100 000–149 999 kr.	88	28	53	51	23	564
22 150 000 og derover	91	43	68	54	30	180
23 Alle 1975	80	20	41	37	15	3 723
24 Alle 1964	92	26	27	25	11	4 396

1 Familiens bruttoindkomst 1974.

1 Family gross income 1974.

Anm.: Tabellen bygger på følgende spørgsmål: 1. »Hvor tit læser De avis?«, 2. »Hvor tit læser De mere end én avis?«, 3. »Er De igang med en bog for tiden?«, 4. »Kommer De på biblioteket?«, 5. »Deltager De i nogen form for efteruddannelse, aftenskole eller frivillig kursusundervisning?«.

Note: The table is based on the following questions: 1. »How often do you read a newspaper?«, 2. »How often do you read more than one newspaper?«, 3. »Are you reading a book for the time being?«, 4. »Do you make use of the library?«, 5. »Do you attend any kind of refresher course, evening school or voluntary course?«.

Kilde: Se tabel 9.5.

TRANSLATION – Heading, column 1: read a newspaper daily; 2: read more than one newspaper daily; 3: are reading a book; 4: make use of the library; 5: attend adult education; 6: number of respondents. – Front column 1–2: sex; 1: males; 2: females; 3–9: age groups; 10–15: degree of urbanization; 10: central Copenhagen; 11: the inner suburbs of Copenhagen; 12: major towns; 13: minor towns; 14: other urban settlements; 15: rural districts; 16–22: income groups; 23: total 1975; 24: total 1964.

Andel af befolkningen, der deltager i forskellige fritidsaktiviteter, efter skoleuddannelse, socioøkonomisk gruppe og socialgruppe. Procent. 1975

Tabel 9.8

Percentage of population participating in selected spare time activities, by level of school education, socio-economic group and social group. 1975

	Læser avis daglig	Læser daglig mere end én avis	Er i gang med læsning af en bog	Kommer på biblioteket	Deltager i voksen-undervisning	Antal svarpersoner
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
<i>Skoleuddannelse</i>						
1	73	17	73	87	33	103
2	81	15	26	23	8	1 979
3	78	19	36	30	13	284
4	77	24	46	37	22	412
5	82	27	64	57	28	629
6	83	30	85	81	26	272
<i>Socioøkonomisk gruppe</i>						
7	96	12	22	14	8	120
8	88	30	41	26	13	223
9	92	16	31	22	26	83
10	81	20	35	36	18	247
11	71	15	26	22	9	524
12	84	30	57	50	26	956
13	77	24	84	88	23	143
14	73	17	73	86	33	103
15	78	12	34	26	3	637
16	80	14	32	35	15	530
17	66	19	32	27	13	135
<i>Socialgruppe¹</i>						
18	91	48	76	70	33	65
19	90	42	67	61	33	196
20	88	27	44	33	19	581
21	84	20	43	38	20	704
22	71	16	30	26	11	634
23	80	20	41	37	15	3 723
24	92	26	27	25	11	4 396

¹ Om socialgruppeinddelingen se side 34–35.

¹ For social groups, see English footnote no. 7 to the introductory text in chapter 2.

Anm.: Se tabel 9.7.

Note: See table 9.7.

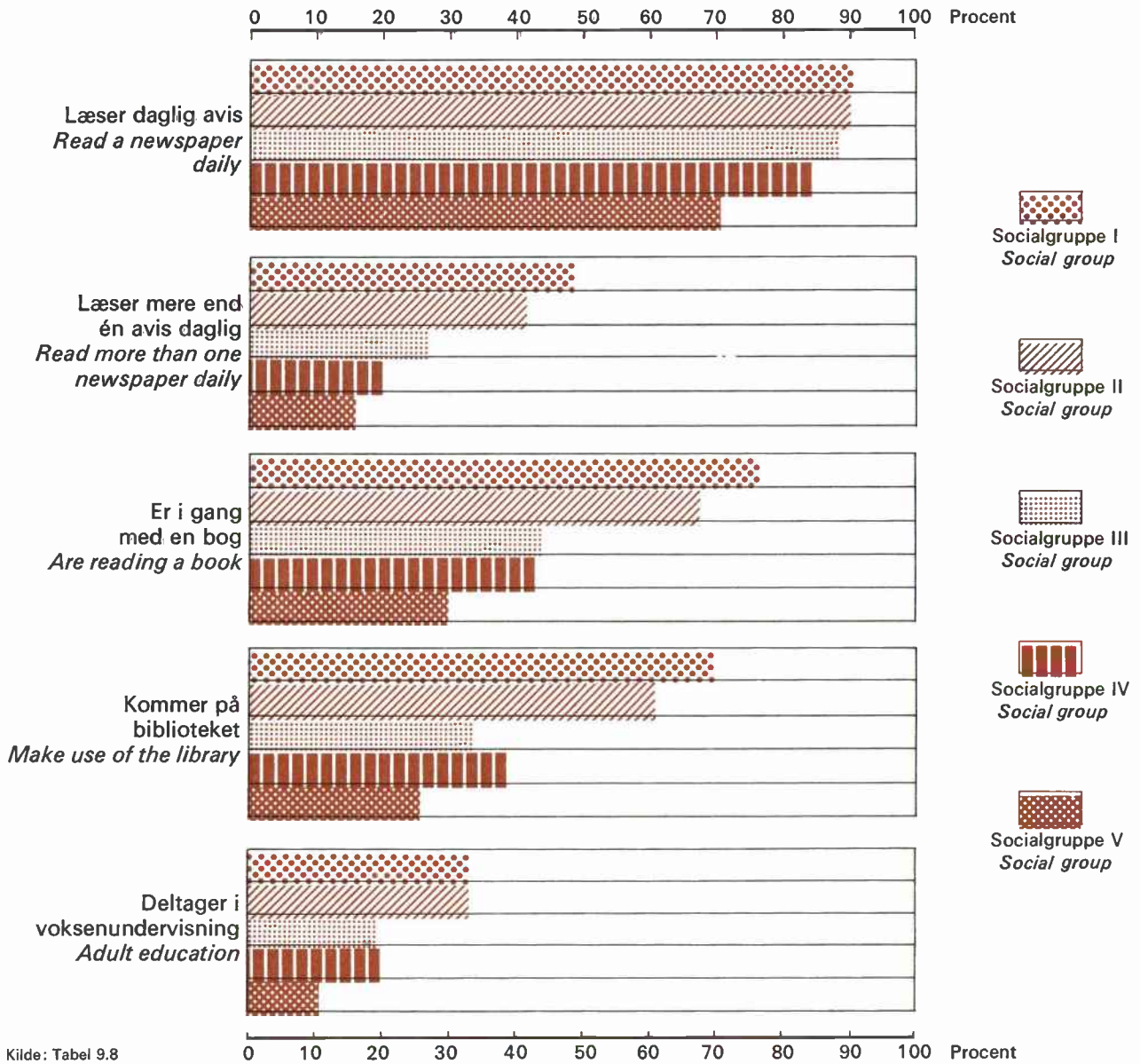
Kilde: Se tabel 9.5.

TRANSLATION – Heading, column 1: read a newspaper daily; 2: read more than one newspaper daily; 3: are reading a book; 4: make use of the library; 5: attend adult education; 6: number of respondents. – Front column, 1–6: school education; 1: attending school; 2: 7 years' school level; 3: 8 years' school level; 4: 9–10 years' school level; 5: lower secondary school; 6: upper secondary school; 7–17: socio-economic group; 7: self-employed farmers; 8: self-employed, excl. farmers; 9: assisting spouses; 10: skilled manual workers; 11: unskilled manual workers; 12: salaried employees; 13: students; 14: pupils; 15: pensioners; 16: housewives; 17: unemployed; 18–22: social group; 23: total 1975; 24: total 1964.

Deltagelse i forskellige fritidsaktiviteter, efter socialgruppe. Procent. 1975

Figur 9.5

Participation in selected spare time activities, by social group. Percentage. 1975

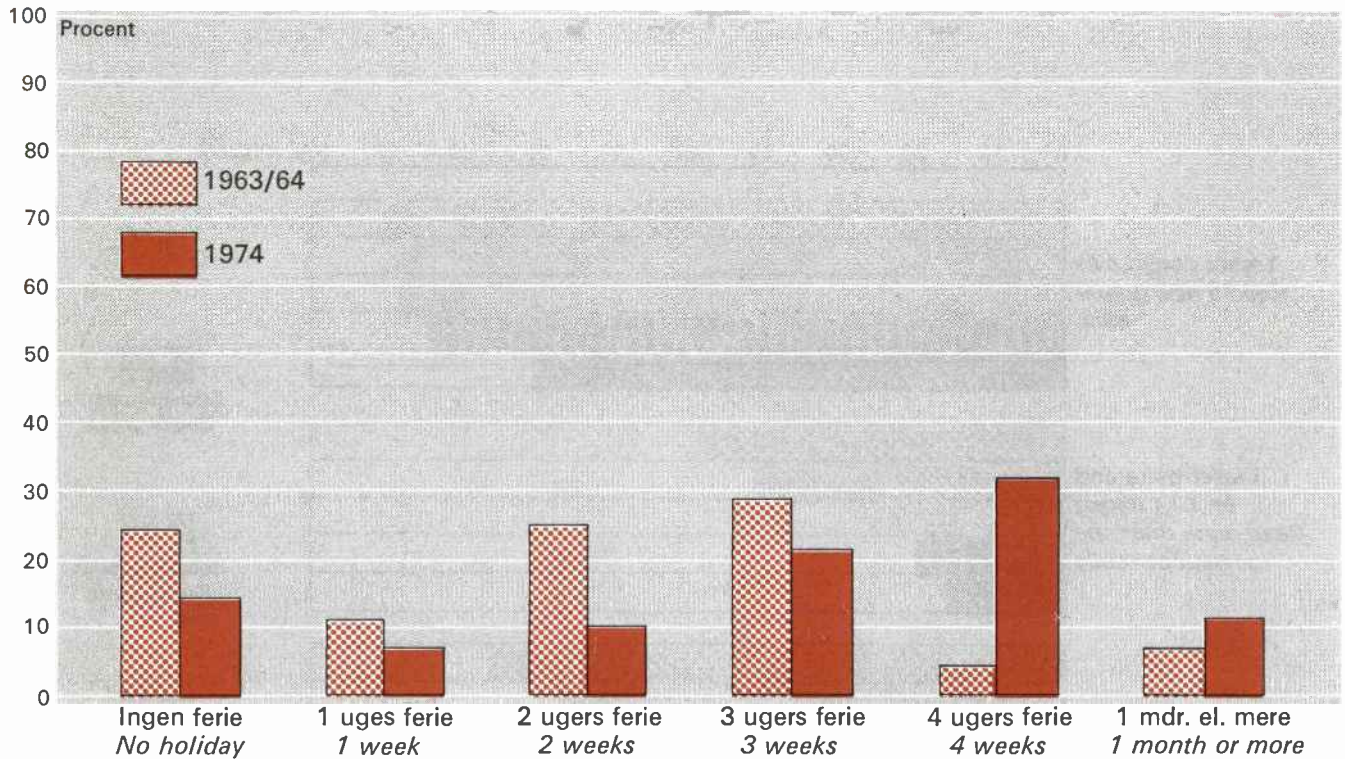
Kilde: Tabel 9.8

III. Feriens længde og anvendelse

De erhvervsaktives ferie fordelt efter varighed. Procent. 1963/64 og 1974

Figur 9.6

The economically active population by length of holiday. Percentage. 1963/64 and 1974

Kilde: Tabel 9.9

De erhvervsaktives¹ ferie, fordelt efter varighed. Procent. 1963/64 og 1974

Tabel 9.9

The economically active population¹ by length of holiday. Percentage. 1963/64 and 1974

	1963/64	1974
	1	2
	pct.	
1 Ingen ferie	24	14
2 1 uges ferie	11	7
3 2 ugers ferie	25	10
4 3 ugers ferie	28	22
5 4 ugers ferie	4	32
6 1 måned eller mere	7	12
7 Ved ikke/uoplyst	1	3
8 I alt	100	100
9 Antal svarpersoner	3 930	2 308

1 I tabellen indgår ikke husmødre, skoleelever, studerende, pensionister og arbejdsløse.

1 The table does not include housewives, school children, students, pensioners and unemployed.

Kilde: P.-H. Kühl, Inger Koch-Nielsen og Kaj Westergaard: Fritidsvaner i Danmark, Socialforskningsinstituttets publikation 25, 1966 samt P.-H. Kühl og Inger Koch-Nielsen: Fritid 1975, Socialforskningsinstituttets meddelelse 14, 1976.

TRANSLATION – Front column, 1: no holiday; 2: 1 week; 3: 2 weeks; 4: 3 weeks; 5: 4 weeks; 6: 1 month or more; 7: do not know/not stated; 8: total; 9: number of respondents.

De erhvervsaktives¹ ferie fordelt efter varighed, opdelt efter køn, alder, bymæssighedsgruppe og indkomst. Procent. 1974

Tabel 9.10

The economically active population¹ by length of holiday, by sex, age, degree of urbanization and size of income. Percentage. 1974

		Antal feriedage				I alt	Antal svarpersoner	
		Ingen ferie	Mindre end 4 uger	4 uger eller mere	Ved ikke/uoplyst			
		1	2	3	4	5	6	
		pct.						
<i>Køn</i>								
1	Mænd	15	38	45	2	100	1 400	
2	Kvinder	12	40	43	5	100	908	
<i>Alder</i>								
3	16–19 år	14	45	36	5	100	155	
4	20–29 år	9	43	45	3	100	547	
5	30–39 år	12	38	48	2	100	554	
6	40–49 år	14	40	44	2	100	454	
7	50–59 år	16	35	46	3	100	387	
8	60–69 år	19	36	41	4	100	178	
9	70 år og derover	43	14	21	22	100	33	
<i>Bymæssighedsgruppe</i>								
10	Hovedstaden	7	38	51	4	100	299	
11	Hovedstadens forstæder	7	37	53	3	100	310	
12	Større byer	8	39	50	3	100	592	
13	Mindre byer	13	39	46	2	100	299	
14	Bymæssig bebyggelse	14	42	40	4	100	383	
15	Landdistrikter	35	35	27	3	100	419	
<i>Indkomst²</i>								
16	Under 20 000	28	33	22	17	100	55	
17	20 000–39 999 kr.	23	40	30	7	100	175	
18	40 000–59 999 kr.	18	40	40	2	100	352	
19	60 000–79 999 kr.	10	41	46	3	100	403	
20	80 000–99 999 kr.	6	41	51	2	100	385	
21	100 000–149 999 kr.	7	33	58	2	100	476	
22	150 000 kr. og derover	12	30	55	3	100	152	
23	<i>Alle 1974</i>	14	39	44	3	100	2 308	

1 Se note 1 til tabel 9.9.

1 See footnote 1, table 9.9.

2 Familiens bruttoindkomst 1974.

2 Family gross income 1974.

Kilde: P.-H. Kühl og Inger Koch-Nielsen: Fritid 1975, Socialforskningsinstituttets meddelelse 14, 1976, samt materiale fra socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse 1975.

TRANSLATION – Heading, column 1: no holiday; 2: less than 4 weeks; 3: 4 weeks or more; 4: do not know/not stated; 5: total; 6: number of respondents. – Front column, 1–2: sex; 1: males; 2: females; 3–9: age groups; 10–15: degree of urbanization; 10: central Copenhagen; 11: the inner suburbs of Copenhagen; 12: major towns; 13: minor towns; 14: other urban settlements; 15: rural districts; 16–22: income groups; 23: total 1974.

De erhvervsaktives¹ ferie fordelt efter varighed, opdelt efter skoleuddannelse, socioøkonomisk gruppe og socialgruppe. Procent. 1974

Tabel 9.11

The economically active population¹ by length of holiday, by level of school education, socio-economic group and social group. Percentage. 1974

	Antal feriedage					Antal svarpersoner	
	Ingen ferie	Mindre end 4 uger	4 uger eller mere	Ved ikke/uoplyst	I alt		
	1	2	3	4	5		
	pct.						
<i>Skoleuddannelse</i>							
1	7 års skolegang	19	38	39	4	100	1 094
2	8 års skolegang	11	44	43	2	100	206
3	9–10 års skolegang	10	45	44	1	100	320
4	Real/præliminæreksamen . . .	8	38	52	2	100	472
5	Studentereksamen/HF	9	20	64	7	100	178
<i>Socioøkonomisk gruppe</i>							
6	Selvstændige landmænd	71	27	1	1	100	115
7	Andre selvstændige	33	50	13	4	100	221
8	Medhjælpende ægtefælle . . .	52	35	10	3	100	78
9	Faglærte arbejdere	5	39	55	1	100	247
10	Ufaglærte arbejdere	8	47	44	1	100	522
11	Funktionærer	5	34	60	1	100	954
<i>Socialgruppe²</i>							
12	Socialgruppe I	10	35	54	1	100	65
13	Socialgruppe II	5	25	69	1	100	196
14	Socialgruppe III	26	40	32	2	100	577
15	Socialgruppe IV	11	36	51	2	100	694
16	Socialgruppe V	8	47	44	1	100	630
17	Alle 1974	14	39	44	3	100	2 308

1 Se note 1 til tabel 9.9.

1 See footnote 1, table 9.9.

2 Om socialgruppeinddelingen, se side 34–35.

2 For social groups, see English footnote no. 7 to the introductory text in chapter 2.

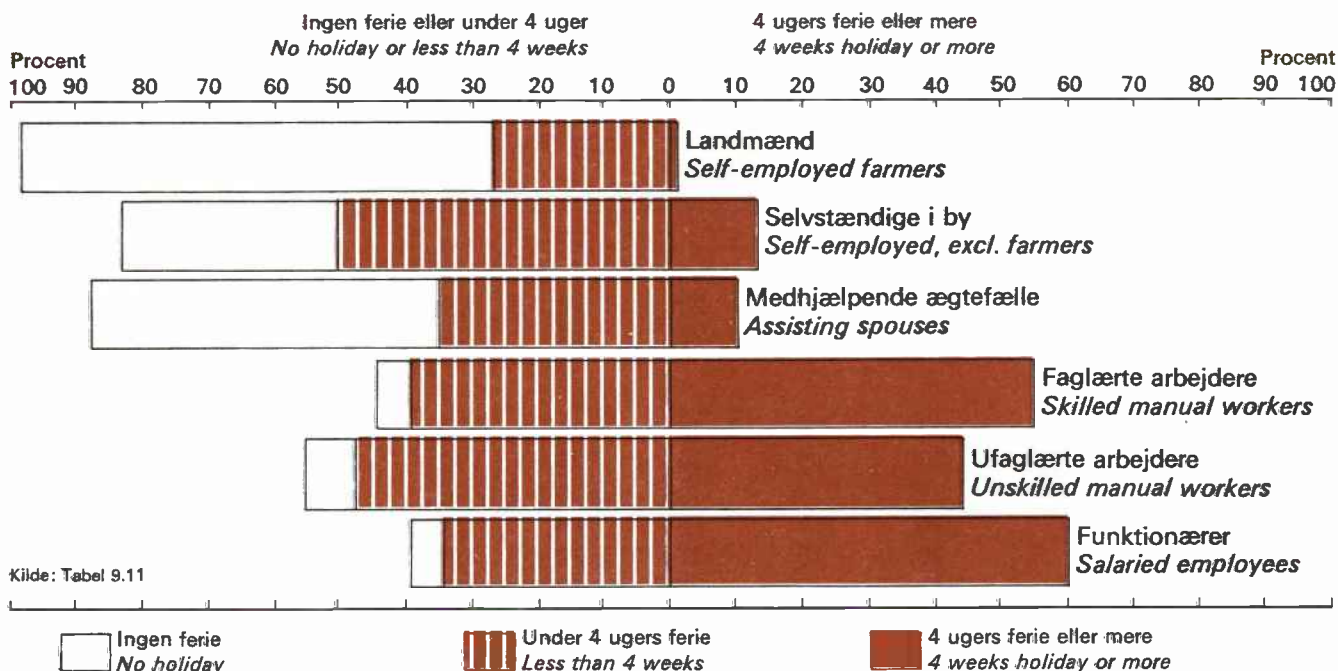
Kilde: Se tabel 9.10.

TRANSLATION – Heading, column 1: no holiday; 2: less than 4 weeks; 3: 4 weeks or more; 4: do not know/not stated; 5: total; 6: number of respondents. – Front column, 1–5: school education; 1: 7 years' school education; 2: 8 years' school education; 3: 9–10 years' school education; 4: lower secondary school; 5: upper secondary school; 6–11: socio-economic group; 6: self-employed farmers; 7: self-employed, excl. farmers; 8: assisting spouses; 9: skilled manual workers; 10: unskilled manual workers; 11: salaried employees; 12–16: social group; 17: total 1974.

De erhvervsaktives ferie fordelt efter varighed, opdelt efter socioøkonomisk gruppe. Procent. 1974

Figur 9.7

The economically active population by length of holiday, by socio-economic group. Percentage. 1974

Kilde: Tabel 9.11

De erhvervsaktives' ferie fordelt efter varighed, opdelt efter antal børn under 18 år i familien. Procent. 1974

Tabel 9.12

The economically active population¹ by length of holiday, by number of children under 18 in the family. Percentage. 1974

	Antal børn under 18 år			
	Ingen børn	1 barn	2 børn	3 børn eller flere
	1	2	3	4
	pct.			
1 Ingen ferie	14	10	15	20
2 Under 4 ugers ferie	39	39	38	36
3 4 ugers ferie	32	36	32	29
4 1 måned eller mere	11	12	13	12
5 Ved ikke/uoplyst	4	3	2	3
6 I alt	100	100	100	100
7 Antal svarpersoner	903	413	406	217

¹ Se note 1 til tabel 9.9.

¹ See footnote 1, table 9.9.

Kilde: Materiale fra socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse 1975.

TRANSLATION – Heading, columns 1–4: number of children under 18; 1: no children; 2: 1 child; 3: 2 children; 4: 3 children or more. – Front column, 1: no holiday; 2: less than 4 weeks; 3: 4 weeks; 4: 1 month or more; 5: do not know/not stated; 6: total; 7: number of respondents.

Hele befolkningen fordelt efter feriens anvendelse, opdelt efter køn, alder, bymæssighedsgruppe og indkomst. Procent. 1974

Tabel 9.13

The total population by kind of holiday, by sex, age, degree of urbanization and size of income. Percentage. 1974

		Ferie i Danmark						I alt	Antal svarpersoner	
		Hjemme	Sommerhus ¹	Anden ferie	Ferie i udlandet	Ingen ferie	Ved ikke/uoplyst			
		1	2	3	4	5	6	7	8	
		pct.								
<i>Køn</i>										
1	Mænd	23	8	28	19	21	1	100	1 867	
2	Kvinder	23	8	26	23	19	1	100	1 856	
<i>Alder</i>										
3	16–19 år	24	4	40	24	7	1	100	278	
4	20–29 år	27	5	29	27	12	–	100	798	
5	30–39 år	27	9	30	20	13	1	100	676	
6	40–49 år	26	11	28	19	16	–	100	576	
7	50–59 år	23	13	21	22	21	–	100	548	
8	60–69 år	16	7	25	23	29	–	100	456	
9	70 år og derover	14	6	21	11	47	1	100	391	
<i>Bymæssighedsgruppe</i>										
10	Hovedstaden	12	17	28	28	15	–	100	509	
11	Hovedstadens forstæder	20	11	25	34	9	1	100	437	
12	Større byer	24	9	33	21	12	1	100	989	
13	Mindre byer	26	5	27	22	19	1	100	485	
14	Bymæssig bebyggelse . .	30	4	26	13	26	1	100	624	
15	Landdistrikter	27	1	19	11	41	1	100	671	
<i>Indkomst²</i>										
16	Under 20 000 kr.	11	5	27	17	39	1	100	300	
17	20 000–39 999 kr.	20	4	25	18	32	1	100	500	
18	40 000–59 999 kr.	28	5	30	18	19	–	100	554	
19	60 000–79 999 kr.	29	8	28	22	13	–	100	542	
20	80 000–99 999 kr.	28	11	31	23	7	–	100	471	
21	100 000–149 999 kr. . . .	25	14	29	25	6	1	100	564	
22	150 000 kr. og derover .	17	17	19	37	10	–	100	180	
23	<i>Alle 1974</i>	23	8	27	21	20	1	100	3 723	

1 1 eget eller familiens sommerhus.

1 Summer cottage owned by the family or by relatives.

2 Familiens bruttoindkomst 1974.

2 Family gross income 1974.

Kilde: Se tabel 9.10.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: holiday in Denmark; 1: at home; 2: summer cottage; 3: other; 4: holiday in foreign countries; 5: no holiday; 6: do not know/not stated; 7: total; 8: number of respondents. – Front column, 1–2: sex; 1: males; 2: females; 3–9: age groups; 10–15: degree of urbanization; 10: central Copenhagen; 11: the inner suburbs of Copenhagen; 12: major towns; 13: minor towns; 14: other urban settlements; 15: rural districts; 16–22: income groups; 23: total 1974.

Hele befolkningen fordelt efter feriens anvendelse, opdelt efter skoleuddannelse, socioøkonomisk gruppe og socialgruppe. Procent. 1974

Tabel 9.14

The total population by kind of holiday, by level of school education, socio-economic group and social group. Percentage. 1974

		Ferie i Danmark						I alt	Antal svarpersoner
		Hjemme	Sommerhus ¹	Anden ferie	Ferie i udlandet	Ingen ferie	Ved ikke/uoplyst		
		1	2	3	4	5	6	7	8
		pct.							
<i>Skoleuddannelse</i>									
1	Går i skole	22	4	35	29	9	1	100	103
2	7 års skolegang	25	6	25	14	29	1	100	1 979
3	8 års skolegang	28	8	28	23	12	1	100	284
4	9–10 års skolegang	21	9	37	23	10	–	100	412
5	Real/præliminær-eksamen	19	12	29	31	9	–	100	629
6	Studentereksamen/HF..	16	14	20	40	10	–	100	272
<i>Socioøkonomisk gruppe</i>									
7	Selvstændige landmænd	4	–	15	9	72	–	100	120
8	Andre selvstændige	12	7	20	26	35	–	100	223
9	Medhjælpende ægtefælle	3	9	18	15	55	–	100	83
10	Faglærte arbejdere	29	12	36	16	6	1	100	247
11	Ufaglærte arbejdere	40	6	29	18	6	1	100	524
12	Funktionærer	24	12	31	28	4	1	100	956
13	Studerende	8	6	25	46	14	1	100	143
14	Skoleelever	22	4	35	29	9	1	100	103
15	Pensionister	15	5	24	13	42	1	100	637
16	Husmødre	27	9	22	20	22	–	100	530
17	Arbejdsløse	35	3	32	16	13	1	100	135
<i>Socialgruppe²</i>									
18	Socialgruppe I	13	33	27	15	12	–	100	65
19	Socialgruppe II	24	12	28	31	5	–	100	196
20	Socialgruppe III	13	10	26	23	28	–	100	581
21	Socialgruppe IV	26	10	29	23	11	1	100	704
22	Socialgruppe V	38	6	30	19	6	1	100	634
23	Alle 1974	23	8	27	21	20	1	100	3 723

1 I eget eller familiens sommerhus.

1 Summer cottage owned by the family or by relatives.

2 Om socialgruppeinddelingen, se side 34–35.

2 For social groups, see English footnote no. 7 to the introductory text in chapter 2.

Kilde: Se tabel 9.10.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: holiday in Denmark; 1: at home; 2: summer cottage; 3: other; 4: holiday in foreign countries; 5: no holiday; 6: do not know/not stated; 7: total; 8: number of respondents. – Front column, 1–6: school education; 1: attending school; 2: 7 years' school level; 3: 8 years' school level; 4: 9–10 years' school level; 5: lower secondary school; 6: upper secondary school; 7–17: socio-economic group; 7: self-employed farmers; 8: self-employed, excl. farmers; 9: assisting spouses; 10: skilled manual workers; 11: unskilled manual workers; 12: salaried employees; 13: students; 14: pupils; 15: pensioners; 16: housewives; 17: unemployed; 18–22: social group; 23: total 1974.

Indledning

Indflydelse på egne forhold og dermed på egne levevilkår må betragtes som et efterstræbt og ønskeligt gode. Ud fra denne publikations formål er det derfor naturligt at medtage et kapitel, hvor man søger at belyse omfanget af de enkelte individers mulighed for at deltage i de politiske beslutningsprocesser.

Som det repræsentative demokrati er opbygget, består det i hovedsagen af tre processer¹: 1. Valghandlingen, hvor individerne vælger mellem en række opstillede alternativer. 2. Deltagelse i meningsdannelsen, som bestemmer borgernes muligheder for at påvirke de alternativer, som opstilles mellem valgene, samt deres muligheder for at påvirke de valgte repræsentanters beslutninger og holdninger mellem valgene. 3. Borgernes forsvar mod administrative og andre beslutninger, som de mener skader deres interesser. I det følgende gives en række eksempler på politiske virkemidler, set i relation til disse processer.

Stemmeafgivelse ved valg af personer, som man ønsker skal varetage ens interesser, er et af midlerne, når man skal vælge mellem opstillede alternativer. Gennem medlemskab af faglige og politiske organisationer er det muligt ved deltagelse i kandidatnomineringer og i afstemninger om programpunkter at påvirke mulige politiske alternativer og beslutninger.

Et væsentligt politisk virkemiddel er endvidere muligheden for mundtligt eller skriftligt at argumentere for sine synspunkter. Dette kan fx ske gennem medlemskab af et politisk parti eller en anden organisation. Desuden kan man forsøge at lægge pres på sin medlemsorganisation for at få den til i højere grad at repræsentere sine interesser. Ved at have mulighed for at fremføre sine synspunkter i de forskellige massemedier vil man kunne nå ud til mange af de mennesker, hvis holdninger og beslutninger man måtte ønske at påvirke. Ligeledes kan man ved at søge kontakt med personer i indflydelsesrige positioner muligvis bevæge disse til at handle på en bestemt måde. Endelig kan man gennem deltagelse i demonstrationer søge at øve indflydelse på meningsdannelsen omkring konkrete politiske spørgsmål.

Som det fremgår ovenfor, er det nødvendigt at være i besiddelse af visse ressourcer – såkaldte politiske ressourcer – for at have mulighed for at påvirke de politiske beslutninger. Kun de personer, som faktisk udnytter eller som potentielt er i stand til at udnytte de demokratiske virkemidler, som er givet via det politiske system, kan siges at være i besiddelse af sådanne ressourcer.

Ideelt set burde dette kapitel belyse, hvorledes politisk indflydelse fordeler sig mellem befolkningsgrupperne. Det er imidlertid meget vanskeligt statistisk at nærme sig den faktiske indflydelse. Forudsætningen herfor er således, at der foretages en analyse af, hvordan de

politiske ressourcer generelt spilles ud mod hinanden. Dette er i praksis uhyre vanskeligt. Realistisk betragtet må man formentlig begrænse sig til at måle, hvem der opfylder nærmere specificerede betingelser for at kunne øve indflydelse på forskellige niveauer i samfundet.

Også dette volder dog vanskeligheder, idet det i mange tilfælde er umuligt at måle potentielle politiske ressourcer. Kun i de tilfælde, hvor de aktiveres, kan de registreres, og så kan man endda som regel ikke konstatere, om de aktiverede politiske ressourcer er effektive og fører til faktisk indflydelse. Hvad der søges belyst i dette kapitel er derfor kun, hvem der opfylder de nødvendige betingelser for politisk indflydelse.

Karakteristisk for de oplysninger, der præsenteres i det følgende, er endvidere, at de egner sig bedst til at lokalisere de politisk fattige. Herved forstås personer, som har meget få eller slet ingen politiske ressourcer. Oplysningerne egner sig derimod mindre godt til at belyse forskelle i besiddelse af politiske ressourcer i den resterende del af befolkningen.

De udvalgte oplysninger

Folketings- og kommunevalg

Valget mellem alternativer opstillet af andre er sandsynligvis den af de politiske beslutningsprocesser, flest mennesker stifter bekendtskab med. Det eneste krav, der stilles i denne forbindelse, er, at man har stemmeret til det givne valg. Folketings- og kommunevalg, folkeafstemninger om fx valgretsalderen eller medlemskab af EF og afstemning om mæglingforslag ved overenskomstaftaler mellem hovedorganisationerne er alle eksempler på politiske beslutninger, hvor stemmeret er det eneste formelle krav, der stilles, for at man kan deltage.

Valgretsalderen i Danmark er 20 år. Der er altså en stor gruppe af befolkningen, udover dem som mangler dansk statsborgerskab, der ikke har mulighed for at stemme ved folketings- og kommunevalg, og ved folkeafstemninger. Foruden de mennesker, der ikke har stemmeret, findes der også andre uden indflydelse på dette område. Det er dem, som ikke anvender deres stemmeret, de såkaldte »sofavælgere«.

Valgdeltagelsen ved folketingsvalg og kommunevalg kan belyses ved hjælp af Danmarks Statistiks oplysninger. Fra folketingsvalgene findes kun oplysninger om den samlede stemmeprocent i forskellige geografiske områder (se tabel 10.1). Fra kommunevalgene findes herudover oplysninger om stemmeprocenten for mænd og kvinder (se tabel 10.2–10.3). Hverken for folketingsvalgenes eller kommunevalgenes vedkommende findes der imidlertid landsdækkende oplysninger om forskelle i valgdeltagelsen efter alder, ægteskabelig stilling og socioøkonomisk gruppe. En opgørelse af valgdeltagelsen efter alder og køn ville fx kunne vise, om mænds og kvinders forskellige stemmeprocent er et resultat af, at de to grupper aldersmæssige sammensætning ikke er

¹ Sten Johansson: Politiska resurser. Utkast till kap. 10 i betänkande om svenska folkets levnadsförhållanden, s. 35.

den samme. Sådanne oplysninger findes kun for de største bykommuner (se tabel 10.4). Disse tal giver dog formentlig et forholdsvis pålideligt billede af forskellen mellem de enkelte gruppers deltagelse i offentlige valg.

I tabel 10.5 belyses de opstillede kandidater til folketingsvalget i 1975 fordelt efter stillingsgruppe. Kvindernes andel af de opstillede kandidater ved folketingsvalg og kommunevalg er vist i tabel 10.6 og 10.7. Disse tabeller viser desuden kvindernes andel af de valgte kandidater². De valgte kandidater ved folketingsvalget i 1975 er nærmere belyst i tabel 10.8–10.10, hvor folketingsmedlemmerne er fordelt efter alder, efter partihørsforhold og efter stilling. Tabel 10.5–10.10 er alle baseret på Danmarks Statistiks oplysninger om de offentlige valg.

Politisk aktivitet

Stemmeret er imidlertid en begrænset ressource. Ved udelukkende at anvende sin stemmeret er man således afskåret fra at påvirke de alternativer, der vælges imellem. Evne til at påvirke meningsdannelsen og dermed de alternativer, som opstilles, er en vigtig politisk ressource på alle niveauer i samfundet, hvor magtudøvelse gør sig gældende, fx i familien, på arbejdspladsen, i de faglige og politiske organisationer og i de offentlige folkevalgte forsamlinger. Overbevisende argumentation vil som regel være en forudsætning for at få sine synspunkter taget i betragtning. Tal for, hvem der fx skriftligt har argumenteret i aviser og tidsskrifter eller mundtligt har taget ordet i forsamlinger, vil derfor kunne medvirke til at belyse fordelingen af politiske ressourcer blandt befolkningen (se tabel 10.18).

Samfundet er delt op i en lang række interesseorganisationer på mange niveauer. Står man uden for disse interesseorganisationer, er man i meget vid udstrækning uden indflydelse på de beslutninger, som træffes, foranlediget af eller under medvirken af de forskellige organisationer. En nødvendig betingelse er derfor, at man er medlem. Medlemskab alene er imidlertid ikke tilstrækkeligt. Kun hvis man deltager aktivt i organisationens arbejde, kan man eventuelt få indflydelse på, hvilken politik, der skal føres. At besidde et tillidshverv giver fx i en vis udstrækning mulighed for mere magt i organisationen end blot at være menigt medlem.

I socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse 1975 belyses medlemskab af politiske og andre foreninger samt befolkningens deltagelse i møder. Herfra stammer tabel 10.12–10.14 og tabel 10.17, som viser, hvor stor en andel af befolkningen, der er medlem af en politisk forening, samt hvor stor en andel, der har tillidshverv i en forening. I denne forbindelse skal det bemærkes, at en politisk forening og et tillidshverv kan have meget

forskellig karakter og betydning. I undersøgelsen er der dog ikke foretaget nogen nærmere specifikation.

Det er ikke blot i forbindelse med de politiske beslutninger og det politiske arbejde generelt, at besiddelse af visse ressourcer er en nødvendig forudsætning for indflydelse. Har man problemer, fx af social eller juridisk art, er det nødvendigt at have kendskab til, hvilke af samfundets institutioner og myndigheder man kan henvende sig til. Man må herudover være i stand til at vurdere, hvorvidt en sag er behandlet rimeligt og korrekt for at kunne forsvare sig mod disse institutioners og myndigheders beslutninger. I et vist omfang er det derfor nødvendigt at have kendskab til love og procedureregler.

Et sådant kendskab kan man bl.a. tilegne sig, hvis man følger med i den politiske debat, fx ved at læse bøger, tidsskrifter og aviser, høre radio og se fjernsyn. I fritidsundersøgelsen undersøgte man, hvor stor en del af befolkningen, der læser bøger og aviser³. Der er dog ikke foretaget noget specifikation af, hvilke bøger og avisartikler, som læses. Man undersøgte også, hvor stor en andel af befolkningen, der ser politiske udsendelser i fjernsynet. Undersøgelsen fandt imidlertid sted i perioden umiddelbart før folketingsvalget i januar 1975. Da en stor del af fjernsynets sendetid var optaget af politiske udsendelser i denne periode, er disse tal ikke medtaget her.

Foruden kendskab til love og procedureregler må man endvidere være i stand til at klage over de beslutninger, som den pågældende finder forkerte. En forudsætning herfor er imidlertid, at man kan formulere sig forståeligt enten mundtligt eller skriftligt. Der findes næppe personer, som ikke på et eller andet tidspunkt har haft behov for at gøre indsigelser mod beslutninger vedrørende egne forhold, truffet af en offentlig myndighed. Oplysninger om, hvem der har anket sådanne beslutninger, vil derfor kunne tjene som indikator på befolkningens evne til at forsvare sig mod administrative overgreb. Der eksisterer imidlertid ikke sådanne oplysninger vedrørende den danske befolkning.

Kontakt med større grupper via massemedier som fx radio, fjernsyn, aviser og tidsskrifter kan være afgørende, hvis man ønsker at skabe solid opbakning om nogle synspunkter og derfor har behov for at påvirke mange individers holdninger og beslutninger.

En anden måde at søge at præge en politisk beslutning på er – formelt eller uformelt – at tage kontakt med relevante politiske beslutningstagere. Muligheden for at tage kontakt med indflydelsesrige personer kan derfor også betragtes som en politisk ressource (se tabel 10.18).

Der er i dette kapitel gjort rede for, hvilke faktorer der kunne inddrages til belysning af besiddelse af politiske ressourcer med de tidligere nævnte begrænsninger ved

² En nærmere redegørelse for kvinders repræsentation i de folkevalgte forsamlinger findes i: Betænkning vedrørende kvinders deltagelse i det offentlige liv, afgivet af den af statsministeren nedsatte kommission vedrørende kvinders stilling i samfundet. Betænkning nr. 615, København 1971.

³ Se kapitel 9 om fritid, tabel 9.7 – 9.8.

dette begreb. Store beslutningssektorer omfattes imidlertid ikke direkte af det liberale demokratis regler for beslutningsdannelse. I PP II⁴ konstaterer man dette på følgende måde: »Virksomhedernes langtidsprognoser og -planer vil normalt være utilgængelige for de offentlige organer, der beskæftiger sig med samfundsplanlægning, og en afstemning af den offentlige planlægning hermed vil derfor være udelukket eller yderst mangelfuld. Heraf følger en af de begrænsninger, der hæfter ved den offentlige generelle planlægning – såvel som ved regeringsarbejdet i det hele taget«. Magtforhold, som er betinget af økonomiske ressourcer⁵, kan dog til en vis

grad siges at være belyst implicit i formueafsnittet i kapitel 7 om indkomst, formue og forbrug.

Som det fremgår af tabelafsnittet til dette kapitel, har det ikke været muligt på tilfredsstillende måde at belyse fordelingen af politiske ressourcer i befolkningen. De eksisterende statistiske oplysninger er spredte og ukoordinerede og giver ikke en sammenhængende belysning af, om der eksisterer grupper eller individer, som slet ikke eller kun i ringe omfang er i besiddelse af politiske ressourcer. Man kan derfor ikke præcist lokalisere, hvad man kunne kalde de »politisk fattige« i Danmark.

4 Perspektivplanredegørelse 1972–1987, København 1973, s. 21.

5 En uddybning heraf er foretaget af P. Bachrach og M. S. Baratz: Two faces of power, *American Political Science Review*, Vol. 56, 1962.

I. Folketings- og kommunevalg

Valgdeltagelsen ved folketingsvalgene. Procent. 1953–1975

Tabel 10.1

Percentage of the electorate voting at general elections. 1953–1975

	København, Frederiks- berg 1	Øernes amtsråds- kredse 2	Jyllands amtsråds- kredse 3	Hele landet 4	Antal stemme- berettigede vælgere i hele landet 5	Valgrets- alder 6
	pct.				i tusinder	
1953	80,3	81,8	79,7	80,6	2 696	23 år
1957	82,4	85,3	83,1	83,7	2 772	23 år
1960	85,3	87,0	85,1	85,8	2 842	23 år
1964	82,8	86,8	85,6	85,5	3 088	21 år
1966	86,5	89,7	88,5	88,6	3 162	21 år
1968	86,4	90,3	89,5	89,3	3 209	21 år
1971	83,8	88,0	87,6	87,2	3 332	21 år
1973	85,2	89,5	89,2	88,7	3 461	20 år
1975	84,3	89,0	88,9	88,2	3 478	20 år

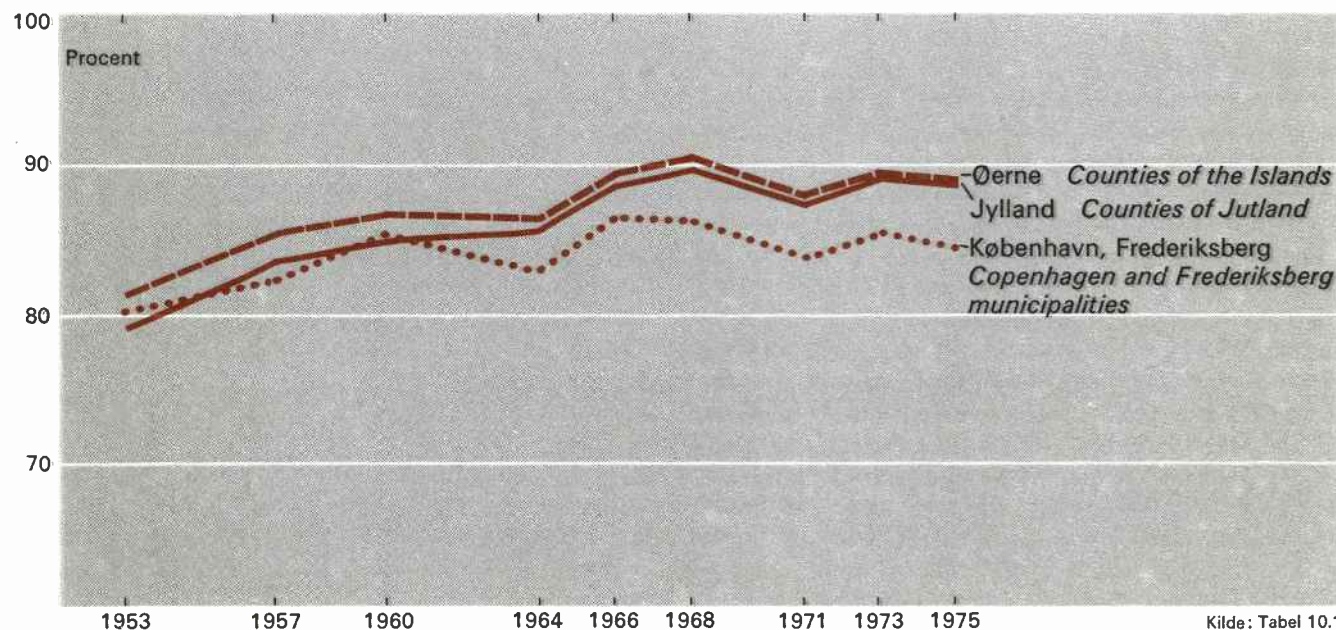
Kilde: Statistisk Årbog 1975.

TRANSLATION – Heading, column 1: Copenhagen and Frederiksberg municipalities; 2: counties of the Islands; 3: counties of Jutland; 4: Denmark, total; 5: electorate, total, in thousands; 6: voting age.

Valgdeltagelsen ved folketingsvalgene. Procent. 1953–1975

Figur 10.1

Percentage of the electorate voting at general elections. 1953–1975

Kilde: Tabel 10.1

Valgdeltagelsen ved valgene til de kommunale råd. Procent. 1950–1974 **Tabel 10.2**

Percentage of the electorate voting at the elections of local councils. 1950–1974

	Valgdeltagelse		
	Mænd	Kvinder	I alt
	1	2	3
	pct.		
1950	85,4	78,1	81,6
1954	76,9	67,5	72,0
1958	79,6	73,7	76,6
1962	77,1	71,8	74,4
1966	79,2	74,9	77,0
1970	74,5	70,9	72,6
1974	64,9	61,0	62,9

Kilde: Statistisk Årbog 1953, 1955, 1959, 1965, 1974 og 1975.
TRANSLATION – Heading, columns 1–3: percentage voting; 1: males; 2: females; 3: total.

Valgdeltagelsen ved valget til de kommunale råd i 1974. Procent **Tabel 10.3**

Percentage of the electorate voting at the election of local councils in 1974

	Valgdeltagelse		
	Mænd	Kvinder	I alt
	1	2	3
	pct.		
1 København, Frederiksberg	51,8	49,7	50,6
2 Øernes amtsråds-kredse	66,1	63,0	64,5
3 Jyllands amts-rådskredse	67,9	63,3	65,6
4 Hele landet	64,9	61,0	62,9

Kilde: Statistisk Årbog 1975.
TRANSLATION – Heading, columns 1–3: percentage voting; 1: males; 2: females; 3: total. – Front column, 1: Copenhagen and Frederiksberg municipalities; 2: counties of the Islands; 3: counties of Jutland; 4: Denmark, total.

Valgdeltagelsen i Københavns kommune ved folketingsvalget i 1971, efter køn, alder og ægteskabelig stilling. Procent **Tabel 10.4**

Percentage of the electorate of the Copenhagen municipality voting at the general election in 1971, by sex, age and marital status

	Gifte		Ugifte		Separerede og fraskilte		Enker og enkemænd		Samtlige vælgere		
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	I alt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	pct.										
21–24 år	84,0	83,8	78,8	77,0	65,7	65,2	} 66,7	75,8	79,9	79,5	79,7
25–29 år	86,5	85,5	78,0	75,9	65,4	72,1			81,6	81,4	81,5
30–34 år	85,9	86,7	69,9	75,4	62,6	70,4			78,7	82,2	80,4
35–39 år	86,8	88,0	69,4	77,8	62,6	74,0			72,1	82,2	79,7
40–44 år	88,5	89,3	70,9	80,1	63,2	75,2	72,0	81,0	81,6	85,6	83,7
45–49 år	90,3	88,7	73,0	82,6	68,0	76,7	77,9	80,6	84,6	85,7	85,2
50–54 år	90,3	89,3	73,8	82,5	70,9	76,5	82,2	83,1	85,9	86,1	86,0
55–59 år	90,4	89,4	76,4	84,1	73,7	80,1	83,5	84,5	86,9	86,8	86,8
60–64 år	91,2	89,6	74,5	85,3	75,9	81,0	83,6	85,3	87,7	87,0	87,3
65–69 år	90,7	88,8	78,1	85,6	79,4	81,6	85,2	86,0	88,2	86,6	87,2
70 år og derover	88,4	82,9	75,1	76,4	78,9	74,4	82,4	75,8	85,5	77,4	80,2
I alt	88,9	87,6	76,2	79,0	69,9	76,3	82,6	80,0	83,8	83,3	83,5

Kilde: Københavns Statistiske Årbog 1975.
TRANSLATION – Heading, columns 1–2: married; 3–4: single; 5–6: separated or divorced; 7–8: widowed; 9–11: electorate, total; 1, 3, 5, 7, 9: males; 2, 4, 6, 8, 10: females; 11: total. – Front column: age groups and total.

Opstillede kandidater til folketingsvalget i 1975 fordelt efter stillingsgruppe, opdelt efter køn. Procent

Tabel 10.5

Candidates at the general election in 1975, by occupation, by sex. Percentage

	Mænd	Kvinder	Tilsammen
	1	2	3
	pct.		
1 Gårdejere og proprietærer	7,1	0,5	5,9
2 Husmænd og andre selvstændige under landbrug	1,2	–	1,0
3 Selvstændige og medhjælpere ved gartneri og fiskeri	2,3	–	1,9
4 Selvstændige i håndværk og industri	4,5	–	3,7
5 Selvstændige i handel og transport	3,6	0,5	3,1
6 Selvstændige i liberale erhverv	5,5	3,5	5,1
7 Direktører og ledende administrationspersonale	15,9	8,1	14,5
8 Andet administrations-, kontor- og handelspersonale	9,3	19,7	11,2
9 Tekniske funktionærer og værkførere	4,9	1,0	4,2
10 Tjenestemænd og funktionærer i etaterne	3,8	3,0	3,7
11 Lærere og lærerinder	12,7	20,2	14,0
12 Andre tjenestemænd og funktionærer	12,4	19,2	13,6
13 Faglærte arbejdere	5,6	0,5	4,7
14 Ufaglærte arbejdere	4,9	1,5	4,3
15 Andre erhverv, studerende og pensionister	6,3	8,6	6,7
16 Husmødre	13,7	2,4
17 I alt	100,0	100,0	100,0
18 Absolut antal opstillede kandidater	914	198	1 112

Kilde: Folketingsvalget den 9. januar 1975, Statistiske Meddelelser 1975: 7.

TRANSLATION – Heading, column 1: males; 2: females; 3: total. – Front column, 1: farmers; 2: smallholders, other self-employed in agriculture; 3: self-employed and assistants in horticulture and fishing; 4: self-employed in manufacturing; 5: self-employed in commerce and transport; 6: self-employed in professions; 7: managers and administrative staff, upper levels; 8: other administrative, clerical and distributive staff; 9: technical staff and shop foremen; 10: salaried employees in customs, railway and P. & T. services, etc.; 11: teachers; 12: other salaried employees; 13: skilled manual workers; 14: unskilled manual workers; 15: other occupations, students, pensioners; 16: housewives; 17: total; 18: absolute number of candidates.

Kvindens andel af opstillede og valgte kandidater ved folketingsvalgene i 1971, 1973 og 1975. Procent

Tabel 10.6

Female percentage of all candidates and of elected candidates at the general elections in 1971, 1973 and 1975

	Opstillede kandidater			Valgte kandidater		
	1971	1973	1975	1971	1973	1975
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
1 Hovedstaden	21	22	29	27	17	17
2 Øerne	18	17	18	18	20	24
3 Jylland	12	12	13	14	11	9
4 Hele landet	16	16	18	17	15	16

Kilde: Folketingsvalget den 21. september 1971, Statistiske Meddelelser 1972: 6. Folketingsvalget den 4. december 1973, Statistiske Meddelelser 1974: 7. Folketingsvalget den 9. januar 1975, Statistiske Meddelelser 1975: 7.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: all candidates; 4–6: elected candidates. – Front column, 1: central Copenhagen; 2: the Islands, excluding central Copenhagen; 3: Jutland; 4: Denmark, total.

Kvinders andel af opstillede og valgte kandidater ved valget til de kommunale råd i 1974. Procent Tabel 10.7

Female percentage of all candidates and of elected candidates at the election of local councils in 1974

	Kvinders andel af	
	Opstillede kandidater	Valgte kandidater
	1	2
	pct.	
1 København og Frederiksberg	28,4	26,3
2 Øernes amtsråds-kredse	21,4	13,7
3 Jyllands amtsråds-kredse	16,8	10,2
4 Hele landet	19,1	12,1

Kilde: Statistisk Årbog 1975.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: female percentage of; 1: all candidates; 2: elected candidates. – Front column, 1: Copenhagen and Frederiksberg municipalities; 2: counties of the Islands; 3: counties of Jutland; 4: Denmark, total.

Valgte kandidater ved folketingsvalget i 1975 fordelt efter alder og køn Tabel 10.8

Candidates elected at the general election in 1975, by age and sex

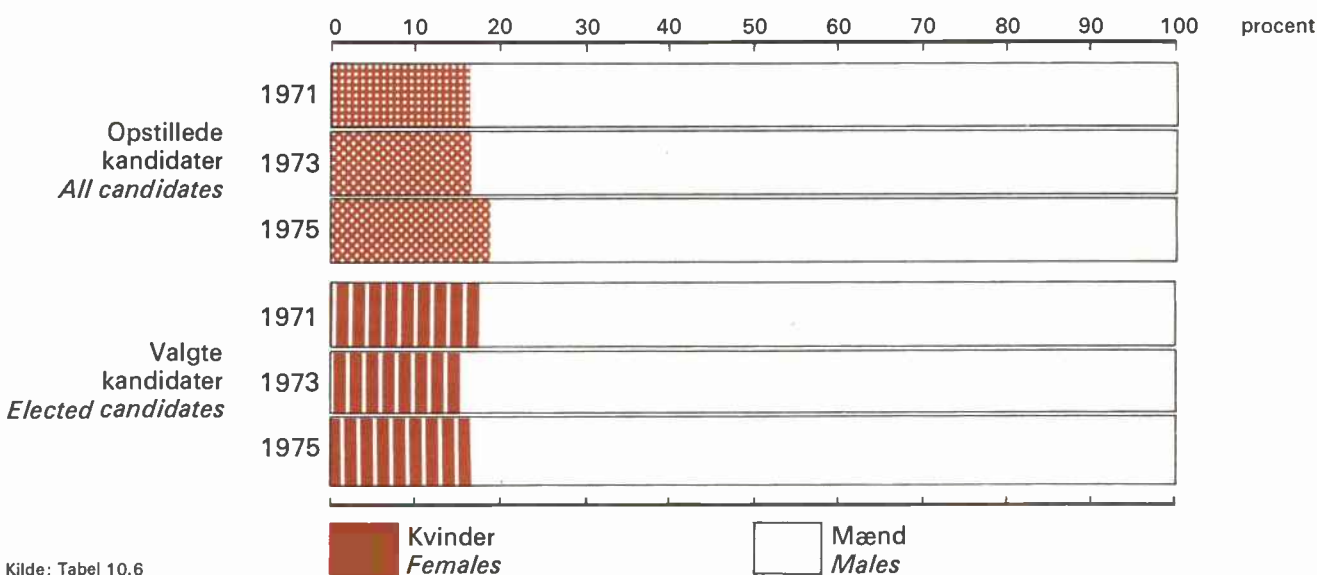
	Mænd absolut antal	Kvinder absolut antal	Samtlige medlemmer af folketinget
	1	2	3
20–24 år	–	–	–
25–29 år	6	1	7
30–34 år	6	5	11
35–39 år	20	3	23
40–44 år	13	3	16
45–49 år	30	5	35
50–54 år	31	4	35
55–59 år	24	5	29
60–64 år	14	2	16
65–69 år	3	–	3
70 år og derover.	–	–	–
I alt	147	28	175

Kilde: Folketingsvalget den 9. januar 1975, Statistiske Meddelelser 1975: 7.

TRANSLATION – Heading, column 1: males, absolute numbers; 2: females, absolute numbers; 3: all members of the Folketing. – Front column: age groups and total.

Kvinders andel af opstillede og valgte kandidater ved folketingsvalgene i 1971, 1973 og 1975. Procent Figur 10.2

Female percentage of all candidates and of elected candidates at the general elections in 1971, 1973 and 1975

Kilde: Tabel 10.6

Repræsentationen i folketinget efter partier. Procent. 1953–1975

Tabel 10.9

Political parties represented in the Folketing. Percentage. 1953–1975

	1953	1957	1960	1964	1966	1968	1971	1973	1975
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pct.								
1 Socialdemokratiet	42,3	40,0	43,4	43,4	39,4	35,4	40,0	26,3	30,3
2 Radikale Venstre	8,0	8,0	6,3	5,7	7,4	15,4	15,4	11,4	7,4
3 Konservativt Folkeparti	17,1	17,1	18,3	20,6	19,4	21,1	17,7	9,1	5,7
4 Venstre	24,0	25,8	21,7	21,7	20,0	19,4	17,1	12,6	24,0
5 Retsforbundet	3,4	5,1	–	–	–	–	–	2,9	–
6 Socialistisk Folkeparti	6,3	5,7	11,4	6,3	9,8	6,3	5,1
7 Kommunistisk Parti	4,6	3,4	–	–	–	–	–	3,4	4,0
8 Centrum-Demokraterne/ Liberalt Centrum ¹	2,4	–	.	8,0	2,3
9 Kristeligt Folkeparti	–	4,0	5,1
10 Slesvigsk Parti	0,6	0,6	0,6	–	.	–	–	.	.
11 De Uafhængige	–	–	3,4	2,9	–	–	.	.	.
12 Venstresocialisterne	2,4	–	–	2,4
13 Fremskridtspartiet	16,0	13,7
14 I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15 Absolut antal	175	175	175	175	175	175	175	175	175

1 Liberalt Centrum opstillede for sidste gang ved folketingsvalget 1968. Centrum-Demokraterne opstillede første gang ved folketingsvalget 1973.
1 The last time the Liberal Centre Party nominated candidates was at the general election in 1968. The first time the Centre Democratic Party nominated candidates was at the general election in 1973.

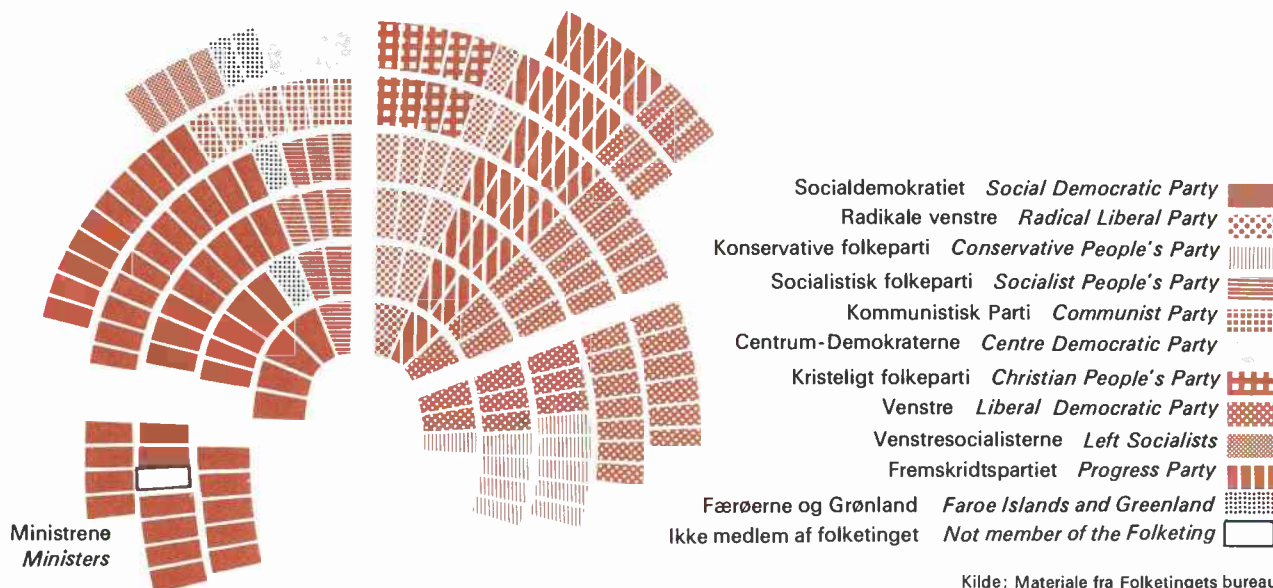
Kilde: Statistisk Årbog 1975. Statistiske Efterretninger 1975 nr. 6.

TRANSLATION – Front column, 1: Social Democratic Party; 2: Radical Liberal Party; 3: Conservative People's Party; 4: Liberal Democratic Party; 5: Single-Tax Party; 6: Socialist People's Party; 7: Communist Party; 8: Centre Democratic Party/Liberal Centre Party; 9: Christian People's Party; 10: Slesvig Party; 11: Independent Party; 12: Left Socialists; 13: Progress Party; 14: total; 15: absolute number of seats.

Repræsentationen i folketinget efter partier. 1975

Figur 10.3

Political parties represented in the Folketing. 1975

Valgte kandidater ved folketingsvalget i 1975 fordelt efter stilling, opdelt efter partitilhørsforhold. Procent

Tabel 10.10

Candidates elected at the general election in 1973, by occupation, by party. Percentage

	Social- demo- kratiet	Radi- kale Venstre	Konser- vativt Folke- parti	Socia- listisk Folke- parti	Kom- mu- nistisk Parti	Cen- trum- Demo- kraterne	Kriste- ligt Folke- parti	Ven- stre- socia- listerne	Frem- skridts- partiet	Samt- lige		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
	pct.											
1	Gårdejere og proprietærer	1,9	–	20,0	.	.	–	–	23,8	.	–	7,4
2	Husmænd og andre selvstæn- dige under landbrug	–	.	.	–	4,2	0,6
3	Selvstændige og medhjælpere ved gartneri og fiskeri	–	–	.	.	–	–	–	–	4,2	0,6
4	Selvstændige i håndværk og industri	–	–	–	.	–	–	2,4	.	12,5	2,3
5	Selvstændige i handel og trans- port	–	–	.	–	–	–	–	.	12,5	1,7
6	Selvstændige i liberale erhverv . .	–	15,4	40,0	–	.	–	–	4,7	–	25,0	8,0
7	Direktører og ledende administra- tionspersonale	47,2	38,4	20,0	11,1	–	25,0	11,1	26,2	–	12,5	28,0
8	Andet administrations-, kontor- og handelspersonale	13,2	15,4	–	11,1	57,1	–	11,1	4,7	–	4,2	10,3
9	Tekniske funktionærer og værkførere	1,9	7,7	–	–	–	–	–	2,4	–	–	1,7
10	Tjenestemænd og funktionærer i etaterne	11,3	–	–	22,2	–	–	11,1	2,4	25,0	–	6,3
11	Lærere og lærerinder	3,8	7,7	–	22,2	–	25,0	33,3	11,9	50,0	12,5	10,9
12	Andre tjenestemænd og funk- tionærer	15,1	15,4	–	11,1	28,6	50,0	33,4	19,1	–	4,1	15,4
13	Faglærte arbejdere	5,6	–	.	22,3	14,3	–	–	.	25,0	–	4,0
14	Ufaglærte arbejdere	–	–	.	–	–	.	.	.	–	8,3	1,1
15	Andre erhverv, studerende og pensionister	–	–	–	–	–	–	–	2,4	–	.	0,6
16	Husmødre	–	–	20,0	–	–	–	–	–	–	–	1,1
17	I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
18	Absolut antal folketingsmed- lemmer	53	13	10	9	7	4	9	42	4	24	175

Anm.: . angiver, at der ikke er kandidater i stillingsgruppen, mens – angiver, at der nok er kandidater men ingen valgte.

Note: . indicates that there are no candidates in the occupational group, while – indicates that there are candidates but none have been elected.

Kilde: Folketingsvalget den 9. januar 1975, Statistiske Meddelelser 1975: 7.

TRANSLATION – Heading, column 1: Social Democratic Party; 2: Radical Liberal Party; 3: Conservative People's Party; 4: Socialist People's Party; 5: Communist Party; 6: Centre Democratic Party; 7: Christian People's Party; 8: Liberal Democratic Party; 9: Left Socialists; 10: Progress Party; 11: total. – Front column, 1: farmers; 2: smallholders; other self-employed in agriculture; 3: self-employed and assistants in horticulture and fishing; 4: self-employed in manufacturing; 5: self-employed in commerce and transport; 6: self-employed in professions; 7: managers and administrative staff, upper levels; 8: other administrative clerical and distributive staff; 9: technical staff and shop foremen; 10: salaried employees in customs, railway and P. & T. services, etc.; 11: teachers; 12: other salaried employees; 13: skilled manual workers; 14: unskilled manual workers; 15: other occupations, students, pensioners; 16: housewives; 17: total; 18: absolute number of seats in the Folketing.

Vælgernes partitilhørsforhold efter erhverv, alder og uddannelse. Procent. 1974

Tabel 10.11

The electorate's political views, by occupation, age and education. Percentage. 1974

	Kommunistisk Parti Venstre- social- listerne Social- listisk Folkeparti	Social- demo- kratiet	Kristeligt Folkeparti Konservativt Folkeparti Centrum- Demokraterne Radikale Venstre	Venstre	Fremskridts- partiet	I alt
	1	2	3	4	5	6
pct.						
<i>Erhverv</i>						
1	5	10	36	22	27	100
2	1	2	24	61	12	100
3	11	15	39	23	12	100
4	14	30	33	12	11	100
5	19	42	19	7	13	100
6	15	55	13	5	12	100
7	4	45	27	19	5	100
8	42	19	22	12	5	100
<i>Alder</i>						
9	37	18	22	9	14	100
10	23	24	27	10	16	100
11	12	29	27	19	13	100
12	9	35	28	16	12	100
13	6	38	27	18	11	100
14	3	42	27	22	6	100
<i>Uddannelse</i>						
15	9	41	23	16	11	100
16	14	19	36	16	15	100
17	29	13	29	20	9	100

Anm.: Repræsentativt udsnit af den stemmeberettigede del af befolkningen (5 361 interviewede).

Note: Representative sample of population entitled to vote (5 361 interviewed).

Kilde: Vælgernes veje, København, Børsen 1974. Undersøgelse foretaget af AIM.

TRANSLATION – Heading, column 1: Communist Party, Left Socialists, Socialist People's Party; 2: Social Democratic Party; 3: Christian People's Party, Conservative People's Party, Centre Democratic Party, Radical Liberal Party; 4: Liberal Democratic Party; 5: Progress Party; 6: total. – Front column, 1–8: occupation; 1: self-employed, excluding farmers; 2: farmers; 3: salaried employees, upper levels; 4: salaried employees, lower levels; 5: skilled manual workers; 6: unskilled manual workers; 7: pensioners; 8: students and other not economically active; 9–14: age groups; 15–17: education; 15: primary school, 7th–9th year; 16: lower secondary school, 9th–10th year; 17: upper secondary school and higher education, i.e. 12 years or more.

II. Politisk aktivitet

Medlemskab af politisk forening efter alder og køn. Procent. 1975

Tabel 10.12

Membership of political associations, by age and sex. Percentage. 1975

	Alder				Køn		
	15–19 år	20–29 år	30–49 år	50 år og derover	Mænd	Kvinder	I alt
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
1 Medlem	2	6	7	11	6	9	7
2 Ikke medlem	98	94	93	89	94	91	93
3 I alt	100	100	100	100	100	100	100
4 Antal svarpersoner	278	798	1 252	1 395	1 856	1 867	3 723

Kilde: Materiale fra socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse 1975.

TRANSLATION – Heading, columns 1–4: age groups; 5–6: sex; 5: males; 6: females; 7: total. – Front column, 1: member; 2: not member; 3: total; 4: number of respondents.

Medlemskab af politisk forening efter skoleuddannelse. Procent. 1975

Tabel 10.13

Membership of political associations, by level of school education. Percentage. 1975

	Studentereksamen og HF	Real- og preliminæreksamen	9–10 års skolegang	7–8 års skolegang	Går i skole
	1	2	3	4	5
	pct.				
1 Medlem	12	16	9	7	3
2 Ikke medlem	88	84	91	93	97
3 I alt	100	100	100	100	100
4 Antal svarpersoner	272	629	412	2 263	103

Kilde: Se tabel 10.12.

TRANSLATION – Heading, column 1: upper secondary school; 2: lower secondary school; 3: 9–10 years' school level; 4: 7–8 years' school level; 5: attending school. – Front column, 1: member; 2: not member; 3: total; 4: number of respondents.

Medlemskab af politisk forening efter erhverv. Procent. 1975

Tabel 10.14

Membership of political associations, by occupational status. Percentage. 1975

	Selvstændige landmænd	Selvstændige i øvrigt	Funktionærer og tjenestemænd	Faglærte arbejdere	Ufaglærte arbejdere	Pensionister	Studerende	Husmødre
	1	2	3	4	5	6	7	8
	pct.							
1 Medlem	30	7	8	3	3	8	12	4
2 Ikke medlem	70	93	92	97	97	92	88	96
3 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
4 Antal svarpersoner	120	223	954	245	522	635	142	529

Kilde: Se tabel 10.12.

TRANSLATION – Heading, column 1: self-employed farmers; 2: other self-employed; 3: salaried employees; 4: skilled manual workers; 5: unskilled manual workers; 6: pensioners; 7: students; 8: housewives. – Front column, 1: member; 2: not member; 3: total; 4: number of respondents.

Lønmodtageres medlemskab af fagforening. Procent. 1940–1970 **Tabel 10.15**

Percentage of employees being members of trade unions. 1940–1970

	Arbejdere 1	Funktionærer 2
	pct.	
1940	54	43
1950	61	52
1960	67	54
1965	69	54
1970	74	53

Kilde: Jan Plovning: Funktionær: Organiseret eller uorganiseret. Socialforskningsinstituttets pjece 2, 1973.
TRANSLATION – Heading, column 1: manual workers; 2: salaried employees.

Lønmodtageres medlemskab af fagforening efter arbejdsstilling. Procent. 1966 **Tabel 10.16**

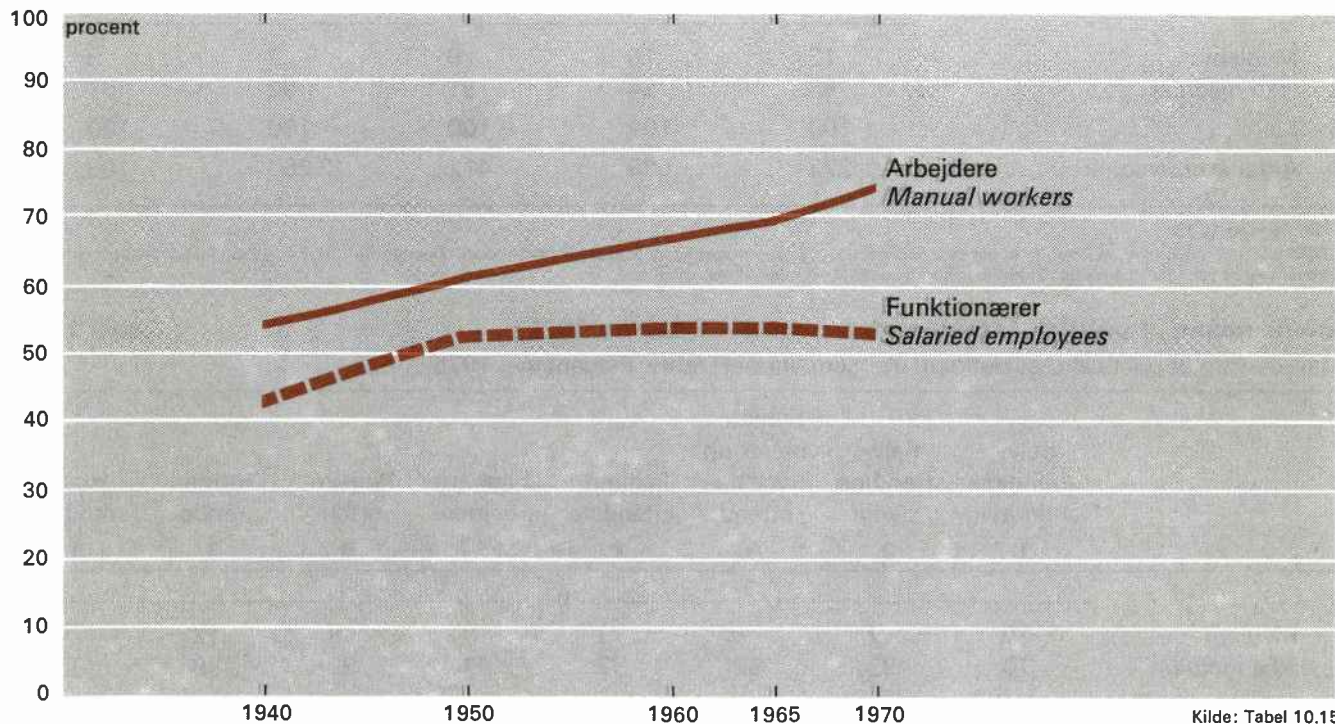
Percentage of employees being members of trade unions, by occupational status. 1966

	Medlemskab af fagforening 1
	pct.
1 Faglærte arbejdere	85
2 Arbejdsledere	83
3 Overordnede funktionærer	72
4 Ufaglærte arbejdere	70
5 Kontorassistenter og ekspedienter	44
6 Husassistenter	25

Kilde: Se tabel 10.15.
TRANSLATION – Heading: membership of trade union. – Front column, 1: skilled manual workers; 2: foremen; 3: salaried employees, upper levels; 4: unskilled manual workers; 5: clerks and shop assistants; 6: housemaids.

Lønmodtageres medlemskab af fagforening. Procent. 1940–1970 **Figur 10.4**

Percentage of employees being members of trade unions. 1940–1970

Andel af befolkningen, som har tillidshverv i en forening¹, efter alder, køn og socioøkonomisk gruppe. Procent. 1975

Tabel 10.17

Percentage of population having trusted position in an association¹, by age, sex and socio-economic group. 1975

	Tillidshverv i forening		Tillidshverv i forening		Tillidshverv i forening
	1		2		3
	pct.		pct.		pct.
1 Alder		2 Køn		3 Socioøkonomisk gruppe	
15–19 år.....	10	Mænd.....	17	a Selvst. landmænd	30
20–29 år.....	12	Kvinder.....	8	b Selvstændige i øvr.	22
30–39 år.....	18	I alt.....	12	c Arbejdere.....	11
40–49 år.....	17			d Funktionærer....	19
50–59 år.....	15			e Studerende.....	23
60–69 år.....	8			f Pensionister.....	4
70 år og derover..	3			g Husmødre.....	5
				h Arbejdsløse.....	4
4 Antalsvarpersoner.	3 723	4 Antal svarpersoner	3 723	4 Antal svarpersoner	3 723

¹ Forening i begrebets videste forstand, idet arten og betydningen af forening varierer meget.

¹ Association in the widest sense of the word, as the nature and meaning of association varies much.

Kilde: P.-H. Kühl og Inger Koch-Nielsen: Fritid 1975, socialforskningsinstituttets meddelelse 14, 1976 samt materiale fra socialforskningsinstituttets fritidsundersøgelse 1975.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: trusted position in association. – Front column, 1: age groups; 2: sex (males; females; total); 3: socio-economic group; a: self-employed farmers; b: other self-employed; c: manual workers; d: salaried employees; e: students; f: pensioners; g: housewives; h: unemployed; 4: number of respondents.

Andelen af den stemmeberettigede del af befolkningen, som har deltaget i udvalgte politiske aktiviteter, efter indkomst. Procent. 1972

Tabel 10.18

Percentage of population entitled to vote having participated in selected political activities, by size of income. 1972

	Andel, som ikke stemte ved folketinget i 1971	Andel, som på et eller andet tidspunkt har taget ordet i en forsamling eller i en organisation	Andel, som har forsøgt at påvirke en samfundsbeslutning eller et politisk problem ved at tage personlig kontakt med en politiker, en embedsmand eller en anden person i en indflydelsesrig position
	1	2	3
<i>Svarpersonerne</i> (efter stigende indkomst)		pct.	
1 1. femtedel	5	13	4
2 2. femtedel	10	22	10
3 3. femtedel	8	23	13
4 4. femtedel	4	34	11
5 5. femtedel	3	65	34
6 Uoplyst indkomst	8	21	16
7 Alle grupper	6	30	14

Anm.: Repræsentativt udsnit af den stemmeberettigede del af befolkningen (1 000 personer).

Note: Representative sample of the population entitled to vote (1 000 persons).

Kilde: Hannu Uusitalo: Income and Welfare, a study of income as component of Welfare in the Scandinavian Countries in the 1970's.

TRANSLATION – Heading, column 1: percentage who did not vote at the general election in 1971; 2: percentage who have taken the floor at one time at a meeting or in an organization; 3: percentage who have tried to influence a social decision or the solution of a political problem by personally contacting a politician, a public servant or another person occupying an influential position. – Front column: income fifths; 1: lowest 20%; 2: second lowest 20%; 3: medium 20%; 4: second highest 20%; 5: highest 20%; 6: income not stated; 7: total.

Indledning

På alle de områder af levevilkårene, som er behandlet i denne publikation, har man forsøgt at belyse levevilkårene for forskellige grupper i befolkningen. Opdelinger, som hyppigt vises i tabellerne til de enkelte kapitler, er opdelinger efter alder, køn, bopæl, socioøkonomisk gruppe og socialgruppe.

Der er dog langt fra tale om, at hver enkelt komponent af levevilkårene belyses på så omfattende måde. I de fleste tilfælde findes de foreliggende oplysninger således ikke opdelt efter alle de nævnte kriterier, ligesom en begrænsning i de præsenterede oplysninger mange gange har været nødvendig ud fra pladsmæssige hensyn. Her skal også nævnes, at de anvendte opdelinger i tabellerne ofte ikke er ensartede. Med disse forbehold er det dog alt i alt muligt at søge oplysninger om levevilkårene for særlige grupper i befolkningen i de foregående kapitler i publikationen. Det gælder fx en bestemt aldersgruppe eller en bestemt socioøkonomisk gruppe i befolkningen.

På denne baggrund kunne man betragte et kapitel om særlige gruppers levevilkår som overflødigt. Når et kapitel med denne titel alligevel er medtaget, har det flere årsager. For det første kan det for en bestemt gruppe være ønskværdigt at belyse visse sider af levevilkårene, som det ikke vil være relevant at belyse for hele befolkningen. Et eksempel herpå er børnenes vilkår i familien og i samfundet. Andre eksempler er fremmedarbejdernes problemer og den særlige sociale situation, som mennesker på institution befinder sig i.

For det andet kan en gruppe være så lille, at dens levevilkår normalt ikke kan belyses uden iværksættelse af en særlig undersøgelse, hvis resultater ikke kan præsenteres på en hensigtsmæssig måde, uden at det sker samlet på ét sted. Et eksempel herpå kunne være en belysning af de levevilkår, som karakteriserer kriminelle personer og deres familier.

For det tredje kan det dreje sig om en gruppe, der er karakteriseret ved at have en lav position på én af levevilkårskomponenterne, hvad der kan have ført til, at specielt denne gruppes levestandard er blevet belyst. Eksempler herpå er fysisk handicappede og mennesker, der har særlig dårlige boligforhold.

Sammenfattende kan det imidlertid konstateres, at jo mere omfattende levevilkårene for befolkningen som helhed er belyst, og jo større mulighed der er for at koordinere disse oplysninger omkring den enkelte person eller den enkelte familie, desto mindre brug bliver der for at bevare et særskilt kapitel til belysning af levevilkårene for særlige grupper i befolkningen. Det kunne da erstattes af et kapitel, der sammenfattede de mest centrale oplysninger i de øvrige kapitler med det formål at belyse, i hvilket omfang og hos hvilke mennesker de dårlige levevilkår hober sig op. I denne publikation findes kun enkelte steder eksempler på sådanne koordinerede oplysninger, hovedsagelig i form af oplysninger om

indkomst eller uddannelse kombineret med oplysninger om andre sider af levevilkårene, fx boligforhold eller deltagelse i fritidsaktiviteter.

I et vist omfang kommer dette kapitel derfor til at fremtræde som et opsamlingskapitel for oplysninger, der ikke har kunnet passes ind på en hensigtsmæssig måde i de øvrige kapitler, men som det på den anden side er relevant at gøre opmærksom på. Det drejer sig først og fremmest om tal fra undersøgelser gennemført af socialforskningsinstituttet.

I dette kapitel er medtaget afsnit om børn, fysisk handicappede, psykisk handicappede og ældre mennesker på alders- og plejehjem.

De udvalgte oplysninger

Børn

I de øvrige kapitler vil man kunne finde en række oplysninger om børn og deres familier. Det gælder fx oplysninger om børnedødelighed, moderens alder ved første barns fødsel, antallet af bortadopterede børn, andelen af børn, der bor i overbefolkede boliger, andelen af børn, der ikke får nogen uddannelse udover folkeskolen, andelen af mødre, der har erhvervsarbejde osv. I dette afsnit indgår alene oplysninger om de opdragelsesmetoder, der anvendes over for børn, samt oplysninger om børn, der går i daginstitution.

I 1964 undersøgte socialforskningsinstituttet opvækstvilkårene for 9–12 årige børn i Randers amt og Københavns kommune bl.a. med det formål at undersøge, i hvilket omfang der var forskel på såkaldte problem børns og almindelige børns vilkår. Undersøgelsen omfattede emner som familiernes sammensætning, erhvervs- og indkomstforhold, boligforhold, opdragelsesmetoder m.v. En del af disse oplysninger findes i dag ajourført, hvad børn i almindelighed angår. Det gælder fx oplysninger om familiers sammensætning, der indgår i kapitel 3, oplysninger om familiers indkomstforhold, der indgår i kapitel 7 og oplysninger om børns boligforhold, der indgår i kapitel 8. Fra undersøgelsen af børns opvækstvilkår er derfor alene medtaget oplysninger om anvendelsen af forskellige typer af disciplinære foranstaltninger i de såkaldte normalfamilier. Det skal bemærkes, at oplysningerne om opdragelsen blev givet af børnenes forældre (se tabel 11.1).

Herudover er for årene 1973 og 1975 medtaget Danmarks Statistiks oplysninger om, hvor stor en andel af børnene i de enkelte aldre, der går i forskellige typer af daginstitutioner for børn (se tabel 11.2 og figur 11.1). I tabel 11.3 belyses de geografiske variationer i disse andele. Fra undersøgelsen af arbejdsforholdene i vuggestuer, børnehaver og fritidshjem er medtaget tabel 11.4, der for 1974 viser, hvor mange af de børn, der går på daginstitution, der har enlige forældre. Endvidere er medtaget tabel 11.5, der viser, i hvilket omfang begge forældre er udearbejdende, i de tilfælde hvor barnet har to forældre.

Fysisk handicappede

I 1961/62 gennemførte socialforskningsinstituttet en undersøgelse med det formål at tilvejebringe et samlet billede af de fysisk handicappedes situation i Danmark. Resultaterne fra denne undersøgelse er publiceret i en række publikationer, der udkom fra 1964 til 1967¹. Levevilkårene i befolkningen har på mange områder ændret sig meget siden 1962. Det er dog ikke muligt at belyse, i hvilket omfang dette har påvirket de fysisk handicappedes forhold sammenlignet med forholdene for hele befolkningen.

I kapitlet om sundhed er fra denne undersøgelse medtaget tal for andelen af fysisk handicappede blandt mænd og kvinder og i forskellige aldersgrupper i befolkningen². I dette afsnit er medtaget tal for omfanget af de fysisk handicappedes erhvervsmæssige beskæftigelse sammenlignet med de tilsvarende oplysninger for hele befolkningen (se tabel 11.6). I tabel 11.7 belyses, hvorledes de fysisk handicappede med hovederhverv fordeler sig efter arbejdsstilling sammenlignet med hele befolkningen. I tabel 11.8 og 11.9 er vist beboelsestætheden og installationsforholdene i de fysisk handicappedes boliger sammenlignet med boligerne for befolkningen som helhed. Endelig er i tabel 11.10 medtaget oplysninger om de fysisk handicappedes sociale kontakter. Disse oplysninger kan ikke sammenlignes med tilsvarende oplysninger for hele befolkningen. Hvad de fysisk handicappedes indkomster og andre sider af levevilkårene angår, henvises til de udkomne publikationer¹.

Psykisk handicappede

I 1972 gennemførte socialforskningsinstituttet en undersøgelse af de sociale og familiemæssige forhold, som visse grupper af psykisk handicappede lever under sammenlignet med den øvrige befolkning. Det drejer sig om intelligenshæmmede og psykiatriske patienter, som fra de behandlende institutioners side på et bestemt tidspunkt – i 1966 – blev vurderet som værende i stand til at føre en mere eller mindre selvstændig tilværelse. Undersøgelsen omfatter altså kun den del af de psykisk handicappede, som har været inddraget under ånds-svageforsorg, eller som har været indlagt på en psykiatrisk behandlingsinstitution (ekskl. nervesanatorier). Det skal også bemærkes, at for de psykiatriske patienters ved-

kommende er undersøgelsen kun repræsentativ med hensyn til køn og alder, men ikke med hensyn til diagnose (se anmærkning til tabel 11.11).

I tabel 11.11 vises de intelligenshæmmede og de psykiatriske patienter fordelt efter alder og ægteskabelig stilling. I tabel 11.12 belyses, hvorledes de samme to grupper fordeler sig efter familietype sammenlignet med hele befolkningen. I tabel 11.13 er de erhvervsmæssigt beskæftigede blandt de psykisk handicappede vist fordelt efter arbejdsstilling sammenlignet med hele befolkningens fordeling efter arbejdsstilling. Tabel 11.14 indeholder oplysninger om de psykisk handicappedes fordeling efter skattepligtig indkomst. Endelig vises i tabel 11.15, i hvilket omfang de psykisk handicappedes boligforhold adskiller sig fra hele befolkningens boligforhold.

Ældre på alderdoms- og plejehjem

I de øvrige kapitler er medtaget en række oplysninger om privatboende ældre³. I dette afsnit behandles derfor alene ældre, der bor på institution.

Når et menneske flytter på alderdoms- eller plejehjem, er det ledsaget af store forandringer i den pågældendes tilværelse. På nogle områder er der typisk tale om positive forandringer. Det kan fx gælde med hensyn til ernæring og personlig pleje. På andre områder vil forandringen typisk være negativ. Det kan fx gælde med hensyn til psykisk velbefindende. Hvordan den samlede virkning af en institutionsanbringelse end gøres op, vil institutionstilværelsen være en meget speciel situation sammenlignet med tilværelsen for den del af befolkningen, der bor udenfor. I tabel 11.16 vises Danmarks Statistiks tal for, hvor stor en andel af folkepensionisterne, der boede på alderdoms- eller plejehjem i 1974. I samme tabel vises aldersfordelingen blandt de institutionsboende.

I 1968/69 gennemførte socialforskningsinstituttet en undersøgelse af forholdene for beboerne på danske alderdoms- og plejehjem. Herfra er medtaget tabel 11.17, der belyser, i hvilket omfang beboerne har eget værelse. Beboernes aktivitet målt ved deltagelse i forskellige huslige gøremål og beskæftigelse med hobbypræget arbejde er vist i tabel 11.18 og 11.19. Endelig er i tabel 11.20–11.22 medtaget en række oplysninger om beboernes sociale kontakter.

1 Bent Rold Andersen: Fysisk handicappede i Danmark I. Teknik og metoder. Socialforskningsinstituttets publikation 15, 1964.

Bent Rold Andersen: Fysisk handicappede i Danmark II. Nogle hovedresultater. Socialforskningsinstituttets publikation 16, 1964.

Gunnar Viby Mogensen: Fysisk handicappede i Danmark III. Boligforhold og transportforhold. Socialforskningsinstituttets publikation 18, 1965.

Bent Rold Andersen: Fysisk handicappede i Danmark IV. Arbejde og Erhverv. Socialforskningsinstituttets publikation 22, 1966.

Gunnar Viby Mogensen: Fysisk handicappede i Danmark V. Økonomiske og sociale forhold. Socialforskningsinstituttets publikation 26, 1967.

P.-H. Kühl: Fysisk handicappede i Danmark VI. Psykologiske forhold. Socialforskningsinstituttets publikation 27, 1967.

2 Se tabel 4.21 og figur 4.10.

3 Se dog også:

Frede Østergård: De ældres levevilkår I. Indkomsterne. Socialforskningsinstituttets publikation 17, 1965.

Ole Asmussen og Erling Jørgensen: De ældres levevilkår II. Arbejde og tilbagetrækning. Socialforskningsinstituttets publikation 23, 1966.

Erling Jørgensen og Frede Østergård: De ældres levevilkår III. Forbrug, formue- og opsparingsforhold. Socialforskningsinstituttets publikation 28, 1967.

Jan Stehouwer og Frede Østergård: De ældres levevilkår IV. Husstand og bolig. Socialforskningsinstituttets publikation 29, 1967.

Jan Stehouwer: De ældres levevilkår V. Mobilitet og førlighed. Socialforskningsinstituttets publikation 33, 1968.

Jan Stehouwer: De ældres levevilkår VI. Kontakter med familie. Socialforskningsinstituttets publikation 40, 1970.

I. Børn

Anvendelse af disciplinære foranstaltninger blandt familier i Randers amt og Københavns kommune. Procent. 1964**Tabel 11.1**

Use of disciplinary methods among families in the county of Randers and municipality of Copenhagen. Percentage. 1964

	Randers amt 1	Københavns kommune 2
	pct.	
<i>Andel af familier, der</i>		
1 Taler med barnet og forklarer, hvorfor det handlede forkert	64,6	69,9
2 Skænder og formaner	59,0	47,5
3 Får barnet til at skamme sig	3,7	8,1
4 Forbyder barnet at komme ud at lege, giver stuearrest, lægger det i seng	17,2	23,7
5 Lukker barnet inde i særskilt rum	1,1	0,4
6 Inddrager lommepenge eller nægter andre goder	2,2	8,1
7 Giver barnet én på siden af hovedet	17,2	13,1
8 Giver barnet en endefuld	13,8	14,8
9 Antal familier i stikprøven	268	236

Kilde: Jacob Vedel-Petersen, Anders From, Tove Løve og Johs. Mørk Pedersen: Børns opvækstvilkår. En undersøgelse af de 9–12 åriges problemer og hjemmemiljø. Socialforskningsinstituttets publikation 34, 1968.

TRANSLATION – Front column: number of families who; 1: talk with the child explaining what was wrong; 2: scold and admonish; 3: make the child feel ashamed; 4: forbid the child to get outside to play, keep the child indoors, put the child to bed; 5: shut the child up in a separate room; 6: stop payment of pocket money or refuse other advantages; 7: slap the child's head; 8: spank the child; 9: number of families in the sample.

Indskrevne børn i daginstitutioner og anerkendt dagpleje, efter alder og institutionstype. Pr. 1 000 indbyggere i aldersgruppen. 1973 og 1975

Tabel 11.2

Children registered in day institutions and for approved day nursing in private households, by age and type of institution. Per 1 000 population in the age group. 1973 and 1975

	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	7 år	8 år	9 år	10-13 år
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
pr. 1 000 indb. i aldersgruppen											
<i>1973</i>											
1 Vuggestuer	56	84	75	3	0	0	0	—	—	—	—
2 Børnehaver	0	3	68	302	348	308	160	18	2	1	0
3 Fritidshjem	0	0	0	0	0	2	19	65	66	47	16
4 Legesteder	0	0	0	6	8	8	6	8	9	7	6
5 Aldersintegrerede institutioner	0	1	1	1	2	2	2	3	3	3	3
6 Anerkendt dagpleje	50	76	70	32	20	15	11	5	2	1	0
7 <i>Hele landet 1973</i>	106	164	214	344	378	335	198	99	82	59	25
<i>1975</i>											
1 Vuggestuer	55	89	80	8	1	0	—	—	—	—	—
2 Børnehaver	1	3	64	280	362	341	208	43	4	1	0
3 Fritidshjem	—	—	0	0	0	1	21	60	67	53	17
4 Legesteder	—	0	0	5	8	10	8	9	8	8	5
5 Aldersintegrerede institutioner	2	4	7	11	11	10	9	9	8	7	4
6 Anerkendt dagpleje	65	83	74	41	24	17	14	6	3	2	0
7 <i>Hele landet 1975</i>	123	179	225	345	406	379	260	127	90	71	26

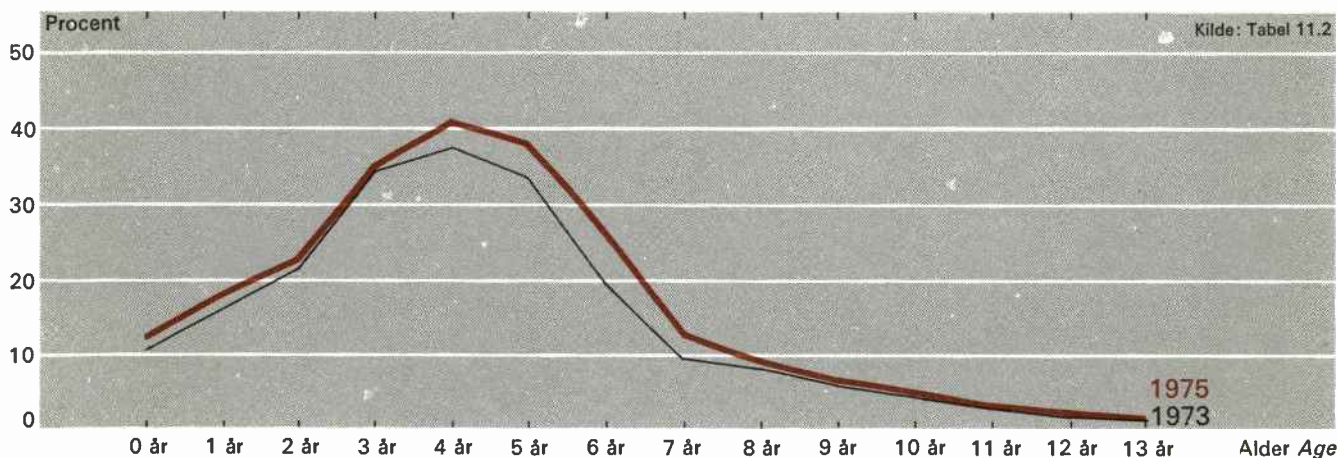
Kilde: Statistiske Efterretninger 1975, nr. 13 og 1976, nr. A20.

TRANSLATION – Front column, 1: nurseries; 2: kindergartens; 3: recreation centres; 4: playgrounds; 5: age-integrated institutions; 6: approved day nursing in private households; 7: Denmark, total.

Indskrevne børn i daginstitutioner og anerkendt dagpleje, efter alder. Procent. 1973 og 1975

Figur 11.1

Children registered in day institutions and for approved day nursing in private households, by age. Percentage. 1973 and 1975

Indskrevne børn i daginstitutioner og anerkendt dagpleje, efter alder og amtskommune. Pr. 1 000 indbyggere i aldersgruppen. 1975
Tabel 11.3

Children registered in day institutions and for approved day nursing in private households, by age and county. Per 1 000 population in the age group. 1975

	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	7 år	8 år	9 år	10-13 år
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	pr. 1 000 indb. i aldersgruppen										
1 København kommune .	170	326	465	614	700	663	548	352	293	258	114
2 Frederiksberg kommune	154	251	406	456	611	686	453	292	187	164	44
3 Københavns amtskomm.	198	297	373	519	601	561	369	244	207	154	53
4 Frederiksborg amtsk.	153	207	264	406	488	453	302	154	112	81	24
5 Roskilde amtskomm. . . .	167	221	242	399	471	415	256	122	75	54	13
6 Vestsjæll. amtskomm. . .	90	137	149	270	331	302	223	72	43	35	11
7 Storstrøms amtskomm. . .	97	150	179	260	302	283	203	101	49	38	10
8 Bornholms amtskomm. . .	173	234	229	285	347	331	207	92	51	22	7
9 Fyns amtskommune. . . .	125	171	206	298	359	330	188	68	45	30	13
10 Sønderj. amtskommune.	81	114	151	342	425	416	294	89	32	32	11
11 Ribe amtskommune. . . .	89	109	138	229	277	259	151	59	53	37	15
12 Vejle amtskommune . . .	70	100	131	231	299	267	197	73	36	31	9
13 Ringkøbing amtskomm. . .	102	142	170	264	292	270	182	77	55	40	14
14 Århus amtskommune. . .	117	158	211	340	385	368	245	101	67	57	28
15 Viborg amtskommune . .	63	83	104	183	215	208	147	52	25	16	8
16 Nordjyllands amtskomm.	77	108	126	235	280	267	175	57	29	27	10
17 Hele landet	123	179	225	345	406	379	260	127	90	71	26

Kilde: Statistiske Efterretninger 1976, nr. A20.

TRANSLATION – Front column, kommune: municipality; amtskommune: county; hele landet: Denmark, total.

Indskrevne børn i daginstitutioner fordelt efter forældrenes samlivsform. Procent. 1974

Tabel 11.4

Children registered in day institutions, by cohabitation status of parents. Percentage. 1974

	Vuggestue 1	Børnehave 2	Fritidshjem 3
	pct.		
1 Børn med faktisk enlige forældre	24	16	42
2 Børn med gifte og/eller samlevende forældre	74	82	54
3 Uoplyst	2	2	4
4 I alt	100	100	100
5 Antal børn omfattet af undersøgelsen	3 338	5 190	4 869

Anm.: Tallene er baseret på en repræsentativ undersøgelse af forholdene på 300 af i alt 2 791 institutioner indeholdt i socialstyrelsens adressekartotek.

Note: The figures are based on a representative sample of 300 out of the 2 791 institutions listed in the files of the National Board of Social Welfare.

Kilde: Arbejdsforholdene i vuggestuer, børnehaver og fritidshjem. Betænkning afgivet af udvalget til gennemførelse af undersøgelse i daginstitutionerne. August 1974.

TRANSLATION – Heading, column 1: nurseries; 2: kindergartens; 3: recreation centres. – Front column, 1: children with a single parent; 2: children with married parents or parents living together in consensual union; 3: not stated; 4: total; 5: sample size (number of children).

Indskrevne børn i daginstitutioner fordelt efter forældrenes udearbejde (kun børn med gifte og/eller samlevende forældre). Procent. 1974

Tabel 11.5

Children registered in day institutions, by parents' working circumstances (only children with married parents or parents living together in consensual union). Percentage. 1974

	Vuggestue 1	Børnehave 2	Fritidshjem 3
	pct.		
1 Begge forældre er udearbejdende	94	73	87
2 Kun den ene af forældrene er udearbejdende	4	16	6
3 Uoplyst	2	11	7
4 I alt	100	100	100

Anm.: Se tabel 11.4.

Note: See table 11.4.

Kilde: Se tabel 11.4.

TRANSLATION – Heading, column 1: nurseries; 2: kindergartens; 3: recreation centres. – Front column, 1: both parents working outside the home; 2: only one parent working outside the home; 3: not stated; 4: total.

II. Fysisk handicappede

De fysisk handicappede og hele befolkningen fordelt efter omfanget af erhvervsmæssig beskæftigelse, opdelt efter køn. Procent. 1962

Tabel 11.6

The physically handicapped and the total population, by extent of gainful employment, by sex. Percentage. 1962

	Mænd		Kvinder	
	Fysisk handicappede 1	Hele befolkningen 2	Fysisk handicappede 3	Hele befolkningen 4
	pct.			
1 Erhvervsmæssigt beskæftiget i hovederhverv (mindst 20 timer pr. uge)	79	93	33	51
2 Husmødre, pensionister o. lign. med bierhverv (under 20 timer pr. uge)	2	0	4	5
3 Ikke erhvervsmæssigt beskæftiget.	19	7	63	44
4 I alt.	100	100	100	100
5 Antal svarpersoner.	597	9 052	600	9 411

Anm. 1: Ved et fysisk handicap forstås en længerevarende fysisk sygdom eller defekt af en sådan art og grad, at den for en ugift, ufaglært arbejder uden videre støtte fra omgivelserne og med begavelse, energi og stabilitet på det jævne (under gennemsnittet) i almindelighed vil medføre betydelige vanskeligheder ved at klare sig i tilværelsen på lige fod med raske.

Note 1: A physical handicap is defined as a protracted physical disease of such a degree that an unskilled, unmarried worker with this physical handicap, and without support from his surroundings and with mental reserves and energy a little below average, normally would have difficulty in coping with daily life on an equal footing with others.

Anm. 2: Tabellen omfatter personer i alderen 15–61 år.

Note 2: The table comprises persons aged 15–61.

Kilde: Bent Rold Andersen: Fysisk handicappede i Danmark II. Nogle hovedresultater. Socialforskningsinstituttets publikation 16, 1964.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: males; 3–4: females; 1 and 3: physically handicapped; 2 and 4: total population. – Front column, 1: having gainful employment as primary occupation (at least 20 hours weekly); 2: housewives, pensioners, etc., having gainful employment as secondary occupation (less than 20 hours weekly); 3: not gainfully employed; 4: total; 5: number of respondents.

De fysisk handicappede med hovederhverv og hele befolkningen med hovederhverv fordelt efter arbejdsstilling, opdelt efter køn. Procent. 1962

Tabel 11.7

Population (physically handicapped and total population) with gainful employment as primary occupation, by employment status, by sex. Percentage. 1962

	Mænd		Kvinder	
	Fysisk handicappede	Hele befolkningen	Fysisk handicappede	Hele befolkningen
	1	2	3	4
	pct.			
1 Selvstændige.....	30	24	6	4
2 Funktionærer.....	18	23	23	32
3 Faglærte arbejdere.....	18	21	1	4
4 Ufaglærte arbejdere.....	32	30	28	31
5 Medhjælpende hustruer og medhjælpende familie.....	1	1	35	26
6 Andre.....	1	1	7	3
7 I alt.....	100	100	100	100
8 Antal svarpersoner.....	470	8 408	200	4 846

Anm.: Se anm. 1 og 2 til tabel 11.6.
 Note: See note 1 and 2, table 11.6.
 Kilde: Se tabel 11.6.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: males; 3–4: females; 1 and 3: physically handicapped; 2 and 4: total population. – Front column, 1: self-employed; 2: salaried employees; 3: skilled manual workers; 4: unskilled manual workers; 5: assisting spouses and other family workers; 6: others; 7: total; 8: number of respondents.

Beboelsestætheden for fysisk handicappede og hele befolkningen efter antal værelser i boligen. Procent. 1962

Tabel 11.8

Density of occupation for physically handicapped and for the total population, by number of rooms in the dwelling. Percentage. 1962

	Antal beboere pr. værelse	
	Fysisk handicappede	Hele befolkningen
	1	2
	pct.	
<i>Boliger med</i>		
1 1 værelse.....	1,30	1,29
2 2 værelser.....	1,24	1,21
3 3 værelser.....	1,04	0,99
4 4 værelser.....	0,82	0,84
5 5 værelser eller flere.	0,83	0,79

Anm.: Se tabel 11.6.
 Note: See table 11.6.
 Kilde: Gunnar Viby Mogensen: Fysisk handicappede i Danmark III. Boligforhold og transportforhold. Socialforskningsinstituttets publikation 18, 1965.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: occupants per room; 1: physically handicapped; 2: total population. – Front column, 1–5: dwellings by number of rooms; 5: 5 or more rooms.

De fysisk handicappede og hele befolkningens installationsforhold. Procent. 1962

Tabel 11.9

The physically handicapped and the total population, by sanitary installations. Percentage. 1962

	Fysisk handicappede	Hele befolkningen
	1	2
	pct.	
<i>Andel af boliger med</i>		
1 Bad.....	41	48
2 Eget WC.....	51	74
3 Centralvarme.....	43	47

Anm.: Se tabel 11.6.
 Note: See table 11.6.
 Kilde: Se tabel 11.8.

TRANSLATION – Heading, column 1: physically handicapped; 2: total population. – Front column, living in dwellings with; 1: private bath; 2: private WC; 3: central heating.

De fysisk handicappedes sociale kontakter, efter civilstand. Procent. 1962

Tabel 11.10

Social contacts of physically handicapped, by marital status. Percentage. 1962

	Ikke-gifte 1	Gifte 2
	pct.	
<i>Andel af de fysisk handicappede, som</i>		
1 Daglig spiser sammen med andre	67	98
2 Ofte har selskabeligt samvær med andre i fritiden	48	57
3 Er medlem af en forening	47	49
4 Deltager i møder og lignende	31	32
5 Antal svarpersoner	262	648

Anm.: Se tabel 11.6.

Note: See table 11.6.

Kilde: Gunnar Viby Møgensen: Fysisk handicappede i Danmark V. Økonomiske og sociale forhold. Socialforskningsinstituttets publikation 26, 1967.

TRANSLATION – Heading, column 1: single; 2: married. – Front column, 1–4: percentage of physically handicapped who; 1: eat daily with others; 2: often get together socially with others; 3: are members of an association, society, etc.; 4: participate in meetings, etc.; 5: number of respondents.

III. Psykisk handicappede

De psykisk handicappede (tidligere institutionsbehandlede) fordelt efter alder og ægteskabelig stilling, opdelt efter handicappets art og køn. Procent. 1972

Tabel 11.11

The mentally handicapped (previously treated at institutions), by age and marital status, by nature of handicap and sex. Percentage. 1972

	Intelligenshæmmede		Psykiatriske patienter	
	Mænd 1	Kvinder 2	Mænd 3	Kvinder 4
	pct.			
<i>Alder</i>				
1 23–29 år	37,9	43,5	13,2	7,7
2 30–39 år	35,5	33,5	18,4	22,4
3 40–49 år	16,8	8,1	32,4	30,4
4 50–59 år	8,4	11,2	28,0	28,2
5 60–63 år	1,4	3,7	8,0	11,3
6 I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Ægteskabelig stilling</i>				
7 Ugifte	70,2	51,6	30,0	14,7
8 Gifte	18,2	28,0	46,5	52,7
9 Faktisk samlevende	8,4	14,3	7,5	5,8
10 Forladte	0,4	–	–	–
11 Separerede	0,7	1,2	1,4	3,1
12 Fraskilte	1,4	3,7	12,7	16,0
13 Enker/enkemænd	0,7	1,2	1,9	7,7
14 I alt	100,0	100,0	100,0	100,0
15 Antal svarpersoner	285	161	213	325

Anm.: I undersøgelsen defineres *intelligenshæmmede* som personer, der i 1966/67 enten blev overflyttet fra en af åndssvageforsorgens interne institutioner til ekstern pleje eller er definitivt udskrevet af forsorgens hjælpeforanstaltninger. Pågældende måtte i den angivne periode være i alderen 18–57 år og på interviewtidspunktet have bopæl i en privat husstand eller på en af forsorgens institutioner uden døgnophold. *Psykiatriske patienter* defineres som personer, der i løbet af 1966 blev udskrevet fra en psykiatrisk behandlingsinstitution (ekskl. nervesanatorier). Pågældende skulle henhøre under en af de følgende diagnostiske kategorier: skizofreni, manio-depressiv psykose eller endogen depression, psykogen psykose, neurose eller karakterafvigelse, herunder karakterneurose og psykopati. Pågældende skulle i den angivne periode være i alderen 18–57 år og på interviewtidspunktet have bopæl i en privat husstand eller på en psykiatrisk institution uden døgnophold. Interviewingen til undersøgelsen fandt sted i foråret 1972, hvorfor de interviewede personer på daværende tidspunkt var i alderen 23–63 år. De intelligenshæmmede omfatter alle personer, der opfylder de ovenfor specificerede udvælgelseskriterier. De psykiatriske patienter omfatter en med hensyn til alder og køn repræsentativ stikprøve af de personer, der opfylder de i ovenfor specificerede udvælgelseskriterier. Stikprøven er ikke repræsentativ m.h.t. diagnose.

Note: In the survey *mentally retarded persons* are defined as persons who in 1966/67 have been transferred to external care from one of the internal institutions under the Danish State Welfare Service for the Feeble-minded or have been finally discharged from care. The persons concerned should in the period in question be between 18 and 57 years and at the time of interviewing live in a private household or in a non-residential psychiatric institution. The interviewing for the survey took place in the spring of 1972 when the persons interviewed were aged between 23 and 63. The survey of the mentally retarded persons is based on all persons fulfilling the above selection criteria. The survey of the psychiatric patients is based on a representative sample with regard to age and sex of the persons fulfilling the above selection criteria. The sample survey is not representative with regard to diagnostic categories.

Kilde: Materiale fra socialforskningsinstituttets undersøgelse af psykisk handicappede.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: mentally retarded; 3–4: psychiatric patients; 1 and 3: males; 2 and 4: females. – Front column, 1–5: age groups; 6: total; 7–13: marital status; 7: never married; 8: married; 9: living in consensual union; 10: deserted; 11: separated; 12: divorced; 13: widowed; 14: total; 15: number of respondents.

De psykisk handicappede (tidligere institutionsbehandlede) og hele befolkningen fordelt efter familietype, opdelt efter handicappets art og køn. Procent. 1972

Tabel 11.12

The mentally handicapped (previously treated at institutions) and the total population, by family composition, by nature of handicap and sex. Percentage. 1972

	Intelligenshæmmede		Psykiatriske patienter		Hele ¹ befolkningen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
1 Ugift, uden børn	70	50	30	12	12	6
2 Førhen gift, uden børn	3	3	15	16	4	6
3 Enlig forsørger	0	5	2	13	1	7
4 Gifte uden børn	14	31	23	23	24	25
5 Gifte med børn	13	11	30	36	59	56
6 I alt	100	100	100	100	100	100
7 Antal svarpersoner	285	161	213	325	1 033	1 099

1 Tallene omfatter den 23–63 årige befolkning (Omnibusundersøgelsen 1972).

1 The figures comprise the population aged 23–64 (Omnibus Survey 1972).

Anm.: Se tabel 11.11.

Note: See table 11.11.

Kilde: Eszter Körmendi: Psykisk handicappede. Socialforskningsinstituttets publikation 67, 1975

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: mentally retarded; 3–4: psychiatric patients; 5–6: total population; 1, 3, 5: males; 2, 4, 6: females. – Front column, 1: single, without children; 2: previously married, without children; 3: lone parents; 4: married, without children; 5: married, with children; 6: total; 7: number of respondents.

De erhvervmæssigt beskæftigede blandt de psykisk handicappede (tidligere institutionsbehandlede) og blandt hele befolkningen fordelt efter arbejdsstilling, opdelt efter handicappets art og køn. Procent. 1972

Tabel 11.13

The gainfully employed mentally handicapped (previously treated at institutions) and the total gainfully employed population, by employment status, by nature of handicap and sex. Percentage. 1972

	Intelligenshæmmede		Psykiatriske patienter		Hele ¹ befolkningen	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
1 Selvstændige	1	–	14	2	22	4
2 Lønmodtagere	71	61	80	91	77	88
3 Medhjælp i familiebedrift	3	–	2	3	0	8
4 Andet	1	4	–	–	1	0
5 Lønmodtagere på beskyttet værksted	24	35	4	4	– ²	– ²
6 I alt	100	100	100	100	100	100
7 Antal svarpersoner	170	49	109	95	955	557

1 Se note 1 til tabel 11.12.

1 See note 1, table 11.12.

2 I omnibusundersøgelsen 1972 forekommer ikke spørgsmål om lønmodtagere på beskyttede værksteder.

2 The Omnibus Survey 1972 contains no questions concerning employees in protected workshops.

Anm.: Se tabel 11.11.

Note: See table 11.11.

Kilde: Se tabel 11.12.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: mentally retarded; 3–4: psychiatric patients; 5–6: total population; 1, 3, 5: males; 2, 4, 6: females. – Front column, 1: self-employed; 2: employees; 3: family workers; 4: others; 5: employees in protected workshop; 6: total; 7: number of respondents.

De psykisk handicappede (tidligere institutionsbehandlede) fordelt efter skattepligtig indkomst, opdelt efter handicappets art. Procent. 1971

Tabel 11.14

The mentally handicapped (previously treated at institutions), by size of taxable income, by nature of handicap. Percentage. 1971

	Intelligenshæmmede		Psykiatriske patienter	
	Mænd 1	Kvinder 2	Mænd 3	Kvinder 4
	pct.			
1 Under 10 000 kr.....	14	34	9	45
2 10 000–19 999 kr.....	48	58	41	36
3 20 000–29 999 kr.....	26	8	17	10
4 30 000–39 999 kr.....	10	–	18	6
5 40 000–49 999 kr.....	1	–	8	2
6 50 000–59 999 kr.....	1	–	4	1
7 60 000–69 999 kr.....	–	–	1	–
8 70 000 kr. og derover	–	–	2	–
9 I alt	100	100	100	100
10 Gennemsnitl. indkomst kr. ¹	18 100		16 400	
11 Antal svarpersoner.	283	158	212	324

1 Den gennemsnitlige skattepligtige indkomst for hele befolkningen var i 1971 21 400 kr. Et bedre sammenligningsgrundlag ville være gennemsnittet for den 23–63 årige befolknings skattepligtige indkomst, som vil ligge højere end gennemsnittet for hele befolkningen.

1 In 1971 average taxable income for the total population was 21 400 kr. A better basis of comparison would be average taxable income for the population aged 23–63, which would be higher than that for the total population.

Anm.: Se tabel 11.11.

Note: See table 11.11.

Kilde: Se tabel 11.12.

TRANSLATION – Heading, columns 1–2: mentally retarded persons; 3–4: psychiatric patients; 1 and 3: males; 2 and 4: females. – Front column, 1–8: taxable income; 9: total; 10: average income, kr.; 11: number of respondents.

De psykisk handicappede (tidligere institutionsbehandlede) og hele befolkningen fordelt efter beboelsestæthed og installationsforhold, opdelt efter familietype og handicappets art. Procent. 1972

Tabel 11.15

The mentally handicapped (previously treated at institutions) and the total population, by density of occupation and sanitary installations, by family composition and nature of handicap. Percentage. 1972

	Ikke gift uden børn			Enlig forsørger			Gift, uden børn			Gift, med børn		
	Intelli- gens- hæm- mede	Psykia- triske patienter	Hele ¹ befolk- ningen	Intelli- gens- hæm- mede	Psykia- triske patienter	Hele ¹ befolk- ningen	Intelli- gens- hæm- mede	Psykia- triske patienter	Hele ¹ befolk- ningen	Intelli- gens- hæm- mede	Psykia- triske patienter	Hele ¹ befolk- ningen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	pct.											
<i>Antal beboere pr. værelse²</i>												
1 2 beboere og derover	–	1	4	(17)	2	8	4	2	1	15	5	4
2 Mellem 1 og 2 beboere	3	1	0	–	12	6	–	–	1	51	30	26
3 1 beboer	37	28	24	(50)	41	34	52	31	19	27	33	29
4 Mindre end 1 beboer	60	70	72	(33)	45	52	44	67	79	7	32	41
5 I alt	100	100	100	(100)	100	100	100	100	100	100	100	100
6 <i>Heraf med eget bad, WC og centralvarme</i>	60	63	...	(75)	55	...	38	78	...	53	82	...
7 Antal svarpersoner	35	123	214	6	42	77	79	114	513	55	179	1 221

1 Se note 1 til tabel 11.12.

1 See footnote 1, table 11.12.

2 Tallene omfatter kun personer, der bor i egentlige lejligheder.

2 The figures only include persons living in dwellings proper.

Anm.: Se tabel 11.11.

Note: See table 11.11.

Kilde: Se tabel 11.12.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: single, without children; 4–6: lone parents; 7–9: married, without children; 10–12: married, with children; 1, 4, 7, 10: mentally retarded; 2, 5, 8, 11: psychiatric patients; 3, 6, 9, 12: total population. – Front column, 1–4: number of occupants per room; 1: 2 occupants or more; 2: between 1 and 2 occupants; 3: 1 occupant; 4: less than 1 occupant; 5: total; 6: of whom having private bath, WC and central heating; 7: number of respondents.

IV. Ældre på alderdoms- og plejehjem

Folkepensionister på alderdoms- og plejehjem. 1974

Tabel 11.16

Old-age pensioners at homes for the aged and nursing homes. 1974

	60–61 år	62–66 år	67–69 år	70–74 år	75–79 år	80 år og derover	I alt	Antal folke- pensionister i alt
	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Aldersfordelingen blandt folkepensionister på alderdoms- og plejehjem, pct.	0	1	4	12	20	63	100	38 049
2 Folkepensionister på alderdoms- og plejehjem i pct. af samtlige folkepensionister i aldersgruppen	1	1	1	2	6	20	6	.

Kilde: Statistisk Årbog 1975.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: age groups; 7: total; 8: all old-age pensioners. – Front column, 1: age distribution of old-age pensioners at homes for the aged and nursing homes, percentage; 2: old-age pensioners at homes for the aged and nursing homes, as percentage of all old-age pensioners in the age group.

Beboere på pleje- og alderdomshjem fordelt efter antal personer pr. værelse, opdelt efter hvor mange personer, værelset er beregnet til. Procent. 1968/69

Tabel 11.17

Residents of nursing homes and homes for the aged, by number of occupants per room, by number of occupants the room is intended for. Percentage. 1968/69

	Antal personer pr. værelse				I alt	Antal svarpersoner
	1 person	2 personer	3 personer	4 personer eller flere		
	1	2	3	4	5	6
	pct.					
1 Ensengs-stue	99	1	0	0	100	1 013
2 Tosengs-stue	15	83	2	0	100	134
3 Tresengs-stue	(0)	(0)	(100)	(0)	(100)	4
4 Fire- eller flersengs-stue	(0)	(0)	(33)	(67)	(100)	6
5 I alt	87	12	1	0	100	1 157

Anm.: Undersøgelsen omfatter 45 udvalgte alderdomshjem og plejehjem repræsenterende forskellige typer af hjem og forskellige kommuner. De gamles By og Nørre Hospital i Københavns Kommune er holdt uden for undersøgelsen.

Note: The survey is based on a sample of 45 nursing homes and homes for the aged, representing various types of homes and different municipalities.

Kilde: Henning Olsen: Ældre på pleje- og alderdomshjem. Socialforskningsinstituttets publikation 57, 1973.

TRANSLATION – Heading, columns 1–4: occupants per room; 1: 1 occupant; 2: 2 occupants; 3: 3 occupants; 4: 4 or more occupants; 5: total; 6: number of respondents. – Front column, 1: rooms intended to have one bed; 2: two beds; 3: three beds; 4: four or more beds; 5: total.

Beboere på pleje- og alderdomshjem fordelt efter, om de hjælper med at holde deres egen stue, opdelt efter hjemmets art. Procent. 1968/69

Tabel 11.18

Residents of nursing homes and homes for the aged, by participation in the cleaning of their own rooms, by kind of home. Percentage. 1968/69

	Kommunale plejehjem	Private plejehjem med overenskomst	Private plejehjem uden overenskomst	Alderdomshjem med sygeafdeling	Alderdomshjem uden sygeafdeling	Private alderdomshjem	I alt
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
1 Hjælper ikke med at holde egen stue	78	47	53	67	41	46	51
2 Støver af	10	18	13	11	9	11	12
3 Lettere husarbejde i øvrigt	10	32	30	21	44	41	33
4 Tungere husarbejde .	1	3	2	1	5	2	3
5 Andet	1	0	2	0	1	0	1
6 I alt	100	100	100	100	100	100	100
7 Antal svarpersoner . .	125	346	133	505	268	76	1 453

Anm.: Se anm. 1 til tabel 11.17.

Note: See note 1, table 11.17.

Kilde: Se tabel 11.17.

TRANSLATION – Heading, column 1: municipal nursing homes; 2: private nursing homes with local government contract; 3: private nursing homes without local government contract; 4: homes for the aged with sick ward; 5: homes for the aged without sick ward; 6: private homes for the aged; 7: total. – Front column, 1: do not help clean their own rooms; 2: do the dusting; 3: do other light housework; 4: do heavy housework; 5: other; 6: total; 7: number of respondents.

Beboere på pleje- og alderdomshjem fordelt efter, om de er beskæftiget med hobbies og håndarbejde¹, opdelt efter hjemmets art. Procent. 1968/69

Tabel 11.19

Percentage of residents of nursing homes and homes for the aged having hobbies or doing needlework¹, by kind of home. 1968/69

	Kommunale plejehjem	Private plejehjem med overenskomst	Private plejehjem uden overenskomst	Alderdomshjem med sygeafdeling	Alderdomshjem uden sygeafdeling	Private alderdomshjem	I alt
	1	2	3	4	5	6	7
	pct.						
1 Er beskæftiget med hobby m.v.	31	45	56	35	48	43	44
2 Er ikke beskæftiget med hobby m.v.	69	55	44	65	52	57	56
3 I alt.	100	100	100	100	100	100	100
4 Antal svarpersoner	129	347	113	509	269	77	1 444

1 Beboernes svar på spørgsmålet: »Har De noget hobbyarbejde eller håndarbejde at beskæftige Dem med?«

1 The residents were asked: »Do you have a hobby or do needlework?«

Anm.: Se anm. 1 til tabel 11.17.

Note: See note 1, table 11.17.

Kilde: Se tabel 11.17.

TRANSLATION – Heading, column 1: municipal nursing homes; 2: private nursing homes with local government contract; 3: private nursing homes without local government contract; 4: homes for the aged with sick ward; 5: homes for the aged without sick ward; 6: private homes for the aged; 7: total. – Front column, 1: have a hobby, etc.; 2: do not have a hobby, etc.; 3: total; 4: number of respondents.

Beboere på pleje- og alderdomshjem med børn i live, fordelt efter hvornår de sidst har set ét af deres børn. Procent. 1968/69

Tabel 11.20

Residents of nursing homes and homes for the aged having surviving children, by when they last saw one of their children. Percentage. 1968/69

	Mænd	Kvinder	I alt
	1	2	3
	pct.		
1 I dag eller i går	28	31	31
2 2–7 dage siden	41	40	40
3 8–30 dage siden	16	19	18
4 1–12 måneder siden	10	6	7
5 Ikke de sidste 12 måneder	5	2	2
6 Ved ikke	0	2	2
7 I alt	100	100	100
8 Antal svarpersoner	367	575	942

Anm.: Se anm. 1 til tabel 11.17.

Note: See note 1, table 11.17.

Kilde: Se tabel 11.17.

TRANSLATION – Heading, column 1: males; 2: females; 3: total. – Front column, 1: today or yesterday; 2: 2–7 days ago; 3: 8–10 days ago; 4: 1–12 months ago; 5: not in the past 12 months; 6: do not know; 7: total; 8: number of respondents.

Beboere på pleje- og alderdomshjem med søskende eller andre slægtninge uden for hjemmet, fordelt efter hvornår de sidst har haft besøg af deres slægtninge. Procent. 1968/69

Tabel 11.21

Residents of nursing homes and homes for the aged having relatives (excluding children) outside the home, by when they were last visited by their relatives. Percentage. 1968/69

	Mænd	Kvinder	I alt
	1	2	3
	pct.		
1 I dag eller i går	6	9	8
2 2–7 dage siden	14	18	17
3 8–30 dage siden	19	25	23
4 1–12 måneder siden	34	31	32
5 Ikke de sidste 12 måneder	25	15	18
6 Ved ikke	2	2	2
7 I alt	100	100	100
8 Antal svarpersoner	426	710	1 136
9 Andel uden slægtninge uden for hjemmet, pct.	25	21	22

Anm.: Se anm. 1 til tabel 11.17.

Note: See note 1, table 11.17.

Kilde: Se tabel 11.17.

TRANSLATION – Heading, column 1: males; 2: females; 3: total. – Front column, 1: today or yesterday; 2: 2–7 days ago; 3: 8–30 days ago; 4: 1–12 months ago; 5: not in the past 12 months; 6: do not know; 7: total; 8: number of respondents; 9: percentage not having relatives outside the home.

Beboere på pleje- og alderdomshjem med venner uden for hjemmet, fordelt efter hvornår de sidst har haft besøg af deres venner. Procent. 1968/69

Tabel 11.22

Residents of nursing homes and homes for the aged having friends outside the home, by when they were last visited by their friends. Percentage. 1968/69

	Mænd	Kvinder	I alt
	1	2	3
	pct.		
1 I dag eller i går	12	9	10
2 2–7 dage siden	17	26	22
3 8–30 dage siden	32	31	31
4 1–12 måneder siden	23	22	23
5 Ikke de sidste 12 måneder	16	10	12
6 Ved ikke	0	2	2
7 I alt	100	100	100
8 Antal svarpersoner	393	692	1 085
9 Andel uden venner uden for hjemmet, pct.	24	22	23

Anm.: Se anm. 1 til tabel 11.17.

Note: See note 1, table 11.17.

Kilde: Se tabel 11.17.

TRANSLATION – Heading, column 1: males; 2: females; 3: total. – Front column, 1: today or yesterday; 2: 2–7 days ago; 3: 8–30 days ago; 4: 1–12 months ago; 5: not in the past 12 months; 6: do not know; 7: total; 8: number of respondents; 9: percentage not having friends outside the home.

I denne publikation er der som helhed lagt vægt på at belyse forskellige befolkningsgruppers levevilkår på en række centrale områder som fx sundhed, uddannelse, arbejde, indkomst, bolig og fritid. I kapitlerne om de egentlige levevilkår er det derfor tilstræbt at inddrage oplysninger, som enten belyser levevilkårene direkte, eller som tjener som en rimelig god erstatning for sådanne direkte mål. I sammenhæng hermed kunne man imidlertid inddrage oplysninger om den indsats, samfundet iværksætter til påvirkning af levevilkårene.

Sammenhængen mellem befolkningens levevilkår og den samfundsmæssige indsats til påvirkning af levevilkårene er et kompliceret spørgsmål, hvis besvarelse rækker videre end til alene at omfatte en analyse af virkningen af de foranstaltninger, der iværksættes direkte af offentlige myndigheder som stat og kommuner. Oplysninger om samspillet mellem samfundsstrukturen i bred forstand og befolkningens levevilkår indgår i de øvrige kapitler kun i form af summariske baggrundsoplysninger som fx oplysninger om individernes socioøkonomiske placering i samfundet.

I hovedtræk har det ikke i de øvrige kapitler været muligt at lænke oplysningerne om levevilkårene sammen med oplysninger om den samfundsmæssige indsats på de forskellige områder. På denne baggrund har man valgt at præsentere et udvalg af de foreliggende oplysninger om indsatsen i et kapitel for sig. De oplysninger, der præsenteres her, har dog også andre begrænsninger. Bortset fra oplysningerne om bruttonationalproduktets udvikling og rådighedsbeløbets anvendelse (se tabel 12.1–12.3 og fig. 12.1) omhandler alle oplysninger i dette kapitel foranstaltninger, der overvejende iværksættes og betales af det offentlige. Og blandt disse er alene medtaget oplysninger fra socialsektoren, sundhedssektoren og uddannelsessektoren (se tabel 12.4–12.30 og fig. 12.2–12.7). Hertil kommer, at der inden for disse tre sektorer kun er medtaget umiddelbart tilgængelige oplysninger. Alt i alt har dette kapitel derfor såvel med hensyn til målsætning som med hensyn til indhold en mere fragmentarisk karakter end de øvrige kapitler.

I. Nationalregnskabstal

Udvalgte nationalregnskabstal. Kr. pr. indbygger i årets priser. 1950–1974

Tabel 12.1

Selected national accounts figures. Kr. per capita at current prices. 1950–1974

	1950	1955	1960	1965	1970	1971	1972	1973	1974
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	kr. pr. indb. i årets priser								
1 Bruttonationalproduktet i markedspriser ¹	5 403	7 030	9 690	16 044	26 074	28 471	31 982	36 113	40 454
2 Nettoimport af varer og tjenester	173	÷ 64	88	195	649	383	÷ 279	614	961
3 Til rådighed til forbrug og investeringer	5 576	6 966	9 778	16 239	26 723	28 854	31 703	36 727	41 415

1 Bruttonationalproduktet i markedspriser er beregnet som værdien af produktionen i samtlige landets erhverv med fradrag af værdien af de rå- og hjælpestoffer, erhvervene har brugt ved produktionen. Værdien er opgjort i markedspriser, dvs. at indirekte afgifter er medregnet og statsluskud trukket fra.

Kilde: Materiale i Danmarks Statistik (Nationalregnskabsstatistikken).

TRANSLATION – Front column, 1: gross domestic product at market prices; 2: net imports of goods and services; 3: available for final consumption and capital formation.

Rådighedsbeløbet fordelt efter anvendelse. Kr. pr. indbygger i 1955-priser og procent. 1950–1974

Tabel 12.2

National disposal income and its appropriation. Kr. per capita at 1955 prices and percentage. 1950–1974

	1950	1955	1960	1965	1970	1971	1972	1973	1974
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	kr. pr. indb. i 1955-priser								
1 Offentligt forbrug	667	839	937	1 204	1 710	1 830	1 834	1 809	1 823
2 Offentlige investeringer	359	392	493	711	948	975	950	855	795
3 Privatforbrug	4 402	4 560	5 258	6 536	7 768	7 831	7 986	8 396	8 053
4 Private investeringer ¹	1 350	1 175	1 989	2 565	2 983	2 915	3 019	3 633	3 471
5 Forbrug og investeringer i alt ²	6 778	6 966	8 677	11 016	13 409	13 551	13 789	14 693	14 142
	pct.								
1 Offentligt forbrug	10	12	11	11	13	13	13	12	13
2 Offentlige investeringer	5	6	6	7	7	7	7	6	6
3 Privat forbrug	65	65	60	59	58	58	58	57	57
4 Private investeringer ¹	20	17	23	23	22	22	22	25	24
5 Forbrug og investeringer i alt ²	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1 Inkl. lagerinvesteringer.

1 Including increase in stocks.

2 Svarer til »Til rådighed til forbrug og investeringer« i tabel 12.1

2 Corresponds to »available for final consumption and capital formation« of table 12.1.

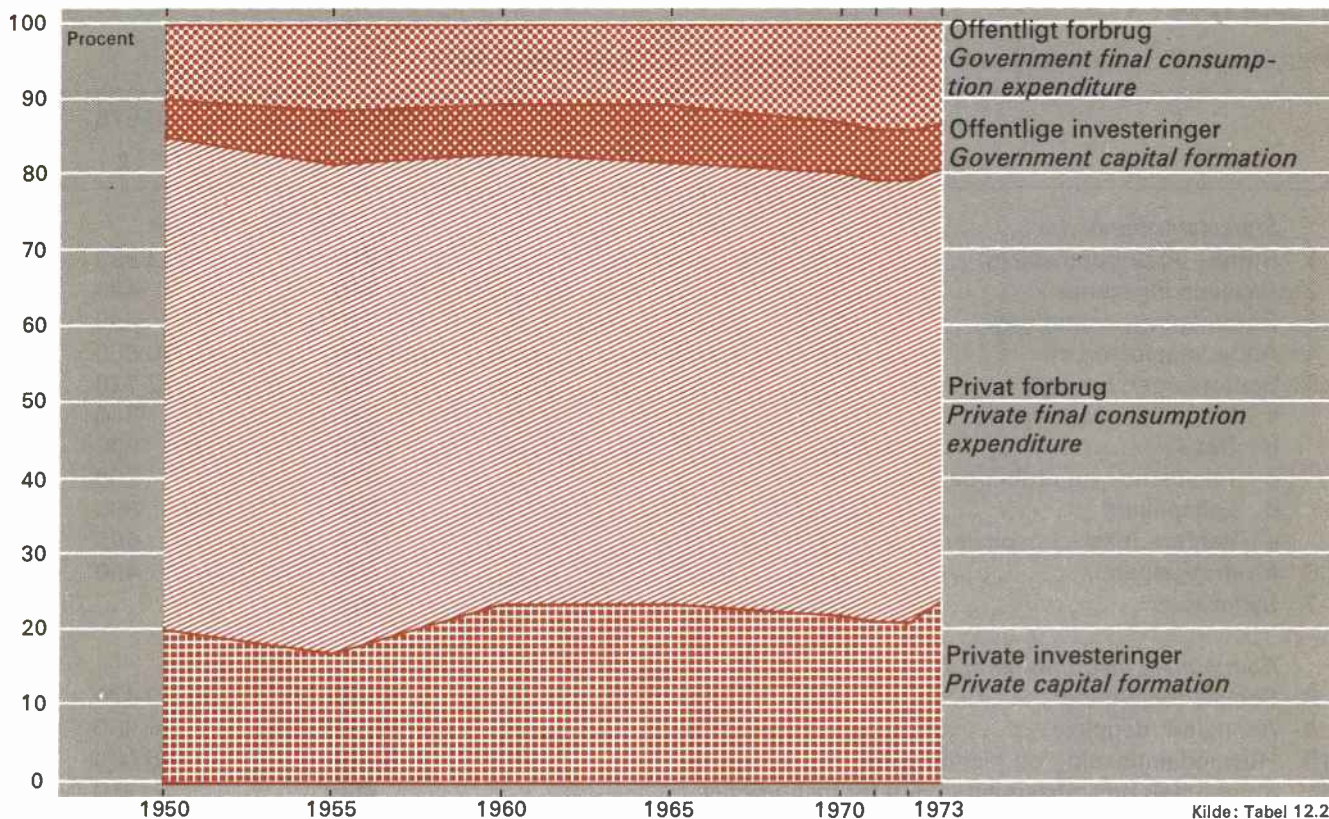
Kilde: Se tabel 12.1.

TRANSLATION – Front column, 1: government final consumption expenditure; 2: government capital formation; 3: private final consumption expenditure; 4: private capital formation; 5: final consumption expenditure and capital formation, total.

Rådighedbeløbet fordelt efter anvendelse. Procent. 1950–1973

Figur 12.1

National disposable income and its appropriation. Percentage. 1950–1973

Husholdningernes indkomst og forbrug. Kr. pr. indbygger i årets priser. 1950–1974

Tabel 12.3

Income and final consumption expenditure of households. Kr. per capita at current prices. 1950–1974

	1950	1955	1960	1965	1970	1971	1972	1973	1974
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	kr. pr. indb.								
1 Husholdningernes bruttoindkomster	4 337	5 381	7 224	11 625	18 250	20 005	22 234	24 962	28 210
2 Indkomstoverførsler fra det offentlige	293	436	659	1 224	2 757	3 151	3 613	4 042	4 820
3 Personlige skatter og bidrag til sociale sikringsordninger	494	764	1 108	2 127	5 176	6 516	7 395	8 382	10 366
4 Husholdningernes disponible indkomst	4 136	5 053	6 775	10 722	15 831	16 640	18 452	20 622	22 664
5 Konsum	3 713	4 586	5 897	9 228	14 566	15 250	16 492	18 751	20 673
6 Personlig opsparing	423	467	878	1 494	1 265	1 390	1 960	1 871	1 991

Kilde: Perspektivplan-redegørelse 1972–1987, Bilag I: Udviklingstendenser i husholdningernes forbrug, København 1974 samt materiale i Danmarks Statistik.
 TRANSLATION – Front column, 1: gross income of households; 2: unrequited transfers from government sector; 3: personal taxes and contributions to social security schemes; 4: disposable income of households; 5: final consumption expenditure; 6: personal saving.

II. Den sociale sektor

Antal heltidsbeskæftigede¹ i den sociale sektor ved begyndelsen af 1972 og omkring 1. april 1975

Tabel 12.4

Full-time staff¹ in the social sector at the beginning of 1972 and around April 1, 1975

	1971/72	1975
	1	2
<i>Statsinstitutioner m.v.</i>		
1 Børne- og ungdomshjem	4 810	3 930
2 Revalideringscentre	440	430
3 Revalideringsinstitutioner	790	750
4 Åndssvageforsorgen	11 420	10 850
5 Særforsorgen i øvrigt	2 580	2 720
a Blinde og svagtsynede	330	340
b Døve	510	600
c Talelidende og ordblinde	270	300
d Epileptikere	760	800
e Vanføre (ekskl. hospitaler)	710	680
6 Mødrehjælpen	490	450
7 Sygekasser ²	1 810	.
<i>Kommunale institutioner m.v.</i>		
8 Sociale forvaltning ²	6 340	9 470
9 Anerkendt dagpleje	8 150	10 880
10 Husmoderafløsning og hjemmehjælp	13 820	15 080
11 Kommunalt omsorgsarbejde uden for institutioner	450	750
12 Daginstitutioner for børn og unge	22 610	27 190
f Vuggestuer	4 800	5 980
g Børnehaver	13 510	14 980
h Fritidshjem	2 450	2 940
i Legesteder	360	400
j Aldersintegrerede institutioner	50	1 260
k Klubber	1 440	1 630
13 Alderdoms- og plejehjem	25 580	32 480
14 Daginstitutioner for omsorgsarbejde	300	280
15 Forsorgshjem, arbejdskolonier o.l.	400	680
16 <i>Antal heltidsbeskæftigede i alt</i> ¹	99 990	115 940

1 Omregnet på grundlag af antal arbejdstimer. En heltidsbeskæftiget er ansat til 40 timer pr. uge.

1 Full-time and part-time staff converted to full-time equivalence on the basis of the number of working hours. Full-time work is fixed at 40 hours weekly.

2 Sygekassernes opgaver er pr. 1. april 1973 overført til den sociale forvaltning.

2 The services of the sick benefit associations were transferred to the social administration on April 1, 1973.

Anm.: Tællingstidspunktet er ikke det samme på alle områder.

Note: The time of survey is not identical in all fields.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1974, nr. 75 og 1976, nr. A7 samt materiale i socialstyrelsen.

TRANSLATION – Front column, 1–7: central government institutions, etc.; 1: children's and young persons' homes; 2: rehabilitation centres; 3: rehabilitation institutions; 4: care of the mentally retarded; 5: other special care; a: blind or weak-sighted; b: deaf; c: speech defective or word-blind; d: epileptics; e: physically disabled (excl. hospitals); 6: maternity aid; 7: sick benefit associations; 8–15: local government institutions, etc.; 8: social administration; 9: approved day nursing in private households; 10: home help; 11: municipal welfare work outside institutions; 12: day institutions for children and young; f: nurseries; g: kindergartens; h: recreation centres; i: play-grounds; j: age-integrated institutions; k: clubs; 13: homes for the aged, nursing homes; 14: day institutions for welfare work; 15: reception centres, work camps, etc.; 16: total number of full-time staff.

Antal heltidsbeskæftigede¹ på kommunale institutioner m.v., efter geografisk område. Pr. 1 000 indbyggere. Marts 1975

Tabel 12.5

Full-time staff¹ of local government social institutions, etc., by geographic area.
Per 1 000 population. March 1975

	Sociale for- valt- ning	Aner- kendt dag- pleje	Hus- moder- af- løsning og hjemme- hjælp	Kom- munalt omsorgs- arbejde uden for institu- tionen	Dag- institu- tioner for børn og unge	Alder- doms- og pleje- hjem	Dag- institu- tioner for omsorgs- arbejde	For- sorgs- hjem, arbejds- kolonier o.l.	I alt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pr. 1 000 indbyggere								
Københavns kommune	4,1	0,9	4,7	0,1	9,2	10,9	0,2	0,6	30,7
Frederiksberg kommune	2,3	2,4	2,8	–	5,1	9,5	–	0,1	22,2
Københavns amtskommune	2,1	2,0	1,9	0,4	10,0	4,2	0,0	–	20,6
Frederiksborg amtskommune	1,7	4,0	1,8	0,1	6,7	6,1	0,1	0,1	20,6
Roskilde amtskommune	1,6	3,7	1,7	0,2	7,0	5,6	–	0,0	19,8
Vestsjællands amtskommune	1,6	2,1	2,6	0,1	3,3	5,9	–	–	15,6
Storstrøms amtskommune	1,6	2,0	3,0	0,2	3,5	7,4	–	0,2	17,9
Bornholms amtskommune	1,4	6,9	3,4	0,1	2,6	7,1	–	–	21,5
Fyns amtskommune	1,6	2,7	3,9	0,1	3,6	6,4	0,0	0,1	18,4
Sønderjyllands amtskommune	1,4	1,8	2,3	0,2	3,6	5,5	–	0,0	14,8
Ribe amtskommune	1,3	1,5	2,7	0,2	3,5	5,0	–	0,2	14,4
Vejle amtskommune	1,4	1,4	3,3	0,2	3,6	4,6	0,1	0,0	14,6
Ringkøbing amtskommune	1,3	2,3	2,7	0,1	4,0	6,4	0,1	0,1	17,0
Århus amtskommune	1,7	2,6	3,1	0,1	5,2	6,3	0,0	0,1	19,1
Viborg amtskommune	1,2	1,1	3,1	0,2	2,4	6,5	–	0,1	14,6
Nordjyllands amtskommune	1,3	2,0	3,0	0,1	2,7	6,0	0,0	0,1	15,2
Hele landet 1975	1,9	2,1	3,0	0,1	5,4	6,4	0,1	0,1	19,1
Hele landet 1973	1,9	2,0	2,9	0,1	5,4	5,9	0,1	0,1	18,4
Hele landet 1972	1,3	1,6	2,8	0,1	4,6	5,1	0,1	0,1	15,7

¹ Omregnet på grundlag af antal arbejdstimer. En heltidsbeskæftiget er ansat til 40 timer pr. uge.

¹ Full-time and part-time staff converted to full-time equivalence on the basis of the number of working hours. Full-time work is fixed at 40 hours weekly.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1974, nr. 75 og 1976, nr. A7.

TRANSLATION – Heading, column 1: social administration; 2: approved day nursing in private households; 3: home help; 4: municipal welfare work outside institutions; 5: day institutions for children and young; 6: homes for the aged, nursing homes; 7: day institutions for welfare work; 8: reception centres, work camps, etc.; 9: total number of staff. – Front column, kommune: municipality; amtskommune: county; hele landet: Denmark, total.

**Antal heltidsbeskæftigede¹ på vuggestuer, børnehaver og fritidshjem.
Pr. 100 pladser. 1972–1975**

Tabel 12.6

 Full-time staff¹ of nurseries, kindergartens and recreation centres for the young. Per 100 children in terms of capacity. 1972–1975

	Vuggestuer			Børnehaver			Fritidshjem		
	1972	1973	1975	1972	1973	1975	1972	1973	1975
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pr. 100 pladser								
1 Uddannet personale	20,2	18,0	16,5	8,4	7,8	7,8	6,5	5,8	6,3
2 Ikke-uddannet personale inkl. personale under uddannelse . .	13,7	14,9	14,3	7,6	7,5	6,6	5,4	5,8	4,7
3 <i>Personale beskæftiget med børn i alt.</i>	33,9	32,9	30,8	16,0	15,3	14,4	11,9	11,6	11,0
4 Øvrigt personale	4,8	4,6	4,2	2,1	2,2	1,9	1,6	1,6	1,5
5 <i>Samlet personale</i>	38,7	37,5	35,0	18,1	17,5	16,3	13,5	13,2	12,5

1 Se note 1 til tabel 12.5.

1 See footnote 1, table 12.5.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1975, nr. 13 og 1976, nr. A20.

TRANSLATION – Heading, columns 1–3: nurseries; 4–6: kindergartens; 7–9: recreation centres for the young. – Front column, 1: trained staff; 2: untrained staff incl. staff receiving training; 3: total number of staff occupied with children; 4: other staff; 5: all staff.

Antal heltidsbeskæftigede¹ på alderdoms- og plejehjem. Pr. 100 pladser. 1972–1975

Tabel 12.7

 Full-time staff¹ of homes for the aged and nursing homes. Per 100 beds. 1972–1975

	1972	1973	1975
	1	2	3
	pr. 100 pladser		
1 Uddannet personale ²	23	26	31
2 Ikke-uddannet personale inkl. personale under uddannelse	14	16	13
3 <i>Pleje- og omsorgspersonale m.v. i alt.</i>	37	42	44
4 Øvrigt personale	24	27	28
5 <i>Samlet personale</i>	61	69	72

1 Se note 1 til tabel 12.5.

1 See footnote 1, table 12.5.

2 I 1975 omfattede det uddannede personale sygeplejersker (23 pct.), sygehjælpere (61 pct.) samt fysioterapeuter, ergoterapeuter, omsorgsassistent, diakoner, fodplejere, plejehjems- og plejeassistenter, beskæftigelseshjælpere samt andet plejepersonale med relevant uddannelse.

2 In 1975 the trained staff consisted of nurses (23 per cent), assisting nurses (61 per cent), physiotherapists, occupational therapists, welfare workers, deacons, pedicurists, nursing home assistants and other nursing staff.

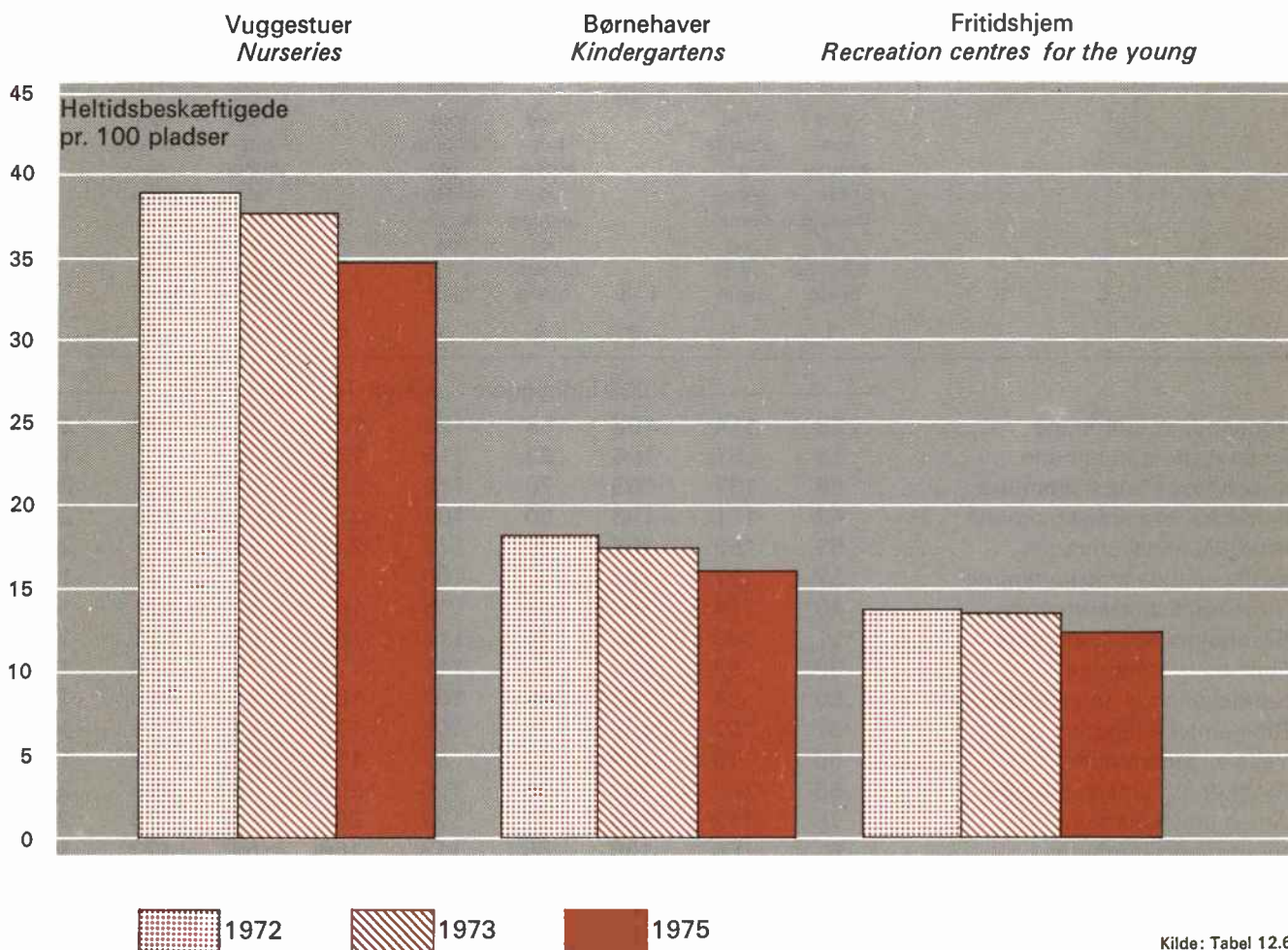
Kilde: Statistiske Efterretninger 1974, nr. 71 og 1976, nr. A16.

TRANSLATION – Front column, 1: trained staff; 2: untrained staff, incl. staff receiving training; 3: total number of staff occupied with the elderly people, etc.; 4: other staff; 5: all staff.

**Antal heltidsbeskæftigede på vuggestuer, børnehaver og fritidshjem.
Pr. 100 pladser. 1972-1975**

Figur 12.2

Full-time staff of nurseries, kindergartens and recreation centres for the young. Per 100 children in terms of capacity. 1972-1975

Kilde: Tabel 12.6

Antal heltidsbeskæftigede¹ ved husmoderafløsning og hjemmehjælp og ved arbejde på alderdoms- og plejehjem, efter geografisk område. Pr. 1 000 indbyggere i alderen 75 år og derover. 1972–1975

Tabel 12.8

Full-time staff¹ engaged in home help and work in homes for the aged and in nursing homes, by geographic area. Per 1 000 population aged 75 or more. 1972–1975

	1972			1973			1975		
	Ved husmoderafløsning og hjemmehjælp	Ved arbejde på alderdoms- og plejehjem	I alt	Ved husmoderafløsning og hjemmehjælp	Ved arbejde på alderdoms- og plejehjem	I alt	Ved husmoderafløsning og hjemmehjælp	Ved arbejde på alderdoms- og plejehjem	I alt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pr. 1 000 indbyggere i alderen 75 år og derover								
Københavns kommune	68	114	182	66	128	194	61	139	200
Frederiksberg kommune	23	81	104	23	112	135	30	101	131
Københavns amtskommune	66	137	203	70	145	215	67	140	207
Frederiksborg amtskommune	42	151	193	50	167	217	56	186	242
Roskilde amtskommune	53	153	206	55	172	227	56	187	243
Vestsjællands amtskommune	37	97	134	42	105	147	48	107	155
Storstrøms amtskommune	48	114	162	48	115	163	50	121	171
Bornholms amtskommune	51	93	144	64	116	180	57	121	178
Fyns amtskommune	66	99	165	66	111	177	72	118	190
Sønderjyllands amtskommune	50	94	144	48	107	155	51	118	169
Ribe amtskommune	67	102	169	70	106	176	64	119	183
Vejle amtskommune	66	78	144	66	87	153	68	92	160
Ringkøbing amtskommune	58	146	204	59	150	209	66	159	225
Århus amtskommune	76	112	188	75	126	201	67	138	205
Viborg amtskommune	61	105	166	56	113	169	59	122	181
Nordjyllands amtskommune	68	93	161	67	120	187	63	120	183
Hele landet	61	109	170	61	122	183	61	129	190

¹ Se note 1 til tabel 12.5.

1 See footnote 1, table 12.5.

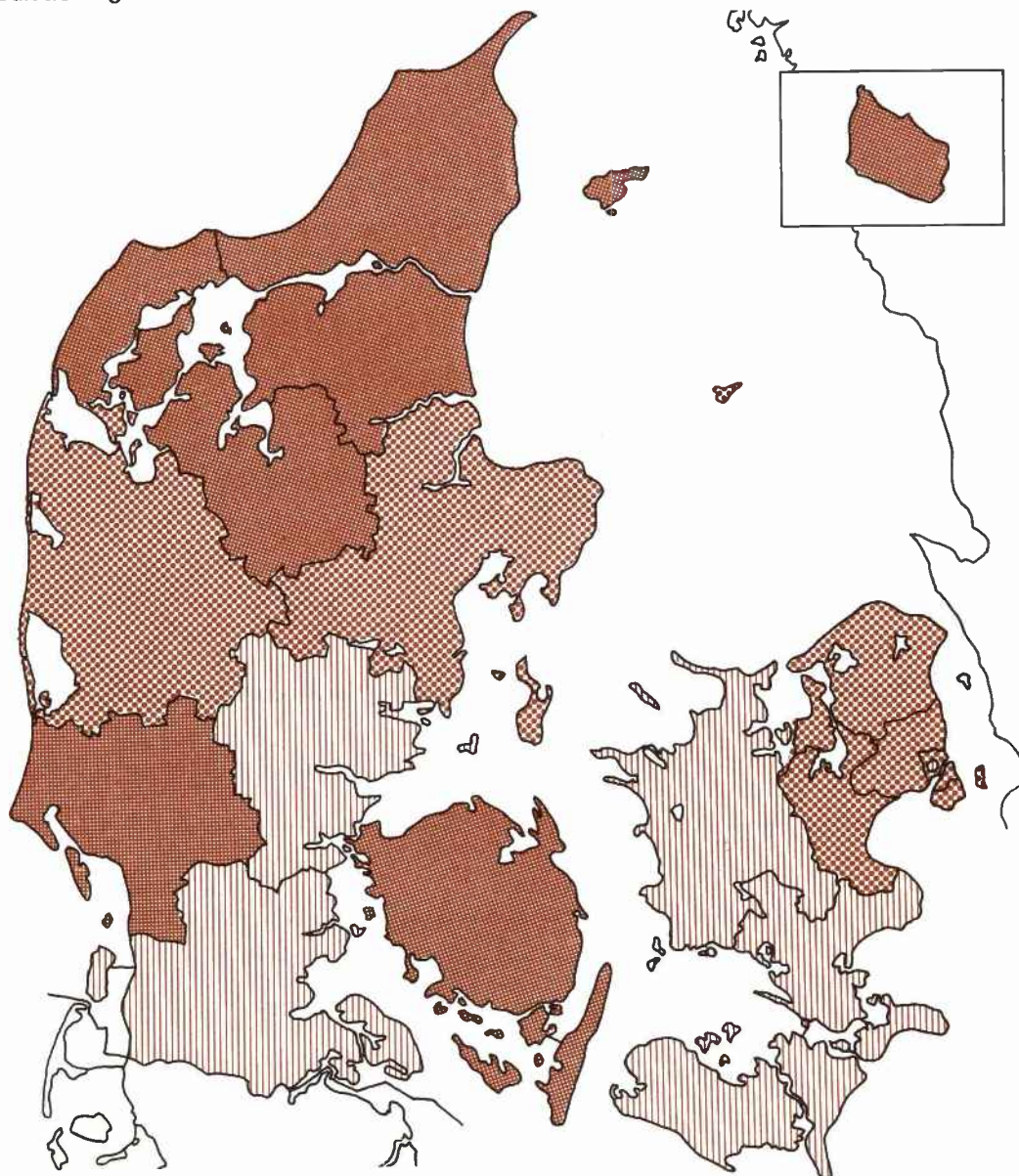
Kilde: Statistiske Efterretninger 1974, nr. 77 og 1976, nr. A16.

TRANSLATION – Heading, columns 1, 4, 7: in home help; 2, 5, 8: in work in homes for the aged and nursing homes; 3, 6, 9: total number of staff. – Front column, kommune: municipality; amtskommune: county; hele landet: Denmark, total.

Antal heltidsbeskæftigede ved husmoderafløsning og hjemmehjælp og ved arbejde på alders- og plejehjem, efter geografisk område. Pr. 1000 indbyggere i alderen 75 år og derover. 1975

Figur 12.3

Full-time staff engaged in home help and work in homes for the aged and in nursing homes, by geographic area. Per 1 000 population aged 75 or more. 1975

-
 200 eller flere heltidsbeskæftigede pr. 1 000 indbyggere i alderen 75 år og derover
200 or more full-time staff per 1 000 population aged 75 or more
-
 199–175 heltidsbeskæftigede pr. 1 000 indbyggere i alderen 75 år og derover
199–175 full-time staff per 1 000 population aged 75 or more
-
 Mindre end 175 heltidsbeskæftigede pr. 1 000 indbyggere i alderen 75 år og derover
Less than 175 full-time staff per 1 000 population aged 75 or more

Kilde: Tabel 12.8

Vuggestuer, børnehaver, fritidshjem og alderdoms- og plejehjem fordelt efter størrelse. Procent. 1973

Tabel 12.9

Nurseries, kindergartens, recreation centres for the young, homes for the aged and nursing homes, by capacity. Percentage. 1973

	0-19 plad- ser	20-29 plad- ser	30-39 plad- ser	40-49 plad- ser	50-59 plad- ser	60-69 plad- ser	70-79 plad- ser	80 plad- ser og derover	I alt	Antal institu- tioner i alt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	pct.									
1 Vuggestuer	2	12	48	32	4	2	—	0	100	465
2 Børnehaver	3	14	10	33	19	18	2	1	100	2 103
3 Fritidshjem	0	2	6	18	5	48	8	13	100	373
4 Alderdoms- og plejehjem	34	27	15	9	5	3	2	5	100	1 272

Kilde: Statistiske Efterretninger 1974, nr. 71 og 1975, nr. 13.

TRANSLATION – Heading, columns 1–8: capacity (number of persons); 9: total; 10: total number of institutions. – Front column, 1: nurseries; 2: kindergartens; 3: recreation centres for the young; 4: homes for the aged and nursing homes.

Antal normerede pladser på anerkendte daginstitutioner og børne- og ungdomshjem. 1950–1975

Tabel 12.10

Capacity of approved day institutions, children's and young persons' homes. Thousands of persons. 1950–1975

	1950	1955	1960	1965	1970	1973	1975
	1	2	3	4	5	6	7
	angivet i tusinder						
1 <i>Daginstitutioner for børn og unge i alt</i>	30,5	37,1	42,9	48,8	79,0	130,4	138,8
a Vuggestuer	3,0	4,0	4,3	4,7	9,1	16,4	17,1
b Børnehaver	21,2	25,7	29,8	34,2	55,0	90,7	91,8
c Fritidshjem	6,3	7,4	8,8	9,9	14,9	22,1	23,6
d Aldersintegrerede institutioner	—	—	—	—	—	1,2	6,3
2 <i>Børne- og ungdomshjem i alt</i>	9,5	9,8	9,1	8,5	7,7	6,8	6,6

Anm.: I tilskudsberettiget dagpleje var der i 1970 indskrevet 6 000 børn og i 1975 24 000 børn.

Note: The number of children registered under subsidized schemes for day nursing in private households was 6 000 in 1970 and 24 000 in 1975.

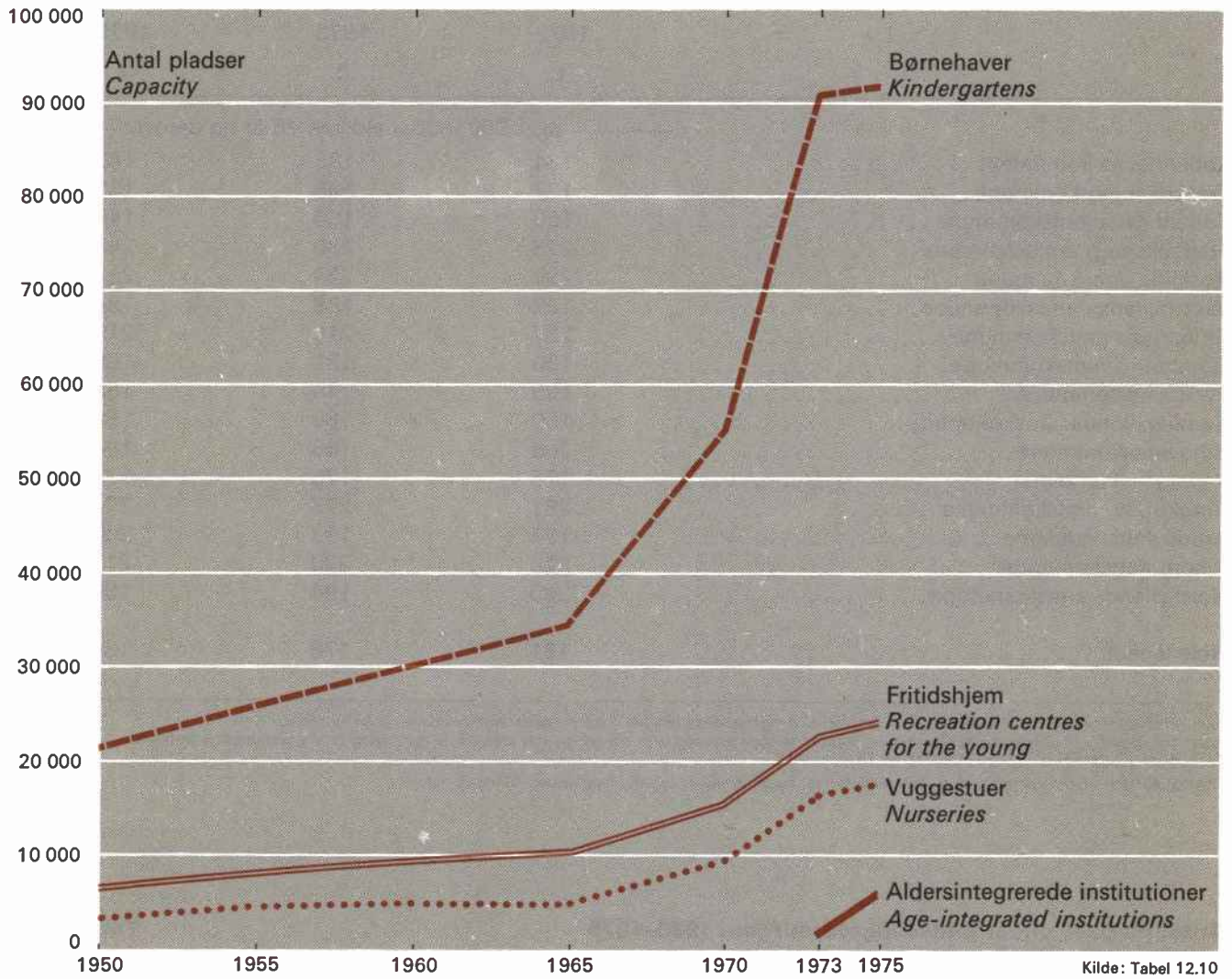
Kilde: Statistisk Årbog 1952, 1957, 1972, 1975 samt materiale i Danmarks Statistik og socialstyrelsen.

TRANSLATION – Front column, 1: day institutions for children and the young, total; a: nurseries; b: kindergartens; c: recreation centres for the young; d: age-integrated institutions; 2: children's and young persons' homes, total.

Antal normerede pladser på anerkendte daginstitutioner. 1950–1975

Figur 12.4

Capacity of approved day institutions. 1950–1975

**Antal pladser på alderdoms- og plejehjem, efter geografisk område.
Pr. 1 000 indbyggere i alderen 75 år og derover. 1972–1975**

Tabel 12.11

Capacity of homes for the aged and nursing homes, by geographic area. Per 1 000 population aged 75 or more. 1972–1975

	1972	1973	1975
	1	2	3
	———— pr. 1 000 indb. i alderen 75 år og derover ————		
Københavns kommune	134	133	140
Frederiksberg kommune	127	138	131
Københavns amtskommune	150	150	146
Frederiksborg amtskommune	228	230	243
Roskilde amtskommune	222	224	231
Vestsjællands amtskommune	192	188	184
Storstrøms amtskommune	227	216	219
Bornholms amtskommune	180	191	186
Fyns amtskommune	155	149	155
Sønderjyllands amtskommune	159	160	158
Ribe amtskommune	208	196	194
Vejle amtskommune	175	175	173
Ringkøbing amtskommune	281	273	272
Århus amtskommune	197	193	200
Viborg amtskommune	226	220	217
Nordjyllands amtskommune	200	194	189
Hele landet	181	178	180

Anm.: Pladser på private og selvejende hjem er henført til det geografiske område, hvor overenskomstkommunen er beliggende.

Note: The capacity of private and self-governing homes has been grouped with the geographic area where the paying local government is situated.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1974, nr. 71 og 1976, nr. A16.

TRANSLATION – Front column, kommune: municipality; amtskommune: county; hele landet: Denmark, total.

Antal pladser under ændssvageforsorgen. 1960–1975

Tabel 12.12

Capacity of institutions, etc. for the mentally retarded. 1960–1975

	1960	1965	1970	1972	1973	1974	1975
	1	2	3	4	5	6	7
1 Pladser på interne institutioner	8 157	9 273	9 450	9 837	9 852	9 898	9 866
2 Pladser på eksterne institutio- ner ¹	1 766	4 066	6 538	7 421	7 530	8 611	8 932
3 Pladser i alt ²	9 923	13 339	15 988	17 258	17 382	18 509	18 798
4 Personer under forsorg i alt . . .	18 270	20 503	22 150	22 180	22 120	21 954	21 734

1 Omfatter pladser på børnehaver, træningsskoler, debilskoler, ungdomsskoler og værksteder.

1 Kindergarten, training schools, schools for mentally retarded, juveniles' schools and workshops.

2 Ikke alle personer under forsorg optager plads på institution. I marts 1974 var 6 009 personer i kontrolleret familiepleje.

2 Not all persons under public care are registered in institutions. In March 1974, 6 009 persons were placed under the care of supervised families.

Kilde: Materiale i socialstyrelsen.

TRANSLATION – Front column, 1: capacity of internal institutions; 2: capacity of external institutions; 3: total capacity; 4: total number of persons under public care.

III. Sundhedssektoren

Antal læger og antal indbyggere pr. læge. 1930–1974

Tabel 12.13

Number of physicians and population per physician. 1930–1974

	1930	1940	1950	1960	1970	1972	1974
	1	2	3	4	5	6	7
1 Alment praktiserende læger og speciallæger	1 700	2 000	2 575	2 450	2 475	2 600	2 900
2 Sygehuslæger	700	1 300	1 800	2 550	3 625	4 525	5 100
3 Andre aktive læger, herunder embedslæger ¹	75	75	75	525	825	1 000	1 025
4 Aktive læger i alt.	2 475	3 375	4 450	5 525	6 925	8 125	9 025
5 Antal indbyggere pr. aktiv læge	1 425	1 150	950	800	700	625	550 ²

1 1930–1950 alene embedslæger. 1960–1974 tillige andre aktive læger (dvs. læger ansat i undervisningssektoren, den sociale sektor og læger beskæftiget ved forskning).

1 1930–1950 only medical officers. 1960–1974 including other active physicians (i.e. physicians engaged in teaching, in social work and in research).

2 Tallet afviger fra det tilsvarende tal i tabel 12.14 på grund af afrunding.

2 Due to rounding, the figure differs from the corresponding figure in table 12.14.

Kilde: Materiale i sundhedsstyrelsen.

TRANSLATION – Front column, 1: general practitioners and physicians with specialist's practice; 2: hospital physicians; 3: other active physicians, including medical officers; 4: all active physicians; 5: number of population per active physician.

Antal indbyggere pr. læge, efter geografisk område. 1974

Tabel 12.14

Number of population per physician, by geographic area. 1974

	Alment praktiserende læger og speciallæger i praksis 1	Sygehuslæger og andre aktive læger 2	Samtlige aktive læger 3
Københavns kommune	1 347	325	262
Frederiksberg kommune	1 498	484	364
Københavns amtskommune	1 846	941	623
Frederiksborg amtskommune	1 729	1 255	727
Roskilde amtskommune	2 093	1 383	963
Vestsjællands amtskommune	1 771	1 001	640
Storstrøms amtskommune	1 681	1 056	649
Bornholms amtskommune	1 470	1 743	797
Fyns amtskommune	1 795	943	618
Sønderjyllands amtskommune	1 846	1 779	906
Ribe amtskommune	2 024	1 262	777
Vejle amtskommune	1 808	1 261	743
Ringkøbing amtskommune	2 013	1 602	892
Århus amtskommune	1 684	661	475
Viborg amtskommune	1 815	1 109	688
Nordjyllands amtskommune	1 875	1 116	700
Hele landet	1 739	825	559

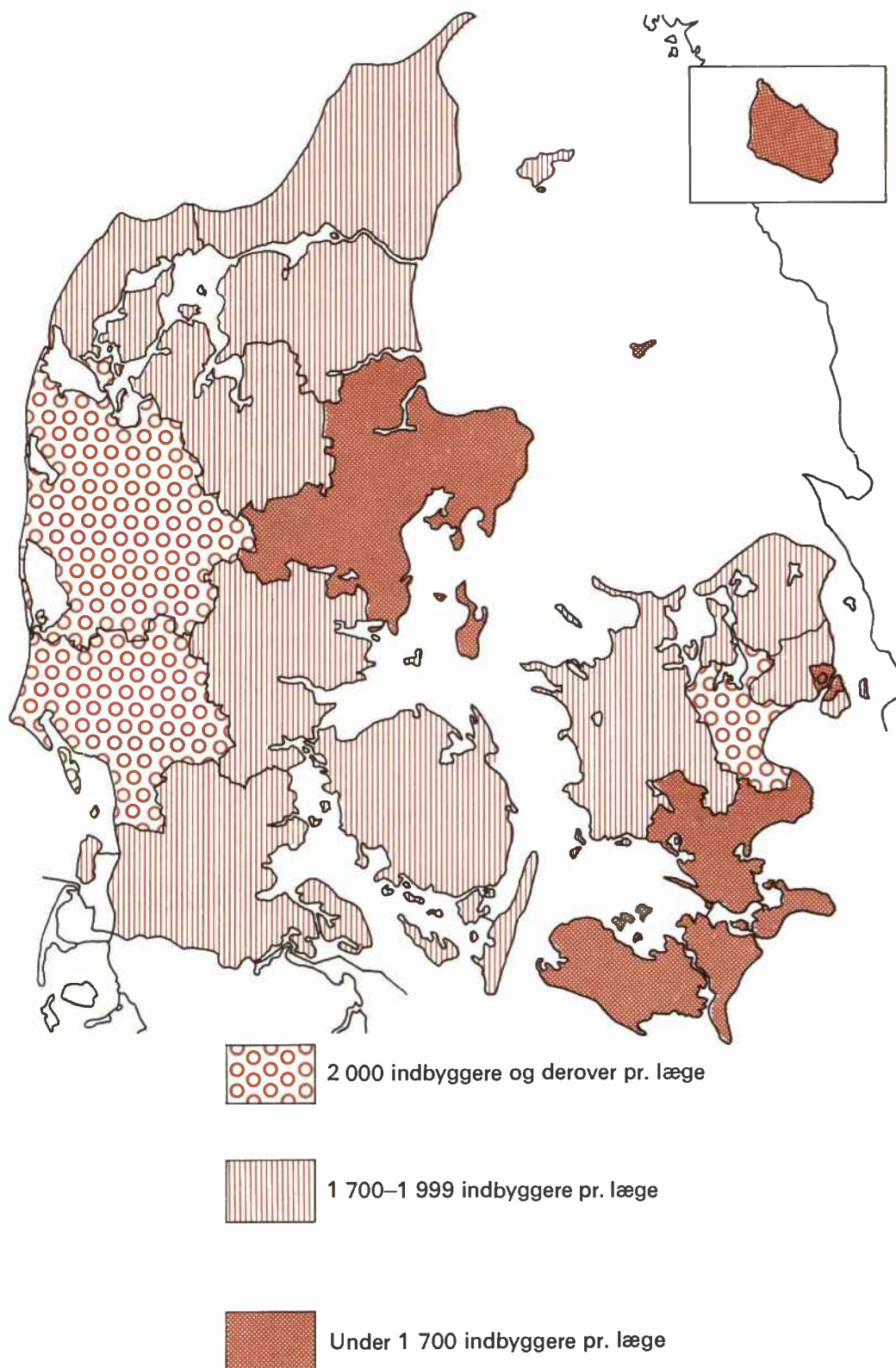
Kilde: Materiale i sundhedsstyrelsen og Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Heading, column 1: general practitioners and physicians with specialist's practice; 2: hospital physicians and other active physicians; 3: all active physicians. – Front column, kommune: municipality; amtskommune: county; hele landet: Denmark, total.

Antal indbyggere pr. praktiserende læge (incl. speciallæger), efter geografisk område. 1974

Figur 12.5

Number of population per general practitioner, including physicians with specialist's practice, by geographic area. 1974

Kilde: Tabel 12.14

Antal heltidsbeskæftigede¹ i sundhedssektoren. 1960–1974

Tabel 12.15

Full-time staff¹ in the health sector. 1960–1974

	1960	1970	1972	1974
	1	2	3	4
<i>Lægepraksis</i>				
1 Læger	2 500	2 500	2 600	2 900
2 Andre	1 500	1 500	1 500	1 700
<i>Tandlægepraksis</i>				
3 Tandlæger	2 500	3 300	3 500	3 800
4 Andre	2 500	3 600	3 800	4 100
<i>Apoteker</i>				
5 Farmaceuter	1 300	1 400	1 400	1 400
6 Andre	3 000	3 900	3 900	3 900
7 Udgående service ²	4 800	6 000	6 200	6 200
8 I alt primær sundhedstjeneste	18 100	22 200	22 900	24 000
<i>Sygehuse</i>				
9 Læger	2 600	3 600	4 500	5 100
10 Andre	37 400	59 700	69 500	75 700
11 I alt sygehuse	40 000	63 300	74 000	80 800
12 I alt medicinalpersonale	58 100	85 500	96 900	104 800
13 Medicinalpersonale pr. 1 000 indb. ³	12,7	17,3	19,4	20,7

1 Heltidsbeskæftigede = antal heltidsbeskæftigede + 1/2 × antal deltidsbeskæftigede.

1 Full-time staff = actual full-time staff + 1/2 × part-time staff.

2 Fysio- og ergoterapeuter, jordemødre, sundheds- og hjemmesygeplejersker.

2 Physiotherapists and occupational therapists, midwives, public health nurses and visiting nurses.

3 Eksklusive læger ved forskning, undervisning m.v., se tabel 12.13.

3 Excluding physicians engaged in research, teaching, etc., see table 12.13.

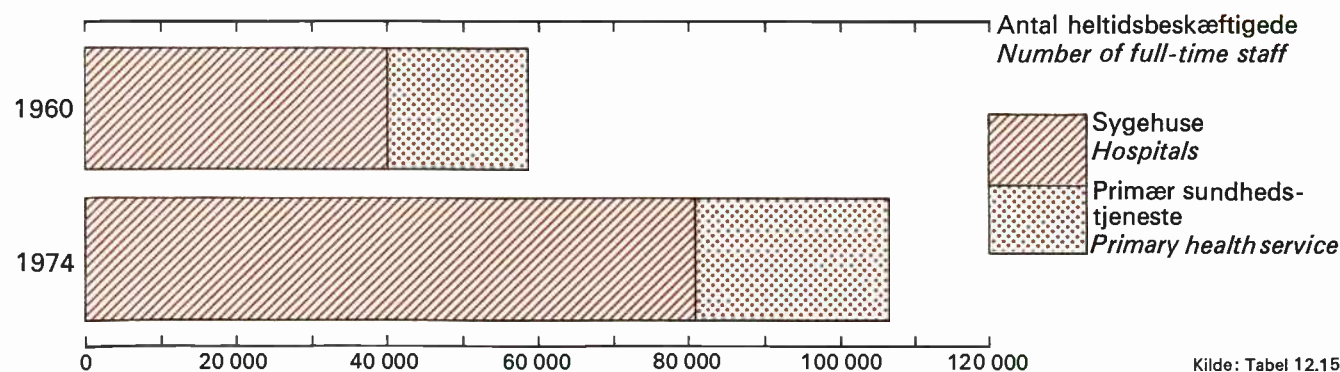
Kilde: Materiale i sundhedsstyrelsen.

TRANSLATION – Front column 1–2: physicians’ practices; 1: physicians; 2: others; 3–4: dentists’ practices; 3: dentists; 4: others; 5–6: pharmacies; 5: pharmacists; 6: others; 7: outgoing services; 8: total of primary health service; 9–11: hospitals; 9: physicians; 10: others; 11: hospitals, total; 12: health sector staff, total; 13: health sector staff per 1 000 population.

Antal heltidsbeskæftigede i sundhedssektoren. 1960 og 1974

Figur 12.6

Full-time staff in the health sector. 1960 and 1974

Kilde: Tabel 12.15

Antal sygehussenge. Pr. 1 000 indbyggere. 1960–1974**Tabel 12.16**

Number of hospital beds. Per 1 000 population. 1960–1974

	1960	1970	1972	1974
	1	2	3	4
1 Almindelige sygehuse.....	26 100	29 500	29 900	31 600
2 Psykiatriske specialsygehuse.....	10 400	10 900	10 900	11 000
3 Antal sygehussenge i alt.....	36 500	40 400	40 800	42 600
4 Antal sygehussenge pr. 1000 indb.....	8,0	8,2	8,2	8,4

Kilde: Materiale i sundhedsstyrelsen.

TRANSLATION – Front column, 1: general hospitals; 2: psychiatric hospitals; 3: total number of hospital beds; 4: total number of hospital beds per 1 000 population.

Antal indlæggelser på sygehuse. Pr. 1000 indbyggere. 1960–1974**Tabel 12.17**

Admissions to hospitals. Per 1 000 population. 1960–1974

	1960	1970	1972	1974
	1	2	3	4
	pr. 1 000 indb.			
1 Almindelige sygehuse.....	113	140	149	159
2 Psykiatriske specialsygehuse.....	4	5	5	4
3 Antal indlæggelser i alt.....	117	145	154	163

Kilde: Materiale i sundhedsstyrelsen.

TRANSLATION – Front column, 1: general hospitals; 2: psychiatric hospitals; 3: total number of admissions.

Sygehusindlæggelsernes gennemsnitlige varighed. Antal dage. 1960–1974**Tabel 12.18**

Average duration of stay in hospital, in days. 1960–1974

	1960	1970	1972	1974
	1	2	3	4
	antal dage			
1 Almindelige sygehuse.....	15	13	12	12
2 Psykiatriske specialsygehuse.....	234	169	147	169

Kilde: Materiale i sundhedsstyrelsen.

TRANSLATION – Front column, 1: general hospitals; 2: psychiatric hospitals.

Apotekernes bruttoomsætning. 1950–1974**Tabel 12.19**

Gross turnover of pharmacies. 1950–1974

	1950	1960	1965	1970	1971	1972	1973	1974
	1	2	3	4	5	6	7	8
1 Bruttoomsætningen i mill. kr.	122	245	432	747	844	962	1 018	1 196
2 Bruttoomsætning pr. indb. i kr.	28	53	90	151	170	192	202	237
3 Bruttoomsætningen pr. indb. deflateret med reguleringspristallet 1963 = 100	45	60	83	109	117	124	122	127
4 Bruttoomsætningen i pct. af bruttonationalproduktet	0,52	0,55	0,57	0,58	0,60	0,61	0,56	0,58

Kilde: Apotekerfonden: Undersøgelser over apotekernes driftsforhold XXXVII. Regnskabsresultater fra apoteker i året 1973, København 1975 samt materiale i Danmarks Apotekerforening og Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Front column, 1: gross turnover in millions of kr.; 2: gross turnover per capita in kr.; 3: gross turnover per capita adjusted by the wage regulating price index (1963 = 100); 4: gross turnover as percentage of gross domestic product.

Apotekernes omsætning, fordelt efter terapeutisk gruppe. Procent. 1971**Tabel 12.20**

Turnover of pharmacies by therapeutical group. Percentage. 1971

	Pct.
	1
1 Infektionssygdomme	11
2 Åndedrætsorganers sygdomme	3
3 Hjertekredsløbssygdomme	7
4 Diabetika	8
5 Fordøjelseskanalens sygdomme	5
6 Endokrine sygdomme	11
7 Antirheumatika	5
8 Psykofarmaka	17
9 Centralnervesystemet, andre	6
10 Nervesystemet, autonome	5
11 Smertestillende midler	8
12 Hud og slimhinder	9
13 Andre	5
14 I alt	100

Anm.: Tallene er baseret på en undersøgelse af samtlige recepter og rekvisitioner, der blev ekspederet på alle landets apoteker den 28. september 1971.

Note: The figures are based on a study of all prescriptions and requisitions handled by Danish pharmacies on September 28, 1971.

Kilde: Aksel Harrestrup Andersen og Peter J. Johansen: Lægemiddelinformation. Medicinalforbruget i Danmark. Ugeskrift for Læger 136/39, 1974.

TRANSLATION – Front column, 1: infective diseases; 2: diseases of respiratory system; 3: diseases of circulatory system; 4: antidiabetic agents; 5: diseases of digestive system; 6: endocrine diseases; 7: antirheumatics; 8: psychopharmaceuticals; 9: central nervous system; other; 10: nervous system, autonomic; 11: analgesics; 12: skin and mucosa; 13: other; 14: total.

IV. Uddannelsessektoren

Antal folkeskolelærere. 1965–1974

Tabel 12.21

Primary school teachers. 1965–1974

	1965	1971	1974
	1	2	3
1 Heltidsbeskæftigede	30 010	36 840	35 130
2 Deltidsbeskæftigede ¹	6 460	9 930	16 220
3 Folkeskolelærere i alt.	36 470	46 770	51 350

1 Deltidsbeskæftigede er defineret som lærere med et løntimetal mindre end det pligtige løntimetal.

1 Part-time teachers are teachers whose number of paid hours is less than what is obligatory for full-time teachers.

Kilde: Undervisningsministeriets tidsskrift. Uddannelse 1975, nr. 9 samt materiale i undervisningsministeriet.

TRANSLATION – Front column, 1: full-time teachers; 2: part-time teachers; 3: total.

Antal folkeskolelærere fordelt efter alder og køn. 1974

Tabel 12.22

Primary school teachers by age and sex. 1974

	Under 20 år	20–29 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60 år og derover	Tilsammen
	1	2	3	4	5	6	7
1 Mænd.	19	5 276	8 321	4 717	2 929	1 364	22 626
2 Kvinder.	32	9 276	10 522	4 941	2 758	1 195	28 724
3 Folkeskolelærere i alt.	51	14 552	18 843	9 658	5 687	2 559	51 350

Kilde: Materiale i undervisningsministeriet.

TRANSLATION – Heading, columns 1–6: age groups; 7: total. – Front column, 1: males; 2: females; 3: total.

**Antal lærere omregnet til heltidsbeskæftigede ved undervisning efter
10. uddannelsesår. 1974**

Tabel 12.23

Number of teaching staff (at full-time equivalence) at levels of education higher than 10th year of education. 1974

	Antal 1
<i>10.–12. uddannelsesår m.v.</i>	
1 Gymnasier, studenterkursus og HF	5 600
2 Andre uddannelser	6 500 ¹
<i>Videregående uddannelser</i>	
3 Universiteter og centre	3 200 ¹
4 Andre videregående uddannelser under undervisningsministeriet	4 800 ¹
5 Videregående uddannelser uden for undervisningsministeriet	600 ¹
6 <i>Tilsammen</i>	20 700 ¹

1 Skønnede tal.

1 Estimated.

Anm.: Voksenuddannelser og fritidsundervisning er ikke medregnet.

Note: Excluding adult education and spare time education.

Kilde: Materiale i undervisningsministeriet.

TRANSLATION – Front column, 1–2: 10th–12th year of education, etc.; 1: secondary schools and courses, upper level; 2: other; 3–5: further education; 3: universities and university centres; 4: other further education supervised by the Ministry of Education; 5: further education not supervised by the Ministry of Education; 6: total.

Antal elever pr. klasse i folkeskolen m.v. 1965–1974

Tabel 12.24

Number of pupils per class in primary schools, etc. 1965–1974

	1965	1970	1971	1972	1973	1974
	1	2	3	4	5	6
1 Børnehaveklasser	18,4	18,3	18,1	17,3	17,1
2 Fuldt årgangsdelte skoler:						
3 1.–7. klasse	22,0	20,5	20,4	20,5	20,5	20,2
4 8. klasse/1. real	20,5	19,4	19,5	20,0	19,6	19,3
5 9. klasse/2. real	18,9	18,6	18,0	18,0	18,9	18,5
6 10. klasse/3. real	17,1	16,2	16,4	15,9	16,2	16,2
7 Ikke fuldt årgangsdelte skoler.	14,7	13,3	13,5	13,6	13,9	13,5
8 Specialklasser	8,9	8,2	7,9	7,8

Kilde: Materiale i undervisningsministeriet.

TRANSLATION – Front column, 1: nursery school classes; 2: fully one-year divided schools; 3: 1st–7th classes; 4: 8th class/lower secondary school, first year; 5: 9th class/lower secondary school, second year; 6: 10th class/lower secondary school, third year; 7: not fully one-year divided schools; 8: special classes.

**Antal folkeskoler fordelt efter højeste undervisningsniveau og ejerforhold.
1966–1973**
Tabel 12.25

Primary schools by highest level of education and ownership. 1966–1973

	Fuldt årgangsdelte skoler					Ikke fuldt årgangs- delte skoler (1.–9. årgang)	I alt	Heraf	
	Real		kun 8.–10. klasse	kun 6.–7. klasse	kun 1.–5. klasse			Offent- lige skoler	Private skoler
	uden 8.–10. klasse	med 8.–10. klasse							
	1	2							
1966...	91	786	241	531	237	820	2 706	2 422	284
1967...	83	805	223	564	226	698	2 599	2 326	273
1968...	82	820	199	584	205	631	2 521	2 251	270
1969...	75	860	172	603	205	545	2 460	2 196	264
1970...	70	881	138	644	187	451	2 371	2 108	263
1971...	74	913	119	654	160	380	2 300	2 036	264
1972...	62	941	98	669	147	319	2 236	1 980	256
1973...	55	969	74	688	137	297	2 220	1 966	254

Kilde: Materiale i undervisningsministeriet.

TRANSLATION – Heading, columns 1–5: fully one-year divided schools; 1–2: lower secondary school level; 1: without 8th–10th classes; 2: with 8th–10th classes; 3: 8th–10th class level; 4: 6th–7th class level; 5: 1st–5th class level; 6: not fully one-year divided schools (1st–9th classes); 7: total; 8–9: of which; 8: public schools; 9: private schools.

V. Udgifter

De sociale og sundhedsmæssige udgifter¹. 1950–1974

Tabel 12.26

Social welfare and public health expenditure¹. 1950–1974

	1950	1955	1960	1965	1970	1971	1972	1973	1974
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 Sociale og sundhedsmæssige udgifter i alt i mill. kr.	1 859	2 951	4 356	8 660	21 330	25 359	29 391	33 332	41 729
2 Sociale og sundhedsmæssige udgifter i kr. pr. indb.	434	667	948	1 820	4 309	5 097	5 869	6 617	8 257
3 Sociale og sundhedsmæssige udgifter i kr. pr. indb. deflateret med reguleringspristallet 1963 = 100. . .	700	877	1 065	1 686	3 122	3 515	3 811	4 011	4 440
4 Sociale og sundhedsmæssige udgifter i pct. af bruttonationalproduktet	8	9	10	11	17	18	19	18	20

1 Ekskl. anlægsudgifter.

1 Excluding capital expenditure.

Kilde: Statistisk Tiårsoversigt 1951–61 og 1975 samt Statistiske Efterretninger 1976, nr. A4.

TRANSLATION – Front column, 1: social welfare and public health expenditure, total, in millions of kr.; 2: in kr. per capita; 3: in kr. per capita, adjusted by the wage regulating price index (1963 = 100); 4: as percentage of gross domestic product.

De sociale og sundhedsmæssige udgifter¹ fordelt efter formål. Procent. 1950–1974

Tabel 12.27

Social welfare and public health expenditure¹ by purpose. Percentage. 1950–1974

	1950	1955	1960	1965	1970	1971	1972	1973	1974
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	pct.								
1 Sygdom	29	30	30	34	32	31	32	31	31
2 Ulykkesforsikring ²	3	2	2	2	2	2	2	1	1
3 Arbejdsløshed m.v.	12	12	5	3	4	5	4	3	8
4 Alderdom, invaliditet m.v.	31	32	42	43	43	43	43	45	42
5 Familier og børn	19	19	17	16	16	16	16	16	15
6 Almindelig hjælp	3	3	2	1	2	2	2	1	1
7 Personskader ved militær- og krigsulykker	1	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Administrationsomkostninger ²	2	2	2	1	1	1	1	3	2
9 I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1 Ekskl. anlægsudgifter.

1 Excluding capital expenditure.

2 Arbejderbeskyttelse er fra 1973 flyttet fra ulykkesforsikring til administrationsomkostninger.

2 As from 1973 workers' protection has been transferred from accident insurance to administration costs.

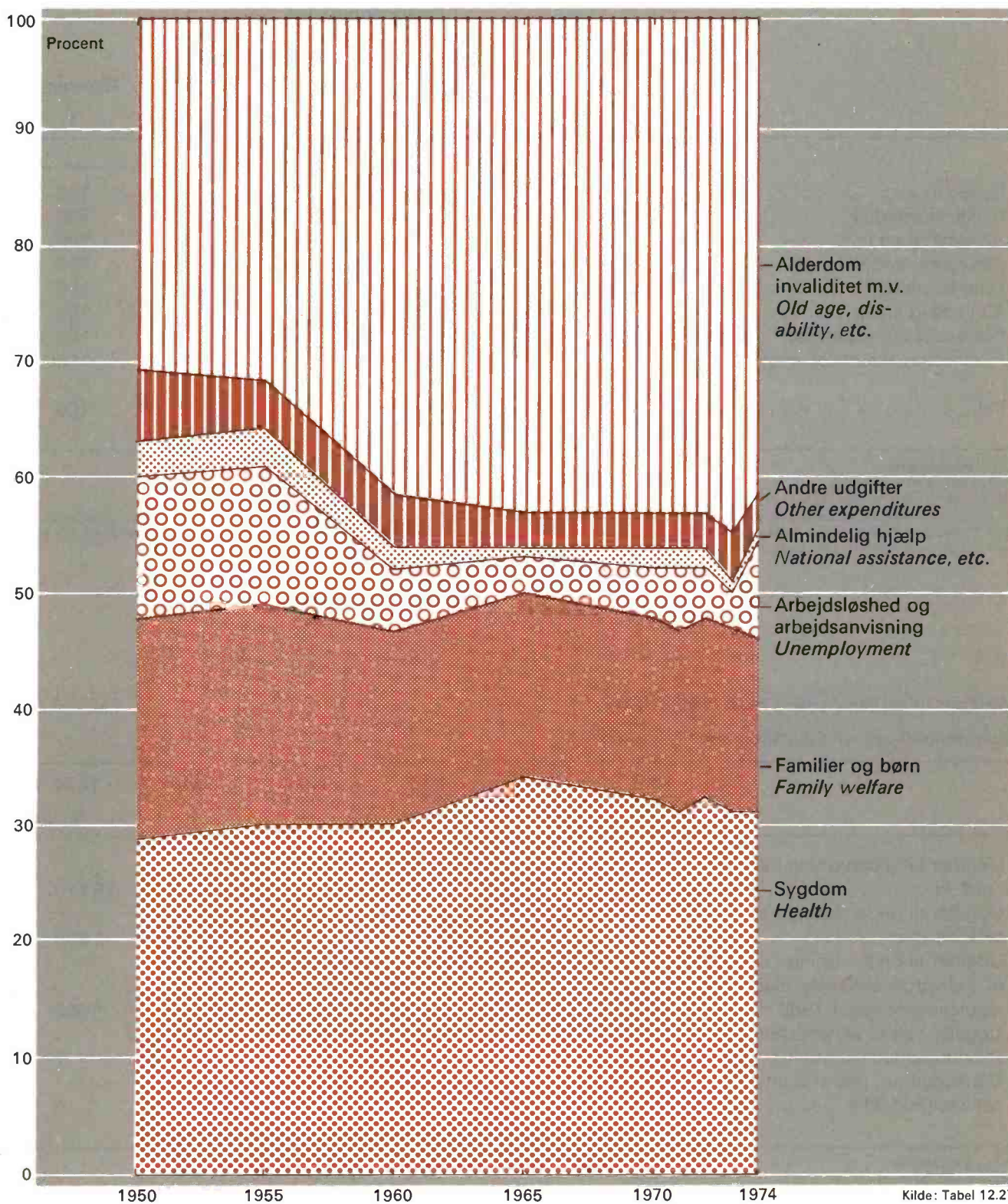
Kilde: Se tabel 12.26.

TRANSLATION – Front column, 1: health; 2: industrial injuries, occupational safety and health; 3: unemployment; 4: old age, disability, etc.; 5: family welfare; 6: national assistance, etc.; 7: benefit to military and war casualties; 8: administration costs; 9: total.

De sociale og sundhedsmæssige udgifter fordelt efter formål. Procent. 1950-1974

Figur 12.7

Social welfare and public health expenditure by purpose. Percentage. 1950-1974

De sociale og sundhedsmæssige udgifter¹ fordelt efter finansieringskilde, opdelt efter formål. Procent. 1974

Tabel 12.28

Social welfare and public health expenditure¹ by source of financing, by purpose. Percentage. 1974

	Finansieringskilde				Tilsammen
	Staten	Kommu- nerne	Arbejds- giverne	De for- sikrede	
	1	2	3	4	
	pct.				
1 Sygdom	52	48	0	0	100
2 Ulykkesforsikring	8	–	92	–	100
3 Arbejdsløshed m.v.	89	1	3	7	100
4 Alderdom, invaliditet m.v.	88	8	3	1	100
5 Familier og børn	78	22	–	–	100
6 Almindelig hjælp	75	25	–	–	100
7 Personskader ved militær- og krigsulykker	100	–	–	–	100
8 Administrationsomkostninger	25	65	6	4	100
9 I alt	75	22	2	1	100

1 Ekskl. anlægsudgifter.

1 Excluding capital expenditure.

Kilde: Statistiske Efterretninger 1976, nr. A4.

TRANSLATION – Heading, columns 1–4: source of financing; 1: central government; 2: local governments; 3: employers; 4: insured; 5: total. – Front column, 1: health; 2: industrial injuries, occupational safety and health; 3: unemployment; 4: old age, disability, etc.; 5: family welfare; 6: national assistance, etc.; 7: benefit to war casualties; 8: administration costs; 9: total.

Udgifter til undervisning m.v.¹ 1965–1974

Tabel 12.29

Public expenditure on education, etc.¹ 1965–1974

	1965	1970	1971	1972	1973	1974
	1	2	3	4	5	6
1 Udgifter til undervisning i alt i mill. kr.	3 925	8 666	10 077	11 451	12 698	15 110
2 Udgifter til undervisning i kr. pr. indbygger	822	1 750	2 025	2 287	2 521	2 990
3 Udgifter til undervisning i kr. pr. indbygger deflateret med reguleringspristallet 1963 = 100	760	1 268	1 396	1 485	1 528	1 608
4 Udgifter i alt til undervisning i pct. af bruttonationalproduktet	5	7	7	7	7	7
5 Driftsudgifter i pct. af bruttonationalproduktet	4	5	6	6	6	6

1 Inkl. anlægsudgifter.

1 Including capital expenditure.

Kilde: Redegørelse for arbejdet med en samlet uddannelsesplan frem til 1990. Uddannelsesstatistik 1973–1974 samt materiale i Danmarks Statistik.

TRANSLATION – Front column, 1: total expenditure in millions of kr.; 2: in kr. per capita; 3: in kr. per capita, adjusted by the wage regulating price index (1963 = 100); 4: as percentage of gross domestic product; 5: current expenditure as percentage of gross domestic product.

De samlede driftsudgifter pr. kandidat og antal studerende pr. lærer ved en række videregående uddannelser. 1972**Tabel 12.30**

Total current expenditure per graduate from selected institutions of higher education and number of students per teacher. 1972

	Samlede driftsudgifter pr. kandidat ¹	Antal studerende pr. lærer ²
	1	2
	kr.	
1 Danmarks tekniske Højskole	325 000	8,0–8,5
2 Danmarks Ingeniørakademi	172 000	4,5
3 Teknika	107 000	6,0
4 Matematisk-naturvidenskabelige uddannelser på universiteterne	349 000	9,5
5 Lægeuddannelserne	294 000	12,5
6 Tandlægeuddannelserne	292 000	7,0
7 Farmaceutuddannelserne	173 000	10,0
8 Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	297 000	8,0
9 Terapeutuddannelserne	24 000	13,5
10 Humanistiske uddannelser på universiteterne	171 000	25,0
11 Folkeskolelæreruddannelserne	52 000	8,5
12 Bibliotekaruddannelserne	46 000	17,0
13 Samfundsvidenskabelige uddannelser på universiteterne . .	78 000	28,5
14 Socialrådgiveruddannelserne	36 000	9,5

1 De samlede driftsudgifter er beregnet som de årlige udgifter pr. studerende ganget med den gennemsnitlige opholdstid ved uddannelsen divideret med gennemførelsesandelen. De inkluderer udgifterne til den forskning, som er knyttet til uddannelsesinstitutionerne.

1 Annual current expenditure per student multiplied by average years of study, adjusted to the proportion of students who succeed in graduating. Including expenditures on research related to the educational institutions.

2 Antallet af lærere er opgjort, således at deltidslærere er omregnet til heltidslærere. Endvidere er den budgetterede forskningstid fraregnet. I uddannelser med praktik- eller volontørtid er bestanden af studerende ved beregningerne reduceret svarende til dette fravær fra institutionerne.

2 The number of teachers includes part-time teachers at full-time equivalence, and a reduction has been made for budgeted research time. In educations involving training periods outside the educational institution the number of students has been reduced in proportion to the absence from the institution.

Kilde: Planlægningsrådet for de højere uddannelser: Helhedsplanlægning af de videregående uddannelser 1974–1987. Problemer og løsningsforslag. Januar 1975.
TRANSLATION – Heading, column 1: total current expenditure per graduate; 2: students per teacher. – Front column, 1: Technical University of Denmark; 2: Academic School of Engineers; 3: schools for engineers; 4: mathematics-science at universities; 5: medicine; 6: dental studies; 7: pharmaceutical studies; 8: Royal Veterinary and Agricultural College; 9: schools for therapists; 10: arts at universities; 11: training colleges for teachers; 12: library schools; 13: law, economics, etc. at universities; 14: schools for social welfare workers.

Tallet i parentes henviser til tabel nr. eller figur (F) nr.

- A**aborter (3.22) (F 3.4) (3.23)
Adoptioner (3.24)
Afgang fra skolesystemet (5.12) (F 5.9) (5.13) (5.14) (F 5.10)
Akademiske og andre videregående uddannelser (5.9) (5.10) (F 5.7) (F 5.8) (5.21) (5.22) (12.30)
Akkordtimer, industri og håndværk (6.30) (6.32)
Alderdomshjem og plejehjem (se også folkepensionister på) (12.5) (12.7) (12.8) (F 12.3) (12.9) (12.11)
Apoteker, omsætning (12.19) (12.20)
Arbejde, beskyttelsesmidler (6.43)
– , fravær fra (6.36)
– , fysisk-kemiske påvirkninger (F 6.12) (6.42)
Arbejdsløshed (6.14) (F 6.5) (6.15) (6.16) (6.17) (6.18) (6.19) (6.21)
– , unge (6.20) (F 6.6)
Arbejdsløshedsforsikrede (6.12) (6.13)
Arbejdstid, brutto (9.1) (9.2) (F 9.1)
– , placering (6.28)
– , ugentlig (6.26) (6.27)
Arbejdsulykker, se fravær
Avislæsning (9.7) (9.8) (F 9.5)
- B**ad, se installationsforhold
Beboelsestæthed (8.1) (F 8.1) (8.2) (F 8.2) (8.5) (8.6) (8.7) (8.8) (8.9) (8.10) (F 8.4) (8.11) (8.16) (11.8) (11.15)
Beboere, i lejligheder (3.2) (3.4)
Befolkningen, efter alder (2.3) (F 2.3)
– , efter beskæftigelse (2.7) (F 2.5) (2.8)
– , efter bymæssighed (2.5)
– , efter erhverv (2.6)
– , efter husstandens størrelse (3.3)
– , efter køn og alder (F 2.3)
– , efter samlivsform (3.11) (3.12)
– , efter ægteskabelig stilling (3.10)
– , i landets hoveddele (2.4) (F 2.4)
– , middelfolketal (2.1)
Befolkningstilvækst (2.1) (F 2.1)
Biblioteksbesøg (9.7) (9.8) (F 9.5)
Bierhverv (6.27)
Bil (7.23)
Biografbesøg (9.5) (9.6) (F 9.4)
Boliger, beboet af ejer/lejer, se lejeforhold
– , børn i (8.6)
– , forbrug (7.19) (F 7.6) (7.20) (7.21) (7.22) (F 7.7)
– , størrelse (8.2)
– , type, se husets art
Bruttonationalprodukt (12.1)
Bøger, læsning af (9.7) (9.8) (F 9.5)
Børnehaveklasser (5.11)
Børnehaver, se daginstitutioner for børn
Børne- og ungdomshjem (12.10)
- C**entralvarme, se installationsforhold
- D**aginstitutioner for børn (11.2) (F 11.1) (11.3) (11.4) (11.5) (12.5) (12.6) (F 12.2) (12.9) (12.10) (F 12.4)
Dagpleje, anerkendt (11.2) (11.3) (12.5)
Deltidsarbejde (6.6)
- Døde (2.1) (F 2.1) (4.2) (F 4.2) (F 4.3) (4.3) (F 4.4) (4.4) (4.5) (F 4.5) (F 4.6) (4.6) (4.7) (4.24) (F 4.10)
Dødsårsager (4.6) (4.7)
- E**jerforhold til bolig, se lejeforhold
Eksamensfrekvens (5.1) (F 5.1) (5.2) (5.3) (5.5) (F 5.3)
Enkepensionister (6.25)
Erhvervsfrekvens (6.1) (F 6.1) (6.2) (6.3)
– , alene kvinder (6.4) (F 6.2) (6.5) (6.7) (6.8) (F 6.3)
Erhvervsmæssigt beskæftigede, efter erhverv (6.11)
– , efter socioøkonomisk gruppe (2.9) (F 2.6)
Erhvervsuddannelse (5.9) (5.10) (F 5.7) (F 5.8)
- F**agforening, medlemskab af (10.15) (10.16) (F 10.4)
Faglig uddannelse, se erhvervsuddannelse
Familier, antal pr. bolig (3.5)
– , arbejdsdeling, se husligt arbejde
– , bymæssighed (3.6)
– , familietype (3.5) (F 3.1)
– , med børn (3.7) (3.8) (3.9)
Farmaceuter (12.15)
Ferie, anvendelse (9.13) (9.14)
– , forbrug (7.19) (F 7.6)
– , varighed (F 9.6) (9.9) (9.10) (9.11) (F 9.7) (9.12)
Fertilitet (2.2)
Fjernsyn (7.23) (9.3) (F 9.2) (9.4) (F 9.3)
Folkepensionister (6.25)
Folkepensionister på alderdoms- og plejehjem (11.16)
– , aktiviteter (11.18) (11.19)
– , boligforhold (11.17)
– , sociale kontakter (11.20) (11.21) (11.22)
Folkeskolen (12.21) (12.22) (12.24) (12.25)
Folketal, se befolkningen
Folketingets sammensætning (10.9) (F 10.3) (10.10)
Folketingsvalg, se valgdeltagelse og kandidater ved folketingsvalg
Forbrug, offentligt (12.2) (F 12.1)
– , privat (7.19) (F 7.6) (7.20) (7.21) (7.22) (F 7.7) (12.2) (F 12.1) (12.3)
Forbrugsgoder, varige (7.23)
Formue, placering (7.17) (7.18)
– , skattepligtig (7.16) (F 7.5)
Formuefordelingen, tiendedele (7.14) (F 7.3) (7.15) (F 7.4)
Forsørgerbyrde (7.3) (F 7.2)
Fradrag, ligningsmæssige (7.9) (7.10)
Fravær (6.36)
Fritid, anvendelse (9.3) (F 9.2) (9.4) (F 9.3)
– , forbrug (7.19) (F 7.6) (7.20) (7.21) (7.22)
– , længde (9.1) (9.2) (F 9.1)
Fritidsaktiviteter (9.5) (9.6) (F 9.4) (9.7) (9.8) (F 9.5)
– , hverdage (9.3) (F 9.2)
– , weekender (9.4) (F 9.3)
Fritidshjem, se daginstitutioner for børn
Fysisk handicappede (4.21) (F 4.9)
– , arbejdsstilling (11.7)
– , boligforhold (11.8) (11.9)
– , erhvervsmæssig beskæftigelse (11.6)
– , sociale kontakter (11.10)
Færdselshold (4.24) (F 4.10)
Fødsler (2.1) (F 2.1) (F 2.2) (2.2) (3.17) (3.18) (3.19) (3.20) (3.21) (3.22) (F 3.4) (3.23)

Hobby, se fritidsaktiviteter

Husets art (8.4) (8.5) (8.6) (8.7) (8.8) (8.9) (8.16)
 Husligt arbejde, arbejdsdeling i familien (3.25) (F 3.5) (3.26) (3.27) (F 3.6) (9.1) (9.2) (F 9.1)
 Husmoderafløsning og hjemmehjælp (12.5) (12.8) (F 12.3)
 Husstande, størrelse (3.1)
 Hvidevarer, hårde (7.23)

Indkomst, art (7.9) (7.10) (7.12) (7.13)

– , brutto (F 7.2) (7.3) (7.4) (7.5) (7.6) (7.7) (7.8)
 – , disponibel (7.20) (7.21) (7.22) (F 7.7)
 – , husholdningernes (12.3)
 Indkomstfordelingen, tiendele m.v. (7.1) (F 7.1) (7.2) (7.7)
 Indkomstoverførsler (7.11) (7.12) (7.13) (12.3)
 Indlæggelser på sygehuse (12.17) (12.18)
 Indvandrede (2.1) (F 2.1)
 Installationsforhold (8.3) (F 8.3) (8.5) (8.6) (8.7) (8.8) (8.9) (8.10) (F 8.4) (8.11) (8.16) (11.9) (11.15)
 Institutioner, heltidsbeskæftigede på kommunale (12.5)
 Intelligenshæmmede, se psykisk handicappede
 Invalidepensionister (6.22) (6.23) (6.24) (6.25)

Kandidater, folketingsvalg, opstillede (10.5) (10.6) (F 10.2)

– – , valgte (10.6) (10.8) (F 10.2)

Kandidater, kommunevalg, opstillede (10.7)

– – , valgte (10.7)

Kirkegang (9.5) (9.6) (F 9.4)

Klassekvotient, folkeskolen (12.24)

Kommunevalg, se valgdeltagelse og kandidater

Lejeforhold (7.23) (8.12) (F 8.5) (8.13) (8.14) (8.15) (F 8.6) (8.16)

Lejligheder (3.2) (3.4) (3.5)

Levetid, se middellevetid

Læger (12.13) (12.14) (F 12.5) (12.15)

Lærere (12.21) (12.22) (12.23)

Læsning (9.3) (F 9.2) (9.4) (F 9.3) (9.7) (9.8) (F 9.5)

Løn, månedsløn for funktionærer (6.33) (F 6.10)

– , timefortjeneste for arbejdere (6.29) (F 6.8) (6.31) (6.32)

– , årsløn for statsansatte (6.34) (6.35)

Medicin, se også apoteker

Medicinordinationer (4.15) (F 4.8)

Middellevetid (4.1) (F 4.1)

Mobilitet, ældres (4.22) (4.23)

Moderdødelighed (4.5) (F 4.6)

Månedsløn, se løn

Opdragelse af børn (11.1)

Opstillede kandidater, se kandidater

Papirløst samliv (3.11) (3.12)

Partitilhør, folketingsmedlemmer (10.9) (10.10) (F 10.3)

– , vælgere (10.11)

Pensionister (6.25) (F 6.7)

Plejehjem, se aldersoms- og plejehjem

Politiske foreninger, medlemskab af (10.12) (10.13) (10.14)

Primær sundhedstjeneste, se sundhedssektor

Psykiatriske patienter, indlæggelser (4.13) (4.14)

Psykisk handicappede (11.11)

– , arbejdsstilling (11.13)

– boligforhold (11.15)

Psykisk familietype (11.12)

– , indkomst (11.14)

Radio, se fritidsaktiviteter

Reproduktionstal, netto (2.2)

Rådighedsbeløb (12.1) (12.2) (F 12.1)

Samlivsform (3.11) (3.12)

Skatter, personlige (12.3)

Skilsmisser (3.14) (F 3.3) (3.15) (3.16)

Skoleår, fuldførte (5.4) (F 5.2) (5.5) (5.6) (F 5.3) (F 5.4) (5.7) (F 5.5) (5.8) (F 5.6) (5.12) (F 5.9) (5.13)

Sociale kontakter (11.10) (11.20) (11.21) (11.22)

Sociale sektor, heltidsbeskæftigede (12.4) (12.5)

– , udgifter (12.26) (12.27) (F 12.7) (12.28)

Sport (9.3) (F 9.2) (9.4) (9.6) (F 9.4)

Spædbørnsdødelighed (4.4) (F 4.5)

Stemmeprocent, se valgdeltagelse

Sundhedssektor, heltidsbeskæftigede (12.15) (F 12.6)

– , udgifter (12.26) (12.27) (F 12.7) (12.28)

Sygdom, diagnose (4.8) (4.9) (4.10) (4.11) (4.12)

– , invalidepensionister, se invalidepensionister

– , fravær (6.36)

– , længerevarende lidelser (4.20)

– , medicinordinationer (4.15)

– , nyindtrufne tilfælde (4.16) (4.17) (4.18) (4.19)

– , psykiatriske indlæggelser (4.13) (4.14)

Sygdomssymptomer (6.37) (6.38) (F 6.11) (6.39) (6.40) (6.41) (6.42)

Sygehuse, indlæggelser (12.17) (12.18)

– , senge (12.16)

– , udskrevne patienter (4.12) (F 4.7)

Tandlæger (12.15)

Teaterbesøg (9.5) (9.6) (F 9.4)

Telefon (7.23)

Tidsanvendelse, hverdage (9.1) (F 9.1)

– , weekender (9.2) (F 9.1)

Tillidshverv (10.17)

Timefortjeneste, se løn

Tænder (4.25) (4.26) (4.27) (F 4.11) (4.28)

Uddannelsesfrekvens (5.15) (F 5.11) (5.16) (5.17)

(5.18) (F 5.12) (5.19) (5.20)

Udlejede boliger, se lejeforhold

Udlændinge med opholdstilladelse (2.10)

Udvandrede (2.1) (F 2.1)

Ulykker, fravær fra arbejde (6.36)

– , trafik (4.24) (F 4.10)

Undervisning, udgifter (12.29) (12.30)

Valgdeltagelse, folketingsvalg (10.1) (F 10.1) (10.4)

– , kommunevalg (10.2) (10.3)

Vielser (3.13) (F 3.2) (3.19) (3.20)

Voksenuddannelse (5.23) (9.7) (9.8) (F 9.5)

Vuggestuer, se daginstitutioner for børn

Vælgernes partitilhørsforhold, se partitilhør

Værelser, antal i boliger (8.2)

WC, se installationsforhold

Åndssvageforsorgen (12.12)

Efterfølgende oversigt er udarbejdet med det formål at skabe overblik over anvendelsen af baggrundsvariabler i publikationens tabeller og figurer. Da tallene stammer fra mange forskellige tællinger og undersøgelser, har det ikke været muligt at anvende standardiserede begreber og klassifikationer.

Alder	Befolkning (2.2) (F 2.2) (2.5) Familie (3.12) (F 3.2) (3.13) (3.17) (3.18) (3.22) (F. 3.4) (3.26) Sundhed (4.1) (F 4.1) (F 4.3) (4.3) (F 4.4) (4.7) (4.11) (4.12) (F 4.7) (4.13) (4.15) (F 4.8) (4.20) (F 4.9) (4.22) (4.23) (4.27) (F 4.11) Uddannelse (5.4) (F 5.2) (5.5) (5.6) (F 5.3) (F 5.4) (5.9) (5.10) (F 5.7) (F 5.8) Arbejde (6.1) (F 6.1) (6.2) (6.4) (6.6) (6.7) (6.10) (6.12) (6.19) (6.21) (6.23) (6.25) (F 6.7) (6.28) (6.35) (6.38) (F 6.11) Indkomst, formue og forbrug (7.5) (7.23) Bolig (8.7) (8.13) Fritid (9.5) (9.7) (9.10) (9.13) Politiske forhold (10.4) (10.8) (10.11) (10.12) (10.17) Særlige gruppers levevilkår (11.2) (F 11.1) (11.3) (11.11) (11.16) Udvalgte ressourcetal (12.22)
Arbejdsstilling, socioøkonomisk gruppe	Familie (3.9) (3.20) (3.26) (3.27) (F 3.5) (F 3.6) Uddannelse (5.3) (5.8) (F 5.6) Arbejde (6.7) (6.8) (F 6.3) (6.11) (6.13) (6.26) (6.27) (6.28) (6.36) Indkomst, formue og forbrug (7.4) (7.5) (7.6) (7.7) (7.10) (7.16) (7.18) (7.23) Bolig (8.3) (F 8.3) (8.4) (8.8) (8.12) (F 8.5) Fritid (9.1) (9.2) (9.3) (F 9.2) (9.4) (F 9.3) (9.6) (9.8) (9.11) (F 9.7) (9.14) Politiske forhold (10.5) (10.10) (10.11) (10.14) (10.15) (10.16) (F 10.4) (10.17) Særlige gruppers levevilkår (11.5) (11.6) (11.7) (11.13)
Bymæssighed, urbaniseringsgrad	Familie (3.6) (3.8) (3.14) Sundhed (4.10) Arbejde (6.5) Indkomst, formue og forbrug (7.23) Bolig (8.9) Fritid (9.5) (9.7) (9.10) (9.13)
Familietype	Familie (3.5) (3.6) (3.7) (3.27) Arbejde (6.4) (6.5) (6.6) (F 6.2) (6.8) Indkomst, formue og forbrug (7.3) (F 7.2) (7.13) (7.21) (7.22) (F 7.7) Bolig (8.5) Fritid (9.12) Særlige gruppers levevilkår (11.4) (11.12) (11.15)
Geografisk område	Familie (3.23) Uddannelse (5.7) (F 5.5) (5.13) (5.17) Arbejde (6.3) (6.16) (6.17) (6.32) (6.33) (F 6.10) (6.36) Politiske forhold (10.1) (F 10.1) (10.3) (10.6) (10.7) Udvalgte ressourcetal (12.5) (12.8) (F 12.3) (12.11) (12.14) (F 12.5)
Indkomst	Sundhed (4.15) (F 4.8) (4.16) Indkomst, formue og forbrug (7.9) (7.11) (7.12) (7.13) (7.16) (7.17) (7.20) (7.21) (7.22) (F 7.7) (7.23) Bolig (8.15) (F 8.6) Fritid (9.5) (9.7) (9.10) (9.13) Politiske forhold (10.18)
Køn	Befolkning (2.9) (F 2.6) Familie (3.10) (3.13) (F 3.2) (3.25) (F 3.5) (3.26) (F 3.6) (3.27) Sundhed (4.1) (F 4.1) (4.2) (F 4.2) (F 4.3) (4.3) (F 4.4) (4.6) (4.7) (4.9) (4.10) (4.11) (4.12) (F 4.7) (4.13) (4.15) (4.21) (F 4.9) (4.22) (4.23) (4.27) (F 4.11) Uddannelse (5.2) (5.4) (F 5.2) (5.12) (F 5.9) (5.16) (5.19) Arbejde (6.1) (F 6.1) (6.2) (6.3) (6.10) (6.12) (6.17) (6.18) (6.23) (6.25) (6.26) (F 6.7) (6.27) (6.28) (6.29) (F 6.8) (6.30) (6.31) (6.32) (6.33) (F 6.10) (6.34) (6.38) (F 6.11) Indkomst, formue og forbrug (7.4) (7.5) (7.7) (7.8)

Fritid (9.1) (9.2) (F 9.1) (9.3) (F 9.2) (9.4) (F 9.3) (9.5) (9.7) (9.10) (9.13)
Politiske forhold (10.2) (10.3) (10.4) (10.5) (10.6) (10.7) (10.8) (F 10.2) (10.12) (10.17)
Særlige gruppers levevilkår (11.6) (11.7) (11.11) (11.12) (11.13) (11.14) (11.20) (11.21) (11.22)
Udvalgte ressourcetal (12.22)

Socialgruppe

Sundhed (4.26) (4.27) (4.28)
Uddannelse (5.11) (5.14) (F 5.10) (5.15) (F 5.11) (5.16) (5.18) (F 5.12) (5.19)
Fritid (F 9.3) (9.6) (F 9.4) (9.8) (F 9.5) (9.11) (9.14)

Uddannelse

Familie (3.18) (3.19)
Arbejde (6.20) (F 6.6) (6.29) (F 6.8) (6.30) (6.31) (6.32) (6.40)
Bolig (F 8.4) (8.11) (8.14)
Fritid (9.6) (9.8) (9.11) (9.14)
Politiske forhold (10.11) (10.13)

Ægteskabelig stilling, civilstand, samlivsform

Sundhed (4.14)
Arbejde (6.1) (6.2) (6.3)
Indkomst, formue og forbrug (F 7.2) (7.3) (7.4) (7.5) (7.7)
Politiske forhold (10.4)
Særlige gruppers levevilkår (11.4) (11.10) (11.11)